

Pecyn Cyhoeddus

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa,
Aberaeron, Ceredigion SA46 0PA
www.ceredigion.gov.uk

SYLWCH: Fe fydd y cyfarfod hwn yn cael ei ddarlledu'n fyw ar ffilmio i'w ddarlledu'n fyw neu ar ôl i'r cyfarfod orffen, a hynny drwy gyfrwng safle rhyngwyd y Cyngor. Hefyd gallai'r lluniau a'r sain a recordir cael eu defnyddio at ddibenion hyfforddi yn y Cyngor.

Ar ddechrau'r cyfarfod, bydd y Cadeirydd yn cadarnhau a fydd y cyfan neu ran o'r cyfarfod yn cael ei ffilmio ai peidio.

Yn gyffredinol ni fydd y rhannau lle mae'r cyhoedd yn eistedd yn cael eu ffilmio. Er hynny, trwy ddod i mewn i'r ystafell gyfarfod a defnyddio'r man lle mae seddi'r cyhoedd, mae'r cyhoedd yn cytuno y gallant gael eu ffilmio ac o bosibl i'r lluniau a'r sain a gaiff eu recordio cael eu defnyddio, fel y nodir uchod. Os bydd gennych unrhyw gwestiynau ynglŷn â hyn, cysylltwch â'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd.

14 Chwefror 2024

Annwyl Syr/Fadam

Ysgrifennaf i'ch hysbysu y cynhelir Cyfarfod o Cabinet yn Siambr y Cyngor, Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa, Aberaeron ac o bell trwy fideo-gynadledda Dydd Mawrth, 20 Chwefror 2024 am 10.00am i drafod y materion canlynol:

- 1. Ymddiheuriadau**
- 2. Materion Personol**
- 3. Datgelu buddiannau personol / buddiannau sy'n rhagfarnu**
- 4. Cadarnhau Cofnodion Cyfarfod Blaenorol y Cabinet ac unrhyw faterion sy'n codi o'r Cofnodion hynny
ER PENDERFYNIAD (Tudalennau 5 - 8)**
- 5. Unrhyw ddeisebau a dderbyniwyd**
- 6. Unrhyw benderfyniadau (os oes rhai) a alwyd i mewn gan y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu**
- 7. Unrhyw adborth gan y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu sydd ddim ar yr agenda**
- 8. Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol ynghylch Adolygu Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion gydag adborth gan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu
ER PENDERFYNIAD (Tudalennau 9 - 170)**

- 9. Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol ynghylch Caffael Contract Trin Gwastraff Gweddilliol
ER PENDERFYNIAD (Tudalennau 171 - 174)**

- 10. EITEM EITHRIEDIG (Tudalennau 175 - 180)**
Nid yw'r adroddiadau (Atodiadau A a B) ar yr eitem uchod ar gael i'w gyhoeddi gan ei fod yn cynnwys gwybodaeth eithriedig fel y'i diffiniwyd ym mharagraff 14 o Ran 4 o Atodlen 12A i Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 fel y'i diwygiwyd gan Orchymyn Llywodraeth Leol (Mynediad at Wybodaeth)(Amrywio)(Cymru) 2007. Os bydd y Cyngor yn penderfynu ystyried yr eitem hon yn breifat, yn unol ag Adran 100B(2) y Ddeddf ac ar ôl cynnal prawf budd y cyhoedd, caiff y cyhoedd a'r wasg eu heithrio o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth honno.

Wrth ddelio â'r eitem hyn, gofynnir i'r Aelodau ystyried a ydynt am gau'r cyhoedd a'r wasg allan o'r Cyfarfod.

- 11. Nodi'r Adborth gan bob Pwyllgor Trosolwg a Chraffu'r Gyllideb
ER GWYBODAETH (Tudalennau 181 - 196)**

- 12. Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyllid a Chaffael ynghylch Cyllideb Refeniw 24/25
ER PENDERFYNIAD (Tudalennau 197 - 260)**

- 13. Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyllid a Chaffael ynghylch Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2024/25 a Pholisi Isafswm Darpariaeth Refeniw (MRP) 2024/25
ER PENDERFYNIAD (Tudalennau 261 - 278)**

- 14. Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Ysgolion ynghylch Adroddiad yr ymgynghoriad ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen a derbyn disgyblion 3 oed yn rhan amser yn Ysgol Gynradd Comins Coch
ER PENDERFYNIAD (Tudalennau 279 - 322)**

- 15. Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Ysgolion ynghylch Adroddiad yr ymgynghoriad ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen a derbyn disgyblion 3 oed yn rhan amser yn Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant
ER PENDERFYNIAD (Tudalennau 323 - 372)**

- 16. Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Ysgolion ynghylch Adroddiad yr ymgynghoriad ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen yn Ysgol Gynradd Plascrug
ER PENDERFYNIAD (Tudalennau 373 - 440)**

- 17. Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Ysgolion ynghylch Adroddiad yr ymgynghoriad ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen yn Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos
ER PENDERFYNIAD (Tudalennau 441 - 472)**

18. **Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Ysgolion ynghylch Enw Swyddogol yr Ysgol ardal newydd yn Nyffryn Aeron
ER PENDERFYNIAD (Tudalennau 473 - 474)**
19. **Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Ysgolion ynghylch Cynrychiolwyr yr Awdurdod Lleol ar Gyrff Llywodraethol
ER PENDERFYNIAD (Tudalennau 475 - 476)**
20. **Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd ynghylch Polisi, Strategaeth a Fframwaith Rheoli Risg Corfforaethol Drafft
ER PENDERFYNIAD (Tudalennau 477 - 520)**
21. **Nodi Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Economi ac Adfywio ynghylch Adroddiad Blynyddol y Fforwm Mynediad Lleol gydag adborth gan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu
ER GWYBODAETH (Tudalennau 521 - 536)**
22. **Unrhyw fater arall y penderfyna'r Cadeirydd fod arno angen sylw brys gan y Cabinet**
23. **Agenda Atodol – Cyllid a Chaffael - Asesiad Effaith Integredig ar gyfer Eitem 12 (Tudalennau 537 – 556)**

Atgoffir yr Aelodau y dylent lofnodi'r Gofrestr Bresenoldeb

Darperir Gwasanaeth Cyfieithu ar y Pryd yn y cyfarfod hwn ac mae croeso i'r sawl a fydd yn bresennol ddefnyddio'r Gymraeg neu'r Saesneg yn y cyfarfod.

Yn gywir

Miss Lowri Edwards

Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd

**At: Arweinydd y Cyngor ac Aelodau'r Cabinet
Weddill Aelodau'r Cyngor er gwybodaeth**

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

Rhybudd o Benderfyniadau **Cyfarfod y Cabinet** a gynhaliwyd yn Siambr y Cyngor, Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa, Aberaeron ac o bell ar **Ddydd Mawrth, 23 Ionawr 2024**

Cyhoeddir y Rhybudd hwn am 5.00pm Dydd Iau, 25 Ionawr 2024. Y dyddiad olaf i dderbyn cais i alw unrhyw benderfyniad i mewn yw 5.00pm Dydd Iau, 1 Chwefror 2024 drwy ei anfon at Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd. Daw'r penderfyniadau i rym (os na fydd yna gais dilys i'w galw i mewn) Dydd Gwener, 2 Chwefror 2024.

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd Bryan Davies (Cadeirydd), y Cynghorwyr Catrin M S. Davies, Clive Davies, Gareth Davies, Keith Henson, Wyn Thomas, Matthew Vaux ac Alun Williams.

HEFYD YN BRESENNOL: Y Cynghorwyr Euros Davies, Ifan Davies, Marc Davies, Endaf Edwards, Elizabeth Evans, Eryl Evans, Gwyn Wigley Evans, Keith Evans, Raymond Evans, Rhodri Evans, Wyn Evans, Hugh Hughes, Ceris Jones, Maldwyn Lewis, Gareth Lloyd a Caryl Roberts.

(10.00am- 12.52pm)

141 Ymddiheuriadau

Ymddiheurodd Barry Rees, Cyfarwyddwr Corfforaethol am nad oedd yn gallu bod yn bresennol yn y cyfarfod oherwydd ymrwymadau eraill y Cyngor.

142 Materion Personol

- i. Diolchwyd i'r staff am eu hymdrechion i helpu pawb yr effeithiwyd arnynt gan y tywydd gwael yn ystod yr wythnosau diwethaf.
- ii. Estynnwyd llongyfarchiadau i Stevie Williams ar ei lwyddiant yn y 'Tour Down Under' yn Awstralia.
- iii. Estynnwyd llongyfarchiadau hefyd i'r Dr Rhodri Llwyd Morgan ar ei benodiad yn Brif Weithredwr Llyfrgell Genedlaethol Cymru.
- iv. Estynnwyd y dymuniadau gorau i Sulwyn Jones, Gweithiwr Amgylcheddol ar ei ymdddeoliad yn dilyn 44 mlynedd o wasanaeth i'r awdurdod lleol.

143 Datgelu buddiannau personol / buddiannau sy'n rhagfarnu

Datganodd y Cynghorydd Keith Henson fuddiant personol a buddiant sy'n rhagfarnu mewn perthynas â Hen Ysgol Gynradd Cribyn yn eitem 149 a gadawodd y cyfarfod pan oedd y mater hwnnw'n cael ei drafod.

144 Cadarnhau Cofnodion Cyfarfod Blaenorol y Cabinet ac unrhyw faterion sy'n codi o'r Cofnodion hynny

Cadarnhau bod cofnodion Cyfarfod Arbennig y Cabinet a gynhaliwyd ar 21 Rhagfyr 2023 yn gywir.

Materion yn codi: Nid oedd materion yn codi o'r cofnodion.

145 Unrhyw ddeisebau a dderbyniwyd

Dim.

146 Unrhyw benderfyniadau (os oes rhai) a alwyd i mewn gan y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu

Dim.

Tudalen 6

- 147 **Unrhyw adborth gan y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu sydd ddim ar yr agenda**
Dim.
- 148 **Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyllid a Chaffael ynghylch Cyllideb Refeniw 2024/25 a'r rhaglen Gyfalaf Amlflwyddyn**
PENDERFYNIAD:
1. Nodi bod y codiad arfaethedig yn ardoll Awdurdod Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru yn debygol o olygu pwysau costau o £497k ar Gyllideb 24/25 y Cyngor (sy'n cyfateb i gynnydd o oddeutu 1.1% yn Nhreth y Cyngor ar gyfer trigolion Ceredigion).
 2. Cynnig y Cabinet parthed Premiymau Treth y Cyngor yw:
 - a) O 01/04/24 ymlaen, y bydd 25% o'r holl arian a godir o bremiymau Treth y Cyngor ar Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor (net ar ôl addaliadau/ costau Treth y Cyngor) yn cael ei neilltuo a'i ddefnyddio i gefnogi'r Cynllun Tai Cymunedol, ar yr amod na fydd lefel y cyllid sy'n cael ei ddal yn y Cynllun Tai Cymunedol yn mynd y tu hwnt i £2.0m, a bod unrhyw gyllid y tu hwnt i hyn mewn blwyddyn benodol yn cael ei ddefnyddio i gefnogi'r gyllideb gyffredinol.
 - b) O 01/04/24 ymlaen, y bydd 75% o'r holl arian a godir o bremiymau Treth y Cyngor ar Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor (net ar ôl addaliadau/ costau Treth y Cyngor) yn cael ei gadw a'i ddefnyddio i gefnogi'r gyllideb gyffredinol, er mwyn lleihau baich Treth y Cyngor ar drigolion Ceredigion.
 3. Nodi mai Gofyniad Cyllideb ddrafft 24/25 ar hyn o bryd yw £192.470m.
 4. Nodi y byddai Gofyniad Cyllideb drafft 24/25 yn arwain at gynnydd yn Nhreth y Cyngor (o ran cyfran Cyngor Sir Ceredigion) o £4.15 yr wythnos (£17.99 y mis) ar gyfer eiddo Band D.
 5. Pan gyhoeddir Setliad Terfynol Llywodraeth Cymru ar gyfer 24/25:
 - a) Bod gwerth unrhyw grantiau penodol pellach a drosglwyddir i'r Grant Cynnal Refeniw yn cael eu cyfeirio i gyllideb y Gwasanaeth perthnasol, lle bo hynny'n briodol.
 - b) Y dylai unrhyw newidiadau penodol eraill dargedu'r Gwasanaeth(au) sy'n cael eu heffeithio yn uniongyrchol, pan fo hynny'n briodol.
 - c) Y rhoddir sylw i unrhyw newid arall i'r AEF drwy wneud addasiad i gyllideb y Grŵp Arweiniol.
 6. Nodi y byddai'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig yn cael ei diweddarau ymhellach ar ôl Cyllideb y Canghellor yn y Gwanwyn, ar 06/03/24.
 7. Nodi rhaglen arfaethedig y Ffioedd a Thaliadau drafft fel y nodir yn Atodiad 8, ystyrir y rhain yn ffurfiol gan y Cabinet ar 20/02/24.
 8. Argymhell bod y Rhaglen Gyfalaf Amlflwyddyn, fel y'i nodir yn Atodiad 10, yn cael ei chymeradwyo.
 9. Argymhell bod y Strategaeth Gyfalaf, fel y'i nodir yn Atodiad 11, yn cael ei chymeradwyo.
 10. Nodi y dylid ystyried unrhyw opsiynau newydd neu amgen ar gyfer Cyllideb ddrafft 24/25 yn ystod y cyfarfodydd i Graffu ar y Gyllideb ac y byddai angen digon o amser ymlaen llaw ar y Swyddog Adran 151 i fodelu'n llawn unrhyw effeithiau posib ac i roi barn ar gadernid unrhyw gynnig.
 11. Cyfeirio'r adroddiad Cabinet hwn at sylw'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu fel y gall y Cabinet ystyried eu hadborth ffurfiol nhw ar 20/02/24, fel y gall

Tudalen 7

y Cabinet wedyn gyflwyno'u hargymhellion terfynol nhw ar Ofyniad Cyllideb 24/25 a maint y cynnydd yn Nhreth y Cyngor ar gyfer 24/25 i'r Cyngor Llawn ar 29/02/24.

Y rheswm dros y penderfyniad:

Fel bod y gwaith o baratoi Cyllideb 2023/24 yn gallu mynd rhagddo.

149 Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Economi ac Adfywio ynghylch y Bwriad i werthu asedau

PENDERFYNIAD:

1. Cymeradwyo'r egwyddor o waredu/ gwerthu'r asedau canlynol:
 - i. Hen Ysgol Gynradd Cribyn
 - ii. Hen Ysgol Beulah
 - iii. Hen Ysgol Gynradd Cilcennin
2. Gohirio'r egwyddor o waredu/gwerthu Hen Waith Trin Carthion, Pontgarreg er mwyn caniatáu ystyriaeth bellach.

Y rheswm dros y penderfyniad:

Creu derbyniadau cyfalaf o asedau nad oes mo'u hangen mwyach.

150 Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Porth Cymorth Cynnar ynghylch Ail-gomisiynu'r Grant Cymorth Tai

PENDERFYNIAD:

Cymeradwyo:

- 1) yr egwyddor o ddyfarnu contract Cymorth TA Brys Grant Cymorth Tai
- 2) Bod awdurdod dirprwyedig yn cael ei roi i bob un o'r canlynol ar y cyd i gymeradwyo dyfarnu/cymeradwyo'r cytundeb i'r tendr llwyddiannus:
 - Aelod Cabinet dros Bartneriaethau, Tai, Cyfreithiol a Llywodraethu a Diogelu'r Cyhoedd
 - Aelod Cabinet, Cyllid a Chaffael
 - Swyddog Arweiniol Corfforaethol - Cyllid a Chaffael (a Swyddog Adran 151)
 - Swyddog Arweiniol Corfforaethol - Porth Cymorth Cynnar

Y rheswm dros y penderfyniad:

Sicrhau y gall y Cyngor ddyfarnu contract Grant Cymorth Tai ar gyfer Cymorth Llety Dros Dro Brys mewn modd amserol a sicrhau bod y darparwr yn gallu ymgymryd â'r contract newydd o 1 Ebrill 2024.

151 Unrhyw fater arall y penderfyna'r Cadeirydd fod arno angen sylw brysgan y Cabinet

Dim.

**Cadarnhawyd yng Nghyfarfod y Cabinet a gynhaliwyd ar
20 Chwefror 2024**

Cadeirydd: _____

Dyddiad: _____

Tudalen 8

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Adolygu Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion

Pwrpas yr adroddiad: Diweddaru'r Cabinet o ran canlyniad proses yr Ymgynghoriad, a gofyn am gymeradwyaeth i fabwysiadu Polisi diwygiedig Rheoli Harbyrau Ceredigion

Er: Penderfyniad

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:

Y Cyngorydd Keith Henson, Aelod Cabinet ar gyfer Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol a Rheoli Carbon

Cyflwyniad

Cymeradwywyd Polisi presennol Rheoli Harbyrau Ceredigion gan y Cyngor ar 19 Hydref 2010, ac mae wedi darparu fframwaith clir, defnyddiol a phriodol ar gyfer cyflawni a rheoli'r gweithgarwch yn Harbyrau'r Cyngor yn Aberaeron, Aberystwyth a Chei Newydd.

Ystyriwyd ei bod yn amserol ac yn angenrheidiol i adolygu'r polisi presennol i gydnabod ac adlewyrchu bod yr Harbyrau yn gyfleusterau aml-ddefnydd a rennir a bwriad cyffredinol y Cyngor yw cryfhau'r Polisi fel y gellir parhau i reoli'r rhain mewn ffordd deg, dryloyw a chytbwys er budd yr holl randdeiliaid.

Paratowyd Polisi drafft wedi'i ddiweddaru (Atodiad A), ymgynghorwyd yn ei gylch, a rhoddwyd adroddiad amdano i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus yn ei gyfarfod ar 18 Rhagfyr 2023. Mae copi o'r adroddiad a gyflwynwyd wedi'i gynnwys fel papur cefndir.

Yn ei gyfarfod ar 18 Rhagfyr 2023, argymhellodd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus y dylid cymeradwyo Polisi diwygiedig Rheoli Harbyrau Ceredigion i'w roi ar waith wedi hynny yn amodol ar ddiwygiad y caniateir i ddeiliad pob angorfa fasnachol (gan gynnwys angorfeydd pysgota masnachol a theithwyr masnachol) werthu eu cwch gyda'r opsiwn i drosglwyddo'r angorfa a neilltuwyd iddo ar hyn o bryd, pe bai angen. Mae hyn yn ychwanegol at y trefniadau etifeddu sydd eisoes yn cael eu rhoi i angorfeydd masnachol yn y polisi drafft wedi'i ddiweddaru.

Pe bai'r Cabinet o blaid derbyn argymhelliad y Pwyllgor Craffu, yna byddai Swyddogion yn awgrymu bod y geiriad canlynol ar dudalennau 7 a 14 y polisi drafft wedi'i ddiweddaru yn cael ei ddiwygio yn fersiwn terfynol y polisi fel a ganlyn:

Tudalen 7:

6.2 Nid yw'r ddau fath o angorfeydd masnachol, ar ôl eu dyrannu, yn drosglwyddadwy.

Tudalen 10

Tudalen 14:

Trosglwyddo Angorfeydd a Chyfleusterau

18.1 Nid oes dim hawliau trosglwyddo mewn perthynas ag angorfeydd neu gyfleusterau o fewn Harbyrau a reolir gan Geredigion.

I ddarllen fel:

Tudalen 7:

6.2 Nid yw'r ddau fath o angorfeydd Masnachol, ar ôl eu dyrannu, yn drosglwyddadwy i drydydd parti heb gydsyniad ysgrifenedig y Cyngor ymlaen llaw. Bydd unrhyw drosglwyddiadau yn unol â 18.2 y polisi hwn.

Tudalen 14:

Trosglwyddo Angorfeydd a Chyfleusterau

18.1 Nid oes dim hawliau trosglwyddo mewn perthynas ag Angorfeydd neu gyfleusterau Hamdden o fewn Harbyrau a reolir gan Geredigion.

18.2 Mae trosglwyddiadau sy'n ymwneud ag angorfeydd Masnachol yn amodol ar gydsyniad ysgrifenedig y Cyngor ymlaen llaw. Bydd unrhyw gydsyniad a roddir yn amodol ar y cwch a neilltuwyd ar hyn o bryd i'r angorfa yn aros ar yr angorfa ar ôl cwblhau'r trosglwyddiad.

Lle rhoddir cydsyniad, bydd y Cyngor yn codi ffi trosglwyddo angorfa ar yr ymgeisydd sy'n cymryd yr angorfa (gweler 'Ffioedd a Chostau' cyfredol). Yn ogystal â'r ffi trosglwyddo, bydd y ffioedd angori llawn sy'n berthnasol i'r cwch am y tymor hefyd yn berthnasol (gweler 'Ffioedd a Chostau' cyfredol). Dim ond ar ôl cael taliad llawn o'r ffioedd hyn y bydd y trosglwyddiad yn cael ei gwblhau.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

Oes Aseiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam

Fe'i darperir yn Atodiad B.

Crynodeb o'r Aseiad Effaith Integredig:

- Hirdymor:** Mae'r Polisi arfaethedig yn cydbwysu gofynion byrdymor a hirdymor y rhanddeiliaid.
- Cydweithio:** Mae'r Gwasanaeth Harbyrau yn ymgysylltu ac yn cydweithio â rhanddeiliaid mewn gwahanol ffyrdd, fel y nodir yn yr ymateb i'r adborth i'r ymgynghoriad.
- Cynnwys:** Mae'r Gwasanaeth Harbyrau yn ymgysylltu â rhanddeiliaid ac yn eu cynnwys mewn gwahanol ffyrdd, fel y nodir yn yr ymateb i'r adborth i'r ymgynghoriad.
- Atal:** Mae datblygu Polisi clir yn atal risgiau a allai godi fel arall, a hynny drwy ddarparu fframwaith clir, tryloyw a theg ar gyfer rheoli'r harbyrau
- Integreiddio:** Mae'r Gwasanaeth Harbyrau wedi'i integreiddio yn rhan o'r Cyngor Sir. Mae hyn yn sicrhau fod y systemau, polisïau a phrotocolau corfforaethol yn cael eu rhoi ar waith.

Argymhelliad / Argymhellion:

1. Nodi cynnwys yr adroddiad a'r adborth gan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus.
2. Cymeradwyo Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion (Atodiad A), yn amodol ar y newidiadau canlynol, fel y nodir yn yr adroddiad:

Tudalen 7:

“6.2 Nid yw'r ddau fath o angorfeydd Masnachol, ar ôl eu dyrannu, yn drosglwyddadwy i drydydd parti heb gydsyniad ysgrifenedig y Cyngor ymlaen llaw. Bydd unrhyw drosglwyddiadau yn unol â 18.2 y polisi hwn.”

Tudalen 14:

“Trosglwyddo Angorfeydd a Chyfleusterau

18.1 Nid oes dim hawliau trosglwyddo mewn perthynas ag Angorfeydd neu gyfleusterau Hamdden o fewn Harbyrau a reolir gan Geredigion.

18.2 Mae trosglwyddiadau sy'n ymwneud ag angorfeydd Masnachol yn amodol ar gydsyniad ysgrifenedig y Cyngor ymlaen llaw. Bydd unrhyw gydsyniad a roddir yn amodol ar y cwch a neilltuwyd ar hyn o bryd i'r angorfa yn aros ar yr angorfa ar ôl cwblhau'r trosglwyddiad.

Lle rhoddir cydsyniad, bydd y Cyngor yn codi ffi trosglwyddo angorfa ar yr ymgeisydd sy'n cymryd yr angorfa (gweler 'Ffioedd a Chostau' cyfredol). Yn ogystal â'r ffi trosglwyddo, bydd y ffioedd angori llawn sy'n berthnasol i'r cwch am y tymor hefyd yn berthnasol (gweler 'Ffioedd a Chostau' cyfredol). Dim ond ar ôl cael taliad llawn o'r ffioedd hyn y bydd y trosglwyddiad yn cael ei gwblhau.”

Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:

Mabwysiadu a gweithredu Polisi Rheoli Harbyrau sy'n cefnogi ac yn hwyluso'r gwaith o reoli'r harbyrau yn deg, yn gyson ac yn dryloyw er budd holl ddefnyddwyr yr harbyrau.

Trosolwg a Chraffu:

Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus

Fframwaith Polisi:

Amherthnasol

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Creu cymunedau cynaliadwy a gwyrdd sydd wedi'u cysylltu'n dda â'i gilydd

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Amherthnasol

Goblygiadau cyfreithiol:

Amherthnasol

Goblygiadau staffio:

Amherthnasol

Tudalen 12

Goblygiadau eiddo / asedau:

Amherthnasol

Risg(iau):

Amherthnasol

Pwerau Statudol:

Pwerau'r Cyngor fel Awdurdod Harbwr ac o dan Ddeddfau Harbwr cysylltiedig perthnasol

Papurau Cefndir:

Adroddiad Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach 18.12.23

Atodiadau:

Atodiad A- Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion

Atodiad B- Asesiad Effaith Integredig

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Rhodri Llwyd, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Priffyrdd ac Amgylcheddol

Swyddog Adrodd:

Katy Spain / Owen Morgan

Dyddiad:

28 Ionawr 2024

Eitem Agenda 3

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

<u>Adroddiad i'r</u>	Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus
<u>Dyddiad y Cyfarfod:</u>	18 Rhagfyr 2023
<u>Teitl:</u>	Adolygu Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion: Ymgynghoriad
<u>Pwrpas yr adroddiad:</u>	Rhoi'r diweddaraf i Aelodau'r Pwyllgor ar ganlyniad y broses Ymgynghori

Y rheswm y mae'r Pwyllgor Craffu wedi gofyn am y wybodaeth: I adolygu polisi**1.0 Cefndir**

Cymeradwywyd Polisi presennol Rheoli Harbyrau Ceredigion gan y Cyngor ar 19 Hydref 2010.

Mae'r Polisi wedi darparu fframwaith clir, defnyddiol a phriodol ar gyfer cyflawni a rheoli'r gweithgarwch yn Harbyrau'r Cyngor yn Aberaeron, Aberystwyth a Cheinewydd. Fodd bynnag, erbyn hyn ystyrir ei bod hi'n briodol ac yn amserol adolygu a diweddarau'r Polisi i adlewyrchu'r newidiadau perthnasol ers i'r Polisi gael ei roi ar waith. Hefyd, i fynd i'r afael ag unrhyw fylchau rhwng y Polisi a gweithgarwch presennol yr Harbyrau sydd wedi'u nodi neu sy'n deillio o brofiad.

Mae'r newidiadau a gynigir yn adeiladu ar y Polisi presennol sydd wedi gwasanaethu'r rhanddeiliaid yn dda ers dros ddegawd. Mae'r newidiadau yn cydnabod ac yn adlewyrchu bod yr Harbyrau yn gyfleusterau aml-ddefnydd sy'n cael eu rhannu, a bwriad cyffredinol y Cyngor yw cryfhau'r Polisi fel y gellir parhau i reoli'r rhain mewn ffordd deg, dryloyw a chytbwys er budd yr holl randdeiliaid.

2.0 Y Sefyllfa Bresennol

Mae Polisi drafft diweddaredig wedi'i baratoi ac fel rhan o'r broses o newid polisi, cynhaliwyd ymgynghoriad gan roi cyfle i randdeiliaid roi eu barn.

2.1 Y Broses Ymgynghori

Lansiwyd yr ymgynghoriad ar 20 Medi 2023 ac roedd ar agor hyd 20 Hydref 2023.

Gellir gweld mwy o wybodaeth am y broses yma: [Ymgynghoriad Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion - Cyngor Sir Ceredigion](#) ac fe'i darperir yn **Atodiad 1** er hwylustod.

Yn gyfangwbl cafwyd 108 o ymatebion (105 ar-lein a 3 chopi caled/papur) drwy'r broses ymgynghori benodedig.

Yn ogystal â'r adborth a gafwyd drwy'r broses ymgynghori benodedig, cafwyd a nodwyd adborth drwy ffyrdd eraill.

Tudalen 44

I roi'r cyd-destun, mae'r canlynol yn disgrifio nifer a mathau'r deiliaid angorfeydd yn y tri harbwr:

Aberystwyth

Deiliaid Angorfeydd Hamdden 72
Deiliaid Angorfeydd Pysgota Masnachol 4
Cyfanswm: 77

Aberaeron

Deiliaid Angorfeydd Hamdden 88
Deiliaid Angorfeydd i Deithwyr Masnachol 3
Cyfanswm: 91

Ceinewydd

Deiliaid Angorfeydd Hamdden 168
Deiliaid Angorfeydd i Deithwyr Masnachol 4
Deiliaid Angorfeydd Pysgota Masnachol 6
Deiliaid rac caiac: 84
Cyfanswm: 264

Cyfanswm at ei gilydd: 432

2.2 Adborth i'r Ymgynghoriad

- i. Darperir tablau i grynhoi ymatebion y rhanddeiliaid yn ôl eu nifer (ar-lein a chopi caled/papur) yn **Atodiad 2**.
- ii. Darperir yr adborth ansoddol a gafwyd gan y rhanddeiliaid (ar-lein a chopi caled/papur) yn **Atodiad 1**.
- iii. Darperir gohebiaeth ysgrifenedig, a gyflwynwyd y tu allan i'r broses ymgynghori benodedig, yn **Atodiad 2**.
- iv. Darperir ymatebion y Gwasanaeth Harbyrau i'r adborth ansoddol yn **Atodiad 3**.

2.3 Crynodeb o'r Adborth

Fel y gwelir, roedd peth o'r adborth a gafwyd yn benodol neu'n bersonol ei natur tra bod rhai eraill yn fwy cyffredinol.

Yng nghyd-destun cyffredinol y Polisi gellir ystyried y newidiadau arfaethedig fel addasiadau bach yn hytrach na rhywbeth trawsnewidiol, ond mae'r adborth wedi canolbwyntio'n bennaf ar dri phrif fater.

Y materion a oedd yn berthnasol i'r Polisi ac a gynhyrchodd yr adborth mwyaf oedd y cynigion canlynol (gan nodi'r rhesymeg y tu ôl iddynt):

- Peidio â chynnig hawlenni parcio gyda'r angorfeydd (bernir bod hynny'n fudd amhriodol ac anghymesur)
- Tynnu'r hawl i drosglwyddo trefniadau angori (i fod yn fwy tryloyw a theg a gwella'r cyfleon o gael angorfa)
- Tynnu'r hawl i etifeddu trefniadau angori (i wella'r cyfleon o gael angorfa)

Hefyd cafwyd adborth ynghylch materion megis ffioedd a thaliadau a sut maen nhw'n cael eu gosod a'u gweinyddu. Er nad yw'r rhain yn uniongyrchol berthnasol i'r adolygiad o'r Polisi Rheoli Harbyrau - gan eu bod yn rhan o brosesau a systemau ehangach sy'n berthnasol i holl wasanaethau'r Cyngor - rhoddwyd ymatebion i egluro hyn.

2.4 Newidiadau yn dilyn adborth i'r ymgynghoriad

Yn dilyn yr adborth a gafwyd drwy'r broses ymgynghori, gwnaed newidiadau i ddrafft diweddaraf y Polisi newydd. Mae'r fersiwn hon i'w gweld yn **Atodiad 3**. Darperir y newidiadau ar ffurf 'marcio newidiadau' er hwylustod.

3.0 Casgliad

Mae'r adborth a gafwyd wedi cael ei nodi a'i ystyried. Mae rhywfaint yn ymwneud â'r hyn y gellir ei ystyried yn faterion rheoli o ddydd i ddydd a dylid ymdrin â nhw yn y modd yna. Mae adborth arall yn mynegi safbwyntiau neu farn bersonol a nodwyd y rhain hefyd.

Fel gydag unrhyw ymgynghoriad sy'n ymwneud â newid polisi, ni fydd yn bosib ymateb yn gadarnhaol i'r holl adborth ac awgrymiadau a sylwadau a ddaw i law. Yn wir, gall amcanion, dyheadau a disgwyliadau'r gwahanol randdeiliaid wrthdaro â'i gilydd.

Y bwriad yw cael fframwaith polisi eang sy'n cefnogi ac yn hwyluso'r gwaith o reoli'r harbyrau yn deg, yn gyson ac yn dryloyw gan gydnabod amrywiaeth y rhanddeiliaid sy'n defnyddio'r cyfleusterau. Derbynnir na fydd pawb yn cymeradwyo nac yn cytuno â'r manylion a'r goblygiadau. Fodd bynnag, cyfleusterau a weithredir gan y Cyngor yw'r rhain, ac yn y pen draw mater i'r Cyngor yw penderfynu sut orau i'w rheoli nhw a'r gweithgarwch sy'n digwydd ynddynt.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

A gwblhawyd Aseiad Effaith Integredig? Os naddo, nodwch pam.

Fe'i darperir yn **Atodiad 4**.

Crynodeb o'r Aseiad Effaith Integredig:

Hirdymor:	Mae'r Polisi arfaethedig yn cydbwyso gofynion byr-dymor a hirdymor y rhanddeiliaid.
Cydweithio:	Mae'r Gwasanaeth Harbyrau yn ymgysylltu ac yn cydweithio â rhanddeiliaid mewn gwahanol ffyrdd, fel y nodir yn yr ymateb i'r adborth i'r ymgynghoriad.
Cynnwys:	Mae'r Gwasanaeth Harbyrau yn ymgysylltu â rhanddeiliaid ac yn eu cynnwys mewn gwahanol ffyrdd, fel y nodir yn yr ymateb i'r adborth i'r ymgynghoriad.
Atal:	Mae datblygu Polisi clir yn atal risgiau a allai godi fel arall, a hynny drwy ddarparu fframwaith clir, tryloyw a theg ar gyfer rheoli'r harbyrau.
Integreiddio:	Mae'r Gwasanaeth Harbyrau wedi'i integreiddio yn rhan o'r Cyngor Sir. Mae hyn yn sicrhau fod y systemau, polisiau a phrotocolau corfforaethol yn cael eu rhoi ar waith.

Argymhelliad:

Bod y Pwyllgor yn

- i. nodi cynnwys yr adroddiad.
- ii. argymhell i'r Cabinet bod y fersiwn ddiweddaraf o Bolisi drafft Rheoli Harbyrau Ceredigion, sy'n ymgorffori'r newidiadau a wnaed yn dilyn y broses ymgynghori, yn cael ei chymeradwyo er mwyn ei gweithredu wedi hynny.

Rheswm dros y penderfyniad:

Mabwysiadu a gweithredu Polisi Rheoli Harbyrau sy'n cefnogi ac yn hwyluso'r gwaith o reoli'r harbyrau yn deg, yn gyson ac yn dryloyw er budd holl ddefnyddwyr yr harbyrau.

Enwau Cyswllt: Gerwyn Jones, Katy Spain, Owen Morgan

Swyddi: Rheolwr Corfforaethol - Gwasanaethau Amgylcheddol;
Rheolwr Gwasanaeth - Gwasanaethau Trafnidiaeth;
Rheolwr Harbyrau Ceredigion

Dyddiad yr Adroddiad: 1 Rhagfyr 2023

Acronymau:

Ddim yn berthnasol

Atodiad 1

Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion Ymgynghoriad Cyhoeddus

Mae'r Harbyrau yn asedau sy'n dra hoff a gwerthfawr iawn, o amrywiaeth o safbwyntiau masnachol a hamdden ac sydd â rôl bwysig wrth gyfrannu at Amcan Strategaeth Gorfforaethol y Cyngor o:

Hybu'r economi, cefnogi busnesau a galluogi cyflogaeth

Ymgwymerir â rheolaeth yr Harbyrau gan Dîm Gwasanaethau'r Harbwr. Mae Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion yn rhoi'r fframwaith strategol sy'n sail i sut rydym yn cyflawni ein rhwymedigaethau fel Awdurdod Harbwr a sut rydym yn darparu'r Gwasanaeth. Cymeradwywyd a mabwysiadwyd y Polisi presennol gan y Cyngor ar 19 Hydref 2010 ac, o'r herwydd, mae adolygiad bellach yn amserol.

Mae eich barn yn bwysig i ni, felly manteisiwch ar y cyfle i ddweud eich dweud ar y Polisi drafft drwy ymateb i'r cwestiynau a ofynnir yn yr ymgynghoriad hwn. Bydd hyn yn sicrhau y gellir coladu eich ymateb yn effeithiol ac yn effeithlon ac yn sicrhau ei fod yn cael ei ystyried fel rhan o'r gwerthusiad o'r ymateb i'r ymgynghoriad.

Y Cynghorydd Keith Henson

Aelod y Cabinet ar gyfer Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol a Rheoli Carbon

1) Pam ydym ni'n adolygu ac yn diweddarau Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion?

Cymeradwywyd a mabwysiadwyd y Polisi presennol gan y Cyngor ar 19 Hydref 2010 ac, o'r herwydd, mae adolygiad bellach yn amserol.

Wrth adolygu'r Polisi, rydym wedi ceisio cadw'r elfennau sydd wedi gweithio'n dda dros y blynyddoedd, tra'n cynnig newid a diweddarau rhai agweddau i adlewyrchu profiad ac adborth. Mae hyn yn cynnwys mynd i'r afael ag unrhyw fylchau rhwng y Polisi a gweithgareddau cyfredol sy'n ymwneud â'r Harbwr sydd wedi'u hadnabod a/neu yn deillio o brofiad.

Gellir ystyried y newidiadau arfaethedig fel mân addasiadau yn hytrach na thrawsnewidiol, gan adeiladu ar y Polisi sydd wedi gwasanaethu rhanddeiliaid yn dda ers dros ddegawd. Mae'r Polisi cyffredinol a'r newidiadau arfaethedig yn cydnabod ac yn adlewyrchu bod yr Harbyrau yn gyfleusterau aml-ddefnydd a rennir a bwriad cyffredinol y Cyngor yw cryfhau'r Polisi fel y gellir parhau i reoli'r rhain mewn modd teg, tryloyw a chytbwys er budd yr holl randdeiliaid.

2) Cyfranogwyr a Sefydliadau a Wahoddwyd

Gwahoddir unrhyw randdeiliaid sydd â buddiant yn yr Harbyrau i gymryd rhan yn yr ymgynghoriad.

3) Dod o hyd i Bolisiâu Rheoli Harbyrau Ceredigion

Gallwch chi ddarllen y Polisi sydd ar waith ar hyn o bryd drwy fynd at:

[Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion](#)

Gallwch chi ddarllen y Polisi arfaethedig drwy fynd at:

[Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion](#)

Hefyd, mae copïau papur o'r dogfennau hyn ar gael yn y manau a nodir isod

4) Trefniadau'r Ymgynghoriad

Mae'r ymgynghoriad hwn bellach wedi cau.

Mae modd i chi weld arolwg yr ymgynghoriad drwy ddilyn y ddolen ganlynol:

[Adolygiad Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion Arolwg Ymgynghoriad](#)

Os byddwch chi'n llanw'r ffurflen ar-lein, bydd modd i ni gasglu'r ymatebion ynghyd a'u hadolygu mewn modd effeithlon. Serch hynny, os nad oes modd i chi wneud hynny, gallwch chi hefyd lanw'r arolwg sydd i'w weld yn Atodiad 1 a'i ddychwelyd i'r cyfeiriad canlynol, Ymgynghoriad y Polisi Rheoli Harbyrau, Cyngor Sir Ceredigion, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE.

Hefyd, gallwch chi gael copïau o'r arolwg yn y manau canlynol.

Swyddfeydd yr Harbyrau (oriau agor yn dibynnu ar y staff sydd ar gael)

Aberystwyth

Cyfeiriad: Swyddfa Harbwr Aberystwyth, Harbwr Aberystwyth, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 1JX

Aberaeron

Cyfeiriad: Swyddfa Harbwr Aberaeron, Harbwr Aberaeron, Traeth y De, Aberaeron, Ceredigion, SA46 0BE

Cei Newydd

Tudalen 99

Cyfeiriad: Swyddfa Harbwr Ceinewydd, Harbwr Ceinewydd, Y Pier, Ceinewydd, Ceredigion, SA45 9NW

Gellir cysylltu â holl swyddfeydd yr harbwr drwy:

Rhif Ffôn: 01545 570 881

E-bost: cllc@ceredigion.gov.uk

Swyddfeydd y Cyngor/Llyfrgelloedd (yn ystod oriau agor)

Mae amseroedd agor Swyddfeydd y Cyngor/Llyfrgelloedd i'w gweld ar dudalen [Lleoliadau Canghaiu](#).

Aberaeron

Cyfeiriad: Neuadd y Sir, Stryd y Farchnad, Aberaeron, SA46 0AT

Rhif Ffôn: 01545 572500

E-bost: llyfrgell@ceredigion.gov.uk

Aberystwyth

Cyfeiriad: Canolfan Alun R. Edwards, Sgwâr y Frenhines, Aberystwyth, SY23 2EB

Rhif Ffôn: 01970 633717

E-bost: llyfrgell@ceredigion.gov.uk

Aberteifi

Cyfeiriad: Swyddfa'r Cyngor, Stryd Morgan, Aberteifi, SA43 1DG

Rhif Ffôn: 01545 574110

E-bost: llyfrgell@ceredigion.gov.uk

Llanbedr Pont Steffan

Cyfeiriad: Stryd y Farchnad, Llanbedr Pont Steffan, SA48 7DR

Rhif Ffôn: 01570 423606

E-bost: llyfrgell@ceredigion.gov.uk

Llandysul

Cyfeiriad: Canolfan Ceredigion, Llandysul, SA44 4QS

Rhif Ffôn: 01545 574236

E-bost: llyfrgell@llandysul.cymru

Cei Newydd

Cyfeiriad: Llyfrgell Gymunedol Ceinewydd, Ystafell 4, Neuadd Goffa, Ffordd Towyn, Ceinewydd, Ceredigion, SA45 9QQ

Rhif Ffôn: 01545 560803

E-bost: newquaylibrary@gmail.com

Ar ôl llanw'r arolygon papur, gallwch chi eu cyflwyno yn y manau hyn.

5) Gyda phwy i gysylltu os oes angen mwy o wybodaeth arnoch cyn cwblhau'r arolwg

Os oes gennych unrhyw gwestiynau am yr arolwg neu os oes angen y wybodaeth arnoch mewn fformat arall, gallwch chi gysylltu â Rheolwr yr Harbyrau drwy anfon neges i cllic@ceredigion.gov.uk neu drwy ffonio 01545 570881 neu fel arall drwy'r post i Cyngor Sir Ceredigion, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE.

Atodiad 1 – Arolwg Ymgynghoriad Adolygiad Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion

Adolygiad Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion Arolwg Ymgynghoriad

Sut rydym yn defnyddio eich gwybodaeth

Defnyddir eich gwybodaeth i fod yn sail i adolygiad Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion.

Mae'n bwysig iawn bod Cyngor Sir Ceredigion yn trin gwybodaeth bersonol yn gywir er mwyn darparu ein gwasanaethau a chynnal hyder y cyhoedd. Rydym yn cydymffurfio â'n rhwymedigaethau o dan y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data ac egwyddorion Deddf Diogelu Data 2018.

Y sail gyfreithlon ar gyfer prosesu eich gwybodaeth yw cyflawni tasg er budd y cyhoedd a ddarperir gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a Deddf Cydraddoldeb 2010.

Eich hawliau Diogelu Data

I gael rhagor o wybodaeth am eich hawliau ac i gael manylion cyswllt ein Swyddog Diogelu Data, ewch i [wefan Cyngor Sir Ceredigion](#) a chwiliwch am 'Hysbysiad Preifatrwydd' neu ewch i'r [dudalen Hysbysiad Preifatrwydd](#).

Manylion Arolwg yr Ymgynghoriad

Mae'r ymgynghoriad yn agor ar *start date* ac yn cau ar *end date*. Gellir dychwelyd ffurflenni arolwg wedi'u cwblhau drwy e-bost at cllic@ceredigion.gov.uk neu fel arall drwy'r post i, Cyngor Sir Ceredigion Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE.

Atodiad 2

Ydych chi'n ymateb fel:	Nifer
Defnyddiwr yr Harbwr	5
Defnyddiwr yr Harbwr - Pysgota Masnachol	6
Defnyddiwr yr Harbwr - Pysgota Masnachol a Chludo Teithwyr Masnachol	3
Defnyddiwr yr Harbwr - Pysgota Masnachol a Chludo Teithwyr Masnachol a Defnyddiwr y Cyfleusterau	1
Defnyddiwr yr Harbwr - Cludo Teithwyr Masnachol	4
Defnyddiwr yr Harbwr - Hamdden	75
Defnyddiwr yr Harbwr - Hamdden a Defnyddiwr y Cyfleusterau	6
Arall	5
Cyfanswm	108

Pa harbwr (harbyrau) ydych chi'n ei ddefnyddio?	Nifer
Aberaeron	11
Aberystwyth	10
Ceinewydd	51
Aberaeron ac Aberystwyth	1
Aberaeron a Cheinewydd	22
Aberystwyth a Cheinewydd	1
Aberaeron, Aberystwyth a Cheinewydd	9
Aberaeron a harbwr arall sydd ddim yn cael ei reoli gan y Cyngor	1
Aberaeron, Ceinewydd a harbwr arall sydd ddim yn cael ei reoli gan y Cyngor	1
Aberaeron, Aberystwyth, Ceinewydd a harbwr arall sydd ddim yn cael ei reoli gan y Cyngor	1
Cyfanswm	108

Wyddech chi fod yna Bolisi yn bod cyn gweld yr ymgynghoriad yma?	Nifer
Ie, gwyddwn	75
Na, wydden i ddim	32
Dim ymateb	1
Cyfanswm	108

Tudalen 22

	Bodlon iawn	Bodlon	Niwtral	Anfodlon	Anfodlon iawn	Cyfanswm
I ba raddau ydych chi'n fodlon â Pholisi presennol Rheoli Harbyrau Ceredigion sydd wedi bod ar waith ers 2010?	5	18	31	29	25	108

I ba raddau ydych chi'n fodlon â Pholisi presennol Rheoli Harbyrau Ceredigion sydd wedi bod ar waith ers 2010?						
Wyddech chi fod yna Bolisi yn bod cyn gweld yr ymgynghoriad yma?	Bodlon iawn	Bodlon	Niwtral	Anfodlon	Anfodlon iawn	Cyfanswm
Na, wydden i ddim	2	3	5	17	6	33
Ie, gwyddwn	3	15	26	12	19	77
Cyfanswm	5	18	31	29	25	108

	Bodlon iawn	Bodlon	Niwtral	Anfodlon	Anfodlon iawn	Cyfanswm
I ba raddau ydych chi'n fodlon â Pholisi diwygiedig/arfaethedig Rheoli Harbyrau Ceredigion?	0	6	13	25	64	108

I ba raddau ydych chi'n fodlon â Pholisi diwygiedig/arfaethedig Rheoli Harbyrau Ceredigion?						
I ba raddau ydych chi'n fodlon â Pholisi presennol Rheoli Harbyrau Ceredigion sydd wedi bod ar waith ers 2010?	Bodlon iawn	Bodlon	Niwtral	Anfodlon	Anfodlon iawn	Cyfanswm
Bodlon iawn	0	0	0	1	4	5
Bodlon	0	2	2	5	9	18
Niwtral	0	2	10	6	13	31
Anfodlon	0	1	1	10	17	29
Anfodlon iawn	0	1	0	3	21	25
Cyfanswm	0	6	13	25	64	108

Tudalen 23

	Nifer
Anfodlon neu Anfodlon iawn â'r Polisi presennol ac Anfodlon neu Anfodlon iawn â'r Polisi arfaethedig	51
Anfodlon neu Anfodlon iawn â'r Polisi presennol a Niwtral, Bodlon neu Fodlon iawn â'r Polisi arfaethedig	3
Niwtral, Bodlon neu Fodlon iawn â'r Polisi presennol ac Anfodlon neu Anfodlon iawn â'r Polisi arfaethedig	38
Niwtral, Bodlon neu Fodlon iawn â'r Polisi presennol a Niwtral, Bodlon neu Fodlon iawn â'r Polisi arfaethedig	16
Cyfanswm	108

Atodiad 3

Yr ymatebion i faterion a godwyd fel rhan o'r ymgynghori ar Bolisi Rheoli Harbyrau Ceredigion

1.0 Braslun

1.1 Y Broses Ymgynghori a'r Amserlenni

Ystyrir bod proses ac amserlen yr ymgynghoriad wedi bod yn gymesur ac yn briodol yng nghyd-destun y Polisi presennol a'r un arfaethedig.

Roedd y broses ymgynghori ar agor rhwng 20 Medi a 20 Hydref. Rhoddwyd amrywiol weithgareddau ar waith i godi ymwybyddiaeth gan gynnwys datganiad i'r wasg a chysylltu'n uniongyrchol â defnyddwyr yr harbwr.

Dyluniwyd yr ymgynghoriad gyda'r nod o gael adborth a mewnbwn ystyrlon, perthnasol a chymesur y gellid ei ystyried fel rhan o'r broses o adolygu'r polisi. Mae'r trefniadau wedi bod yn gyson â'r hyn a weithredwyd mewn prosesau eraill i ddatblygu polisi ac roeddent wedi elwa o gael mewnbwn gwasanaeth corfforaethol sy'n arbenigo mewn gweithgarwch ymgynghori ac ymgysylltu.

Mae'r 108 o ymatebion a gafwyd yn awgrymu fod y broses wedi'i gweithredu'n gadarnhaol.

Roedd llawer o'r adborth ansoddol a dderbyniwyd yn disgyn i nifer o themâu neu feysydd cyffredinol. Felly rhoddir yr ymatebion i'r rhain isod.

Hefyd derbyniwyd sylwadau eraill y tu allan i'r broses benodedig. Er mwyn bod mor agored a chynhwysol â phosib, fe nodir y rhain isod. Fel gyda'r adborth ansoddol a gafwyd drwy'r broses ymgynghori benodedig, roedd y materion a godwyd yn disgyn i nifer o themâu neu feysydd cyffredinol ac ymatebir iddynt isod.

Mae'r Awdurdod wedi ceisio ymateb i'r materion a godwyd p'un a ystyriwyd eu bod yn berthnasol i bwnc penodol yr ymgynghoriad ai peidio, neu'n berthnasol i faterion ehangach eraill sy'n ymwneud â'r harbyrau a'r dull o'u rheoli. Mae'r ymateb i'r adborth wedi'i strwythuro er mwyn adlewyrchu hyn. Fodd bynnag, ni fyddai'n bosib, yn briodol, yn berthnasol nac yn fuddiol ymateb yn unigol i'r holl sylwadau ac adborth a roddwyd, yn ogystal â'r datganiadau a wnaed, er bod y rhain wedi'u nodi.

I roi blas o'r adborth a roddwyd, dywedodd 33 o'r ymatebwyr nad oeddent yn ymwybodol o fodolaeth y polisi presennol ond gwnaethant roi barn arno serch hynny (dywedodd 23 o'r 33 nad oedd yn ymwybodol o fodolaeth y polisi presennol eu bod yn anfodlon neu'n anfodlon iawn ag ef).

2.0 Adborth sy'n uniongyrchol berthnasol i'r Ymgynghoriad

2.1 Etifeddiaeth

Gwnaed y cynnig i gael gwared ar y trefniadau etifeddu er mwyn gwella cyfleon y cyhoedd o gael angorfa yn yr harbyrau a reolir gan y cyngor sir.

Nid yw'r trefniadau etifeddu yn ddarpariaeth a roddir gan y cyngor sir mewn sefyllfaoedd tebyg eraill (e.e. deiliaid trwyddedau preifat mewn meysydd parcio, prydlesau eiddo sydd yn enw rhywun).

Bernir bod cadw'r trefniadau etifeddu yn cefnogi'r canfyddiad bod cael mynediad i wasanaethau ac angorfeydd yr harbyrau yn dipyn o 'siop gaeëdig'.

Cydnabyddir yn y broses ymgynghori fod gwahaniaeth rhwng yr angorfeydd masnachol a hamdden yn yr ystyr bod busnesau wedi cronni cyfalaf o gael mynediad parhaus i'r angorfeydd hyn, a hynny dros gyfnod hir mewn ambell i achos. Gyda hyn mewn golwg, y bwriad yw cadw'r trefniadau etifeddu ar gyfer angorfeydd masnachol ond eu tynnu ymaith o'r angorfeydd hamdden.

Bydd y Cyngor, fel rhan o'r broses o bennu Ffioedd a Thaliadau, yn adolygu a yw'r strwythur codi tâl ar gyfer gweithrediadau masnachol yn yr Harbwr yn parhau i fod yn berthnasol, yn ddilys ac er budd pennaf y Cyngor.

Pan fydd profedigaeth yn digwydd mewn perthynas ag angorfa hamdden, bydd y Gwasanaeth Harbyrau yn ymdrin â hyn mewn modd sensitif. Caniateir cyfnod o dri mis i gwblhau trefniadau.

2.2 Trosglwyddo Angorfeydd

Mae'r trefniadau sydd ar waith ar gyfer trosglwyddo cychod yn cael eu hystyried yn amhriodol erbyn hyn ac felly bwriedir eu dileu. Mae'r trefniant yn tanseilio'r rhestrau aros a gallai arwain at dalu premiymau sylweddol am gychod y credir eu bod yn cael eu prynu gydag angorfa bresennol.

Bernir bod cadw'r trefniadau o ran trosglwyddo angorfeydd yn cefnogi'r canfyddiad bod cael mynediad i wasanaethau ac angorfeydd yr harbyrau yn dipyn o 'siop gaeëdig', neu eu bod yn cyfyngu mynediad i'r rheiny sy'n gallu ac yn barod i dalu'r premiwm.

2.3 Parcio Ceir

Ni ystyrir ei bod hi'n briodol bellach i ddarparu hawlenni parcio am ddim i ddefnyddwyr yr harbyrau yn y meysydd parcio a reolir gan Gyngor Sir Ceredigion a hynny fel rhan o'r trefniadau angori tymhorol. Mae hyn yn rhannol oherwydd bod gwerth sylweddol i'r ddarpariaeth parcio am ddim.

Nid yw hyn yn ddarpariaeth a roddir gan y cyngor sir mewn sefyllfaoedd tebyg eraill (e.e. rhandiroedd, prydlesu adeilad sydd heb lefydd parcio preifat).

2.4 Rhestrau Aros

Mae angen deall y trefniadau fel y maent ar hyn o bryd. Mae'r adborth a gafwyd o'r ymgynghori, a'r trafodaethau yng nghyfarfodydd mwyaf diweddar Pwyllgor Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbyrau, yn awgrymu'n gryf nad yw pobl yn eu deall.

Yn awr cynigir:

- cyflwyno ffi - na chaiff ei ad-dalu - fel tâl i ymuno â'r rhestr aros briodol. Pennir y ffi fel rhan o broses ehangach pennu ffioedd a thaliadau.
- dim ond caniatáu un cofnod i bob person ar unrhyw restr aros unigol.
- dileu'r cyfyngiadau ar y nifer a ganiateir ar y rhestrau aros.

Gellir darparu fersiynau (heb enwau) o'r rhestrau aros ac maent wedi'u rhannu fel rhan o'r pecyn dogfennau ar gyfer Pwyllgorau Ymgynghorol diweddar Defnyddwyr yr Harbyrau. Bwriedir i hyn fod yn eitem sefydlog yn y cyfarfodydd yn y dyfodol.

2.5 Tîm yr Harbyrau

Gellir darparu'r Disgrifiadau Swyddi a'r Manylebau Person ar gyfer swyddi'r Tîm Harbyrau ac maent wedi'u rhannu fel rhan o'r pecyn dogfennau ar gyfer Pwyllgorau Ymgynghorol diweddar Defnyddwyr yr Harbyrau.

Rydym yn ffodus o gael gweithwyr cymwys ac ymroddedig o fewn y Gwasanaeth Harbyrau sydd yn ymroi i ddatblygiad personol parhaus.

2.6 Cyfleusterau

Dylai'r cyfleusterau y mae'r Cyngor yn gallu eu darparu gael eu hadlewyrchu yn y taliadau a godir. Ar hyn o bryd nid yw hyn yn wir ac mae'r Gwasanaeth Harbyrau yn derbyn cymhorthdal sylweddol. Er ein bod yn ceisio mynd i'r afael â hyn, rhaid nodi bod yn rhaid trosglwyddo i ddefnyddwyr y gwasanaethau unrhyw gynnydd mewn costau neu ddarpariaeth. Mae hyn yn cynnwys darpariaethau y mae'n ofynnol i'r Awdurdod Harbyrau eu gwneud megis y Cynllun Rheoli Gwastraff Porthladdoedd.

2.7 Gwasanaethau Dewisol

Mae'r gwasanaethau a'r cyfleusterau a gynigir yn yr harbyrau, a'r telerau cysylltiedig, yn ddewisol yn yr ystyr bod gan bobl ddewis i'w defnyddio ai peidio. Mae'r Cyngor yn parchu hawl y cyhoedd i arfer hyn.

2.8 Cyfleusterau a ddefnyddir ar y cyd

Mae'r harbyrau yn gyfleusterau a ddefnyddir ar y cyd a bwriad y Cyngor yw eu rheoli mewn ffordd deg a chyson i'r holl randdeiliaid. Derbynnir na fydd pob rhanddeiliad yn cytuno â hyn. Er bod ganddynt hawl i'r rhain, nid yw'n golygu y dylent gael dylanwad amhriodol neu anghymesur drostynt.

2.9 Y Polisi Presennol a'r un Newydd

Roedd y farn am y newidiadau rhwng y polisi presennol a'r un newydd yn amrywio'n fawr. Roedd rhai o'r farn nad oedd fawr o newid o gwbl ac eraill yn credu bod y newid yn fawr.

2.10 Angorfeydd Dŵr Dwfn

Cynigir tynnu'r cyfyngiad ar angorfeydd dŵr dwfn yn y Polisi newydd.

3.0 Materion Eraill

3.1 Rolau a Chyfrifoldebau

Mae'n briodol ac yn amserol adolygu ac addasu safbwyntiau a disgwyliadau mewn perthynas â rheoli'r harbyrau a'r rolau a chyfrifoldebau.

Mae'r Gwasanaeth Harbyrau yn rhan o'r Cyngor Sir yn ehangach. Mae'n destun yr un polisïau, protocolau a rheolau sefydlog â gwasanaethau eraill y Cyngor. Mae hyn hefyd yn wir mewn perthynas â'r strwythur rheoli, rheoli perfformiad, archwilio ac atebolrwydd gwleidyddol.

Er y gallai fod gan randdeiliaid, gan gynnwys cwsmeriaid a phartïon sydd â budd yn y maes, eu barn, eu hamcanion a'u dyheadau eu hunain, nid oes gan y rhain flaenoriaeth na dylanwad dros y trefniadau sydd ar waith ar gyfer rheoli a chyflawni gwasanaeth sy'n rhan o'r Cyngor Sir. Mae hyn yn cynnwys materion sy'n ymwneud â llywodraethu, derbyn ac ymateb i ohebiaeth, prosesau sy'n gysylltiedig â thrafodion ariannol gan gynnwys anfonebu a gwaith cysylltiedig – mae'r rhain yn cael eu gweithredu ar draws gwasanaethau'r Cyngor ac nid ydynt yn berthnasol yn unig yng nghyd-destun yr harbyrau.

Deallir na fyddai rhai rhanddeiliaid yn cytuno neu'n croesawu rhai elfennau o sut mae'r harbyrau'n cael eu rheoli ac er bod hyn yn cael ei barchu, ni fydd yn cael dylanwad uniongyrchol dros y ffordd y caiff y cyfleusterau eu rheoli.

Defnyddir y polisïau presennol ac arfaethedig fel dull o reoli ar gyfer Rheolwr yr Harbyrau a'r Gwasanaeth Harbyrau. Rôl Rheolwr yr Harbyrau yw gweithredu'r Polisi a hynny gyda'r disgresiwn a ddiffinnir. Ceir rhagor o fanylion yn y Disgrifiadau Swyddi ar gyfer rolau'r Gwasanaeth Harbyrau.

3.2 Pennu Ffioedd yr Harbyrau

Pennir ffioedd a thaliadau'r harbyrau fel rhan o'r broses ehangach o osod ffioedd a thaliadau yng nghyllideb flynyddol y Cyngor. Mae'r rhain yn amodol ar drosolwg a chraffu a chymeradwyaeth wleidyddol cyn eu gweithredu.

Mae gan y Cyngor Bolisi Cynhyrchu Incwm ac Adennill Costau a ddylai fod yn berthnasol mewn perthynas â'r Harbyrau. Ar hyn o bryd nid yw'n darparu ar gyfer adennill y costau'n llawn ac mae'r Gwasanaeth Harbyrau yn cael cymhorthdal gan nad yw'r incwm a gynhyrchir yn ateb y costau o ddarparu'r gwasanaethau.

Nid yw'n briodol i'r Cyngor sybsideiddio gwasanaeth dewisol tra ei fod yn gorfod ad-drefnu a chwtdogi gwasanaethau craidd a statudol eraill. Bydd y Cyngor yn ceisio sicrhau bod y gwasanaeth Harbyrau yn cyrraedd sefyllfa lle mae o leiaf yn talu am ei hun.

Gosodir y ffioedd ar gyfer angorfeydd hamdden ar sail metrau yn hytrach na'r math o gwch. Nid oes rheswm dros newid y trefniant hwn.

3.3 Tymhorau

Y tymhorau, yng nhyd-destun yr harbyrau a reolir gan Geredigion, yw:

- Haf 1 Ebrill – 30 Medi

- Gaeaf 1 Hydref – 31 Mawrth

Mae hyn yn cynnig eglurder a chysondeb ac nid oes rheswm dros newid y rhain.

3.4 Disgwyliadau realistig, cymesur, perthnasol a phriodol

Mae angen i ddisgwyliadau rhanddeiliaid fod yn realistig, yn gymesur, yn berthnasol ac yn briodol gan ystyried mai gwasanaethau dewisol yw'r rhai a ddarperir gan y Gwasanaeth Harbyrau.

Gall cwsmeriaid ddewis p'un ai i ddefnyddio'r cyfleusterau a'r gwasanaethau a ddarperir.

3.5 Pwyllgorau Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbyrau

Yn eu ffurf bresennol, bernir nad yw'r rhain yn addas i'r diben ac maent wedi ymbellháu - o ran aelodaeth a mynychwyr - oddi wrth y trefniadau cyfansoddiadol sy'n sail iddynt. Bydd adolygiad yn cael ei gynnal gyda'r bwriad o gyrraedd at rywbeth mwy priodol, perthnasol, cynhyrchiol a buddiol.

3.6 Barn a Safbwyntiau

Mae'r Gwasanaeth Harbyrau yn parchu ac yn gwerthfawrogi barn a safbwyntiau rhanddeiliaid yn eu cyd-destun fel ag y mae.

Mae rhywfaint o'r adborth yn cyfeirio at safbwyntiau goddrychol unigolion gydag ychydig neu ddim tystiolaeth i'w cefnogi. Roedd y sylwadau yn gwrthddweud ei gilydd mewn rhai achosion (e.e. dim yn ymwybodol o'r Polisi presennol ond yn nodi ei fod yn dda/drwg).

3.7 Ymgysylltu

Mae'r canlynol yn crynhoi prif ffyrdd y Gwasanaeth Harbyrau o ymgysylltu â rhanddeiliaid:

- Pwyllgorau Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbyrau (dwywaith y flwyddyn)
- Cymorthfeydd yr Harbyrau (misol)
- Presenoldeb rheolaidd Tîm yr Harbyrau yn yr Harbyrau (yn rheolaidd a pharhaus) gyda dull / polisi 'drws agored'
- Dyfroedd Tawel (cyhoeddi dwywaith y flwyddyn)
- Cyswllt drwy Clic (llythyron, e-byst, galwadau ffôn, ffurflenni adborth)
- Hysbysiadau i Forwyr
- Negeseuon e-bost grŵp at Ddeiliaid Angorfeydd
- Tudalennau pwrpasol ar wefan y Cyngor sy'n cynnwys mynediad i'r Polisi Rheoli Harbyrau.

Mae'r uchod yn mynd y tu hwnt - o dipyn - i lefel yr ymgysylltu y mae'r Cyngor yn ei gynnig i ddefnyddwyr gwasanaethau dewisol tebyg eraill (e.e. cwsmeriaid meysydd parcio, cwsmeriaid gwastraff masnach, cwsmeriaid rhandiroedd).

3.8 Gweithredu'r Polisi

Mae'r Polisi yn rhoi fframwaith cyffredinol i Dîm yr Harbyrau ar gyfer rheoli'r harbyrau o ddydd i ddydd, gwaith sy'n cael ei arwain a'i reoli gan Reolwr yr Harbyrau. Mae'r Rheolwr yn cael ei gefnogi ac yn ymgynghori ag uwch reolwyr o fewn y gwasanaeth

yn ehangach er mwyn cyflawni'r dyletswyddau. Mae hyn yn cynnwys mewn perthynas ag unrhyw apeliadau yn erbyn penderfyniadau a wneir neu gyfarwyddiadau a roddir. Mae hyn yn gyson â'r dull a fabwysiadir mewn meysydd gwasanaeth eraill.

4.0 Materion Gweithredol

4.1 Mynediad i'r Anabl

Mae Harbyrau Ceredigion yn harbyrau gwaith hanesyddol ac mewn rhai achosion, yn seilwaith rhestredig.

Er ein bod yn ceisio ystyried ffyrdd ymarferol a fforddiadwy o wella mynediad, fe allai'r cyfle i wneud hyn fod yn gyfyng. Byddwn yn parhau i fynd ar ôl, ystyried a chyflawni cyfleoedd yn hyn o beth.

4.2 Carthu

Caiff carthu (dredjo) ei wneud yn ôl yr angen, yn ôl barn Rheolwr yr Harbyrau ac os bydd cyllid ar gael.

4.3 Materion Gweithredol Penodol ac Unigol

Cyfeiriwyd at rai materion gweithredol penodol neu unigol - nad oedd yn ymwneud yn uniongyrchol â'r Polisi - yn y sylwadau a gafwyd fel adborth i'r ymgynghoriad. Byddai'n fwy priodol mynegi'r rhain yn bersonol i'r Gwasanaeth Harbyrau, megis yn y cymorthfeydd rheolaidd, yn swyddfeydd yr Harbwr neu drwy Clic.

4.4 Neilltuo Angorfeydd a chyfleusterau eraill i bobl

Gwneir hyn yn unol â'r Polisi a gyda'r nod o wneud y mwyaf o'r capasiti sydd ar gael.

Bydd y Polisi arfaethedig, os caiff ei gymeradwyo, yn gwella argaeledd yr angorfeydd ym mhob harbwr. Gan fod y Cyngor yn cynnig dileu'r darpariaethau ar gyfer trosglwyddo angorfeydd (rhai masnachol a hamdden) ac etifeddiaeth (ar gyfer angorfeydd hamdden), bydd y rhestrau aros ym mhob harbwr yn fwy symudol.

4.5 Diogelu Bywyd Gwyllt Morol

Mae'r Gwasanaeth Harbyrau wrthi'n hyrwyddo ac yn cefnogi'r egwyddorion a'r ffyrdd o weithio a nodwyd ar gyfer Arfordir Treftadaeth Forol Ceredigion, Ardal Cadwraeth Arbennig Bae Ceredigion ac Ardal Cadwraeth Arbennig Pen Llŷn a'r Sarnau.

Atodiadau

Atodiad 1

Yr adborth ansoddol a gafwyd gan y rhanddeiliaid (ar-lein a chopi caled/papur).

Atodiad 2

Yr ohebiaeth ysgrifenedig a gyflwynwyd y tu allan i'r broses ymgynghori benodedig.

Atodiad 3

Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion (yn dangos y newidiadau yn dilyn yr adborth i'r ymgynghoriad).

Atodiad 4

Asesiad Effaith Integredig.

Attachment 1

ID	Are you responding as:	Were you aware that a Policy existed prior to seeing this consultation?	Which harbour(s) do you use?	To what extent are you satisfied with the current Ceredigion Harbours Management Policy which has been in place since 2010?	In relation to your answer in question 6 please outline up to three reasons for your response:	To what extent are you satisfied with the reviewed/proposed Ceredigion Harbours Management Policy?	In relation to your answer in question 8 please outline up to three reasons for your response:
1	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;	Neutral	The current policy nor previous policy offer any explanation as to the role of the harbour management. Whilst the title exists it appears they have little to no responsibility, if their responsibility isn't to be listed in the policy I would encourage there job role/description to be made public via your website.	Neutral	It's very close to the previous policy. Nothing stands out as relating to the modern needs of the harbours.
2	Leisure Harbour User;	Yes	Aberystwyth;	Satisfied		Satisfied	
3	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;Aberaeron;	Satisfied		Neutral	Overall it is reasonably clear. I think the start of the season should be defined as 1st April or Monday before Easter, which ever comes first. Under commercial section no mention of research and monitoring vessels or XXXX - I vital facility to encourage training, development and safe use of the water. Finally there should be some facility for passing on moorings to children of deceased. The adult siblings are unlikely to be on the mooring waiting list.
4	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Very Satisfied		Very Dissatisfied	There is no right of appeal or independent arbitration if the council issues notice of termination. Clause 16.1 of the old policy has been removed - it has been custom and practice for many year that families could continue to use the facility in the event of the named Mooring holder death. There needs to be a right of transfer in the event of the vessel sale as there is a limited market for vessels in the area and acquirers of vessels will naturally look to acquire existing vessels. If you are on the waiting list with a vessel you can't use it, if you are allocated a mooring you need to find a vessel. The current transfer arrangements should be at a fee payable to the council and not for gain by the mooring holder
5	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;	Neutral	Most Harbour Users are unaware of the Policy. There have been failures to apply it. There have been inconsistent interpretations and applications of it.	Very Dissatisfied	The best way to consider the proposed policy would be for CCC to list the changes rather than expecting people to read the old and the new policies. There is a statement about Car Park passes as part of the mooring fee which will greeted with concern. Similarly the statement on Partnerships.
6	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Satisfied	Functioning management of the facility. Appropriate maintenance of the facility. Reasonable cost of the facility.	Satisfied	Correct level of engagement with harbour users. Continuation of provision of service.
7	Leisure Harbour User;	Yes	Aberystwyth;	Neutral	No rubbish bins, electric points provided. Harbour dues increase each year but no improvement to services/ amenities	Neutral	
8	Commercial Fishing Harbour User;Commercial Passenger Trip Harbour User;A Facility User;	Yes	New Quay;	Neutral	As a public facing Policy document the previous iteration seemed hurried and poorly crafted. The new document is better but still lacks substance. A Policy doc. Should clearly and unambiguously state Policy that actions can be measured against.	Satisfied	Section 1.7 caveats the entire Policy and leaves differing ways of working outside of Policy open to the Harbourmaster and therefore his or her line managers. Surely a Policy is a Policy otherwise this document should be strategic or a process doc. In b 4.6 vi please name the commercial vessels and their owners and if a mooring is empty state it as empty. Clearer guidance is needed regarding refueling of commercial vessels in the harbour.

9	Leisure Harbour User;	Yes	Aberystwyth;	Neutral		Neutral	
10	Leisure Harbour User;A Facility User;	No	Aberystwyth;	Neutral	Condition and upkeep is poor. Very little engagement with users until you want payment. Preferential treatment given to innappropriate parties e.g XXXXXXXXX.	Neutral	There is very little content related to leisure craft and their rights and obligations.
11	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Neutral	I struggle to access my double kayak on the top of the rack on the slip on Penpolion New Quay. Unless I can find someone to swap with and we both attend Aberaeron offices, an unlikely event, this can't change. I'd like some mention in the policy that moorings must be suitable for the person paying. I'm too short to easily put the kayak on or off and others are in a simile position. I shouldn't have to ask for help from a taller person.	Neutral	
12	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;Aberystwyth;	Neutral	state of harbour needs dredging . mooring chains need refixing. better spacing for tenders	Neutral	
13	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;	Very Dissatisfied	Lack of consultation with harbour users, lack of response to their concerns, lack of response to problems brought to their attention.	Very Dissatisfied	Lack of consideration for boatowners, lack of communication with that, lack of response
14	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Very Dissatisfied	Lack of maintenance	Satisfied	Getting a mooring is far too difficult and residents should be prioritised. People should be limited to one leisure mooring
15	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Very Dissatisfied	Pricing local people out. Im fourth generation, welsh first language family to be born in new quay and to use the harbour, you target everyone as second home owners with stacks of cash. You're penalising genuine local people who cant afford the prices. im related to the founder member of plaid, but Im conflicted moving forward. This isnt the plaid that has been.	Very Dissatisfied	As above, local people cant afford the continued price hikes
16	Other - please specify below in Question 2;	No	New Quay;	Dissatisfied	Considering the importance of the New Quay Harbour to 1. tourism & 2. local enjoyment &3. Commercial fiscal importance.	Neutral	Will wait & see how the consultation is dealt with.
17	Leisure Harbour User;	No	New Quay;	Very Dissatisfied	The costs, the maintenance,attitude of harbourmaster	Very Dissatisfied	No consultation with users
18	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Neutral		Dissatisfied	Car Park facility taken away, Lack of Dinghy facilities in New Quay on the pier, Bins No longer on the beach, now my dinghy becomes convenient for that purpose!!
19	Leisure Harbour User;	No	Aberaeron;	Dissatisfied	Fees, maintence	Dissatisfied	
20	Leisure Harbour User;	No	Aberystwyth;Aberaeron; New Quay;	Very Dissatisfied	There is no qualified management of Ceredigion Harbours	Very Dissatisfied	A review by users and professionals sea users is required

21	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;	Neutral		Neutral	The policy is very wordy. As an Aberaeron harbour user I would prefer to see a subsection indicating how moorings can be allocated on a fairer basis. It has been my understanding that the allocation of moorings in Aberaeron takes into account that when moorings become available they should be first offered to those persons who have a less favourable mooring. This process needs to be stated as without a detailed process there is a possibility of corruption. While the stated aim is to encourage harbour use I feel it is more likely to put users off.
22	Commercial Fishing Harbour User;	No	New Quay;	Dissatisfied	My main one as a fishing working harbour when our landing days come !! Fisherman are not able to get in while pleasure boats have decided to load passengers up in front planned pick ups as had to be done on tides so priority should be given as it's not everyday usually can be once a week !!of	Dissatisfied	In place about transfer of moorings I can understand non family but what happens if like me are married and something god forbid happens to husband and can't fish and need to have someone family to take over or keep our livelihood going !! Can't marriage be as one ? I am concerned as both me and my husbands family have fished for years and it's always gone down the family is the beginning of a end of families traditions
23	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Very Dissatisfied	1. Disabled access very poor or non existent in New Quay Harbour 2. Pier unsafe for wheelchair users 3. No suitable loading or unloading point for wheelchair users	Very Dissatisfied	1. No mention of improving disabled access. 2. No mention of improving disabled facilities around the harbour. 3. Lack of understanding of disabled users needs.
24	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;Aberaeron;	Very Dissatisfied	Lack of mooring availability. Lack of dredging in NQ harbour.	Very Dissatisfied	It doesn't address the key problems of access and maintenance of the harbours
25	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Dissatisfied	1.No differentiation between dinghies and larger boats. The dinghy places have been progressively reduced and replaced with car parking spaces and large, hazardous pieces of commercial equipment. The particular aspect I'm concerned about is fees for dinghies and access to the pier. Even very recently there was boat parking space at reasonable cost on the main pier. Boats have been progressively evicted to accommodate cars and general storage of fishing gear, most of which seems to sit there year round. The very limited space that now exists is charged at the same rate per meter as a yacht in the harbour, rounded up to the nearest meter. This means that a child starter boat like an optimist (2.3m) is charged at 3m. The next size up, for example a topper (3.38m) is charged at 4m. A typical youth boat like a laser (4.19m) is charged at 5m. The fee last year was £51 per meter and has now increased to £66.50. At the moment boats are being stored on the sand on the main beach (possibly free, no one knows) or the Sandy Slip by the lifeboat house, though that space is full and we think will be charged at the above rates. In contrast, Cardiff Bay YC charge £85 for optimists and toppers and £105 for a laser and anything bigger £158 pa. This gives space on concrete, with tie downs so boats don't blow about in gales, in a locked compound. These smaller boats are the entry to the water. The XXXXXXXXXXXXX has done a great job of getting local youngsters on the water - if you come down any Saturday morning you will see lots of them out. An entry level optimist or topper can be picked up for a few £100s. Sailing is also potentially a much bigger source of income than it currently is - places like Pwllheli make millions from hosting dinghy	Dissatisfied	1.No differentiation between dinghies and larger boats. The dinghy places have been progressively reduced and replaced with car parking spaces and large, hazardous pieces of commercial equipment. The particular aspect I'm concerned about is fees for dinghies and access to the pier. Even very recently there was boat parking space at reasonable cost on the main pier. Boats have been progressively evicted to accommodate cars and general storage of fishing gear, most of which seems to sit there year round. The very limited space that now exists is charged at the same rate per meter as a yacht in the harbour, rounded up to the nearest meter. This means that a child starter boat like an optimist (2.3m) is charged at 3m. The next size up, for example a topper (3.38m) is charged at 4m. A typical youth boat like a laser (4.19m) is charged at 5m. The fee last year was £51 per meter and has now increased to £66.50. At the moment boats are being stored on the sand on the main beach (possibly free, no one knows) or the Sandy Slip by the lifeboat house, though that space is full and we think will be charged at the above rates. In contrast, Cardiff Bay YC charge £85 for optimists and toppers and £105 for a laser and anything bigger £158 pa. This gives space on concrete, with tie downs so boats don't blow about in gales, in a locked compound. These smaller boats are the entry to the water. The XXXX has done a great job of getting local youngsters on the water - if you come down any Saturday morning you will see lots of them out. An entry level optimist or topper can be picked up for a few £100s. Sailing is also potentially a much bigger source of income than it currently is - places like Pwllheli make millions from hosting dinghy sailing events. 2.Inheritance and partnerships. Most boats are owned by families but registered in a single name. My RIB is used heavily by myself, my wife and my two adult children and their families. I have had the mooring for almost 20 years. If I were to die, my wife would presumably have to sell the boat. Similarly, my adult children would not be able to keep using it. The blockage on sharing within de facto partnerships is unfair to long term supporters of the area and its tourist industry. While I can see that turnover of moorings is potentially desirable, this policy seems to be

26	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;Other harbour not managed by the Council;	Very Dissatisfied	The employment of assistant 'harbour managers' that sit in their office during their working hours and do not patrol the harbour or undertake any other useful function. Inadequate facilities provided by CCC to both resident and visiting harbour users (water +electricity provided by XXX NOT CCC), Poor harbour maintenance such as failure to adjust CCC harbour chains, dangerous state of slipway and failure to maintain navigation lights, combined with ruinously high mooring fees.	Dissatisfied	C. 3.5 No mention of XXXX as the primary promoter of annual harbour events which would not happen were it not for the voluntary actions of XXXX members, 12.2 the previously successful system in which the 'harbourmaster' inspected and recorded the insurance details of vessels using Aberaeron harbour has been discontinued and there is no longer a check on valid insurance of any vessel (dinghy's sailboards etc. included) which is an abdication of CC responsibility, 24.3 As the various harbour assistants do not enter the harbour, just how is this clause checked and enforced? There are several more Reasons that should be included but for obvious avoidance of responsibility this questionnaire has restricted replies to only three thus restriction the ability of harbour users to enter full and valid comments.
27	A Facility User;	No	New Quay;	Neutral	I wasn't aware that there was a policy	Neutral	
28	Other - please specify below in Question 2;	Yes	Aberystwyth;	Neutral	More work needs doing on dredging harbour entrance to enable us to launch at low water for rescue purposes , repairs to Landing stage at main beach are urgently needed for us to be able to land casualties to the care of other emergency services	Satisfied	
29	Commercial Fishing Harbour User;	Yes	New Quay;	Dissatisfied	Not answering	Very Dissatisfied	Objections to No inheritance related to mooring 2 No mooring transferable on both leisure and commercial. 3 car parking No transferable
30	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;New Quay;	Very Dissatisfied	Insufficient space to discuss.Makes consultation farcical	Very Dissatisfied	Insufficient space to enumerate. Also makes consultation farcical
31	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Neutral	there is not much done by the council for the annual fee we pay.	Dissatisfied	i think moorings should be transferable with sale of boat also the parking ticket should continue with mooring and any empty moorings should be offered to local people,there are a lot of families from England who have more than 1 mooring
32	Commercial Passenger Trip Harbour User;	Yes	Aberaeron;New Quay;	Neutral	inappropriate mooring allocated to commercial 10 metre vessel. Lack of shoreside facilities. No plan to improve access to all vessels at low water on the larger tides or maintain the existing harbour structures.	Very Dissatisfied	Inability to pass on my existing boat business developed over nearly 40 years (benefiting the local economy and community and supporting the research and conservation work of the Wildlife Trust South and West Wales) to the next generation of my family, Welsh speaking individuals born and bred in New Quay
33	Leisure Harbour User;	No	New Quay;	Satisfied	Easy to understand	Neutral	No issues

34 Commercial Fishing Harbour User;	Yes	Aberystwyth;	Very Dissatisfied		Dissatisfied	<p>To whom it may concern I am writing this statement in response the current consultation on the proposed Ceredigion harbour management policy. I am responding to specific points set out below: 15.1 Inheritance rights, My father has had commercial berths in Aberystwyth harbour for the past 57 years. Over the past 25 years, since I left school we have worked hard to develop our now family owned business. We employ 6 local people and bring regular trade to several local trades people within the Aberystwyth area. However, while I have equal shares within the business, my father manages the berths within this arrangement. The inheritance rights proposals within the consultation document as currently written, would mean that if something unforeseen were to happen to my father. Our business and life's work would be put in jeopardy. Due to the size of our vessels, there are no other harbours which my vessels could operate out of in Wales and continue to fish in our traditional fishing area. We have four commercial vessels and as mentioned above employ several local staff, if we were to lose the berths in Aberystwyth my business would be destroyed, and my crew would be out of work. I personally would be unable to provide for my family and face bankruptcy. While I recognise the inheritance rights may be a suitable and appropriate approach for pleasures boats, this proposal is not suitable for commercial boat owners in Ceredigion where businesses are family run and I am strongly opposed to this proposal</p>
35 Leisure Harbour User;A Facility User;	No	Aberystwyth;	Dissatisfied	Dredging not completed to a good standard the last time this was done the displaced material was placed on the mouth of the Ystwyth river, this was then pushed by the river flow and has made Aberystwyth bar shallower. The contractors were not even wearing life jackets during this work even though it was being observed by ccc managers	Satisfied	I understand the rules and birthing allocation but there needs to be consideration to the overall lack on compliance on the harbour lifting regs, ladder inspections fork lift operations general tidying and safe storage of equipment.

36	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Dissatisfied	I believe there are flaws in the previous Policy that have not been addressed in the Draft amendment. The following is a short-list of some of my suggestions: A Lack of Review Period and Review Process and Appeals Procedure: The original CHM Policy does not state a review timescale, nor a consultation process to ensure Harbour User views are accounted for. It also fails to state procedures that an individual should follow to appeal any decision made against them. 4.6 Deep Water Moorings: As an Internationally qualified Sailing Instructor/Examiner and regular user of many UK and overseas harbours, I believe that there is plenty of room within New Quay Harbour area for many more 'Deep Water' moorings to be added, thus enabling additional short and long-term use, and providing a better safe-haven for visitors and local Harbour Users alike. Thus, the statement at Paragraph 4.7 that 'the number of deep-water moorings has reached maximum capacity' is incorrect and this policy should be rescinded in order to add more moorings to attract visitors and to expand the availability for local users; such a positive change would also pay for itself, or more likely increase income for CCC. 5.1 Leisure Mooring Waiting List: The current Waiting List Policy is not transparent, provides no indication of when a space becomes available, fails to show where individuals are on the List and does not provide indication of historic average waiting times to provide context to subscribers. GDPR has been quoted as a reason for lack of transparency, but that is incorrect as if permission to publicise names and vessel/mooring requirements was made a requirement to be included on the List then a more transparent system could be provided. Without such openness, the	Very Dissatisfied	Consultation: I believe the Review of the Harbour Management Policy is a great opportunity to improve and expand the use of Ceredigion Harbours by bringing the policies, services and User experiences up to date and more aligned to best practice. However, only allowing 3 points to be raised via an online form is insufficient to undertake a proper consultation. To do so, I recommend the current online Consultation is made more inclusive and responsive to the Harbour User's needs by extending the consultation period and by including face-to-face discussions with nominated Users and representatives, such as the recently formed Ceredigion Harbours' Users Consultative Committee (CHUCC). Without improving this Consultation, I do not believe that the CCC will achieve the 'Gunning Principles' as directed by the Local Government Association and laid down in law. I believe there are flaws in the Draft amendment and that some of these will restrict, rather than expand harbour use. The following is a short-list of some of my suggestions: 14.1 Prohibition on Assignment/Sub Letting of Mooring Facilities: I agree that sub-letting should be prohibited; however, if a mooring has been paid for and is normally used by the designated craft, there should be no reason that whilst that vessel is temporarily away on a passage, or undergoing maintenance, that the empty mooring should not be utilised by another craft on agreement with the rightful user. This more flexible approach will assist Harbour User safety, particularly when weather and/or tide preclude a vessel's return to the assigned mooring, especially through use of an available deep-water mooring. 16.1 Inheritance & 19.1 Partnerships: If a family's option following death, or incapacity, to apply for a mooring is to be removed (which I disagree with) then an amnesty period of 8 months should be provided for current Users to add new partners and/or family members to the vessel's name/registration at NO COST before this fundamental policy change is implemented. 17.1 & 17.2 Change of Vessel, Watercraft, or Other Equipment: I agree with the aim of increasing turnover and usage of moorings, but I believe preventing a boat owner who does not wish to keep their mooring the opportunity to sell and transfer a mooring with that
37	Other - please specify below in Question 2;	Yes	Aberystwyth;	Dissatisfied	Greater provision for the protection of marine wildlife needed, namely speed controls and restrictions on high-speed vessels in the harbour and bay	Dissatisfied	Greater provision for the protection of marine wildlife needed, namely speed controls and restrictions on high-speed vessels in the harbour and bay
38	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;New Quay;	Neutral	It was vague but allowed some use of judgement and had some reference to governance and appeals.is	Dissatisfied	We do not believe this consultation is effective or the policy fit for purpose. We wish greater consultation with those using the harbours with the Ceredigion Harbour Users Consultation Committee as the main voice for the users.
39	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Neutral	Please refer to CHUCC minutes / open letter.	Very Dissatisfied	Please refer to CHUCC minutes / open letter.
40	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Very Dissatisfied	Increased harbour fees on mooring	No inheritance Sale of boat	Very Dissatisfied As aboveChu

41 Leisure Harbour User;	Yes	Aberystwyth;Aberaeron; New Quay;	Dissatisfied	1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. Lack of transparency, engagement and the effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, with no process for appeal/redress. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for or take into account National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.	Very Dissatisfied	Please read in full the following open-letter from CHUCC to CCC which has been copied to local councillors, MPs, MSs and the press. An easier to read pdf is available on request from the below email address. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose.Ceredigion Harbours' Users Consultative Committee (CHUCC) – 1 Oct 2023 at New Quay Crows' Nest Minutes of Meeting and Open Letter to CCC regarding proposed Harbour Management Policy (HMP) and Consultation Process In attendance: over Ceredigion 30 Boat owners/operators XXXX (New Quay CHUCC Rep) as Secretary Agenda Discussion Items relating to Harbour Management Policy (HMP): a. Lack of Governance/Authority/Structure b. 'Inheritance' policy c. Sale of Boats/Moorings policy d. Waiting List Process e. Fee Structure f. Partnerships/Joint Owners g. New Quay Deep Water/Visitors' Moorings h. Sub-Letting i. Harbour Users Meetings j. Document Terminology k. Service Level Agreement l. Missed Opportunities m. Consultation Process The above points were discussed in some detail with respect to the current management of Ceredigion Statutory Harbour Authority (SHA): a. Lack Governance/Authority/Structure (Para 1). A policy document such as the HMP should clearly state and define the following: i. The overarching legal authority of the policies therein. ii. The SHA governance structure (including duty holders and responsible persons etc). iii. Terms of reference, any required qualifications and training of SHA team and Committees. iv. The accepted means of compliance (including alternative means of doing so) with policies. v. Any penalties/remonstration for non-compliance. vi. Processes that allow for review and challenge. Sadly, there is no mention in the draft HMP of the overarching legislation and guidance such as the Harbours Act 1964, the Harbours, Docks and Piers Clause Act 1847, nor any related guidance documents for the effective management of Harbours. Infringement of the Aberporth Range By-Law of 1976 should also be mentioned. There is no definition of the reporting structure of the SHA and the responsibilities, qualifications and required skills of any staff, nor of their training. There is no mention of the DfT/Welsh Government requirements of the Ports'
--------------------------	-----	----------------------------------	--------------	--	-------------------	---

42 Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;New Quay;Aberystwyth;	Dissatisfied	<p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.</p>	<p>Very Dissatisfied</p> <p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to Mr XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.</p>
43 Leisure Harbour User;	Yes	Aberystwyth;Aberaeron; New Quay;	Very Dissatisfied	<p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection if required). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.</p>	<p>Very Dissatisfied</p> <p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.</p>

44	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;Aberaeron;	Neutral	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection if required). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.	Very Dissatisfied	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to Mr XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.
45	Leisure Harbour User;	No	New Quay;Aberaeron;	Dissatisfied	1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.	Very Dissatisfied	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.
46	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;Aberaeron;	Very Dissatisfied	The harbour authorities did/do not uphold their own rules laid out in the policy especially regarding many aspects to the "Waiting List" of which I have been on for many years, and having to pay for the privilege to be on it.	Very Dissatisfied	Too many to mention here, a maximum of three is ridiculous.

47	Leisure Harbour User;	No	Aberaeron;New Quay;	Neutral	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.	Neutral	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.
48	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;Aberaeron;	Neutral	lack of transparency re waiting lists - allowing some moorings to be held for years without the boats leaving the mooring	Very Dissatisfied	removing inheritance rights insensitive at best, likely to cause financial loss, spouses and civil partners are by law equal partners. lack of governance or appeal. sale of boats could be offered to mooring list on an initial - transparent basis. No mention of "not for Profit" commercial users covering education, training and research.
49	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;New Quay;Other harbour not managed by the Council;	Very Dissatisfied	1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.	Very Dissatisfied	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur.

50	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;	Neutral		Very Dissatisfied	1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.
51	Leisure Harbour User;	No	Aberystwyth;Aberaeron; New Quay;	Neutral	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection if required). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.	Dissatisfied	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.

52 Leisure Harbour User;	No	New Quay;	Dissatisfied	<p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection if required). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion</p>	<p>Very Dissatisfied</p> <p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.</p>
53 Leisure Harbour User;	No	New Quay;	Dissatisfied	<p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection if required). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.</p>	<p>Very Dissatisfied</p> <p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.</p>

54	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;Aberaeron;	Neutral	Please see response from the Ceredigion Harbour Users Consultative Committee, which I support in full.	Very Dissatisfied	Please see response from the Ceredigion Harbour Users Consultative Committee, which I support in full.
55	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;New Quay;	Dissatisfied	1. Thin in governance and oversight processes (compounded by reduced availability of any skilled staff fir the majority of the year, with no means of redress and referral. A secret, shambolic and ineffective moorings waiting list process that was by passed often. Missed opportunity to encourage local young, old and disabled people to get on water while completely ignoring any encouragement to meet conservation initiatives.Complete review required.	Very Dissatisfied	No great difference from answer above, in fact, arguably worse than previous policy and even likely to be non-compliant with Harbours Act 1964 and PortsGood Governance Guide 2018, with even less definitive due proces and structure. The intent to increase waiting list turn-over has meant the process has becom completely jumbled and will not achieve its intent especially as it is tied to fe structure that favours the rich over local residents - old young and disabled. Still there is no addressing of policies to promote the conservation of the environment or improvement of access to water-sports. The whole policy needs a re-write with the input of all stakeholders to produce a jointly owned document that addresses these and many other shortcomings in this draft.
56	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;New Quay;	Neutral	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection if required). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.	Dissatisfied	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.
57	Leisure Harbour User;A Facility User;	Yes	New Quay;	Dissatisfied	Sailing dinghies (eg 3m Toppers) charged at same rate as large (12m+)craft. Very limited space available for sailing dinghies resulting in decline of sailing in NQ. I agree with points made inCHCC meeting summary/open letter.	Very Dissatisfied	Too short timescale for response. Only asks for 3 reasons. No mention of next step after consultation .
58	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Dissatisfied	Poor condition of harbour,high mooring fees,inability to use Pier to load and unload	Very Dissatisfied	Inability to pass on mooring to my family,higher mooring fees lack of outer mooring availability.

59 Other - please specify below in Question 2;	Yes	Aberystwyth;Aberaeron; New Quay;Other harbour not managed by the Council;	Very Dissatisfied	1The 2010 policy names XXXXXXXXI (XXX) but makes no distinction between it and tour operators or commercial fishing. The policy does not recognise the unique role the school has in training the safe use of power and sailing vessels in the county of Ceredigion. This training has undoubtedly contributed to the low incidences of marine accidents in this area since its inception in 2002. 2The 2010 policy does not afford financial benefit to XXX in its status as a recognised charity (no. XXXXXXXX) where it has received both Mandatory and Discretionary Relief from non-domestic rates since 2006. 3The 2010 policy could have initiated ground breaking environmentally advantageous distinction between sailing boats and power boats by charging lower harbour dues to wind powered vessels reflecting their lower use of fossil fuels and carbon emissions.	Very Dissatisfied	1.Loss of parking permit. XXXX (XXXX) uses several different RYA Instructors to deliver courses using the vessels on our allocated moorings. Courses are typically held over two days. This inflicts extra financial pressure on volunteers making it more difficult to recruit. We would like to suggest that parking permits are retained but issued against the name of the vessel not the vehicle thereby allowing instructors to benefit from this financial advantage. It would in addition credit Ceredigion County Council as supportive of the charity rather than punitive. 2.Commercial mooring does not recognise or distinguish between a person and an organisation. XXX employs a manager who is responsible for registering vessels but it is XXX that owns the vessels. We therefore consider that revised policy should have capacity to register the organisation as the mooring holder not the manager as the latter will be subject to change. 3.The 2023 Proposed Harbour Management policy like the 2010 policy does not afford financial benefit to XXX in its status as a recognised charity (no. XXXX) where it has received both Mandatory and Discretionary Relief from non-domestic rates since 2006. Offering relief from harbour dues would credit Ceredigion County Council as supportive of its locally based training charity rather than punitive. This would help reduce the burden from the organisation further empowering it to deliver low cost courses and sessions to local people.
60 Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Very Dissatisfied	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection if required). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.	Very Dissatisfied	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.
61 Other - please specify below in Question 2;	No	New Quay;	Neutral	I don't have a boat, but my family do - I want that to continue. Boats are a key part of New Quay and what it is about and my sister and I sailed and rowed, our children are and I want my grandchildren to have that opportunity	Very Dissatisfied	It is unfair that moorings cannot be transferred within families

62	Leisure Harbour User;	No	Aberaeron;New Quay;Aberystwyth;	Dissatisfied	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection if required). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.	Very Dissatisfied	A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.
63	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Satisfied	The policy in the main is appropriate to the running of the harbours and is reasonable	Very Dissatisfied	1. My main and biggest objection is to the changes to inheritance in clause 15.1. This is an unnecessary blunt way to 'churn' moorings through an unfortunate and sad event. The existing policy approach is appropriate. 2. I object to clause 5 with regards to the sale of a boat and mooring. This makes it harder to sell boats, more likely for older boats to stagnate and is an unnecessary change to something that has successfully operated for decades. The council could benefit from an increased transfer fee. 3. I am concerned about the apparent blanket powers and heavy wording within the policy without an appropriate appeals process. For example (but not exclusive), if as has been the case for the past few years, that CCC does not acknowledge and invoice an application until after the deadlines set out in the policy (but the application was made in good time) where does this stand?
64	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Neutral		Dissatisfied	

65 Leisure Harbour User;	No	New Quay;Aberaeron;	Dissatisfied	<p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection if required). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.</p>	Dissatisfied	<p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.</p>
66 Leisure Harbour User;A Facility User;	Yes	Aberaeron;New Quay;	Dissatisfied	<p>1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.</p>	Very Dissatisfied	<p>1 - Propose changes to inheritance Policy. Current policy should remain in place as it allowed for sensible discretion and it would be common practice to presume in favour of 'inheritance' of family/legal partners etc and that this should be included in any new policy. 2 . Sale of Boats/Moorings Policy. The same rationale (increased waiting list turn-over) for this policy was presumed. Generally, the meeting thought its introduction was understandable, as sale of boats with moorings had been a way for people to 'by-pass' the waiting list; which, of course, could seem very unfair to those on the list and stagnated 'churn'. However, not being able to sell a boat with a mooring sometimes made negotiating the sale of the boat very difficult and by not allowing a 'transfer' option, meant the SHA was missing out on income, as well as opportunities to get the waiting list moving. A solution might be for the SHA to ensure that an owner wishing to sell both boat and mooring must first offer any boats for sale to those people on the waiting list, which would also ensure that the moorings and are matched to the boats on them, speeding up the process. 3 - Waiting List Process : List must be transparent and favour residents of NQ.</p>

67 Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;Aberystwyth; New Quay;	Very Dissatisfied	<p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection if required). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.</p>	<p>Very Dissatisfied</p> <p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.</p>
68 Leisure Harbour User;	Yes	Aberystwyth;Aberaeron; New Quay;	Very Dissatisfied	<p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection if required). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.</p>	<p>Very Dissatisfied</p> <p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.</p>
69 A Facility User;	No	New Quay;	Very Dissatisfied	Very Dissatisfied	

70	Commercial Fishing Harbour User;	Yes	New Quay;	Satisfied	I believe the existing policy covers all bases from a commercial point of view and requires none of the 'tweaks ' outlined in the proposed update	Very Dissatisfied	I would like to see the commercial aspect of the tweaks to transfer rights and inheritance of commercial moorings removed,I believe they are unnecessary and pose a very real threat to the existing businesses that run in Ceredigions harbours.
71	Leisure Harbour User;A Facility User;	Yes	Aberaeron;	Very Dissatisfied	Lack of understanding of harbour users and usage. Cost of moorings with low level of service by CCC. Lack of quality of harbour bottom and not allowing harbourmaster to properly assist boat owners.	Dissatisfied	The policy doesn't seem to reflect the interests of harbour users whether they are boat owners or tourists enjoying the environs.
72	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Very Satisfied	My views are represented by CHUCC	Dissatisfied	My views are represented by CHUCC
73	Leisure Harbour User;	No	New Quay;	Dissatisfied	Orders are coming from 'on high' to presumably make the harbour better, but it doesn't. 2.The Harbour is slowly silting up and every year I have less water under my boat. 3. The harbour is particularly filthy this year. Old chains everywhere, dumped sand from dredging which smells (is it sewage.) Crushed Whelk shells on the beach which cuts kiddies feet needing a trip to Cardigan Care Centre. .	Dissatisfied	1. More instructions making less sense if you have a mooring. 2. Problem passing on moorings to family (I had a Cardiac Arrest this year, but mercifully recovered. 3. Your ideas on cleaning up the harbour , guarantee it wont happen.
74	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;	Satisfied	The harbour is full.	Dissatisfied	The fact that moorings do not go with boats.
75	Leisure Harbour User;	No	Aberystwyth;New Quay;	Dissatisfied	No provision for visiting boats (cruisers) in particular recognised anchorages, provision for tender landing and access to water and waste disposal.	Dissatisfied	It is all about mooring provision and fails to address the needs of visiting boats from outside the area. This could be an important tourism enhancement. There are few safe natural anchorages on this coast. Once past Fishguard, there is only New Quay and that is only safe when there is no northerly wind. Aberystwyth marina is an option for shelter but aberaeron is too shallow and needs dredging.
76	Leisure Harbour User;	No	New Quay;	Dissatisfied	1. the current practise of selling a boat with its mooring is unfair. It allows the purchaser of a boat to acquire a mooring at the expense of someone who may have been on the waiting list for many years. The storage of the pleasure boat ramp on the main slipway at New Quay has meant the loss of many dinghy spaces and associated revenue the council. I would be interested to learn whether any harbour fees are paid for this and if so, how much	Very Dissatisfied	1. I do not agree with the withdrawal of the free parking facility for the Church Street car park. 2. I consider that in the event of the death of the mooring holder that the right to that mooring should pass to his/her spouse, partner or children. 3. I note that the proposal do not include any right of appeal or the right to refer any dispute to arbitration. I do not agrre with this.
77	Commercial Fishing Harbour User;	No	Aberystwyth;	Satisfied	Harbour runs itself fishermen do there best to keep clean and tidy .	Dissatisfied	Mooring holders need safety of births large amounts of money are spent on boats gears etc by mainly local people that have a vested interest in the town .
78	Commercial Fishing Harbour User;Commercial Passenger Trip Harbour User;	No	New Quay;	Dissatisfied	The council have allowed commercial moorings which were licenced for 12 passengers to be increased to 25 passengers, this could lead to several other boat owners wishing to do the same.	Very Dissatisfied	XXX started doing boat trips in a 15 foot dinghy at a very tender ageand in XXXX I worked with my father,fishing and doing boat trips. Unfortunately he passed away in XXXX and my brother and I carried on the business and in the late sixties we bought our first multi passeger vessel and another three in the early seventies. I am still fishing but on a smller scale and very involved with the trip boats and the business is successful and I fully expected to pass this business on to my children as is the normal thing in all other walks of life as far as il know.
79	Commercial Fishing Harbour User;	Yes	New Quay;	Satisfied	It has served to be a management policy very well	Very Dissatisfied	As a commercial operator I am very concerned about the proposed changes to transfer and inheritance rights
80	Commercial Fishing Harbour User;	Yes	New Quay;	Neutral	The current policy has served its purpose well	Very Dissatisfied	As the founder of one of the commercial ventures based in Newquay I am extremely concerned at the proposed changes to commercial mooring rights

81	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Satisfied	Fairly flexible and fair	Very Dissatisfied	Do not think that the mooring should be non transferable and believe those who have invested in property and have a commitment to NQ and it's charm and beauty should be able to pass on a mooring on death.
82	Commercial Passenger Trip Harbour User; Commercial Fishing Harbour User;	Yes	New Quay;	Neutral		Very Dissatisfied	XXXX firmly objects to Ceredigion County Councils' proposed policy change, within the draft Ceredigion Harbour Management Policy Consultation document, that removes the right to inherit or sell a viable business as a going concern. If implemented this business, in common with all commercial businesses that operate vessels out of Ceredigion Harbours, will be irretrievably devaluedtgeir benefits permanently lost to the local community and economy.
83	A Facility User;	Yes	Aberaeron;Aberystwyth; New Quay;	Neutral	Morning Management is good. Management of sea defences poor.	Neutral	Actions rather than words. It is difficult to answer this without seeing action.
84	Leisure Harbour User; A Facility User;	Yes	New Quay;	Satisfied	The current Policy appears to have worked with few exceptions	Dissatisfied	The proposed policy is not considered to be fit for purpose and requires considerable discussion and consultation with stakeholders before reconstruction in a manner acceptable to both CCC and stakeholders
85	Commercial Fishing Harbour User;	Yes	New Quay;	Very Satisfied	1) Transferring ownership of a mooring allowed people to pass their boat to a family member or friend of the family who had been sharing the responsibility of looking after a boat for a number of years. 2) The expectation to inherit a family boat on the death of a parent is logical as many boats are used by the whole family and I dont see why i should be prevented from passing my fishing boat onto my son or other family member. 3) Joining the waiting list only required a deposit and your name. I would like to know how I was on top of the list when XXXX was HM but now I am told I am no longer at the top but nearer the bottom. How can I have been moved down the list since XXXX arrived?	Very Dissatisfied	1)Removing inheritance right is cruel and creates complicated issues for people at a difficult time in their lives why does Ceredigion have the right to control peoples lives? 2)Removing the right to transfer a mooring prevents young fishermen coming into the business on the promise of taking over one day in the future. 3)Partnerships should be permitted at any point not just at the moment of application. The restriction of all of these things makes future planning impossible. Ceredigion just want to control everything themselves, why?

86 A Facility User;	No	New Quay;Aberaeron;	Very Dissatisfied	<p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: (add yr own selection if required). 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion</p>	<p>Very Dissatisfied</p> <p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.</p>
87 Leisure Harbour User;	No	New Quay;Aberaeron;	Dissatisfied	<p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy and greatly undermines this survey. However, as the harbours' policy will undoubtedly be replaced eventually, there is little point in listing the issues in full - but here are 3 very concerning issues with the 2010 version and not addressed by the proposed draft: 1. Very thin governance processes and the lack of any defined structure of oversight including the lack of Harbour Management Committees, along with the overall non-compliance with Harbours Act 1964, Ports Good Governance Guide and Port Safety Management Codes. 2. A lack of transparency, engagement and effective communication with stakeholders - as epitomised by the confused, secretive and ineffective waiting list system, often by-passed and abused, with no process for appeal/redress for this - or any other of the policies. 3. Lack of an agreed service level agreement with stakeholders, aligned to a rapidly-escalating fee structure since 2017, way above the rate of inflation, which does not then provide for, or take into account of, National and Regional legislation and for Equality, Diversity or Conservation. This has led to many missed opportunities to promote water-sports that could improve the mental health and well-being the young, the old and less-able residents of Ceredigion.</p>	<p>Dissatisfied</p> <p>A limit of only 3 objections is grossly insufficient for over 100 'lines' of policy. Please read in full the Minutes/Open Letter from CHUCC meeting of 1 Oct 2023 (representing the majority views of the attending harbour users from Aberaeron, Aberystwyth and Cei Newydd to CC) and with which I concur. I can provide a pdf copy but the Open Letter has been copied to XXXX CCC, local councillors, MPs, MSs and the press. In sum, CHUCC believes the current and proposed Harbour Management Policies are not fit for purpose and require much remedial action. I believe we can do so much better with a collaborative effort to update the policy. I understand that CHUCC and all stakeholders would expect and be willing to help in the production of a more fair, reasonable, transparent and effective harbour management policy and process.</p>

88	Commercial Passenger Trip Harbour User; Commercial Fishing Harbour User;	Yes	New Quay;Aberaeron;	Satisfied	The ability of a commercial mooring user to pass their moorings down to their children is a must to protect family businesses equally the ability to transfer for the same reason but prior to the death of the person who's name is on the historic mooring. In my family's case the original application was before I was born, so its logical that if he wants to retire someone needs to take over the business or a dozen people will have no job in the morning. The existing policy of not recognising partnerships could have been improved. Why force an owner to pay a high transfer fee and transfer the mooring into a new company name when a simple admin fee would be more appropriate to change the names on the mooring. This seems like profiteering. Lastly, there is a legal classification of small commercial vessel which allows most boats of sufficient size to become passenger carrying boats, there is a maximum number for passengers in the class of vessel and it is 12. Why is there not a banding for this number?	Very Dissatisfied	I have written separately on behalf of all the commercial mooring holders in New Quay and two in Aberystwyth of our objection to the removal of inheritance and transfer rights. In addition to this, I would add the two points I raised about the existing policy which remain in the new policy ie If the moorings are discretionary and annual then why are partnerships not recognised upon the annual submission of the mooring application ? Followed by my feeling that a banding which recognises the legal maximum of 12 passengers for most boats is missing from the pricing structure. Lastly the 'Use it or Lose it' policy is draconian in the policy and should include exceptional circumstances which is merely to put in writing the discretion shown by the harbour master already.
89	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;	Very Dissatisfied	no true consultation prior to implimentation	Very Dissatisfied	see correspondence from CHUCC to CCC (chairman XXXX)
90	Leisure Harbour User;	No	New Quay;Aberaeron;	Dissatisfied	Lack of harbourmaster presence. Parking of commercial vehicles allowed on NQ slipway. No visibility of waiting list.	Dissatisfied	Restrictions on passing on mooring on death. Part ownership of boats is normal and so should not impact mooring rights. Dinghy and small boat use should be encouraged.
91	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Neutral		Very Dissatisfied	XXXX stated in his introduction that the proposed HMP is tweaking the existing policy. I disagree. The maintenance and management the Harbour is pivotal to the success of New Quay. The proposed HMP cancels the historic 'right of tenure' of the fishermen, trip boats owners and leisure boat owners. This is a fundamental change. It is unreasonable, questionable in law and will undermine investment. The HMP should include the responsibilities of CCC. The HMP should include an arbitration clause as it is impossible for it to cover all eventualities and disputes/misinterpretations are inevitable.
92	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Very Dissatisfied	poor service, aggressive behaviour, unfair unreasonable treatment	Very Dissatisfied	Unfair , discriminatory, aggressive
93	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Satisfied	With the exception of the structure and process regarding the waiting list and allocation of mooring when available the existing policy has worked well by giving the harbour master discretion in applying the policy.	Very Dissatisfied	Please see response from Ceredigion Harbours' Users Consultation Committee although there are many other points to be made. Such as for example: waiting lists where by under category/order of priority a person on the waiting list as a resident of Ceredigion (priority 1) would be penalised by the death of a partner as then entitled to a single person discount and is therefore no longer a full Council tax payer. There is no mention or details of any complaint/appeal process regarding decisions of the Harbourmasters regarding the three harbours.eredigion
94	Commercial Passenger Trip Harbour User;	Yes	Aberaeron;New Quay;	Satisfied	Moorings are able to be transferred and inherited meaning my job is stable however partnerships are not allowed and as a skipper, in the future I would like the option of buying a stake in the company but this isn't possible.	Very Dissatisfied	Moorings are not able to be inherited or transferred meaning if XXXX was to die there is a high possibility my job is not secure at all also partnerships still aren't allowed.
95	Commercial Passenger Trip Harbour User;	No	New Quay;	Satisfied	My job is safe, the company I work for owner and employees is safe.	Very Dissatisfied	When my boss passes away, due to his son not being able to inherit the moorings with the new policy it means that I will lose my job that I love - as will all the employees for the business. The business which has been operating for 70 years will potentially be forced to close.

96	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Neutral		Very Dissatisfied	I agree with CHUCC
97	Commercial Passenger Trip Harbour User;	No	New Quay;	Very Satisfied	I like the right to be able to transfer moorings over and the right to inherit moorings	Very Dissatisfied	I'm not happy with potential new owners on the "list" being able to take over existing moorings and not being able to be inherited by one of my bosses in the future would put me out of a job. I also am not happy that there isn't the ability to go into partnership either as this restricts the expansion and growth of the company
98	A Facility User;	Yes	New Quay;	Dissatisfied		Very Dissatisfied	1. The revised Harbour Management Policy should be used to embrace environmentally supportive initiatives such as distinguishing between sailing vessels (auxiliary engine only) and power driven vessels, by charging lower harbour fees to wind powered vessels, thus reflecting their lower use of fossil fuels and carbon emissions. 2. The revision of the Harbour Management Policy should be used as an opportunity to develop environmentally sound sports for both young and old, and at a cost and availability similar to many harbours around the UK. To enable this, XXXX supports the reduction of car parking spaces on the Harbour slipway and a return to more dinghy storage, including pricing to match similar locations. XXXX has many competitive dinghy sailing Members including the Welsh Youth and Junior Topper Class Champion and such positive young role models can be supported by more effective management of New Quay Harbour's real estate. 3. Ceredigion Harbour commercial moorings should be identified by the Organisation's title and not by an individual's name. XXXX Volunteers are responsible for registering vessels that are owned by XXXX to support its activities. We therefore recommend that the revised Policy should include the need to register an organisation as the mooring holder, not a specific Club Volunteer, as the latter is subject to regular changes.
99	Leisure Harbour User;	No	Aberaeron;	Dissatisfied	Too much discretion with the Harbour Manager without taking responsibility. Harbour accounts should be more detailed and transparent.	Dissatisfied	Same as Q7 but new policy is even more
100	Leisure Harbour User;	No	Aberaeron;New Quay;	Very Dissatisfied	Inheritance of moorings should remain 2 larger boats should have facility of an outside mooring 3 waiting list should be transparent and publicised	Very Dissatisfied	1please see Chucc document supplied by XXXX.
101	Leisure Harbour User;	No	Aberaeron;	Very Dissatisfied		Very Dissatisfied	Does not do enough for the mental health and wellbeing of harbour user
102	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Dissatisfied	No governance. Lack of communication. Lack of engagement	Very Dissatisfied	More extensive response from Ceredigion Harbour users consultative committee. Lack of governance. Inheritance policy. Lack of sufficient space to go into problems in depth
103	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Satisfied		Very Dissatisfied	1. While I understand the desire to keep the waiting list moving, I fully object to Clause 15.1 'Inheritance' as I believe this is a disrespectful and unethical approach. I would recommend a clause that allows for a direct family member to be given the option of keeping the mooring upon the death of the mooring holder. For most the boat is a key part of the mooring holders immediate families hobbies. 2. In my opinion the policy is missing any reference to an arbitration clause to cover any misinterpretations or disputes. 3. I support the open and constructive response letter from the Ceredigion Harbours Users Consultative Committee (CHUCC)
104	Leisure Harbour User;	No	New Quay;	Dissatisfied	Lack of communication	Very Dissatisfied	Not being able to pass mooring on to my family .
105	Leisure Harbour User;	Yes	New Quay;	Satisfied		Dissatisfied	Please read the open letter from the CHUCC meeting of 1 October with which I agree.

106	Leisure Harbour User;	Yes	Aberaeron;New Quay;	Neutral	Please see attached copy of the minutes of the meeting of the chucc 01/10/2023 which I fully support	Very Dissatisfied	As above
107	Leisure Harbour User;	No	New Quay	Very Satisfied	It has worked for years we had a harbour master! who could be contacted and if we had a problem it could be sorted	Very Dissatisfied	DRACONAIN
108	Commercial Fi	Yes	Aberystwyth;	Satisfied		Dissatisfied	1. DO NOT LIKE CHARGE FOR PASSING BERTHS TO SON ON RETIREMENT 2. REALISE REASON FOR THIS BUT PROBLEM SHOULD BE SOLVED ADHOC 3. REGARDING 1+2 THIS IS NOT A PROBLEM AT ABER AND I DON'T THINK EVERY HARBOUR SHOULD BE TREATED THE SAME BECAUSE EACH ONE HAS VERY DIFFERENT CHARACTERISTICS AND HISTORY - THIS IS MY MAIN CONCERN

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

[REDACTED]
Cyngor Sir Ceredigion County Council
Canolfan Rheidol
Llanbadarn Fawr
Aberystwyth SY23 3UE

02.10.23

[REDACTED]
On the 20th September 2023 the Ceredigion Harbour Services Team published a revised harbour management policy and launched a public consultation survey with a foreword by Cllr. Keith Henson, in which he stated that ***"The proposed changes can be considered as tweaks rather than transformational"***.

Our members are acutely aware of the considerable impact the proposed changes will have. We are not seeking to denigrate the office of the harbour services team nor the Cabinet Member for issuing the statement but we strongly refute it.

The description of the proposed changes as tweaks betrays a lack of understanding of the impact they will have. We are rightly concerned that the cabinet is informed about the ramifications of the new policy and we are anxious to have our voices heard over and above a public survey, the outcome of which could have a catastrophic impact on many people's lives.

Losing access to such a fundamental part of a business as a commercial mooring while grieving for a recently deceased parent is unconscionable in itself. Moreover it is essential that it is understood that the livelihoods of many people depend on a commercial mooring, not just the person who pays the mooring fees.

The discontinuation of a thriving multigenerational business because the mooring was is the name of the deceased will not only end the next of kin's ability to continue to provide for their family and keep a roof over their head but in some cases a commercial mooring is the engine which drives a multifaceted business employing many people directly and indirectly. Collapsing this pyramid will end contractual obligations with suppliers and buyers and create untold disruption in the supply chain. Serious consequences will be laid at the door of the policy makers as bank loans may no longer be affordable and homes may be lost.

Every business will be affected comprehensively by the new policy as each business will be brought to an end prematurely by the removal of rights which currently exist to inherit or transfer a commercial mooring to secure the continuation of the business and the livelihood of its employees. Many people will be forced into unemployed as a result of the implementation of this new policy and this will undoubtedly lead to unnecessary suffering and hardship.

We the undersigned, request, the harbour services team retract the threat of ending both inheritance and transfer rights for commercial moorings to avoid unnecessary hardship to the families and employees dependent on the commercial moorings.

To continue with the consultation survey in its current form is contemptuous of the hard working people of Ceredigion harbours who rely on their commercial moorings for their livelihoods and bring untold socio and economic benefits to the county and country.

We, the [REDACTED] recommend that decision makers should be able to recognise the apparent contradiction of these proposed changes and Ceredigion council's own corporate strategy objective of supporting local business and enabling employment.

Yours faithfully

[REDACTED]

[REDACTED]

The following statements and letters are submitted as evidence of the impact which the new harbour management policy would have if it was to be approved.

1) [REDACTED]

Dear Sir/Madam,

We write to you in response to the recent airing of the draft Harbour Policy update. Some proposed updates to the policy will affect all commercial mooring holders including myself.

I shall outline as follows, in no order of importance how our business will be affected.

1. The grey area around transfer affects hugely a buyout of one of our boats by a young, motivated fisherman (of which there are precious few in Ceredigion). This individual is a 40% owner in monetary terms but not on paper nor the mooring. This is not a partnership but an agreement that was verbally ratified by a previous harbour employee.

2. I own a second vessel in a separate partnership, when the partner drops out I enter another grey area in that the mooring may not be transferred to my name solely.

3. Even in the event that both of the above scenarios do not play out I assume that both of us will have to pay the proposed increased transfer fee of £2300 to continue our businesses.

4. Regarding the inheritance clause, [REDACTED] I would not like to see them not have the same chance of taking over this business. As above, we have precious few young motivated people coming into the industry, I don't think placing another hurdle in front of them is conducive to a continuance of the industry in New Quay.

5. Apart from the fishing side of the businesses, we also run a factory processing our own shellfish. A loss of the moorings will affect us on two counts.

A) Our USP is we supply handpicked crab caught by our own vessels, we are one of only two businesses in Ceredigion that can do this. Without moorings or vessels we will have to buy in product which apart from removing our USP leads to the next potential problem.

B) [REDACTED] was successful in obtaining grant money from a very niche EMFF funding stream to set up our second factory unit, one of the main conditions of this grant is that we process and supply our own product caught on our own vessel. Without moorings nor boats this will be impossible to achieve and we will fail to meet our required target objectives and markers. At this point WG will fail the business and require that [REDACTED] pay back the grant money. While I am happy to disclose the sums at a later date if required, all that needs to be said at the moment is if the above scenarios play then [REDACTED] will cease to exist, we will be forced to enter voluntary bankruptcy, ending a [REDACTED] family business and curtailing any chances of the next generation carrying on the business.

It's an irony that this email ends on such a note when the opening introduction to the policy plays heavily on supporting local businesses.

Yours sincerely

[REDACTED]

02nd October 2023

2 of 9

2)

To Whom it may concern

Re Draft Harbour Management Policy Sept 2023

My father [REDACTED] and my grandfather [REDACTED] started running boat trips from New Quay [REDACTED] on the family fishing boat to make ends meet. [REDACTED] has spent his life as a fisherman in New Quay and now my dad and I have the pleasure of working side by side with each other. I have a young son who I would like to run the business with me one day too. There are few things as rewarding to a boy as taking after your father in a family business and making your father proud.

My grandfather died very suddenly one day while my dad was still at university and fortunately my [REDACTED] and his brother [REDACTED] were able to inherit the mooring along with the family boats and dad left university to take after his dad and become a fisherman. They worked together in partnership until Idris wanted to be bought out so he could buy a hotel in the village.

Our family business has been running for almost seventy years in New Quay and this would not have been possible if the current harbour services proposal to revoke inheritance rights and transfer rights were in place. If dad was subject to the new proposals my grandmother [REDACTED] may have been made destitute as the family would not have had any way to survive without grandad's mooring and [REDACTED] would have not been a fisherman !

During the tourist season we now employ fifteen people plus a few youngsters and some relief staff . The upheaval which would be caused to our staff if we were forced to close our business because dad died suddenly and I wasn't next on the waiting list would be crazy.

I do hope the harbour authority sees sense and retracts its plans to even consider such changes. These new proposals would rip up the socio economic fabric of the village and make no sense to anyone.

Thank you

[REDACTED]

3) [REDACTED]

To whom it may concern

I am writing this statement in response the current consultation on the proposed Ceredigion harbour management policy.

I am responding to specific points set out below:

15.1 Inheritance rights, My father has had commercial berths in Aberystwyth harbour for the past 57 years. Over the past 25 years, since I left school we have worked hard to develop our now family owned business. We employ 6 local people and bring regular trade to several local trades people within the Aberystwyth area. However, while I have equal shares within the business, my father manages the berths within this arrangement.

The inheritance rights proposals within the consultation document as currently written, would mean that if something unforeseen were to happen to my father. Our business and life's work would be put in jeopardy.

Due to the size of our vessels, there are no other harbours which my vessels could operate out of in Wales and continue to fish in our traditional fishing area. We have four commercial vessels and as mentioned above employ several local staff, if we were to lose the berths in Aberystwyth my business would be destroyed, and my crew would be out of work. I personally would be unable to provide for my family and face bankruptcy.

While I recognise the inheritance rights may be a suitable and appropriate approach for pleasures boats, this proposal is not suitable for commercial boat owners in Ceredigion where businesses are family run and I am strongly opposed to this measure.

Thanks [REDACTED]

[REDACTED]

4) [REDACTED]

To whom it may concern:

Thank you for your email attaching the new proposals for the harbours. I must say I am a little bit surprised when you start by saying the harbours are a much loved and valued asset. I am only able to speak for Aberystwyth which seems to be treated more like a hindrance than an asset.

I wish to make the following points:

1. To keep the commercial businesses successful in these times, when the fishing industry is in dire straits all over the country, I find the new commercial birth management to be quite astonishing. The harbour at Aberystwyth, the fishing sector employs approximately 15 people and yet we are not given any security of moorings at anytime. To have to apply for you birth every 12 months quite honestly is totally inadequate. No other business could be run successfully on that basis.
2. The small port of Aberystwyth brings very close to one million pounds of revenue into the town each year and on our part the investment in equipment, vessels, licences, etc is phenomenal. Fishing is not a one person job - every fisherman will involve his/her family, children, wives, etc to build up a business and then find that there could be a situation at the behest of the council where you could not pass this business on and your children not guaranteed a mooring is very short-sighted.
3. I think it is imperative that the mooring holder be able to pass this on to his family. I understand the council, like every other institution, is having to make cutbacks but it's very difficult to make a cutback in Aberystwyth when there is already so very little given. I do expect once again this year for there to be an increase in the cost of mooring fees like there has been over the past 5/6 years.
4. I notice you mention waste generated by the fishing vessels which is minimum and saying that I don't think we have had a regular waste collection of any sort for at least the last 10 years, even though the council is obliged to provide one.
5. I understand that the council feels the need to change things but I don't think it's a good idea to change things that already work. The harbour in Aberystwyth has run very smoothly for many years with only a handful of incidents.
6. I also notice that if the day after you pay your moorings by some unlucky twist of fate o you pass away, the council issues no refund of the mooring fees, but will be able to pass your mooring onto someone else I think that is unfair .
7. One thing I would like to see improved, the harbour now seems to be used as a walking area for dog walkers who do not clear up their dog mess after them. I think this needs to be addressed.

Yours sincerely

[REDACTED]

5) [REDACTED]

[REDACTED] of New Quay, unequivocally and resolutely expresses its strong dissent regarding the proposed policy modification put forth by Ceredigion County Council within the comprehensive draft of the Ceredigion Harbour Management Policy Consultation document. The proposed alteration in question seeks to eliminate the longstanding entitlement to inherit or transfer ownership of a thriving business as a viable ongoing concern.

In the event that this proposed policy change is enacted, the ramifications would extend far beyond the immediate scope of [REDACTED] impacting a broader spectrum of commercial enterprises engaged in vessel operations within Ceredigion Harbours. The implications are indeed profound, as such an alteration would inexorably erode the inherent value of these businesses, rendering their assets and operations considerably less attractive for both potential investors and those seeking to continue their maritime legacies.

Furthermore, it is crucial to acknowledge that these businesses, including [REDACTED] have long played an indispensable role in bolstering the local community and economy. Their contributions span across multiple facets, encompassing the creation of employment opportunities, provision of essential services, and the generation of income streams that flow into the broader economic ecosystem of Ceredigion. Thus, any diminution of these enterprises' viability would lead to a permanent and detrimental loss of these substantial benefits, significantly affecting not only the businesses themselves but also the residents and stakeholders of the local community.

In summary, [REDACTED] vehemently opposes the proposed policy shift, recognizing its profound and far-reaching consequences for the entire spectrum of commercial enterprises navigating the waters of Ceredigion Harbours. This stance is grounded in a deep commitment to preserving the economic vitality of the local community and ensuring the enduring prosperity of its residents, both now and for generations to come.

6 [REDACTED]

I would like to register my objection to Ceredigion County Councils' proposed Policy change, within the draft Ceredigion Harbour Management Policy Consultation document, that removes the right to inherit or sell a viable business as a going concern.

I have been running my boat business from New Quay harbour since 1987. My son has always shown a strong interest in running the business as I stand back from day to day operations but the proposed policy change jeopardises this smooth transition . If i were to die unexpectedly, all my son would have are the boats I own with no moorings to run them from and no benefit to himself or the wider community from the business I have built up over nearly forty years. In common with many other commercial boat based businesses in Ceredigion harbours, the next generations would not be able to continue their family businesses unlike land based businesses that can often continue from generation to generation.

May I urgently implore the council to re consider this policy change that will inevitably devalue businesses and their benefits to the wider community and have devastating effects on families wishing to continue businesses well established through the hard work of previous generations.

[REDACTED]
[REDACTED]

7 [REDACTED]

[REDACTED] firmly objects to Ceredigion County Councils' proposed Policy change, within the draft Ceredigion Harbour Management Policy Consultation document, that removes the right to inherit or sell a viable business as a going concern. If implemented, this business, in common with all commercial businesses that operate vessels out of Ceredigion Harbours, will be irretrievably devalued and their benefits permanently lost to the local community and economy.

8) [REDACTED]

To Ceredigion County Council,

As a STAKEHOLDER and commercial fisherman of New Quay and born raised in Newquay I have seen a lot of unnecessary changes under the control of Ceridigion Council. As for the new Harbour management policy drafted and have read the new changes involved I am truly objecting to certain new rules added into it .

Object Ref 6.2 Both types of moorings are not transferable? Why?

OBJECT :This will affect my business if boat is sold commercial 2/ i can't transfer mooring to a new owner example to my son or new purchaser .3 Regarding leisure this stops my father transferring mooring me or to the above reason stated above .

Object Ref 6.4 Carpark not transferable? Why?

OBJECT: As reasons in 6.2 this is necessary for having a onsite vehicle this would affect my business.

Object 15.1 Inheritance : The are no inheritance rights in relation to the moorings .Why?

Over generations in New Quay and other ports in the UK When fathers get to old and hand down their business to their sons or daughter they pass on the rights to continue that business and service for their family's. CCC are taking this away and i object to the right a son or daughter has to inheritance the business if the mooring is not transferable to them the boat can not continue to operate.this is totally wrong and is to be stop. This would truly affect my business as it restricts me to pass it on to my son in the next 5 years.

Object to18:1 There are no transfer rights in relation to moorings or facilities within ceredigion managed harbours. WHY?

Yours faithfully

[REDACTED]

[REDACTED]

02nd October 2023

Impact statements

8 of 9

9) [REDACTED]

[REDACTED]

29th September 2023

Dear Sirs

Re: Draft Harbour Management Policy

As a commercial fisherman I write with alarm at the new draft proposed policy that the Council is putting forward without, it seems, any consideration to the impacts it will have to present local fishermen and boat operators.

I have been a fisherman for many years now and my son joined me in the business some 15 years ago. As a business we have constantly evolved to meet different fishing methods etc and the change in climate. This has meant huge financial implications with a lot of assistance from the bank and Welsh Government. At the moment we don't employ people, but in the past we have and who knows if this will change?

My son [REDACTED] now has a young family and is actively looking to buy a house. I expect that he too will carry on investing in the future business for his son hopefully to take over the business in good health.

Obviously if the new policy to end my mooring rights in New Quay is approved, then, if I drop dead anytime and the Council removed [REDACTED] from the harbour then the bank would not only take my son's livelihood away but also his house.

I hope with the above that the Council will not approve the draft policy but in fact engage with us, especially my son, to give him some certainty for the future.

Yours faithfully

[REDACTED]

10) [REDACTED]

Dear Sir or Madam,

I am writing to you today in the hope of changing your mind on the decision to change the rights for commercial mooring users which will have devastating effects on me and so many others.

In fact it will no doubt eventually put a end to many of these unique, long run and well loved businesses that not only bring in a living for the owners and its employees but also for many it plays a key part helping to bring in tourists that keep our villages thriving, allowing us and so many others to live and work in the place we all call home.

I am a fisherman in my late twenties and I have worked in my fishing village called New Quay for most of my life and I've been lucky enough to have worked on some of the boat businesses here.

I have worked hard from scratch for everything that I have and now as of the last few years I've finally gone into partnership with the intention of owning a hundred percent of this business therefore leaving me with no mooring and no place to work from if this change goes ahead with commercial mooring being included in it. Leaving our employees at risk to losing their jobs and income. And leaving me at risk to losing my business and its income completely or forcing my family and I to leave our home and relocate out of Ceredigion County.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Owen Morgan
Ceredigion County Council

6th October 2023

Formal response to Ceredigion Harbours Management Policy Consultation

This company has made use of Ceredigion County Council's limited survey response form in respect of the above Consultation and now responds formally with specific concerns in respect of CCC's proposed changes to mooring transfer rights.

[REDACTED] firmly objects to Ceredigion County Councils' proposed Policy change, within the draft Ceredigion Harbour Management Policy Consultation document, that removes the right to inherit or sell a viable business as a going concern. If implemented, this business, in common with all commercial businesses that operate vessels out of Ceredigion Harbours, will be irretrievably devalued and their benefits permanently lost to the local community and economy.

Thereby rendering [REDACTED] et al worthless; undoing years of brand building, create a total loss of work for our employees, isolate thousands of returning customers per annum and place its directors into financial ruin. All of this would all have measurable impact on the local economy.

And instead allow an individual, who idles on a historic commercial mooring waiting list and has not been subjected to any due diligence by CCC in respect of their background, financials or most importantly need; can take the mooring and do what with it?

The monetization of the commercial mooring waiting list: - If this Policy change is made CCC have monetized said waiting list as 'next in line' individuals, those holding higher positions on the list, may be offered significant sums of money by those lower on the list, not to take up their claim to a mooring. Large sums of money of 'black money' could potentially change hands, thereby enhancing (not reducing as intended) a 'black market' for commercial moorings.

A valued business: - This business has built itself from scratch into a leading provider of Fishing Trips in Wales. We have built a brand, a business and a customer base in a wholly professional and totally committed manner. Our graft, our acumen, our passion and our own work have grown [REDACTED] [REDACTED] into a position where the business now plays a significant role in New Quay and Ceredigion. We directly bring tourists into Ceredigion to stay, eat and spend their money. In order to protect the Directors and employees of the Company we must be able to sell as a going concern.

[REDACTED]

Tudalen 68

A loss of revenue to the Exchequer: - A commercial mooring should be able to be sold as a going concern. A business should be able to sell out for its full legitimate value, business, boat, brand etc. This would allow a maximised value (not just a boat value as enforced by the new Policy) and allow a fuller application of Capital Gains Tax to flow into the Exchequer.

Your sincerely,

██████████

██████████

From: [REDACTED]

Sent: 01 October 2023 21:08

To: Ceredigion Technical Services <technical_services@ceredigion.gov.uk>

Subject: Re: Ymgyngforiad ar Boli: Rheoli Harbyrau Ceredigion - Ceredigion Harbours Management Policy Consultation

To whom it may concern:

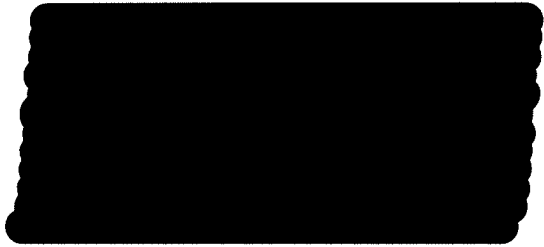
Thank you for your email attaching the new proposals for the harbours. I must say I am a little bit surprised when you start by saying the harbours are a much loved and valued asset. I am only able to speak for Aberystwyth which seems to be treated more like a hindrance than an asset.

I wish to make the following points:

1. To keep the commercial businesses successful in these times, when the fishing industry is in dire straits all over the country, I find the new commercial berth management to be quite astonishing. The harbour at Aberystwyth, the fishing sector employs approximately 15 people and yet we are not given any security of moorings at anytime. To have to apply for you berth every 12 months quite honestly is totally inadequate. No other business could be run successfully on that basis.
2. The small part of Aberystwyth brings very close to one million pounds of revenue into the town each year and on our part the investment in equipment, vessels, licences, etc is phenomenal. Fishing is not a one person job - every fisherman will involve his/her family, children, wives, etc to build up a business and then find that there could be a situation at the behest of the council where you could not pass this business on and your children not guaranteed a mooring is very short-sighted.
3. I think it is imperative that the mooring holder be able to pass this on to his family. I understand the council, like every other institution, is having to make cutbacks but it's very difficult to make a cutback in Aberystwyth when there is already so very little given. I do expect once again this year for there to be an increase in the cost of mooring fees like there has been over the past 5/6 years.
4. I notice you mention waste generated by the fishing vessels which is minimum and saying that I don't think we have had a regular waste collection of any sort for at least the last 10 years, even though the council is obliged to provide one.
5. I understand that the council feels the need to change things but I don't think it's a good idea to change things that already work. The harbour in Aberystwyth has run very smoothly for many years with only a handful of incidents.
6. I also notice that if the day after you pay your moorings by some unlucky twist of fate o you pass away, the council issues no refund of the mooring fees, but will be able to pass your mooring onto someone else I think that is unfair.
7. One thing I would like to see improved, the harbour now seems to be used as a walking area for dog walkers who do not clear up their dog mess after them. I think this needs to be addressed.

Yours sincerely

Tudalen 69

Ceredigion County Council
Highways & Environmental Services

19th October 2023

Dear Sir/Madam

Re: Ceredigion Harbours Management Policy Consultation: Aberystwyth, Aberaeron & New Quay:

I am writing on behalf of [redacted] in response to Ceredigion County Council's proposed changes to Ceredigion Harbours Management Policy consultation. Whilst [redacted] does not have a direct interest/stake in Ceredigion Managed harbours, our regional members and the respective communities do.

[redacted] support and represent tourism-related businesses throughout Ceredigion and the wider Mid Wales region, and [redacted] members have raised concerns regarding proposed changes to the Ceredigion Harbours Management Policy and the potential effect on long-standing tourism related businesses that depend on commercial moorings in Ceredigion.

The tourism business sector in Ceredigion is vital to the rural economy, and coastal towns and harbours are key components of the tourism offer in the county which accounts for 12.9% of employment. In addition, the agriculture, forestry and fishing industries accounting for about 4.5% of the enterprises in the Ceredigion economy.

Our understanding is that the new policy proposal is to replace section 16.1 of the current Harbour Management Policy;

"Where a member of a family wishes to continue using the named vessel on the allocated mooring after the death or incapacity of the existing holder, he/she must gain written consent from the council to do so".

Specifically, section 15.1 of the new proposed draft policy relating to Inheritance states:

'there are no inheritance rights in relation to moorings or facilities in Ceredigion harbours' and Section 5.2 which now states the 'moorings once allocated are not transferable'

This new policy sections is likely to have unintended consequences for family-owned Leisure and Sightseeing Boat trips organisers operating on Commercial Moorings and the change could directly affect commercial tourism enterprises impacting on future generations that may now be unable to continue to operate well-established boat trip businesses.

We would suggest that an annual application/allocation process is already an unnecessary uncertainty for active commercial and fishing local family businesses. The proposal in section 1.3 to introduce a seasonal application approach is, in our considered opinion, an unnecessary policy change for commercial moorings/facilities.

There are circumstances that should be considered by the authority in the case of transfers for a commercial mooring/facilities holder. The inclusion of 'exceptional circumstances' in the new policy would provide the opportunity for a commercial mooring holder or his/her appointed agent to provide an explanation to the council's satisfaction prior to facilities or mooring re-allocation.

 recognise that Ceredigion Council has a difficult task in maintaining a balanced approach in respect of all harbour users. We would urge the council to carefully consider a separation of harbours management policies to include an appeals procedure within a standalone commercial users policy agreed in consultation with local commercial businesses.

This would help to ensure that long term harbour management policies are consistent with the council's corporate strategy and aligned to the needs of local fishing/commercial businesses to ensure business continuity, sustainability, succession for this and future generations.

Yours Faithfully

[Redacted]

[Redacted]

Email to: CLIC@ceredigion.gov.uk

17th October 2023

Ceredigion County Council Highways & Environmental Services:

Ref: Proposed Ceredigion Harbours Management Policy Consultation 20/9 – 20/10/23: -

Aberystwyth, Aberaeron & New Quay:

We thank you for the opportunity to respond to the Ceredigion County Council’s proposed new harbours management policy consultation.

[Redacted]

Whilst the [Redacted] does not have a direct interest/stake in the Ceredigion harbours of: Aberystwyth, Aberaeron and New Quay our regional members and the respective communities do.

We agree that policy review is healthy, particularly given the extraordinary events of recent years and the ongoing cost of living pressures. That said, we are not persuaded that the proposed changes could be considered ‘tweaks rather than transformational’, neither do the proposals appear consistent with the Council’s corporate strategy objective of: Boosting the economy, supporting businesses, and enabling employment, or the sustainable development duty under the Wellbeing of Future Generations (Wales) Act 2015.

We are aware of the existing/current Ceredigion Harbours Management Policy and limit our response to the draft policy changes that according to our members will directly and immediately affect local fishing and commercial enterprises notwithstanding any safeguarding requirements/policies necessary for future generations to prosper and contribute to the economy of already fragile coastal communities in the county.

[REDACTED]

The Gunning Principles are the founding legal principles applicable to all public consultations in the UK, first laid in 1985.

We note, with concern, that a digital first-online survey appears inconsistent with the Gunning Principles 1, 2 and 3 in order to ensure a prescription for fairness thereby compromising principle 4, *"The product of the consultation is conscientiously taken into account by the decision makers"*. In consideration of the above the [REDACTED] response will be submitted by email only and to the extent that we can will include the concerns raised by stakeholders in respect of the three named Ceredigion harbours within the limited time available.

Introduction:

Section 1.3 of the draft policy amends section 1.2 of the current 2010 Ceredigion Harbours Management Policy removing;

"each mooring and associated facility is allocated on an annual basis only"

and replacing with

"each mooring and associated facility is allocated subject to application on a seasonal (Summer 1st April – 31st October, Winter 1st November – 31st March) basis only".

We would argue that an annual application/allocation process is already an unnecessary uncertainty for active commercial and fishing local family businesses, the proposal in section 1.3 to introduce a seasonal application approach is, in our considered opinion, a completely unnecessary policy change for commercial and deep-water moorings/facilities.

Section 1.4: Proposes a consistent, fair and equitable approach and is applied to new, existing and potential mooring holders and harbour users. In our considered opinion, whilst we understand the principles and the authorities roles and responsibilities, we do not agree that commercial and leisure/recreational activities policies can be treated fairly or consistently as one application policy for all and would respectfully suggest that any harbour use, facilities and moorings for commercial users must be managed separately to ensure business continuity, sustainability, succession.

Objectives of the Policy:

Sections 2.1 (i) & (ii)

Whilst inferred, we think these objectives would be strengthened by including the respective commercial operations i.e. *fishing boat operations*.

Commercial Moorings – Waiting Lists:

Section 6.2 of the proposed/draft policy states:

"Both types of commercial moorings, once allocated, are not transferrable".

In the context of the current policy whereby

"once allocated, commercial moorings are not transferrable to a third party without the council's prior written consent", we would welcome an explanation/justification for introducing a restriction to commercial moorings in the draft policy that does not consider the unplanned/unforeseen realities that can and do change a business dynamic necessitating a transfer for legal and succession purposes in our view transfers need to be considered and designed to accommodate commercial stakeholder necessities/realities particularly as many of the mooring holders will be long established family businesses.

Section 6.3 acknowledges the significant contribution to Ceredigion's local economy made by passenger vessels and commercial fishing vessels. Whilst we recognise the 'use it or lose it' approach we would strongly advocate the inclusion of 'exceptional circumstances' providing the opportunity for a commercial mooring holder or his/her appointed agent to provide an explanation to the council's satisfaction prior to re-allocation. There are many unforeseen/unplanned events that must be fairly and properly considered by the authority that in the case of transfers could constitute 'force majeure' for a commercial mooring/facilities holder.

Duration of Mooring, Landing & Facility Agreements

Long term moorings:

Section 8.1 of the draft consultation on harbours management policy proposals replaces and adds to section 8.1 of the current management policy.

Please see our comments in relation to section 1.3 above.

Moorings Facilities & Launching Charges & Rules:

Section 9.3 and 9.6 of the draft Ceredigion Harbour Management Policy Proposals: -

Please refer to our response to section 6.3 above.

Renewal of Allocated Mooring/Facility:

Section 10.2 of the Draft Ceredigion Harbours Management Policy Proposals. We consider the introduction of 10.2 to be entirely inappropriate for commercial mooring/facility holders. Please note our response to section 6.3 'exceptional circumstances'.

Inheritance:

Section 15.1 of the Draft Ceredigion Harbours Management Policy Proposals;

"There are no inheritance rights in relation to moorings or facilities within Ceredigion managed harbours".

Proposes to replace section 16.1 of the current Harbour Management Policy;

"Where a member of a family wishes to continue using the named vessel on the allocated mooring after the death or incapacity of the existing holder, he/she must gain written consent from the council to do so".

We understand that, with the exception of Grandfather Rights, no property right is either inferred or conferred under the current policy given that the maximum duration of a mooring agreement is 12 months commencing 1st April. Given our previous comments we see no justification to change the provisions under the current management policy section 16.1 as the rule provides the necessary flexibility for Harbour Authorities to respond and adapt to unforeseen change in respect of commercial operations/mooring holders. In our opinion this underlines the need for a separate application/management policy for commercial moorings that facilitate business continuity and succession supporting and maintaining the significant economic contribution employment and related trades and services to the local economy.

Change of Vessel, Watercraft or Other Equipment:

Section 17.2 – We would note that from time to time commercial/fishing vessels may need improvement and /or replacement to improve safety at sea. Given that license restrictions in many cases would constrain the potential to increase the size of fishing vessels we would not expect a like for like sized vessel upgrade or replacement to require a fresh application process in-year.

Mooring & Facility Transfers:

Section 18.1 of the Draft Management Policy in our view is unnecessary in its application to commercial mooring holders – Please see our response to sections 6.2 and 6.3 above.

Partnerships:

Section 19.1 – Whilst we acknowledge that there is no change proposed in this section that differs from section 20.1 of the current Harbour Management Policy, we would note the necessity for commercial agreements to be adaptive and responsive to unforeseen/unplanned change. As referenced in previous comments we fully recognise that Ceredigion County Council has a difficult task in maintaining a balanced approach in respect of all harbour users. However, for the reasons given above it appears that a one size fits all application policy is not appropriate for commercial/fishing businesses that rely on consistency, understanding, flexibility and the support of local authorities to maintain the social, environmental and economic sustainability of local fishing businesses that have a future and significant history and culture associated with the ports and harbours of Ceredigion.

We would urge the council to carefully consider a separation of harbours management policies to include an appeals procedure within a standalone commercial/facility users policy agreed in consultation with local commercial businesses ensuring that long term harbour management policies are consistent with the council's corporate strategy and aligned to the needs of local fishing/commercial businesses for this and future generations.

Sincerely

██████████
████████████████████
██

PS We would be grateful if you would kindly acknowledge receipt.

Minutes of Meeting and Open Letter to CCC regarding proposed Harbour Management Policy (HMP) and Consultation Process

In attendance: over Ceredigion 30 Boat owners/operators

Agenda Discussion Items relating to Harbour Management Policy (HMP):

- a. Lack of Governance/Authority/Structure
- b. 'Inheritance' policy
- c. Sale of Boats/Moorings policy
- d. Waiting List Process
- e. Fee Structure
- f. Partnerships/Joint Owners
- g. New Quay Deep Water/Visitors' Moorings
- h. Sub-Letting
- i. Harbour Users Meetings
- j. Document Terminology
- k. Service Level Agreement
- l. Missed Opportunities
- m. Consultation Process

The above points were discussed in some detail with respect to the current management of Ceredigion Statutory Harbour Authority (SHA):

- a. Lack Governance/Authority/Structure (Para 1). A policy document such as the HMP should clearly state and define the following:
 - i. The overarching legal authority of the policies therein.
 - ii. The SHA governance structure (including duty holders and responsible persons etc).
 - iii. Terms of reference, any required qualifications and training of SHA team and Committees.
 - iv. The accepted means of compliance (including alternative means of doing so) with policies.
 - v. Any penalties/remonstration for non-compliance.
 - vi. Processes that allow for review and challenge.

Sadly, there is no mention in the draft HMP of the overarching legislation and guidance such as the Harbours Act 1964, the Harbours, Docks and Piers Clause Act 1847, nor any related guidance documents for the effective management of Harbours. Infringement of the Aberporth Range By-Law of 1976 should also be mentioned. There is no definition of the reporting structure of the SHA and the responsibilities, qualifications and required skills of any staff, nor of their training. There is no mention of the DfT/Welsh Government requirements of the Ports' Good Governance Guide and how exactly the SHA will meet the requirements of the Ports Safety Management Code. As result, HMP was considered of little substance as a policy document because its authority and governance could not be determined. Furthermore, without a defined and fair process for appeal/redress over harbour staffs' decisions, the HMP is undemocratic and open to abuse/personality clashes and even inappropriate influence from above. The fact that each harbour does not have a Harbour Management Committee indicates a lack of clear, accountable and transparent governance.

OUTCOME: OPPOSE ENTIRELY - MAJOR REVIEW REQUIRED/FORM HARBOUR MANAGEMENT COMMITTEES FOR EACH HARBOUR

- b. Inheritance Policy (Para 16). This was discussed at length. It was thought that CCC were attempting to increase the turn-over of the waiting lists which was understandable but overall, this approach was condemned by the meeting as a very blunt instrument - being unethical, insensitive and lacking in compassion at what could be a stressful time for the families, as well as not being best-practice in other Harbour Authorities. Research shows that such a policy could not be found in other SHAs, in fact, we understand both Gwynedd and Pembrokeshire SHAs had rejected such policies as likely to attract adverse media attention. It was thought that the policy statement in the previous HMP allowed for sensible discretion. (See para f below) and it would be common practice to presume in favour of 'inheritance' of family/legal partners etc and that this should be included in any new policy.

OUTCOME: OPPOSE ENTIRELY- MAJOR REVIEW REQUIRED

- c. Sale of Boats/Moorings Policy (Para 5). The same rationale (increased waiting list turn-over) for this policy was presumed. Generally, the meeting thought its introduction was understandable, as sale of boats with moorings had been a way for people to 'by-pass' the waiting list; which, of course, could seem very unfair to those on the list and stagnated 'churn'. However, not being able to sell a boat with a mooring sometimes made negotiating the sale of the boat very difficult and by not allowing a 'transfer' option, meant the SHA was missing out on income, as well as opportunities to get the waiting list moving. A solution might be for the SHA to ensure that an owner wishing to sell both boat and mooring must first offer any boats for sale to those people on the waiting list, which would also ensure that the moorings are matched to the boats on them, speeding up the process.

OUTCOME: OPPOSE - FURTHER REVIEW/RE-WRITE REQUIRED

- d. Waiting List Process (Paras 4-7 and Appendix 1). The Waiting List process has been a major bone of contention for many years. The list is secretive and never published while, historically, some people have managed to apparently by-pass the list, even with new boats. As a result, it is nigh on impossible to get on the waiting list because no-one knows when a space has become available. Because the list is unavailable on request (contrary to national FOI legislation), public confidence in the fair and reasonable management of waiting lists has evaporated entirely. CCC's excuse for this lack of transparency is always "GDPR". However, it is understood that this is not correct and there are ways for a Waiting List to be seen, and even published, whilst meeting requirements of GDPR - as demonstrated by other SHAs. It was agreed that the priorities (Para 5.3) for locals were a step in the right direction, but it was believed that the Waiting List process needs a complete stem-to-stern overhaul as a separate work-stream, in which the [REDACTED] would be keen to participate and lend their considerable local knowledge.

OUTCOME: OPPOSE ENTIRELY- MAJOR REVIEW REQUIRED

- e. Fee Structure (Para 9). Whilst not directly addressed in the proposed HMP, (CCC's 'Fees and Charges' covers cost rates), there had been another workstream undertaken by the [REDACTED] to address the disputed fee increases, which is still gathering evidence because CCC have re-buffed any consideration of reductions going forward, making further engagement pointless. In fact, it is understood that CCC will further increase fees for boat owners/facilities in 2024. Even at the present 2023 levels, the fee structure is unjustifiably excessive and that it is discriminatory against locals, the old, the young and the disabled. This is actively preventing the uptake of water-borne activities in contravention of numerous CCC and WG initiatives and legislation. This issue requires an entirely separate, wholly inclusive and transparent review.

OUTCOME: OPPOSE ENTIRELY - MAJOR REVIEW REQUIRED

- f. Partnerships/Joint Owners (Para 19). The concept of joint and co-ownership of vessels is not covered well as many boats can only be afforded by 2 or more parties being joint or co-owners. All costs are shared and paid for equally, including insurance and mooring dues (in most other SHAs). Para 19 makes no sense because the ownership of shares when a boat is 'first registered' could be completely different as the years go by e.g marriage, death birth of offspring of any (or all) of the joint owners. It would seem excessively harsh, unreasonable and discriminatory to prevent such arrangements. It is suggested that when partnerships change, then the Harbour Master should be allowed some discretion and common sense....as in the case of inheritance (see Para a above).

OUTCOME: OPPOSE ENTIRELY - MAJOR REVIEW REQUIRED

- g. New Quay Deep-Water (DW) Moorings/Visitors Moorings (Para 4 and 7). In both of the HMPs there appears to be a limit on the number of deep-water moorings but no reason is given. Clearly, there is enough space for a number of extra deep-water/visitors' moorings, which could increase the revenue to the harbour. Furthermore, allocating any future DW moorings only to commercial vessels was not seen as sufficiently equitable. There should be the capacity to cater for DW moorings for large or bilge keel yachts, especially as the lack of dredging by CCC and the recent proliferation of sandbanks, means these deeper-keeled yachts can be 'neaped' (stuck on the sandbank during neap tidal periods – 2 per lunar month). Obviously, this can significantly reduce seafaring opportunities during the season. However, there are not many of this type of yacht left, in New Quay at least, as people are 'downsizing' in the face of increasing fees and so, the SHA is further losing revenue for harbours. This policy needs further review.

OUTCOME: OPPOSE - FURTHER REVIEW REQUIRED

- h. Sub Letting (Para 14). It would seem perverse for the CCC CEO to suggest that Harbours do not generate enough income when the HMP prevents increased revenue through schemes such as sub-letting. Failure to allow HM-controlled 'sub-letting' prevents people (perhaps those on the waiting list with a boat already) from getting on the water when a mooring IS available in the harbour – if only for a short period - say, because the current mooring holder could not launch because of illness/boat repairs etc. In this case, if short-term sub-letting was permitted (with Harbour Master oversight/approval of similar boat/size etc), not only would the SHA get the money from the allocated owner but also the additional costs of sub-letting.

OUTCOME: OPPOSE - FURTHER REVIEW REQUIRED

Also discussed at length were other shortcomings within the HMP which further undermined the authority and effectiveness of the proposed document:

- i. Harbour Users Meetings and SHA Communication. Whilst the recent introduction by the HM of 'Surgeries' and an online pamphlet, 'Calm Waters', are welcome, the surgeries are infrequent and not easily accessible by all harbour users, while copies of Calm Waters are not widely available. Neither does the pamphlet carry much useful information. In addition, there are only 2 Harbour Users' Meetings per year but they are now online Zoom-type meetings and access has to be requested. Even when given access, minutes and agendas can be hard to find and the meetings only last 45 mins per harbour which means they cannot cover anything in great depth. These meetings are viewed only as 'one-way transmission' with little evidence of actions, so are considered an insufficient and ineffective means of communication with harbour users. Also, many people are irritated by being labelled 'debtors' in emails from CCC; even when not yet invoiced, or the period for payment has not yet lapsed and no alerts have been sent. Invoices regularly do not arrive until after the cut-off date and even then,

receipts are often not sent once paid. Use of 'clit' and the response times (checked only once a week) are wholly inadequate. Overall, communication from CCC requires urgent improvement and softening – if nothing else, appreciating that harbour users are *customers* and not mega-wealthy and 'privileged' gin-palace owners would help. The financial system worked far better when done by the Harbour Masters themselves. In addition, the whole communication process should be completely reviewed and be clearly defined in the HMP.

OUTCOME REQUIRED: Ceredigion SHA to improve and define agreed two-way communication practices with harbour users, including face-to-face Harbour Users Meetings. Re-introduce Harbour-Master-centred invoice and payment processes (as well as an on-line option) with the hastened provision of receipts.

- i. Document Terminology. The origins of the HMP can be traced back to documents copied from Saundersfoot and Devon harbours before 2010. In the intervening time, maritime terminology has changed and moved on. It is suggested that the HMP should use the current terminology and definitions of the MCA/DFT/RYA as a matter of course. For example, vessels should be classified as Commercial Vessels (using up-to-date codes), Pleasure Vessels or Intended Pleasure Vessels (IPVs) etc and the HMP should reflect best practice as outlined in Marine Guidance Notices (MGNs).

OUTCOME REQUIRED: Ceredigion SHA to use present MCA terminology throughout HMP.

- k. Service Level Agreement (SLA). There is no defined and agreed level of Service that Ceredigion SHA is required to provide for the fees they charge. Clearly this needs rectifying. However, the CEO for CCC, in a letter to ████████ members when discussing fees/services provided and FOIs, included the following list of Services that he claims the SHA provides:

- Main chains
- Slipway access
- Dredging
- Provide and maintain Aids to Navigation
- Harbour maintenance (eg remedial works to infrastructure)
- Staff (including presence at harbour offices and engagement through meetings/surgeries and the Calm Waters publication)
- Port Waste Management Plan facilities
- Crown Estate Licence
- Free parking (current 9 month parking season ticket costs £370)
- Winter hard standing provision
- Water

However, it is abundantly clear that the list is very-much flawed because many of the services have not been provided by the SHA to an acceptable level (reduced slipway access, no dredging, poor navigation aids, broken fairway markers'/lights, little maintenance and waste disposal behind locked doors, along with the failure to remove obstructions, floating ropes on moorings/pots etc - despite repeated requests and their extant inclusion in the HMP. According to the draft HMP, discounted parking will no longer be offered to any harbour users and harbour staff are considerably less available, less qualified and are no longer considered at SME-level.

OUTCOME REQUIRED: CCC/ SHA to provide an agreed SLA to all Harbour Users against which the SHA is held to account. This needs to be done as a collaborative project with all stakeholders. Failure to meet SLA levels in a Harbour should result in some form of financial redress for boat owners. Review staff levels, skills, pay and training.

- l. Missed Opportunities. The re-vamp of the HMP appears to have missed a golden opportunity to reform the use of harbours in Ceredigion to meet national initiatives relating to the conservation of the environment, inclusivity, health and well-being, alongside possible development of the harbours for increased participation in water-sports and tourism. There are a number of possibilities that exist to help local young, old, disabled and low-income (residents and visitors) to get on/in/by the water but the HMP seems intent in ignoring such advances. For example, there could be discounts and dispensations for fees for the categories of user listed above, the SHA could lead on improved facilities for commercial operations, fishermen and amateur sports clubs, the creation of more-affordable, effective space for sailing dinghy, kayak and board users of all abilities in all harbours and even the expansion of the Cardigan Bay Water-Sports Centre in New Quay. For this to happen, a complete review of the HMP is required and the SHA needs to be more aligned and engaged with its customers, so that co-operation and transparency can become much improved.

OUTCOMES REQUIRED: Ceredigion SHA to review fee structure and development policies to encourage increased water-sports participation that is effective, environmentally friendly, inclusive and to embed this in the HMP. SHA to lead on future developments in conjunction with commerce, trade and tourism depts of CCC.

- m. Consultation Process. Overall, it was agreed that the very short timescale for the online consultation tool to be completed, aligned to an inappropriate question structure was highly unlikely to meet established principles of local government consultation. Simply, any such consultation needs to happen early, with sufficient reason for change, while allowing for intelligent consideration and response before any decision is made. Harbour users have not been involved in the consultation process early enough, while the reasons for policy changes have not been communicated clearly; nor were the changes identified in copies of the new HMP; which would have been helpful. Furthermore, the on-line consultation tool does not appear to allow for more than 3 possible objections, which is considered grossly insufficient for over 100 policies lines. Likewise, the timescale of only a few weeks is far too short and there is no guidance or indication on what number of responses would constitute a 'valid' objection – just one negative response? Or over 10/50/75% of respondents? That is even before any implementation of any changes is considered. As a result, there is no confidence in the whole consultancy process and it was even thought possible that any objections might not get considered at all by CCC officers. Ultimately, the [REDACTED] believes the proposed HMP and its consultation process is not compliant with a wide gamut of legislation and can only be classified as 'not yet fit for purpose'. Therefore, we oppose any implementation of any HMP without a great deal more work; ideally in collaboration. However, we acknowledge that the intent to improve the management of harbours is a seed that needs to be carefully tended and nurtured if it is to grow and capture those opportunities in para l above. It is only through collaboration, with focused engagement and transparency, that the Harbours and their management will improve - both as the shop-windows of our communities and as amenities for all walks of the local population as well as for the visitors - who provide the majority of the income to Ceredigion coastal businesses. To date however, CCC has shown little sign of wanting to engage collaboratively and openly with harbour users to achieve those aims.

OUTCOME DESIRED: CCC to cease the present HMP and Consultation Process and engage more openly and effectively with all harbour users to conduct an end-to-end rewrite of the HMP.

MEETING DECISION:

1. It was decided that, because of the many objections listed above, the proposed HMP and the associated consultation process was considered **Not Yet Fit for Purpose** and it would need considerable review. However, [REDACTED] would be keen to help the SHA conduct this review.
2. It was decided that those individuals and organisations in attendance might wish complete the on-line consultation only in brief - and refer instead to this [REDACTED] meeting minute summary/open letter as their considered response, sharing the letter wherever possible.

ACTION:

- a. Individuals to use the above comments as 'intelligent consideration' when replying to the on-line consultation tool. It may prove necessary to do so in writing because the online tool is of limited functionality.
- b. [REDACTED] Rep to send the above minutes to Local Councillors, MPs and HM (via Clic email) and in hard copy and co-ordinate any further engagement.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Received from [REDACTED]

Date and time [REDACTED]

To Recipients: Clic@ceredigion.gov.uk

Cc Recipients:

Subject: Objection to CCC's draft Harbour Management Policy.

Body:

[REDACTED]

Dear Sirs,

I wish to register my firm objection to Ceredigion County Councils' proposed Policy change, within the draft Ceredigion Harbour Management Policy Consultation document, that removes the right to inherit or sell a vessel on its mooring.

If implemented, this Policy change, will undermine the fabric of Ceredigion's coastal communities by introducing an unmanageable state of constant flux within the harbours. Where, upon my passing, those on a historic waiting list, (that has had no due diligence applied to it by CCC), are more entitled to my boat and its mooring than my own children.

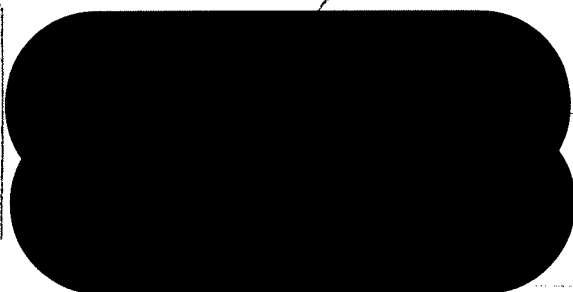
Please do not overlook the reality that a leisure boat is, almost without exception, bought for the enjoyment of a family, or families in the case of co-ownership. The children in that family(s) would, naturally, share in the pleasure, effort and cost of owning a boat over time. Consequently, they become invested in a very real sense – not just in the boat and mooring but in the Ceredigion community at large.

The principal of "successor in title" is a very well-established principal in the Laws of England and Wales. This applies to capital assets which hold value beyond the life of the current owner. This is evidently the same for a boat (inseparable from its mooring in the context of value) as it is for public sector housing that is leased to a family wherein the children of that family are not evicted upon the passing of their parent(s).

Thank you for considering my views.

[REDACTED]

11th Oct 2023

CEREDIGION COUNTY COUNCIL,
HARBOURS MANAGEMENT,
PENLORFA
ABERBERON
CEREDIGION SAH6 0PA.

Dear Sirs

Re: CEREDIGION HARBOURS MANAGEMENT
POLICY - DRAFT DISCUSSION

I have before me the existing and proposed draft documents for the above and in the first instance my initial reaction is "if it's not broken why fix it". In my opinion the wording abbreviations etc are generally similar without any major concerns. However the one major point in my book is 'INHERITANCE' and would comment as follows. I am now 76 years old and for the last 60 years or so New Quay has been my holiday destination even spiritual home.

So it has been for my 5 grown up children and grandchildren who have all loved holidays, weekends etc and are part of the local community. We have a house in [redacted] which we have owned since 1983 and since retirement have spent more and more time there.

I have been allocated a nearby flat

P.T.O

over 45 years and in those years the whole family has enjoyed the gifts of boating, its skills etc and have indulged in the Regattas and dived with volunteering.

It would be totally unfair if when I pass these benefits could not continue to be enjoyed by my children and grandchildren and indeed would disenfranchise my family.

Even at my age I understand the need for change but only where necessary. I don't think this is. In recent years New-Quay has suffered the deaths of some relatively young people with families and to think that they would be deprived part of their parents legacy would be a tragedy.

In my opinion, MR DENIS LENCORPIL was a real Kusboc master and since then little seems to have been done with the management of the Kusboc. I met with OWEN ROBERTS at New-Quay shortly after he took over his post and we discussed the like meetings of the PIER and he stated his proposal for solving the problem etc. To date nothing.

So perhaps all energies should be put into the management of the Kusboc and not spend unnecessary time on a new document where the original is still true.

Kind regards

Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion

Awdur a gwasanaeth: Owen Morgan – Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol.

Dyddiad cymeradwywyd gan y Cabinet: I'w gadarnhau

Asesiad Effaith Integredig (Ie/Na): I'w gadarnhau

Dyddiad cyhoeddi: I'w gadarnhau

Dyddiad adolygu: I'w gadarnhau

Tudalen 88

Cynnwys

Cyflwyniad	2
Amcanion y Polisi	3
Swyddogaethau Harbyrau Ceredigion.....	3
Mathau o Angorfeydd a Chyfleusterau	4
Rhestrau Aros Angori Hamdden, Dingis a Stodin Offer Gweithgareddau Dŵr.....	7
Angorfeydd Masnachol – Rhestrau Aros	7
Rhestr Aros am Angorfa Dŵr Dwfn	8
Hyd Cytundebau Angori, Lansio a Chyfleusterau.....	8
Costau a Rheolau Angori, Cyfleusterau a Lansio.....	9
Adnewyddu Angorfa/Cyfleuster a Ddyrannwyd	10
Canslo Cytundebau Ffurflen Angori a Gwrthod Ceisiadau Rhestr Aros	10
Risg, Atebolrwydd, Gofynion Yswiriant ac Argymhellion	11
Cychod a Badau Dŵr Eraill neu Offer sy'n Niweidiol i Amwynder yr Harbwr.....	12
Gwahardd Aseinio/Is-osod Angorfeydd/Cyfleusterau	3
Etifeddiaeth.....	3
Dull Adnabod	13
Newid Cwch, Bad Dŵr neu Offer Arall.....	13
Trosglwyddiadau Angori a Chyfleusterau.....	4
Partneriaethau	4
Defnyddio Angorfeydd	14
Llenwi ac ail-lenwi â thanwydd	14
Llygredd a Gwastraff.....	14
Ymddygiad Di-hid ac Ymddygiad Afreolus	5
Cydymffurfio â Deddfau, Is-ddeddfau a Chyfarwyddiadau Rheolwr yr Harbwr	15
Contractwyr.....	15
Glanio Teithwyr.....	16
Glanio Nwyddau	16
Dogfennau	16
Manylion Cysylltu.....	17
Atodiad 1 Gweithdrefn Rhestrau Aros Hamdden, Masnachol, Dŵr Dwfn a Chyfleusterau.....	18

Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion

Cyflwyniad

1.1 Polisi yw hwn ar gyfer rheoli cyfleusterau ac angorfeydd gwahanol gychod yn harbyrau Ceredigion a reolir gan y Cyngor, sef Aberystwyth, Aberaeron a Cheinewydd.

1.2 Tra mai harbyrau Aberystwyth, Aberaeron a Cheinewydd yw cwmpas presennol y polisi, os bydd unrhyw harbyrau eraill neu gyfleusterau cysylltiedig yn dod yn gyfleusterau a reolir gan y Cyngor yn y dyfodol, bydd y polisi hwn yn ymestyn yn awtomatig i gynnwys y cyfleusterau hynny.

1.3 Mae'r holl angorfeydd a chyfleusterau eraill yn rhan o wasanaeth dewisol a ddarperir gan Awdurdod yr Harbwr. Dyrennir pob angorfa a chyfleuster cysylltiedig yn amodol ar gais ar sail dymhorol (Haf 1 Ebrill – 31 Hydref, Gaeaf 1 Tachwedd – 31 Mawrth) yn unig, ac mae wedi'i gwmpasu gan Ffurflen Cytundeb Angori neu Gyfleuster gyda thelerau ac amodau defnydd cysylltiedig.

1.4 Pwrpas y polisi hwn yw sicrhau bod dull cyson, teg a chyfartal yn cael ei gymhwyso i ddeiliaid angorfeydd a defnyddwyr harbwr newydd, presennol a phosibl yn harbyrau Ceredigion. Ei nod yw sicrhau y deallir yn llawn y Polisi gweithredol a'r amodau cysylltiedig a'u bod yn deg, yn rhesymol ac yn gyfartal i bawb yn yr hyn sy'n gyfleusterau defnydd a rennir.

1.5 Mae'r datganiad polisi gweithredol hwn yn ategu Deddf Harbwr Aberystwyth 1987, Deddf Harbwr Aberaeron 1807, a Deddf Harbwr Ceinewydd 1835, Deddf Cymalau Harbyrau, Dociau a Phierau 1847 (a phob deddfwriaeth berthnasol arall gan gynnwys unrhyw Orchmynion a deddfwriaeth atodol a diwygio dilynol), yr Is-ddeddfau Harbwr cysylltiedig, a'r Telerau ac Amodau ar gyfer defnyddio harbyrau Cyngor Sir Ceredigion. Lle Cyngor Sir Ceredigion yw'r Awdurdod Harbwr Statudol mae'r Polisi hwn yn berthnasol.

1.6 Defnyddir y term 'Harbwr Feistr', fel y'i diffinnir mewn deddfwriaeth genedlaethol, i ddisgrifio'r term 'Rheolwr yr Harbwr' yn y polisi hwn.

1.7 Teclyn rheoli yw'r Polisi hwn, ni fydd dim ynddo yn amharu ar allu cyffredinol Rheolwr yr Harbyrau i ddyrannu neu reoleiddio nifer, lleoliad, maint a math yr angorfeydd a chyfleusterau a ddefnyddir ar unrhyw adeg o fewn tri Harbwr Ceredigion.

Amcanion y Polisi

2.1 Bydd prif amcanion y polisi fel a ganlyn:

- (i) Diffinio'n glir y meini prawf ar gyfer gweithredu a rheoli angorfeydd yn yr harbwr ac unrhyw ddefnydd perthnasol wrth ochr y cei, gan roi sylw dyledus i anghenion a dymuniadau lleol yn ogystal ag annog defnydd a mwynhad y cyhoedd o geiau'r harbwr.
- (ii) Parhau i hyrwyddo'r harbyrau fel rhai o'r prif leoliadau yn y sir fel harbyrau gweithredol ac ar gyfer adloniant a gweithgareddau hamdden ar y dŵr, gan ystyried yr angen i ddarparu mynediad diogel a hawdd ar gyfer holl aelodau'r cyhoedd.
- (iii) Cyfrannu'n gadarnhaol at reoli amgylchedd naturiol ac adeiledig yr harbyrau sy'n cynnwys dilyn yr holl ddeddfwriaeth amgylcheddol berthnasol.
- (iv) Darparu trosolwg cyffredinol o gyfrifoldebau a rhwymedigaethau deiliaid angorfeydd/cyfleusterau a darparu amlinelliad o rai o'r telerau allweddol sy'n sail i ddyrannu'r angorfa/cyfleuster.

2.2 Darperir copi o'r polisi os gofynnir amdano i ymgeiswyr, ymgeiswyr posibl, aelodau'r cyhoedd a phersonau neu gyrrff eraill sydd â diddordeb. Bydd copi yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor hefyd.

Swyddogaethau Harbyrau Ceredigion

3.1 Bydd y paragraffau canlynol yn cadarnhau'r amrywiaeth gymhleth o swyddogaethau sydd gan yr harbyrau ac yn tanlinellu'r angen am bolisi angori clir fel sail i'w rheoli'n briodol.

(a) Gweithgarwch Masnachol

3.2 Bydd y cwmnïau masnachol sy'n gysylltiedig â'r porthladd yn yr harbyrau yn cynnwys cwmnïau siartr sy'n rhedeg teithiau ym Mae Ceredigion, nifer o fusnesau cychod pysgota masnachol, a darparwyr gweithgareddau ar y dŵr.

(b) Gweithgarwch Hamdden

3.3 Mae defnydd o'r harbyrau yn parhau i fod gan ddeiliaid angori hamdden yn bennaf sydd ar hyn o bryd yn amrywio o gychod hwylio i gychod pŵer. Hwylusir mynediad i gychod sy'n ymweld yn ogystal â deiliaid angorfeydd.

3.4 Mae defnydd o'r harbyrau ar gyfer adloniant ar y dŵr wedi cynyddu, yn enwedig ond heb ei gyfyngu i hwylfyrddio a hwylio dingis, canŵio, caiacio, rhwyfo, padlfyrddio a physgota. Lleolir llithrfeydd a chyfleusterau ar gyfer gweithgareddau dŵr ym mhob harbwr.

(c) Atyniadau Ymwelwyr

3.5 Yn ogystal â digwyddiadau blynyddol ar y dŵr megis regatas, mae ardaloedd yr harbwr yn cyfrannu'n helaeth at economi twristiaeth y sir yn ogystal â bod yn adnodd hamdden werthfawr i bobl leol. Bydd yr harbyrau yn darparu mynediad i ymwelwyr a

phobl leol i'r ddwy Ardal Gadwraeth Forol Arbennig, cartref i ddolffiniaid enwog Bae Ceredigion a bywyd gwyllt arall o bwysigrwydd rhyngwladol.

Mathau o Angorfeydd a Chyfleusterau

4.1 Mae'r dosbarthiad ar gyfer angorfeydd a chyfleusterau mewn harbyrau a reolir gan Gyngor Sir Ceredigion fel a ganlyn:

- (a) Angorfeydd hamdden
- (b) Angorfeydd masnachol
- (c) Angorfeydd dŵr dwfn
- (d) Angorfeydd tymor byr i ymwelwyr
- (e) Cyfleusterau
- (f) Maint a manylion cychod, badau dŵr ac offer arall

4.2 Heblaw am y trefniadau penodol y cyfeirir atynt yn ymwneud â'r parcio cyfyngedig ger y cei yn Harbwr Ceinewydd nid oes darpariaeth o ran parcio wedi ei gwneud na thocynnau tymor wedi eu rhoi i ddefnyddwyr yr Harbwr ym meysydd parcio Talu ac Arddangos y Cyngor.

(a) Angorfeydd Hamdden

4.3 Mae darparu angorfeydd ar gyfer cychod hamdden (fel arfer cychod bach a ddefnyddir gan unigolion preifat at eu defnydd eu hunain) yn rhan hanfodol o ddefnydd hamdden y tri harbwr. Darperir angorfeydd hamdden mewn amrywiol leoliadau er mwyn galluogi hyblygrwydd rheoli a gweithredu. Mae hyn yn golygu y gellir diwallu'r galw amrywiol am angorfeydd o'r fath yn ystod y flwyddyn.

4.4 Mae'r rhain yn angorfeydd a ddefnyddir am gyfnod aros o fwy na phythefnos. Nid yw tymor hir yn golygu bod yr angorfeydd hyn yn barhaol nac ychwaith yn glwm wrth leoliad neu ddeiliad angorfa penodol. Defnyddir y math hwn o angorfa gan berchnogion cychod hamdden a hoffai gadw eu cychod yn yr harbwr am gyfnodau hwy yn seiliedig ar gytundeb tymhorol. Nid yw perchnogion y cychod yn berchen ar yr hawliau i'r angorfa, ac ni chaniateir iddynt drosglwyddo hawliau defnyddio'r angorfa os ydynt yn gwerthu'r cwch sydd ar yr angorfa ar hyn o bryd. Mae Cyngor Sir Ceredigion yn hyrwyddo defnydd o'r harbyrau gan gychod hamdden, ac mae darparu cyfleusterau gwasanaethau ychwanegol yn parhau i fod yn flaenoriaeth. Gall y rhain gael eu darparu gan y Cyngor neu mewn partneriaeth ag eraill.

(b) Angorfeydd Masnachol

4.5 Mae nifer cyfyngedig o angorfeydd ar gyfer cychod pleser sy'n cludo teithwyr, chwaraeon dŵr masnachol a chychod pysgota masnachol wedi'u cytuno ym mhob harbwr. Cydnabyddir y gellir darparu angorfeydd pellach fel rhan o gyfleoedd datblygu yn y dyfodol neu lle bydd capasiti ar gael yn y dyfodol.

4.6 Mae angorfeydd masnachol yn amodol ar y rheolaethau canlynol:

(i) Gellir categoreiddio angorfeydd masnachol fel a ganlyn:

Angorfeydd Cychod Pleser sy'n Cludo Teithwyr

Gellir defnyddio rhai angorfeydd ar gyfer cychod pleser sy'n cludo teithwyr i gynnig teithiau bywyd gwyllt, teithiau pysgota a gweithgareddau dŵr ym Mae Ceredigion.

Angorfeydd Cychod Pysgota Masnachol

Gall angorfeydd penodol gael eu defnyddio gan gychod masnachol i bysgota ym Mae Ceredigion.

(ii) Bydd angen i bob cwch sydd am gael angorfa fasnachol benodedig feddu ar y trwyddedau masnachol, codio ac ardystio angenrheidiol yn ogystal â chytundeb angori.

(iii) Bydd yn ofynnol i unrhyw gwch masnachol sy'n masnachu mewn lleoliadau strategol o'r harbwr y bydd digwyddiadau yn effeithio arnynt allu symud er mwyn ei adleoli o dro i dro.

(iv) Caiff yr holl wastraff a gynhyrchir gan y defnyddiwr ei gadw lle bynnag y bo'n bosib ar y cwch. Rhaid cadw biniau ar y cwch a'u storio mewn modd boddhaol fel nad ydynt yn amharu ar edrychiad y cwch. Bydd yn ofynnol i gychod gydymffurfio â gofynion Rheolwr yr Harbwr o ran gwaredu gwastraff, a all amrywio o dro i dro yn dibynnu ar y cynllun gwaredu gwastraff sy'n weithredol ar y pryd. Rhaid i bob defnyddiwr masnachol waredu gwastraff yn unol â'r Cynllun Rheoli Gwastraff Porthladdoedd diweddaraf.

(vi) Mae cwota ar gyfer angorfeydd masnachol sef:

Aberystwyth:

Teithwyr Masnachol: 3.

Pysgota Masnachol: 9.

Aberaeron:

Teithwyr Masnachol: 6.

Pysgota Masnachol: 1.

Ceinewydd:

Teithwyr Masnachol: 11.

Pysgota Masnachol: 6.

Angorfeydd Dŵr Dwfn Masnachol: 12.

Gallai cwotâu newid yn dibynnu ar gyfleoedd datblygu yn y dyfodol neu lle bydd capasiti ar gael yn y dyfodol. Ni fydd unrhyw hawliau parcio ceir yn rhan o unrhyw angorfa fasnachol, er y bydd mynediad ar gyfer gwasanaethu'r cwch yn bosibl fel rheol.

(c) Angorfeydd Dŵr Dwfn

4.7 Ar hyn o bryd mae 18 angorfa dŵr dwfn wedi eu lleoli oddi ar yr arfordir yng Ngheinewydd. Mae angorfeydd penodol wedi eu dynodi ar gyfer cymysgedd o gychod masnachol a hamdden. Mae nifer yr angorfeydd dŵr dwfn bellach yn llawn.

(d) Angorfeydd Ymwelwyr Tymor Byr

4.8 Angorfeydd Hamdden Ymwelwyr Tymor Byr

Bydd angorfeydd ymwelwyr arhosiad byr/dros nos ar gael ym mhob harbwr lle mae capasiti yn caniatáu hynny. Mae ffi benodol fesul dydd ac wythnos ar gyfer yr angorfeydd hyn (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau'). Yr hwyaf y gallwch aros ar yr angorfeydd hyn yw pythefnos a byddant ar gael ar sail y cyntaf i'r felin yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr. Gellir ymestyn hyd arhosiad yn ystod tymor y gaeaf, yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

4.9 Angorfeydd Masnachol Ymwelwyr Tymor Byr

Bydd angorfeydd ymwelwyr masnachol arhosiad byr/dros nos ar gael ym mhob harbwr lle mae capasiti yn caniatáu hynny. Mae ffi benodol fesul dydd ac wythnos ar gyfer yr angorfeydd hyn (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau'). Yr hwyaf y gallwch aros ar yr angorfeydd hyn yw pythefnos a byddant ar gael ar sail y cyntaf i'r felin yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr. Gellir ymestyn hyd arhosiad yn ystod tymor y gaeaf yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

(e) Cyfleusterau Eraill

4.10 Bydd angen i unrhyw gychod hamdden, tendars, cychod, ceir ac offer pysgota ac ati ar harbyrau, pierau, dociau a llithrfeydd mewn lleoliadau strategol neu unrhyw leoliad arall yn yr harbwr a effeithir gan ddiwyddiadau allu symud i ganiatáu ar gyfer adleoli ac anghenion gweithredu o dro i dro yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

4.11 Mae stondin offer gweithgareddau dŵr ar gael at ddefnydd tymor hir yn harbwr Ceinewydd. Gellir defnyddio'r stondin i storio offer gweithgaredd dŵr, ond heb ei gyfyngu i, gaiacau, padlfyrddau, hwylyfyrddau, byrddau syrffio yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr. Nid yw tymor hir yn golygu fod y lleoedd stondin/cyfleuster yn barhaol nac ychwaith yn glwm wrth leoliad penodol.

Defnyddir y cyfleuster gan berchnogion offer gweithgareddau dŵr sy'n dymuno eu storio yn yr harbwr am gyfnodau hir yn amodol ar gytundeb blyneddol. Nid yw'r defnyddwyr yn berchen ar yr hawliau i'r gofod, ac nid oes ganddynt yr hawl i drosglwyddo'r defnydd o'r gofod os ydynt yn gwerthu'r offer a ddyrannwyd ar gyfer y gofod.

(f) Maint a Manylion Cychod, Badau Dŵr ac Offer Arall

4.12 Ni chaniateir gosod unrhyw gwch/bad dŵr/offer ar angorfa ac eithrio'r cwch/bad dŵr/offer y gwneir cais amdano. Dyrennir yr angorfa/cyfleuster yn unol â manylion y cwch ac ni ddylai deiliad yr angorfa/cyfleuster gynyddu maint ei gwch/bad dŵr/offer heb ganfod a oes angorfa/cyfleuster arall addas ar gael ai peidio a heb gytundeb

ymlaen llaw gyda Rheolwr yr Harbyrau. Gall deiliad yr angorfa/cyfleuster golli ei angorfa/cyfleuster heb i un arall gael ei gynnig yn ei le.

Rhestrau Aros Angori Hamdden, Dingis a Stondin Offer Gweithgareddau Dŵr

5.1 Gellir cynnig angorfa neu ofod storio a'i ddyrannu i'r person sydd â'i enw nesaf ar y rhestr aros briodol yn unig ar gyfer harbwr/cyfleuster penodol yn amodol ar addasrwydd y cwch/offer y gwneir cais amdano, y diffiniadau blaenoriaeth isod ac yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr. Bydd angen talu ffi na ellir ei had-dalu (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau') cyn y gellir ymuno â'r rhestr aros. Mae'r gweithdrefnau ar gyfer y rhestr aros i'w gweld yn Atodiad 1 isod.

5.2 Nid yw angorfeydd, ar ôl eu dyrannu, yn drosglwyddadwy.

5.3 Caiff y rhestr aros ei rhannu i'r categorïau /trefn blaenoriaeth ganlynol:

1af: Pobl sy'n talu treth y cyngor y mae eu cartref parhaol yng Ngheredigion ac sy'n talu treth y cyngor yn llawn i Gyngor Sir Ceredigion. Bydd angen anfon prawf o drefniadau treth y cyngor i Awdurdod yr Harbwr ar gais.

2ail: Pobl sy'n talu treth y cyngor y mae eu prif gartref y tu allan i Geredigion ond sy'n berchen ar eiddo o fewn y sir, hynny yw, perchnogion ail gartrefi. Bydd angen anfon prawf o drefniadau treth y cyngor i Awdurdod yr Harbwr ar gais.

3ydd: Pawb arall.

5.4 Oni bai am y rheiny sydd eisoes ar y rhestr aros am angorfa ar 1 Ionawr 2011, caiff angorfeydd eu dyrannu yn unol â'r blaenoriaethau a nodwyd uchod. 5.5 Dim ond un cofnod fesul person fydd yn cael ei dderbyn ar unrhyw restr aros unigol.

Angorfeydd Masnachol – Rhestrau Aros

6.1 Gall angorfa fasnachol gael ei chynnig a'i dyrannu i fusnes masnachol sydd nesaf ar y rhestr aros am angorfa fasnachol briodol yn unig (un ar gyfer cychod plaser sy'n cludo teithwyr ac un ar gyfer cychod pysgota masnachol ym mhob harbwr), ac yn amodol ar addasrwydd y cwch y gwneir cais amdano yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr. Bydd angen talu ffi na ellir ei had-dalu, gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau' i ymuno â'r rhestr aros. Mae'r gweithdrefnau ar gyfer y rhestr aros i'w gweld yn Atodiad 1 o'r polisi hwn.

6.2 Nid yw'r ddau fath o angorfeydd masnachol, ar ôl eu dyrannu, yn drosglwyddadwy.

6.3 Gan fod cryn alw am y mathau hyn o angorfeydd a'r cyfraniad sylweddol a wneir gan gychod plaser sy'n cludo teithwyr a chychod pysgota masnachol i'r economi a'r portffolio twristiaeth yng Ngheredigion, bydd Awdurdod yr Harbwr yn gweithredu polisi "ei ddefnyddio neu ei golli". Os na fydd perchennog cwch masnachol yn rhoi cwch ar y cyfleuster angori dynodedig erbyn 31 Mai a/neu nid yw'n gweithredu cwch yn fasnachol, ar 1 Mehefin caiff y cyfleuster angori ei ddyrannu i'r ymgeisydd priodol nesaf ar y rhestr aros yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

6.4 Dim ond un cofnod fesul person fydd yn cael ei dderbyn ar unrhyw restr aros unigol.

6.5 Gellir cynnig lle parcio ceir ar lithrfa harbwr Ceinewydd a'i ddyrannu dim ond i fusnes masnachol sydd nesaf ar restr aros mannau parcio masnachol Ceinewydd ac yn amodol ar addasrwydd y cerbyd a'r busnes y gwneir cais amdano yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr. Bydd angen taluffi na ellir ei had-dalu (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau') i ymuno â'r rhestr aros. Mae'r gweithdrefnau ar gyfer y rhestr aros a'r modd y defnyddir y blaendal i'w gweld yn Atodiad 1 o'r polisi hwn.

Nid yw lleoedd parcio ceir yn drosglwyddadwy ac ni all unrhyw gerbydau eraill eu defnyddio ac eithrio'r cerbyd sydd wedi'i ddyrannu ar gyfer y gofod hwnnw.

Rhestr Aros am Angorfa Dŵr Dwfn

7.1 Oni bai am y cychod hamdden hynny y dyrannwyd iddynt angorfa dŵr dwfn yn flaenorol ac sy'n dewis parhau i'w defnyddio yn dilyn cyflwyno tâl amdani, caiff pob angorfa dŵr dwfn a fydd ar gael yn y dyfodol eu dyrannu i gychod masnachol yn unig.

7.2 Gellir cynnig a dyrannu angorfa dŵr dwfn i fusnes masnachol sydd nesaf ar y rhestr aros am angorfa dŵr dwfn yn unig. Bydd angen talu ffi na ellir ei had-dalu, (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau'), cyn y gellir ymuno â'r rhestr aros. Mae'r gweithdrefnau ar gyfer y rhestr aros i'w gweld yn Atodiad 1 isod.

7.3 Dim ond un cofnod fesul person fydd yn cael ei dderbyn ar unrhyw restr aros unigol.

Hyd Cytundebau Angori, Lansio a Chyfleusterau

Angorfeydd Tymor Hir

8.1 Mae hyd y cytundeb angori yn dibynnu ar y tymor y gwneir cais amdano.

Hyd tymor yr haf yw 1 Ebrill – 31 Hydref bob blwyddyn.

Hyd tymor y gaeaf yw 1 Tachwedd – 31 Mawrth y flwyddyn ganlynol.

Codir ffioedd angori'r gaeaf ar unrhyw gwch sy'n eiddo i ddeiliad angori tymor hir sydd ar angorfa neu ar lawr caled ar safle'r harbwr/Cyngor ar ôl 1 Tachwedd.

Angorfeydd Hamdden Ymwelwyr Tymor Byr

8.2 Cyfnod hwyaf cytundeb angori hamdden ymwelwyr tymor byr yw pythefnos yn cychwyn ar y dyddiad arhosiad cyntaf. Gellir ymestyn hyn yn ystod tymor y gaeaf yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

Angorfeydd Masnachol Ymwelwyr Tymor Byr

8.3 Cyfnod hwyaf cytundeb angori masnachol ymwelwyr tymor byr yw pythefnos yn cychwyn ar y dyddiad arhosiad cyntaf. Gellir ymestyn hyn yn ystod tymor y gaeaf yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

Lansio Tymor Hir

8.4 Mae hyd y cytundeb lansio blynyddol yn dechrau gyda phob blwyddyn ariannol ar 1 Ebrill ac yn dod i ben ar 31 Mawrth y flwyddyn ganlynol.

Ni chynigir Cytundebau Lansio Blynyddol ar sail pro rata, mae ffioedd llawn yn gymwys waeth beth fo'r dyddiad lansio.

Nid oes unrhyw hawliau parcio ceir yn gysylltiedig â'r Cytundeb Lansio Blynyddol.

Nid yw'r Cytundeb Lansio Blynyddol yn benodol i'r harbwr ac mae'n ddilys ar gyfer lansio yn unrhyw un o harbyrau Ceredigion a gwmpesir gan y polisi hwn.

Lansio Tymor Byr

8.5 Mae hyd y cytundeb lansio tymor byr yn dibynnu ar anghenion y defnyddiwr ac yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

Nid oes unrhyw hawliau parcio ceir yn gysylltiedig â'r Cytundeb Lansio Tymor Byr.

Nid yw'r Cytundeb Lansio Tymor Byr yn benodol i'r harbwr ac mae'n ddilys ar gyfer lansio yn unrhyw un o harbyrau Ceredigion a gwmpesir gan y polisi hwn.

Cytundebau Cyfleuster

8.6 Hyd Cytundeb y Cyfleuster yw 11 mis yn dechrau 1 Mai ac yn dod i ben 31 Mawrth y flwyddyn ganlynol. Rhaid i bob eitem/offer **gael ei symud** oddi ar y rhesel ar gyfer mis Ebrill er mwyn caniatáu ar gyfer unrhyw waith cynnal a chadw/ail-rifo gofynnol. Gall y Cyngor symud unrhyw offer/eitem sy'n parhau i fod ar y cyfleuster yn ystod mis Ebrill heb rybudd.

Costau a Rheolau Angori, Cyfleusterau a Lansio

9.1 Mae pob mater yn ymwneud â chodi tâl am angorfeydd hamdden, angorfeydd masnachol, ffioedd lansio, ymweld, stonin bwrdd hwylfyrddio a chaiacio, manau parcio cychod a chyfleusterau eraill i'w gweld yn llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau'.

9.2 Os na fydd deiliad angorfa/cyfleuster wedi talu'r ffi ofynnol yn llawn erbyn 31 Mai, yna o 1 Mehefin caiff yr angorfa/cyfleuster ei ailddyrranu i'r ymgeisydd priodol nesaf ar y rhestr aros yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

9.3 Os na fydd deiliad angorfa/cyfleuster yn rhoi cwch ar y cyfleuster angori penodol erbyn 31 Mai, yna o 1 Mehefin caiff yr angorfa ei hailddyrranu i'r ymgeisydd priodol nesaf ar y rhestr aros yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

9.4 Ni chynigir angorfeydd ar sail pro rata, mae ffioedd llawn yn gymwys bob tymor ni waeth pryd y dyrannwyd yr angorfa neu bryd y cafodd ei meddiannu.

9.5 Codir tâl ar gwch ar sail hyd cyffredinol wedi'i fesur mewn metrau (wedi'i dalgrynnu i fyny i'r metr agosaf), a fydd yn cynnwys unrhyw bolyn blaen, rheilen ôl, camlath starn a phlatfform ymdrochi.

9.6 Os nad yw deiliad yr angorfa/cyfleuster yn rhoi ei gwch/bad dŵr/offer ei hun ar yr angorfa awdurdodedig am gyfnod o flwyddyn, bydd y cyfleuster yn cael ei fforffedu a'i ailddyrranu o'r rhestr aros briodol.

Adnewyddu Angorfa/Cyfleuster a Ddyrannwyd

10.1 Bydd y Cyngor yn ceisio anfon ffurflen gais at bob deiliad angorfa/cyfleuster presennol yn gofyn am Gytundeb Ffurflen Angori/Cyfleuster i'w chwblhau a'i dychwelyd cyn dechrau pob tymor. Os bydd deiliad yr angorfa/cyfleuster yn dychwelyd y ffurflen yn nodi nad yw am adnewyddu'r Cytundeb Ffurflen Angori/Cyfleuster, caiff yr angorfa/cyfleuster ei dyrannu i'r person nesaf ar y rhestr aros briodol, a bydd y Cyngor yn anfon ffurflen gais ac anfoneb fel uchod. Ar ôl derbyn y Cytundeb Ffurflen Angori/Cyfleuster bydd y Cyngor yn anfon anfoneb at ddeiliad yr angorfa/cyfleuster.

10.2 Os na fydd y Cyngor yn derbyn cais angori wedi'i gwblhau erbyn 30^{ain} Ebrill, ystyrir nad yw deiliad yr angorfa am adnewyddu ei gytundeb angori a bydd yn cael ei ddyrannu i'r person nesaf ar y rhestr aros briodol.

10.3 Ar ôl derbyn y tâl bydd y Cyngor yn dyrannu angorfa/cyfleuster i'r ymgeisydd mewn lleoliad ar gyfer yr harbwr penodol y gwnaed cais amdano. Rheolwr yr Harbwr fydd yn penderfynu ar union lleoliad yr angorfa.

Canslo Cytundebau Ffurflen Angori a Gwrthod Ceisiadau Rhestr Aros

11.1 Gall deiliad yr angorfa ganslo'r Cytundeb Ffurflen Angori/Cyfleuster unrhyw bryd trwy roi rhybudd o 14 diwrnod yn ysgrifenedig i'r Cyngor. Fodd bynnag bydd y ffi a dalwyd eisoes yn cael ei chadw gan y Cyngor.

11.2 Gall y Cyngor ganslo'r Cytundeb Ffurflen Angori/ Cyfleuster ar unrhyw adeg trwy roi 1 mis o rybudd ysgrifenedig i fanylion cyswllt hysbys diwethaf deiliad yr angorfa sydd gan yr Awdurdod. Gellir canslo angorfa/cyfleuster am nifer o resymau, a gall y rhain gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, dyled ddrwg, methu â chydymffurfio â pholisi'r harbwr, rheoliadau, cyfarwyddiadau, ymddygiad di-hid, ymddygiad afreolus a cham-drin staff yr harbwr.

11.3 Ni fydd ad-daliadau llawn neu pro rata yn ddyledus os mai'r rheswm dros ganslo yw ymddygiad deiliad yr angorfa/cyfleuster o ran cydymffurfio â'r polisi hwn a/neu unrhyw gyfarwydddebau neu ofynion cyfreithiol eraill y Cyngor. Bydd y Cyngor yn mynd ar ôl unrhyw ddyled sydd heb ei thalu, ni waeth a yw deiliad yr angorfa/cyfleuster wedi gadael yr angorfa/cyfleuster neu wedi cael ei symud o'r angorfa/cyfleuster.

11.4 Bydd ceisiadau rhestr aros yn cael eu gwrthod o ganlyniad i unrhyw achosion o gam-drin staff yr harbwr.

Risg, Atebolrwydd, Gofynion Yswiriant ac Argymhellion

12.1 Yr ymgeisydd sy'n ysgwyddo'r risg pan gaiff pob cwch/bad dŵr ei angori, ei lansio, ei symud a'i dynnu allan o'r dŵr ac nid yw'n gyfrifoldeb y Cyngor. Felly gofynnir i'r ymgeisydd sicrhau fod ei gwch/bad dŵr a'i eiddo wedi ei yswirio'n ddigonol yn erbyn pob risg. Nid yw'r Cyngor yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw golled neu ddifrod i eiddo am ba bynnag reswm yr achoswyd ef.

12.2 Bydd yn rhaid i berchennog y cwch/bad dŵr/offer adfer a symud o'r harbwr unrhyw gychod/badau dŵr/offer a ystyrir yn niweidiol i amwynder yr harbwr fel y'i diffinnir isod. Os methir â symud eiddo o'r fath o'r harbwr o fewn y cyfnod a nodwyd gan Reolwr yr Harbwr yn ôl ei ddisgresiwn llwyr (gan gynnwys hysbysiad symud ar unwaith) bydd y Cyngor yn adfer ac yn symud yr eiddo gan godi tâl priodol am wneud hynny. Nodir ffioedd o'r fath fel dyled sy'n ddyledus i'r Awdurdod gan ddeiliad y Cytundeb Ffurflen Angori/Cyfleuster. Felly argymhellir yn gryf y dylai unrhyw bolisi yswiriant gynnwys symud drylliad.

12.3 Bydd deiliad yr angorfa/cyfleuster yn indemnio'r Cyngor, ei weithwyr a'i asiantau yn erbyn unrhyw achosion, hawliadau, costau a gorchmynion mewn perthynas â niwed neu farwolaeth unrhyw berson yn ogystal ag unrhyw ddifrod i eiddo o ganlyniad i feddiannaeth a defnydd yr ymgeisydd o gyfleusterau'r harbwr, gan gynnwys llithrfeydd, grisiau, glanfeydd a llwyfannau, ac i'r perwyl hwn bydd yn cynnal polisi atebolrwydd cyhoeddus yn erbyn risgiau o'r fath. Os methir â chynnal y polisi yswiriant priodol caiff yr hawl i ddefnyddio'r angorfa, yr hawl i lansio a defnyddio cyfleusterau eraill ei thynnu yn ôl.

12.4 Disgwylir i ddeiliad pob angorfa/cyfleuster sy'n defnyddio unrhyw ran o gyfleusterau'r harbwr gan gynnwys llithrfeydd, grisiau, glanfeydd a llwyfannau am ba bynnag reswm sy'n gysylltiedig â'r cais hwn, ac os yw hynny yn ôl gwahoddiad y Cyngor neu beidio, gwneud hynny gan ystyried ei ddiogelwch ei hun a'r risg i'w hunan hefyd.

12.5 Bydd deiliad yr angorfa/cyfleuster bob amser yn gyfrifol am ddiogelwch ei gwch/bad dŵr/offer a bydd yn atebol am unrhyw ddifrod a wneir i eiddo'r Cyngor, sut bynnag y'i hachosir, wrth i'r ymgeisydd neu ei weithiwr neu asiantau fordwyo unrhyw long/bad dŵr, neu dra bod cwch/bad dŵr yr ymgeisydd wedi'i angori, neu ei lansio, neu wrth i'r cwch/bad dŵr adael ei angorfa, ei angori neu ei ollwng yn rhydd, a bydd yn talu i'r Cyngor ar gais unrhyw hawliad am iawndal o ran difrod o'r fath.

12.6 Ni fydd Rheolwr yr Harbwr y Cyngor a swyddogion a gweithwyr eraill ag awdurdod, wrth ymgymryd â'u gwaith, yn gyfrifol am unrhyw golled neu ddifrod a all godi o ganlyniad i gydymffurfio neu geisio cydymffurfio ag unrhyw orchymyn neu gyfarwydddeb gyfreithiol gan Reolwr yr Harbwr, neu swyddogion neu weithwyr eraill, ac ni fydd y Cyngor yn atebol am unrhyw golled neu ddifrod sy'n codi yn sgil cydymffurfio neu geisio cydymffurfio â gorchmynion cyfreithiol y swyddogion. Ni fydd y Cyngor, ei weithwyr, ei asiantau neu ei swyddogion yn atebol am niwed i unrhyw berson oni bai y digwydd niwed o ganlyniad i esgeulustod y Cyngor.

12.7 Rhaid i unrhyw ddeiliad angorfa sydd am gadw cwch yn yr harbwr dros y gaeaf neu ymweld â harbwr Ceredigion arall heblaw'r un y gwnaed cais amdano/a

ddyrrannwyd iddo, wneud cais am yr harbwr hwnnw. Rhaid i ddeiliad yr angorfa sicrhau bod ei gwch wedi'i yswirio'n ddigonol ar gyfer yr harbwr hwnnw.

12.8 Mae deiliad yr angorfa/cyfleuster yn gyfrifol ac yn atebol am unrhyw gadwyni, rhaffau, ffrwynau, dolenni, taclau neu unrhyw ddyfeisiadau angori eraill a ddefnyddir i angori ei gwch/bad dŵr/offer i unrhyw bwynt ar stad yr harbwr neu eiddo'r Cyngor.

Cychod a Badau Dŵr Eraill neu Offer sy'n Niweidiol i Amwynder yr Harbwr

13.1 Os na fydd Awdurdod yr Harbwr yn fodlon am unrhyw reswm fod cwch drylliedig neu strwythur neu offer sydd wedi ei angori neu'n gorwedd yn y dŵr neu ar flaendraeth yr harbwr neu eiddo arall y Cyngor mewn cyflwr fel y byddai'n debygol o achosi niwed difrifol i amwynder y rhan honno o'r harbwr neu eiddo'r Cyngor lle y mae wedi ei angori, yn gorwedd neu'n sefyll, gall Awdurdod yr Harbwr roi hysbysiad i'r perchennog o fewn cyfnod o amser penodol a nodwyd yn yr hysbysiad i gymryd camau fel y bo'n angenrheidiol i leihau unrhyw niwed i'r amwynder. Gall yr Awdurdod ystyried cwch neu unrhyw fath arall o fad dŵr neu offer yn niweidiol i amwynder yr harbwr neu eiddo arall y Cyngor am resymau sy'n cynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i fod yn ddadfeiliedig, yn hyll oherwydd esgeulustod, yn ddifrifol flêr, yn anaddas i'r môr a/neu mewn perygl o suddo, ac ati.

13.2 Bydd methu â chydymffurfio â hysbysiad o'r fath a gyflwynir gan Awdurdod yr Harbwr yn golygu y bydd yn rhaid i gamau gael eu cymryd yn uniongyrchol gan Awdurdod yr Harbwr a'r costau priodol yn cael eu codi. Bydd costau o'r fath yn ddyled sy'n ddyledus o ddeiliad Cytundeb Ffurflen Angorfa/cyfleuster i'r Awdurdod.

13.3 Caiff unrhyw dendars a threilars nad oes arnynt enw'r fam gwch eu symud heb unrhyw rybudd.

13.4 Bydd badau dŵr eraill yn cynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i gaiacau, canwod, hwylyrddau, padlfyrddau, dingis neu unrhyw ddisgrifiad arall o fadau dŵr. Bydd offer yn cynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i dreilars, cerbydau, offer pysgota neu unrhyw eiddo neu eitemau eraill y mae'r defnyddiwr yn berchen arnynt neu'n eu defnyddio.

Gwahardd Aseinio/Is-osod Angorfeydd/Cyfleusterau

14.1 Mae'r angorfa/cyfleuster wedi'i ddyrrannu i ddeiliad yr angorfa/cyfleuster ac ni ellir ei rannu, ei aseinio, ei drosglwyddo, ei is-osod neu ei ddefnyddio mewn modd arall neu ei roi i unrhyw un heblaw deiliad yr angorfa. Os darganfyddir bod deiliad angorfa/cyfleuster yn is-osod yr angorfa neu'n caniatáu iddi gael ei defnyddio gan rywun arall, caiff yr angorfa/cyfleuster ei dynnu nôl ar unwaith.

Etifeddiaeth

15.1 Angorfeydd Masnachol

Pan fo aelod neu aelodau o deulu yn dymuno parhau i ddefnyddio'r cwch a enwir ar yr angorfa a neilltuwyd ar ôl marwolaeth neu analluogrwydd y deiliad/deiliaid presennol, rhaid iddynt gael caniatâd ysgrifenedig gan y Cyngor i wneud hynny.

15.2 Angorfeydd Hamdden

Nid oes dim hawliau etifeddiaeth mewn perthynas ag angorfeydd hamdden neu gyfleusterau hamdden o fewn Harbyrau a reolir gan Geredigion.

Dull Adnabod

16.1 Rhaid i bob cwch/bad dŵr ac offer gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i dreilars a thendars a ddefnyddir o fewn yr harbyrau ac eiddo'r Cyngor gael eu henwau wedi'u harddangos yn amlwg i foddhad Rheolwr yr Harbwr. Dylai deiliad yr angorfa hefyd sicrhau bod enw'r cwch a rhif yr angorfa i'w gweld yn glir ar unrhyw fwi angori. Rhaid i dendars gael eu marcio gydag enw'r fam gwch. Rhaid rhifo/enwi caiacau/hwylfyrddau ac offer arall fel y'u diffinnir uchod i foddhad Rheolwr yr Harbwr.

Newid Cwch, Bad Dŵr neu Offer Arall

17.1 Os bydd deiliad yr angorfa/cyfleuster yn gwerthu neu'n gwaredu fel arall ar y cwch/bad dŵr a awdurdodwyd i ddefnyddio'r angorfa/cyfleuster, bydd y partion i'r newid yn sicrhau bod hysbysiad ysgrifenedig ymlaen llawn yn cael ei roi ar unwaith cyn gwerthu neu waredu i Reolwr yr Harbwr.

17.2 Pan fydd perchennog presennol am newid ei gwch/bad dŵr/offer bydd rhaid cyflwyno cais newydd ar gyfer y cwch/bad dŵr/offer newydd. Mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i benderfynu lle mae deiliad angorfa/cyfleuster yn rhoi ar angorfa/cyfleuster gwch/bad dŵr/offer arall nad yw'n addas ar gyfer yr angorfa/cyfleuster a ddyrannwyd, gan ystyried maint a natur y cwch/bad dŵr/offer, a gall wrthod y cais. Lle na chymeradwyir ceisiadau, bydd ymgeiswyr yn gallu ail-ymuno â'r rhestr aros berthnasol ar y cyfle nesaf sydd ar gael (yn amodol ar adrannau 5 a 6 ac Atodiad 1) neu gadw'r cwch/bad dŵr/offer presennol ar yr angorfa/cyfleuster hwnnw.

Trosglwyddiadau Angori a Chyfleusterau

18.1 Nid oes dim hawliau trosglwyddo mewn perthynas ag angorfeydd neu gyfleusterau o fewn Harbyrau a reolir gan Geredigion.

Partneriaethau

19.1 Bydd yn rhaid cofnodi partneriaethau gydag Awdurdod yr Harbwr pan gafodd/gaiff yr angorfa ei dyrannu am y tro cyntaf. Ni chydabyddir unrhyw newid

perchnogaeth neu bartneriaeth yn dilyn hyn ac ni fydd ychwaith yn cyfrif tuag at ddyrannu'r angorfa.

Defnyddio Angorfeydd

20.1 Gellir defnyddio angorfeydd at y pwrpas a nodwyd yn y cais gwreiddiol yn unig (hynny yw, hamdden, masnachol neu ddŵr dwfn).

20.2 Ni ellir defnyddio angorfeydd at bwrpas preswyl, hynny yw, ni ellir byw ar y cwch ac ni ellir ychwaith ei ddefnyddio fel unig neu brif fan preswyl ar gyfer unrhyw unigolyn neu grŵp. Ni ddisgwylir i gwsmeriaid gysgu yn eu cychod oni bai fod gan y cwch danc priodol gan wneuthurwyr penodol ar gyfer dal dŵr llwyd a charthffosiaeth. Caiff yr angorfa ei thynnu'n ôl oddi wrth unrhyw ddefnyddwyr yr harbwr sy'n torri'r amod hwn.

Llenwi ac ail-lenwi â thanwydd

21.1 Ni chaniateir cadw unrhyw danwydd na deunyddiau fflamadwy ar yr angorfa ddynodedig neu oddi fewn iddi oni bai am danciau a chynwysyddion storio awdurdodedig. Ni chaniateir ail-lenwi â phetrol o ganiau na chynwysyddion wrth ochr yr harbwr, pontynau, grisiau, ar lithrfeydd nac angorfeydd. Yr unig eithriad i hyn yw offer pwmpio/seiffon cymeradwy y cytunwyd gan Reolwr yr Harbwr i'w ddefnyddio. Rhaid adrodd am unrhyw ollyngiad tanwydd i Reolwr yr Harbwr, Asiantaeth y Môr a Gwylwyr y Glannau, a Chyfoeth Naturiol Cymru ar unwaith.

Llygredd a Gwastraff

22.1 Ni ddylai deiliaid angorfeydd/cyfleuster lygru'r harbwr trwy ollyngiadau, gwaredu gwastraff, elifiant, gwastraff dynol, glanedydd a/neu danwydd nac ychwaith gadael sbwriel neu sgrap ar stad yr harbwr, yn nŵr yr harbwr neu ar waelod yr harbwr. Rhaid i holl ddefnyddwyr yr harbwr gadw at y Cynllun Rheoli Gwastraff Porthladdoedd diweddaraf.

Ymddygiad Di-hid ac Ymddygiad Afreolus

23.1 Ni fydd deiliad yr angorfa/cyfleuster yn defnyddio'r angorfa/cyfleuster mewn modd di-hid fel yr achosir perygl i ddefnyddwyr eraill yr harbwr neu ddifrod i'w heiddo. Ni fydd deiliad yr angorfa/cyfleuster (gan gynnwys unrhyw berson ar y cwch/bad dwr ar yr harbwr o fewn terfynau'r harbwr) yn achosi sŵn afresymol, niwsans na phoendod i ddefnyddwyr eraill yr harbwr. Mae'n rhaid i ddefnyddwyr yr harbwr ddilyn Cod Ymddygiad neu Gyfarwyddeb y Cyngor bob amser. Gall unrhyw ymddygiad o'r fath olygu bod y Cyngor yn terfynu'r Cytundeb Ffurflen Angori/Cyfleuster.

Cydymffurfio â Deddfau, Is-ddeddfau a Chyfarwyddiadau Rheolwr yr Harbwr

24.1 Rhaid i ddefnyddiwr yr harbwr a phawb sydd â rheolaeth neu sydd â gofal neu sydd ar fwrdd ei gwch/bad dŵr/offer gydymffurfio a chyflawni'r holl rwymedigaethau statudol ac eraill sy'n ymwneud â'r harbwr, gan gynnwys yr holl is-ddeddfau a rheoliadau a wneir gan y Cyngor, a'r cyfarwyddiadau a roddir gan Swyddogion yr Harbwr.

24.2 Os bydd deiliad y Cytundeb Ffurflen Angori/ Cyfleuster yn methu â chydymffurfio ag amodau'r Cytundeb Angori/Ffurflen Cyfleuster, polisi neu unrhyw gyfarwyddeb arall gan y Cyngor, gall y Cyngor roi hysbysiad i symud y cwch/bad dŵr/offer. Os na chydymffurfir â'r hysbysiad hwn neu os na chaiff yr amodau eu bodloni o fewn 14 diwrnod (neu o fewn y cyfnod o amser a nodir yn yr hysbysiad) o ddyddiad yr hysbysiad a anfonwyd i gyfeiriad hysbys diwethaf defnyddiwr yr harbwr, gall yr Awdurdod symud y cwch i unrhyw fan arall ac ar ôl cyfnod o 14 diwrnod caiff ei waredu os na chaiff ei adfer gan ddefnyddiwr yr harbwr. Bydd defnyddiwr yr harbwr yn atebol i dalu costau symud, storio, angori neu waredu o'r fath lle bo'n berthnasol. Bydd ffioedd o'r fath yn ddyled sy'n ddyledus i'r Awdurdod gan ddefnyddiwr yr harbwr.

24.3 Ni chaiff unrhyw un o fewn unrhyw harbwr caeedig ddefnyddio rhaffau codi nofiadwy ar angorfeydd.

24.4 Ni fydd meistr y cwch yn achosi nac yn caniatáu i'r cwch symud, dod i angori neu gael ei angori neu ei osod mewn modd a fyddai'n rhwystro'n fwiadol mewn unrhyw fodd symud cychod i mewn ac allan o'r harbwr.

24.5 Ni chaiff unrhyw un ganiatáu i unrhyw gwch rwystro unrhyw bontynau, grisiau na llithrfeydd heb ganiatâd Rheolwr yr Harbwr.

Contractwyr

25.1 Rhaid i unrhyw fusnes sydd wedi'i contractio gan ddefnyddiwr yr harbwr i wneud unrhyw waith ar stad yr harbwr wneud cais am drwydded ystadau ddilys a chael caniatâd ar gyfer unrhyw waith a allai effeithio ar yr harbwr megis, ond heb fod yn gyfyngedig i, waith codi, atgyweirio/cynnal a chadw cychod, gwaith eiddo neu unrhyw ddigwyddiadau eraill a allai effeithio ar briffyrdd cyhoeddus a/neu eiddo cyhoeddus neu breifat.

Bydd unrhyw fusnes a contractir gan ddefnyddiwr yr harbwr ar gyfer unrhyw fân atgyweiriadau ar gychod, badau dŵr, angorfeydd neu offer arall nad ydynt yn effeithio ar drefniadau sy'n ymwneud â'r uchod yn sicrhau'r canlynol:

- Mae yswiriant atebolrwydd trydydd parti ac yswiriant indemniad cyhoeddus digonol yn ei le.
- Mae datganiad dull priodol ac asesiad risg yn eu lle.
- Nid yw'r gwaith yn gweithredu'n groes i'r polisi, unrhyw gyfarwyddeb y Cyngor neu ddeddfwriaeth arall.

- Mae'r contractwr yn indemnio'r Cyngor, ei weithwyr a'i asiantau yn erbyn pob gweithred, hawliad, cost a gorchymyn mewn perthynas ag unrhyw anaf neu farwolaeth unrhyw berson ac unrhyw ddifrod i unrhyw eiddo sut bynnag y'i hachoswyd yn ystod unrhyw waith ar stad yr Harbwr.

Glanio Teithwyr

26.1 Yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr, gall cychod sy'n ymweld sy'n dod o'r tu allan i Sir Ceredigion adael i deithwyr fynd ar ac oddi ar gwch o unrhyw un o'r tri harbwr yng Ngheredigion, yn amodol ar gais, talu'r tâl perthnasol (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau') a phrawf o yswiriant. Mae'n ofynnol i gychod o'r fath roi hysbysiad i'r Awdurdod, mwy na phythefnos os oes modd.

Glanio Nwyddau

27.1 Yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbyrau, gall Cychod Masnachol sy'n ymweld lanio teithwyr neu nwyddau o unrhyw un o dri harbwr Ceredigion yn amodol ar gais, talu'r tâl perthnasol (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau') a phrawf o yswiriant ac ardystiad perthnasol. Mae'n ofynnol i gychod o'r fath roi digon o rybudd i'r Awdurdod, mwy na phythefnos os oes modd.

Dogfennau

28.1 Gellir dod o hyd i'r dogfennau cysylltiedig canlynol ar wefan y Cyngor neu drwy gysylltu â'r Awdurdod yn clic@ceredigion.gov.uk neu ar 01545 570881.

- Ffioedd a Thaliadau.
- Cynllun Rheoli Gwastraff Porthladdoedd.
- Cod Diogelwch Morol Porthladdoedd.
- Cynlluniau Angori Harbyrau.
- Is-ddeddfau a Deddfau Harbyrau.
- Cyfansoddiad yr Harbyrau.
- Cofnodion Cyfarfodydd Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbwr.
- Ymgynghoriad Cyhoeddus Byw.
- Unrhyw ddogfennau eraill sy'n gysylltiedig â'r harbwr sydd ar gael i'r cyhoedd.

Manylion Cysylltu

29.1 Os dymunwch gysylltu â'r Cyngor mewn perthynas ag unrhyw faterion yn ymwneud â'r harbwr gallwch wneud hynny trwy'r dulliau canlynol:

E-bost: clic@ceredigion.gov.uk

Ffôn: 01545 570881

Neuadd Cyngor Ceredigion

Penmorfa

Aberaeron

Ceredigion

SA46 0PA

DRAFT

Atodiad 1

Gweithdrefn Rhestrau Aros Hamdden, Masnachol, Dŵr Dwf a Chyfleusterau.

- 1) Rhoddir manylion am y ffioedd rhestr aros yn llyfryn 'Ffioedd a Thaliadau' y flwyddyn ariannol gyfredol. Ar ôl derbyn y ffi briodol a'r ffurflen gais, bydd manylion yr ymgeisydd yn cael eu rhoi ar y rhestr aros berthnasol. Mae'r taliad yn unol â'r cyfarwyddyd wrth ymgeisio.
- 2) Bydd y dyddiad ar y rhestr aros yr un dyddiad â'r amser y derbynnir yffi.
- 3) NI ELLIR AD-DALU NA THROSGLWYDDO'R ffi.
- 4) Dim ond un cofnod fesul person fydd yn cael ei dderbyn ar unrhyw restr aros unigol.
- 5) O dan amgylchiadau arferol dim ond un cynnig i gael angorfa/cyfleuster gaiff ei roi i ymgeisydd.
- 6) Pan fydd angorfa/cyfleuster yn cael ei gynnig a'i dderbyn, gellir ei ddyrannu i'r person/busnes sydd â'i enw ar y rhestr aros briodol yn unig, ac yn amodol ar addasrwydd y cwch/offer y gwneir cais amdano yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.
- 7) Pan fydd angorfa/cyfleuster yn cael ei gynnig a'i dderbyn, ac nid yw cwch/offer ar gael ar unwaith, rhaid i'r ymgeisydd dalu'r ffi lawn am faint y cwch/offer y gwneir cais amdano, ac yna mae ganddo dri mis i roi ei gwch/offer ar yr angorfa/cyfleuster. Os yw'r angorfa/cyfleuster yn cael ei gynnig yn ystod tymor y gaeaf, gellir rhoi'r cwch/offer erbyn dechrau tymor yr haf canlynol os yw'r cyfnod hwn yn hwy.
- 8) Yn aml iawn caiff rhestr aros ei bandio yn unol â maint yr angorfa/cyfleuster. Felly mae'n bwysig bod ymgeiswyr yn hollol sicr beth yw maint y cwch/offer. Mae'n bosibl y bydd yr hyd a nodir ar y ffurflen rhestr aros yn cael ei newid cyn i'r cynnig o angorfa gael ei wneud, fodd bynnag, gallai hyn arwain at drosglwyddo i fand newydd gyda dyddiad newydd.
- 9) O dro i dro gofynnir i ymgeiswyr ddarparu cadarnhad ysgrifenedig o'u dymuniad i aros ar restr aros benodol. Bydd lle'r ymgeisydd ar y rhestr aros yn cael ei fforffedu a'i fanylion yn cael eu dileu o gofnodion y rhestr aros os na ddarperir cadarnhad ysgrifenedig o fewn 28 diwrnod i anfon y cais am gadarnhad at fanylion cyswllt hysbys diwethaf yr ymgeisydd.
- 10) Bydd yn gyfrifoldeb ar yr ymgeisydd i hysbysu Awdurdod yr Harbwr o unrhyw newid ym manylion yr ymgeisydd, yn enwedig os bydd newid yn y manylion cysylltu.

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

This **Integrated Impact Assessment tool** incorporates the principles of the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 and the Sustainable Development Principles, the Equality Act 2010 and the Welsh Language Measure 2011 (Welsh Language Standards requirements) and Risk Management in order to inform effective decision making and ensuring compliance with respective legislation.

1. PROPOSAL DETAILS: (Policy/Change Objective/Budget saving)

Proposal Title	Ceredigion Harbours Management Policy Consultation				
Service Area	Harbour Services	Corporate Lead Officer	Rhodri Llwyd	Strategic Director	Barry Rees
Name of Officer completing the IIA	Chay Sanders	E-mail	clic@ceredigion.gov.uk		Phone no 01545570881

Please give a brief description of the purpose of the proposal

The Ceredigion Harbour Management Policy provides the strategic framework that underpins and informs how we fulfil our obligations as a Statutory Harbour Authority and how we deliver the Service. The current Policy was approved and adopted by the Council on the 19th of October 2010 and it is the view of the Service that a review is timely and appropriate.

Who will be directly affected by this proposal? (e.g. The general public, specific sections of the public such as youth groups, carers, road users, people using country parks, people on benefits, staff members or those who fall under the protected characteristics groups as defined by the Equality Act and for whom the authority must have due regard).

Current and future mooring holders, both leisure and commercial. Users of vessels visiting or launching from Council managed facilities. Members of the public using the harbours. Contractors carrying out work in the harbours. The Policy applies to Aberystwyth, Aberaeron and New Quay harbours and also makes provision that it will cover any other facility which the Harbour Service may manage in future.

VERSION CONTROL: The IIA should be used at the earliest stages of decision making, and then honed and refined throughout the decision making process. It is important to keep a record of this process so that we can demonstrate how we have considered and built in sustainable development, Welsh language and equality considerations wherever possible.

Author	Decision making stage	Version number	Date considered	Brief description of any amendments made following consideration
Chay Sanders	Overview and Scrutiny Committee.	1	30/11/23	

Tudalen 907

COUNCIL STRATEGIC OBJECTIVES: Which of the Council's Strategic Objectives does the proposal address and how?	
Boosting the Economy, supporting Business and enabling employment.	<p>The harbours are much loved and valued assets, providing a setting for a range of commercial and leisure activities which have an important role in contributing towards Boosting the Economy, supporting Business and enabling employment.</p> <p>The management policy aims to promote the harbours as working harbours and for water-based recreation and leisure, taking into account the need for safe and easy access for all members of public. Through management of the harbours in a consistent, fair, and equitable way they will continue to be attractive for existing and potential mooring holders and other harbour users.</p>
Creating caring and healthy communities	N/A
Providing the best start in life and enabling Learning at all ages	N/A
Creating sustainable, greener and well-connected communities	To contribute positively to the management of the natural and built environment of the harbours, which includes adherence with all relevant Environmental Rules and Legislation.

NOTE: As you complete this tool you will be asked for **evidence to support your views**. These need to include your baseline position, measures and studies that have informed your thinking and the judgement you are making. It should allow you to identify whether any changes resulting from the implementation of the recommendation will have a positive or negative effect. Data sources include for example:

- *Quantitative data - data that provides numerical information, e.g. population figures, number of users/non-users*
- *Qualitative data – data that furnishes evidence of people's perception/views of the service/policy, e.g. analysis of complaints, outcomes of focus groups, surveys*
- *Local population data from the census figures (such as Ceredigion Welsh language Profile and Ceredigion Demographic Equality data)*
- *National Household survey data*
- *Service User data*
- *Feedback from consultation and engagement campaigns*
- *Recommendations from Scrutiny*
- *Comparisons with similar policies in other authorities*
- *Academic publications, research reports, consultants' reports, and reports on any consultation with e.g. trade unions or the voluntary and community sectors, 'Is Wales Fairer' document.*
- *Welsh Language skills data for Council staff*

2. SUSTAINABLE DEVELOPMENT PRINCIPLES: How has your proposal embedded and prioritised the five sustainable development principles, as outlined in the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015, in its development?			
Sustainable Development Principle	Does the proposal demonstrate you have met this principle? If yes, describe how. If not, explain why.	What evidence do you have to support this view?	What action (s) can you take to mitigate any negative impacts or better contribute to the principle?
<p>Long Term Balancing short term need with long term and planning for the future.</p>	<p>The previous management Policy was written in 2010 and the vast majority of the Policy has been retained as it is believed to be fit for purpose for the long term.</p> <p>One change in the facility is the addition of the paragraph: in the event that any other Harbours or related facilities become Council managed facilities in the future, this Policy will automatically extend to cover those facilities.</p>	<p>The harbours continue to be popular with mooring holders (evidence being waiting lists for moorings / facilities) and visitors. Providing a management framework that ensures that the facilities are managed and maintained in a safe, fair way should mean that they continue to thrive.</p>	<p>In the event of any major changes to the harbours or associated legislation, rules or guidance, the Policy can be reviewed as necessary as and when deemed appropriate. A review of the Policy could be considered to be undertaken on a structured schedule to establish if it's still fit for purpose.</p>
<p>Collaboration Working together with other partners to deliver.</p>	<p>In addition to the Harbours directly managed by Ceredigion County Council, collaboration / 3rd party arrangements are in place in relation to the Teifi Estuary (ATFL) and Aberystwyth Marina.</p> <p>Over and above the normal correspondence / contact arrangements, stakeholders can engage in the monthly surgeries at each Harbour and also via the Consultative Committee meetings which take place biannually.</p>	<p>Ongoing correspondence and arrangements and minutes of consultative committee meetings.</p> <p>Collaboration has taken place in relation to specific projects with stakeholders and the Council, including the recent arrangements for the mobile platform in New Quay.</p>	<p>None identified in the context of the changes proposed.</p>

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

<p>Involvement Involving those with an interest and seeking their views.</p>	<p>A consultation exercise was carried out between 20th September until the 20th October 2023 asking for feedback from current harbour users and other interested parties.</p> <p>The arrangements have been consistent with those applied in other similar policy development processes and benefitted from the input of a Corporate Service who specialise in consultation and engagement activities.</p> <p>Other representations were also received outside of the prescribed process. With a view of being as open and inclusive as possible these have been collated and included.</p> <p>As well as the consultation on this draft policy the Harbour Service also engages with users in a number of other ways.</p> <p>There were a high number of responses which showed engagement and involvement.</p>	<p>Following receipt of the consultation responses changes to some elements of the draft policy have been put forward in relation to inheritance for commercial moorings and also waiting list arrangements.</p> <p>This consultation was sent out to harbour users, made available in the harbour offices and libraries and could be accessed online. Promotion was carried out by Ceredigion Council's comms team.</p> <p>Feedback from the responses gained will be analysed and presented within documents used to form the final policy.</p> <p>Although we will not respond to everyone individually, this information will be shared with those who indicated, as part of the consultation process, that they would like to receive feedback.</p>	<p>Possibility of structured review and survey perhaps a survey every 5-10 years.</p>
---	---	--	---

		<p>The Harbour Service also engages with it's users through:</p> <p>Harbour Users Consultative Committees (twice a year)</p> <p>Harbour Surgeries (monthly)</p> <p>Regular presence by Harbours Team at the Harbours (regular and ongoing) with an open-door approach/policy</p> <p>Calm Waters (twice a year)</p> <p>Contact via Clic (letters, e-mail, phone, feedback forms)</p> <p>Notices to Mariners</p> <p>Group e-mails to Mooring Holders</p> <p>Dedicated pages on the Council website which includes access to the Harbour Management Policy.</p>	
<p>Prevention Putting resources into preventing problems occurring or getting worse.</p>	<p>In order to prevent ongoing issues with the slow turnover of the waiting list and to provide greater access to moorings</p>	<p>The waiting lists, especially in New Quay, ,have, in general, seen very little movement /</p>	<p>It has been recognised from the consultation process that there is a difference between the commercial and leisure moorings in that, in some cases,</p>

	<p>the following proposed changes to the policy have been put forward:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Removing the ability to transfer moorings to another party. • Removing inheritance rights for leisure mooring holders. • Removing the free Car Parking for mooring holders. • Removing the cap on all waiting lists. • Allowing only one entry per person onto any individual waiting list from the implementation date. <p>The arrangements currently in place for the transfer of vessels is now deemed not to be appropriate and as such it is proposed to remove it. This arrangement undermines the waiting list arrangements and could result in substantial premiums being paid for vessels on a mooring. The retention of the transfer of moorings arrangements is also deemed to support the perception that opportunities to access the harbour services and moorings, especially, is something of a closed shop and / or limiting access to those who are able to pay the premiums.</p>	<p>allocation of moorings becoming available to people on the list, with some people having been on the list for over 10 years.</p> <p>There is a level of mooring transfers each year which take place and, if transfers are prevented, moorings should then become available to those on the waiting list (which is not taking place currently).</p> <p>Allowing only one entry per individual per waiting list at any given time will prevent an individual blocking out a waiting list / being allocated a number of moorings in advance of others on the waiting list. This will improve access and reduce the time on the waiting list for individuals to secure a mooring.</p> <p>The current provision of a parking permit can in some cases mean that the value of the permit afforded is the same or</p>	<p>over an extended period, businesses have built up capital having been afforded ongoing use and access to those moorings. With this in mind, it is intended to retain the inheritance arrangements for commercial moorings but remove them from the leisure moorings.</p> <p>The Council will, as part of the Fees and Charges setting process, be reviewing whether the charging mechanism and structure for the commercial operations in the Harbour remain relevant, valid and are in the overall best interest of the Council.</p> <p>When a bereavement occurs relating to a leisure mooring this will be dealt with sensitively by the Harbour Service. A period of three months will be allowed for arrangements to be completed.</p>
--	---	--	--

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

	<p>The proposal to remove the inheritance arrangements for leisure users is made with a view of improving opportunities for the general public to have a reasonable chance to gain access to a leisure mooring at the CCC managed harbours.</p> <p>It is no longer deemed appropriate to provide the benefit of free parking permits at CCC managed car parks to harbours users as part of the seasonal mooring arrangements. This is partly because the free parking provision has a significant value in its own right.</p> <p>The proposal to remove the cap on each waiting list has been deemed appropriate to improve accessibility of waiting lists.</p> <p>The proposed insertion of only one entry per person will increase the opportunities for someone to get a mooring when one becomes available, thereby making the harbours more accessible to a wider range of people.</p>	<p>exceeds the cost of the mooring e.g. A permit affords free parking for a period of 8 months when the car parks are chargeable whilst a 6 month car parking season ticket for Church Street New Quay and South Beach Aberaeron cost £267, which is the same as a leisure mooring for a 4m vessel.</p>	
<p>Integration Positively impacting on people, economy, environment and culture and trying to benefit all three.</p>	<p>The overall aim of the policy is to manage the Harbours in a way that contributes positively to the overall economy, environment and culture, while taking into consideration that</p>	<p>The policy in general has been seen to positively support the arrangements at the Harbours, however it is deemed appropriate at</p>	<p>None identified in the context of the changes proposed.</p>

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

	<p>there are varying views, wants and needs of stakeholders, along with the awareness that the provision of moorings is a discretionary service.</p> <p>Changes to the policy intend to increase the availability and turnover of moorings which in turn will positively impact those people trying to secure a mooring.</p>	<p>this time to make amendments to the policy to further positively impact those wishing to access moorings at the harbours. This is in light of operational experience through issues which have arisen and feedback received generally and / or as part of the consultation process.</p>	
--	--	--	--

3. WELL-BEING GOALS: Does your proposal deliver any of the seven National Well-being Goals for Wales as outlined on the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015? Please explain the impact (positive and negative) you expect, together with suggestions of how to mitigate negative impacts or better contribute to the goal. We need to ensure that the steps we take to meet one of the goals aren't detrimental to meeting another.			
Well-being Goal	Does the proposal contribute to this goal? Describe the positive or negative impacts-	What evidence do you have to support this view?	What action (s) can you take to mitigate any negative impacts or better contribute to the goal?
3.1. A prosperous Wales Efficient use of resources, skilled, educated people, generates wealth, provides jobs.	The Policy's aim is to continue to promote commercial activity in the harbours as well as the wider tourism related economy which benefits in part from the attraction provided by the Harbours.	<p>A large part of the policy is dedicated to the management of commercial moorings, it is recognised that further moorings could be provided as part of any future development opportunities or where future capacity becomes available.</p> <p>As there is significant demand for these moorings the Council operates a use or lose it policy, ensuring that if moorings are not being used then another venture gets an opportunity.</p>	The draft policy was amended following the consultation feedback in relation to inheritance arrangements for Commercial moorings to continue to support their ongoing operation in the case of death or incapacity of the mooring holder.
3.2. A resilient Wales Maintain and enhance biodiversity and ecosystems that support resilience and can adapt to change (e.g. climate change).	There are no changes in the policy related to biodiversity and ecosystems however, environmental issues including the issue of pollution and waste generated by harbour users already formed part of the policy.	Harbour users must adhere to the Port Waste Management Plan and report any fuel spills.	None identified in the context of the changes proposed.

	<p>The Policy already includes that harbour users must follow the Cardigan Bay Code of Conduct and other Council directives at all times.</p>	<p>Code of Conduct includes regulations on interaction with wildlife, taking litter home and abiding with byelaws.</p> <p>Information on the PWMP and Special Area of Conservation is and will be available on various platforms such as the Council's website, in the Harbour newsletter Calm Waters, at strategic points in the Harbours and at each Harbour Office.</p> <p>Initiatives related to availability of spill kits have been taken forward via grant funding at each of the harbours by the Council.</p>	
<p>3.3. A healthier Wales People's physical and mental wellbeing is maximised and health impacts are understood.</p>	<p>The Policy's aim is to continue to facilitate the use of the Harbours for water based recreational activities which help support health and wellbeing in addition to being areas that people use for leisure walks. They are also attractive settings which contribute to the overall environment and have an positive impact on lhealth and wellbeing.</p>	<p>The leisure moorings at each harbour are well used and valued. The areas are busy and vibrant especially during the peak tourist seasons with a number of visitors to the areas.</p>	<p>None identified in the context of the changes proposed.</p>

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

<p>3.4. A Wales of cohesive communities Communities are attractive, viable, safe and well connected.</p>	<p>The Policy's aim is to continue to manage the Harbours in a way that supports the wider community taking into account the varying stakeholder wants and needs which can often be conflicting.</p>		<p>None identified in the context of the changes proposed.</p>
<p>3.5. A globally responsible Wales Taking account of impact on global well-being when considering local social, economic and environmental well-being.</p>	<p>The Policy's aim is to continue to facilitate the use of Harbours in a way that is responsible and sustainable in the long term.</p>		<p>None identified in the context of the changes proposed.</p>

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

<p>3.6. A more equal Wales People can fulfil their potential no matter what their background or circumstances.</p> <p><i>In this section you need to consider the impact on equality groups, the evidence and any action you are taking for improvement.</i></p> <p><i>You need to consider how might the proposal impact on equality protected groups in accordance with the Equality Act 2010?</i></p> <p><i>These include the protected characteristics of age, disability, gender reassignment, marriage or civil partnership, pregnancy or maternity, race, religion or beliefs, gender, sexual orientation.</i></p> <p>Please also consider the following guide:: Equality Human Rights - Assessing Impact & Equality Duty</p>	<p>Describe why it will have a positive/negative or negligible impact.</p> <p><i>Using your evidence consider the impact for each of the protected groups. You will need to consider do these groups have equal access to the service, or do they need to receive the service in a different way from other people because of their protected characteristics. It is not acceptable to state simply that a proposal will universally benefit/disadvantage everyone. You should demonstrate that you have considered all the available evidence and address any gaps or disparities revealed.</i></p>	<p>What evidence do you have to support this view?</p> <p><i>Gathering Equality data and evidence is vital for an IIA. You should consider who uses or is likely to use the service. Failure to use <u>data</u> or <u>engage</u> where change is planned can leave decisions open to legal challenge. Please link to involvement box within this template. Please also consider the general guidance.</i></p>	<p>What action (s) can you take to mitigate any negative impacts or better contribute to positive impacts?</p> <p><i>These actions can include a range of positive actions which allows the organisation to treat individuals according to their needs, even when that might mean treating some more favourably than others, in order for them to have a good outcome. You may also have actions to identify any gaps in data or an action to engage with those who will/likely to be effected by the proposal. These actions need to link to Section 4 of this template.</i></p>																						
<p>Age Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on people because of their age? (Please tick ✓)</p> <table border="1" data-bbox="69 991 786 1433"> <thead> <tr> <th></th> <th>Positive</th> <th>Negative</th> <th>None/ Negligible</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Children and Young People up to 18</td> <td></td> <td></td> <td>✓</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">People 18-50</td> <td>Positive</td> <td>Negative</td> <td>None/ Negligible</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>✓</td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Older People 50+</td> <td>Positive</td> <td>Negative</td> <td>None/ Negligible</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>✓</td> </tr> </tbody> </table>		Positive	Negative	None/ Negligible	Children and Young People up to 18			✓	People 18-50	Positive	Negative	None/ Negligible			✓	Older People 50+	Positive	Negative	None/ Negligible			✓	<p>The Policy will not have any impacts specific to this protected characteristic.</p>		
	Positive	Negative	None/ Negligible																						
Children and Young People up to 18			✓																						
People 18-50	Positive	Negative	None/ Negligible																						
			✓																						
Older People 50+	Positive	Negative	None/ Negligible																						
			✓																						

Tudalen 108

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

Disability Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on people because of their disability? (Please tick ✓)				The Policy will not have any impacts specific to this protected characteristic. However, a few responses mention the lack of disabled friendly facilities for accessing the harbour and its facilities. This however is not a matter for the Policy.	The Ceredigion Harbours are historic working harbours and in some cases listed infrastructure.	While we look at pragmatic and affordable ways of improving access the scope to do this may be limited. We will continue to look for, consider and progress opportunities in this respect.
Hearing Impairment	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Physical Impairment	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Visual Impairment	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Learning Disability	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Long Standing Illness	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Mental Health	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Other	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Transgender Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on transgender people? (Please tick ✓)				The Policy will not have any impacts specific to this protected characteristic.		
Transgender	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			

Tudalen 109

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

Marriage or Civil Partnership Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on marriage or Civil partnership? (Please tick ✓)				The Policy will not have any impacts specific to this protected characteristic.		
Marriage	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Civil partnership	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Pregnancy or Maternity Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on pregnancy or maternity? (Please tick ✓)				The Policy will not have any impacts specific to this protected characteristic.		
Pregnancy	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Maternity	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Race Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on race? (Please tick ✓)				The Policy will not have any impacts specific to this protected characteristic.		
White	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Mixed/Multiple Ethnic Groups	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Asian / Asian British	Positive	Negative	None/ Negligible			

Tudalen 120

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

			✓			
Black / African / Caribbean / Black British	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Other Ethnic Groups	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			

Religion or non-beliefs Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on people with different religions, beliefs or non-beliefs? (Please tick ✓)				The Policy will not have any impacts specific to this protected characteristic.		
Christian	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Buddhist	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Hindu	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Humanist	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Jewish	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Muslim	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Sikh	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Non-belief	Positive	Negative	None/			

Tudalen 121

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

			Negligible			
			✓			
Other	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			

Sex Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on men and/or women? (Please tick ✓)				The Policy will not have any impacts specific to this protected characteristic.		
Men	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Women	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			

Sexual Orientation Do you think this proposal will have a positive or a negative impact on people with different sexual orientation? (Please tick ✓)				The Policy will not have any impacts specific to this protected characteristic.		
Bisexual	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Gay Men	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Gay Women / Lesbian	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			
Heterosexual / Straight	Positive	Negative	None/ Negligible			
			✓			

Tudalen 122

Having due regards in relation to the three aims of the Equality Duty - determine whether the proposal will assist or inhibit your ability to eliminate discrimination; advance equality and foster good relations.

3.6.2. How could/does the proposal help advance/promote equality of opportunity?

You should consider whether the proposal will help you to: ● Remove or minimise disadvantage ● To meet the needs of people with certain characteristics ● Encourage increased participation of people with particular characteristics

- By removing the transfer of mooring arrangements it will increase transparency, fairness and improve opportunities to access a mooring.
- By removing the inheritance of leisure mooring arrangements it will increase opportunities to access a leisure mooring.
- By removing the waiting list cap it will increase opportunities for people to enter the waiting lists where these have previously been oversubscribed.
- By limiting it to one entry per person on any individual waiting list it will increase opportunities once people are on the waiting list to be allocated a mooring.

3.6.3. How could/does the proposal/decision help to eliminate unlawful discrimination, harassment, or victimisation?

You should consider whether there is evidence to indicate that: ● The proposal may result in less favourable treatment for people with certain characteristics ● The proposal may give rise to indirect discrimination ● The proposal is more likely to assist or impeded you in making reasonable adjustments

N/A – it is not considered that the changes to the policy will result in anyone with any particular characteristic being specifically affected.

3.6.4. How could/does the proposal impact on advancing/promoting good relations and wider community cohesion?

You should consider whether the proposal will help you to: ● Tackle prejudice ● Promote understanding

By increasing opportunities to access moorings it should enable a wider group of people to gain a mooring and consequently reduce tensions / perceptions that arise related to feelings of unfairness and that opportunities to access moorings are currently being based on the ability to pay a premium for a vessel to gain a mooring.

Having due regard of the Socio-Economic Duty of the Equality Act 2010.

Socio-Economic Disadvantage is living in less favourable social and economic circumstances than others in the same society.

As a listed public body, Ceredigion County Council is required to have due regard to the Socio-Economic Duty of the Equality Act 2010. Effectively this means carrying out a poverty impact assessment. The duty covers all people who suffer socio-economic disadvantage, including people with protected characteristics.

3.6.5 What evidence do you have about socio-economic disadvantage and inequalities of outcome in relation to the proposal?

Describe why it will have a positive/negative or negligible impact.

N/A – it is not deemed that there are any proposed changes which will result in a people living in a less favourable social or economic circumstance.

What evidence do you have to support this view?

The changes proposed are related to a discretionary provision and the proposed changes do not have any specific impact on any particular social or economic group.

What action(s) can you take to mitigate any negative impacts or better contribute to positive impacts?

None identified in the context of the changes proposed.

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

3.7. A Wales of vibrant culture and thriving Welsh language Culture, heritage and Welsh Language are promoted and protected. <i>In this section you need to consider the impact, the evidence and any action you are taking for improvement. This in order to ensure that the opportunities for people who choose to live their lives and access services through the medium of Welsh are not inferior to what is afforded to those choosing to do so in English, in accordance with the requirement of the Welsh Language Measure 2011.</i>				Describe why it will have a positive/negative or negligible impact.	What evidence do you have to support this view?	What action (s) can you take to mitigate any negative impacts or better contribute to positive impacts?
Will the proposal be delivered bilingually (Welsh & English)?	Positive	Negative	None/ Negligible	The Policy and Service is already provided bilingually.	All documents and communications adhere to the Council's Welsh Language guidelines. Users can access services bilingually.	Tudalen 125
			✓			
Will the proposal have an effect on opportunities for persons to use the Welsh language?	Positive	Negative	None/ Negligible	The Policy and Service is already provided bilingually.	All documents and communications adhere to the Council's Welsh Language guidelines. Users can access services bilingually.	
			✓			
Will the proposal increase or reduce the opportunity for persons to access services through the medium of Welsh?	Positive	Negative	None/ Negligible	The Policy and Service is already provided bilingually.	All documents and communications adhere to the Council's Welsh Language guidelines. Users can access services bilingually.	
			✓			
How will the proposal treat the Welsh language no less favourably than the English language?	Positive	Negative	None/ Negligible	The Policy and Service is already provided bilingually.	All documents and communications adhere to the Council's Welsh Language guidelines.	
			✓			

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

					Users can access services bilingually.	
Will it preserve promote and enhance local culture and heritage?	Positive	Negative	None/ Negligible ✓	The Policy and Service is already provided bilingually.	All documents and communications adhere to the Council's Welsh Language guidelines. Users can access services bilingually.	

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

4. STRENGTHENING THE PROPOSAL: If the proposal is likely to have a negative impact on any of the above (including any of the protected characteristics), what practical changes/actions could help reduce or remove any negative impacts as identified in sections 2 and 3?

4.1 Actions.

What are you going to do?	When are you going to do it?	Who is responsible?	Progress
Changes to the proposal as outlined have already been made to the draft policy in light of feedback received as part of the consultation process including in relation to inheritance and the waiting list.	Draft policy already amended for consideration	Harbour Service	Draft policy already amended for consideration and will be presented to the Thiving Communities Overview and Scrutiny Committee for their consideration.

4.2. If no action is to be taken to remove or mitigate negative impacts please justify why.

(Please remember that if you have identified unlawful discrimination, immediate and potential, as a result of this proposal, the proposal must be changed or revised).

NA

4.3. Monitoring, evaluating and reviewing.

How will you monitor the impact and effectiveness of the proposal?

It will be monitored subject to approval in terms of turnover of the waiting lists, experience following implementation and ongoing feedback and communications from stakeholders.

Tudalen 127

5. RISK: What is the risk associated with this proposal?

Impact Criteria	1 - Very low	2 - Low	3 - Medium	4 - High	5 - Very High
Likelihood Criteria	1 - Unlikely to occur	2 - Lower than average chance of occurrence	3 - Even chance of occurrence	4 - Higher than average chance of occurrence	5 - Expected to occur

Risk Description	Impact (severity)	Probability (deliverability)	Risk Score
None identified.			

Does your proposal have a potential impact on another Service area?

N/A

Cyngor Sir Ceredigion County Council - Integrated Impact Assessment (IIA)

An integrated tool to inform effective decision making

6. SIGN OFF			
Position	Name	Signature	Date
Service Manager	Owen Morgan		
Corporate Lead Officer	Rhodri Llwyd		
Strategic Director	Barry Rees		
Portfolio Holder	Cllr Keith Henson		

Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion

Style Definition: TOC 1: Tab stops: 15.9 cm,
Right,Leader: ...

Awdur a gwasanaeth: Owen Morgan – Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol.

Dyddiad cymeradwywyd gan y Cabinet: I'w gadarnhau

Asesiad Effaith Integredig (Ie/Na): I'w gadarnhau

Dyddiad cyhoeddi: I'w gadarnhau

Dyddiad adolygu: I'w gadarnhau

Cynnwys

Cyflwyniad.....	22
Amcanion y Polisi.....	33
Swyddogaethau Harbyrau Ceredigion.....	33
Mathau o Angorfeydd a Chyfleusterau.....	44
Rhestrau Aros Angori Hamdden, Dingis a Stondin Offer Gweithgareddau Dŵr.....	77
Angorfeydd Masnachol – Rhestrau Aros.....	77
Rhestr Aros am Angorfa Dŵr Dwfn.....	88
Hyd Cytundebau Angori, Lansio a Chyfleusterau.....	88
Costau a Rheolau Angori, Cyfleusterau a Lansio.....	99
Adnewyddu Angorfa/Cyfleuster a Ddyrannwyd.....	1040
Canslo Cytundebau Ffurflen Angori a Gwrthod Ceisiadau Rhestr Aros.....	1040
Risg, Atebolrwydd, Gofynion Yswiriant ac Argymhellion.....	1144
Cychod a Badau Dŵr Eraill neu Offer sy'n Niweidiol i Amwynder yr Harbwr.....	1242
Gwahardd Aseinio/Is-osod Angorfeydd/Cyfleusterau.....	13423
Etifeddiaeth.....	13423
Dull Adnabod.....	1343
Newid Cwch, Bad Dŵr neu Offer Arall.....	1343
Trosglwyddiadau Angori a Chyfleusterau.....	14434
Partneriaethau.....	14434
Defnyddio Angorfeydd.....	1444
Llenwi ac ail-lenwi â thanwydd.....	1444
Llygredd a Gwastraff.....	1444
Ymddygiad Di-hid ac Ymddygiad Afreolus.....	15445
Cydymffurfio â Deddfau, Is-ddeddfau a Chyfarwyddiadau Rheolwr yr Harbwr.....	1545
Contractwyr.....	1545
Glanio Teithwyr.....	1646
Glanio Nwyddau.....	1646
Dogfennau.....	1646
Manylion Cysylltu.....	1747
Atodiad 1 Gweithdrefn Rhestrau Aros Hamdden, Masnachol, Dŵr Dwfn a Chyfleusterau.....	1848

Formatted: Font: 12 pt

Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion

Cyflwyniad

1.1 Polisi yw hwn ar gyfer rheoli cyfleusterau ac angorfeydd gwahanol gychod yn harbyrau Ceredigion a reolir gan y Cyngor, sef Aberystwyth, Aberaeron a Cheinewydd.

1.2 Tra mai harbyrau Aberystwyth, Aberaeron a Cheinewydd yw cwmpas presennol y polisi, os bydd unrhyw harbyrau eraill neu gyfleusterau cysylltiedig yn dod yn gyfleusterau a reolir gan y Cyngor yn y dyfodol, bydd y polisi hwn yn ymestyn yn awtomatig i gynnwys y cyfleusterau hynny.

1.3 Mae'r holl angorfeydd a chyfleusterau eraill yn rhan o wasanaeth dewisol a ddarperir gan Awdurdod yr Harbwr. Dyrennir pob angorfa a chyfleuster cysylltiedig yn amodol ar gais ar sail dymhorol (Haf 1 Ebrill – 31 Hydref, Gaeaf 1 Tachwedd – 31 Mawrth) yn unig, ac mae wedi'i gwmpasu gan Ffurflen Cytundeb Angori neu Gyfleuster gyda thelerau ac amodau defnydd cysylltiedig.

1.4 Pwrpas y polisi hwn yw sicrhau bod dull cyson, teg a chyfartal yn cael ei gymhwyso i ddeiliaid angorfeydd a defnyddwyr harbwr newydd, presennol a phosibl yn harbyrau Ceredigion. Ei nod yw sicrhau y deallir yn llawn y Polisi gweithredol a'r amodau cysylltiedig a'u bod yn deg, yn rhesymol ac yn gyfartal i bawb yn yr hyn sy'n gyfleusterau defnydd a rennir.

1.5 Mae'r datganiad polisi gweithredol hwn yn ategu Deddf Harbwr Aberystwyth 1987, Deddf Harbwr Aberaeron 1807, a Deddf Harbwr Ceinewydd 1835, Deddf Cymalau Harbyrau, Dociau a Phierau 1847 (a phob deddfwriaeth berthnasol arall gan gynnwys unrhyw Orchmynion a deddfwriaeth atodol a diwygio dilynol), yr Is-ddeddfau Harbwr cysylltiedig, a'r Telerau ac Amodau ar gyfer defnyddio harbyrau Cyngor Sir Ceredigion. Lle Cyngor Sir Ceredigion yw'r Awdurdod Harbwr Statudol mae'r Polisi hwn yn berthnasol.

1.6 Defnyddir y term 'Harbwr Feistr', fel y'i diffinnir mewn deddfwriaeth genedlaethol, i ddisgrifio'r term 'Rheolwr yr Harbwr' yn y polisi hwn.

1.7 Teclyn rheoli yw'r Polisi hwn, ni fydd dim ynddo yn amharu ar allu cyffredinol Rheolwr yr Harbyrau i ddyrannu neu reoleiddio nifer, lleoliad, maint a math yr angorfeydd a chyfleusterau a ddefnyddir ar unrhyw adeg o fewn tri Harbwr Ceredigion.

Amcanion y Polisi

2.1 Bydd prif amcanion y polisi fel a ganlyn:

- (i) Diffinio'n glir y meini prawf ar gyfer gweithredu a rheoli angorfeydd yn yr harbwr ac unrhyw ddefnydd perthnasol wrth ochr y cei, gan roi sylw dyledus i anghenion a dymuniadau lleol yn ogystal ag annog defnydd a mwynhad y cyhoedd o geiau'r harbwr.
- (ii) Parhau i hyrwyddo'r harbyrau fel rhai o'r prif leoliadau yn y sir fel harbyrau gweithredol ac ar gyfer adloniant a gweithgareddau hamdden ar y dŵr, gan ystyried yr angen i ddarparu mynediad diogel a hawdd ar gyfer holl aelodau'r cyhoedd.
- (iii) Cyfrannu'n gadarnhaol at reoli amgylchedd naturiol ac adeiledig yr harbyrau sy'n cynnwys dilyn yr holl ddeddfwriaeth amgylcheddol berthnasol.
- (iv) Darparu trosolwg cyffredinol o gyfrifoldebau a rhwymedigaethau deiliaid angorfeydd/cyfleusterau a darparu amlinelliad o rai o'r telerau allweddol sy'n sail i ddyrannu'r angorfa/cyfleuster.

2.2 Darperir copi o'r polisi os gofynnir amdano i ymgeiswyr, ymgeiswyr posibl, aelodau'r cyhoedd a phersonau neu gyrff eraill sydd â diddordeb. Bydd copi yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor hefyd.

Swyddogaethau Harbyrau Ceredigion

3.1 Bydd y paragraffau canlynol yn cadarnhau'r amrywiaeth gymhleth o swyddogaethau sydd gan yr harbyrau ac yn tanlinellu'r angen am bolisi angori clir fel sail i'w rheoli'n briodol.

(a) Gweithgarwch Masnachol

3.2 Bydd y cwmnïau masnachol sy'n gysylltiedig â'r porthladd yn yr harbyrau yn cynnwys cwmnïau siartr sy'n rhedeg teithiau ym Mae Ceredigion, nifer o fusnesau cychod pysgota masnachol, a darparwyr gweithgareddau ar y dŵr.

(b) Gweithgarwch Hamdden

3.3 Mae defnydd o'r harbyrau yn parhau i fod gan ddeiliaid angori hamdden yn bennaf sydd ar hyn o bryd yn amrywio o gychod hwylio i gychod pŵer. Hwylusir mynediad i gychod sy'n ymweld yn ogystal â deiliaid angorfeydd.

3.4 Mae defnydd o'r harbyrau ar gyfer adloniant ar y dŵr wedi cynyddu, yn enwedig ond heb ei gyfyngu i hwylfyrdio a hwylio dingis, canŵio, caiacio, rhwyfo, padlfyrddio a physgota. Lleolir llithrfeydd a chyfleusterau ar gyfer gweithgareddau dŵr ym mhob harbwr.

(c) Atyniadau Ymwelwyr

3.5 Yn ogystal â digwyddiadau blynyddol ar y dŵr megis regatas, mae ardaloedd yr harbwr yn cyfrannu'n helaeth at economi twristiaeth y sir yn ogystal â bod yn adnodd hamdden werthfawr i bobl leol. Bydd yr harbyrau yn darparu mynediad i ymwelwyr a

phobl leol i'r ddwy Ardal Gadwraeth Forol Arbennig, cartref i ddolffiniaid enwog Bae Ceredigion a bywyd gwyllt arall o bwysigrwydd rhyngwladol.

Mathau o Angorfeydd a Chyfleusterau

4.1 Mae'r dosbarthiad ar gyfer angorfeydd a chyfleusterau mewn harbysrau a reolir gan Gyngor Sir Ceredigion fel a ganlyn:

- (a) Angorfeydd hamdden
- (b) Angorfeydd masnachol
- (c) Angorfeydd dŵr dwfn
- (d) Angorfeydd tymor byr i ymwelwyr
- (e) Cyfleusterau
- (f) Maint a manylion cychod, badau dŵr ac offer arall

4.2 Heblaw am y trefniadau penodol y cyfeirir atynt yn ymwneud â'r parcio cyfyngedig ger y cei yn Harbwr Ceinewydd nid oes darpariaeth o ran parcio wedi ei gwneud na thocynnau tymor wedi eu rhoi i ddefnyddwyr yr Harbwr ym meysydd parcio Talu ac Arddangos y Cyngor.

(a) Angorfeydd Hamdden

4.3 Mae darparu angorfeydd ar gyfer cychod hamdden (fel arfer cychod bach a ddefnyddir gan unigolion preifat at eu defnydd eu hunain) yn rhan hanfodol o ddefnydd hamdden y tri harbwr. Darperir angorfeydd hamdden mewn amrywiol leoliadau er mwyn galluogi hyblygrwydd rheoli a gweithredu. Mae hyn yn golygu y gellir diwallu'r galw amrywiol am angorfeydd o'r fath yn ystod y flwyddyn.

4.4 Mae'r rhain yn angorfeydd a ddefnyddir am gyfnod aros o fwy na phythefnos. Nid yw tymor hir yn golygu bod yr angorfeydd hyn yn barhaol nac ychwaith yn glwm wrth leoliad neu ddeiliad angorfa penodol. Defnyddir y math hwn o angorfa gan berchnogion cychod hamdden a hoffai gadw eu cychod yn yr harbwr am gyfnodau hwy yn seiliedig ar gytundeb tymhorol. Nid yw perchnogion y cychod yn berchen ar yr hawliau i'r angorfa, ac ni chaniateir iddynt drosglwyddo hawliau defnyddio'r angorfa os ydynt yn gwerthu'r cwch sydd ar yr angorfa ar hyn o bryd. Mae Cyngor Sir Ceredigion yn hyrwyddo defnydd o'r harbysrau gan gychod hamdden, ac mae darparu cyfleusterau gwasanaethau ychwanegol yn parhau i fod yn flaenoriaeth. Gall y rhain gael eu darparu gan y Cyngor neu mewn partneriaeth ag eraill.

(b) Angorfeydd Masnachol

4.5 Mae nifer cyfyngedig o angorfeydd ar gyfer cychod pleser sy'n cludo teithwyr, chwaraeon dŵr masnachol a chychod pysgota masnachol wedi'u cytuno ym mhob harbwr. Cydnabyddir y gellir darparu angorfeydd pellach fel rhan o gyfleoedd datblygu yn y dyfodol neu lle bydd capasiti ar gael yn y dyfodol.

4.6 Mae angorfeydd masnachol yn amodol ar y rheolaethau canlynol:

(i) Gellir categoraiddio angorfeydd masnachol fel a ganlyn:

Angorfeydd Cychod Pleser sy'n Cludo Teithwyr

Gellir defnyddio rhai angorfeydd ar gyfer cychod pleser sy'n cludo teithwyr i gynnig teithiau bywyd gwylt, teithiau pysgota a gweithgareddau dŵr ym Mae Ceredigion.

Angorfeydd Cychod Pysgota Masnachol

Gall angorfeydd penodol gael eu defnyddio gan gychod masnachol i bysgota ym Mae Ceredigion.

(ii) Bydd angen i bob cwch sydd am gael angorfa fasnachol benodedig feddu ar y trwyddedau masnachol, codio ac ardystio angenrheidiol yn ogystal â chytundeb angori.

(iii) Bydd yn ofynnol i unrhyw gwch masnachol sy'n masnachu mewn lleoliadau strategol o'r harbwr y bydd digwyddiadau yn effeithio arnynt allu symud er mwyn ei adleoli o dro i dro.

(iv) Caiff yr holl wastraff a gynhyrchir gan y defnyddiwr ei gadw lle bynnag y bo'n bosib ar y cwch. Rhaid cadw biniau ar y cwch a'u storio mewn modd boddhaol fel nad ydynt yn amharu ar edrychiad y cwch. Bydd yn ofynnol i gychod gydymffurfio â gofynion Rheolwr yr Harbwr o ran gwaredu gwastraff, a all amrywio o dro i dro yn dibynnu ar y cynllun gwaredu gwastraff sy'n weithredol ar y pryd. Rhaid i bob defnyddiwr masnachol waredu gwastraff yn unol â'r Cynllun Rheoli Gwastraff Porthladdoedd diweddaraf.

(vi) Mae cwota ar gyfer angorfeydd masnachol sef:

Aberystwyth:

Teithwyr Masnachol: 3.

Pysgota Masnachol: 9.

Aberaeron:

Teithwyr Masnachol: 6.

Pysgota Masnachol: 1.

Ceinewydd:

Teithwyr Masnachol: 11.

Pysgota Masnachol: 6.

Angorfeydd Dŵr Dwfn Masnachol: 12.

Gallai cwotâu newid yn dibynnu ar gyfleoedd datblygu yn y dyfodol neu lle bydd capasiti ar gael yn y dyfodol. Ni fydd unrhyw hawliau parcio ceir yn rhan o unrhyw angorfa fasnachol, er y bydd mynediad ar gyfer gwasanaethu'r cwch yn bosibl fel rheol.

(c) Angorfeydd Dŵr Dwfn

4.7 Ar hyn o bryd mae 18 angorfa dŵr dwfn wedi eu lleoli oddi ar yr arfordir yng Ngheinewydd. Mae angorfeydd penodol wedi eu dynodi ar gyfer cymysgedd o gychod masnachol a hamdden. Mae nifer yr angorfeydd dŵr dwfn bellach yn llawn.

(d) Angorfeydd Ymwelwyr Tymor Byr

4.8 Angorfeydd Hamdden Ymwelwyr Tymor Byr

Bydd angorfeydd ymwelwyr arhosiad byr/dros nos ar gael ym mhob harbwr lle mae capasiti yn caniatáu hynny. Mae ffi benodol fesul dydd ac wythnos ar gyfer yr angorfeydd hyn (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau'). Yr hwyaf y gallwch aros ar yr angorfeydd hyn yw pythefnos a byddant ar gael ar sail y cyntaf i'r felin yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr. Gellir ymestyn hyd arhosiad yn ystod tymor y gaeaf, yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

4.9 Angorfeydd Masnachol Ymwelwyr Tymor Byr

Bydd angorfeydd ymwelwyr masnachol arhosiad byr/dros nos ar gael ym mhob harbwr lle mae capasiti yn caniatáu hynny. Mae ffi benodol fesul dydd ac wythnos ar gyfer yr angorfeydd hyn (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau'). Yr hwyaf y gallwch aros ar yr angorfeydd hyn yw pythefnos a byddant ar gael ar sail y cyntaf i'r felin yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr. Gellir ymestyn hyd arhosiad yn ystod tymor y gaeaf yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

(e) Cyfleusterau Eraill

4.10 Bydd angen i unrhyw gychod hamdden, tendars, cychod, ceir ac offer pysgota ac ati ar harbyrau, pierau, dociau a llithrfeydd mewn lleoliadau strategol neu unrhyw leoliad arall yn yr harbwr a effeithir gan ddigwyddiadau allu symud i ganiatáu ar gyfer adleoli ac anghenion gweithredu o dro i dro yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

4.11 Mae stondin offer gweithgareddau dŵr ar gael at ddefnydd tymor hir yn harbwr Ceinewydd. Gellir defnyddio'r stondin i storio offer gweithgaredd dŵr, ond heb ei gyfyngu i, gaiacau, padlfyrddau, hwylfyrddau, byrddau syrffio yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr. Nid yw tymor hir yn golygu fod y lleoedd stondin/cyfleuster yn barhaol nac ychwaith yn glwm wrth leoliad penodol.

Defnyddir y cyfleuster gan berchnogion offer gweithgareddau dŵr sy'n dymuno eu storio yn yr harbwr am gyfnodau hir yn amodol ar gytundeb blyneddol. Nid yw'r defnyddwyr yn berchen ar yr hawliau i'r gofod, ac nid oes ganddynt yr hawl i drosglwyddo'r defnydd o'r gofod os ydynt yn gwerthu'r offer a ddyrannwyd ar gyfer y gofod.

(f) Maint a Manylion Cychod, Badau Dŵr ac Offer Arall

4.12 Ni chaniateir gosod unrhyw gwch/bad dŵr/offer ar angorfa ac eithrio'r cwch/bad dŵr/offer y gwneir cais amdano. Dyrennir yr angorfa/cyfleuster yn unol â manylion y cwch ac ni ddylai deiliad yr angorfa/cyfleuster gynyddu maint ei gwch/bad dŵr/offer heb ganfod a oes angorfa/cyfleuster arall addas ar gael ai peidio a heb gytundeb

ymlaen llaw gyda Rheolwr yr Harbyrau. Gall deiliad yr angorfa/cyfleuster golli ei angorfa/cyfleuster heb i un arall gael ei gynnig yn ei le.

Rhestrau Aros Angori Hamdden, Dingis a Standin Offer Gweithgareddau Dŵr

5.1 Gellir cynnig angorfa neu ofod storio a'i ddyrannu i'r person sydd â'i enw nesaf ar y rhestr aros briodol yn unig ar gyfer harbwr/cyfleuster penodol yn amodol ar addasrwydd y cwch/offer y gwneir cais amdano, y diffiniadau blaenoriaeth isod ac yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr. Bydd angen talu [ffi na ellir ei had-dalu blaendal](#) (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau') cyn y gellir ymuno â'r rhestr aros, [a bydd y rhestrau'n cau pan fydd tri deg onw ar y rhestr gan yr ystyrir wedynt y bydd wedi ei gordanysgrifio](#). Mae'r gweithdrefnau ar gyfer y rhestr aros [a'r modd y defnyddir y blaendal](#)-i'w gweld yn Atodiad 1 isod.

5.2 Nid yw angorfeydd, ar ôl eu dyrannu, yn drosglwyddadwy.

5.3 Caiff y rhestr aros ei rhannu i'r categorïau /trefn blaenoriaeth ganlynol:

1af: Pobl sy'n talu treth y cyngor y mae eu cartref parhaol yng Ngheredigion ac sy'n talu treth y cyngor yn llawn i Gyngor Sir Ceredigion. Bydd angen anfon prawf o drefniadau treth y cyngor i Awdurdod yr Harbwr ar gais.

2ail: Pobl sy'n talu treth y cyngor y mae eu prif gartref y tu allan i Geredigion ond sy'n berchen ar eiddo o fewn y sir, hynny yw, perchnogion ail gartrefi. Bydd angen anfon prawf o drefniadau treth y cyngor i Awdurdod yr Harbwr ar gais.

3ydd: Pawb arall.

5.4 Oni bai am y rheiny sydd eisoes ar y rhestr aros am angorfa ar 1 Ionawr 2011, caiff angorfeydd eu dyrannu yn unol â'r blaenoriaethau a nodwyd uchod.

[5.5 Dim ond un cofnod fesul person fydd yn cael ei dderbyn ar unrhyw restr aros unigol.](#)

Formatted: Font: (Default) Arial, 12 pt, Font color: Auto, Welsh, Pattern: Clear

Formatted: Font: (Default) Arial, 12 pt, Font color: Auto, Welsh, Pattern: Clear

Angorfeydd Masnachol – Rhestrau Aros

6.1 Gall angorfa fasnachol gael ei chynnig a'i dyrannu i fusnes masnachol sydd nesaf ar y rhestr aros am angorfa fasnachol briodol yn unig (un ar gyfer cychod pleser sy'n cludo teithwyr ac un ar gyfer cychod pysgota masnachol ym mhob harbwr), ac yn amodol ar addasrwydd y cwch y gwneir cais amdano yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr. Bydd angen talu [ffi na ellir ei had-dalu blaendal](#), gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau' i ymuno â'r rhestr aros, [a bydd y rhestrau'n cau pan fyddant yn cyrraedd pymtheg o onwau am yr ystyrir wedynt fod wedi eu gordanysgrifio](#). Mae'r gweithdrefnau ar gyfer y rhestr aros [a'r modd y defnyddir y blaendal](#)-i'w gweld yn Atodiad 1 o'r polisi hwn.

6.2 Nid yw'r ddau fath o angorfeydd masnachol, ar ôl eu dyrannu, yn drosglwyddadwy.

6.3 Gan fod cryn alw am y mathau hyn o angorfeydd a'r cyfraniad sylweddol a wneir gan gychod pleser sy'n cludo teithwyr a chychod pysgota masnachol i'r

economi a'r portffolio twristiaeth yng Ngheredigion, bydd Awdurdod yr Harbwr yn gweithredu polisi "ei ddefnyddio neu ei goli". Os na fydd perchennog cwch masnachol yn rhoi cwch ar y cyfleuster angori dynodedig erbyn 31 Mai a/neu nid yw'n gweithredu cwch yn fasnachol, ar 1 Mehefin caiff y cyfleuster angori ei ddyrannu i'r ymgeisydd priodol nesaf ar y rhestr aros yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

6.4 Dim ond un cofnod fesul person fydd yn cael ei dderbyn ar unrhyw restr aros unigol.

6.54 Gellir cynnig lle parcio ceir ar lithrfa harbwr Ceinewydd a'i ddyrannu dim ond i fusnes masnachol sydd nesaf ar restr aros manau parcio masnachol Ceinewydd ac yn amodol ar addasrwydd y cerbyd a'r busnes y gwneir cais amdano yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr. Bydd angen talu ~~blaendalffi na ellir ei had-dalu;~~ (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau') i ymuno â'r rhestr aros, ~~a bydd y rhestrau'n cau pan fyddant yn cyrraedd pum enw am yr ystyrir wedyn iddynt fod wedi eu gordanysgrifio.~~ Mae'r gweithdrefnau ar gyfer y rhestr aros a'r modd y defnyddir y blaendal i'w gweld yn Atodiad 1 o'r polisi hwn.

Nid yw lleoedd parcio ceir yn drosglwyddadwy ac ni all unrhyw gerbydau eraill eu defnyddio ac eithrio'r cerbyd sydd wedi'i ddyrannu ar gyfer y gofod hwnnw.

Rhestr Aros am Angorfa Dŵr Dwf

7.1 Oni bai am y cychod hamdden hynny y dyrannwyd iddynt angorfa dŵr dwfn yn flaenorol ac sy'n dewis parhau i'w defnyddio yn dilyn cyflwyno tâl amdani, caiff pob angorfa dŵr dwfn a fydd ar gael yn y dyfodol eu dyrannu i gychod masnachol yn unig.

7.2 Gellir cynnig a dyrannu angorfa dŵr dwfn i fusnes masnachol sydd nesaf ar y rhestr aros am angorfa dŵr dwfn yn unig. Bydd angen talu ~~ffi na ellir ei had-dalublaendal;~~ (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau'), cyn y gellir ymuno â'r rhestr aros, ~~a chaiff y rhestr ei chau pan fydd 10 busnes ar y rhestr am yr ystyrir iddi wedyn fod wedi ei gordanysgrifio.~~ Mae'r gweithdrefnau ar gyfer y rhestr aros a'r modd y defnyddir y blaendal i'w gweld yn Atodiad 1 isod.

7.3 Dim ond un cofnod fesul person fydd yn cael ei dderbyn ar unrhyw restr aros unigol.

Hyd Cytundebau Angori, Lansio a Chyfleusterau

Angorfeydd Tymor Hir

8.1 Mae hyd y cytundeb angori yn dibynnu ar y tymor y gwneir cais amdano.

Hyd tymor yr haf yw 1 Ebrill – 31 Hydref bob blwyddyn.

Hyd tymor y gaeaf yw 1 Tachwedd – 31 Mawrth y flwyddyn ganlynol.

Codir ffioedd angori'r gaeaf ar unrhyw gwch sy'n eiddo i ddeiliad angori tymor hir sydd ar angorfa neu ar lawr caled ar safle'r harbwr/Cyngor ar ôl 1 Tachwedd.

Angorfeydd Hamdden Ymwelwyr Tymor Byr

8.2 Cyfnod hwyaf cytundeb angori hamdden ymwelwyr tymor byr yw pythefnos yn cychwyn ar y dyddiad arhosiad cyntaf. Gellir ymestyn hyn yn ystod tymor y gaeaf yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

Angorfeydd Masnachol Ymwelwyr Tymor Byr

8.3 Cyfnod hwyaf cytundeb angori masnachol ymwelwyr tymor byr yw pythefnos yn cychwyn ar y dyddiad arhosiad cyntaf. Gellir ymestyn hyn yn ystod tymor y gaeaf yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

Lansio Tymor Hir

8.4 Mae hyd y cytundeb lansio blynyddol yn dechrau gyda phob blwyddyn ariannol ar 1 Ebrill ac yn dod i ben ar 31 Mawrth y flwyddyn ganlynol.

Ni chynigir Cytundebau Lansio Blynyddol ar sail pro rata, mae ffioedd llawn yn gymwys waeth beth fo'r dyddiad lansio.

Nid oes unrhyw hawliau parcio ceir yn gysylltiedig â'r Cytundeb Lansio Blynyddol.

Nid yw'r Cytundeb Lansio Blynyddol yn benodol i'r harbwr ac mae'n ddilys ar gyfer lansio yn unrhyw un o harbyrau Ceredigion a gwmpesir gan y polisi hwn.

Lansio Tymor Byr

8.5 Mae hyd y cytundeb lansio tymor byr yn dibynnu ar anghenion y defnyddiwr ac yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

Nid oes unrhyw hawliau parcio ceir yn gysylltiedig â'r Cytundeb Lansio Tymor Byr.

Nid yw'r Cytundeb Lansio Tymor Byr yn benodol i'r harbwr ac mae'n ddilys ar gyfer lansio yn unrhyw un o harbyrau Ceredigion a gwmpesir gan y polisi hwn.

Cytundebau Cyfleuster

8.6 Hyd Cytundeb y Cyfleuster yw 11 mis yn dechrau 1 Mai ac yn dod i ben 31 Mawrth y flwyddyn ganlynol. Rhaid i bob eitem/offer **gael ei symud** oddi ar y rhesel ar gyfer mis Ebrill er mwyn caniatáu ar gyfer unrhyw waith cynnal a chadw/ail-rifo gofynnol. Gall y Cyngor symud unrhyw offer/eitem sy'n parhau i fod ar y cyfleuster yn ystod mis Ebrill heb rybudd.

Costau a Rheolau Angori, Cyfleusterau a Lansio

9.1 Mae pob mater yn ymwneud â chodi tâl am angorfeydd hamdden, angorfeydd masnachol, ffioedd lansio, ymweld, stondin bwrdd hwylyrddio a chaiacio, mannau parcio cychod a chyfleusterau eraill i'w gweld yn llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau'.

9.2 Os na fydd deiliad angorfa/cyfleuster wedi talu'r ffi ofynnol yn llawn erbyn 31 Mai, yna o 1 Mehefin caiff yr angorfa/cyfleuster ei ailddyrranu i'r ymgeisydd priodol nesaf ar y rhestr aros yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

9.3 Os na fydd deiliad angorfa/cyfleuster yn rhoi cwch ar y cyfleuster angori penodol erbyn 31 Mai, yna o 1 Mehefin caiff yr angorfa ei hailddyrannu i'r ymgeisydd priodol nesaf ar y rhestr aros yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

9.4 Ni chynigir angorfeydd ar sail pro rata, mae ffioedd llawn yn gymwys bob tymor ni waeth pryd y dyrannwyd yr angorfa neu bryd y cafodd ei meddiannu.

9.5 Codir tâl ar gwch ar sail hyd cyffredinol wedi'i fesur mewn metrau (wedi'i dalgrynnu i fyny i'r metr agosaf), a fydd yn cynnwys unrhyw bolyn blaen, rheilen ôl, camlath starn a phlatfform ymdrochi.

9.6 Os nad yw deiliad yr angorfa/cyfleuster yn rhoi ei gwch/bad dŵr/offer ei hun ar yr angorfa awdurdodedig am gyfnod o flwyddyn, bydd y cyfleuster yn cael ei fforffedu a'i ailddyrannu o'r rhestr aros briodol.

Adnewyddu Angorfa/Cyfleuster a Ddyrannwyd

10.1 Bydd y Cyngor yn ceisio anfon ffurflen gais at bob deiliad angorfa/cyfleuster presennol yn gofyn am Gytundeb Ffurflen Angori/Cyfleuster i'w chwblhau a'i dychwelyd cyn dechrau pob tymor. Os bydd deiliad yr angorfa/cyfleuster yn dychwelyd y ffurflen yn nodi nad yw am adnewyddu'r Cytundeb Ffurflen Angori/Cyfleuster, caiff yr angorfa/cyfleuster ei dyrannu i'r person nesaf ar y rhestr aros briodol, a bydd y Cyngor yn anfon ffurflen gais ac anfoneb fel uchod. Ar ôl derbyn y Cytundeb Ffurflen Angori/Cyfleuster bydd y Cyngor yn anfon anfoneb at ddeiliad yr angorfa/cyfleuster.

10.2 Os na fydd y Cyngor yn derbyn cais angori wedi'i gwblhau erbyn 30^{ain} Ebrill, ystyrir nad yw deiliad yr angorfa am adnewyddu ei gytundeb angori a bydd yn cael ei ddyrannu i'r person nesaf ar y rhestr aros briodol.

10.3 Ar ôl derbyn y tâl bydd y Cyngor yn dyrannu angorfa/cyfleuster i'r ymgeisydd mewn lleoliad ar gyfer yr harbwr penodol y gwnaed cais amdano. Rheolwr yr Harbwr fydd yn penderfynu ar union lleoliad yr angorfa.

Canslo Cytundebau Ffurflen Angori a Gwrthod Ceisiadau Rhestr Aros

11.1 Gall deiliad yr angorfa ganslo'r Cytundeb Ffurflen Angori/Cyfleuster unrhyw bryd trwy roi rhybudd o 14 diwrnod yn ysgrifenedig i'r Cyngor. Fodd bynnag bydd y ffi ~~a/neu'r blaenda~~ a dalwyd eisoes yn cael ei chadw gan y Cyngor.

11.2 Gall y Cyngor ganslo'r Cytundeb Ffurflen Angori/ Cyfleuster ar unrhyw adeg trwy roi 1 mis o rybudd ysgrifenedig i fanylion cyswllt hysbys diwethaf deiliad yr angorfa sydd gan yr Awdurdod. Gellir canslo angorfa/cyfleuster am nifer o resymau, a gall y rhain gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, dyled ddrwg, methu â chydymffurfio â pholisi'r harbwr, rheoliadau, cyfarwyddiadau, ymddygiad di-hid, ymddygiad afreolus a cham-drin staff yr harbwr.

11.3 Ni fydd ad-daliadau llawn neu pro rata yn ddyledus os mai'r rheswm dros ganslo yw ymddygiad deiliad yr angorfa/cyfleuster o ran cydymffurfio â'r polisi hwn a/neu unrhyw gyfarwydddebau neu ofynion cyfreithiol eraill y Cyngor. Bydd y Cyngor yn mynd ar ôl unrhyw ddyled sydd heb ei thalu, ni waeth a yw deiliad yr angorfa/cyfleuster wedi gadael yr angorfa/cyfleuster neu wedi cael ei symud o'r angorfa/cyfleuster.

11.4 Bydd ceisiadau rhestr aros yn cael eu gwrthod o ganlyniad i unrhyw achosion o gam-drin staff yr harbwr.

Risg, Atebolrwydd, Gofynion Yswiriant ac Argymhellion

12.1 Yr ymgeisydd sy'n ysgwyddo'r risg pan gaiff pob cwch/bad dŵr ei angori, ei lansio, ei symud a'i dynnu allan o'r dŵr ac nid yw'n gyfrifoldeb y Cyngor. Felly gofynnir i'r ymgeisydd sicrhau fod ei gwch/bad dŵr a'i eiddo wedi ei yswirio'n ddigonol yn erbyn pob risg. Nid yw'r Cyngor yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw golled neu ddifrod i eiddo am ba bynnag reswm yr achoswyd ef.

12.2 Bydd yn rhaid i berchennog y cwch/bad dŵr/offer adfer a symud o'r harbwr unrhyw gygod/badau dŵr/offer a ystyrir yn niweidiol i amwynder yr harbwr fel y'i diffinnir isod. Os methir â symud eiddo o'r fath o'r harbwr o fewn y cyfnod a nodwyd gan Reolwr yr Harbwr yn ôl ei ddisgresiwn llwyr (gan gynnwys hysbysiad symud ar unwaith) bydd y Cyngor yn adfer ac yn symud yr eiddo gan godi tâl priodol am wneud hynny. Nodir ffioedd o'r fath fel dyled sy'n ddyledus i'r Awdurdod gan ddeiliad y Cytundeb Ffurflen Angori/Cyfleuster. Felly argymhellir yn gryf y dylai unrhyw bolisi yswiriant gynnwys symud drylliad.

12.3 Bydd deiliad yr angorfa/cyfleuster yn indemnio'r Cyngor, ei weithwyr a'i asiantau yn erbyn unrhyw achosion, hawliadau, costau a gorchmynion mewn perthynas â niwed neu farwolaeth unrhyw berson yn ogystal ag unrhyw ddifrod i eiddo o ganlyniad i feddiannaeth a defnydd yr ymgeisydd o gyfleusterau'r harbwr, gan gynnwys llithrfeydd, grisiau, glanfeydd a llwyfannau, ac i'r perwyl hwn bydd yn cynnal polisi atebolrwydd cyhoeddus yn erbyn risgiau o'r fath. Os methir â chynnal y polisi yswiriant priodol caiff yr hawl i ddefnyddio'r angorfa, yr hawl i lansio a defnyddio cyfleusterau eraill ei thynnu yn ôl.

12.4 Disgwylir i ddeiliad pob angorfa/cyfleuster sy'n defnyddio unrhyw ran o gyfleusterau'r harbwr gan gynnwys llithrfeydd, grisiau, glanfeydd a llwyfannau am ba bynnag reswm sy'n gysylltiedig â'r cais hwn, ac os yw hynny yn ôl gwahoddiad y Cyngor neu beidio, gwneud hynny gan ystyried ei ddiogelwch ei hun a'r risg i'w hunan hefyd.

12.5 Bydd deiliad yr angorfa/cyfleuster bob amser yn gyfrifol am ddiogelwch ei gwch/bad dŵr/offer a bydd yn atebol am unrhyw ddifrod a wneir i eiddo'r Cyngor, sut bynnag y'i hachosir, wrth i'r ymgeisydd neu ei weithiwr neu asiantau fordwyo unrhyw long/bad dŵr, neu dra bod cwch/bad dŵr yr ymgeisydd wedi'i angori, neu ei lansio, neu wrth i'r cwch/bad dŵr adael ei angorfa, ei angori neu ei ollwng yn rhydd, a bydd yn talu i'r Cyngor ar gais unrhyw hawliad am iawndal o ran difrod o'r fath.

12.6 Ni fydd Rheolwr yr Harbwr y Cyngor a swyddogion a gweithwyr eraill ag awdurdod, wrth ymgymryd â'u gwaith, yn gyfrifol am unrhyw golled neu ddifrod a all godi o ganlyniad i gydymffurfio neu geisio cydymffurfio ag unrhyw orchymyn neu gyfarwydddeb gyfreithiol gan Reolwr yr Harbwr, neu swyddogion neu weithwyr eraill, ac ni fydd y Cyngor yn atebol am unrhyw golled neu ddifrod sy'n codi yn sgil cydymffurfio neu geisio cydymffurfio â gorchmynion cyfreithiol y swyddogion. Ni fydd y Cyngor, ei weithwyr, ei asiantau neu ei swyddogion yn atebol am niwed i unrhyw berson oni bai y digwydd niwed o ganlyniad i esgeulustod y Cyngor.

12.7 Rhaid i unrhyw ddeiliad angorfa sydd am gadw cwch yn yr harbwr dros y gaeaf neu ymweld â harbwr Ceredigion arall heblaw'r un y gwnaed cais amdano/a ddyrannwyd iddo, wneud cais am yr harbwr hwnnw. Rhaid i ddeiliad yr angorfa sicrhau bod ei gwch wedi'i yswirio'n ddigonol ar gyfer yr harbwr hwnnw.

12.8 Mae deiliad yr angorfa/cyfleuster yn gyfrifol ac yn atebol am unrhyw gadwyni, rhaffau, [ffrwynau](#), dolenni, taclau neu unrhyw ddyfeisiadau angori eraill a ddefnyddir i angori ei gwch/bad dŵr/offer i unrhyw bwynt ar stad yr harbwr neu eiddo'r Cyngor.

Cychod a Badau Dŵr Eraill neu Offer sy'n Niweidiol i Amwynder yr Harbwr

13.1 Os na fydd Awdurdod yr Harbwr yn fodlon am unrhyw reswm fod cwch drylliedig neu strwythur neu offer sydd wedi ei angori neu'n gorwedd yn y dŵr neu ar flaendraeth yr harbwr neu eiddo arall y Cyngor mewn cyflwr fel y byddai'n debygol o achosi niwed difrifol i amwynder y rhan honno o'r harbwr neu eiddo'r Cyngor lle y mae wedi ei angori, yn gorwedd neu'n sefyll, gall Awdurdod yr Harbwr roi hysbysiad i'r perchennog o fewn cyfnod o amser penodol a nodwyd yn yr hysbysiad i gymryd camau fel y bo'n angenrheidiol i leihau unrhyw niwed i'r amwynder. Gall yr Awdurdod ystyried cwch neu unrhyw fath arall o fad dŵr neu offer yn niweidiol i amwynder yr harbwr neu eiddo arall y Cyngor am resymau sy'n cynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i fod yn ddadfeiliedig, yn hyll oherwydd esgeulustod, yn ddifrifol flêr, yn anaddas i'r môr a/neu mewn perygl o suddo, ac ati.

13.2 Bydd methu â chydymffurfio â hysbysiad o'r fath a gyflwynir gan Awdurdod yr Harbwr yn golygu y bydd yn rhaid i gamau gael eu cymryd yn uniongyrchol gan Awdurdod yr Harbwr a'r costau priodol yn cael eu codi. Bydd costau o'r fath yn ddyled sy'n ddyledus o ddeiliad Cytundeb Ffurflen Angorfa/cyfleuster i'r Awdurdod.

13.3 Caiff unrhyw dendars a threilars nad oes arnynt enw'r fam gwch eu symud heb unrhyw rybudd.

13.4 Bydd badau dŵr eraill yn cynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i gaiacau, canŵod, hwylyrddau, padfyrddau, dingis neu unrhyw ddisgrifiad arall o fadau dŵr. Bydd offer yn cynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i dreilars, cerbydau, offer pysgota neu unrhyw eiddo neu eitemau eraill y mae'r defnyddiwr yn berchen arnynt neu'n eu defnyddio.

Gwahardd Aseinio/Is-osod Angorfeydd/Cyfleusterau

14.1 Mae'r angorfa/cyfleuster wedi'i ddyrannu i ddeiliad yr angorfa/cyfleuster ac ni ellir ei rannu, ei aseinio, ei drosglwyddo, ei is-osod neu ei ddefnyddio mewn modd arall neu ei roi i unrhyw un heblaw deiliad yr angorfa. Os darganfyddir bod deiliad angorfa/cyfleuster yn is-osod yr angorfa neu'n caniatáu iddi gael ei defnyddio gan rywun arall, caiff yr angorfa/cyfleuster ei dynnu nôl ar unwaith.

Etifeddiaeth

15.1 [Angorfeydd Masnachol](#)

[Pan fo aelod neu aelodau o deulu yn dymuno parhau i ddefnyddio'r cwch a enwir ar yr angorfa a neilltuwyd ar ôl marwolaeth neu analluogrwydd y deiliad/deiliaid presennol, rhaid iddynt gael caniatâd ysgrifenedig gan y Cyngor i wneud hynny.](#)

Formatted: Font: (Default) Arial, 12 pt, Font color: Auto, Welsh, Pattern: Clear

15.2 [Angorfeydd Hamdden](#)

Nid oes dim hawliau etifeddiaeth mewn perthynas ag angorfeydd [hamdden](#) neu gyfleusterau [hamdden](#) o fewn Harbyrau a reolir gan Geredigion.

Formatted: Font:

Dull Adnabod

16.1 Rhaid i bob cwch/bad dŵr ac offer gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i dreilars a thendars a ddefnyddir o fewn yr harbyrau ac eiddo'r Cyngor gael eu henwau wedi'u harddangos yn amlwg i foddhad Rheolwr yr Harbwr. Dylai deiliad yr angorfa hefyd sicrhau bod enw'r cwch a rhif yr angorfa i'w gweld yn glir ar unrhyw fwi angori. Rhaid i dendars gael eu marcio gydag enw'r fam gwch. Rhaid rhifo/enwi caiacau/hwylfyrddau ac offer arall fel y'u diffinnir uchod i foddhad Rheolwr yr Harbwr.

Newid Cwch, Bad Dŵr neu Offer Arall

17.1 Os bydd deiliad yr angorfa/cyfleuster yn gwerthu neu'n gwaredu fel arall ar y cwch/bad dŵr a awdurdodwyd i ddefnyddio'r angorfa/cyfleuster, bydd y partïon i'r newid yn sicrhau bod hysbysiad ysgrifenedig ymlaen llawn yn cael ei roi ar unwaith cyn gwerthu neu waredu i Reolwr yr Harbwr.

17.2 Pan fydd perchennog presennol am newid ei gwch/bad dŵr/offer bydd rhaid cyflwyno cais newydd ar gyfer y cwch/bad dŵr/offer newydd. Mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i benderfynu lle mae deiliad angorfa/cyfleuster yn rhoi ar angorfa/cyfleuster gwch/bad dŵr/offer arall nad yw'n addas ar gyfer yr angorfa/cyfleuster a ddyrannwyd, gan ystyried maint a natur y cwch/bad dŵr/offer, a gall wrthod y cais. Lle na chymeradwyir ceisiadau, bydd ymgeiswyr yn gallu ail-ymuno â'r rhestr aros berthnasol ar y cyfle nesaf sydd ar gael (yn amodol ar adrannau 5 a 6 ac Atodiad 1) neu gadw'r cwch/bad dŵr/offer presennol ar yr angorfa/cyfleuster hwnnw.

Trosglwyddiadau Angori a Chyfleusterau

18.1 Nid oes dim hawliau trosglwyddo mewn perthynas ag angorfeydd neu gyfleusterau o fewn Harbyrau a reolir gan Geredigion.

Partneriaethau

19.1 Bydd yn rhaid cofnodi partneriaethau gydag Awdurdod yr Harbwr pan gafodd/gaiff yr angorfa ei dyrannu am y tro cyntaf. Ni chydabyddir unrhyw newid perchnogaeth neu bartneriaeth yn dilyn hyn ac ni fydd ychwaith yn cyfrif tuag at ddyrannu'r angorfa.

Defnyddio Angorfeydd

20.1 Gellir defnyddio angorfeydd at y pwrpas a nodwyd yn y cais gwreiddiol yn unig (hynny yw, hamdden, masnachol neu ddŵr dwfn).

20.2 Ni ellir defnyddio angorfeydd at bwrpas preswyl, hynny yw, ni ellir byw ar y cwch ac ni ellir ychwaith ei ddefnyddio fel unig neu brif fan preswyl ar gyfer unrhyw unigolyn neu grŵp. Ni ddisgwylir i gwsmeriaid gysgu yn eu cychod oni bai fod gan y cwch danc priodol gan wneuthurwyr penodol ar gyfer dal dŵr llwyd a charthffosiaeth. Caiff yr angorfa ei thynnu'n ôl oddi wrth unrhyw ddefnyddwyr yr harbwr sy'n torri'r amod hwn.

Llenwi ac ail-lenwi â thanwydd

21.1 Ni chaniateir cadw unrhyw danwydd na deunyddiau fflamadwy ar yr angorfa ddynodedig neu oddi fewn iddi oni bai am danciau a chynwysyddion storio awdurdodedig. Ni chaniateir ail-lenwi â phetrol o ganiau na chynwysyddion wrth ochr yr harbwr, pontynau, grisiau, ar lithrfeydd nac angorfeydd. Yr unig eithriad i hyn yw offer pwmpio/seiffon cymeradwy y cytunwyd gan Reolwr yr Harbwr i'w ddefnyddio. Rhaid adrodd am unrhyw ollyngiad tanwydd i Reolwr yr Harbwr, Asiantaeth y Môr a Gwylwyr y Glannau, a Chyfoeth Naturiol Cymru ar unwaith.

Llygredd a Gwastraff

22.1 Ni ddylai deiliaid angorfeydd/cyfleuster lygru'r harbwr trwy ollyngiadau, gwaredu gwastraff, elifiant, gwastraff dynol, glanedydd a/neu danwydd nac ychwaith gadael sbwriel neu sgrap ar stad yr harbwr, yn nŵr yr harbwr neu ar waelod yr harbwr. Rhaid i holl ddefnyddwyr yr harbwr gadw at y Cynllun Rheoli Gwastraff Porthladdoedd diweddaraf.

Ymddygiad Di-hid ac Ymddygiad Afreolus

23.1 Ni fydd deiliad yr angorfa/cyfleuster yn defnyddio'r angorfa/cyfleuster mewn modd di-hid fel yr achosir perygl i ddefnyddwyr eraill yr harbwr neu ddifrod i'w heiddo. Ni fydd deiliad yr angorfa/cyfleuster (gan gynnwys unrhyw berson ar y cwch/bad dwr ar yr harbwr o fewn terfynau'r harbwr) yn achosi sŵn afresymol, niwsans na phoendod i ddefnyddwyr eraill yr harbwr. Mae'n rhaid i ddefnyddwyr yr harbwr ddilyn Cod Ymddygiad neu Gyfarwyddeb y Cyngor bob amser. Gall unrhyw ymddygiad o'r fath olygu bod y Cyngor yn terfynu'r Cytundeb Ffurflen Angori/Cyfleuster.

Cydymffurfio â Deddfau, Is-ddeddfau a Chyfarwyddiadau Rheolwr yr Harbwr

24.1 Rhaid i ddefnyddiwr yr harbwr a phawb sydd â rheolaeth neu sydd â gofal neu sydd ar fwrdd ei gwch/bad dŵr/offer gydymffurfio a chyflawni'r holl rwymedigaethau statudol ac eraill sy'n ymwneud â'r harbwr, gan gynnwys yr holl is-ddeddfau a rheoliadau a wneir gan y Cyngor, a'r cyfarwyddiadau a roddir gan Swyddogion yr Harbwr.

24.2 Os bydd deiliad y Cytundeb Ffurflen Angori/ Cyfleuster yn methu â chydymffurfio ag amodau'r Cytundeb Angori/Ffurflen Cyfleuster, polisi neu unrhyw gyfarwyddeb arall gan y Cyngor, gall y Cyngor roi hysbysiad i symud y cwch/bad dŵr/offer. Os na chydymffurfir â'r hysbysiad hwn neu os na chaiff yr amodau eu bodloni o fewn 14 diwrnod (neu o fewn y cyfnod o amser a nodir yn yr hysbysiad) o ddyddiad yr hysbysiad a anfonwyd i gyfeiriad hysbys diwethaf defnyddiwr yr harbwr, gall yr Awdurdod symud y cwch i unrhyw fan arall ac ar ôl cyfnod o 14 diwrnod caiff ei waredu os na chaiff ei adfer gan ddefnyddiwr yr harbwr. Bydd defnyddiwr yr harbwr yn atebol i dalu costau symud, storio, angori neu waredu o'r fath lle bo'n berthnasol. Bydd ffioedd o'r fath yn ddyled sy'n ddyledus i'r Awdurdod gan ddefnyddiwr yr harbwr.

24.3 Ni chaiff unrhyw un o fewn unrhyw harbwr caeedig ddefnyddio rhaffau codi nofiadwy ar angorfeydd.

24.4 Ni fydd meist'r y cwch yn achosi nac yn caniatáu i'r cwch symud, dod i angori neu gael ei angori neu ei osod mewn modd a fyddai'n rhwystro'n fwriadol mewn unrhyw fodd symud cychod i mewn ac allan o'r harbwr.

24.5 Ni chaiff unrhyw un ganiatáu i unrhyw gwch rwystro unrhyw bontynau, grisiau na llithrfeydd heb ganiatâd Rheolwr yr Harbwr.

Contractwyr

25.1 Rhaid i unrhyw fusnes sydd wedi'i gontractio gan ddefnyddiwr yr harbwr i wneud unrhyw waith ar stad yr harbwr wneud cais am drwydded ystadau ddilys a chael caniatâd ar gyfer unrhyw waith a allai effeithio ar yr harbwr megis, ond heb fod yn gyfyngedig i, waith codi, atgyweirio/cynnal a chadw cychod, gwaith eiddo neu

unrhyw ddigwyddiadau eraill a allai effeithio ar briffyrdd cyhoeddus a/neu eiddo cyhoeddus neu breifat.

Bydd unrhyw fusnes a gonacontractir gan ddefnyddiwr yr harbwr ar gyfer unrhyw fân atgyweiriadau ar gychod, badau dŵr, angorfeydd neu offer arall nad ydynt yn effeithio ar drefniadau sy'n ymwneud â'r uchod yn sicrhau'r canlynol:

- Mae yswiriant atebolrwydd trydydd parti ac yswiriant indemniad cyhoeddus digonol yn ei lle.
- Mae datganiad dull priodol ac asesiad risg yn eu lle.
- Nid yw'r gwaith yn gweithredu'n groes i'r polisi, unrhyw gyfarwyddeb y Cyngor neu ddeddfwriaeth arall.
- Mae'r contractwr yn indemnio'r Cyngor, ei weithwyr a'i asiantau yn erbyn pob gweithred, hawliad, cost a gorchymyn mewn perthynas ag unrhyw anaf neu farwolaeth unrhyw berson ac unrhyw ddifrod i unrhyw eiddo sut bynnag y'i hachoswyd yn ystod unrhyw waith ar stad yr Harbwr.

Glanio Teithwyr

26.1 Yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr, gall cychod sy'n ymweld sy'n dod o'r tu allan i Sir Ceredigion adael i deithwyr fynd ar ac oddi ar gwch o unrhyw un o'r tri harbwr yng Ngheredigion, yn amodol ar gais, talu'r tâl perthnasol (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau') a phrawf o yswiriant. Mae'n ofynnol i gychod o'r fath roi hysbysiad i'r Awdurdod, mwy na phythefnos os oes modd.

Glanio Nwyddau

27.1 Yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbyrau, gall Cychod Masnachol sy'n ymweld laniu teithwyr neu nwyddau o unrhyw un o dri harbwr Ceredigion yn amodol ar gais, talu'r tâl perthnasol (gweler llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau') a phrawf o yswiriant ac ardystiad perthnasol. [Nodir y tâl hwn yn llyfryn cyfredol 'Ffioedd a Thaliadau'](#). Mae'n ofynnol i gychod o'r fath roi digon o rybudd i'r Awdurdod, mwy na phythefnos os oes modd.

Dogfennau

28.1 Gellir dod o hyd i'r dogfennau cysylltiedig canlynol ar wefan y Cyngor neu drwy gysylltu â'r Awdurdod yn cllic@ceredigion.gov.uk neu ar 01545 570881.

- Ffioedd a Thaliadau.
- Cynllun Rheoli Gwastraff Porthladdoedd.
- Cod Diogelwch Morol Porthladdoedd.
- Cynlluniau Angori Harbyrau.
- Is-ddeddfau a Deddfau Harbyrau.
- Cyfansoddiad yr Harbyrau.
- Cofnodion Cyfarfodydd Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbwr.

- Ymgynghoriad Cyhoeddus Byw.
- Unrhyw ddogfennau eraill sy'n gysylltiedig â'r harbwr sydd ar gael i'r cyhoedd.

Manylion Cysylltu

289.1 Os dymunwch gysylltu â'r Cyngor mewn perthynas ag unrhyw faterion yn ymwneud â'r harbwr gallwch wneud hynny trwy'r dulliau canlynol:

E-bost: cllc@ceredigion.gov.uk

Ffôn: 01545 570881

Neuadd Cyngor Ceredigion

Penmorfa

Aberaeron

Ceredigion

SA46 0PA

DRAFT

Atodiad 1

Gweithdrefn Rhestrau Aros Hamdden, Masnachol, Dŵr Dwfn a Chyfleusterau.

1) Rhoddir manylion am y ffioedd rhestr aros yn llyfryn 'Ffioedd a Thaliadau' y flwyddyn ariannol gyfredol. Ar ôl derbyn y ffi briodol a'r ffurflen gais, bydd manylion yr ymgeisydd yn cael eu rhoi ar y rhestr aros berthnasol. Mae'r taliad yn unol â'r cyfarwyddyd wrth ymgeisio.

2) Bydd y dyddiad ar y rhestr aros yr un dyddiad â'r amser y derbynnir y ~~blaendalffi~~.

3) NI ELLIR AD-DALU NA THROSGLWYDDO'R ~~blaendal ffi ond bydd yn cael ei gredydu i'r tâl angorfa/cyfleuster os, a phryd, y dyronnir angorfa/cyfleuster addas.~~

4) Dim ond un cofnod fesul person fydd yn cael ei dderbyn ar unrhyw restr aros unigol.

54) O dan amgylchiadau arferol dim ond un cynnig i gael angorfa/cyfleuster gaiff ei roi i ymgeisydd.

65) Pan fydd angorfa/cyfleuster yn cael ei gynnig a'i dderbyn, gellir ei ddyrannu i'r person/busnes sydd â'i enw ar y rhestr aros briodol yn unig, ac yn amodol ar addasrwydd y cwch/offer y gwneir cais amdano yn ôl disgrisiwn Rheolwr yr Harbwr.

67) Pan fydd angorfa/cyfleuster yn cael ei gynnig a'i dderbyn, ac nid yw cwch/offer ar gael ar unwaith, rhaid i'r ymgeisydd dalu'r ffi lawn am faint y cwch/offer y gwneir cais amdano, ac yna mae ganddo dri mis i roi ei gwch/offer ar yr angorfa/cyfleuster. Os yw'r angorfa/cyfleuster yn cael ei gynnig yn ystod tymor y gaeaf, gellir rhoi'r cwch/offer erbyn dechrau tymor yr haf canlynol os yw'r cyfnod hwn yn hwy.

78) Yn aml iawn caiff rhestr aros ei bandio yn unol â maint yr angorfa/cyfleuster. Felly mae'n bwysig bod ymgeiswyr yn hollol sicr beth yw maint y cwch/offer. Mae'n bosibl y bydd yr hyd a nodir ar y ffurflen rhestr aros yn cael ei newid cyn i'r cynnig o angorfa gael ei wneud, fodd bynnag, gallai hyn arwain at drosglwyddo i fand newydd gyda dyddiad newydd.

98) O dro i dro gofynnir i ymgeiswyr ddarparu cadarnhad ysgrifenedig o'u dymuniad i aros ar restr aros benodol. Bydd lle'r ymgeisydd ar y rhestr aros yn cael ei fforffedu a'i fanylion yn cael eu dileu o gofnodion y rhestr aros os na ddarperir cadarnhad ysgrifenedig o fewn 28 diwrnod i anfon y cais am gadarnhad at fanylion cyswllt hysbys diwethaf yr ymgeisydd.

910) Bydd yn gyfrifoldeb ar yr ymgeisydd i hysbysu Awdurdod yr Harbwr o unrhyw newid ym manylion yr ymgeisydd, yn enwedig os bydd newid yn y manylion cysylltu.

Formatted: Font: (Default) Arial, 12 pt, Font color: Auto, Welsh, Pattern: Clear

Cyngor Sir Ceredigion – Aseiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Mae'r **Aseiad Effaith Integredig** hwn yn cynnwys nodau Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, yr egwyddorion Datblygu Cynaliadwy, Deddf Cydraddoldeb 2010, Mesur y Gymraeg 2011 (gofynion Safonau'r Gymraeg), ac ystyriaethau Rheoli Risg, i osod sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol ac i sicrhau ein bod yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth berthnasol.

1. MANYLION Y CYNNIG: (Polisi / Newid amcan / Arbed arian)

Teitl y cynnig	Ymgynghoriad Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion
----------------	--

Maes gwasanaeth	Gwasanaethau Harbyrau	Swyddog Arweiniol Corfforaethol	Rhodri Llwyd	Cyfarwyddwr Strategol	Barry Rees
-----------------	-----------------------	---------------------------------	--------------	-----------------------	------------

Enw'r swyddog sy'n cwblhau'r AEI	Chay Sanders	E-bost	clic@ceredigion.gov.uk	Ffôn	01545570881
----------------------------------	--------------	--------	------------------------	------	-------------

Rhowch ddisgrifiad cryno o bwrpas y cynnig

Mae Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion yn darparu'r fframwaith strategol sy'n sail i ac yn llywio sut rydym yn cyflawni ein rhwymedigaethau fel Awdurdod Harbwr Statudol a sut rydym yn darparu'r Gwasanaeth. Cafodd y Polisi cyfredol ei gymeradwyo a'i fabwysiadu gan y Cyngor ar 19 Hydref 2010 a barn y Gwasanaeth yw bod adolygiad yn amserol ac yn briodol.

Ar bwy fydd y cynnig hwn yn effeithio'n uniongyrchol? (e.e. y cyhoedd, grwpiau penodol fel grwpiau ieuencid, gofalwyr, pobl sy'n defnyddio'r ffyrdd, pobl sy'n defnyddio parciau gwledig, pobl sy'n cael budd-daliadau, aelodau staff, neu bobl sy'n meddu ar y nodweddion gwarchoddedig a nodir yn y Ddeddf Cydraddoldeb ac y mae'n rhaid i'r awdurdod roi sylw dyledus iddyn nhw).

Deiliaid angorfeydd presennol ac yn y dyfodol, hamdden a masnachol. Defnyddwyr llongau sy'n ymweld â chyfleusterau'r Cyngor neu'n eu lansio ohonynt. Aelodau o'r cyhoedd sy'n defnyddio'r harbyrau. Contractwyr sy'n gwneud gwaith yn yr Harbyrau Mae'r Polisi yn berthnasol i harbyrau Aberystwyth, Aberaeron a Chei Newydd ac mae hefyd yn darparu y bydd yn cynnwys unrhyw gyfleuster arall y gall Gwasanaeth yr Harbwr ei reoli yn y dyfodol.

RHEOLI'R DDOGFEN: Dylid defnyddio'r AEI yn ystod camau cyntaf y broses benderfynu, ac yna dylid ei mireinio drwy gydol y broses benderfynu. Mae'n bwysig cadw cofnod o'r broses hon er mwyn i ni allu dangos sut rydyn ni wedi trin a thrafod datblygu cynaliadwy, y Gymraeg a chydaddoldeb, lle bynnag y bo modd.

Awdur	Cam yn y broses benderfynu	Rhif y fersiwn	Dyddiad trafod	Disgrifiad cryno o unrhyw newidiadau a wnaed ar ôl trafod
Chay Sanders	Pwyllgor Trosolwg a Chraffu	1	30/11/23	

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

AMCANION STRATEGOL Y CYNGOR: Pa un o amcanion strategol y Cyngor y mae'r cynnig yn mynd i'r afael ag ef, a sut?				
Hybu'r economi, cefnogi busnesau a galluogi cyflogaeth	<p>Mae'r harbyrau yn asedau gwerthfawr iawn, gan ddarparu lleoliad ar gyfer ystod o weithgareddau masnachol a hamdden sydd â rôl bwysig wrth gyfrannu tuag at Hybu'r Economi, cefnogi Busnes a galluogi cyflogaeth.</p> <p>Nod y polisi rheoli yw hyrwyddo'r harbyrau fel porthladdoedd sy'n gweithio ac ar gyfer hamdden a hamdden yn y dŵr, gan ystyried yr angen am fynediad diogel a hawdd i bob aelod o'r cyhoedd. Trwy reoli'r harbyrau mewn modd cyson a theg byddant yn parhau i fod yn ddeniadol i ddeiliaid angorfeydd presennol a darpar ddeiliaid angorfeydd a defnyddwyr eraill yr harbwr.</p>			
Creu cymunedau gofalgar ac iach	Amherthnasol			
Darparu'r dechrau gorau mewn bywyd a chaniatáu i bobl o bob oed ddysgu	Amherthnasol			
Creu cymunedau cynaliadwy sy'n fwy gwyrdd ac sydd wedi'u cysylltu'n dda â'i gilydd	Cyfrannu'n gadarnhaol at reoli amgylchedd naturiol ac adeiledig yr harbyrau, sy'n cynnwys cadw at yr holl Reolau a Deddfwriaeth Amgylcheddol berthnasol.			

Tudalen 150

SYLWCH: Wrth i chi lenwi'r ffurflen hon, bydd gofyn i chi ddarparu **tystiolaeth i ategu'ch safbwyntiau**. Bydd angen i chi gynnwys eich safbwynt cychwynnol, y mesurau a'r astudiaethau sydd wedi llywio'ch ffordd o feddwl, a'r farn rydych chi wedi dod iddi. O wneud hyn, bydd modd i chi nodi a fydd unrhyw newidiadau a fydd yn deillio o roi'r argymhelliad ar waith yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol. Ymhlith y ffynonellau data mae:

- *Data meintiol – data sy'n darparu gwybodaeth rifyddol e.e. ffigurau poblogaeth, nifer y defnyddwyr, nifer y bobl nad ydynt yn ddefnyddwyr*
- *Data ansoddol – data sy'n darparu dystiolaeth o argraffiadau pobl o'r gwasanaeth/polisi a'u barn amdano e.e dadansoddiad o gŵynion, canlyniadau grwpiau ffocws, arolygon*
- *Data am y boblogaeth leol, gan gynnwys ffigurau'r cyfrifiad (megis Proffil Iaith Ceredigion a Data Cydraddoldeb Ceredigion)*
- *Data o'r Arolwg Cenedlaethol o Aelwydydd*
- *Data am ddefnyddwyr gwasanaeth*
- *Adborth o ymgynghoriadau ac ymgyrchoedd ymgysylltu*
- *Argymhellion pwyllgor craffu*
- *Cymariaethau â pholisïau tebyg awdurdodau eraill*

- Cyhoeddiadau academaidd, adroddiadau ymchwil, adroddiadau ymgynghorwyr ac adroddiadau am unrhyw ymgynghoriad ag e.e. undebau llafur neu'r sectorau gwirfoddol a chymunedol, dogfen 'A yw Cymru'n Decach'
- Data Sgiliau Iaith Gymraeg staff y Cyngor

2. EGWYDDORION DATBLYGU CYNALIADWY: Ym mha ffordd mae'r pum egwyddor datblygu cynaliadwy, fel y'u nodir yn Neddff Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, wedi'u hymgorffori a'u blaenoriaethu yn natblygiad eich cynnig?

Egwyddor Datblygu Cynaliadwy	Ydy'r cynnig yn dangos eich bod wedi bodloni'r egwyddor hon? Os yw'n gwneud hynny, disgrifiwch sut. Os nad yw'n gwneud hynny, eglurwch pam.	Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?	Pa gam (gampau) allwch chi ei gymryd (eu cymryd) i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at yr egwyddor hon?
<p>Hirdymor Sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr ac anghenion tymor hir a'r angen i gynllunio ar gyfer y dyfodol</p>	<p>Ysgrifennwyd y Polisi Rheoli blaenorol yn 2010 ac mae'r mwyafrif helaeth o'r Polisi wedi'i gadw gan y credir ei fod yn addas i'r diben ar gyfer y tymor hir.</p> <p>Un newid yn y cyfleuster yw ychwanegu'r paragraff: os bydd unrhyw Harbyrau eraill neu gyfleusterau cysylltiedig yn dod yn gyfleusterau a reolir gan y Cyngor yn y dyfodol, bydd y Polisi hwn yn ymestyn yn awtomatig i gwmpasu'r cyfleusterau hynny.</p>	<p>Mae'r harbyrau'n parhau i fod yn boblogaidd gyda deiliaid angorfeydd (tystiolaeth yw rhestrau aros ar gyfer angorfeydd/cyfleusterau) ac ymwelwyr. Dylai darparu fframwaith rheoli sy'n sicrhau bod y cyfleusterau'n cael eu rheoli a'u cynnal mewn ffordd ddiogel, deg olygu eu bod yn parhau i ffynnu.</p>	<p>Os bydd unrhyw newidiadau mawr i'r harbyrau neu ddeddfwriaeth, rheolau neu ganllawiau cysylltiedig, gellir adolygu'r Polisi yn ôl yr angen fel y bo'n briodol. Gellid ystyried bod adolygiad o'r Polisi yn cael ei gynnal ar amserlen strwythuredig i sefydlu a yw'n dal yn addas i'r diben.</p>
<p>Cydweithio Cydweithio â phartneriaid eraill i gyflawni canlyniadau</p>	<p>Yn ogystal â'r Harbyrau sy'n cael eu rheoli'n uniongyrchol gan Gyngor Sir Ceredigion, mae trefniadau cydweithredu / trydydd parti ar waith mewn perthynas ag aber yr afon Teifi (ATFL) a Marina Aberystwyth.</p> <p>Yn ychwanegol at yr ohebiaeth / trefniadau cyswllt arferol, gall rhanddeiliaid gymryd rhan yn y cymorthfeydd misol ym mhob Harbwr a hefyd trwy gyfarfodydd y Pwyllgor</p>	<p>Gohebiaeth barhaus a threfniadau a chofnodion cyfarfodydd pwyllgor ymgynghorol.</p> <p>Mae cydweithio wedi digwydd mewn perthynas â phrosiectau penodol gyda rhanddeiliaid a'r Cyngor, gan gynnwys y trefniadau diweddar ar</p>	<p>Dim a nodwyd yng nghyd-destun y newidiadau arfaethedig.</p>

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

	<p>Ymgynghorol sy'n cael eu cynnal bob dwy flynedd.</p>	<p>gyfer y llwyfan symudol yng Nghei Newydd.</p>	
<p>Cynnwys Cynnwys pobl sydd â diddordeb a gofyn am eu barn</p>	<p>Cynhaliwyd ymarfer ymgynghori rhwng 20 Medi a 20 Hydref 2023 yn gofyn am adborth gan ddefnyddwyr presennol yr harbwr a phartion eraill â diddordeb.</p> <p>Mae'r trefniadau wedi bod yn gyson â'r rhai a gymhwysir mewn prosesau datblygu polisi tebyg eraill ac wedi elwa o fewnbwn Gwasanaeth Corfforaethol sy'n arbenigo mewn gweithgareddau ymgynghori ac ymgysylltu.</p> <p>Derbyniwyd sylwadau eraill y tu allan i'r broses ragnodedig hefyd. Gyda golwg ar fod mor agored a chynhwysol â phosibl mae'r rhain wedi cael eu coladu a'u cynnwys.</p> <p>Yn ogystal â'r ymgynghori ar y polisi drafft hwn, mae'r Gwasanaeth Harbwr hefyd yn ymgysylltu â defnyddwyr mewn nifer o ffyrdd eraill.</p> <p>Cafwyd nifer uchel o ymatebion a oedd yn dangos ymgysylltiad a chyfranogiad.</p>	<p>Yn dilyn derbyn yr ymatebion i'r ymgynghoriad, cyflwynwyd newidiadau i rai elfennau o'r polisi drafft mewn perthynas ag etifeddiaeth ar gyfer angorfeydd masnachol a hefyd trefniadau rhestrau aros.</p> <p>Danfonwyd yr ymgynghoriad hwn at ddefnyddwyr yr harbwr, a oedd ar gael yn swyddfeydd a llyfrgelloedd yr harbwr a gellid ei gyrchu ar-lein. Cafodd ei hyrwyddo gan dîm cyfathrebu'r Cyngor Ceredigion.</p> <p>Bydd adborth o'r ymatebion a gafwyd yn cael ei ddadansoddi a'i gyflwyno o fewn dogfennau a ddefnyddir i ffurfio'r polisi terfynol.</p> <p>Er na fyddwn yn ymateb i bawb yn unigol, bydd y wybodaeth hon yn cael ei rhannu â'r rhai a nododd, fel rhan o'r broses</p>	<p>Posibilrwydd o adolygu strwythuredig ac arolwg efallai bob 5-10 mlynedd.</p>

		<p>ymgynghori, yr hoffent dderbyn adborth. Mae'r Gwasanaeth Harbwr hefyd yn ymgysylltu â'i ddefnyddwyr trwy:</p> <p>Pwyllgorau Ymgynghorol Defnyddwyr Harbyrau (dwywaith y flwyddyn) Meddygfeydd Harbyrau (misol) Presenoldeb rheolaidd gan Dîm Harbyrau yn yr Harbyrau (rheolaidd a pharhaus) gyda dull / polisi drws agored Dyfroedd Tawel (dwywaith y flwyddyn) Cysylltiad drwy Clic (llythyrau, e-bost, ffôn, ffurflenni adborth) Hysbysiadau i Forwyr Negeseuon e-bost grŵp at Ddeiliaid yr angorfa Tudalennau pwrpasol ar wefan y Cyngor sy'n cynnwys mynediad i'r Polisi Rheoli Harbwr.</p>	
<p>Atal Darparu adnoddau i atal problemau rhag codi neu waethygu</p>	<p>Er mwyn atal problemau parhaus gyda throsiant araf y rhestr aros ac i ddarparu mwy o fynediad i angorfeydd, mae'r newidiadau arfaethedig canlynol i'r polisi wedi cael eu cyflwyno:</p>	<p>Yn gyffredinol, ychydig iawn o symud / dyraniad angorfeydd sydd wedi bod ar gael i bobl ar y rhestr, yn enwedig yng Nghei Newydd, gyda rhai pobl</p>	<p>Cydnabuwyd o'r broses ymgynghori bod gwahaniaeth rhwng yr angorfeydd masnachol a hamdden yn yr achosion hynny mewn rhai achosion dros gyfnod estynedig, mae busnesau wedi cronni cyfalaf ar ôl cael defnydd parhaus a</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Dileu'r gallu i drosglwyddo angorfeydd i barti arall. • Cael gwared ar hawliau etifeddiant ar gyfer deiliaid angorfeydd hamdden. • Tynnu'r Parcio Ceir am ddim i ddeiliaid angori. • Dileu'r cap ar bob rhestr aros. • Caniatáu un cofnod yn unig y pen ar unrhyw restr aros unigol o'r dyddiad gweithredu. <p>Mae'r trefniadau sydd ar waith ar hyn o bryd ar gyfer trosglwyddo llongau bellach yn cael ei ystyried yn amhriodol ac felly bwriedir eu dileu. Mae'r trefniant hwn yn tansilio'r trefniadau rhestrau aros a gallai arwain at dalu premiymau sylweddol am longau ar angorfa. Ystyrir hefyd bod cadw trefniadau trosglwyddo angorfeydd yn cefnogi'r canfyddiad bod cyfleoedd i gael mynediad i wasanaethau a angorfeydd yr harbwr, yn enwedig, yn rhywbeth o siop gaeedig a/neu gyfyngu mynediad i'r rhai sy'n gallu talu'r premiymau.</p> <p>Gwneir y cynnig i ddileu'r trefniadau etifeddiant ar gyfer defnyddwyr hamdden gyda'r bwriad o wella</p>	<p>wedi bod ar y rhestr ers dros 10 mlynedd.</p> <p>Mae lefel o drosglwyddiadau angori bob blwyddyn sy'n digwydd ac, os caiff trosglwyddiadau eu hatal, yna dylai angorfeydd ddod ar gael i'r rhai ar y rhestr aros (nid yw'n digwydd ar hyn o bryd).</p> <p>Bydd caniatáu un cofnod yn unig fesul unigolyn fesul rhestr aros ar unrhyw adeg benodol yn atal unigolyn rhag blocio rhestr aros / yn cael ei ddyrannu nifer o angorfeydd cyn i eraill ar y rhestr aros. Bydd hyn yn gwella mynediad ac yn lleihau'r amser ar y rhestr aros i unigolion sicrhau angorfa.</p> <p>Mewn rhai achosion, gall darparu trwydded parcio gyfredol olygu bod gwerth y drwydded a roddir yr un fath neu'n fwy na chost yr angorfa e.e. Mae trwydded yn cynnig parcio am ddim am gyfnod o 8 mis pan fydd modd codi tâl ar y</p>	<p>mynediad i'r angorfeydd hynny. Gyda hyn mewn golwg, y bwriad yw cadw'r trefniadau etifeddiant ar gyfer angorfeydd masnachol ond eu tynnu o'r angorfeydd hamdden.</p> <p>Bydd y Cyngor, fel rhan o'r broses pennu Ffioedd a Thaliadau, yn adolygu a yw'r mecanwaith a'r strwythur codi tâl ar gyfer y gweithrediadau masnachol yn yr Harbwr yn parhau i fod yn berthnasol, yn ddilys ac er budd gorau'r Cyngor yn gyffredinol.</p> <p>Pan fydd profedigaeth yn digwydd mewn perthynas ag angorfa hamdden, bydd y Gwasanaeth Harbwr yn delio â hyn mewn modd sensitif. Bydd cyfnod o dri mis yn cael ei ganiatáu i drefniadau gael eu cwblhau.</p>
--	--	---	---

	<p>cyfleoedd i'r cyhoedd gael cyfle rhesymol i gael mynediad i angorfa hamdden yn yr harbyrau a reolir gan CCC.</p> <p>Ni fernir bellach ei bod yn briodol darparu budd trwyddedau parcio am ddim ym meysydd parcio a reolir gan CSC i ddefnyddwyr porthladdoedd fel rhan o'r trefniadau angori tymhorol. Mae hyn yn rhannol oherwydd bod gan y ddarpariaeth parcio am ddim werth sylweddol ynddo'i hun.</p> <p>Mae'r cynnig i ddileu'r cap ar bob rhestr aros wedi cael ei ystyried yn briodol i wella hygyrchedd rhestrau aros.</p> <p>Bydd mewnosod un cofnod yn unig fesul person yn cynyddu'r cyfleoedd i rywun gael angorfa pan fydd un ar gael, a thrwy hynny wneud yr harbyrau'n fwy hygyrch i ystod ehangach o bobl.</p>	<p>meysydd parcio tra bod tocyn tymor parcio 6 mis ar gyfer Cei Newydd Stryd yr Eglwys a South Beach Aberaeron yn costio £267, sydd yr un fath â angorfa hamdden ar gyfer llong 4m.</p>	
<p>Integreiddio Effeithio'n gadarnhaol ar bobl, yr economi, yr amgylchedd a diwylliant, a cheisio sicrhau bod pob un ohonynt ar ei ennill</p>	<p>Nod cyffredinol y polisi yw rheoli'r Harbyrau mewn ffordd sy'n cyfrannu'n gadarnhaol at yr economi, yr amgylchedd a'r diwylliant cyffredinol, wrth ystyried bod barn, dymuniadau ac anghenion rhanddeiliaid amrywiol, ynghyd â'r ymwybyddiaeth bod darparu angorfeydd yn wasanaeth dewisol.</p> <p>Mae newidiadau i'r polisi yn bwriadu cynyddu argaeledd a throsiant</p>	<p>Gwelwyd bod y polisi yn gyffredinol yn cefnogi'r trefniadau yn yr Harbyrau mewn modd cadarnhaol, fodd bynnag, bernir ei bod yn briodol ar hyn o bryd i wneud newidiadau i'r polisi er mwyn cael effaith gadarnhaol pellach ar y rhai sy'n dymuno cael mynediad i angorfeydd yn</p>	<p>Dim a nodwyd yng nghyd-destun y newidiadau arfaethedig.</p>

	angorfeydd a fydd yn eu tro yn effeithio'n gadarnhaol ar y bobl hynny sy'n ceisio sicrhau angorfa.	yr harbyrau. Mae hyn yng ngoleuni profiad gweithredol trwy faterion sydd wedi codi ac adborth a gafwyd yn gyffredinol a/neu fel rhan o'r broses ymgynghori.	
--	--	---	--

3. NODAU LLESIANT: Ydy'r cynnig yn cyflawni unrhyw rai o'r saith nod llesiant cenedlaethol a amlinellwyd yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015? Eglurwch yr effaith (gadarnhaol a negyddol) yr ydych yn ei disgwyl, ac awgrymwch sut i liniaru unrhyw effaith negyddol neu i gyfrannu'n well at y nod. Mae angen i ni sicrhau nad yw'r camau rydyn ni'n eu cymryd i gyflawni un o'r nodau'n niweidio'r camau i gyflawni nod arall.

Nod llesiant	Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol.	Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?	Pa gam (gampau) allwch chi ei gymryd (eu cymryd) i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at yr egwyddor hon?
3.1. Cymru lewyrchus Defnyddio adnoddau mewn modd effeithlon, datblygu poblogaeth fedrus ac addysgiedig, creu cyfoeth, darparu swyddi	Nod y Polisi yw parhau i hyrwyddo gweithgarwch masnachol yn yr harbyrau yn ogystal â'r economi ehangach sy'n gysylltiedig â thwristiaeth sy'n elwa'n rhannol o'r atyniad a ddarperir gan yr Harbyrau.	Mae rhan fawr o'r polisi yn benodol i reoli angorfeydd masnachol, cydnabyddir y gellid darparu angorfeydd pellach fel rhan o unrhyw gyfleoedd datblygu yn y dyfodol neu lle bydd capasiti ar gael yn y dyfodol. Gan fod galw sylweddol am yr angorfeydd hyn, mae'r Cyngor yn gweithredu polisi defnydd neu golli, gan sicrhau, os nad yw angorfeydd yn cael eu defnyddio, yna bydd menter arall yn cael cyfle.	Diwygiwyd y polisi drafft yn dilyn adborth yr ymgynghoriad mewn perthynas â threfniadau etifeddiaeth ar gyfer angorfeydd masnachol i barhau i gefnogi eu gweithrediad parhaus yn achos marwolaeth neu analluogrwydd deiliad y angorfa.

<p>3.2. Cymru gydnerth Cynnal a gwella bioamrywiaeth ac ecosystemau sy'n ategu cydnerthedd ac sy'n gallu addasu i newid (e.e. newid hinsawdd)</p>	<p>Nid oes unrhyw newidiadau yn y polisi sy'n ymwneud â bioamrywiaeth ac ecosystemau, fodd bynnag, roedd materion amgylcheddol gan gynnwys mater llygredd a gwastraff a gynhrychir gan ddefnyddwyr yr harbwr eisoes yn rhan o'r polisi.</p> <p>Mae'r Polisi eisoes yn cynnwys bod yn rhaid i ddefnyddwyr yr harbwr ddilyn Cod Ymddygiad Bae Ceredigion a chyfarwyddiadau eraill y Cyngor bob amser.</p>	<p>Rhaid i ddefnyddwyr yr harbwr gadw at y Cynllun Rheoli Gwastraff Porthladd ac adrodd am unrhyw olyngiadau tanwydd.</p> <p>Mae'r Cod Ymddygiad yn cynnwys rheoliadau ar ryngweithio â bywyd gwylt, mynd â sbwriel adref a chadw at is-ddeddfau.</p> <p>Mae gwybodaeth am y Cynllun Rheoli Gwastraff Porthladd a'r Ardal Cadwraeth Arbennig ar gael ar wahanol lwyfannau megis gwefan y Cyngor, yng nghylchlythyr yr Harbwr, Dyfroedd Tawel, mewn manau strategol yn yr Harbyrau ac ym mhob Swyddfa'r Harbwr.</p> <p>Mae mentrau sy'n ymwneud ag argaeledd pecynnau arllwys wedi cael eu datblygu drwy gyllid grant ym mhob un o'r harbyrau gan y Cyngor.</p>	<p>Dim a nodwyd yng nghyd-destun y newidiadau arfaethedig.</p>
<p>3.3. Cymru iachach</p>	<p>Nod y Polisi yw parhau i hwyluso'r defnydd o'r Harbyrau ar gyfer</p>	<p>Mae'r angorfeydd hamdden ym mhob harbwr</p>	<p>Dim a nodwyd yng nghyd-destun y newidiadau arfaethedig.</p>

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

<p>Mae llesiant corfforol a meddyliol pobl cystal â phosibl ac mae pobl yn deall yr hyn sy'n effeithio ar iechyd</p>	<p>Gweithgareddau hamdden yn seiliedig ar ddŵr sy'n helpu i gefnogi iechyd a lles yn ogystal â bod yn ardaloedd y mae pobl yn eu defnyddio ar gyfer teithiau cerdded hamdden. Maent hefyd yn lleoliadau deniadol sy'n cyfrannu at yr amgylchedd cyffredinol ac sy'n cael effaith gadarnhaol ar iechyd a lles.</p>	<p>yn cael eu defnyddio a'u gwerthfawrogi'n dda. Mae'r ardaloedd yn brysur ac yn fywiog yn enwedig yn ystod y tymhorau twristiaid brig gyda nifer o ymwelwyr i'r ardaloedd.</p>	
<p>3.4. Cymru o gymunedau cydlynus Cymunedau atyniadol, hyfyw a diogel sydd â chysylltiadau da</p>	<p>Nod y Polisi yw parhau i reoli'r Harbyrau mewn ffordd sy'n cefnogi'r gymuned ehangach gan ystyried y gwahanol ddymuniadau ac anghenion rhanddeiliaid a all fod yn aml yn gwrthdaro.</p>		<p>Dim a nodwyd yng nghyd-destun y newidiadau arfaethedig.</p>
<p>3.5. Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang Rhoi sylw i'r effaith ar lesiant byd-eang wrth ystyried llesiant cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol lleol</p>	<p>Nod y Polisi yw parhau i hwyluso'r defnydd o Harbyrau mewn ffordd sy'n gyfrifol ac yn gynaliadwy yn y tymor hir.</p>		<p>Dim a nodwyd yng nghyd-destun y newidiadau arfaethedig.</p>

<p>3.6. Cymru sy'n fwy cyfartal Mae pobl yn gallu cyflawni eu potensial ni waeth beth fo'u cefndir neu'u hamgylchiadau</p> <p>Yn yr adran hon mae angen i chi ystyried yr effaith ar grwpiau cydraddoldeb, y dystiolaeth ac unrhyw gamau yr ydych yn eu cymryd ar gyfer gwella.</p> <p><i>Ydych chi wedi ystyried sut allai'r cynnig effeithio ar grwpiau cydraddoldeb fel y'u diffinnir yn Neddf Cydraddoldeb 2010? Mae'r rhain yn cynnwys y grwpiau a ganlyn: oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, hil, crefydd</i></p>	<p>Disgrifiwch pam y bydd yn cael effaith gadarnhaol/negyddol neu fawr ddim effaith o gwbl.</p> <p><i>Gan ddefnyddio eich tystiolaeth, ystyriwch yr effaith ar bob un o'r grwpiau gwarchoddedig. Bydd angen i chi ystyried a yw'r grwpiau hyn yn cael mynediad cyfartal at y gwasanaeth, neu a oes angen iddyn nhw gael y gwasanaeth</i></p>	<p>Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?</p> <p><i>Mae'n hollbwysig casglu data a thystiolaeth cydraddoldeb ar gyfer AEI. Dylech ystyried pwy sy'n defnyddio'r gwasanaeth neu bwy sy'n debygol o'i ddefnyddio. Os na fyddwch yn defnyddio <u>data</u> nac</i></p>	<p>Pa gam (gamau) allwch chi ei gymryd (eu cymryd) i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at yr egwyddor hon?</p> <p><i>Gall y camau hyn gynnwys amryw o gamau cadarnhaol a fydd yn sicrhau bod modd i'r sefydliad drin unigolion yn unol â'u hanghenion, hyd yn oed os bydd hynny'n golygu ei fod yn</i></p>
---	--	---	---

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

<p><i>neu gred, rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, priodas neu bartneriaeth sifil, beichiogrwydd neu famolaeth.</i></p> <p>Ystyriwch y canllaw a ganlyn hefyd: Comisiwn Cydraddoldeb - Asesu Effaith a Dyletswydd Cydraddoldeb</p>				<p><i>mewn ffordd wahanol i bobl eraill oherwydd eu nodweddion gwarchoddedig? Nid yw'n dderbyniol dweud yn syml y bydd y cynnig yn fanteisiol/anfanteisiol i bawb. Dylech ddangos eich bod wedi ystyried yr holl dystiolaeth sydd ar gael a rhoi sylw i unrhyw fylchau neu anghyfartaledd a ddaeth i'r amlwg.</i></p>	<p><i>yn ymgysylltu os ydych yn bwriadu cyflwyno newid, gallai penderfyniadau wynebu her gyfreithiol. Dylech gyplysu hyn â'r blwch cynnwys yn y templed hwn. Dylech hefyd ystyried y canllawiau cyffredinol.</i></p>	<p><i>trin rhai pobl yn fwy ffafriol nag eraill er mwyn iddyn nhw gael canlyniad da. Gallech hefyd gymryd camau i bennu unrhyw fylchau yn y data neu gamau i ymgysylltu â'r rheini y bydd y cynnig yn effeithio arnynt neu y mae'n debygol o effeithio arnynt. Mae angen cyplysu'r camau hyn ag adran 4 yn y templed hwn.</i></p>												
<p>Oedran Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl oherwydd eu hoedran? (Ticiwch ✓)</p> <table border="1"> <tr> <td>Plant a phobl ifanc hyd at 18 oed</td> <td>Cadarnhaol</td> <td>Negyddol</td> <td>Dim/Fawr ddim ✓</td> </tr> <tr> <td>Pobl 18-50</td> <td>Cadarnhaol</td> <td>Negyddol</td> <td>Dim/Fawr ddim ✓</td> </tr> <tr> <td>Pobl hŷn 50+</td> <td>Cadarnhaol</td> <td>Negyddol</td> <td>Dim/Fawr ddim ✓</td> </tr> </table>				Plant a phobl ifanc hyd at 18 oed	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim ✓	Pobl 18-50	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim ✓	Pobl hŷn 50+	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim ✓	<p>Ni fydd y polisi yn cael unrhyw effeithiau sy'n benodol i'r nodwedd warchoddedig hon.</p>		
Plant a phobl ifanc hyd at 18 oed	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim ✓															
Pobl 18-50	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim ✓															
Pobl hŷn 50+	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim ✓															
<p>Anabledd Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl oherwydd eu hanabledd? (Ticiwch ✓)</p> <table border="1"> <tr> <td>Nam ar y clyw</td> <td>Cadarnhaol</td> <td>Negyddol</td> <td>Dim/Fawr ddim ✓</td> </tr> <tr> <td>Nam corfforol</td> <td>Cadarnhaol</td> <td>Negyddol</td> <td>Dim/Fawr ddim ✓</td> </tr> </table>				Nam ar y clyw	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim ✓	Nam corfforol	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim ✓	<p>Ni fydd y polisi yn cael unrhyw effeithiau sy'n benodol i'r nodwedd warchoddedig hon.</p> <p>Fodd bynnag, mae ychydig o ymatebion yn sôn am y diffyg cyfleusterau cyfeillgar i bobl anabl ar gyfer cael mynediad i'r harbwr a'i gyfleusterau.</p>	<p>Mae Harbyrau Ceredigion yn harbyrau gwaith hanesyddol ac mewn rhai achosion seilwaith rhestredig.</p>	<p>Er ein bod yn edrych ar ffyrdd pragmatig a fforddiadwy o wella mynediad, gall y cwmpas i wneud hyn fod yn gyfyngedig. Byddwn yn parhau i chwilio, ystyried a datblygu cyfleoedd yn hyn o beth.</p>				
Nam ar y clyw	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim ✓															
Nam corfforol	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim ✓															

Cyngor Sir Ceredigion – Aseiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Nam ar y golwg	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim	Fodd bynnag, nid mater i'r polisi yw hwn.		
			✓			
Anabledd dysgu	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Salwch hirdymor	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Iechyd meddwl	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Arall	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			

Trawsrywiol Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl drawsrywiol? (Ticiwch ✓)				Ni fydd y polisi yn cael unrhyw effeithiau sy'n benodol i'r nodwedd warchoddedig hon.		
Trawsrywiol	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			

Priodas neu bartneriaeth sifil Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar briodas neu bartneriaeth sifil? (Ticiwch ✓)				Ni fydd y polisi yn cael unrhyw effeithiau sy'n benodol i'r nodwedd warchoddedig hon.		
Priodas	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Partneriaeth sifil	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Beichiogrwydd neu famolaeth Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar feichiogrwydd neu famolaeth? (Ticiwch ✓)				Ni fydd y polisi yn cael unrhyw effeithiau sy'n benodol i'r nodwedd warchoddedig hon.		
Beichiogrwydd	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Mamolaeth	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			

Hil Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar hil? (Ticiwch ✓)				Ni fydd y polisi yn cael unrhyw effeithiau sy'n benodol i'r nodwedd warchoddedig hon.		
Gwyn	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Grwpiau ethnig cymysg / aml-ethnig	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Du / Affricanaidd / Caribïaidd / Du Prydeinig	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Grwpiau ethnig eraill	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			

Crefydd neu ddim cred Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl â				Ni fydd y polisi yn cael unrhyw effeithiau sy'n		
---	--	--	--	---	--	--

Cyngor Sir Ceredigion – Aseiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

gwahanol grefyddau, credoau neu ddim cred? (Ticiwch ✓)				benodol i'r nodwedd warchoddedig hon.		
Cristnogion	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Bwdhyddion	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Hindŵiaid	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Dyneiddwyr	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Iddewon	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Mwslimiaid	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Sikhiaid	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Pobl heb gred	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Eraill	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Rhyw Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar ddynion a/neu fenywod? (Ticiwch ✓)				Ni fydd y polisi yn cael unrhyw effeithiau sy'n benodol i'r nodwedd warchoddedig hon.		

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Dynion	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Menywod	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			

Cyfeiriadedd rhywiol Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl â gwahanol gyfeiriadedd rhywiol? (Ticiwch ✓)				Ni fydd y polisi yn cael unrhyw effeithiau sy'n benodol i'r nodwedd warchoddedig hon.		
Pobl ddeurywiol	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Dynion hoyw	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Menywod hoyw / lesbiaid	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			
Pobl heterorywiol	Cadarnhaol	Negyddol	Dim/Fawr ddim			
			✓			

Rhoi sylw dyledus i dri nod y Ddyletswydd Cydraddoldeb – penderfynu a fydd y cynnig yn eich cynorthwyo i roi terfyn ar wahaniaethu, i hybu cydraddoldeb ac i feithrin cysylltiadau da, neu'n eich rhwystro rhag gwneud hynny.

3.6.2. Sut allai/mae'r cynnig yn helpu i hybu/hyrwyddo cyfle cyfartal?

Dylech ystyried a fydd y cynnig yn eich helpu chi i wneud y pethau a ganlyn: • Dileu neu leihau anfantais • Diwallu anghenion pobl â nodweddion penodol • Annog pobl â nodweddion penodol i gymryd mwy o ran

- Trwy gael gwared ar drosglwyddo trefniadau angori bydd yn cynyddu tryloywder, tegwch ac yn gwella cyfleoedd i gael mynediad i angor.
- Drwy gael gwared ar etifeddiaeth trefniadau angori hamdden, bydd yn cynyddu cyfleoedd i gael mynediad i angorfa hamdden.
- Drwy gael gwared ar gap y rhestr aros bydd yn cynyddu cyfleoedd i bobl fynd i mewn i'r rhestrau aros lle mae'r rhain wedi cael eu gordanysgrifio yn flaenorol.
- Trwy ei gyfyngu i un cofnod y pen ar unrhyw restr aros unigol, bydd yn cynyddu cyfleoedd unwaith y bydd pobl ar y rhestr aros i gael angorfa.

3.6.3. Sut allai/mae'r cynnig/penderfyniad yn helpu i roi terfyn ar wahaniaethu, aflonyddu neu erledigaeth anghyfreithlon?

Dylech ystyried a oes tystiolaeth ar gael sy'n dangos:

- Y gall y cynnig beri i bobl â nodweddion penodol gael eu trin yn llai ffafriol
- Y gallai'r cynnig arwain at wahaniaethu anuniongyrchol
- Bod y cynnig yn fwy tebygol o'ch cynorthwyo i wneud addasiadau rhesymol neu'ch rhwystro rhag gwneud hynny

Amherthnasol- Nid yw'n amlwg y bydd y newidiadau i'r polisi yn arwain at unrhyw effaith benodol ag unrhyw un sydd a unrhyw nodwedd benodol.

3.6.4. Sut allai/mae'r cynnig yn effeithio ar hybu/hyrwyddo cysylltiadau da a chydlyniant cymunedol ehangach?

Dylech ystyried a fydd y cynnig yn eich helpu chi i wneud y pethau a ganlyn :

- Mynd i'r afael â rhagfarn
- Hybu dealltwriaeth

Trwy gynyddu cyfleoedd i gael mynediad i angorfeydd, dylai alluogi grŵp ehangach o bobl i gael angorfa ac o ganlyniad lleihau tensiynau / canfyddiadau sy'n codi sy'n gysylltiedig â theimladau o annhegwch a bod cyfleoedd i gael mynediad i angorfeydd yn cael eu seilio ar y gallu i dalu premiwm am long i ennill angorfa.

Rhoi sylw dyledus i Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol Deddf Cydraddoldeb 2010.

Mae Anfantais Economaidd-gymdeithasol yn golygu byw dan amgylchiadau cymdeithasol ac economaidd llai ffafriol nag eraill o fewn yr un gymdeithas.

Fel corff cyhoeddus rhestredig, mae'n ofynnol bod Cyngor Sir Ceredigion yn rhoi sylw dyledus i Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol Deddf Cydraddoldeb 2010. I bob pwrpas, mae hynny'n golygu cynnal asesiad o'r effaith ar dlodi. Mae'r ddyletswydd yn cynnwys pawb sy'n dioddef o anfantais economaidd-gymdeithasol, gan gynnwys rhai sydd â nodweddion gwarchoddedig.

3.6.5 Pa dystiolaeth sydd gennych am anfanteision economaidd-gymdeithasol ac anghydraddoldebau o ran canlyniad mewn perthynas â'r cynnig?

Disgrifiwch pam y bydd yn cael effaith bositif/negyddol neu effaith ddibwys.

Amherthnasol – ni fernir bod unrhyw newidiadau arfaethedig a fydd yn arwain at bobl yn byw mewn amgylchiadau cymdeithasol neu economaidd llai ffafriol.

Pa dystiolaeth sydd gennych i gefnogi'r farn hon?

Mae'r newidiadau a gynigir yn gysylltiedig â darpariaeth ddewisol ac nid yw'r newidiadau arfaethedig yn cael unrhyw effaith benodol ar unrhyw grŵp cymdeithasol neu economaidd penodol.

Pa gam/camau gweithredu allwch chi eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu gyfrannu'n well at effeithiau positif?

Dim a nodwyd yng nghyd-destun y newidiadau arfaethedig.

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

3.7. Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu Mae diwylliant a threftadaeth Cymru a'r Gymraeg yn cael eu hybu a'u gwarchod. <i>Yn yr adran hon, mae angen i chi ystyried yr effaith, y dystiolaeth ac unrhyw gamau yr ydych yn eu cymryd i wella. Dylech wneud hyn i sicrhau nad yw'r cyfleoedd sydd ar gael i bobl sy'n dewis byw eu bywydau a defnyddio gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg yn waeth na'r cyfleoedd sydd ar gael i'r rheini sy'n dewis gwneud hynny drwy gyfrwng y Saesneg, a hynny yn unol â Mesur y Gymraeg 2011.</i>				Disgrifiwch pam y bydd yn cael effaith gadarnhaol/negyddol neu fawr ddim effaith o gwbl.	Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?	Pa gam (gamau) allwch chi ei gymryd (eu cymryd) i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at yr egwyddor hon?
A fydd y cynnig yn cael ei roi ar waith yn ddwyieithog (Cymraeg a Saesneg)?	Cadarn haol	Negydd ol	Dim/Fawr ddim ✓	Mae'r Polisi a'r Gwasanaeth eisoes yn cael eu darparu'n ddwyieithog.	Mae'r holl ddogfennau a chyfathrebu yn glynu wrth ganllawiau Cymraeg y Cyngor. Gall defnyddwyr gael mynediad at wasanaethau yn ddwyieithog.	
A fydd y cynnig yn effeithio ar y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?	Cadarn haol	Negydd ol	Dim/Fawr ddim ✓	Mae'r Polisi a'r Gwasanaeth eisoes yn cael eu darparu'n ddwyieithog.	Mae'r holl ddogfennau a chyfathrebu yn glynu wrth ganllawiau Cymraeg y Cyngor. Gall defnyddwyr gael mynediad at wasanaethau yn ddwyieithog.	
A fydd y cynnig yn cynyddu neu'n lleihau'r cyfleoedd i bobl gael gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg?	Cadarn haol	Negydd ol	Dim/Fawr ddim ✓	Mae'r Polisi a'r Gwasanaeth eisoes yn cael eu darparu'n ddwyieithog.	Mae'r holl ddogfennau a chyfathrebu yn glynu wrth ganllawiau Cymraeg y Cyngor. Gall defnyddwyr gael mynediad at wasanaethau yn ddwyieithog.	
Sut fydd y cynnig yn sicrhau nad yw'r	Cadarn haol	Negydd ol	Dim/Fawr ddim		Mae'r holl ddogfennau a chyfathrebu yn glynu wrth	

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg?			✓	Mae'r Polisi a'r Gwasanaeth eisoes yn cael eu darparu'n ddwyieithog.	ganllawiau Cymraeg y Cyngor. Gall defnyddwyr gael mynediad at wasanaethau yn ddwyieithog.	
A fydd yn gwarchod, yn hybu ac yn cyfoethogi diwylliant a threftadaeth lleol?	Cadarn haol	Negydd ol	Dim/Fawr ddim	Mae'r Polisi a'r Gwasanaeth eisoes yn cael eu darparu'n ddwyieithog.	Mae'r holl ddogfennau a chyfathrebu yn glynu wrth ganllawiau Cymraeg y Cyngor. Gall defnyddwyr gael mynediad at wasanaethau yn ddwyieithog.	

✓

4. ATGYFNERTHU'R CYNNIG: Os yw'r cynnig yn debygol o effeithio'n negyddol ar unrhyw rai o'r materion uchod (gan gynnwys unrhyw rai o'r nodweddion gwarchodedig), pa gamau ymarferol/newidiadau allai helpu i liniaru neu i ddileu unrhyw effeithiau negyddol a nodwyd yn adrannau 2 a 3?

4.1 Camau

Beth fyddwch chi'n ei wneud?	Pryd fyddwch chi'n ei wneud?	Pwy sy'n gyfrifol?	Cynnydd
Mae newidiadau i'r cynnig fel yr amlinellwyd eisoes wedi'u gwneud i'r polisi drafft yng ngoleuni'r adborth a dderbyniwyd fel rhan o'r broses ymgynghori gan gynnwys mewn perthynas ag etifeddiaeth a'r rhestr aros.	Polisi drafft eisoes wedi ei ddiwygio i'w ystyried	Gwasanaeth Harbwr	Polisi drafft eisoes wedi ei ddiwygio i'w ystyried a bydd yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus i'w hystyried.

4.2. Os na fyddwch yn cymryd unrhyw gamau i ddileu neu i liniaru'r effeithiau negyddol, rhowch gyfiawnhad.

(Cofiwch: os ydych chi wedi nodi gwahaniaethu anghyfreithiol uniongyrchol a phosibl o ganlyniad i'r cynnig hwn, rhaid i chi newid neu ddiwygio'r cynnig.)

Amherthnasol

4.3. Monitro, gwerthuso ac adolygu

Sut fyddwch chi'n monitro effaith ac effeithiolrwydd y cynnig?

Bydd yn cael ei fonitro'n amodol ar gymeradwyaeth o ran trosiant y rhestrau aros, profiad ar ôl ei weithredu ac adborth a chyfathrebu parhaus gan randdeiliaid.

Cyngor Sir Ceredigion – Aseiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

5. RISG: Beth yw'r risg sydd ynghlwm wrth y cynnig hwn?					
Meini prawf asesu effaith	1 – Isel iawn	2 – Isel	3 – Canolig	4 – Uchel	5 – Uchel iawn
Meini prawf asesu tebygolrwydd	1 – Annhebygol o ddigwydd	2 – Llai tebygol o ddigwydd	3 – Yr un mor debygol o ddigwydd ac o beidio digwydd	4 – Mwy tebygol o ddigwydd	5 – Tebygol o ddigwydd
Disgrifiad o'r risg		Effaith (difrifoldeb)		Tebygolrwydd (y gallu i gyflawni)	
Dim wedi'i nodi					
Allai eich cynnig chi effeithio ar faes gwasanaeth arall?					
Amherthnasol					

6. CYMERADWYO			
Swydd	Enw	Llofnod	Dyddiad
Rheolwr y Gwasanaeth	Owen Morgan		08/02/24
Swyddog Arweiniol Corfforaethol	Rhodri Llwyd		06/02/24
Cyfarwyddwr Corfforaethol	Barry Rees		06/02/24
Deiliad y Portffolio	Cllr Keith Henson		08/02/24

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Argymhelliad gan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus ar ganlyniad proses ymgynghori Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion

Pwrpas yr adroddiad: Rhoi adborth yn dilyn cyfarfod y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus ar 18 Rhagfyr 2023

Cefndir:

Ystyriodd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus ganlyniad proses ymgynghori Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion yn y cyfarfod ar 18 Rhagfyr 2023.

Rhoddodd y Cynghorydd Keith Henson (Aelod o'r Cabinet dros Briffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol a Rheoli Carbon) ddiweddariad i Aelodau'r Pwyllgor ar ganlyniad proses ymgynghori Polisi Rheoli Harbyrau Ceredigion. Cymeradwywyd Polisi presennol Rheoli Harbyrau Ceredigion gan y Cyngor ar 19 Hydref 2010 ac roedd wedi darparu fframwaith clir, defnyddiol a phriodol ar gyfer cyflawni a rheoli'r gweithgarwch yn Harbyrau'r Cyngor yn Aberaeron, Aberystwyth a Chei Newydd. Fodd bynnag, erbyn hyn ystyriwyd ei bod yn briodol ac yn amserol i adolygu a diweddarau'r Polisi i adlewyrchu'r newidiadau perthnasol ers i'r Polisi gael ei roi ar waith. Hefyd, i fynd i'r afael ag unrhyw fylchau rhwng y Polisi a gweithgarwch presennol yr Harbyrau oedd wedi'u nodi neu oedd yn deillio o brofiad. Roedd y newidiadau a gynigwyd yn adeiladu ar y Polisi presennol oedd wedi gwasanaethu'r rhanddeiliaid yn dda ers dros ddegawd. Roedd y newidiadau yn cydnabod ac yn adlewyrchu bod yr Harbyrau yn gyfleusterau aml-ddefnydd oedd yn cael eu rhannu, a bwriad cyffredinol y Cyngor oedd i gryfhau'r Polisi fel y gellid parhau i reoli'r rhain mewn ffordd deg, dryloyw a chytbwys er budd yr holl randdeiliaid.

Roedd Polisi drafft diweddaredig wedi'i baratoi ac fel rhan o'r broses o newid polisi, cynhaliwyd ymgynghoriad gan roi cyfle i randdeiliaid roi eu barn. Lanswyd yr ymgynghoriad ar 20 Medi 2023 ac roedd ar agor hyd 20 Hydref 2023. Yn gyfan gwbl, cafwyd 108 o ymatebion drwy'r broses ymgynghori benodedig. Cafwyd a nodwyd adborth drwy ffyrdd eraill hefyd. Cafwyd trosolwg o'r adborth a dderbyniwyd. Yn dilyn yr adborth a gafwyd drwy'r broses ymgynghori, gwnaed newidiadau i ddrafft diweddaraf y Polisi newydd. Fel gydag unrhyw ymgynghoriad oedd yn ymwneud â newid polisi, nid oedd yn bosib ymateb yn gadarnhaol i'r holl adborth ac awgrymiadau a sylwadau a ddaeth i law. Yn wir, gall amcanion, dyheadau a disgwyliadau'r gwahanol randdeiliaid wrthdaro â'i gilydd

Eglurodd y Cynghorydd Keith Henson a Gerwyn Jones, Rheolwr Corfforaethol-Gwasanaethau Amgylcheddol mai'r bwriad oedd cael fframwaith polisi eang oedd yn cefnogi ac yn hwyluso'r gwaith o reoli'r harbyrau yn deg, yn gyson ac yn dryloyw gan gydnabod amrywiaeth y rhanddeiliaid oedd yn defnyddio'r cyfleusterau. Derbyniwyd na fyddai pawb yn cymeradwyo nac yn cytuno â'r manylion a'r goblygiadau. Fodd bynnag, cyfleusterau a weithredwyd gan y Cyngor oedd y rhain, ac yn y pen draw

mater i'r Cyngor oedd penderfynu sut orau i'w rheoli nhw a'r gweithgarwch oedd yn digwydd ynddynt.

Ychwanegodd Gerwyn Jones fod camddealltwriaeth wedi bod ynghylch amserau aros a bod hyn wedi'i adlewyrchu yn yr adborth. Hefyd os oedd cwch ar werth gydag angorfa, y gallai hyn greu premiwm artiffisial. O'r 108 o ymatebion, rhoddodd 33 eu barn ar y polisi er iddynt ddweud nad oeddent yn ymwybodol o'i fodolaeth, felly roedd yn bwysig cael dull cytbwys o ymdrin â'r mater.

Cafodd yr aelodau gyfle i ofyn cwestiynau a gafodd eu hateb gan y Swyddogion. Dyma'r prif bwyntiau a godwyd:

- Roedd yr Aelodau'n gefnogol i dynnu ymaith yr hawliau trosglwyddo ac etifeddu o'r trefniadau angori ar gyfer deiliaid hamdden yn y polisi diwygiedig.
- Nid oedd y polisi yn cwmpasu'r ffioedd a'r taliadau a byddai'r rhain yn cael sylw ar wahân yn ystod y broses flynyddol o osod y gyllideb.
- Nodwyd bod yr awdurdod lleol yn berchen ar seilwaith yr harbwr a bod Ystâd y Goron yn berchen ar yr arfordir ac yn gyfrifol amdano.
- Roedd y Gwasanaeth Harbyrau yn ymgysylltu â rhanddeiliaid yn rheolaidd, yn fwy nag y mae gwasanaethau eraill yn medru ei gynnig a'i gynnal. Roedd yr ymgysylltu yn cynnwys cymorthfeydd misol, cylchlythyr 'Dyfroedd Tawel' a gyhoeddir ddwywaith y flwyddyn a Phwyllgor Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbyrau a oedd yn cwrdd ym misoedd Mawrth a Hydref yn draddodiadol. Wrth i bwyslais y Pwyllgor esblygu, bydd angen adolygu'r Cyfansoddiad.
- Yn hanesyddol cyflawnwyd gwaith carthu yn harbyrau Aberaeron a Cheinewydd bob blwyddyn, a phob tair i bum mlynedd yn Aberystwyth, lle mae'r dasg lawer yn fwy. Roedd angen ystyried y sefyllfa ariannol.
- O ran 'Egwyddorion Gunning', nodwyd bod esboniad eglur wedi'i roi dros gyflwyno newidiadau yn y polisi.
- Mynegwyd pryderon ynghylch cael gwared o'r polisi y broses o drosglwyddo angorfeydd masnachol, gan fod hyn yn allweddol i ddiogelu busnesau yng nghyd-destun treftadaeth forwrol y sir. At ddibenion dilyniant, roedd hi'n hanfodol cael rhywfaint o hyblygrwydd o ran trosglwyddo angorfeydd masnachol. Nodwyd bod trosglwyddo angorfeydd wedi'i dynnu o'r polisi yn sgil adborth dros y blynyddoedd fod y rhestr aros yn dipyn o 'siop gaeëdig'.
- Roedd nifer benodol o angorfeydd ym mhob un o'r 3 harbwr ac roedd y galw yn amrywio, ond yn gyffredinol roedd llai ar gael yng Ngheinewydd o ran hamdden a masnach. Ar hyn o bryd, roedd terfyn ar y nifer ar y rhestr aros ar gyfer angorfeydd hamdden a masnachol, ond byddai'r terfyn yn cael ei ddileu yn y polisi diwygiedig.
- Yn dilyn ymholiad ynghylch y ffi weinyddol sy'n gysylltiedig â ffioedd parcio, nodwyd y byddai angen edrych ar hyn gan fod trwyddedau parcio wedi'u tynnu o'r angorfeydd.
- Yn ystod y gwaith sy'n cael ei wneud ar hyn o bryd gyda chynllun amddiffyn arfordir Aberaeron, nid oedd darpariaeth parcio am ddim wedi'i threfnu ar gyfer defnyddwyr yr harbwr.
- Mynegwyd pryderon y byddai deiliaid angorfeydd yn ceisio trwco o angorfa hamdden i angorfa fasnachol - at ddibenion etifeddu - fodd bynnag, nodwyd bod camau ar waith i atal hyn.

Esboniodd y Cadeirydd fod llythyr wedi'i anfon gan Gymdeithas Angorfeydd Masnachol Ceredigion, ac roedd Aelodau a Swyddogion wedi ei weld eisoes. Nododd yr Aelodau'r llythyr gan gydnabod y pryderon a fynegwyd ynddo parthed cael gwared ar drosglwyddo angorfeydd masnachol ac effaith hyn ar fusnesau a dilyniant busnes.

Yn unol â phrotocol Trosolwg a Chraffu ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd, roedd Mr Seal yn bresennol yn y cyfarfod i annerch y Pwyllgor ar ran Pwyllgor Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbyrau sef grŵp ar wahân i Gyfarfodydd Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbyrau a drefnir gan yr awdurdod lleol. Cyfeiriwyd at y pryderon a fynegwyd yn y cofnodion a'r llythyr agored a anfonwyd gan Bwyllgor Ymgynghorol Defnyddwyr yr Harbyrau i'r awdurdod lleol yn dilyn eu cyfarfod i drafod y Polisi Rheoli Harbyrau.

Esboniodd Gerwyn Jones fod y Gwasanaeth Harbyrau yn rhan o Wasanaeth ehangach Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol a'i fod yn gweithredu o dan Gyfansoddiad y Cyngor fel y gwna gwasanaethau eraill y Cyngor.

Gofynnwyd i'r polisi a gyflwynwyd i'r Cabinet gynnwys y newidiadau wedi'u marcio, er hwylustod.

Argymhelliad / Argymhellion:

Cytunodd y pwyllgor i argymhell i'r Cabinet bod y fersiwn ddiweddaraf o Bolisi drafft Rheoli Harbyrau Ceredigion, sy'n ymgorffori'r newidiadau a wnaed yn dilyn y broses ymgynghori, yn cael ei chymeradwyo er mwyn ei gweithredu wedi hynny, a bod pob cwch masnachol, gan gynnwys cychod pysgota a chychod cludo teithwyr, yn cael gwerthu eu cychod gyda'u hangorfeydd os oes angen, a bod yr hawliau olynu yn cael eu cynnal.

Y Cynghorydd Gwyn Wigley Evans
Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL**Adroddiad i'r:** Cabinet**Dyddiad y cyfarfod:** 20 Chwefror 2024**Teitl:** Caffael Contract Trin Gwastraff Gweddilliol**Pwrpas yr adroddiad:** Darparu canlyniad yr ymarfer caffael**Er:** Penderfyniad**Portffolio'r Cabinet a'r Aelod Cabinet:****Y Cyngorydd Keith Henson, Aelod Cabinet ar gyfer Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol a Rheoli Carbon****Cyflwyniad**

Yn 2019, ymrwymodd Cyngor Sir Ceredigion i gytundeb ar gyfer gwaredu ei wastraff gweddilliol (bag du) a'i wastraff swmpus am gyfnod o hyd at 5 mlynedd.

Mae'r contract hwnnw'n dod i ben ar 31 Mawrth 2024, ac o ganlyniad roedd angen cynnal ymarfer caffael pellach, a fyddai'n canolbwyntio ar waredu gwastraff gweddilliol (bag du) yn unig.

Ymarfer Caffael:

Mae'r contract ar gyfer trin gwastraff gweddilliol y sir am gyfnod o 3 blynedd, gyda'r opsiwn i ymestyn am hyd at 2 flynedd. Nod y contract yw dargyfeirio cymaint o'r gwastraff hwn o safleoedd tirlenwi â phosibl, gydag isafswm gofyniad o 90% o ddargyfeirio tirlenwi.

Mae'r contract yn cynnwys cludo'r gwastraff contract o Orsafoedd Trosglwyddo Gwastraff presennol y sir, a Gorsaf Trosglwyddo Gwastraff posibl yn y dyfodol, i'r cyfleusterau(au) trin arfaethedig.

Cychwynnwyd yr ymarfer caffael ar 6 Tachwedd 2023 gyda dyddiad cau ar 7 Rhagfyr 2023. Cawsom gais gan un Cwmni ar 16 Tachwedd am estyniad i'r dyddiad cyflwyno. Ar ôl ystyried a chyda cynigydd posibl i gynyddu cystadleuaeth, gwnaethom ymestyn y dyddiad cau i 14 Rhagfyr 2023. Defnyddiwyd y broses gaffael agored a hysbysebwyd y contract drwy UKFTS (UK Find a Tender Service).

37 diwrnod oedd hyd y cyfnod tendro.

Roedd 3 cham i'r broses dendro, set o gwestiynau cymhwyster pasio/methu, 5 cwestiwn technegol (ansawdd) a sgoriwyd a'r cais masnachol.

Roedd y cwestiynau a'r sgoriau technegol fel a ganlyn:

Cwestiwn	Cwestiwn Technegol	Sgôr (Isafswm/ Uchafswm)
C1	Datganiad Dull Gwasanaethau	0/120

Tudalen 172

C2	Cyrchfannau Deunyddiau a Lleoliadau Terfyn	0/100
C3	Dibynadwyedd a Chynnal a Chadw	0/40
C4	Trefniadau Wrth Gefn	0/30
C5	Buddion Cymunedol	0/10

Mynegodd 24 o sefydliadau ddiddordeb yn y contract. Ar y dyddiad cau o 14 Rhagfyr, derbyniwyd tri thendr. Aeth pob un ymlaen trwy'r cam cymhwyso i'r cam gwerthuso dechnegol trwy amlen.

Cymhwyswyd trothwy sgôr isafswm ar gyfer pob cwestiwn technegol a dim ond y tendrau hynny sy'n bodloni'r safonau gofynnol hyn ym mhob cwestiwn a aeth ymlaen i'r cam fasnachol trwy amlen.

Cafodd un tendr ei eithrio yn ystod cam technegol y broses, gan arwain at agor dim ond dwy amlen fasnachol.

Roedd y meini prawf ar gyfer penderfynu'r tendr mwyaf manteisiol yn economaidd fel a ganlyn:

Ansawdd 30%; Pris 70%.

Mae canlyniadau'r ymarfer caffael wedi'u cynnwys yn Atodiad A (EITHRIEDIG).

O ganlyniad i'r ymarfer caffael a chanlyniad y dadansoddiad ariannol o'r costau amcangyfrifedig, mae'r canlyniad £300k yn well na'r amcangyfrifon ariannol a gynhwyswyd yn adroddiad y Gyllideb i'r Cabinet ar 23/01/24. Felly, bydd y Gyllideb ddrafft 24/25 a sefyllfa ddrafft y Dreth Gyngor yn cael eu haddasu i gymryd hyn i ystyriaeth.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

A oes asesiad effaith integredig wedi'i gwblhau? Os na, nodwch pam, os gwelwch yn dda.

Ni chaiff ei ystyried yn angenrheidiol oherwydd nad oes unrhyw newid yn y ddarpariaeth gwasanaeth.

Crynodeb o Asesiad Effaith Integredig:

Hirdymor: AMH

Cydweithio: AMH

Cynnwys: AMH

Atal: AMH

Integreiddio: AMH

Argymhelliad(au):

Argymhellir bod y Cabinet yn cytuno i ddyfarnu'r contract i'r Tendr Mwyaf Manteisiol yn Economaidd, yn amodol ar gyfnod segur statudol o 10 diwrnod.

Rhesymau dros y penderfyniad:

Sicrhau bod gwastraff gweddilliol y sir yn cael ei waredu yn barhaus yn unol â rhwymedigaethau statudol y Cyngor.

Trosolwg a Chraffu:

Cymunedau Ffyniannus

Fframwaith Polisi:

Strategaeth Rheoli Gwastraff

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Creu cymunedau cynaliadwy, gwyrdd a chysylltiedig

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Gweler Atodiad A (EITHRIEDIG)

Goblygiadau cyfreithiol:

AMH

Goblygiadau staffio:

AMH

Goblygiadau eiddo / asedau:

AMH

Risg(au):

AMH

Pwerau Statudol:

Deddf Diogelu'r Amgylchedd 1990

Papurau Cefndir:

AMH

Atodiadau:

Atodiad A- Canlyniadau'r Ymarfer Caffael (EITHRIEDIG)

Atodiad B- Canlyniad Gwerthuso Tendr Ynni o Wastraff (EITHRIEDIG)

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Rhodri Llwyd, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol

Swyddog Adrodd:

Rhodri Llwyd, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol

Dyddiad:

28 Ionawr 2024

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

By virtue of paragraph(s) 14 of Part 1 of Schedule 12A
of the Local Government Act 1972.

Document is Restricted

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

Tudalen 177

By virtue of paragraph(s) 14 of Part 1 of Schedule 12A
of the Local Government Act 1972.

Document is Restricted

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Argymhelliad gan y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu ar y gyllideb ddrafft 2024/2025

Pwrpas yr adroddiad: Rhoi adborth yn dilyn cyfarfod y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu Cymunedau 1 Chwefror 2024

Cefndir:

Ystyriodd y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu y gyllideb ddrafft 2024/25 yn y cyfarfod ar 1 Chwefror 2024.

Gwnaeth Arweinydd y Cyngor, y Cynghorydd Bryan Davies, gyflwyno'r adroddiad ar gyllideb ddrafft 2024/2025. Dywedodd yr Arweinydd fod y sefyllfa ariannol hon sy'n wynebu'r Cyngor yn eithriadol o anodd gyda phwysau ariannol sylweddol. Dywedodd nad yw erioed wedi gweld sefyllfa ariannol mor heriol yn ystod ei gyfnod yn Gynghorydd gan mai dim ond cynnydd o 2.6% a gafodd Ceredigion yn setliad drafft Llywodraeth Cymru 24/25. Dywedodd wrth Aelodau'r Pwyllgor ei fod wedi cyfarfod â rhai Cynghorau Tref a Chymuned i drafod y sefyllfa ariannol a bod mwy o gyfarfodydd wedi'u trefnu ar gyfer yr wythnos oedd i ddod.

Roedd yr Aelod o'r Cabinet dros Gyllid a Chaffael, y Cynghorydd Gareth Davies, wedi cyflwyno'r wybodaeth sy'n weddill yn yr adroddiad. Adleisiodd y Cynghorydd Gareth Davies hefyd mai dyma'r sefyllfa ariannol waethaf, o bell ffordd, y mae wedi ei hwynebu fel Cynghorydd ar adeg pennu'r gyllideb.

Rhodddwyd gwybod mai dyma'r meysydd y gallai'r pwyllgor hwn fod am eu hystyried o blith Atodiad A ym mhapurau'r agenda:

- a) Adran 3 – Setliad Ariannol Dros Dro Llywodraeth Cymru ar gyfer Ceredigion yn 24/25.
- b) Adran 4 – Ystyriaethau lefel uchel o ran y Gyllideb gan gynnwys:
 - Adran 4b) – Y Gyllideb Refeniw - Cyfanswm y Pwysau o ran Costau
 - Adran 4d) – Y Gyllideb Refeniw – Cynigion o ran Gwneud Arbedion
 - Adran 4f) – Cynnig y Cabinet ynghylch Premiymau Treth y Cyngor
 - Adran 4g) – Y sefyllfa bosibl o ran Treth y Cyngor
- c) Adran 5 – Y gofyniad o ran y Gyllideb Ddrafft
- d) Adran 6 – Risgiau i'r Gyllideb
- e) Adran 7 – Y Rhaglen Gyfalaf Aml-flwyddyn arfaethedig
- f) Adran 8 – Cydnerthedd ariannol (gan gynnwys Cronfeydd wrth gefn a Balansau Cyffredinol)
- g) Adran 9 – Rhagolygon Ariannol y Tymor Canolig
- h) Yr 11 o argymhellion a gytunwyd gan y Cabinet ar 23/01/24.
- i) Unrhyw faterion eraill ynghylch y Gyllideb y mae'r Pwyllgor yn eu hystyried sy'n briodol.

Mae Llywodraeth Cymru wedi datgan yn agored mai ei Chyllideb Ddrafft ar gyfer 24/25 yw'r "un fwyaf cyfyng a phoenus ers datganoli". Cynnydd ariannol o 2.6% yn unig y mae Ceredigion wedi'i dderbyn (y 14eg o'r 22ain Awdurdod Lleol). Ceredigion hefyd sydd wedi derbyn y cynnydd isaf y pen o'r boblogaeth yng Nghymru gyfan. Dyma felly yw Cyllideb fwyaf cyfyng Cyngor Sir Ceredigion ac mae'n waeth nag a ragwelwyd yn flaenorol, ac yn llai na'r 3.1% o gynnydd y cyfeiriodd Llywodraeth Cymru ato yn yr hydref.

Y pennawd o Setliad Ariannol Dros Dro Llywodraeth Leol yn Lloegr oedd bod cynnydd cyffredinol o 6.5% mewn cyllid gyda £1 biliwn o gyllid grant ychwanegol ar gyfer Gofal Cymdeithasol o'i gymharu â 23/24. Gan fod Llywodraeth Cymru yn weinyddiaeth ddatganoledig, mae ganddi'r rhyddid i ddefnyddio ei harian fel y mynn. O ganlyniad mae nifer o benderfyniadau polisi gwahanol yn bodoli yng Nghymru o gymharu â Lloegr.

Mae canlyniad Setliad Ariannol Dros Dro Llywodraeth Leol, ynghyd ag amryw o grantiau unigol penodol yn cael eu torri, yn ogystal â phwysau costau sylweddol iawn ar wasanaethau, nad ydynt yn dangos unrhyw arwyddion o leihau, yn golygu nad yw hi bellach yn bosibl parhau i ddiogelu Gwasanaethau. Bellach mae penderfyniadau anodd iawn i'w gwneud o ran y gyllideb fel rhan o'r pwysu a mesur ynghylch sut a lle i leihau costau gwasanaethau'r Cyngor, ochr yn ochr ag ystyried y lefel briodol o gyllid i'w godi drwy'r Dreth Gyngor.

Dyma'r pwyntiau allweddol yn yr adroddiad hwn:

- Amcangyfrifir bod y pwysau o ran y costau refeniw diweddaraf y mae'r Cyngor yn eu hwynebu yn £18.1m, sy'n ddigynsail ac yn cyfateb i ffactor chwyddiant penodol o 10.1% ar gyfer Ceredigion. Mae hyn yn cymharu â'r sefyllfa lle y mae chwyddiant yn gyffredinol yn rhedeg ar 3.9% (ffigwr y CPI, Tachwedd 2023). Felly mae angen gwneud yn iawn am ddiffyg o £14.6m yn y gyllideb drwy gyfuniad o Ostyngiadau yn y Gyllideb a chodi'r Dreth Gyngor.
- Mae gofynion cystadleuol ar y Rhaglen Gyfalaf yn gwaethygu oherwydd gostyngiad yn y cyllid cyfalaf Craidd gan Lywodraeth Cymru. Mae lefel bresennol y cyllid cyfalaf craidd (£5.8m) yn dal yn is na'r hyn a dderbyniwyd dros 15 mlynedd yn ôl ac mae'n cynrychioli toriad mewn termau real o £5.1m (neu bron i 50%) dros y cyfnod hwnnw.
- Bydd y gost o barhau i gyflawni polisi Llywodraeth Cymru o sicrhau bod y Cyflog Byw Gwirioneddol (cynnydd o 10.1%) yn cael ei dalu i staff Gofal Cymdeithasol cofrestredig yn costio £0.9m ychwanegol i Geredigion ar gyfer 24/25. Dyma'r gost ychwanegol y tu hwnt i ariannu cynnydd sy'n gysylltiedig â'r Cyflog Byw Cenedlaethol ac mae'n rhan o gyfanswm pwysau costau amcangyfrifedig o £2.7m i ariannu chwyddiant sylfaenol ar wasanaethau Gofal Cymdeithasol a gomisiynwyd yn allanol (e.e. Gofal Cartref, Taliadau Uniongyrchol a lleoliadau preswyl i Bobl Hŷn).
- Mae'r galwadau a'r pwysau ar gyllidebau sy'n ymwneud â Gofal Cymdeithasol yn parhau i gynyddu - cyfanswm o tua £6.2m ar ben dyfarniadau cyflog gweithwyr a darpariaethau o ran chwyddiant sylfaenol ar gyfer gwasanaethau a gomisiynir yn allanol.
- Mae Llywodraeth y Deyrnas Unedig yn parhau i gynyddu'r Cyflog Byw Cenedlaethol (cynnydd o 9.7%) ond mae hefyd yn parhau i beidio â darparu unrhyw gyllid ar gyfer hyn. Felly mae disgwyl i ddyfarniadau cyflog gweithwyr ar

gyfer 24/25, nad ydynt yn cael eu pennu gan Gyngor Sir Ceredigion, barhau i gynyddu. Gyda phwysau costau amcangyfrifedig o tua £4.8m, mae hwn yn newidyn sylweddol iawn o ran y gyllideb. Mae'r dull tuag at Gyflog i'r gwrthwyneb i'r hyn a brofwyd yn ystod y cyfnod cyni blaenorol, pan mai dull George Osborne oedd gorfodi cyflogau, am sawl blwyddyn, i gael eu rhewi / gosod capiau cyflog o 1% arnynt, fel modd o reoli costau.

- Am yr ail flwyddyn yn olynol, mae cynnydd sylweddol wedi'i gynnig gan Awdurdod Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru ar gyfer yr ardoll Tân sy'n rhan o Gyllideb Cyngor Sir Ceredigion. Byddai'r cynnig presennol yn arwain at gynnydd o 12% yng nghost ardoll tân presennol y Cyngor o £4.9m a byddai'n cyfateb i dros 1% ar Dreth y Cyngor.
- Mae effaith gudd ar y Gyllideb yn sgil gostyngiad yng nghyllid grantiau penodol Llywodraeth Cymru. Er enghraifft - mae'r toriad arfaethedig o dros 20% yng nghyllid y Gweithlu Gofal Cymdeithasol (colled ddangosol o £250k) yn peri dryswch ar adeg pan fo her sylweddol o ran recriwtio a chadw staff yn y sector Gofal Cymdeithasol.
- Er gwaethaf y setliad is na'r disgwyl, mae'r Cabinet yn dal i gynnig cynyddu Cyllidebau Dirprwyedig Ysgolion gan 3.1%, sef y senario a gyflwynwyd i Benaethiaid a Llywodraethwyr ddiwedd mis Medi diwethaf.
- Mae'r Gofyniad drafft cyfredol ar y Gyllideb ar gyfer 24/25 yn gynnydd is (6.9%) na'r cynnydd yn y Gofyniad ar Gyllideb 23/24 (8.6%). Serch hynny, cynnydd o 2.6% yn unig a geir yn setliad Llywodraeth Cymru ar gyfer 24/25, o gymharu â 8.1% yn 23/24.
- Lefel y Dreth Gyngor Band D bresennol yng Ngheredigion (i bob cydran) ar gyfer 23/24 yw £1,908, sydd ychydig yn uwch na'r Dreth Gyngor gyfartalog ar gyfer Band D yng Nghymru, sef £1,879. Mae lefelau cyfartalog Treth Gyngor yng Nghymru dal yn is na'r cyfartaledd cyfatebol ar gyfer Awdurdodau Unedol yn Lloegr (£2,139 ar gyfer 23/24). Mae elfen bresennol y Cyngor Sir o Dreth Gyngor Band D 23/24 yn werth £1,553.60.
- Cytunodd y Cyngor yn ddiweddar i gynyddu'r premiymau Treth y Cyngor y gellir eu codi ar Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag hirdymor, yn weithredol o fis Ebrill 2024. Mae gan y penderfyniad hwn y potensial i gynorthwyo gyda Her y Gyllideb drwy osgoi cynnydd uwch eto yn Nhreth y Cyngor, os bydd yr Aelodau o'r un farn.
- Mae'r Cabinet yn ymwybodol bod tua 85% o'r holl anheddau trethadwy yng Ngheredigion yn perthyn i Fandiau A i E. Mae ffigurau cyfredol Cyllideb ddrafft 24/25 yn nodi cynnydd posibl yn Nhreth y Cyngor (ar gyfer elfen Cyngor Sir Ceredigion) o ychydig yn fwy na £4 yr wythnos (neu £18 y mis) ar gyfer eiddo Band D.
- Mae gwaith pellach yn mynd rhagddo i weld ymhle/ os gellir gwneud gostyngiadau pellach yn y gyllideb i wella'r sefyllfa ymhellach.

Mae'r broses Graffu ar y Gyllideb a chyfranogiad yr holl Aelodau yn rhan o'r broses hon. Mae'n amlwg iawn o'r uchod nad yw cynnydd o 2.6% yng nghyllid craidd Llywodraeth Cymru, ynghyd â thoriadau mewn cyllid grant penodol gan Lywodraeth Cymru, yn darparu agos ddigon o gyllid i allu delio â rhannau sylweddol o gyllideb y Cyngor sy'n amodol ar chwyddiant ymhell uwchlaw lefelau CPI, ac mewn sawl maes yn cyrraedd lefelau digid dwbl. Golyga hyn fod her anferthol o ran y gyllideb ac na ellir canolbwyntio yn unig bellach ar wneud pethau'n wahanol ac mewn ffordd arloesol. Mae angen i'r Cyngor wneud arbedion sylweddol yn y Gyllideb a fydd yn gorfod cynnwys lleihau ac, mewn rhai achosion, dileu gwasanaethau'n llwyr.

Yn anffodus, nid yw'r sefyllfa hon yn debygol o gael ei chyfyngu i'r flwyddyn ariannol nesaf yn unig, oherwydd mae'r rhagolygon o ran cyllid cyhoeddus yn y tymor canolig bellach yn edrych hyd yn oed yn fwy llwm, er y ffaith bod Etholiad Cyffredinol y Deyrnas Unedig i'w gynnal erbyn diwedd Ionawr 2025. Wrth symud ymlaen, mae angen i Gyngor Sir Ceredigion ail-werthuso ei bwrpas a'i berthynas sylfaenol â'i drigolion i gynnwys dull gweithredu sylfaenol sy'n canolbwyntio ar ddarparu gwasanaethau statudol craidd, wedi'u seilio ar lefelau priodol o ymyrraeth. Oni bai bod cyfnod newydd o rewi cyflogau a'r pwysau lleiaf posibl o ran costau Gofal Cymdeithasol, ac yn absenoldeb ail-werthuso ei bwrpas a'i ddull gweithredu, mae Cyngor Sir Ceredigion yn debygol iawn o fod yn anghynladwy yn ariannol yn y tymor canolig.

Gofynnwyd i'r Aelodau godi pryderon am wasanaethau penodol yn y Pwyllgorau Craffu perthnasol.

Wedyn rhoddodd Duncan Hall, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael, ddiweddiariad ar lafar ynghylch sefyllfa ddiweddaraf y Gyllideb, fel a ganlyn:

- Yn sgil y £600m a gyhoeddwyd ar 24/01/24 ar gyfer Awdurdodau Lleol Lloegr, deellir y byddai Llywodraeth Cymru yn derbyn cyllid canlyniadol drwy fformiwla Barnett o oddeutu £25m. Gallai hyn fod yn werth tua £600k i Geredigion - i'w gadarnhau. Yn ogystal, mae'r gwaith newydd ddod i ben ar y broses gaffael ar gyfer contract gwastraff gweddilliol newydd y Cyngor. Bydd hyn yn cael ei adrodd i'r Cabinet ar 20/02/24 gan broffwydo, am y tro, y daw mantais ariannol o £300k. Mae'r cyfuniad o'r ddau ffactor, os cân nhw eu cadarnhau, yn werth tua 2% yn nhermau Treth y Cyngor.
- Rhoddwyd gwybod i Aelodau'r Pwyllgor fod Arweinydd y Cyngor wedi anfon llythyr i Lywodraeth Cymru sy'n cynnwys 12 pwynt lobïo. Mae'r llythyr hwn bellach wedi'i rannu ymhlith holl Aelodau'r Cyngor.
- Pwysleisiodd DH faint yr her ariannol tymor canolig os caiff cyllid y sector cyhoeddus ei gyfyngu i ddim mwy na chynnydd blynyddol o 1%, neu waeth o bosib, o 25/26 ymlaen.

Bydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu perthnasol yn ystyried, ar 08/02/24 a 09/02/24, yr effaith ar y Gwasanaethau sydd yn eu cylchoedd gwaith nhw.

Wedyn rhoddwyd cyfle i'r Aelodau ofyn cwestiynau a atebwyd yn eu tro gan yr Arweinydd, yr Aelod o'r Cabinet neu'r Swyddog perthnasol. Dyma'r prif bwyntiau a godwyd:

- Mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhawyd nad yw'n anghyfreithlon defnyddio cronfeydd wrth gefn cyffredinol, ond ei fod yn cael ei gydnabod yn arfer gwael os nad archwiliwyd ac ystyriwyd llwybrau eraill yn y lle cyntaf. Rhoddodd yr Aelod o'r Cabinet a'r Swyddog Adran 151 eglurhad ar y polisi presennol ynghylch defnyddio cronfeydd wrth gefn cyffredinol ac atgoffodd yr Aelodau mai dim ond unwaith y gallwch ddefnyddio arian wrth gefn.
- Mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhawyd bod modd cyflawni cyllideb gytbwys a chadarn.
- Dywedodd Aelod y bydd angen ymgynghori ar lawer o gynigion. O ystyried yr amserlen ar gyfer y gyllideb hon, gofynnodd pa mor hyderus oedd y Swyddog Adran 151 y bydd y rhain yn cael eu cyflawni? Mewn ymateb, dywedwyd na fydd modd cyflawni pob arbediad cyllideb yn 100%, ond bod ystyriaeth yn cael ei rhoi i'r

tebygolrwydd o gyflawni a'r cwantwm fydd ynghlwm. Dywedwyd y bydd angen i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol perthnasol sy'n gyfrifol am yr arbedion arfaethedig gael mandad gwleidyddol cyn gynted â phosib oherwydd ni all yr Awdurdod fforddio aros.

- Mynegodd Aelod siom nad oedd yr opsiynau arfaethedig wedi cael eu hystyried yn gynharach. Mewn ymateb, cadarnhawyd bod 4 Gweithdy Cyllideb wedi'u cynnal ar gyfer yr Aelodau ers mis Medi 2023 a bod ymgysylltu parhaus wedi digwydd gyda'r Cynghorwyr, yn fwy felly nag ym mhrosesau cyllidebol y blynyddoedd diwethaf.
- Cadarnhawyd y byddai gan bob Swyddog Arweiniol Corfforaethol ragor o wybodaeth i'r Aelodau am y cynigion o ran arbedion, a hynny yn y Pwyllgorau Craffu unigol.
- Dywedodd yr Arweinydd wrth Aelodau'r Pwyllgor ei fod wedi cyhoeddi llythyr ysgrifenedig at drigolion Ceredigion sy'n rhoi gwybod am y sefyllfa ariannol bresennol.
- Rhoddwyd gwybod, os na chaiff y Dreth Gyngor arfaethedig ei chymeradwyo, y bydd angen edrych yn fanylach ar Wasanaethau unigol ac efallai y bydd rhai yn cael eu cwtogi/dileu.
- Mewn ymateb i gwestiwn ynghylch praesept Cynghorau Tref a Chymuned, dywedwyd bod llawer wedi pennu eu praesept eisoes a bod y cyfarfodydd yn rhy hwyr o bosib. Cadarnhawyd bod rhai yn ailystyried eu praesept yn dilyn y cyfarfodydd a gynhaliwyd a bod ganddynt bythefnos o hyd i gyflwyno, tan ddiwedd dydd ar 14/02/24.
- Cadarnhaodd yr Arweinydd ei fod wedi herio ffigurau diweddar y Swyddfa Ystadegau Gwladol parthed y boblogaeth, gan fod ffigurau diweddaraf y Cyfrifiad yn dangos bod poblogaeth Ceredigion yn uwch, ac os felly dylai setliad y gyllideb adlewyrchu'r data cywir.
- Amlygwyd bod cost cludiant o'r cartref i'r ysgol yn bryder.
- Mewn ymateb i gwestiwn yn cwestiynu'r ffigurwr am chwyddiant cyflog a bod yn rhan o drafodaethau'r cyflog cenedlaethol, rhoddwyd esboniad manwl am y sefyllfa gyfreithiol, gan gynnwys cyngor y Prif Weithredwr, parthed tâl Athrawon a thâl i'r staff cyffredinol.
- Cafwyd trafodaeth hirfaith ynghylch cynnig y Cabinet parthed Premiwm Treth y Cyngor a oedd i'w weld ar dudalennau 15 ac 16 o becyn yr agenda. Cododd llawer o Aelodau bryderon cryf ynghylch newid posib yn y polisi a gwnaethant ofyn am esboniad cyn cytuno. Esboniwyd yr egwyddor o gapio'r gronfa Tai Cymunedol ar uchafswm o £2.0m a rhyddhau 75% o'r cyllid i gefnogi'r gyllideb gyffredinol (gwerth tua 3.5% yn nhermau Treth y Cyngor).
- Mewn ymateb i gwestiwn, cadarnhawyd bod llythyrau wedi'u hanfon at bob Ysgol Gynradd ac Uwchradd yng Ngheredigion gan roi'r dewis i Benaethiaid a Llywodraethwyr wahodd staff (os bydd Ysgol yn ystyried hynny'n briodol) i gyflwyno datganiad o ddiddordeb, mewn egwyddor, i ystyried yr opsiwn o ddiswyddo gwirfoddol.

Argymhellion:

Ar ôl trafod, **CYTUNODD** yr Aelodau i nodi'r argymhellion canlynol:

- 1. Ystyried sefyllfa gyffredinol y gyllideb yn unol â'r hyn a nodir yn yr adroddiad am y gyllideb yn Atodiad A.**
- 2. Nodi y bydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu unigol yn ystyried, ar 08/02/24 a 09/02/24, yr effaith ar y gwasanaethau sydd yn eu cylchoedd gwaith nhw.**

Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:

Er mwyn cynorthwyo'r gwaith o baratoi cyllideb gytbwys a sicrhau bod y gyllideb gyffredinol sy'n cael ei chynnig yn cael ei chraffu'n briodol.

Yn ogystal, gofynnodd Aelodau'r Pwyllgor am y wybodaeth ganlynol:

1. Gwybodaeth yn ymwneud ag arbedion posib, er enghraifft pe bai perchnogaeth y Gwasanaethau Hamdden yn cael ei throsglwyddo i Ymddiriedolaethau yn y dyfodol (y tu hwnt i Broses Gyllidebol 24/25).
2. Esboniad llawnach ynghylch yr argymhelliad sy'n ymwneud â defnyddio'r premiwm ar dai gwag ac ail gartrefi a'r effaith ar y polisi presennol.
3. Rhagor o wybodaeth am y gymhareb staff-preswylwyr o'i chymharu ag Awdurdodau Lleol eraill.

Diolchodd y Cadeirydd ac Aelodau'r Pwyllgor i'r Swyddogion am eu gwaith caled wrth baratoi'r papurau ar gyfer yr agenda.

Y Cyngorydd Keith Evans
Cadeirydd y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Adroddiad am Gyllideb ddrafft 24/25

Pwrpas yr adroddiad: Rhoi adborth ar y Gyllideb ddrafft fel y'i hystyriwyd gan y Cabinet ar 23/01/24

Cefndir:

Gofynnwyd i bob Pwyllgor Trosolwg a Chraffu ystyried adroddiad Cyllideb ddrafft 24/25 a gyflwynwyd i'r Cabinet ar 23/01/24 a'r effaith gysylltiedig ar y Gwasanaethau priodol o fewn ei gylch gwaith.

Gwnaeth y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach gyfarfod ar Chwefror yr 8^{fed} 2024 am 9:30am.

Cyflwynodd Arweinydd y Cyngor, y Cynghorydd Bryan Davies, yr adroddiad ar y gyllideb ddrafft ar gyfer 2024/2025 (Atodiad A). Dywedodd yr Arweinydd fod hon yn sefyllfa ariannol eithriadol o anodd sy'n wynebu'r Cyngor gyda phwysau ariannol sylweddol.

Cyflwynodd Aelod y Cabinet ar gyfer Cyllid a Chaffael, y Cynghorydd Gareth Davies, y wybodaeth sy'n weddill yn Atodiad A yr adroddiad. Dywedodd y Cynghorydd Davies hefyd mai dyma'r sefyllfa ariannol waethaf y mae wedi ei hwynebu o bell ffordd fel Cynghorydd wrth bennu'r gyllideb.

Yna rhoddodd Duncan Hall, Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Cyllid a Chaffael, ddiweddiad llafar byr o ran sefyllfa ddiweddaraf y Gyllideb.

Yna rhoddodd Aelodau'r Cabinet yn eu tro wybodaeth fanwl ynghylch Atodiadau B ac C a'r cynigion penodol o ran arbedion a ddangosir yn Atodiad D, D1-D4 fel a ganlyn:

D1 - Porth Cynnal

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

Y Cynghorydd Alun Williams, Aelod Cabinet dros Gydol Oes a Llesiant

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £123k

Y gyllideb bresennol: £33.7m

D2 - Porth Gofal

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

Y Cynghorydd Alun Williams, Aelod Cabinet dros Gydol Oes a Llesiant

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £996k

Y gyllideb bresennol: £15.5m

D3 - Porth Cymorth Cynnar

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

• Y Cynghorydd Alun Williams, Aelod Cabinet dros Gydol Oes a Llesiant

• Y Cynghorydd Catrin MS Davies, Aelod Cabinet dros Ddiwylliant, Hamdden a Gwasanaethau Cwsmeriaid

- Y Cyngorydd Matthew Vaux, Aelod Cabinet dros Bartneriaethau, Gwasanaethau Tai, Cyfreithiol a Llywodraethu a Diogelu'r Cyhoedd
Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £222k
Y gyllideb bresennol: £4.1m

D4 – Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd (Yr elfen Diogelu'r Cyhoedd)

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

Y Cyngorydd Matthew Vaux, Aelod Cabinet dros Bartneriaethau, Gwasanaethau Tai, Cyfreithiol a Llywodraethu a Diogelu'r Cyhoedd

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £64k (allan o £70k ar gyfer Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd)

Y gyllideb bresennol: £2.5m

Yna ystyriodd yr Aelodau Atodiad E, Ffioedd a Chostau yn ymwneud â'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach, tudalennau 1-49 papurau'r agenda.

Yna ystyriodd yr aelodau Atodiad F ac Atodiad G.

Yn dilyn trafodaeth, gofynnwyd i Aelodau'r Pwyllgor ystyried yr argymhellion canlynol.

Argymhellion:

O ran y gwasanaethau sydd yng nghylch gwaith y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu hwn, gofynnir i'r Aelodau:

1. Ystyried y canlynol:
 - a) sefyllfa gyffredinol cyllideb ddrafft 24/25.
 - b) yr elfennau perthnasol o ran y symudiadau yn y Gyllideb Refeniw.
 - c) yr elfennau perthnasol yng nghyswllt y pwysau o ran costau yn y Gyllideb Refeniw.
 - d) yr elfennau perthnasol o ran y cynigion ynghylch gwneud arbedion yn y Gyllideb Refeniw.
 - e) yr elfennau perthnasol o ran y cynigion ynghylch Ffioedd a Chostau.
 - f) cynnig y Cabinet ynghylch Premiymau Treth y Cyngor.
 - g) yr elfennau perthnasol o ran y Rhaglen Gyfalaf Aml-flwyddyn.
2. Gwneud unrhyw argymhellion y mae'r Pwyllgor yn credu sy'n briodol yng nghyswllt y Gyllideb, er mwyn i'r Cabinet eu hystyried ar 20/02/24.

Rheswm dros yr argymhellion:

Er mwyn cynorthwyo â pharatoi cyllideb gytbwys, sicrhau bod y gyllideb gyffredinol sy'n cael ei chynnig yn cael ei chraffu'n briodol a gwneud argymhellion, fel y bo'n briodol, i'r Cabinet eu hystyried yn ei gyfarfod nesaf ar 20/02/24.

Yn dilyn trafodaeth, cytunodd Aelodau'r Pwyllgor eu bod wedi ystyried yr argymhellion uchod ac wedi cytuno i argymhell bod y Cabinet yn:

1. Archwilio'r posibilrwydd o ddefnyddio Meysydd Parcio Ysgolion ar gyfer defnyddwyr y Canolfannau Lles, yn enwedig yn Llanbedr Pont Steffan, gan fod lleoedd parcio yn gyfyngedig iawn ac yn broblemus iawn. Mae defnyddwyr wedi dweud eu bod, oherwydd y broblem hon, wedi rhoi'r gorau i ddefnyddio'r cyfleusterau.

Y Cyngorydd Caryl Roberts
Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Adroddiad am Gyllideb ddrafft 24/25

Pwrpas yr adroddiad: Rhoi adborth ar y Gyllideb ddrafft fel y'i hystyriwyd gan y Cabinet ar 23/01/24

Cefndir:

Gofynnwyd i bob Pwyllgor Trosolwg a Chraffu ystyried adroddiad Cyllideb ddrafft 24/25 a gyflwynwyd i'r Cabinet ar 23/01/24 a'r effaith gysylltiedig ar y Gwasanaethau priodol o fewn ei gylch gwaith.

Gwnaeth y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu gyfarfod ar Chwefror yr 8^{fed} 2024 am 1:30pm.

Cyflwynodd Arweinydd y Cyngor, y Cynghorydd Bryan Davies, yr adroddiad ar y gyllideb ddrafft ar gyfer 2024/2025 (Atodiad A). Dywedodd yr Arweinydd fod hon yn sefyllfa ariannol eithriadol o anodd sy'n wynebu'r Cyngor gyda phwysau ariannol sylweddol.

Cyflwynodd Aelod y Cabinet ar gyfer Cyllid a Chaffael, y Cynghorydd Gareth Davies, y wybodaeth sy'n weddill yn Atodiad A yr adroddiad. Dywedodd y Cynghorydd Davies hefyd mai dyma'r sefyllfa ariannol waethaf y mae wedi ei hwynebu o bell ffordd fel Cynghorydd wrth bennu'r gyllideb.

Yna rhoddodd Duncan Hall, Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Cyllid a Chaffael, ddiweddariad llafar byr o ran sefyllfa ddiweddaraf y Gyllideb.

Yna rhoddodd Aelodau'r Cabinet yn eu tro wybodaeth fanwl ynghylch Atodiadau B ac C a'r cynigion penodol o ran arbedion a ddangosir yn Atodiad D, fel a ganlyn:

D1 – Gwasanaethau Ysgolion a Dysgu Gydol Oes

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

- Y Cynghorydd Wyn Thomas, Aelod Cabinet dros Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau;
- Y Cynghorydd Catrin M S Davies, Aelod Cabinet dros Ddiwylliant, Hamdden a Gwasanaethau Cwsmeriaid

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £1.539m o Gyllidebau Dirprwyedig Ysgolion

£696k o'r gyllideb sy'n cael ei chadw ar gyfer y Gwasanaethau Ysgolion a Dysgu Gydol Oes

Y gyllideb bresennol: £56.8m (gan gynnwys £47.5m a ddirprwyir i ysgolion)

Yna ystyriodd yr Aelodau Atodiad E, Ffioedd a Chostau yn ymwneud â'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu, tudalennau 15-16 papurau'r agenda.

Yna ystyriodd yr aelodau Atodiad F ac Atodiad G.

Yn dilyn trafodaeth, gofynnwyd i Aelodau'r Pwyllgor ystyried yr argymhellion canlynol.

Argymhellion:

O ran y gwasanaethau sydd yng nghylch gwaith y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu hwn, gofynnir i'r Aelodau:

1. Ystyried y canlynol:
 - a) sefyllfa gyffredinol cyllideb ddrafft 24/25.
 - b) yr elfennau perthnasol o ran y symudiadau yn y Gyllideb Refeniw.
 - c) yr elfennau perthnasol yng nghyswllt y pwysau o ran costau yn y Gyllideb Refeniw.
 - d) yr elfennau perthnasol o ran y cynigion ynghylch gwneud arbedion yn y Gyllideb Refeniw.
 - e) yr elfennau perthnasol o ran y cynigion ynghylch Ffioedd a Chostau.
 - f) cynnig y Cabinet ynghylch Premiymau Treth y Cyngor.
 - g) yr elfennau perthnasol o ran y Rhaglen Gyfalaf Aml-flwyddyn.
2. Gwneud unrhyw argymhellion y mae'r Pwyllgor yn credu sy'n briodol yng nghyswllt y Gyllideb, er mwyn i'r Cabinet eu hystyried ar 20/02/24.

Rheswm dros yr argymhellion:

Er mwyn cynorthwyo â pharatoi cyllideb gytbwys, sicrhau bod y gyllideb gyffredinol sy'n cael ei chynnig yn cael ei chraffu'n briodol a gwneud argymhellion, fel y bo'n briodol, i'r Cabinet eu hystyried yn ei gyfarfod nesaf ar 20/02/24.

Yn dilyn trafodaeth, cytunodd Aelodau'r Pwyllgor eu bod wedi ystyried yr argymhellion uchod ac wedi cytuno y byddai cynigion a nodwyd yn y dyfodol o ran arbedion ar gyfer 2025/26 ymlaen yn cael eu rhoi ar y flaenraglen graffu pan fo'n briodol.

Y Cynghorydd Endaf Edwards
Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Adroddiad am Gyllideb ddrafft 24/25

Pwrpas yr adroddiad: Rhoi adborth ar y Gyllideb ddrafft fel y'i hystyriwyd gan y Cabinet ar 23/01/24

Cefndir:

Gofynnwyd i bob Pwyllgor Trosolwg a Chraffu ystyried adroddiad Cyllideb ddrafft 24/25 a gyflwynwyd i'r Cabinet ar 23/01/24 a'r effaith gysylltiedig ar y Gwasanaethau priodol o fewn ei gylch gwaith.

Gwnaeth y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus gyfarfod ar Chwefror y 9^{fed} 2024 am 9:30am.

Cyflwynodd Arweinydd y Cyngor, y Cynghorydd Bryan Davies, yr adroddiad ar y gyllideb ddrafft ar gyfer 2024/2025 (Atodiad A). Dywedodd yr Arweinydd fod hon yn sefyllfa ariannol eithriadol o anodd sy'n wynebu'r Cyngor gyda phwysau ariannol sylweddol.

Cyflwynodd Aelod y Cabinet ar gyfer Cyllid a Chaffael, y Cynghorydd Gareth Davies, y wybodaeth sy'n weddill yn Atodiad A yr adroddiad. Dywedodd y Cynghorydd Davies hefyd mai dyma'r sefyllfa ariannol waethaf y mae wedi ei hwynebu o bell ffordd fel Cynghorydd wrth bennu'r gyllideb.

Yna rhoddodd Duncan Hall, Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Cyllid a Chaffael, ddiweddariad llafar byr o ran sefyllfa ddiweddaraf y Gyllideb.

Yna rhoddodd Aelodau'r Cabinet yn eu tro wybodaeth fanwl am Atodiadau B ac C a'r cynigion penodol o ran arbedion a ddangosir yn Atodiad D, fel a ganlyn:

D1 – Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

Y Cynghorydd Keith Henson, Aelod Cabinet dros Briffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol a Rheoli Carbon

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £1.576m

Y gyllideb bresennol: £19.4m

D2 – Economi ac Adfywio

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

Y Cynghorydd Clive Davies, Aelod Cabinet dros yr Economi ac Adfywio

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £255k (rhan o'r £419k o ostyngiadau arfaethedig ar gyfer Gwasanaeth yr Economi ac Adfywio)

Y gyllideb bresennol: £4.0m

Yna ystyriodd yr Aelodau Atodiad E, Ffioedd a Chostau yn ymwneud â'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus, tudalennau 17-42 papurau'r agenda.

Yna ystyriodd yr aelodau Atodiad F ac Atodiad G.

Yn dilyn trafodaeth, gofynnwyd i Aelodau'r Pwyllgor ystyried yr argymhellion canlynol.

Argymhellion:

O ran y gwasanaethau sydd yng nghylch gwaith y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu hwn, gofynnir i'r Aelodau:

1. Ystyried y canlynol:
 - a) sefyllfa gyffredinol cyllideb ddrafft 24/25.
 - b) yr elfennau perthnasol o ran y symudiadau yn y Gyllideb Refeniw.
 - c) yr elfennau perthnasol yng nghyswllt y pwysau o ran costau yn y Gyllideb Refeniw.
 - d) yr elfennau perthnasol o ran y cynigion ynghylch gwneud arbedion yn y Gyllideb Refeniw.
 - e) yr elfennau perthnasol o ran y cynigion ynghylch Ffioedd a Chostau.
 - f) cynnig y Cabinet ynghylch Premiymau Treth y Cyngor.
 - g) yr elfennau perthnasol o ran y Rhaglen Gyfalaf Aml-flwyddyn.
2. Gwneud unrhyw argymhellion y mae'r Pwyllgor yn credu sy'n briodol yng nghyswllt y Gyllideb, er mwyn i'r Cabinet eu hystyried ar 20/02/24.

Rheswm dros yr argymhellion:

Er mwyn cynorthwyo â pharatoi cyllideb gytbwys, sicrhau bod y gyllideb gyffredinol sy'n cael ei chynnig yn cael ei chraffu'n briodol a gwneud argymhellion, fel y bo'n briodol, i'r Cabinet eu hystyried yn ei gyfarfod nesaf ar 20/02/24.

Yn dilyn trafodaeth, cytunodd Aelodau'r Pwyllgor eu bod wedi ystyried yr argymhellion uchod ac wedi cytuno i argymhell bod y Cabinet yn:

1. Nid yw'r cynnig i gael gwared ar gasgliad ar wahân/penodedig Cynhyrchion Hylendid Amsugol yn cael ei ystyried fel rhan o'r arbedion arfaethedig;
2. Cynhelir Aseidiadau Effaith Integredig o ran y cynigion a nodwyd ar gyfer lleihau costau / arbedion;
3. Rhoddir rhagor o fanylion am y cynigion a nodwyd ar gyfer lleihau costau/arbedion e.e. cynnig y cyfleusterau cyhoeddus a'r cynnig i gyfyngu ar nifer y bagiau du a gesglir o bob aelwyd.

Y Cyngorydd Gwyn Wigley Evans
Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Adroddiad am Gyllideb ddrafft 24/25

Pwrpas yr adroddiad: Rhoi adborth ar y Gyllideb ddrafft fel y'i hystyriwyd gan y Cabinet ar 23/01/24

Cefndir:

Gofynnwyd i bob Pwyllgor Trosolwg a Chraffu ystyried adroddiad Cyllideb ddrafft 24/25 a gyflwynwyd i'r Cabinet ar 23/01/24 a'r effaith gysylltiedig ar y Gwasanaethau priodol o fewn ei gylch gwaith.

Gwnaeth y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol gyfarfod ar Chwefror y 9^{fed} 2024 am 1:30pm.

Cyflwynodd Arweinydd y Cyngor, y Cynghorydd Bryan Davies, yr adroddiad ar y gyllideb ddrafft ar gyfer 2024/2025 (Atodiad A). Dywedodd yr Arweinydd fod hon yn sefyllfa ariannol eithriadol o anodd sy'n wynebu'r Cyngor gyda phwysau ariannol sylweddol.

Cyflwynodd Aelod y Cabinet ar gyfer Cyllid a Chaffael, y Cynghorydd Gareth Davies, y wybodaeth sy'n weddill yn Atodiad A yr adroddiad. Dywedodd y Cynghorydd Davies hefyd mai dyma'r sefyllfa ariannol waethaf y mae wedi ei hwynebu o bell ffordd fel Cynghorydd wrth bennu'r gyllideb.

Yna rhoddodd Duncan Hall, Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Cyllid a Chaffael, ddiweddiad llafar byr o ran sefyllfa ddiweddaraf y Gyllideb.

Yna ystyriwyd Atodiadau B ac C.

Yna rhoddodd Aelodau'r Cabinet yn eu tro wybodaeth fanwl ynghylch y cynigion penodol o ran arbedion a ddangosir yn Atodiad D, (D1-D7) fel a ganlyn:

D1 – Cyswllt Cwsmeriaid TGCh a Digidol

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

Y Cynghorydd Catrin M S Davies, Aelod Cabinet dros Ddiwylliant, Hamdden a Gwasanaethau Cwsmeriaid

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £283k

Y gyllideb bresennol: £6.5m

D2 – Gwasanaethau Democrataidd

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

Y Cynghorydd Bryan Davies, Aelod Cabinet dros Wasanaethau Democrataidd, Polisi, Perfformiad a Phobl a Threfniadaeth

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £15k

Y gyllideb bresennol: £5.0m (gan gynnwys Lwfansau Aelodau)

D3 – Economi ac Adfywio

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

Y Cyngorydd Clive Davies, Aelod Cabinet dros yr Economi ac Adfywio

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £164k (rhan o £419k o gyfanswm y gostyngiadau a gynigiwyd gan Economi ac Adfywio)

Y gyllideb bresennol: £4.0m

D4 – Cyllid a Chaffael

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

Y Cyngorydd Gareth Davies, Aelod Cabinet dros Gyllid a Chaffael

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £0.666m

Y gyllideb bresennol: £19.0m

D5 – Pobl a Threfniadaeth

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

Y Cyngorydd Bryan Davies, Aelod Cabinet dros Wasanaethau Democrataidd, Polisi, Perfformiad a Phobl a Threfniadaeth

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £20k

Y gyllideb bresennol: £2.3m

D6 – Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd (Elfen Polisi a Pherfformiad)

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

Y Cyngorydd Bryan Davies, Aelod Cabinet dros Wasanaethau Democrataidd, Polisi, Perfformiad a Phobl a Threfniadaeth

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £6k (allan o £70k ar gyfer Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd)

Y gyllideb bresennol: £2.5m

D7 – Cyfreithiol a Llywodraethu

Aelod Cabinet a Phortffolio Cabinet:

Y Cyngorydd Matthew Vaux, Aelod Cabinet dros Bartneriaethau, Gwasanaethau Tai, Cyfreithiol a Llywodraethu a Diogelu'r Cyhoedd

Y Targed o ran Lleihau Costau / Gwneud Arbedion 2024/25: £19k

Y gyllideb bresennol: £1.7m

Yna ystyriodd yr Aelodau Atodiad E, Ffioedd a Chostau yn ymwneud â'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol, tudalennau 1-49 papurau'r agenda.

Yna ystyriodd yr Aelodau Atodiad F, cynnig y Cabinet o ran Premiymau Treth y Cyngor ac Atodiad G, elfennau perthnasol y Rhaglen Gyfalaf Aml-flwyddyn.

Yn dilyn trafodaeth, gofynnwyd i Aelodau'r Pwyllgor ystyried yr argymhellion canlynol.

Argymhellion:

O ran y gwasanaethau sydd yng nghylch gwaith y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu hwn, gofynnir i'r Aelodau:

1. Ystyried y canlynol:

- a) sefyllfa gyffredinol cyllideb ddrafft 24/25.
- b) yr elfennau perthnasol o ran y symudiadau yn y Gyllideb Refeniw.
- c) yr elfennau perthnasol yng nghyswllt y pwysau o ran costau yn y Gyllideb Refeniw.

- d) yr elfennau perthnasol o ran y cynigion ynghylch gwneud arbedion yn y Gyllideb Refeniw.
 - e) yr elfennau perthnasol o ran y cynigion ynghylch Ffioedd a Chostau.
 - f) cynnig y Cabinet ynghylch Premiymau Treth y Cyngor.
 - g) yr elfennau perthnasol o ran y Rhaglen Gyfalaf Aml-flwyddyn.
2. Gwneud unrhyw argymhellion y mae'r Pwyllgor yn credu sy'n briodol yng nghyswllt y Gyllideb, er mwyn i'r Cabinet eu hystyried ar 20/02/24.

Rheswm dros yr argymhellion:

Er mwyn cynorthwyo â pharatoi cyllideb gytbwys, sicrhau bod y gyllideb gyffredinol sy'n cael ei chynnig yn cael ei chraffu'n briodol a gwneud argymhellion, fel y bo'n briodol, i'r Cabinet eu hystyried yn ei gyfarfod nesaf ar 20/02/24.

Yn dilyn trafodaeth, cytunodd Aelodau'r Pwyllgor eu bod wedi ystyried yr argymhellion uchod ac wedi cytuno i argymhell bod y Cabinet yn:

- *Clustnodi'r 25% presennol ar Ail Gartrefi a Phremiymau Gwag Hirdymor i'r Cynllun Tai Cymunedol, heb gyflwyno cap.*

Y Cynghorydd Rhodri Evans
Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

CYNGOR SIR CEREDIGION

<u>Adroddiad i'r:</u>	Cabinet
<u>Dyddiad y cyfarfod:</u>	20/02/24
<u>Teitl:</u>	Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol – Cyllid a Chaffael ynghylch Cyllideb Refeniw 24/25.
<u>Pwrpas yr adroddiad:</u>	Ystyried y sefyllfa ddiweddaraf ynghylch Cyllideb Refeniw ddrafft 24/25 a gwneud argymhellion i'r Cyngor Llawn ar gyfer y cyfarfod a gynhelir ar 29/02/24.

Er Penderfyniad**Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:****Y Cyngorydd Bryan Davies Arweinydd y Cyngor****Y Cyngorydd Gareth Davies Aelod Cabinet ar gyfer Cyllid a Chaffael****1. Cefndir**

Ystyriodd y Cabinet Gyllideb ddrafft 2024/25 ar 23/01/24 a cheisiodd farn y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu ar y Gyllideb. Cyfarfu'r Pwyllgorau wedyn ar 01/02/24, 08/02/24 a 09/02/24. Mae adborth gan bob Pwyllgor yn cael ei adrodd i'r cyfarfod Cabinet hwn.

2. Y Sefyllfa Ddiweddaraf o ran y Gyllideb

Mae'r broses o ran y gyllideb eleni wedi bod yn llawer mwy ansicr na'r arfer oherwydd yr heriau eithriadol sy'n cael eu hwynebu. Mae'r sefyllfa ddiweddaraf a'r newidiadau o'r sefyllfa flaenorol a adroddwyd i'r Cabinet ar 23/01/24 wedi'u crynhoi isod:

a) Awdurdod Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru

Cyfarfu'r Awdurdod Tân ar 12/02/24 i bennu ei Gyllideb a'r ardoll Tân i awdurdodau cyfansoddol ar gyfer 24/25. Mae'r ardoll tân yn rhan o Gyllideb Cyngor Sir Ceredigion ac am yr ail flwyddyn yn olynol mae hi wedi cynyddu'n sylweddol.

£584k yw'r cynnydd ar gyfer 24/25 - gyda'r ardoll Tân yn cynyddu o £4.856m i £5.440m (12%). Ni wnaed unrhyw lwfans am gyllid ar gyfer cost uwch Cyfraniadau'r Cyflogwr i Bensiynau Diffoddwyr Tân. Disgwylir i hyn fod yn £87k ar gyfer Ceredigion, os bydd Llywodraeth y Deyrnas Unedig (ac yn ei thro, Llywodraeth Cymru) yn darparu cyllid o 100% ar gyfer hyn. Felly, bydd angen i'r Cyngor gyllidebu ar gyfer y gost dybiedig hon. Bydd hyn yn lleihau'r pwysau o ran costau o £584k i £497k - **mae hyn yn dal i fod yn gyfwerth â 1.10% ar Dreth Gyngor Band D.**

b) Cyllid Ychwanegol gan Lywodraeth Cymru

Ar 24/01/24, cyhoeddodd Llywodraeth y DU gefnogaeth pellach o £600m i Awdurdodau Lleol Lloegr gan gynnwys £500m ychwanegol i alluogi Cynghorau i ddarparu gwasanaethau Gofal Cymdeithasol hanfodol.

[Government announces a further £600 million boost for councils - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk/government/news/government-announces-a-further-600-million-boost-for-councils)

Ar 07/02/24, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru bod swm o £25m ar gyfer Awdurdodau Lleol Cymru o ganlyniad i'r dyraniad canlyniadol disgwyliedig ar gyfer Cymru.

[Datganiad Ysgrifenedig: Cyllid Ychwanegol ar gyfer Llywodraeth Leol 2024-25 \(7 Chwefror 2024\) | LLYW.CYMRU](#)

Mae'r £25m ychwanegol o gyllid Llywodraeth Cymru yn cynnwys dwy elfen:

- Gwrthdroi'r toriad cenedlaethol arfaethedig o £10.6m (o £45m i £35m) yn y grant ar gyfer Gweithlu Gofal Cymdeithasol. **Mae'r elfen hon yn lleihau'r pwysau o ran costau i'r Cyngor o £253k.**
- Bydd y £14.4m sy'n weddill, i'w ddyrannu drwy Setliad Terfynol Cyllid Llywodraeth Leol ar 27/02/24. **£343k yw'r dyraniad dangosol ar gyfer Ceredigion.** Mae hyn yn golygu cynnydd ariannol craidd o 2.9% yn hytrach na 2.6%.

c) Grantiau penodol i'w trosglwyddo i Setliad Terfynol 24/25

Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi cadarnhau **bod disgwyl i'r 4 elfen ganlynol gael eu trosglwyddo i'r Setliad Terfynol** sydd i'w ddisgwyl ar 27/02/24. Grantiau penodol yw'r rhain i gyd ar hyn o bryd, a delir gan Lywodraeth Cymru drwy lythyron yn cynnig grantiau unigol.

	£'000
Menter Benthycia Llywodraeth Leol: Cynllun Amddiffyn Arfordir Aberaeron	1,944
Rheoli'r Perygl o Lifogydd ac Erydu Arfordirol	225
Claddu ac Amlosgi Plant	19
Fframwaith Perfformiad a Gwella Gofal Cymdeithasol	40
CYFANSWM	2,228

d) Ffioedd a Thaliadau

Mae'r Ffioedd a'r Taliadau arfaethedig sydd i fod yn weithredol o 01/04/24 wedi'u cynnwys yn adroddiad y Gyllideb a aeth i'r Cabinet ar 23/01/24 ac yna eu cynnwys ym mhapurau'r Pwyllgorau Craffu. Ni chynigiwyd unrhyw newidiadau i'r papurau hynny gan y Cabinet a gwelir y rhain yn Atodiad 1 i Atodiad 4.

Fodd bynnag, mae'r ffioedd a godir ar gyfer Cartrefi Gofal y Cyngor a'r rhai sy'n cael eu talu i gartrefi Gofal y Sector Preifat yn dal i gael eu trafod gyda'r

darparwyr perthnasol. Felly, bydd y Ffioedd hyn yn destun adroddiad ar wahân i gyfarfod nesaf y Cabinet.

e) Cynigion i Gwtogi ar y Gyllideb

Mae 3 chynnig arall i Gwtogi ar y Gyllideb, gwerth cyfanswm o £714k, wedi'u hychwanegu at y rhestr flaenorol a welir yn Atodiad 5 o adroddiad y Gyllideb a aeth i'r Cabinet 23/01/24.

Mae hyn yn cynnwys canlyniad dros dro'r Contract Gwastraff Gweddilliol newydd arfaethedig (£300k) sy'n cael ei ystyried ar wahân ar agenda'r Cabinet heddiw.

Yn ogystal, mae grŵp Gorchwyl a Gorffen, ar hyn o bryd, yn cynnal adolygiad trylwyr o'r Lleoliadau Plant mwyaf costus - gan gwmpasu'r lleoliadau presennol y tu allan i'r sir a'r ystyriaethau trosiannol ar gyfer cyfleusterau newydd i blant y tu mewn i'r sir. Mae'r gwaith cynnar gan y grŵp hwn bellach yn targedu arbediad o £395k yn y gyllideb sylfaenol, o'i gymharu â'r pwysau o ran costau cyllidebol amcangyfrifedig, a gynhwysir yn adroddiad y gyllideb a aeth i'r Cabinet ar 23/01/24. Yr ethos sylfaenol yw lle bynnag y bo hynny'n ymarferol bosibl, y lle gorau i blentyn sydd wedi'i fagu yng Ngheredigion ddylai fod yn ôl yng Ngheredigion ac nid mewn lleoliad y tu allan i'r sir.

Gyda chyfanswm gwariant amcangyfrifedig o £7.159m ar gyfer 24/25 (sy'n cynnwys £1.709m ar gyfer cyfleusterau y tu mewn i'r sir a £5.450m ar gyfer lleoliadau y tu allan i'r sir), mae'r eitem hon yn y gyllideb yn gostus ac yn gyfnewidiol, oherwydd y gall 1 lleoliad newydd gostio mwy na £250k. Mae risgiau cyllidebol sylweddol yn gysylltiedig â'r ffrwd waith hon. Felly, mae cyfanswm y gwariant a amcangyfrifir ar yr elfen o leoliadau y tu allan i'r sir bellach yn cael ei ddiwygio a'i ostwng gan £395k i £5.055m er mwyn adlewyrchu'r camau sy'n cael eu targedu.

Y Gwasanaeth	Cynigion i Gwtogi ar y Gyllideb	£'000
Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Contract Gwastraff Gweddilliol - Canlyniad dros dro o gaffael contract newydd	300
Yr Economi ac Adfywio	Arbediad ar Ardrethi Busnes - Rhyddhad Gwres ar 2 gyfleuster Biomas	19
Y Grŵp Arweiniol	Lleoliadau y Tu Allan i'r Sir – Gostyngiad wedi'i dargedu	395
CYFANSWM		714

Er mwyn cael y wybodaeth gyflawn, mae rhestr lawn wedi'i diweddarau o'r cynigion i Gwtogi ar Gyllideb 24/25 yn Atodiad 5 – sydd bellach yn gyfanswm o £5.819m.

f) Premiymau Treth y Cyngor a godir ar Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor

Nid yw sefyllfa'r Cabinet wedi newid ac o ystyried yr her gyllidebol anferthol, mae angen sicrhau cydbwysedd rhwng yr awydd i glustnodi holl bremiymau Treth y Cyngor gyda'r angen i ystyried sefyllfa'r Gyllideb yn ehangach a hefyd

gyda'r wybodaeth bod gan y Gronfa Tai Cymunedol newydd falans oedd ar gael o £1.8m ar 31/03/23, a fydd yn cynyddu ymhellach erbyn 31/03/24.

Felly, mae'r Cabinet yn dal i gynnig y canlynol:

- Parhau i glustnodi 25% o arian premiymau Treth y Cyngor o 01/04/24, ond na ddylai cyfanswm y cyllid a ddelir fod yn fwy na'r uchafswm o £2.0m. Byddai hyn yn dal i ganiatáu i arian gael ei ddefnyddio ac yna byddai'r swm a ddelir yn cael ei ychwanegu ato drwy ddefnyddio 25% o arian premiymau Treth y Cyngor. Byddai unrhyw gyllid ychwanegol dros £2.0m mewn unrhyw flwyddyn benodol yn cael ei roi yn ôl i gefnogi'r gyllideb gyffredinol.
- Byddai'r 75% arall o arian premiymau Treth y Cyngor o 01/04/24 yn cefnogi'r gyllideb gyffredinol er mwyn lleihau baich Treth y Cyngor ar drigolion Ceredigion.

g) Materion eraill – Y Gwasanaeth Gwastraff

Yn ystod y cyfarfod Craffu Cymunedau Ffyniannus pan graffwyd ar y Gyllideb, fel rhan o'r drafodaeth ynghylch y cynnig i wneud arbedion arfaethedig i gyllideb Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol o ran y Gwasanaeth Gwastraff (cyfyngu ar nifer y bagiau du a gesglir o bob aelwyd), gofynnodd Aelodau'r Pwyllgor Craffu am fwy o eglurder ar y cynnig penodol.

Felly, mae'r Cabinet yn cadarnhau mai'r cynnig i'w gyflwyno fyddai cyfyngu i 3 bag du (ddim mwy na 60 litr yr un) fesul aelwyd breswyl fesul casgliad bob 3 wythnos (yn fras y nifer mwyaf a fyddai'n ffitio mewn bin olwyn 180 neu 240 litr).

Byddai gwastraff Cynhyrchion Hylendid Amsugol (AHP) yn cael ei gasglu drwy'r trefniadau o ran Gwastraff Gweddilliol, ond dal mewn bagiau porffor ar wahân. Ni fyddai'r bagiau porffor hyn yn ffurfio rhan o'r cyfyngu arfaethedig ar y bagiau du. Byddai'r newidiadau i gasgliadau'r Cynhyrchion Hylendid Amsugol yn cael eu hadolygu am gyfnod cychwynnol, i sicrhau bod y model newydd yn gweithio'n effeithiol.

3. Casgliadau

Mae angen i'r Cabinet yn awr wneud ei argymhelliad terfynol i'r Cyngor Llawn, fel y gellir paratoi papurau'r gyllideb a chyfrifiadau Treth y Cyngor ar gyfer cyfarfod y Cyngor Llawn a gynhelir ar 29/02/24. Mae'r tablau canlynol yn tynnu ynghyd bob agwedd ar y sefyllfa ddiweddaraf o ran y Gyllideb:

	<u>23/01/24</u> <u>£'000</u>	<u>20/02/24</u> <u>£'000</u>	<u>Newid</u> <u>£'000</u>
<u>Adnoddau</u>			
Cynnydd yn Setliad Cyllid Allanol Cyfun LIC (2.6% i 2.9%)	132,715	133,058	343
Grantiau Penodol i'w trosglwyddo i'r Setliad Terfynol	-	2,228	2,228
Treth y Cyngor (13.9% i 11.05%)	59,755	58,260	(1,495)
Adnoddau ar gael	192,470	193,546	1,076

Tudalen 201

	<u>23/01/24</u> <u>£'000</u>	<u>20/02/24</u> <u>£'000</u>	<u>Newid</u> <u>£'000</u>
<u>Cyllideb</u>			
Cyllideb Sylfaenol a ddygwyd ymlaen o'r flwyddyn flaenorol	180,101	180,101	-
Trosglwyddiadau grant Setliad Terfynol wedi'u trosglwyddo	-	2,228	2,228
Pwysau Costau'r Gyllideb	18,103	17,850	(253)
Cynigion ar gyfer Lleihau'r Gyllideb	(5,105)	(5,819)	(714)
Cyllideb Ysgolion Ddirprwyedig wedi'i chapio ar gynnydd o 3.1%	(1,539)	(1,539)	-
Cynllun Gostyngiadau Treth y Cyngor	910	725	(185)
Gofyniad Arfaethedig y Gyllideb 24/25	192,470	193,546	1,076

Mae'r sefyllfa hon yn arwain at Ofyniad arfaethedig o £193.546m ar gyfer y Gyllideb. Ar gyfer Gwasanaethau craidd y Cyngor byddai hyn yn arwain at gynnydd arfaethedig o 9.95% yn Nhreth y Cyngor at ddibenion y Cyngor Sir. Fodd bynnag, oherwydd y pwysau ariannol sylweddol yn sgil ardoll y Gwasanaeth Tân, bydd angen ychwanegu cynnydd pellach o 1.1% yn Nhreth y Cyngor er mwyn gallu ariannu'r agwedd hon yn llawn. O ganlyniad, cyfanswm y cynnydd cyffredinol arfaethedig yn Nhreth y Cyngor yw 11.05%.

Byddai'r cynnydd cyffredinol arfaethedig yn Nhreth y Cyngor at ddibenion y Cyngor Sir (gan gynnwys yr ardoll Tân) yn golygu bod eiddo Band D yng Ngheredigion yn talu £1,725.27 am wasanaethau'r Cyngor – sef cynnydd o £171.67 o'r £1,553.60 presennol. Byddai hyn gyfwerth â £14.31 y mis / £3.30 yr wythnos yn ychwanegol.

Argymhellion:

1. Nodi mai Ardoll Tân 24/25 cymeradwy Awdurdod Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru ar gyfer Cyngor Sir Ceredigion yw £5.440m, sef cynnydd o £584k (12%). Ar ôl darparu ar gyfer cyllid costau Pensiwn tybiedig gan Lywodraeth Cymru, mae hyn yn cyfateb i gynnydd o 1.1% yn Nhreth y Cyngor i drigolion Ceredigion.
2. Bod y Cabinet yn cymeradwyo'r rhestr o Ffioedd a Chostau i fod yn effeithiol o 01/04/24 fel yr amlinellir yn:
 - a) Atodiad 1
 - b) Atodiad 2
 - c) Atodiad 3
 - d) Atodiad 4
3. I argymhell i'r Cyngor Llawn, mewn perthynas â Phremiymau Treth y Cyngor o 01/04/24:
 - a) O 01/04/24, dylai 25% o'r holl arian a godir o bremiymau Treth y Cyngor ar Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor (net o ad-daliadau / costau Treth y Cyngor) gael ei glustnodi a'i ddefnyddio i gefnogi'r Cynllun Tai Cymunedol, ar yr amod drwy'r amser na fydd cyfanswm y cyllid a ddelir yn y Cynllun Tai Cymunedol yn fwy na £2.0m ac y bydd unrhyw gyllid y tu hwnt i'r lefel hon mewn unrhyw flwyddyn benodol yn cael ei ddefnyddio i gefnogi sefyllfa'r gyllideb gyffredinol.
 - b) O 01/04/24, bydd 75% o'r holl arian a godir o bremiymau Treth y Cyngor ar Ail Gartrefi ac Eiddo Gwag Hirdymor (net o ad-daliadau / costau Treth y Cyngor) yn cael ei gadw a'i ddefnyddio i gefnogi sefyllfa'r gyllideb gyffredinol, er mwyn lleihau baich Treth y Cyngor ar drigolion Ceredigion.
4. I argymhell i'r Cyngor Llawn, ar gyfer y Gyllideb 24/25:
 - a) Gofyniad y Gyllideb ar gyfer 24/25 yw £193.546m, sy'n cynnwys yr holl gynigion ar gyfer Lleihau'r Gyllideb a amlinellir yn Atodiad 5.
 - b) Mae lefel Treth y Cyngor arfaethedig 24/25 at ddibenion y Cyngor Sir yn gynnydd o 11.05% (sef 1.1% mewn perthynas â chynnydd Ardoll yr Awdurdod Tân a 9.95% ar gyfer holl Wasanaethau eraill y Cyngor)
 - c) Byddai hyn yn cyfateb i gynnydd Band D o £171.67 (sef £14.31 y mis / £3.30 yr wythnos).
5. Bod y Cabinet yn argymhell i'r Cyngor Llawn mai'r terfyn i'w gyflwyno ar gyfer gwastraff gweddilliol o 01/04/24 ymlaen fyddai 3 bag du (dim mwy na 60 litr yr un) fesul aelwyd breswyl fesul casgliad bob 3 wythnos.

Rhesymau dros y penderfyniad:

Galluogi'r gwaith o baratoi Cyllideb 2024/25 i barhau, fel y gellir paratoi papurau'r Gyllideb a chyfrifiadau Treth y Cyngor ar gyfer cyfarfod y Cyngor Llawn ar 29/02/24.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

A oes Aseiad Effaith Integredig wedi'i gwblhau? Os nad oes, dywedwch pam.

Bydd y rhain yn cael eu hystyried ymhellach fel rhan o gyfarfod y Cyngor Llawn ar 29/02/24 - fel a lle bo'n briodol.

Trosolwg a Chraffu:

Mae Cynigion y Gyllideb wedi'u hystyried gan y Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu a'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu unigol.

Fframwaith Polisi:

Mae'r Gyllideb yn cefnogi pob agwedd ar Strategaeth Gorfforaethol 2022-2027

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Mae'r Gyllideb yn cefnogi pob agwedd ar Strategaeth Gorfforaethol 2022-2027

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Fe'u hamlinellir yn yr adroddiad.

Goblygiadau Cyfreithiol:

Rhan o'r broses o bennu'r gyllideb a rhwymedigaeth gyfreithiol y Cyngor i bennu Cyllideb cyn Mawrth 11^{eg}.

Goblygiadau staffio:

Rhan o'r broses o bennu'r gyllideb

Goblygiadau eiddo / asedau:

Rhan o'r broses o bennu'r gyllideb.

Risg(iau):

Amlinellwyd yn adroddiad y Gyllideb ddrafft.

Pwerau Statudol:

Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1972.

Papurau Cefndir:

Adroddiad y gyllideb ddrafft i'r Cabinet – 23/01/24

Atodiadau:

- Atodiad 1 - Cynigion Ffioedd a Chostau (o dan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach)
- Atodiad 2 - Cynigion Ffioedd a Chostau (o dan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu)
- Atodiad 3 - Cynigion Ffioedd a Chostau (o dan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus)
- Atodiad 4 - Cynigion Ffioedd a Chostau (o dan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol)
- Atodiad 5 - Rhestr lawn o'r Cynigion ar gyfer Lleihau'r Gyllideb

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Duncan Hall - Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael

Swyddog(ion) Adrodd:

Duncan Hall - Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael

Dyddiad:

14/02/24

Ffioedd gosod y Cyngor (Mae'r Ffioedd Arfaethedig o 01/04/2024)

PWYLLGOR TROSOLWGW A CHRAFFU: Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Gofal Cymdeithasol

Cyllid A Chaffael

Mae taliadau gofal a chymorth preswyl yn amodol ar asesiad ariannol	Ffi Weinyddol (y sawl sy'n hunan-ariannu a thaliadau a ohiriwyd)	Ffi y flwyddyn	£710.00	£750.00	£40.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Prisiad Eiddo	Gwir Gost + Ffi gweinyddol (£50)				Dim newidiad

Tai Fforddiadwy

Economi Ac Adfywio

Cyngor gan y Gwasanaeth Tai Fforddiadwy	Tâl bob awr heb gynnwys costau teithio		£77.00	£82.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
---	--	--	--------	--------	-------	-------------------------

Angladdau Iechyd y Cyhoedd

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Ymchwiliadau sy'n llwyddo i ddod o hyd i'r sawl sy'n perthyn yn agosaf yn gyfreithiol, neu fel arall ganfod ysgutor yr ewyllys a fydd yna'n mynd ati i drefnu'r angladd.			£306.00	£327.00	£21.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ymchwiliadau i geisio dod o hyd i'r sawl sy'n perthyn yn agosaf yn gyfreithiol, neu ysgutor yr ewyllys, costau trefnu'r angladd a phob cyfathrebiad a gohebiaeth wrth gyfeirio achosion at Gyfreithiwr y Trysorlys (bona vacantia).	Nid yw'r ffi'n cynnwys gwir gost yr angladd nac unrhyw ffioedd cysylltiedig a godir gan y trefnwr angladdau.		£1,230.00	£1,316.00	£86.00	Chwyddiant cysylltiedig

Cofrestr Safleoedd Bwyd

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Copi llawn			£1,134.00	£1,213.00	£79.00	Chwyddiant cysylltiedig
Copi o gofnod o unrhyw gategori			£242.00	£259.00	£17.00	Chwyddiant cysylltiedig
Copi o gofnod unigol			£9.00	£10.00	£1.00	Ffi Ailgyfrifo

Safonau Masnach

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Partneriaethau Prif Awdurdod	Ffi gychwynnol	Mae prisiau ar gael ar gais wedi'u seilio ar adennill costau				Dim newidiad
	Gwasanaethau ychwanegol	Adroddiadau Tŷ Prawf / Adroddiadau Dadansodol - Mae prisiau ar gael ar gais wedi'u seilio ar adennill costau				Dim newidiad
		Ymweliadau Cyngori (O leiaf ddwy awr)	£103.25	£110.48	£7.23	Chwyddiant cysylltiedig
Gweithgareddau Pwysau a Mesurau: Ffioedd cyffredinol	Tâl fesul awr am staff cymorth		£63.50	£67.95	£4.45	Chwyddiant cysylltiedig

Partneriaethau Prif Awdurdod yn bartneriaeth a gydnabyddir yn gyfreithiol rhwng awdurdod lleol a busnes. Mae'r awdurdod lleol yn rhoi cyngor sicr, dibynadwy i'r busnes y mae'n rhaid i awdurdodau eraill ei ystyried cyn unrhyw gyfathrebu â'r busnes. Mae'n gyfle i fusnes dderbyn cyngor wedi'i deilwra ar eu harferion a'u gweithdrefnau. Gallwn gynnig PA i fusnesau ar faterion rheoleiddio gan gynnwys safonau masnach, hylendid a safonau bwyd (gan gynnwys alergenau a labelu), trwyddedu a hawliau defnyddwyr. Cytunir ar union gynnwys y bartneriaeth i weddu i ofynion busnesau unigol a bydd yn wahanol ar gyfer pob partneriaeth. Mae opsiynau talu hyblyg ar gael.

Tir a Halogwyd

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Ffi chwilio ar gyfer gwybodaeth a gedwir parthed tir a halogwyd yn y gorffennol.	£ yr awr (yn ogystal â £69.33 am bob awr ychwanegol neu ran o awr a gymerwyd ar gyfer ymgyrdd â chwiliadau mwy eang)		£131.70	£140.90	£9.20	Chwyddiant cysylltiedig
--	--	--	---------	---------	-------	-------------------------

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Tir a Halogwyd

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Trwyddedu – Cyffredinol

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Gwiriad y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd yn unig			£66.00	£66.00	£0.00	Dim newidiad
Deddf Anifeiliaid Perfformio			£168.00	£180.00	£12.00	Chwyddiant cysylltiedig
Trosglwyddo Unrhyw Drwydded Sŵ			£179.00	£192.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig
Copi o unrhyw ganiatâd am drwydded			£21.00	£22.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
Cerbyd Hacni	Cerbyd Hacni Newydd		£226.00	£226.00	£0.00	Dim newidiad
	Adnewyddu Cerbyd Hacni		£171.00	£171.00	£0.00	Dim newidiad
Cerbyd Hurio Preifat	Cerbyd Hurio Preifat Newydd		£183.00	£183.00	£0.00	Dim newidiad
	Adnewyddu Cerbyd Hurio Preifat		£166.00	£166.00	£0.00	Dim newidiad
	Gweithredwr Hurio Preifat Newydd 3 blynedd		£341.00	£341.00	£0.00	Dim newidiad
	Gweithredwr Hurio Preifat Newydd 5 mlynedd		£436.00	£436.00	£0.00	Dim newidiad
	Adnewyddu Gweithredwr Hurio Preifat 3 blynedd		£317.00	£317.00	£0.00	Dim newidiad
	Adnewyddu Gweithredwr Hurio Preifat 5 mlynedd		£396.00	£396.00	£0.00	Dim newidiad
Bathodyn Deuol Trwydded Tacsi/Gyrru	Gyrrwr Deuol newydd 1 flwyddyn		£321.00	£321.00	£0.00	Dim newidiad
	Adnewyddu Gyrrwr Deuol 1 flwyddyn		£166.00	£166.00	£0.00	Dim newidiad
	Gyrrwr Deuol newydd 3 blynedd		£374.00	£374.00	£0.00	Dim newidiad
	Adnewyddu Gyrrwr Deuol 3 blynedd		£219.00	£219.00	£0.00	Dim newidiad
	Trosglwyddo Rhif Dethol		£84.00	£84.00	£0.00	Dim newidiad
	Ailargraffu trwydded		£22.00	£22.00	£0.00	Dim newidiad
	Arwyddion drws newydd		£9.00	£9.00	£0.00	Dim newidiad
	Amnewid bathodyn gyrrwr		£12.00	£12.00	£0.00	Dim newidiad
Gweithred arbennig - Aciwbigo, Tyllu corff, electrolysis a thatwio	Safle		£286.20	£306.20	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Unigolyn		£131.76	£140.98	£9.22	Chwyddiant cysylltiedig
	Amrywiad		£60.00	£64.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
Llety i Anifeiliaid (Codir ffioedd milfeddygon ar ben hynny, yn ôl yr angen)	Ffi gychwynnol i safleoedd sy'n rhoi llety i naill ai cathod neu gŵn, ond nid y ddau.		£458.00	£490.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu i safleoedd sy'n rhoi llety i naill ai cathod neu gŵn, ond nid y ddau.		£387.00	£414.00	£27.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi gychwynnol i safleoedd sy'n rhoi llety i gathod a chŵn.		£522.00	£559.00	£37.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu i safleoedd sy'n rhoi llety i gathod a chŵn.		£458.00	£490.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
Lletya yn y cartref - Cŵn	Ffi gychwynnol		£249.00	£266.00	£17.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu		£222.00	£238.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig
Sefydliadau Magu Cŵn (Ffioedd milfeddyg ychwanegol ar gyfer y cais cychwynnol)	Ffi gychwynnol (Hyd at 10 o eist magu)		£487.00	£521.00	£34.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu (Hyd at 10 o eist magu)		£459.00	£491.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi gychwynnol (11-25 o eist magu)		£563.00	£602.00	£39.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 206

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Trwyddedu – Cyffredinol

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Sefydliadau Magu Cŵn (Ffioedd milfeddyg ychwanegol ar gyfer y cais cychwynnol)	Ffi adnewyddu (11-25 o eist magu)		£561.00	£600.00	£39.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi gychwynnol (26-50 o eist magu)		£857.00	£917.00	£60.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu (26-50 o eist magu)		£854.00	£914.00	£60.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi gychwynnol (51-80 o eist magu)		£1,290.00	£1,380.00	£90.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu (51-80 o eist magu)		£1,287.00	£1,377.00	£90.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi gychwynnol Dros 80		£1,513.00	£1,619.00	£106.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu Dros 80		£1,505.00	£1,610.00	£105.00	Chwyddiant cysylltiedig
Bridio Gartref (Ffioedd milfeddyg ychwanegol ar gyfer y cais cychwynnol)	Ffi gychwynnol (Hyd at 10 o eist magu)		£407.00	£435.00	£28.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu (Hyd at 10 o eist magu)		£346.00	£370.00	£24.00	Chwyddiant cysylltiedig
Sefydliadau Magu Cŵn neu Bridio Gartref (Ffioedd milfeddyg ychwanegol ar gyfer y cais cychwynnol)	Ffi ailymweld (Hyd at 10 o eist magu)		£154.00	£165.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi ailymweld (11-25 o eist magu)		£171.00	£183.00	£12.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi ailymweld(26-50 o eist magu)		£263.00	£281.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi ailymweld (51-80 o eist magu)		£292.00	£312.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi ailymweld (Dros 80 o eist magu)		£323.00	£346.00	£23.00	Chwyddiant cysylltiedig
Marchogaeth Ceffylau (Codir ffioedd milfeddygon ar ben hyn yn ôl yr angen)	Ffi gychwynnol (hyd at 5 anifail)		£213.00	£228.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu (hyd at 5 anifail)		£198.00	£212.00	£14.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi gychwynnol (6-15 o anifeiliaid)		£326.00	£349.00	£23.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu (6-15 o anifeiliaid)		£312.00	£334.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi gychwynnol (16-25 o anifeiliaid)		£468.00	£501.00	£33.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu (16-25 o anifeiliaid)		£454.00	£486.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi gychwynnol (26+ o anifeiliaid)		£595.00	£637.00	£42.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu (26+ o anifeiliaid)		£581.00	£622.00	£41.00	Chwyddiant cysylltiedig
Metel Sgrap (Trwydded Casglwyr)	Ffi gychwynnol		£688.00	£736.00	£48.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu		£525.00	£562.00	£37.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi amrywio		£118.00	£126.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
Metel Sgrap (Trwydded Safle)	Ffi gychwynnol		£766.00	£820.00	£54.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu		£525.00	£562.00	£37.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi amrywio		£118.00	£126.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
Anifeiliaid a werthwyd fel anifeiliaid anwes	Trwydded Newydd cyflawn (Bach)	Gwerthiannau hobi - 10 anifeiliaid neu lai (200 pysgod) ar werth ar un pryd	£491.00	£525.00	£34.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Trwydded Newydd cyflawn (Canolig)	Gwerthiannau hobi - Mwy na 10 anifeiliaid, ac eiddo masnachol bach	£589.00	£630.00	£41.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Trwydded Newydd cyflawn (Mawr)	Eiddo Masnachol Mawr	£697.00	£746.00	£49.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 207

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Trwyddedu – Cyffredinol

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Anifeiliaid a werthwyd fel anifeiliaid anwes	Adnewyddu trwydded (Bach)	Gwerthiannau hobi - 10 anifeiliaid neu lai (200 pysgod) ar werth ar un pryd	£437.00	£468.00	£31.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Adnewyddu trwydded (Canolig)	Gwerthiannau hobi - Mwy na 10 anifeiliaid, ac eiddo masnachol bach	£486.00	£520.00	£34.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Adnewyddu trwydded (Mawr)	Eiddo Masnachol Mawr	£540.00	£578.00	£38.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi gorfodi (Yn berthnasol i bob trwydded)		£49.00	£52.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ymweliadau Cyngori - Swyddog (Yr awr)		£49.00	£52.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ymweliadau Cyngor - Milfeddyg (Ar gost)					Dim newidiad
Anifeiliaid Peryglus a Gwyllt (Codir ffioedd milfeddygon ar ben hyn)	Ffi gychwynnol		£458.00	£490.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi adnewyddu		£453.00	£485.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
Tai gloynnod byw, acwaria bychain, adardai bychain mewn parciau, milodfâu o'r math a gaiff eu harddangos mewn amgueddfeydd, a chanolfannau heboga bychain.	Cais Newydd		£1,238.00	£1,325.00	£87.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Adnewyddu trwydded. Gyda gollyngiad o dan Adran 14 (boed yn SS1 neu SS2)		£788.00	£843.00	£55.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Adnewyddu trwydded. Heb ollyngiad o dan Adran 14 (boed yn SS1 neu SS2)		£997.00	£1,067.00	£70.00	Chwyddiant cysylltiedig
Sŵau bach a chymysg, acwaria canolig eu maint, arddangosfeydd arbenigol o ymlusgiaid.	Cais Newydd		£1,470.00	£1,573.00	£103.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Adnewyddu trwydded. Heb ollyngiad o dan Adran 14.		£1,205.00	£1,289.00	£84.00	Chwyddiant cysylltiedig
Acwaria mawr a pharciau adar bychain.	Cais Newydd		£1,470.00	£1,573.00	£103.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Adnewyddu trwydded. Heb ollyngiad o dan Adran 14.		£1,205.00	£1,289.00	£84.00	Chwyddiant cysylltiedig
Parciau adar mawrion.	Cais Newydd		£1,711.00	£1,831.00	£120.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Adnewyddu trwydded. Heb ollyngiad o dan Adran 14.		£1,469.00	£1,572.00	£103.00	Chwyddiant cysylltiedig
Sŵau canolig eu maint (Codir ffioedd milfeddygon a ffioedd ychwanegol ar ben hyn)	Cais Newydd		£2,809.00	£3,006.00	£197.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Adnewyddu trwydded. Heb ollyngiad o dan Adran 14.		£2,300.00	£2,461.00	£161.00	Chwyddiant cysylltiedig
Sŵau mawrion (Codir ffioedd milfeddygon a ffioedd ychwanegol ar ben hyn)	Cais Newydd		£4,899.00	£5,242.00	£343.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Adnewyddu trwydded. Heb ollyngiad o dan Adran 14.		£3,969.00	£4,247.00	£278.00	Chwyddiant cysylltiedig
Sefydliadau rhyw	Ceisiadau newydd		£2,886.00	£3,088.00	£202.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Adnewyddu		£583.00	£624.00	£41.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Trosglwyddo		£583.00	£624.00	£41.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ffioedd Cartrefi Symudol	Ffi am y cais		£605.00	£647.00	£42.00	Chwyddiant cysylltiedig
	A ffi fesul safle		£18.00	£19.65	£1.65	Chwyddiant cysylltiedig
	Trwydded arall		£35.00	£37.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 208

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Trwyddedu – Cyffredinol

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Ffioedd Cartrefi Symudol	Rheolau safle lletya		£63.00	£67.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Rhybudd Cydymffurfio (o dan Ddeddf Cartrefi Symudol (Cymru) 2014) Mae costau ychwanegol swyddogion yn cynnwys cyngor oddi wrth arbenigwyr a chostau eraill sy'n ymwneud yn benodol ag achos gan hefyd fod yn daladwy ar sail bob achos yn unigol. Amlinellir manylion y treuliau perthnasol yn y bil fydd yn rhan o'r taliad.		£355.00	£380.00	£25.00	Chwyddiant cysylltiedig

*Ffi ailymweld (fesul ymweliad) mewn achos o ddiffyg cydymffurfio ag amodau trwydded. Mae'r ffioedd yn berthnasol i Sefydliadau Magu Cŵn neu Bridio Gartref, ceisidau newydd neu presennol).
Codir ffioedd milfeddygon a ffioedd ychwanegol ar ben hyn

Sŵau -

Trwyddedu – Deddf Hapchwarae 2005

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Copi o Drwydded Safle			£23.00	£25.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
Newid mewn amgylchiadau (newid cyfeiriad y cartref neu'r busnes)			£44.00	£47.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
Trwydded mangreoedd bingo	Ffi cais heblaw am addasu ar gyfer mangreoedd sydd â datganiad dros dro		£1,140.00	£1,200.00	£60.00	Ffi Ailgyfrifo
	Ffi cais heblaw am addasu ar gyfer mangreoedd eraill		£3,325.00	£3,500.00	£175.00	Ffi Ailgyfrifo
	Ffi flynyddol		£955.00	£1,000.00	£45.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais i amrywio trwydded		£1,660.00	£1,750.00	£90.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais i drosglwyddo trwydded / Cais i adfer trwydded		£1,140.00	£1,200.00	£60.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais am ddatganiad dros dro		£3,325.00	£3,500.00	£175.00	Ffi Ailgyfrifo
Trwydded mangreoedd canolfan hapchwarae oedolion	Ffi cais heblaw am addasu ar gyfer mangreoedd sydd â datganiad dros dro		£1,140.00	£1,200.00	£60.00	Ffi Ailgyfrifo
	Ffi cais heblaw am addasu ar gyfer mangreoedd eraill		£1,900.00	£2,000.00	£100.00	Ffi Ailgyfrifo
	Ffi flynyddol		£955.00	£1,000.00	£45.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais i amrywio trwydded		£955.00	£1,000.00	£45.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais i drosglwyddo trwydded/Cais i adfer trwydded		£1,140.00	£1,200.00	£60.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais am ddatganiad dros dro		£1,900.00	£2,000.00	£100.00	Ffi Ailgyfrifo
Trwydded mangreoedd betio (trac)	Ffi cais heblaw am addasu ar gyfer mangreoedd sydd â datganiad dros dro		£900.00	£950.00	£50.00	Ffi Ailgyfrifo
	Ffi cais heblaw am addasu ar gyfer mangreoedd eraill		£2,380.00	£2,500.00	£120.00	Ffi Ailgyfrifo
	Ffi flynyddol		£955.00	£1,000.00	£45.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais i amrywio trwydded		£1,190.00	£1,250.00	£60.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais i drosglwyddo trwydded/Cais i adfer trwydded		£900.00	£950.00	£50.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais am ddatganiad dros dro		£2,380.00	£2,500.00	£120.00	Ffi Ailgyfrifo
Trwydded mangreoedd canolfan adloniant teuluol	Ffi cais heblaw am addasu ar gyfer mangreoedd sydd â datganiad dros dro		£900.00	£950.00	£50.00	Ffi Ailgyfrifo
	Ffi cais heblaw am addasu ar gyfer mangreoedd eraill		£1,900.00	£2,000.00	£100.00	Ffi Ailgyfrifo
	Ffi flynyddol		£710.00	£750.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais i amrywio trwydded		£955.00	£1,000.00	£45.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais i drosglwyddo trwydded/Cais i adfer trwydded		£900.00	£950.00	£50.00	Ffi Ailgyfrifo

Tudalen 209

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Trwyddedu – Deddf Hapchwarae 2005

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Trwydded mangreoedd canolfan adloniant teuluol	Cais am ddatganiad dros dro		£1,900.00	£2,000.00	£100.00	Ffi Ailgyfrifo
Trwydded mangreoedd betio (arall)	Ffi cais heblaw am addasu ar gyfer mangreoedd sydd â datganiad dros dro		£1,140.00	£1,200.00	£60.00	Ffi Ailgyfrifo
	Ffi cais heblaw am addasu ar gyfer mangreoedd eraill		£2,850.00	£3,000.00	£150.00	Ffi Ailgyfrifo
	Ffi flynyddol		£570.00	£600.00	£30.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais i amrywio trwydded		£1,425.00	£1,500.00	£75.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais i drosglwyddo trwydded/Cais i adfer trwydded		£1,140.00	£1,200.00	£60.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cais am ddatganiad dros dro		£2,850.00	£3,000.00	£150.00	Ffi Ailgyfrifo

Tystysgrif Allforio Bwyd

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Tystysgrif Allforio Bwyd	Dychweliad mewn 7 diwrnod		£151.00	£162.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Fast Track' 2 - 6 diwrnod		£151.00	£222.49	£71.49	Ffi Ailgyfrifo
	Gwasanaeth diwrnod nesaf (Tystysgrif wedi'i phrosesu ar y diwrnod, dosbarthu diwrnod nesaf gan Bost Brenhinol os derbyniwyd cyn 12)		£151.00	£266.61	£115.61	Ffi Ailgyfrifo

Warden Cymunedol

Polisi, Pherfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Tâl gweinyddu ar gyfer cŵn crwydr (Nid yw'r tâl yn cynnwys costau milfeddyg)	Diwrnod cyntaf neu ran o ddiwrnod		£98.00	£105.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
	2 ddiwrnod		£127.00	£136.00	£9.00	Chwyddiant cysylltiedig
	3 diwrnod		£153.00	£164.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
	4 diwrnod		£181.00	£194.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig
	5 diwrnod		£208.00	£223.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
	6 diwrnod		£231.00	£247.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig
	7 diwrnod		£261.00	£279.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig
	8 diwrnod		£289.00	£309.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
	9 diwrnod		£316.00	£338.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig

Canolfannau Lies

Porth Cymorth Cynnar

Plascrug yn unig - Partion Chwarae Meddal			£55.00	£60.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
Plascrug yn unig - Chwarae Meddal Antur Aber (y plentyn)			£4.00	£4.00	£0.00	Dim newidiad
Neuadd Chwaraeon - Aberaeron, Aberteifi a Plascrug	Neuadd Chwaraeon Llawn - Defnyddiwr Achlysurol (1 awr)		£50.00	£55.00	£5.00	Ffi Ailgyfrifo
	Neuadd Chwaraeon Llawn - Archebu bloc (10 wythnos+) (1 awr)		£45.00	£47.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Hanner Neuadd Chwaraeon - Defnyddiwr Achlysurol (1 awr)		£30.00	£33.00	£3.00	Ffi Ailgyfrifo
	Neuadd Chwaraeon Llawn - Archebu bloc (10 wythnos+) (1 awr) Gweithgareddau iau			£35.00	£35.00	Ffi Newydd

Tudalen 210

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Canolfannau Lles

Porth Cymorth Cynnar

Neuadd Chwaraeon - Aberaeron, Aberteifi a Plascrug	Hanner Neuadd Chwaraeon - Archebu bloc (10 wythnos+) (1 awr)		£25.00	£26.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Hanner Neuadd Chwaraeon (Plascrug yn unig) - Campfa (1 awr)		£30.00	£33.00	£3.00	Ffi Ailgyfrifo
	Hanner Neuadd Chwaraeon (Plascrug yn unig) - Archebu bloc campfa (1 awr)		£25.00	£26.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Hanner Neuadd Chwaraeon - Archebu bloc (10 wythnos+) (1 awr) Gweithgareddau iau			£22.00	£22.00	Ffi Newydd
Neuadd Chwaraeon - Aberaeron, Aberteifi, Llanbedr Pont Steffan a Plascrug	Gweithgareddau Neuadd - Cwrt Badminton (55 munud)	Oedolion	£7.00	£8.00	£1.00	Ffi Ailgyfrifo
		Plant Iau	£5.50	£6.50	£1.00	Ffi Ailgyfrifo
	Gweithgareddau Neuadd - Tennis Bwrdd	Oedolion fesul bwrdd	£7.00	£8.00	£1.00	Ffi Ailgyfrifo
		Plant Iau fesul bwrdd	£5.50	£6.50	£1.00	Ffi Ailgyfrifo
	Gweithgareddau Neuadd - Tennis Byr (55 munud)	Oedolion	£7.00	£8.00	£1.00	Ffi Ailgyfrifo
		Plant Iau	£5.50	£6.50	£1.00	Ffi Ailgyfrifo
	Gweithgareddau Neuadd - Pêl-fasged ar draws y Cwrt		£15.00	£16.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gweithgareddau Neuadd - Sesiynau Castell Bownsio/Chwarae Meddal yr awr		£4.00	£4.00	£0.00	Dim newidiad
	Gweithgareddau Neuadd - Partïon Plant (yn cynnwys Ystafell Barti)		£55.00	£60.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gweithgareddau Neuadd - Crefftiau Ymladd (1/4 y neuadd am 1 awr)		£15.00	£16.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
Neuadd Chwaraeon - Llanbedr Pont Steffan	Neuadd Chwaraeon Llawn - Defnyddiwr Achlysurol (1 awr)		£40.00	£44.00	£4.00	Ffi Ailgyfrifo
	Neuadd Chwaraeon Llawn - Archebu bloc (10 wythnos+) (1 awr)		£35.00	£36.50	£1.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Neuadd Chwaraeon Llawn - Archebu bloc (10 wythnos+) (1 awr) Gweithgareddau iau			£30.00	£30.00	Ffi Newydd
Dosbarth Ymarfer Corff - Aberaeron, Aberteifi, Llanbedr Pont Steffan a Plascrug	Oedolion 60 munud		£6.50	£6.80	£0.30	Chwyddiant cysylltiedig
	Oedolion 45 munud		£5.50	£5.80	£0.30	Chwyddiant cysylltiedig
	Oedolion 30 munud		£4.50	£4.80	£0.30	Chwyddiant cysylltiedig
	Plant Iau		£3.30	£3.50	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
	Dosbarthiadau Iechyd		£3.30	£3.50	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
Hurio Ystafell - Aberaeron, Aberteifi, Llanbedr Pont Steffan a Plascrug	Ystafell Gyfarfod/Ystafell Gweithgareddau - Yr Awr		£17.00	£18.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ystafell Gyfarfod/Ystafell Gweithgareddau - Diwrnod Llawn		£85.00	£90.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
Hurio Ystafell - Llanbedr Pont Steffan yn unig	Ystafell ymgynghori - Yr Awr		£11.00	£11.50	£0.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Ystafell ymgynghori - Diwrnod Llawn		£55.00	£58.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 211

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Canolfannau Lles

Porth Cymorth Cynnar

Ystafell Ffitrwydd - Aberaeron, Aberteifi, Llanbedr Pont Steffan a Plascrug	Unigolyn		£6.50	£6.80	£0.30	Chwyddiant cysylltiedig
	11-16 oed		£3.30	£3.50	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
	Myfyrwyr/Pensiynwyr/Di-waith/Anabl		£3.30	£3.50	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
	Cyflwyniad		£18.00	£18.00	£0.00	Dim newidiad
Sboncen - Plascrug yn unig	Hurio Cwrt Oedolion - 40 muned		£7.10	£8.00	£0.90	Ffi Ailgyfrifo
	Gostyngiad i Oedolion (12 am 10)		£71.00	£75.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Hurio Cwrt Chwaraewr Iau - 40 muned		£5.50	£6.50	£1.00	Ffi Ailgyfrifo
	Gostyngiad i Blant Iau (12 am 10)		£55.00	£60.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
Bowlio Mat Byr (Aberaeron, Aberteifi & Llanbedr Pont Steffan)	Fesul Mat (yr awr) - Oedolion		£10.00	£11.00	£1.00	Ffi Ailgyfrifo
Cyfleusterau Awyr Agored (Llanbedr Pont Steffan yn unig)	Tennis (fesul cwrt) - Oedolion		£8.00	£8.00	£0.00	Dim newidiad
	Tennis (fesul cwrt) - Plant Iau		£6.00	£6.50	£0.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Tennis (fesul cwrt) - Henoed		£6.00	£6.50	£0.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Tennis fesul cwrt (gyda goleuadau) - Oedolion		£11.00	£11.00	£0.00	Dim newidiad
	Tennis fesul cwrt (gyda goleuadau) - Plant Iau		£8.00	£8.00	£0.00	Dim newidiad
	Pel Basged Cwrt tu allan (MUGA) 1 awr			£16.50	£16.50	Ffi Newydd
	Pel Basged Cwrt tu allan (MUGA) 1 awr Archebu Bloc (10 wythnos +)			£13.00	£13.00	Ffi Newydd
Cyfleusterau Awyr Agored (Aberteifi & Llanbedr Pont Steffan)	Maes Artiffisial - Llawn - Defnyddiwr Achlysurol 1 awr		£50.00	£55.00	£5.00	Ffi Ailgyfrifo
	Maes Artiffisial - Llawn - Archebu bloc 1 awr (10 wythnos+)		£45.00	£47.50	£2.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Maes Artiffisial - Llawn - Archebu bloc 1 awr (10 wythnos+) Gweithgareddau Iau			£35.00	£35.00	Ffi Newydd
	Maes Artiffisial - Llawn - Defnyddiwr Achlysurol 1 awr yn yr Haf (Mis Mehefin i Awst)			£30.00	£30.00	Ffi Newydd
	Maes Artiffisial - Hanner - Defnyddiwr Achlysurol 1 awr		£30.00	£32.50	£2.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Maes Artiffisial - Hanner - Archebu bloc 1 awr (10 wythnos+)		£27.50	£29.00	£1.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Maes Artiffisial - Llawn - Gemau		£70.00	£80.00	£10.00	Ffi Ailgyfrifo
Cyfleusterau Awyr Agored (Synodd Inn)	Maes Artiffisial - Llawn - Defnyddiwr Achlysurol 1 awr		£30.00	£35.00	£5.00	Ffi Ailgyfrifo
	Maes Artiffisial - Llawn - Archebu bloc 1 awr (10 wythnos+)		£27.50	£30.00	£2.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Maes Artiffisial - Llawn - Archebu bloc 1 awr (10 wythnos+) Gweithgareddau Iau			£27.50	£27.50	Ffi Newydd
Cyfleusterau Awyr Agored (Plascrug)	Maes Artiffisial - Llawn - Defnyddiwr Achlysurol 1 awr			£40.00	£40.00	Ffi Newydd
	Maes Artiffisial - Llawn - Archebu bloc 1 awr (10 wythnos+)			£36.00	£36.00	Ffi Newydd
	Maes Artiffisial - Llawn - Archebu bloc 1 awr (10 wythnos+) Gweithgareddau Iau			£30.00	£30.00	Ffi Newydd
	Maes Artiffisial - Hanner - Defnyddiwr Achlysurol 1 awr			£25.00	£25.00	Ffi Newydd

Tudalen 212

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Canolfannau Lles

Porth Cymorth Cynnar

Cyfleusterau Awyr Agored (Llanbedr Pont Steffan & Plascrug)	Pêl-rwyd awyr agored - Defnyddiwr Achlysurol 1 awr		£15.00	£16.50	£1.50	Ffi Ailgyfrifo
	Pêl-rwyd awyr agored - Archebu bloc 1 awr (10 wythnos+)		£12.50	£13.00	£0.50	Chwyddiant cysylltiedig
Nofio (Llanbedr Pont Steffan, Plascrug)	Nofio Oedolion		£4.80	£5.00	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
	Nofio Plant Iau		£3.30	£3.50	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
	Plant o dan 5	Am Ddim			£0.00	Dim newidiad
	Gwersi nofio i blant iau		£6.00	£6.50	£0.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Nofio i'r di-waith, y sawl sydd wedi ymddeol, wedi cofrestru'n anabl / myfyrwyr		£3.30	£3.50	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
	Tocyn Teulu (2 oedolyn + 2 blentyn neu 1 oedolyn+ 3 phlentyn)		£13.00	£14.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Aerobeg Dŵr i Oedolion		£6.50	£6.80	£0.30	Chwyddiant cysylltiedig
Llogi Pwll Nofio (Llanbedr Pont Steffan, Plascrug)	Llogi Pwll - Defnyddiwr Achlysurol 1 awr		£60.00	£66.00	£6.00	Ffi Ailgyfrifo
	Llogi Pwll - Archebu bloc 1 awr (10 wythnos+)		£55.00	£57.50	£2.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Llogi Gala		£65.00	£69.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Llogi Iôn		£18.00	£19.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Partïon Pwll Pen-blwydd		£55.00	£60.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Sesiynau pwll pwmpiadwy		£4.00	£4.00	£0.00	Dim newidiad
	Sesiwn 'Bubbles' (Oedolyn a phlant)		£6.00	£6.50	£0.50	Chwyddiant cysylltiedig

Canolfannau Lles - Pecynnau Aelodaeth Ceredigion Actif

Porth Cymorth Cynnar

Ystafell Ffitrwydd, nofio a dosbarthiadau ffitrwydd	Oedolion - Diderfyn	Ffi fisol	£30.00	£31.50	£1.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Oedolion - Diderfyn Talu ar y pryd	Ffi fisol		£34.50	£34.50	Ffi Newydd
	Oedolion - Diderfyn Consesiynau/Corfforaethol Myfyrwyr/Pensiynwyr/Gofalwyr Corfforaethol – Grwpiau o 3 oedolyn neu fwy	Ffi fisol	£27.00	£28.50	£1.50	Chwyddiant cysylltiedig
		Talu wrth fynd		£30.00	£30.00	Ffi Newydd
	Oedolion - Pasbort Diderfyn (Rhaid bod yn derbyn budd-daliad prawf modd.	Ffi fisol	£16.00	£18.00	£2.00	Ffi Ailgyfrifo
	Plant Iau - Diderfyn (12-18 oed)	Ffi fisol	£11.00	£13.00	£2.00	Ffi Ailgyfrifo
		Talu wrth fynd		£15.00	£15.00	Ffi Newydd
Ystafell Ffitrwydd a dosbarthiadau ffitrwydd	Oedolion - Sesiynau Sych Diderfyn	Ffi fisol	£25.00	£26.50	£1.50	Chwyddiant cysylltiedig
		Talu wrth fynd		£28.00	£28.00	Ffi Newydd
Nofio a dosbarthiadau dyfrol	Oedolion - Dyfrol Sesiynau Diderfyn	Ffi fisol	£25.00	£26.50	£1.50	Chwyddiant cysylltiedig
		Talu wrth fynd		£28.00	£28.00	Ffi Newydd

Tudalen 213

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Canolfannau Lles - Pecynnau Aelodaeth Ceredigion Actif

Porth Cymorth Cynnar

Ystafell Ffitrwydd a dosbarthiadau ffitrwydd NEU Nofio a dosbarthiadau dyfrol	Oedolion - Consesiynau/Corfforaethol / Myfyrwyr / Pensiynwyr / Gofalwyr (Corfforaethol-Grwpiau o 3 oedolyn neu fwy)	Ffi fisol	£22.00	£23.50	£1.50	Chwyddiant cysylltiedig
		Talu wrth fynd		£25.00	£25.00	Ffi Newydd
Ystafell Ffitrwydd, nofio, dosbarthiadau ffitrwydd a Chwarae Meddal	Teulu - Diderfyn (2 Oedolyn a tri phlentyn dan 18 oed mewn addysg neu hyfforddiant llawn amser).	Ffi fisol	£55.00	£60.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Talu wrth fynd		£65.00	£65.00	Ffi Newydd
	Teulu - Pasbort Diderfyn (2 Oedolyn ac lan i 3 o blant dan 18 oed mewn addysg neu hyfforddiant llawn amser). Rhaid bod yn derbyn budd-daliad prawf modd	Ffi fisol	£32.00	£35.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ystafell Ffitrwydd a dosbarthiadau ffitrwydd NEU Nofio a dosbarthiadau dyfrol	Tocyn Wythnosol - Unigol	Ffi fisol		£17.00	£17.00	Ffi Newydd

Hurio Cyfleusterau (Canolfan Deuluol Penparcau)

Porth Cymorth Cynnar

Canolfan Deuluol Penparcau - Hurio Ystafell	Anrhiant a chymorth teulu (Yr awr)		£13.00	£14.00	£0.00	Dim newidiad
---	------------------------------------	--	--------	--------	-------	--------------

Hurio Cyfleusterau (Canolfan Enfys Teifi)

Porth Cymorth Cynnar

Canolfan Enfys Teifi - Hurio Ystafell	Ystafell Felyn - Am ddiwrnod cyfan (7 awr)		£75.00	£80.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ystafell Felyn - Yr awr		£14.50	£15.50	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ystafell Wyrdd - Am ddiwrnod cyfan (7 awr)		£38.00	£41.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ystafell Wyrdd - Yr awr		£7.50	£8.00	£0.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Ystafell Goch - Am ddiwrnod cyfan (7 awr)		£38.00	£41.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ystafell Goch - Yr awr		£7.50	£8.00	£0.50	Chwyddiant cysylltiedig
Canolfan Enfys Teifi - Bwciou oriau anarferol	Dydd Llun i ddydd Gwener yn yr hwyr (ar gyfer pob bwciad ac yn ychwanegol i'r prisiau hurio)		£22.00	£23.60	£1.60	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sadwrn (ar gyfer pob bwciad ac yn ychwanegol i'r prisiau hurio)		£22.00	£23.50	£1.50	Chwyddiant cysylltiedig

Gofal Cymdeithasol

Porth Cynnal

Mae taliadau gofal a chymorth preswyl yn amodol ar asesiad ariannol	Ffioedd i'w talu i Gartrefi Gofal Sector Annibynnol Ceredigion am Arhosiad Hirdymor neu Dros Dro (mwy nag 8 wythnos ond hyd at 52 wythnos). Tâl Wythnosol.	Preswyl Henoed Dibynnol lawn	£827.00			I'w gadarnhau ar wahân
		Preswyl Dementia	£884.00			I'w gadarnhau ar wahân
		Nyrsio Cyffreddinol	£961.00			I'w gadarnhau ar wahân
		Nyrsio Dementia	£961.00			I'w gadarnhau ar wahân
	Ffi am leoliad coleg preswyl i oedolyn (yn ystod y tymor a gwyliau ysgol)	Uchafswm Ffi Wythnosol yn amodol ar Asesiad Ariannol	£36.00	£38.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
Mae taliadau gofal a chymorth di-breswyl yn amodol ar asesiad ariannol a'r uchafswm o dâl wythnosol a osodir gan Lywodraeth Cymru.	Byw â chymorth	Tâl fesul awr - Yn amodol ar Asesiad Ariannol ac uchafswm o dâl wythnosol a osodir gan Lywodraeth Cymru	£18.60	£21.79	£3.19	Ffi Ailgyfrifo

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Gofal Cymdeithasol

Porth Cynnal

Mae taliadau gofal a chymorth di-breswyl yn amodol ar asesiad ariannol a'r uchafswm o dâl wythnosol a osodir gan Lywodraeth Cymru.	Lleoliad i Oedolyn - Hirdymor	Tâl fesul noson - Yn amodol ar Asesiad Ariannol ac uchafswm o dâl wythnosol a osodir gan Lywodraeth Cymru	£35.29	£45.36	£10.07	Ffi Ailgyfrifo
Seibiant Brynsiriol	Tâl fesul noson i Awdurdod Lleol		£282.00	£328.00	£46.00	Ffi Ailgyfrifo

Benthyciadau Gwella Cartrefi

Porth Gofal

Ffi gweinyddu	Benthyciadau hyd at £10,000	Perchennog	£1,141.00	£1,210.00	£69.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Benthyciadau rhwng £10,000 and £25,000	Perchennog	£1,715.00	£1,818.00	£103.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gwasanaeth Goruchwyllo	Gall y Cyngor ddarparu gwasanaeth goruchwyllo gwaith adeiladu i sicrhau bod safon y saerniaeth yn gyson a bod y gwaith yn cael ei gyflawni'n	10% yn ychwanegol at gostau'r cynllun			£0.00	Dim newidiad

Digartrefedd

Porth Gofal

Tâl yng nghyswllt y Gwasanaeth Eiddo o ran Digartrefedd	Tâl yr wythnos		£29.00	£31.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
Tâl gweinyddu am archwilio ffeiliau a chopio dogfennau			£13.00	£14.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig

Gofal Cymdeithasol

Porth Gofal

Tâl Un Raddfa am Wasanaethau Ataliol	Cinio mewn sefydliadau canolfan ddydd	Tâl fesul pryd	£7.50	£7.70	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
	Cinio mewn Clybiau Cinio	Tâl fesul pryd - Defnyddwyr gwasanaeth a atgyfeiriwyd	£7.50	£7.70	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl fesul pryd - Defnyddwyr gwasanaeth heb eu hatgyfeirio	£7.50	£7.70	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
	Lifeline - monitro a chroglwys	Tâl fesul wythnos	£3.70	£3.90	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
	Cynllun Technoleg Gynorthwyol	Tâl fesul wythnos	£6.80	£7.20	£0.40	Chwyddiant cysylltiedig
Mae taliadau gofal a chymorth preswyl yn amodol ar asesiad ariannol	Tâl am lety preswyl yng nghartrefi'r awdurdod lleol o ran arosiadau Hirdymor a Dros Dro (mwy nag 8 wythnos ond hyd at 52 wythnos). Tâl wythnosol.	Preswyl Henoed Dibynnol lawn	£827.00			I'w gadarnhau ar wahân
		Preswyl Dementia	£884.00			I'w gadarnhau ar wahân
Mae taliadau gofal a chymorth di-breswyl yn amodol ar asesiad ariannol a'r uchafswm o dâl wythnosol a osodir gan Lywodraeth Cymru.	Gwasanaeth Gofal Cartref (Neu gymorth gan ddefnyddio Darparwr Gofal Cartref Cofrestredig)	Tâl fesul awr - Yn amodol ar Asesiad Ariannol ac uchafswm o dâl wythnosol a osodir gan Lywodraeth Cymru	£24.02	£28.60	£4.58	Ffi Ailgyfrifo
	Taliadau uniongyrchol yn lle gwasanaeth gofal cartref	Cyfraniad fesul awr - Yn amodol ar Asesiad Ariannol ac uchafswm o dâl wythnosol a osodir gan Lywodraeth Cymru	£15.15	£16.60	£1.45	Chwyddiant cysylltiedig
	Arhosiad tymor byr a gofal seibiant (hyd at 8 wythnos) neu Daliadau uniongyrchol yn lle'r gwasanaethau hyn	Tâl fesul noson Yn amodol ar Asesiad Ariannol ac uchafswm o dâl wythnosol a osodir gan Lywodraeth Cymru		£118.00		

Tudalen 215

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Gofal Cymdeithasol

Porth Gofal

Canolfannau Dydd -Tâl i Awdurdod Lleol eraill a/neu Bwrdd Iechyd Lleol/Ceisiad Cyllid ar y cyd	Tâl fesul awr (Cyfradd dydd am 6 awr)	UCHEL Anghenion Cymorth	£27.04	£46.36	£19.32	Ffi Ailgyfrifo
		CANOLIG Anghenion Cymorth	£18.03	£23.17	£5.14	Ffi Ailgyfrifo

Hurio Cyfleusterau (Canolfan Padarn, Meugan a Steffan)

Porth Gofal

Taliadau Grŵp A	Ystafell Gynhadledd Canolfan Padarn (3 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£21.60	£21.60	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£30.00	£30.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£21.60	£21.60	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£45.00	£45.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£50.00	£50.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£60.00	£60.00	£0.00	Dim newidiad
	Ystafell Gynhadledd Canolfan Padarn (100 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£150.00	£150.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£150.00	£150.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£150.00	£150.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£180.00	£180.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£200.00	£200.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£220.00	£220.00	£0.00	Dim newidiad
	Ystafell Gynhadledd Canolfan Meugan (15 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£80.00	£80.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£80.00	£80.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£80.00	£80.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£100.00	£100.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£120.00	£120.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£120.00	£120.00	£0.00	Dim newidiad
	Ystafell Gynhadledd Canolfan Meugan (30 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£100.00	£100.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£100.00	£100.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£100.00	£100.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£140.00	£140.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£200.00	£200.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£200.00	£200.00	£0.00	Dim newidiad
	Ystafell Gynhadledd Canolfan Steffan (10 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£90.00	£90.00	£0.00	Dim newidiad

Tudalen 216

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Hurio Cyfleusterau (Canolfan Padarn, Meugan a Steffan)

Porth Gofal

Taliadau Grŵp A	Ystafell Gynhadledd Canolfan Steffan (10 o bobl)	Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£90.00	£90.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£90.00	£90.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£110.00	£110.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£140.00	£140.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£150.00	£150.00	£0.00	Dim newidiad
Taliadau Grŵp B	Ystafell Gynhadledd Canolfan Padarn (3 o bobl)	Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£40.00	£40.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£30.00	£30.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£161.00	£161.00	£0.00	Dim newidiad
	Ystafell Gynhadledd Canolfan Padarn (100 o bobl)	Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£180.00	£180.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£180.00	£180.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£200.00	£200.00	£0.00	Dim newidiad
	Ystafell Gynhadledd Canolfan Meugan (15 o bobl)	Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£80.00	£80.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£80.00	£80.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£100.00	£100.00	£0.00	Dim newidiad
	Ystafell Gynhadledd Canolfan Meugan (30 o bobl)	Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£120.00	£120.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£120.00	£120.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£180.00	£180.00	£0.00	Dim newidiad
	Ystafell Gynhadledd Canolfan Steffan (10 o bobl)	Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£100.00	£100.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£100.00	£100.00	£0.00	Dim newidiad
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£130.00	£130.00	£0.00	Dim newidiad

Tudalen 217

Tai

Porth Gofal

Tâl Gweinyddu	Cynllun Gwella Cymunedol mewn Ardal Adnewyddu	Tâl yn ôl canran hyd at 3% o gyfanswm cost y cynllun.			£0.00	Dim newidiad
Gwasanaethau Proffesiynol	Gwasanaeth Goruchwylio Grantiau/Benthyciadau mewn Ardal Adnewyddu/Cynllun Gwella sy'n seiliedig ar ardal	12% o gost y gwaith yn ogystal â ffioedd statudol (er enghraifft, Rheoli Adeiladu / Cynllunio).			£0.00	Dim newidiad
		10% o gost y gwaith yn ogystal â ffioedd statudol (er enghraifft, Rheoli Adeiladu / Cynllunio)			£0.00	Dim newidiad
Trwyddedu Tai Amlfeddiannaeth *	Tâl trwyddedu gorfodol fesul pob ystafell gyfanheddol o 1 i 14 (cynhwysol) (*)	Trwydded Newydd	£285.00	£304.00	£19.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Adnewyddu Trwydded (ar yr amod bod y meini prawf adnewyddu yn cael eu diwallu)	£239.00	£255.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Tai

Porth Gofal

Trwyddedu Tai Amlfeddiannaeth *	Tâl trwyddedu gorfodol fesul pob ystafell gyfanheddol o 15 i 25 (cynhwysol) (*)	Trwydded Newydd	£51.00	£54.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Adnewyddu Trwydded (ar yr amod bod y meini prawf adnewyddu yn cael eu diwallu)	£42.00	£45.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
Tâl trwyddedu gorfodol fesul pob ystafell gyfanheddol o 26+ (*)	Trwydded Newydd	£24.00	£26.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Adnewyddu Trwydded (ar yr amod bod y meini prawf adnewyddu yn cael eu diwallu)	£18.00	£19.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig	
Tâl trwyddedu ychwanegol fesul pob ystafell gyfanheddol (y rhai hynny nad ydynt yn gymwys am dâl gorfodol)	Trwydded Newydd	£285.00	£304.00	£19.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Adnewyddu Trwydded (ar yr amod bod y meini prawf adnewyddu yn cael eu diwallu)	£239.00	£255.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig	
Ad-daliad rhannol – pan gaiff Tŷ Amlfeddiannaeth ei droi'n ôl yn dŷ i un teulu neu'i werthu yn ystod cyfnod pum mlynedd y drwydded, a phan fu llai na 2 ymweliad (Hyd at £)		£239.00	£255.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig	
Ffi Gweinyddol Tai Amlfeddiannaeth ar gyfer newid trwydded neu dderbyn copi o drwydded ar gais deiliad y drwydded		£37.00	£39.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig	
Ffi Weinyddol Tai Amlfeddiannaeth ar gyfer gwneud amrywiad sylweddol i drwydded (cyfeiriwch at Ddeddf Tai 2004 Atodlen 5, Rhan 2) lle gofynnir i'r awdurdod tai lleol ymgynghori ynghylch newid sylweddol i'r drwydded		£280.00	£299.00	£19.00	Chwyddiant cysylltiedig	
Copi o'r Gofrestr Tai Amlfeddiannaeth		£49.00	£52.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig	
Gwiriadau mewnfudo	Gwiriadau Safonau Tai Mewnfudwyr		£168.00	£179.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gwasanaeth Cyngori Tai Amlfeddiannaeth	Ymweliad i wneud arolwg, gydag atodlen waith gryno a lluniad o'r gosodiad		£1,034.00	£1,103.00	£69.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ymweliad i wneud arolwg, gydag atodlen waith fanwl, lluniad wrth raddfa, tendro a goruchwyllo'r holl waith.	12% o gost y gwaith ynghyd â ffioedd statudol (e.e. Rheoli Adeiladu/Cynllunio)				Dim newidiad
Tâl am asesiad cyflawn y System Mesur lechyd a Diogelwch ar gyfer Tai dan Adran 49 Deddf Tai 2004, ynghyd â chyflwyno rhybudd anstatudol am ddiffyg cydymffurfiaeth wedi hynny	Cyflwyno Rhybudd Gwella dan Adran 11 neu 12		£508.00	£542.00	£34.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gwneud Gorchymyn Gwahardd dan Adran 20 neu 21		£508.00	£542.00	£34.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Cymryd camau adfer brys dan Adran 40		£508.00	£542.00	£34.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gwneud Gorchymyn Gwahardd Brys dan Adran 43		£508.00	£542.00	£34.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gwneud Gorchymyn Dymchwel (Adran 265 Deddf Tai 1985)		£508.00	£542.00	£34.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 218

* O 01/04/2018 ymlaen, bydd ffioedd am gais trwyddedu Tai Amlfeddiannaeth (ar gyfer trwydded newydd ac ar gyfer adnewyddu trwydded) yn cael eu rhannu'n ddwy – swm cyn cyhoeddi trwydded a swm ar ôl cyhoeddi trwydded. Bydd y swm llawn yn daladwy wrth wneud y cais, gydag ad-daliad yn cael ei roi os bydd y cais yn cael ei ystyried a'i wrthod. Rhennir y symiau hyn fel a ganlyn: Cais newydd: 80% cyn cyhoeddi'r drwydded; 20% ar ôl ei chyhoeddi. Adnewyddu cais; 90% cyn cyhoeddi'r drwydded; 10% ar ôl ei chyhoeddi.

** Gostyngiad o 50% ar gyfer Tai Amlfeddiannaeth mwy o faint sy'n cyflenwi anghenion llety'r Brifysgol (ond nad ydynt dan berchnogaeth neu reolaeth uniongyrchol y Brifysgol) ar yr amod eu bod wedi'u cofrestru ac yn cydymffurfio'n llwyr â Chod Ymarfer ANUK ar gyfer llety myfyrwyr

Atodiad 1: Cymunedau Iachach

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Tai yn Gartrefi		Porth Gofal				
Ffi gweinyddu	Benthyciadau hyd at £10,000		£1,141.00	£1,210.00	£69.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Benthyciadau rhwng £10,001 a £25,000		£1,715.00	£1,818.00	£103.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Benthyciadau dros £25,001 (Hyd at £250,000)		£2,512.00	£2,663.00	£151.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gwasanaeth Goruchwyllo	Gall y Cyngor ddarparu gwasanaeth goruchwyllo gwaith adeiladu i sicrhau bod safon y saerniaeth yn gyson a bod y gwaith yn cael ei gyflawni'n brydlon	10% yn ychwanegol at gostau'r cynllun			£0.00	Dim newidiad

Bydd y ffioedd hyn ar gyfer landlordiaid yn cael eu hepgor os bydd yr eiddo'n cael ei gynnig i'w rentu ar gyfradd y Lwfans Tai Lleol am gyfnod y benthyciad, ac os bydd y landlord yn rhentu'r eiddo i denantiaid ar Gofrestr Tai Fforddiadwy'r Cyngor neu i denant a fyddai'n gymwys i fod ar y Gofrestr hon

Ffioedd gosod y Cyngor (Mae'r Ffioedd Arfaethedig o 01/04/2024)

PWYLLGOR TROSOLWIG A CHRAFFU: Atodiad 2: Cymunedau sy'n Dysgu

Gwasanaeth Cerddoriaeth**Ysgolion a Dysgu Gydol Oes**

Offeryn Cerddorol	Cymorth Prynu		£20.00	£25.00	£5.00	Ffi Ailgyfrifo
	Hurio		£40.00	£43.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gwersi Offerynau	Plentyn Cyntaf (£ y flwyddyn)		£165.00	£175.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Brodyr/Chwirydd (£ y flwyddyn)		£120.00	£128.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ail offeryn neu fwy (£ y flwyddyn)		£165.00	£175.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Disgyblion sy'n gymwys am PYDd		£0.00	£0.00	£0.00	Dim newidiad
	Disgyblion sy'n astudio ar gyfer TGAU neu Lefel A Cerddoriaeth		£0.00	£0.00	£0.00	Dim newidiad
Mynediad i Gerddorfeydd ac Ensembles os nad ydynt yn derbyn gwersi a ddarperir gan Wasanaeth Cerdd Ceredigion (£ y flwyddyn)			£100.00	£107.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig

Hyfforddiant Gofal Plant**Ysgolion a Dysgu Gydol Oes**

Cwrs Gwarchod Plant			£168.00	£170.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
Cymorth Cyntaf			£34.00	£35.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig

Prydau Ysgol**Ysgolion a Dysgu Gydol Oes**

Prydau Disgyblion	(Effeithiol o 01/09/2023)		£2.90	£3.20	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
-------------------	---------------------------	--	-------	-------	-------	----------------

Theatr/Canolfan Felinfach**Ysgolion a Dysgu Gydol Oes**

Gwasanaeth Gwerthu Tocynnau			£26.00	£30.00	£4.00	Ffi Ailgyfrifo
Hurio Theatr	Dydd Llun i ddydd Gwener	Fesul diwrnod llawn	£390.00	£420.00	£30.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul hanner diwrnod	£195.00	£208.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£280.00	£300.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sadwrn a dydd Sul	Fesul diwrnod llawn	£670.00	£700.00	£30.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul hanner diwrnod	£335.00	£355.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£305.00	£325.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
Hurio Ystafell Gyfarfod Fawr (seddi ar ffurf theatr)	Dydd Llun i ddydd Gwener	Fesul diwrnod llawn	£325.00	£347.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul hanner diwrnod	£165.00	£176.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£245.00	£261.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sadwrn a dydd Sul	Fesul diwrnod llawn	£600.00	£640.00	£40.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul hanner diwrnod	£305.00	£325.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£275.00	£293.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig
Hurio Ystafell Gyfarfod Arferol	Dydd Llun i ddydd Gwener	Fesul diwrnod llawn neu Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£65.00	£69.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig

Atodiad 2: Cymunedau sy'n Dysgu

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Theatr/Canolfan Felinfach

Ysgolion a Dysgu Gydol Oes

Hurio Ystafell Gyfarfod Arferol	Dydd Llun i ddydd Gwener	Fesul hanner diwrnod	£50.00	£53.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sadwrn a dydd Sul	Fesul diwrnod llawn neu Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£100.00	£107.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
Hurio Ystafell Gyfarfod Arferol (gydag offer)	Dydd Llun i ddydd Gwener	Fesul hanner diwrnod	£85.00	£91.00	£6.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul diwrnod llawn neu Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£76.00	£81.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sadwrn a dydd Sul	Fesul hanner diwrnod	£60.00	£64.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul diwrnod llawn neu Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£118.00	£126.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
Hurio Y Lolfa / Gwndwn	Dydd Llun i ddydd Gwener	Fesul hanner diwrnod	£100.00	£107.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul diwrnod llawn	£78.00	£83.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul hanner diwrnod	£42.00	£45.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sadwrn a dydd Sul	Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£63.00	£68.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul diwrnod llawn	£115.00	£120.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul hanner diwrnod neu Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£76.00	£81.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig

Ffi **Ffi** **Newid** **Math o newidiad**
gyfredol **arfaethedig** **(yn £)**

Ffioedd gosod y Cyngor (Mae'r Ffioedd Arfaethedig o 01/04/2024)

PWYLLGOR TROSOLWGW A CHRAFFU: Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Economi Ac Adfywio

Gwasanaeth cyn ymgeisio	Cyfarfodydd dilynol (rhithwir, swyddfa neu safle (yr hanner awr))			£50.00	£50.00	Ffi Newydd
-------------------------	---	--	--	--------	--------	------------

Canolfan Bwyd Cymru

Economi Ac Adfywio

Gwaith Ymchwil a Datblygu, Hurio ystafell am ddiwrnod fesul ardal brosesu (gan gynnwys cyfarpar oeri)	Masnachol gyda Gwasanaethau Technegol		£730.00	£775.00	£45.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Mentrau Bach a Chanolig gyda Gwasanaethau Technegol		£500.00	£530.00	£30.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Micro-fusnes gyda Gwasanaeth Technegol		£275.00	£290.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gwaith Ymchwil a Datblygu, Hurio ystafell am ddiwrnod fesul ardal brosesu llaethdy (gan gynnwys cyfarpar oeri)	Masnachol gyda Gwasanaethau Technegol		£912.00	£970.00	£58.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Mentrau Bach a Chanolig gyda Gwasanaethau Technegol		£625.00	£665.00	£40.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Micro-fusnes gyda Gwasanaeth Technegol		£315.00	£330.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Hurio ystafell am ddiwrnod fesul ardal brosesu (gan gynnwys cyfarpar oeri)	Masnachol heb Wasanaeth Technegol		£590.00	£625.00	£35.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Mentrau Bach a Chanolig heb Wasanaeth Technegol (Blwyddyn 1)		£375.00	£400.00	£25.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Micro-fusnes heb Wasanaeth Technegol (Blwyddyn 1)		£211.00	£225.00	£14.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Mentrau Bach a Chanolig heb Wasanaeth Technegol (Blwyddyn 2+)		£410.00	£435.00	£25.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Micro-fusnes heb Wasanaeth Technegol (Blwyddyn 2+)		£249.00	£265.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig
Hurio ystafell am ddiwrnod fesul ardal brosesu llaethdy (gan gynnwys cyfarpar oeri)	Masnachol heb Wasanaeth Technegol		£737.00	£780.00	£43.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Mentrau Bach a Chanolig heb Wasanaeth Technegol (Blwyddyn 1)		£470.00	£495.00	£25.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Micro-fusnes heb Wasanaeth Technegol (Blwyddyn 1)		£265.00	£280.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Mentrau Bach a Chanolig heb Wasanaeth Technegol (Blwyddyn 2+)		£512.00	£545.00	£33.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Micro-fusnes heb Wasanaeth Technegol (Blwyddyn 2+)		£295.00	£305.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
Cymorth technegol yn unig (yr awr)	Masnachol gyda Gwasanaethau Technegol		£118.00	£125.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Mentrau Bach a Chanolig gyda Gwasanaethau Technegol		£64.00	£68.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Micro-fusnes gyda Wasanaeth Technegol		£42.00	£45.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
Hurio ystafell seminar	Fesul sesiwn bore neu fesul sesiwn prynhawn		£60.00	£65.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
Marchnad Ffermwyr Aberystwyth	Cyfradd ddechreuol i Stondinwyr Newydd (2 farchnad)		£26.00	£28.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Hurio Stodinaw Marchnad		£40.00	£42.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gwyliau Eraill	Hurio Stodinaw Marchnad gan gynnwys sefydlu		£50.00	£53.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Canolfan Bwyd Cymru

Economi Ac Adfywio

Hurio Cyfarpar Cyffredinol	Hurio stondin yn unig i gyrff allanol		£35.00	£37.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Hurio bwrdd i gorff allanol		£7.00	£7.00	£0.00	Dim newidiad

Cyfleusterau Cyhoeddus

Economi Ac Adfywio

Tâl am ddefnyddio'r cyfleusterau cyhoeddus	Aberystwyth - Coedlan y Parc, Talybont, Harbwr Promenâd y De, Lloches, Glan-y-Môr.		£0.30	£0.40	£0.10	Ffi Ailgyfrifo
	Pen Cei (Aberaeron), Y Baddondy (Aberteifi), Stryd Ioan (Cei Newydd), Stryd y Farchnad (Llanbedr Pont Steffan) a Tregaron.		£0.30	£0.40	£0.10	Ffi Ailgyfrifo
Allwedd Radar			£6.50	£7.00	£0.50	Chwyddiant cysylltiedig

Bydd Toiledau Hygyrch yn y lleoliadau hyn yn dal yn rhad ac am ddim, ond bydd angen allwedd RADAR i gael mynediad

Economi Ymwelwyr

Economi Ac Adfywio

Ffioedd hysbysebu (seilio ar adennill costau)						Dim newidiad
---	--	--	--	--	--	--------------

Gwasanaethau Cynllunio

Economi Ac Adfywio

Rheoli Datblygiad	Copi o ganiatâd cynllunio		£17.00	£18.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Cais am wybodaeth cynllunio hanesyddol (ffi bob hanner awr)		£25.00	£30.00	£5.00	Ffi Ailgyfrifo
Gwasanaeth cyn ymgeisio	Gwasanaeth cyn ymgeisio anstatudol i gwmpasu gwaith ar adeiladau rhestredig, caniatadau hysbysebu a chynigion amrywiol eraill (yr hanner awr)			£50.00	£50.00	Ffi Newydd
Asesiad Dichonoldeb	Safleoedd ag 1-9 uned		£215.00	£230.00	£15.00	Ffi Newydd
	Safleoedd â 10-50 o unedau		£380.00	£405.00	£25.00	Ffi Newydd
	Safleoedd â 51-100 o unedau		£545.00	£580.00	£35.00	Ffi Newydd
	Safleoedd â mwy na 100 o unedau. Cytunir ar y gost gyda'r cyngor gan ddibynnu ar faint a chymhlethdod y cynnig.					Ffi Newydd
Heriau Dichonoldeb (yn ystod y proses penderfyniad o gais cynllunio)	1-9 Aneddau		£686.00	£730.00	£44.00	Ffi Newydd
	10+ Aneddau (Cytunteb)					Ffi Newydd
Dichonoldeb ar ôl addasu cais	Safleoedd ag 1-9 uned (Tâl isafswm £, pris fesul safle)		£1,095.00	£1,150.00	£55.00	Ffi Newydd
	Safleoedd â 10-25 o unedau (Tâl isafswm £, pris fesul safle)		£1,535.00	£1,650.00	£115.00	Ffi Newydd
	Safleoedd â 25-50 o unedau (Tâl isafswm £, pris fesul safle)		£1,975.00	£2,100.00	£125.00	Ffi Newydd
	Safleoedd â 51-100 o unedau (Cytunteb)					Ffi Newydd

Hurio Cyfleusterau

Economi Ac Adfywio

Defnyddio tir o amgylch Swyddfeydd y Cyngor ar gyfer gweithgareddau	Y flwyddyn		£480.00	£510.00	£30.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Y digwyddiad		£120.00	£130.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
Cynghorau Tref a Chymuned yn defnyddio eiddo'r Cyngor	Y Cyfarfod		£46.00	£50.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 223

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Hurio Cyfleusterau

Economi Ac Adfywio

Taliadau Grŵp A	Llandysul, Canolfan Gymunedol: Ystafell Gynhadled	Fesul sesiwn undydd	£32.00	£35.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Neuadd y Sir, Aberaeron: Ystafelloedd Gynadledda ac Ystafell Gymunedol	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£118.00	£125.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Penwythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£236.00	£250.00	£14.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ystafell Gynhadledd Leri (12 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£47.00	£50.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£83.00	£89.00	£6.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£198.50	£215.00	£16.50	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£265.00	£285.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£167.00	£180.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£225.00	£240.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£294.00	£310.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Neuadd Cyngor Ceredigion (Penmorfa): Siambr y Cyngor (200 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£108.00	£115.00	£7.00
	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr		£215.00	£230.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr		£278.00	£300.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn		£422.00	£450.00	£28.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn		£215.00	£230.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr		£316.00	£340.00	£24.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr		£391.00	£415.00	£24.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn		£554.00	£590.00	£36.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn		£240.00	£255.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr		£341.00	£365.00	£24.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£467.00	£500.00	£33.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£630.00	£670.00	£40.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Ystafell Gynhadledd Aeron (20 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£54.50	£60.00	£5.50	Ffi Ailgyfrifo

Tudalen 224

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Hurio Cyfleusterau

Economi Ac Adfywio

Taliadau Grŵp A	Ystafell Gynhadledd Aeron (20 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£108.00	£115.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£128.00	£137.00	£9.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£170.00	£180.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£128.00	£137.00	£9.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£170.00	£185.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£250.00	£265.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£330.00	£350.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£170.00	£180.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£215.00	£230.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£296.00	£315.00	£19.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£378.00	£400.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ystafell Gynhadledd Ystwyth (60 o bobl)	Ystafell Gynhadledd Ystwyth (60 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£79.00	£85.00	£6.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£161.00	£170.00	£9.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£190.00	£200.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£252.00	£270.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£190.00	£200.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£252.00	£270.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£378.00	£400.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£492.00	£525.00	£33.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£252.00	£270.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£316.00	£340.00	£24.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£442.00	£470.00	£28.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£554.00	£590.00	£36.00	Chwyddiant cysylltiedig		
Ystafell Gynhadledd Teifi (12 o bobl)	Ystafell Gynhadledd Teifi (12 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£47.00	£50.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£83.00	£90.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 225

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

		Ffi gyfredol	Ffi arfaethedig	Newid (yn £)	Math o newidiad	Economi Ac Adfywio
Hurio Cyfleusterau						
Taliadau Grŵp A	Ystafell Gynhadledd Teifi (12 o bobl)	Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£198.50	£210.00	£11.50	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£265.00	£285.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£167.00	£180.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£225.00	£240.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£294.00	£315.00	£21.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ystafell Gynhadledd Brennig (12 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£47.00	£50.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£83.00	£90.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£198.50	£210.00	£11.50	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£265.00	£280.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£167.00	£180.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£225.00	£240.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£294.00	£315.00	£21.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Ystafell Gynhadledd Hawen (12 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£47.00	£50.00
Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£83.00			£90.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£103.00			£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£132.00			£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£103.00			£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£132.00			£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£198.50			£210.00	£11.50	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£265.00			£280.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£132.00			£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£167.00			£180.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 226

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Hurio Cyfleusterau

Economi Ac Adfywio

Taliadau Grŵp A	Ystafell Gynhadledd Hawen (12 o bobl)	Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£225.00	£240.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£294.00	£315.00	£21.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Canolfan Rheidol, Aberystwyth: Ystafell Gyfarfod 1/Ystafell Seremoni (50 o bobl)	Cofrestryddion (y briodas)	£76.00	£80.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£76.00	£80.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£144.00	£155.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£180.00	£190.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£238.00	£255.00	£17.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£180.00	£195.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£240.00	£255.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£360.00	£385.00	£25.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£474.00	£500.00	£26.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£240.00	£255.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£300.00	£320.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£420.00	£450.00	£30.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£528.00	£560.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig		
Taliadau Grŵp B	Llandysul, Canolfan Gymunedol: Ystafell Gynhadled	Penwythnos - Fesul diwrnod llawn	£46.00	£50.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ystafell Gynhadledd Leri (12 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£63.50	£70.00	£6.50	Ffi Ailgyfrifo
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£83.00	£90.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£198.50	£210.00	£11.50	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£265.00	£285.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£99.00	£105.00	£6.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£124.00	£135.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£161.00	£170.00	£9.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£225.00	£240.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 227

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Hurio Cyfleusterau

Economi Ac Adfywio

Taliadau Grŵp B	Neuadd Cyngor Ceredigion (Penmorfa): Siambr y Cyngor (200 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£170.00	£180.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£215.00	£230.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£278.00	£300.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£422.00	£450.00	£28.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£215.00	£230.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£316.00	£335.00	£19.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£391.00	£415.00	£24.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£554.00	£590.00	£36.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£240.00	£255.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£341.00	£360.00	£19.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£467.00	£500.00	£33.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£630.00	£670.00	£40.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Ystafell Gynhadledd Aeron (20 o bobl)		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£89.00	£95.00
Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£108.00			£115.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£128.00			£140.00	£12.00	Chwyddiant cysylltiedig
Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£170.00			£185.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£128.00			£135.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£170.00			£185.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£250.00			£265.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£330.00			£350.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£170.00			£185.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£215.00			£230.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£296.00			£315.00	£19.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£378.00			£400.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ystafell Gynhadledd Ystwyth (60 o bobl)				Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£126.00	£135.00
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£161.00	£175.00	£14.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£190.00	£190.00	£0.00	Dim newidiad
		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£252.00	£270.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 228

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

		Ffi gyfredol	Ffi arfaethedig	Newid (yn £)	Math o newidiad	
Hurio Cyfleusterau		Economi Ac Adfywio				
Taliadau Grŵp B	Ystafell Gynhadledd Ystwyth (60 o bobl)	Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£190.00	£200.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£252.00	£270.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£378.00	£400.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£492.00	£525.00	£33.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£252.00	£270.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£316.00	£335.00	£19.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£442.00	£470.00	£28.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£554.00	£585.00	£31.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ystafell Gynhadledd Teifi (12 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£63.50	£70.00	£6.50	Ffi Ailgyfrifo
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£83.00	£90.00	£7.00	Ffi Ailgyfrifo
		Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£198.50	£210.00	£11.50	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£265.00	£280.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£99.00	£105.00	£6.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£124.00	£135.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£161.00	£170.00	£9.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£225.00	£240.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ystafell Gynhadledd Breninig (12 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£63.50	£70.00	£6.50	Ffi Ailgyfrifo
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£83.00	£90.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£198.50	£210.00	£11.50	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£265.00	£285.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 229

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Hurio Cyfleusterau

Economi Ac Adfywio

Taliadau Grŵp B	Ystafell Gynhadledd Brennig (12 o bobl)	Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£99.00	£105.00	£6.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£124.00	£135.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£161.00	£170.00	£9.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£225.00	£240.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ystafell Gynhadledd Hawen (12 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£63.50	£70.00	£6.50	Ffi Ailgyfrifo
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£83.00	£90.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£103.00	£110.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£132.00	£140.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£198.50	£210.00	£11.50	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£265.00	£285.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£99.00	£105.00	£6.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£124.00	£135.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£161.00	£170.00	£9.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£225.00	£240.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dydd Sul - Cofrestryddion (y briodas)	£76.00	£80.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Canolfan Rheidol, Aberystwyth: Ystafell Gyfarfod 1/Ystafell Seremoni (50 o bobl)	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£120.00	£130.00
Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£144.00			£155.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr	£180.00			£190.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£238.00			£255.00	£17.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£180.00			£190.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sadwrn - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£240.00			£255.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sadwrn - Fesul prynhawn a'r hwyr	£360.00			£380.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sadwrn - Fesul diwrnod llawn	£474.00			£500.00	£26.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sul - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn	£240.00			£255.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sul - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£300.00			£320.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sul - Fesul prynhawn a'r hwyr	£420.00			£450.00	£30.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dydd Sul - Fesul diwrnod llawn	£528.00	£560.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig		

Tudalen 230

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Hurio Cyfleusterau

Economi Ac Adfywio

Canolfan Rheidol, Aberystwyth	Llogi'r llawr gwaelod cyfan (£ y dydd)		£1,800.00	£1,900.00	£100.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Atriwm (£ y dydd)		£400.00	£425.00	£25.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffreuter (£ y dydd)		£350.00	£370.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
Trwydded Sir Geredigion yn gyfan gwbl	Trwydded i ddefnyddio man dynodedig sydd tua 10m x 10m (y dydd). Hyd at 3 diwrnod uchafswm. Dim gwerthu bwyd neu diodydd.		£51.00	£55.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Trwydded i ddefnyddio man dynodedig sydd mwy na 10m x 10 m (y dydd) ac am fwy na 3 diwrnod.	Maint y man dynodedig, ffi ac amser cytunedig ar gais. Tâl isafswm - Pris ar Gais	£230.00	£245.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Trwydded i ddefnyddio trelar Bwyd a Diod Cyngor Sir Ceredigion (fel arfer ar y cyd â thrwydded i ddefnyddio tir y Cyngor).	I gytuno leoliad y trelar trwy broses chaffael.	£2,250.00	£2,385.00	£135.00	Chwyddiant cysylltiedig
Rhodfa'r Gogledd, Aberystwyth	Trwydded i ddefnyddio man dynodedig sydd tua 10m x 10m (y dydd)		£51.00	£55.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Trwydded i ddefnyddio man dynodedig ar gyfer masnachu tymhorol (fesul metr sgwâr) am gyfnod cytunedig (Tâl isafswm)	Maint y man dynodedig, ffi ac amser cytunedig ar gais. Fel arfer trwy broses tendro.	£55.00	£60.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
Holl asedau sy'n berchen i'r Cyngor / dan reolaeth y Cyngor	Cais i ddefnyddio tir neu asedau'r Cyngor	Ffi cais taladwy blaenswm, wedi ei osod yn erbyn y ffi gytunedig trwydded derfynol. (Codir tâl pan fydd y system ar-lein yn weithredol)	£20.00	£25.00	£5.00	Ffi Newydd
	Ffi am weithredu busnes ar dir y Cyngor / neu dir dan reolaeth y Cyngor	Tâl isafswm. Ffi yn berthnasol pan gweithrediad y busnes yn parhau dros un wythnos. (Ffioedd unigol yn ddibynnol ar y gweithgareddau).	£230.00	£245.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 231

Amodau Cyffredinol Grŵp A: Digwyddiadau a drefnir gan sefydliadau (ac eithrio cyrff cyhoeddus), nad eu diben yw gwneud elw preifat neu fel busnes, ac eithrio dawnsfeydd a disgos. Mae'n cynnwys sefydliadau allanol a ariannir yn gyfan gwbl neu'n rhannol gan y Cyngor.

Amodau Cyffredinol Grŵp B: Digwyddiadau a drefnir:-1. At ddibenion masnachol gan arwain at elw breifat neu fel busnes, e.e. arwerthiannau, arddangosfeydd masnachol.2. Gan gyrrff cyhoeddus, e.e. clinigau iechyd, sesiynau rhoi gwaed a dosbarthiadau nos.3. At holl ddibenion dawnsfeydd a disgos.

Amseroedd sesiynau:• Bore – 9.00yb tan 1.00yp• Prynawn – 1.00yp tan 5.00ypGyda'r hwyr – ar ôl 5.00ypDim ond ar ddyddiau'r wythnos y cynigir cyfraddau gostyngolBydd sesiynau gyda'r hwyr yn dod i ben cyn 10.00yhMae sesiwn undydd yn golygu 9.00yb tan 5.00yp oni bai y nodir fel arall. Defnyddwyr rheolaidd neuaddau – cyfraddau i'w trafod gyda'r Prif Swyddog Ystadau Rheolwr Grŵp (Pris y cyfarfod). Gallwch ddefnyddio Ystafelloedd 5,6 a 7 mewn cyfuniad h.y 5 a 7, neu 5 a 6, neu 6 a 7

Rheoliadau Adeiladu

Economi Ac Adfywio

Chwiliadau Personol o ran ymholiadau ynglŷn â Rheoliadau Adeiladu Con 29 gan gynnwys ceisiadau am wybodaeth Amgylcheddol (£ fesul ymholiad gan gynnwys TAW)			£22.00	£24.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Anheddau Domestig Bach hyd at 300m2, gan gynnwys trosi tai allan yn Anheddau (Nid yw'r ffioedd hyn yn cynnwys TAW)	1 Anedd	Tâl Cynllun	£268.00	£290.00	£22.00
		Tâl Archwilio Safle	£558.00	£604.00	£46.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£826.00	£895.00	£69.00	Chwyddiant cysylltiedig
	2 Aneddau	Tâl Cynllun	£349.00	£378.00	£29.00	Chwyddiant cysylltiedig

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Rheoliadau Adeiladu

Economi Ac Adfywio

Anheddau Domestig Bach hyd at 300m2, gan gynnwys trosi tai allan yn Anheddau (Nid yw'r ffioedd hyn yn cynnwys TAW)	2 Aneddau	Tâl Archwilio Safle	£784.00	£849.00	£65.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£1,133.00	£1,227.00	£94.00	Chwyddiant cysylltiedig
3 Aneddau	Tâl Cynllun	£429.00	£465.00	£36.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Archwilio Safle	£986.00	£1,068.00	£82.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£1,415.00	£1,532.00	£117.00	Chwyddiant cysylltiedig	
4 Aneddau	Tâl Cynllun	£509.00	£551.00	£42.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Archwilio Safle	£1,207.00	£1,307.00	£100.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£1,715.00	£1,857.00	£142.00	Chwyddiant cysylltiedig	
5 Aneddau	Tâl Cynllun	£601.00	£651.00	£50.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Archwilio Safle	£1,445.00	£1,565.00	£120.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£2,046.00	£2,216.00	£170.00	Chwyddiant cysylltiedig	
6 Aneddau	Tâl Cynllun	£685.00	£742.00	£57.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Archwilio Safle	£1,679.00	£1,818.00	£139.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£2,364.00	£2,560.00	£196.00	Chwyddiant cysylltiedig	
7 Aneddau	Tâl Cynllun	£766.00	£830.00	£64.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Archwilio Safle	£1,905.00	£2,063.00	£158.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£2,671.00	£2,893.00	£222.00	Chwyddiant cysylltiedig	
8 Aneddau	Tâl Cynllun	£846.00	£916.00	£70.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Archwilio Safle	£2,107.00	£2,282.00	£175.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£2,952.00	£3,197.00	£245.00	Chwyddiant cysylltiedig	
9 Aneddau	Tâl Cynllun	£870.00	£942.00	£72.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Archwilio Safle	£2,346.00	£2,541.00	£195.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£3,216.00	£3,483.00	£267.00	Chwyddiant cysylltiedig	
10 Aneddau	Tâl Cynllun	£931.00	£1,008.00	£77.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Archwilio Safle	£2,566.00	£2,779.00	£213.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£3,497.00	£3,787.00	£290.00	Chwyddiant cysylltiedig	
Trosi i fflatiau	Nifer o fflatiau 1 - 4	Tâl Cynllun	£331.00	£358.00	£27.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Archwilio Safle	£618.00	£669.00	£51.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£949.00	£1,028.00	£79.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Nifer o fflatiau 5 - 10	Tâl Cynllun	£447.00	£484.00	£37.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Archwilio Safle	£851.00	£922.00	£71.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£1,298.00	£1,406.00	£108.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gwaith Domestig Bach (Nid yw'r ffioedd hyn yn cynnwys TAW)	Trosi Garej Ddomestig yn lle y gellir byw ynddo	Tâl Cynllun	£122.00	£132.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Archwilio Safle	£185.00	£200.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£307.00	£332.00	£25.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 232

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Rheoliadau Adeiladu

Economi Ac Adfywio

Gwaith Domestig Bach (Nid yw'r ffioedd hyn yn cynnwys TAW)	Estyniad garej/cysgodfa ceir (hyd at 60m²)	Tâl Cynllun	£122.00	£132.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Archwilio Safle	£263.00	£285.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£385.00	£417.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
Codi neu ymestyn garej ar wahân nad yw'n eithriedig (hyd at 100m²)	Tâl Cynllun	£160.00	£173.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig	
		Tâl Archwilio Safle	£300.00	£325.00	£25.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£460.00	£498.00	£38.00	Chwyddiant cysylltiedig
Unrhyw estyniad i annedd neu addasu atig (cyfanswm arwyneb y llawr heb fod yn fwy na 10m²)	Tâl Cynllun	£160.00	£173.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig	
		Tâl Archwilio Safle	£300.00	£325.00	£25.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£460.00	£498.00	£38.00	Chwyddiant cysylltiedig
Unrhyw estyniad i annedd neu addasu atig (cyfanswm arwyneb y llawr yn fwy na 10m² ond heb fod yn fwy na 20m²)	Tâl Cynllun	£160.00	£173.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig	
		Tâl Archwilio Safle	£380.00	£412.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£540.00	£585.00	£45.00	Chwyddiant cysylltiedig
Unrhyw estyniad i annedd neu addasu atig (cyfanswm arwyneb y llawr yn fwy na 20m² ond heb fod yn fwy na 40m²)	Tâl Cynllun	£202.00	£219.00	£17.00	Chwyddiant cysylltiedig	
		Tâl Archwilio Safle	£417.00	£452.00	£35.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£619.00	£670.00	£51.00	Chwyddiant cysylltiedig
Unrhyw estyniad i annedd neu addasu atig (cyfanswm arwyneb y llawr yn fwy na 40m² ond heb fod yn fwy na 100m²)	Tâl Cynllun	£239.00	£259.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig	
		Tâl Archwilio Safle	£460.00	£498.00	£38.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£699.00	£757.00	£58.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gosod ffenestri domestig newydd (Unigolyn Anghymwys) hyd at 10 ffenestr	Tâl Archwilio Safle	£172.00	£172.00	£0.00	Dim newidiad	
	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£172.00	£172.00	£0.00	Dim newidiad	
Gosod ffenestri domestig newydd (Unigolyn Anghymwys) rhwng 10 a 20 o ffenestri	Tâl Archwilio Safle	£215.00	£233.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig	
	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£215.00	£233.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig	
Gosod gwasanaeth a reolir neu osodiad ar wahân i'r gwaith adeiladu arall	Tâl Archwilio Safle	£215.00	£215.00	£0.00	Dim newidiad	
	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£215.00	£215.00	£0.00	Dim newidiad	
Adnewyddu elfen thermol (Annedd)	Tâl Archwilio Safle	£215.00	£215.00	£0.00	Dim newidiad	
	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£215.00	£215.00	£0.00	Dim newidiad	
Gosodiadau Trydanol Domestig (Nid yw'r ffioedd hyn yn cynnwys TAW)	Unrhyw waith trydanol ac eithrio ailweirio annedd	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£386.00	£418.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gosod trydan mewn anheddau newydd neu ailweirio	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£619.00	£670.00	£51.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 233

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Rheoliadau Adeiladu

Economi Ac Adfywio

Gwaith Annomestig Bach (Nid yw'r ffioedd hyn yn cynnwys TAW)	Gosod hyd at 20 o ffenestri annomestig	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£270.00	£292.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gosod mwy na 20 o ffenestri annomestig	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£367.00	£397.00	£30.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Adnewyddu elfen thermol (Annomestig) gydag amcangyfrif hyd at £50,000	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£405.00	£439.00	£34.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Adnewyddu elfen thermol (Annomestig) gydag amcangyfrif mwy na £50,000	Tâl Hysbysiad Adeiladu	£520.00	£563.00	£43.00	Chwyddiant cysylltiedig
Unrhyw Waith Arall (Nid yw'r ffioedd hyn yn cynnwys TAW)	Amcangyfrif o gost y gwaith (£) 0 - 5,000	Tâl Archwilio	£251.00	£272.00	£21.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£251.00	£272.00	£21.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Amcangyfrif o gost y gwaith (£) 5,001 - 15,000	Tâl Cynllun	£160.00	£173.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Archwilio	£263.00	£285.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£424.00	£459.00	£35.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Amcangyfrif o gost y gwaith (£) 15,001 - 25,000	Tâl Cynllun	£239.00	£259.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Archwilio	£337.00	£365.00	£28.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£575.00	£623.00	£48.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Amcangyfrif o gost y gwaith (£) 25,001 - 40,000	Tâl Cynllun	£275.00	£298.00	£23.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Archwilio	£453.00	£491.00	£38.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£729.00	£790.00	£61.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Amcangyfrif o gost y gwaith (£) 40,001 - 60,000	Tâl Cynllun	£325.00	£352.00	£27.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Archwilio	£593.00	£642.00	£49.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£917.00	£993.00	£76.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Amcangyfrif o gost y gwaith (£) 60,001 - 80,000	Tâl Cynllun	£355.00	£384.00	£29.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Archwilio	£631.00	£683.00	£52.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£987.00	£1,069.00	£82.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Amcangyfrif o gost y gwaith (£) 80,001 - 100,000	Tâl Cynllun	£393.00	£426.00	£33.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Archwilio	£748.00	£810.00	£62.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Tâl Hysbysiad Adeiladu	£1,140.00	£1,235.00	£95.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 234

Os nad yw'r hyn sydd i'w weld yn y tablau uchod yn berthnasol i'r hyn y mae'r ymgeiswyr yn ei gynnig, gallant ofyn i'r Gwasanaeth Rheoli Adeiladu bennu tâl unigol trwy e-bostio buildingcontrol@ceredigion.gov.uk neu drwy ffonio 01970 633480 neu 01545 572480

Wrth wneud cais am Dystysgrif Rheoleiddio, o ran gwaith adeiladu nad ydyw wedi'i awdurdodi, a ddechreuodd ar 11 Tachwedd 1985 neu ar ôl hynny, codir tâl rheoleiddio i ariannu cost asesu'r cais a phob archwiliad. Mae'r tâl hwn yn cyfateb i'r Tâl Hysbysiad Adeiladu (heb gynnwys TAW) ynghyd â 50% ar ben hynny

Tablau Llanw

Economi Ac Adfywio

Hysbysebu	Tudalen lawn y tu allan i'r clawr ôl	£192.00	£205.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Tudalen lawn y tu mewn i'r clawr ôl/blaen	£160.00	£170.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Tudalen lawn hysbysu mewnol	£104.00	£110.00	£6.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Hanner tudalen hysbysu mewnol	£71.00	£75.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
Prynu llyfryn Tablau Llanw	Pris i'w brynu mewn siop	£2.50	£2.70	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Yr Arfordir a Chefn Gwlad

Economi Ac Adfywio

Hawliau Tramwy	Gwyo Hawliau Tramwy		£2,100.00	£2,225.00	£125.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gwyo Hawl Tramwy dros dro (llai na 5 diwrnod)		£1,650.00	£1,750.00	£100.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gwyo Hawl Tramwy dros dro (dros 5 diwrnod)		£1,650.00	£1,750.00	£100.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ymestyn cais		£310.00	£330.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ffioedd a Thaliadau Cyffredinol	Datganiad a map swyddogol		£42.00	£45.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gorchmynion Llwybr Cyhoeddus		£22.50	£23.50	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gorchmynion Diogelu Coed		£22.50	£23.50	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Copi ardystiedig o'r Gofrestr Tir Comin - 4 rhan, codi'r tâl am bob rhan		£32.75	£35.00	£2.25	Chwyddiant cysylltiedig
	Pob cofnod ychwanegol		£1.50	£1.60	£0.10	Chwyddiant cysylltiedig
Cofrestr Tir Comin	Cais cywiro dan Ddeddf Tiroedd Comin 2006		£1,650.00	£1,750.00	£100.00	Chwyddiant cysylltiedig

Arwyddion Atyniadau Twristiaid

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Dylunio arwyddion a chynnig dyfynbris am ddarparu'r arwyddion, gan gynnwys eu gosod	Ffi am ddylunio 1-5 arwyddion		£625.00	£670.00	£45.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi am ddylunio 6-10 arwyddion		£1,250.00	£1,335.00	£85.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi am ddylunio mwy nag 10 arwyddion		£3,125.00	£3,335.00	£210.00	Chwyddiant cysylltiedig
Darparu arwyddion gan gynnwys eu cynhyrchu a'u gosod	Gwir Gost					Dim newidiad
Asesiad Cychwynnol (penderfynu a yw'r cynnig yn ddichonadwy)			£125.00	£135.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig

Casglu Gwastraff

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Casgliadau Swmpus (Eiddo Domestig yn unig)	Cynnwys eitemau y byddech yn mynd gyda chi pan fyddwch yn symud tŷ yn unig – hyd at chwe eitem		£56.50	£61.00	£4.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Gellir casglu eitemau eraill, e.e. drysau, fframiau ffenestri, tanciau olew gwag, am y gost go iawn – tâl isaf	Pris ar Gais				Dim newidiad
Gwastraff Gardd Gwyrdd	Gellir prynu bagiau o Swyddfeydd Talu'r Cyngor. Mae hyn yn cynnwys eu casglu ar ôl cysylltu â'r ganolfan gyswllt. (£ y bag)		£1.80	£2.00	£0.20	Ffi Ailgyfrifo
Bagiau Gwastraff Du	Gellir prynu bagiau yn Swyddfeydd Arian y Cyngor (£ am 10 bag)		£3.00	£3.30	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
Gwastraff Bwyd Domestig	Cynhwysydd ar gyfer casglu ymyl y ffordd 23 litr		£5.60	£6.00	£0.40	Chwyddiant cysylltiedig
	Bagiau leinio i'w defnyddio yn y cynhwysydd ar gyfer casglu ymyl y ffordd fesul y rôl (26 bag)		£1.90	£2.10	£0.20	Ffi Ailgyfrifo
	Bocs cegin 7 litr		£2.20	£2.40	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
Bin ag Olwynion	Bin ag Olwynion ar gyfer Gwastraff Bwyd 140 litr (Cwsmeriaid Masnachol ac Aelwydydd y Codir Tâl arnynt yn unig)		£43.00	£46.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	240 litr (os y'i casglir)		£74.50	£80.00	£5.50	Chwyddiant cysylltiedig
	240 litr (gan gynnwys dosbarthu)		£99.00	£106.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Casglu Gwastraff

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Bin ag Olwynion	1100 litr (os y'i casglir)		£512.00	£550.00	£38.00	Chwyddiant cysylltiedig
	1100 litr (gan gynnwys dosbarthu)		£585.00	£625.00	£40.00	Chwyddiant cysylltiedig
Casgliad Masnachol ac Aelwydydd y codir tâl arnynt - Gweddillol	Bagiau gwasanaeth masnachol – Gweddillol (oren) y bag		£6.20	£12.00	£5.80	Ffi Ailgyfrifo
	Bin 240 litr – tâl casglu yn unig		£25.00	£45.00	£20.00	Ffi Ailgyfrifo
	Bin 1100 litr – tâl casglu yn unig		£98.00	£160.00	£62.00	Ffi Ailgyfrifo
Casgliad Masnachol ac Aelwydydd y codir tâl arnynt - Bwyd	Bagiau gwastraff masnachol - Ailgylchu papur a cerdyn (coch) y bag			£5.00	£5.00	Ffi Newydd
	Bagiau gwastraff masnachol - Ailgylchu metel, plastig, cartonau (glas) y bag			£5.00	£5.00	Ffi Newydd
	Bin bwyd 23 litr - tâl blynyddol (tag lliw)			£60.00	£60.00	Ffi Newydd
	Bin bwyd 140 litr – tâl casglu (tag lelog)		£5.60	£6.00	£0.40	Chwyddiant cysylltiedig
	Box Gwydr 40 litr - tâl blynyddol			£60.00	£60.00	Ffi Newydd
	Bin Gwydr 240 Litre			£10.00	£10.00	Ffi Newydd
	Tecstilau heb ei gwerthu - Pris ar gais				£0.00	Ffi Newydd
	Cyfarpar trydanol ac electronig gwastraff bach heb eu gwerthu - Pris ar gais				£0.00	Ffi Newydd
	Gwastraff Aelwydydd y Codir Tâl arnynt - Gweddillol	Bagiau gwastraff aelwydydd – Gweddillol (oren) y bag		£3.60	£6.00	£2.40
Bin 240 litr – tâl casglu yn unig			£12.80	£25.00	£12.20	Ffi Ailgyfrifo
Bin 1100 litr – tâl casglu yn unig			£55.00	£90.00	£35.00	Ffi Ailgyfrifo
Gwastraff Aelwydydd y Codir Tâl arnynt - Ailgylchu	Bagiau Gwastraff Aelwydydd y Codir Tâl Arnynt - Ailgylchu papur a cerdyn (coch) y bag		£2.90	£4.00	£1.10	Ffi Ailgyfrifo
	Bagiau Gwastraff Aelwydydd y Codir Tâl Arnynt - Ailgylchu metel, plastig, cartonau (glas) y bag			£4.00	£4.00	Ffi Newydd
Gwastraff Aelwydydd y Codir Tâl arnynt - Bwyd	Bin bwyd 140 litr - tâl casglu (tag glas)		£5.60	£6.00	£0.40	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 236

Cau Ffyrdd Dros Dro

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Dros 5 diwrnod (trwy orchymyn)	Prosesu cais		£2,000.00	£2,250.00	£250.00	Ffi Ailgyfrifo
	Estyniad/Diwygiad i gais gwreiddiol		£500.00	£540.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo
	Paratoi llwybr gwyro, yn ôl yr angen		£500.00	£540.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo
Llai na 5 diwrnod (trwy rybudd)	Prosesu cais		£900.00	£1,010.00	£110.00	Ffi Ailgyfrifo
	Estyniad/Diwygiad i gais gwreiddiol		£500.00	£540.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo
	Paratoi llwybr gwyro, yn ôl yr angen		£500.00	£540.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo
Argyfwng	Prosesu cais		£1,250.00	£1,750.00	£500.00	Ffi Ailgyfrifo
	Estyniad/Diwygiad i gais gwreiddiol		£500.00	£540.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo
	Paratoi llwybr gwyro, yn ôl yr angen		£500.00	£540.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo
Digwyddiad Arbennig Adran 16A Deddf Rheoleiddio Traffig Ffyrdd 2004	Prosesu cais		£775.00	£830.00	£55.00	Ffi Ailgyfrifo

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Cau Ffyrdd Dros Dro

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Digwyddiad Arbennig Adran 16A Deddf Rheoleiddio Traffig Ffyrdd 2004	Estyniad/Diwygiad i gais gwreiddiol		£225.00	£240.00	£15.00	Ffi Ailgyfrifo
Digwyddiad Arbennig Adran 21A Deddf Cyfrifoldebau Heddluoedd Trefol 1847	Prosesu cais		£60.00	£64.00	£4.00	Ffi Ailgyfrifo
			£225.00	£240.00	£15.00	Ffi Ailgyfrifo
			£775.00	£830.00	£55.00	Ffi Ailgyfrifo

Mae'r math o ddigwyddiad yn adlewyrchu'r effaith ganfyddedig ar rwydwaith y priffyrdd a bydd yn ystyried y nifer o bobl a ddisgwylir yn y digwyddiadau gan gynnwys y rhai a fydd yn gwylio. Bydd y penderfyniad ynghylch ym mha gategori y mae digwyddiad yn perthyn yn ôl disgrisiwn llwyr Swyddog Arweiniol Corfforaethol am Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol. Yn ôl yr angen, codir tâl gan y Cyngor am y gost o ddarparu'r arwyddion hefyd. Fel Awdurdod y Priffyrdd, mae Cyngor Sir Ceredigion yn cadw'r hawl i wrthod cau ffordd.

Cau Ffyrdd Dros Dro - Raliau Ffordd

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Pob Rali Ffordd – Adran 12a i 12e Deddf Rheoli Traffig y Ffyrdd 1988 – Adran 16a Digwyddiadau Arbennig Gorchymyn Rasio Cerbydau (Deddf Rheoli Traffig y Ffyrdd 2004)	Prosesu cais		£5,000.00	£5,340.00	£340.00	Ffi Ailgyfrifo
	Ffi am bob Cam o'r Râs (dylai gynnwys llwybr dargyfeiriol ar gyfer pob cam)		£1,250.00	£1,335.00	£85.00	Ffi Ailgyfrifo

Cludiant Teithwyr

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Galw'r Gyrwr	Cludiant arbenigol o ddrws i ddrws ar gyfer pobl sy'n methu â defnyddio dulliau arferol o gludiant. Ar hyn o bryd mae'r gwasanaeth ar gael yn ardal Aberystwyth yn unig. £ am bob taith ddwyffordd hyd at 10 milltir a 0.40c y filltir am unrhyw bellter dros 10 milltir.		£4.80	£5.20	£0.40	Chwyddiant cysylltiedig
--------------	---	--	-------	-------	-------	-------------------------

Ffioedd Goruchwyllo a Gweinyddu Adran 37, 38 a 278

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Gwaith hyd at £500,000	8% o werth y gwaith (isafswm tâl)		£6,000.00	£6,500.00	£500.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gwaith dros £500,000	Y £500,000 cyntaf	8% o werth y gwaith				Dim newidiad
	Y £500,000 nesaf pan fo'r gwerth yn fwy na £0.5m	7% o werth y gwaith				Dim newidiad
	Y £2m nesaf pan fo'r gwerth yn fwy na £1m	6% o werth y gwaith				Dim newidiad
	Gweddill gwerth y gwaith pan fo'n fwy na £3m	5% o werth y gwaith				Dim newidiad

Ffioedd y Corff Cymeradwyo Draenio Cynaliadwy (SAB)

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Mae'r ffioedd a ganlyn yn gymwys mewn perthynas â'r gwasanaeth cyn ymgeisio	0.01 hyd 0.099 ha	Ffi cyn ymgeisio	£120.00	£130.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
	0.1 hyd 0.99 ha	Ffi cyn ymgeisio	£180.00	£195.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul 0.1ha (neu ran ohono)	£60.00	£65.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
	1.0 hyd 2.9 ha	Ffi cyn ymgeisio	£720.00	£770.00	£50.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Fesul 0.1ha (neu ran ohono)	£25.00	£27.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
	3.0 ha a mwy	Ffi cyn ymgeisio	£1,220.00	£1,310.00	£90.00	Chwyddiant cysylltiedig

Garejys yr Harbyrau

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Garej 20,21,22,34,43,44 a 46 (y mis)			£98.00	£105.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
--------------------------------------	--	--	--------	---------	-------	-------------------------

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Garejys yr Harbyrau

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Garej 13-19,23-33,35-38,42,45,47 (y mis)			£62.40	£67.00	£4.60	Chwyddiant cysylltiedig
--	--	--	--------	--------	-------	-------------------------

Gorfodi Parcio Sifil

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Tâl Cosb	Tâl heggor parcio - Ffi ar gyfer cais		£28.00	£28.00	£0.00	Dim newidiad
	Tâl heggor parcio - A ffi ar gyfer pob cerbyd		£14.10	£14.10	£0.00	Dim newidiad

Mae'r taliadau hyn yn unol â'r lefel Band 2 fel y nodir yng Ngorchymyn Gorfodi Sifil ar Dramgwyddau Parcio (Canllawiau ar Lefelau Taliadau) (Cymru) 2008

Gwaith Stryd

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Cyfarpar Newydd (Bydd y ffioedd yma'n briodol ar gyfer y 100 metr cyntaf o waith cloddio.)	Un tŷ		£597.00	£640.00	£43.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dau dŷ neu fwy		£725.00	£775.00	£50.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Datblygiad nad yw'n ddatblygiad preswyl		£725.00	£775.00	£50.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Amaethyddol/Garddwriaethol		£594.00	£635.00	£41.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Datblygiad Cyffredinol (Preswyl/Diwydiannol)		£750.00	£800.00	£50.00	Chwyddiant cysylltiedig
Trwsio/Adnewyddu/Cynnal a chadw cyfarpar sy'n BOD YN BAROD	Ni roddwyd Trwydded Gwaith Stryd		£408.00	£440.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Rhoddydwyd Trwydded Gwaith Stryd		£342.00	£365.00	£23.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi Anawdurdodedig (Ôl-weithredol)		£239.00	£255.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Pan fydd y gwaith cloddio dros 100 metr, codir £ pellach am bob 100 metr neu ran ohono.		£248.00	£265.00	£17.00	Chwyddiant cysylltiedig
Trwyddedau Deddf Priffyrdd - Cloddio priffordd gyhoeddus	I gynnal a chadw eiddo		£191.00	£205.00	£14.00	Chwyddiant cysylltiedig
	I adeiladu seler dan briffordd		£408.00	£440.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
	I wneud agoriad i seler		£408.00	£440.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffordd o gael mynediad/golau		£408.00	£440.00	£32.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi Anawdurdodedig (Ôl-weithredol)		£239.00	£255.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Sgipiau		£86.00	£92.00	£6.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Trwydded sgipiau ôl-weithredol		£137.00	£150.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Sgaffaldau		£165.00	£180.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Trwydded sgaffaldau ôl-weithredol		£239.00	£255.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Palis/Ffens		£164.00	£175.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Fesul archwiliad ychwanegol		£110.00	£120.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Byrddau Arddangos/Ffensys Ôl-weithredol		£239.00	£260.00	£21.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Archwiliadau (fesul archwiliad ychwanegol)		£110.00	£118.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Mynediad i Gerbydau		£300.00	£320.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi Anawdurdodedig (Ôl-weithredol)		£239.00	£256.00	£17.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gollwng deunyddiau ar y briffordd		£165.00	£178.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Camau gorfodi neu ôl-weithredol	Bydd ffi weinyddol ar gyfer ystyried y cais	£239.00	£255.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 238

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Gwaith Stryd

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Trwyddedau Deddf Priffyrdd - Cloddio priffordd gyhoeddus	Camau gorfodi neu ôl-weithredol	Ffi £ fesul archwiliad a ffi trwydded ôl-weithredol ac adennill unrhyw gostau priodol.	£127.00	£140.00	£13.00	Ffi Ailgyfrifo
	Camau gorfodi neu ôl-weithredol o ran hysbysiad adran 154	Camau gorfodi o ffi hysbysiad adran 154, ag adennill unrhyw gostau priodol.	£127.00	£140.00	£13.00	Ffi Ailgyfrifo
	Gorfodi cau ffordd	Bydd ffi weinyddol ar gyfer ystyried y cais	£206.00	£220.00	£14.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Ffi £ fesul archwiliad a ffi trwydded ôl-weithredol ac adennill unrhyw gostau priodol.	£110.00	£120.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Caffi Palmant (Fesul m ²)		£61.50	£66.00	£4.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Arwyddion Hysbysebu (yr arwydd i'w gynghori)		£61.50	£66.00	£4.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Cyflenwi gwybodaeth	Adferir y costau priodol				Dim newidiad

DEDDF GWAITH STRYD A FFYRDD NEWYDD 1991 Trwydded Gwaith Stryd

Harbyrau

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Taliadau Angori Hamdden (fesul metr o hyd llawn y cwch)*	Haf 1/4 - 31/10 - Aberystwyth	Cei'r dref a phontynau	£73.00	£92.00	£19.00	Ffi Ailgyfrifo
		Angori yn yr afon a Harbwr Mewnol a Man caled i aros	£66.50	£84.00	£17.50	Ffi Ailgyfrifo
		Grid Sychu	£47.00	£59.00	£12.00	Ffi Ailgyfrifo
	Haf 1/4 - 31/10 - Aberaeron & Cei Newydd	Pob angorfa a Man caled	£66.50	£84.00	£17.50	Ffi Ailgyfrifo
	Gaeaf 1/11 - 31/3 - Aberystwyth	Cei'r dref a phontynau, Angori yn yr afon a Harbwr Mewnol a Man caled i aros	£38.00	£47.50	£9.50	Ffi Ailgyfrifo
		Grid Sychu	£47.00	£59.00	£12.00	Ffi Ailgyfrifo
	Gaeaf 1/11 - 31/3 - Aberaeron & Cei Newydd	Pob angorfa a Man caled	£38.00	£47.50	£9.50	Ffi Ailgyfrifo
	Haf 1/4 - 31/10 and Gaeaf 1/11 - 31/3 - Cei Newydd	Stand ar gyfer caiac/bwrdd hwylyrddio (1/5 - 31/3)	£62.50	£79.00	£16.50	Ffi Ailgyfrifo
		Mannau Parcio Ceir sydd wedi eu cadw ar y Pier (fesul blwyddyn)	£199.00	£250.00	£51.00	Ffi Ailgyfrifo
Taliadau Angori Masnachol (Pob harbwr, fesul cwch)	Cychod Teithwyr - Haf 1/4 - 31/10	0-5 o deithwyr	£613.00	£775.00	£162.00	Ffi Ailgyfrifo
		6-25 o deithwyr	£738.00	£930.00	£192.00	Ffi Ailgyfrifo
		26-50 o deithwyr	£1,181.00	£1,480.00	£299.00	Ffi Ailgyfrifo
		51-75 o deithwyr	£1,720.00	£2,150.00	£430.00	Ffi Ailgyfrifo
		76+ o deithwyr	£2,321.00	£2,910.00	£589.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cychod Teithwyr - Gaeaf 1/11 - 31/3 (fesul metr)	Unrhyw nifer o deithwyr	£33.50	£42.00	£8.50	Ffi Ailgyfrifo
	Cychod Pysgota Masnachol - Haf 1/4 - 31/10	Hyd at 6m	£744.00	£930.00	£186.00	Ffi Ailgyfrifo
		6m i 8m	£998.00	£1,250.00	£252.00	Ffi Ailgyfrifo
		8m i 10m	£1,243.00	£1,560.00	£317.00	Ffi Ailgyfrifo
		10m i 12m	£1,495.00	£1,870.00	£375.00	Ffi Ailgyfrifo
		12m i 14m	£1,727.00	£2,160.00	£433.00	Ffi Ailgyfrifo

Tudalen 239

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Harbyrau

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Taliadau Angori Masnachol (Pob harbwr, fesul cwch)	Cychod Pysgota Masnachol - Gaeaf 1/11 - 31/3 (fesul metr)	Unrhyw hyd	£33.50	£42.00	£8.50	Ffi Ailgyfrifo
Tâl Llwytho Teithwyr (Deiliaid angorfa teithwyr masnachol Ceredigion) (pob harbwr)	Pob cwch	Fesul sedd fesul tymor haf (Cyfanswm y sedd yn seiliedig ar uchafswm y band angori neu uchafswm nifer y seddi y caiff cwch ei godio iddynt, p'un bynnag yw'r lleiaf)		£35.00	£35.00	Ffi Newydd
Tâl Llwytho Teithwyr (cyn-ddeiliaid angorfa mewn harbwr yng Ngheredigion) (pob harbwr)		Fesul cwch fesul ymweliad	£37.00	£46.50	£9.50	Ffi Ailgyfrifo
Taliadau Angori Dŵr Dwfn (Pob harbwr, fesul cwch)			£186.00	£235.00	£49.00	Ffi Ailgyfrifo
Taliadau Trosglwyddo Angorfa (pob harbwr)	Cychod Masnachol		£2,321.00	£2,910.00	£589.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cychod Hamdden		£673.00	£850.00	£177.00	Ffi Ailgyfrifo
Tâl Rhestr Aros am Angorfa (Hamdden, Masnachol a Dŵr Dwfn) na ellir eu hadalu	Pob rhestr		£62.50	£250.00	£187.50	Ffi Ailgyfrifo
Tâl Gweinyddol Angori (Hamdden a Masnachol)	Fesul Angorfa		£49.00	£62.00	£13.00	Ffi Ailgyfrifo
Taliadau Angori - Cychod sy'n ymweld (Pob Harbwr)	Y Diwrnod	Cychod sy'n lansio drwy ddefnyddio'r llithrfa, cychod hwylio sy'n ymweld neu gychod modur	£24.50	£31.00	£6.50	Ffi Ailgyfrifo
		Cychod dros 80grt/ fesul grt	£0.80	£1.00	£0.20	Ffi Ailgyfrifo
		Gwasanaethau / Diwrnod: Dŵr	£7.20	£9.00	£1.80	Ffi Ailgyfrifo
		Gwasanaethau / Diwrnod:Trydan	£14.10	£17.70	£3.60	Ffi Ailgyfrifo
	Hyd at 1 wythnos	Cychod sy'n lansio drwy ddefnyddio'r llithrfa, cychod hwylio sy'n ymweld neu gychod modur	£88.00	£110.00	£22.00	Ffi Ailgyfrifo
		Cychod dros 80grt/ fesul grt	£2.10	£2.70	£0.60	Ffi Ailgyfrifo
	Y Flwyddyn	Cychod sy'n lansio drwy ddefnyddio'r llithrfa, cychod hwylio sy'n ymweld neu gychod modur	£275.00	£345.00	£70.00	Ffi Ailgyfrifo

Tudalen 240

* Caiff mesuriadau ar gyfer cychod/llongau eu talgrynnu i'r metr llawn nesaf. • Nid oes tâl am gychod bach sydd ag enw'r fam gwch arnynt nad oes angen angorfa ar wahân.

Meysydd Parcio

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Arhosiad Byr (Cyfnod parcio hiraf - Tair awr)	Aberteifi - Sgwâr Cae Glas	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Un Awr	£2.10	£2.40	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£2.60	£2.90	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Tair Awr	£3.60	£4.00	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
Arhosiad Byr (Cyfnod parcio hiraf – Dwy awr)	Llanbedr Pont Steffan - Sainsbury's (Stryd y Farchnad)	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Un Awr	£2.10	£2.40	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£2.60	£2.90	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
Arhosiad Hir	Aberaeron - Ffordd Y Gaer Isaf	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Un Awr	£2.10	£2.40	£0.30	Ffi Ailgyfrifo

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Meysydd Parcio

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Arhosiad Hir	Aberaeron - Ffordd Y Gaer Isaf	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£2.60	£2.90	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Tair Awr	£3.60	£4.00	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir: Tocyn Wythnosol	£13.10	£14.60	£1.50	Ffi Ailgyfrifo
Aberaeron -Traeth y Gogledd	Aberaeron -Traeth y Gogledd	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£2.60	£2.90	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo
		Carafanet: Diwrnod Cyfan	£9.00	£9.90	£0.90	Ffi Ailgyfrifo
		Tâl ychwanegol am Garafán/Trelar: Dwy Awr	£2.60	£2.90	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Tâl ychwanegol am Garafán/Trelar: Diwrnod Cyfan	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir: Tocyn Wythnosol	£13.10	£14.60	£1.50	Ffi Ailgyfrifo
Aberaeron - Traeth y De (1af o Fawrth - 31ain o Hydref)	Aberaeron - Traeth y De (1af o Fawrth - 31ain o Hydref)	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£3.40	£3.80	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo
		Carafanet: Diwrnod Cyfan	£9.00	£9.90	£0.90	Ffi Ailgyfrifo
		Tâl ychwanegol am Garafán/Trelar: Dwy Awr	£3.40	£3.80	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
		Tâl ychwanegol am Garafán/Trelar: Diwrnod Cyfan	£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir: Tocyn Wythnosol	£20.60	£23.00	£2.40	Ffi Ailgyfrifo
Aberystwyth - Maesyrafon	Aberystwyth - Maesyrafon	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Un Awr	£2.30	£2.60	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£3.40	£3.80	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Tair Awr	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo
		Tâl ychwanegol am Garafán/Trelar: Diwrnod Cyfan	£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir: Tocyn Wythnosol	£20.60	£23.00	£2.40	Ffi Ailgyfrifo
Aberystwyth - Maes Parcio a Theithio gynt - Coedlan Y Parc	Aberystwyth - Maes Parcio a Theithio gynt - Coedlan Y Parc	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir: Tocyn Wythnosol	£20.60	£23.00	£2.40	Ffi Ailgyfrifo
Aberystwyth - Coedlan Y Parc Isaf	Aberystwyth - Coedlan Y Parc Isaf	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo
		Cerbydau Trwm: Diwrnod Cyfan	£16.50	£18.20	£1.70	Ffi Ailgyfrifo
		Bysiau: Diwrnod Cyfan	£16.50	£18.20	£1.70	Ffi Ailgyfrifo
		Tâl ychwanegol am Garafán/Trelar: Diwrnod Cyfan	£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo

Tudalen 241

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Meysydd Parcio

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Arhosiad Hir	Aberystwyth - Coedlan Y Parc Isaf	Ceir: Tocyn Wythnosol	£20.60	£23.00	£2.40	Ffi Ailgyfrifo
	Aberystwyth - Rhodfa Newydd (1af o Fawrth - 31ain o Hydref)	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Hyd at ddwy awr	£3.40	£3.80	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo
		Tâl ychwanegol am Garafán/Trelar: Hyd at ddwy awr	£3.40	£3.80	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
		Tâl ychwanegol am Garafán/Trelar: Diwrnod Cyfan	£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir: Tocyn Wythnosol	£20.60	£23.00	£2.40	Ffi Ailgyfrifo
		Carafanet: Diwrnod Cyfan	£9.00	£9.90	£0.90	Ffi Ailgyfrifo
	Aberystwyth - Ffordd y Gogledd	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Un Awr	£2.30	£2.60	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£3.40	£3.80	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Tair Awr	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo
Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan		£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo	
Ceir: Tocyn Wythnosol		£20.60	£23.00	£2.40	Ffi Ailgyfrifo	
Carafanet: Diwrnod Cyfan		£9.00	£9.90	£0.90	Ffi Ailgyfrifo	
Aberteifi - Y Baddondy a Mwdan	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo	
	Cerbydau Trwm: Diwrnod Cyfan	£15.00	£16.60	£1.60	Ffi Ailgyfrifo	
	Tâl ychwanegol am Garafán/Trelar: Diwrnod Cyfan	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo	
	Ceir: Tocyn Wythnosol	£13.10	£14.60	£1.50	Ffi Ailgyfrifo	
Aberteifi - Stryd y Cei	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Un Awr	£2.10	£2.40	£0.30	Ffi Ailgyfrifo	
	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£2.60	£2.90	£0.30	Ffi Ailgyfrifo	
	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Tair Awr	£3.60	£4.00	£0.40	Ffi Ailgyfrifo	
	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo	
	Carafanet: Diwrnod Cyfan	£9.00	£9.90	£0.90	Ffi Ailgyfrifo	
	Cerbydau Trwm: Diwrnod Cyfan	£15.00	£16.60	£1.60	Ffi Ailgyfrifo	
	Ceir: Tocyn Wythnosol	£13.10	£14.60	£1.50	Ffi Ailgyfrifo	
Aberteifi - Cae'r Ffair	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Un Awr	£2.10	£2.40	£0.30	Ffi Ailgyfrifo	
	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£2.60	£2.90	£0.30	Ffi Ailgyfrifo	
	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Tair Awr	£3.60	£4.00	£0.40	Ffi Ailgyfrifo	
	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo	
	Tâl ychwanegol am Garafán/Trelar: Diwrnod Cyfan	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo	
	Ceir: Tocyn Wythnosol	£13.10	£14.60	£1.50	Ffi Ailgyfrifo	

Tudalen 242

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Meysydd Parcio

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Arhosiad Hir	Aberteifi - Cae'r Ffair	Cerbydau Trwm: Diwrnod Cyfan	£15.00	£16.60	£1.60	Ffi Ailgyfrifo
	Aberteifi - Rhes Gloster	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo
Llanbedr Pont Steffan - Rookery		Ceir: Tocyn Wythnosol	£13.10	£14.60	£1.50	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Un Awr	£2.10	£2.40	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£2.60	£2.90	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Tair Awr	£3.60	£4.00	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo
		Carafanet: Diwrnod Cyfan	£9.00	£9.90	£0.90	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir: Tocyn Wythnosol	£13.10	£14.60	£1.50	Ffi Ailgyfrifo
Llanbedr Pont Steffan - Cwmins		Cerbydau Trwm: Diwrnod Cyfan	£15.00	£16.60	£1.60	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Un Awr	£2.10	£2.40	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£2.60	£2.90	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Tair Awr	£3.60	£4.00	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£4.60	£5.10	£0.50	Ffi Ailgyfrifo
Llandysul - Rhes Y Porth		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Tocyn Wythnosol	£13.10	£14.60	£1.50	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr		£2.40	£2.40	Ffioedd wedi'u hadfer
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Pedair Awr		£3.60	£3.60	Ffioedd wedi'u hadfer
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan		£5.00	£5.00	Ffioedd wedi'u hadfer
Cei Newydd- Ffordd yr Eglwys (1af o Fawrth - 31ain o Hydref)		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Un Awr	£2.30	£2.60	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£3.40	£3.80	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo
		Carafanet: Diwrnod Cyfan	£9.00	£9.90	£0.90	Ffi Ailgyfrifo
		Cerbydau Trwm: Diwrnod Cyfan	£15.00	£16.60	£1.60	Ffi Ailgyfrifo
		Bysiau: Diwrnod Cyfan	£15.00	£16.60	£1.60	Ffi Ailgyfrifo
		Tâl ychwanegol am Garafán/Trelar: Diwrnod Cyfan	£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir: Tocyn Wythnosol	£20.60	£23.00	£2.40	Ffi Ailgyfrifo
Cei Newydd- Stryd y Cware (1af o Fawrth - 31ain o Hydref)		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Un Awr	£2.30	£2.60	£0.30	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr	£3.40	£3.80	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan	£6.00	£6.60	£0.60	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir: Tocyn Wythnosol	£20.60	£23.00	£2.40	Ffi Ailgyfrifo

Tudalen 243

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Meysydd Parcio

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Arhosiad Hir	Tregaron- Iard y Talbot	Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Dwy Awr		£2.40	£2.40	Ffioedd wedi'u hadfer	
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Pedair Awr		£3.60	£3.60	Ffioedd wedi'u hadfer	
		Ceir, Faniau a Beiciau Modur: Diwrnod Cyfan		£5.00	£5.00	Ffioedd wedi'u hadfer	
Tocyn Tymor	Aberaeron - Ffordd Y Gaer Isaf a Thraeth y Gogledd	Ceir a Beiciau Modur 3 mis	£144.00	£160.00	£16.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 6 mis	£240.00	£265.00	£25.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 9 mis	£338.00	£375.00	£37.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 12 mis	£402.00	£445.00	£43.00	Ffi Ailgyfrifo	
	Aberaeron - Treath y De	Ceir a Beiciau Modur 3 mis	£158.00	£175.00	£17.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 6 mis	£267.00	£295.00	£28.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 9 mis	£370.00	£410.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo	
	Aberystwyth - Coedlan y Parc, Coedlan y Parc Isaf, Maesyrafon a Ffordd y Gogledd	Ceir a Beiciau Modur 3 mis	£158.00	£175.00	£17.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 6 mis	£267.00	£295.00	£28.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 9 mis	£370.00	£410.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 12 mis	£436.00	£480.00	£44.00	Ffi Ailgyfrifo	
	Aberystwyth - Coedlan y Parc Isaf	HGVs gan gynnwys bysiau 6 mis	£402.00	£445.00	£43.00	Ffi Ailgyfrifo	
		HGVs gan gynnwys bysiau 12 mis	£641.00	£710.00	£69.00	Ffi Ailgyfrifo	
	Aberystwyth - Rhodfa Newydd	Ceir a Beiciau Modur 3 mis	£158.00	£175.00	£17.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 6 mis	£267.00	£295.00	£28.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 9 mis	£370.00	£410.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo	
	Aberteifi - Y Baddondy, Cae'r Ffair, Mwldan a Stryd y Cei	Ceir a Beiciau Modur 3 mis	£144.00	£160.00	£16.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 6 mis	£240.00	£265.00	£25.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 9 mis	£338.00	£375.00	£37.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Ceir a Beiciau Modur 12 mis	£402.00	£445.00	£43.00	Ffi Ailgyfrifo	
		HGVs gan gynnwys bysiau 6 mis	£402.00	£445.00	£43.00	Ffi Ailgyfrifo	
		HGVs gan gynnwys bysiau 12 mis	£641.00	£710.00	£69.00	Ffi Ailgyfrifo	
		Aberteifi - Rhes Gloster	Ceir a Beiciau Modur 3 mis	£119.00	£135.00	£16.00	Ffi Ailgyfrifo
			Ceir a Beiciau Modur 6 mis	£219.00	£245.00	£26.00	Ffi Ailgyfrifo
Ceir a Beiciau Modur 9 mis	£311.00		£345.00	£34.00	Ffi Ailgyfrifo		
Ceir a Beiciau Modur 12 mis	£370.00		£410.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo		
Llanbedr Pont Steffan - Rookery a Cwmins	Ceir a Beiciau Modur 3 mis	£144.00	£160.00	£16.00	Ffi Ailgyfrifo		
	Ceir a Beiciau Modur 6 mis	£240.00	£265.00	£25.00	Ffi Ailgyfrifo		
	Ceir a Beiciau Modur 9 mis	£338.00	£375.00	£37.00	Ffi Ailgyfrifo		
	Ceir a Beiciau Modur 12 mis	£402.00	£445.00	£43.00	Ffi Ailgyfrifo		
Llanbedr Pont Steffan - Rookery	HGVs gan gynnwys bysiau 6 mis	£321.00	£355.00	£34.00	Ffi Ailgyfrifo		
	HGVs gan gynnwys bysiau 12 mis	£567.00	£625.00	£58.00	Ffi Ailgyfrifo		

Tudalen 244

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Meysydd Parcio

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Tocyn Tymor	Llandysul - Rhes y Porth	Ceir a Beiciau Modur 3 mis		£90.00	£90.00	Ffioedd wedi'u hadfer
		Ceir a Beiciau Modur 6 mis		£160.00	£160.00	Ffioedd wedi'u hadfer
		Ceir a Beiciau Modur 9 mis		£200.00	£200.00	Ffioedd wedi'u hadfer
		Ceir a Beiciau Modur 12 mis		£240.00	£240.00	Ffioedd wedi'u hadfer
	Cei Newydd - Ffordd yr Eglwys a Stryd y Cware	Ceir a Beiciau Modur 3 mis	£158.00	£175.00	£17.00	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir a Beiciau Modur 6 mis	£267.00	£295.00	£28.00	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir a Beiciau Modur 9 mis	£370.00	£410.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cei Newydd - Ffordd yr Eglwys	HGVs gan gynnwys bysiau 6 mis	£321.00	£355.00	£34.00	Ffi Ailgyfrifo
	Tregaron - Iard y Talbot	Ceir a Beiciau Modur 3 mis		£90.00	£90.00	Ffioedd wedi'u hadfer
		Ceir a Beiciau Modur 6 mis		£160.00	£160.00	Ffioedd wedi'u hadfer
		Ceir a Beiciau Modur 9 mis		£200.00	£200.00	Ffioedd wedi'u hadfer
		Ceir a Beiciau Modur 12 mis		£240.00	£240.00	Ffioedd wedi'u hadfer
	Tocyn ar gyfer Sir Geredigion yn gyfan gwbl - meysydd parcio arhosiad hir yn unig	Ceir a Beiciau Modur 3 mis	£184.00	£205.00	£21.00	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir a Beiciau Modur 6 mis	£311.00	£345.00	£34.00	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir a Beiciau Modur 9 mis	£424.00	£470.00	£46.00	Ffi Ailgyfrifo
		Ceir a Beiciau Modur 12 mis	£526.00	£580.00	£54.00	Ffi Ailgyfrifo
Lleoedd sy'n cael eu neilltuo bob blwyddyn	Aberystwyth - Rhes y Poplys		£519.00	£580.00	£61.00	Ffi Ailgyfrifo
	Aberteifi - Lôn y Farchnad, Mwldan Isaf a Phendre		£478.00	£530.00	£52.00	Ffi Ailgyfrifo
	Aberteifi - Codir tâl ychwanegol os bydd dros 4 cofrestrriad gwahanol		£11.80	£13.00	£1.20	Ffi Ailgyfrifo
	Aberteifi - Cae'r Ffair, Aberteifi - Canolfan Prawf Gyrru – 4 Lle y flwyddyn		£1,910.00	£2,110.00	£200.00	Ffi Ailgyfrifo
Defnydd neilltuedig o'r maes parcio (tâl fesul diwrnod neu ran o'r diwrnod). Defnyddio mwy na 50% o'r maes parcio	Aberaeron - Ffordd y Gaer Isaf		£246.00	£275.00	£29.00	Ffi Ailgyfrifo
	Aberaeron - Treaeth y Gogledd		£177.60	£200.00	£22.40	Ffi Ailgyfrifo
	Aberaeron - Traeth y De		£395.00	£435.00	£40.00	Ffi Ailgyfrifo
	Aberystwyth - Maesyrafon		£531.60	£590.00	£58.40	Ffi Ailgyfrifo
	Aberystwyth - Rhodfa Newydd		£588.00	£650.00	£62.00	Ffi Ailgyfrifo
	Aberystwyth - Coedlan y Parc		£939.00	£1,040.00	£101.00	Ffi Ailgyfrifo
	Aberteifi - Y Baddondy		£246.00	£275.00	£29.00	Ffi Ailgyfrifo
	Aberteifi - Cae'r Ffair		£657.00	£730.00	£73.00	Ffi Ailgyfrifo
	Aberteifi - Rhes Gloster / Llew Coch		£104.00	£115.00	£11.00	Ffi Ailgyfrifo
	Aberteifi - Mwldan		£154.00	£170.00	£16.00	Ffi Ailgyfrifo
	Aberteifi - Stryd y Cei		£523.00	£580.00	£57.00	Ffi Ailgyfrifo
	Llanbedr Pont Steffan - Rookery		£452.00	£500.00	£48.00	Ffi Ailgyfrifo
	Llanbedr Pont Steffan - Cwmins		£364.00	£405.00	£41.00	Ffi Ailgyfrifo

Tudalen 245

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Meysydd Parcio

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Defnydd neilltuedig o'r maes parcio (tâl fesul diwrnod neu ran o'r diwrnod). Defnyddio mwy na 50% o'r maes parcio	Cei Newydd - Ffordd yr Egwlys		£806.00	£890.00	£84.00	Ffi Ailgyfrifo
	Llandysul - Rhos y Porth	Pris ar Gais				Ffioedd wedi'u hadfer
	Tregaron - Iard y Talbot	Pris ar Gais				Ffioedd wedi'u hadfer
	Defnyddio hyd at 50% o faes parcio - nifer y lleoedd parcio i'w defnyddio x y gyfradd ddyddiol fesul lle	Pris ar Gais				Dim newidiad

Cytunodd y Cabinet ar 22/02/2022 (Cofnodion 188) na fyddai ffioedd parcio ceir yn Llandysul a Thregaron yn 2022/2023.

Mynwentydd

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Claddedigaeth*	Mewn bedd cromennog		£1,300.00	£1,390.00	£90.00	Chwyddiant cysylltiedig
Claddedigaeth	Heblaw bedd sengl neu ddwbl	Pris ar Gais				Dim newidiad
Hawl neilltuol i gladdedigaeth*	Claddu llwch yng Nghefn Llan		£650.00	£695.00	£45.00	Chwyddiant cysylltiedig
Cloddio beddi*	Claddedigaeth gyntaf		£1,100.00	£1,180.00	£80.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Claddedigaeth ddilynol		£1,100.00	£1,180.00	£80.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Gweddillion a amlogwyd		£465.00	£500.00	£35.00	Chwyddiant cysylltiedig
Cost ychwanegol	Ar gyfer angladdau a gynhelir y tu allan i oriau gwaith arferol		£510.00	£545.00	£35.00	Chwyddiant cysylltiedig
Yr hawl i godi cofebion a cherrig coffa*	Carreg Goffa neu Groes heb fod yn fwy na 1.200m mewn uchder ar feddau a heb fod yn fwy na 0.600m mewn uchder ar blotiau lle ceir gweddillion sydd wedi'u hamlogi		£300.00	£320.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
Yr hawl i godi cofebion a cherrig coffa	Arysrif ychwanegol fesul carreg goffa (ffi weinyddol)		£75.00	£80.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gweithred	Cyflenwi copi dyblyg o weithred		£35.00	£37.50	£2.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Trosglwyddo gweithred sydd eisoes yn bod		£35.00	£37.50	£2.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Ymestyn hawl claddu neilltuedig ar ôl i'r weithred wreiddiol ddod i ben (30 mlynedd ychwanegol)		£35.00	£37.50	£2.50	Chwyddiant cysylltiedig
Hawl neilltuol i gladdedigaeth*			£1,300.00	£1,390.00	£90.00	Chwyddiant cysylltiedig

Mewn achosion pan nad yw'r ymadawedig yn byw yng Ngheredigion bydd y tâl yn cynyddu 50%. Codir 25% ychwanegol os na roddir o leiaf dau ddiwrnod gwaith o rybudd.

O 23/11/2017, yn unol â'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth rhwng Gweinidogion Cymru, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ac Un Llais Cymru, a Chofnod Cabinet C121 o 06/03/2018, ni fydd y Cyngor yn codi ffioedd safonol mwyach (*) ar gyfer Claddedigaethau Plant ac Amlogi ar gyfer rhywun dan 18 oed (yn cynnwys gweddillion marw-anedig a ffetws).

Rhandiroedd

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Plot am y flwyddyn	Holl Rhandiroedd (Gwel Y Creuddyn, Llanbedr Pont Steffan a Blaenplwyf)		£68.00	£74.00	£6.00	Chwyddiant cysylltiedig
--------------------	--	--	--------	--------	-------	-------------------------

Rheoli Traffig

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

1 wythnos o ddata traffig cyfredol o un o'r safleoedd telemetreg presennol parhaol	I gynnwys data cerbydau, beiciau a cherddwyr o bob cyfeiriad		£300.00	£320.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
1 wythnos o ddata traffig sydd eisoes yn bodoli o wybodaeth sydd eisoes wedi ei chadw ar gronfa ddata			£300.00	£320.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
1 wythnos o ddata o arwydd actifedig 'Smart Vehicle' presennol	Cyfaint a chyflymder mewn un cyfeiriad un unig		£150.00	£160.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Rheoli Traffig

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

1 wythnos o ddata traffig cyfredol o declyn cyfri traffig dros dro (angen gosod y teclyn)			£750.00	£800.00	£50.00	Chwyddiant cysylltiedig
Adroddiad am wrthdrawiad, manylion cryno (£30 y gwrthdrawiad, Lleiafswm tâl £, fel y dangosir)			£120.00	£130.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ceisiadau am farciau i ddiogelu mynedfeydd			£150.00	£160.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
Lefydd parcio i feddygon	Ceisiadau am drwydded lle parcio	Cais am drwydded newydd neu adnewyddu, £ fesul trwydded (12 mis)	£50.00	£54.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Amnewid trwydded barcio, £ fesul trwydded (Hyd y dyddiad y daw'r drwydded a gollwyd i ben)	£50.00	£54.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Cais i greu man parcio newydd	Tâl asesiad	£125.00	£135.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dylunio a gweithredu man parcio newydd	Ar gost	£0.00			Dim newidiad
Ceisiadau am ganiatâd i gynnal raliâu ceir o dan Adran 33 o Ddeddf Traffig Ffyrdd 1988			£150.00	£160.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig

Siedau'r Harbyrau

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Sied 5,6 a 12 (y droedfedd sgwâr)			£3.90	£4.20	£0.30	Chwyddiant cysylltiedig
Sied 1-4,7-11 (y droedfedd sgwâr)			£4.70	£5.10	£0.40	Chwyddiant cysylltiedig

Y Gofrestr Briffyrdd

Priffyrdd A Gwasanaethau Amgylcheddol

Cais am farn swyddog mewn perthynas â hyd priffyrdd dosbarthiadol a diddosbarth y Sir. Astudiaeth ben bwrdd (ac eithrio hawliau tramwy).			£125.00	£135.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
Cais am farn swyddog mewn perthynas â hyd priffyrdd dosbarthiadol a diddosbarth y Sir. Astudiaeth ben bwrdd ac ymweliad â safle (ac eithrio hawliau tramwy).			£250.00	£270.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
Chwiliad Personol Con29 Ymholiadau'r Adran Briffyrdd Cais i ddarparu manylion ar unrhyw gynllun cyfredol neu arfaethedig sy'n ymwneud â thrafnidiaeth, traffig neu briffyrdd. (Tâl fesul ymholiad).			£40.00	£43.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig

Gwybodaeth am statws, hyd priffyrdd cyhoeddus ac unrhyw gynlluniau cyfredol neu arfaethedig sy'n ymwneud â thrafnidiaeth, traffig neu briffyrdd.

Gwasanaeth yr Amgueddfa

Ysgolion a Dysgu Gydol Oes

Ffi Mynediad i'r Amgueddfa	Ffi Mynediad i'r Amgueddfa (y person dros 18 oed)			£2.00	£2.00	Ffi Newydd
	Tocyn blwyddyn Ffi Mynediad i'r Amgueddfa (1 person)			£24.00	£24.00	Ffi Newydd
Hurio'r Coliseum	Yn ystod y dydd neu gyda'r hwyr yr awr neu ran ohonynt eithrio'r llwyfan/PA/AV.		£65.00	£70.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Yn ystod y dydd neu gyda'r hwyr yr awr neu ran ohonynt yn cynnwys defnydd y llwyfan/PA/AV.		£77.00	£82.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig

Atodiad 3: Cymunedau Ffyniannus

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Gwasanaeth yr Amgueddfa

Ysgolion a Dysgu Gydol Oes

Hurio'r Coliseum	Cyfarfodydd Grŵpiau Amwynder Lleol yn ystod y dydd neu gyda'r hwyr yr awr neu ran ohoni eithrio'r llwyfan/PA/AV.		£32.00	£35.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Cyfarfodydd Grŵpiau Amwynder Lleol yn ystod y dydd neu gyda'r hwyr yr awr neu ran ohoni yn cynnwys defnydd y llwyfan/PA/AV.		£40.00	£43.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Glanhau ar ôl y digwyddiad ar ddiwrnod o'r wythnos (Gyda TAW) (Hyd at 2 awr)		£36.00	£40.00	£4.00	Ffi Ailgyfrifo
	Glanhau ar ôl y digwyddiad ar Dydd Sadwrn (Gyda TAW) (Hyd at 2 awr)		£47.00	£50.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Glanhau ar ôl y digwyddiad ar Dydd Sul (Gyda TAW) (Hyd at 2 awr)		£55.00	£60.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Glanhau ar ôl y digwyddiad ar Wyl y Banc (Gyda TAW) (Hyd at 2 awr)		£68.00	£72.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Priodas Opsiwn 1: Hyd at 3 awr (Yn ystod y wythnos)		£710.00	£758.00	£48.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Priodas Opsiwn 1: Hyd at 3 awr (Penwythnos)		£770.00	£820.00	£50.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Priodas Opsiwn 2: Hyd at 6 awr (Yn ystod y wythnos)		£880.00	£930.00	£50.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Priodas Opsiwn 2: Hyd at 6 awr (Penwythnos)		£950.00	£1,000.00	£50.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Priodas Opsiwn 3: Hyd at 9 awr (Yn ystod y wythnos)		£1,180.00	£1,250.00	£70.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Priodas Opsiwn 3: Hyd at 9 awr (Penwythnos)		£1,400.00	£1,495.00	£95.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Priodas Opsiwn 4: Hyd at 12 awr (Yn ystod y wythnos/Penwythnos)		£1,900.00	£2,000.00	£100.00	Chwyddiant cysylltiedig
Prisiau ffotograffau (Er defnydd y cyhoedd)	Delwedd ddigidol a anfonir drwy e-bost		£2.00	£5.00	£3.00	Ffi Ailgyfrifo
Prisiau ffotograffau (Er defnydd masnachol)	Delwedd ddigidol a anfonir drwy e-bost (fymryn o dan 1mb)	Addysgol/Academaidd	£5.00	£10.00	£5.00	Ffi Ailgyfrifo
		Llyfrau	£30.00	£35.00	£5.00	Ffi Ailgyfrifo
	Delwedd ddigidol a anfonir drwy e-bost	Ffotograffau real, yn enwedig rhai a gomisiynwyd	£47.00	£50.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
Hurio'r Stafell Addysg	Yr awr			£40.00	£40.00	Ffi Newydd
	Yr awr gyda cymorth			£45.00	£45.00	Ffi Newydd

Tudalen 248

Hurio Cyfleusterau

Ysgolion a Dysgu Gydol Oes

Taliadau Grŵp A	Aberystwyth, Amgueddfa Ceredigion: Yr Oriel Arddangos	Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£76.00	£81.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
Taliadau Grŵp B		Penwythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£76.00	£81.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig

Amodau Cyffredinol Grŵp A: Digwyddiadau a drefnir gan sefydliadau (ac eithrio cyrff cyhoeddus), nad eu diben yw gwneud elw preifat neu fel busnes, ac eithrio dawnsfeydd a disgos. Mae'n cynnwys sefydliadau allanol a ariannir yn gyfan gwbl neu'n rhannol gan y Cyngor.

Amodau Cyffredinol Grŵp B: Digwyddiadau a drefnir:-1. At ddibenion masnachol gan arwain at elw breifat neu fel busnes, e.e. arwerthiannau, arddangosfeydd masnachol.2. Gan gyrrff cyhoeddus, e.e. clinigau iechyd, sesiynau rhoi gwaed a dosbarthiadau nos.3. At holl ddibenion dawnsfeydd a disgos.

Amseroedd sesiynau:• Bore – 9.00yb tan 1.00yp• Prynhawn – 1.00yp tan 5.00ypGyda'r hwyr – ar ôl 5.00ypDim ond ar ddyddiau'r wythnos y cynigir cyfraddau gostyngolBydd sesiynau gyda'r hwyr yn dod i ben cyn 10.00yhMae sesiwn undydd yn golygu 9.00yb tan 5.00yp oni bai y nodir fel arall. Defnyddwyr rheolaidd neuaddau – cyfraddau i'w trafod gyda'r Prif Swyddog Ystadau Rheolwr Grŵp (Pris y cyfarfod). Gallwch ddefnyddio Ystafelloedd 5,6 a 7 mewn cyfuniad h.y 5 a 7, neu 5 a 6, neu 6 a 7

Ffioedd gosod y Cyngor (Mae'r Ffioedd Arfaethedig o 01/04/2024)

PWYLLGOR TROSOLWGW A CHRAFFU: Atodiad 4: Adnoddau Corfforaethol

Gwasanaethau Cyfreithiol

Cyfreithiol A Llywodraethu

Cais Caniatâd Meddiannaeth Leol (S.157 Housing Act 1985)				£100.00	£100.00	Ffi Newydd
Tâl dan Adran 38/278	Codir 1% hyd at £500,000 cyntaf o werth y gwaith	Isafswm o £1,050 - Uchafswm £5,250			£0.00	Dim newidiad
	Tâl amrywio dan Adran 38/278		£622.00	£622.00	£0.00	Dim newidiad
	Cais am gopi o Adran 38/278 gan gynnwys cynllun o'r lleoliad. (£ yn ddibynol ar faint y cynlluniau)		£46.00	£46.00	£0.00	Dim newidiad
Tâl dan Adran 106	Yr elfen gyfreithiol		£940.00	£940.00	£0.00	Dim newidiad
Tâl dan Adran 107	Yr elfen gynllunio		£208.00	£208.00	£0.00	Dim newidiad
Tâl Adran 106 Unochrog	Yr elfen gyfreithiol		£940.00	£940.00	£0.00	Dim newidiad
	Yr elfen gynllunio		£208.00	£208.00	£0.00	Dim newidiad
Amrywio Tâl dan Adran 106	Yr elfen gyfreithiol		£625.00	£625.00	£0.00	Dim newidiad
Prydles / Cytundeb ar gyfer Prydles	Prydles / Cytundeb ar gyfer Prydles. (£ yn ddibynol ar ba mor gymhleth ydyw)		£990.00	£1,059.00	£69.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Amrywio prydles. (£ yn ddibynol ar ba mor gymhleth ydyw)		£435.00	£465.00	£30.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Caniatâd i drosglwyddo/isosod, ac ati.		£140.00	£150.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Trwydded neu Weithred Gyfamodi i drosglwyddo/isosod, ac ati		£418.00	£447.00	£29.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gweithred Cyfamod o dan Adran 106			£369.00	£369.00	£0.00	Dim newidiad
Llythyr / tystysgrif caniatâd o dan Adran 106			£56.00	£56.00	£0.00	Dim newidiad
Cais am gopi o Adran 106. (£ yn ddibynol ar ba mor gymhleth ydyw)			£30.00	£32.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
Trosglwyddiad neu gytundeb o ran Prynu / Gwerthu. (£ yn ddibynol ar ba mor gymhleth ydyw)			£628.00	£672.00	£44.00	Chwyddiant cysylltiedig
Unrhyw hysbysiadau o warediadau sy'n ofynnol gan weithredoedd			£61.00	£65.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
Cais am Gopi o'r Weithred (£ yn ddibynol ar faint y Weithred)			£26.00	£28.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
Codi Cyfyngiad/Arwystl (Ynghyd â ffioedd y Gofrestrfa Dir)			£69.00	£74.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
Hawddfrait (Isafswm £)			£440.00	£471.00	£31.00	Chwyddiant cysylltiedig
Amrywio Hawddfrait (Isafswm £)			£253.00	£271.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig
Trwydded ar gyfer gwaith (Isafswm £)			£418.00	£447.00	£29.00	Chwyddiant cysylltiedig
Trwydded i Feddiannu (Isafswm £)			£440.00	£471.00	£31.00	Chwyddiant cysylltiedig

Atodiad 4: Adnoddau Corfforaethol

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Gwasanaethau Cyfreithiol

Cyfreithiol A Llywodraethu

Ffi'r Gwasanaeth Cyfreithiol am Gytundebau Systemau Draenio Cynaliadwy	Am gytundebau mabwysiadu sy'n ymwneud a Systemau Draenio Cynaliadwy ynghyd ag alldaliadau (i gynnwys unrhyw geisiadau am Systemau Draenio Cynaliadwy sydd gyda'r Corff Cymeradwyo Draenio Cynaliadwy ar hyn o bryd ar gyfer eu hystyried)		£1,238.00	£1,325.00	£87.00	Chwyddiant cysylltiedig
Eithiadau ar unrhyw un o'r achosion uchod, megis ffioedd y Gofrestrfa Tir, ffioedd Tŷ'r Cwmnïau ac ati, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt	Fel y'i pennir gan y Gofrestrfa Tir, Tŷ'r Cwmnïau ac ati.				£0.00	Dim newidiad
Ffi ar gyfer Cytundebau Taliad Gohiriedig			£314.00	£336.00	£22.00	Chwyddiant cysylltiedig
Dileu Pridiant Cyfreithiol ar Gytundeb Talu Gohiriedig (ynghyd â ffioedd y gofrestrfa dir)			£69.00	£74.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gweithred Amrywio			£519.00	£555.00	£36.00	Chwyddiant cysylltiedig
Gwaith Trin Carthion - Trwydded Carthffosiaeth			£235.00	£251.00	£16.00	Chwyddiant cysylltiedig
Tâl dan Adran 37	Codir 1% hyd at £500,000 cyntaf o werth y gwaith	Isafswm o £1,050 - Uchafswm £5,250		£0.00		Dim newidiad
	Tâl amrywio dan Adran 37		£622.00	£622.00	£0.00	Dim newidiad

Ardrethi Busnes - Gwŷs / Gorchymyn Atebolrwydd

Cyllid A Chaffael

Gwŷs Ardrethi Annomestig Cenedlaethol			£40.00	£40.00	£0.00	Dim newidiad
Gorchymyn Atebolrwydd Trethi Annomestig Cenedlaethol (Yn amodol ar gymeradwyaeth y Llys a ffi rhestru gwir y Llys yn ychwanegol)			£30.00	£30.00	£0.00	Dim newidiad

Treth y Cyngor/ Gwys/Gorchymyn Atebolrwydd

Cyllid A Chaffael

Gwys Treth Gyngor			£40.00	£40.00	£0.00	Dim newidiad
Gorchymyn Atebolrwydd Treth Gyngor Yn amodol ar gymeradwyaeth y Llys a ffi rhestru gwir y Llys yn ychwanegol)			£30.00	£30.00	£0.00	Dim newidiad

Genedigaethau, Marwolaethau a Phriodasau

Cyswllt Cwsmeriaid

Postio (Opsynol)	Awyrbost wedi'i dracio a'i lofnodi amdano		£10.00	£14.00	£4.00	Ffi Ailgyfrifo
------------------	---	--	--------	--------	-------	----------------

Enwi a Rhifo Strydoedd

Cyswllt Cwsmeriaid a TGCh

Newid enw tŷ			£65.00	£69.50	£4.50	Chwyddiant cysylltiedig
Cofrestru un plot			£95.00	£101.00	£6.00	Chwyddiant cysylltiedig
Cofrestru un plot â fflatiau			£95.00	£101.00	£6.00	Chwyddiant cysylltiedig
Cadarnhau cyfeiriad post i gyfreithiwr neu drawsgludwr			£30.00	£32.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
Cofrestru un plot â fflatiau	A £ fesul fflat		£15.00	£16.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
Enwi a rhifo datblygiadau	Ar gyfer plotiau lluosog		£220.00	£235.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
	A £ fesul plot		£30.00	£32.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 250

Atodiad 4: Adnoddau Corfforaethol

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Enwi a Rhifo Strydoedd

Cyswllt Cwsmeriaid a TGCh

Genedigaethau, Marwolaethau a Phriodasau

Cyswllt Cwsmeriaid a TGCh

Cofrestryddion	Trwydded Eiddo Cymeradwy (am gyfnod o 3 blynedd) (£600 o'r cyfanswm sy'n daladwy ar adeg y cais (na ellir ei ad-dalu))		£1,080.00	£1,152.00	£72.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Trwydded Eiddo Cymeradwy (am gyfnod o 5 mlynedd) (£600 o'r cyfanswm sy'n daladwy ar adeg y cais (na ellir ei ad-dalu))		£1,703.00	£1,817.00	£114.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi hysbysebu/gweinyddol ychwanegol ar gyfer Ceisiadau Trwydded Safle Cymeradwy newydd		£363.00	£387.00	£24.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi Priodas/Partneriaeth Sifil/Seremonïau Eraill ar Safle Cymeradwy (Dydd Llun i Dydd Iau)		£442.00	£447.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi Priodas/Partneriaeth Sifil/Seremonïau Eraill ar Safle Cymeradwy (Dydd Gwener a Dydd Sadwrn)		£494.00	£499.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi Priodas/Partneriaeth Sifil/Seremonïau Eraill ar Safle Cymeradwy (Dydd Sul neu Wyl y Banc)		£697.00	£705.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Taliad ychwanegol am becyn seremoni "pwrpasol"		£50.00	£53.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ffi Priodas, Partneriaeth Sifil neu Seremonïau eraill ar safle a gymeradwywyd gan Gyngor Sir Ceredigion		£171.00	£171.00	£0.00	Dim newidiad
	Blaendal archebu/ffi weinyddol ar gyfer pob Seremoni (Na ellir ei ad-dalu)		£30.00	£30.00	£0.00	Dim newidiad
	Seremoni Dinasyddiaeth Preifat yn Swyddfa Gofrestru Ceredigion		£38.00	£41.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
Postio (Opsiyol)	Post Dosbarth Cyntaf wedi'i lofnodi amdano		£2.00	£3.00	£1.00	Ffi Ailgyfrifo
			£2.00	£3.00	£1.00	Ffi Ailgyfrifo

Gwasanaeth Archifau

Cyswllt Cwsmeriaid a TGCh

Llungopïau neu gopïau sydd wedi'i hargraffu ac wedi'u paratoi gan aelod o staff - Du a Gwyn	A4 yr un		£0.15	£0.15	£0.00	Dim newidiad
	A3 yr un		£0.30	£0.30	£0.00	Dim newidiad
Llungopïau neu gopïau sydd wedi'i hargraffu ac wedi'u paratoi gan aelod o staff - Lliw	A4 yr un		£0.60	£0.65	£0.05	Chwyddiant cysylltiedig
	A3 yr un		£1.30	£1.40	£0.10	Chwyddiant cysylltiedig
CD-Roms	Yr un		£1.10	£1.20	£0.10	Chwyddiant cysylltiedig
Ffotograffau	Ffi gychwynnol		£7.00	£7.40	£0.40	Chwyddiant cysylltiedig
	Am bob llun ar ôl hynny (uchafswm o 20 deledd i bob archeb)		£2.00	£2.10	£0.10	Chwyddiant cysylltiedig
Sganio i e-byst	Am bob sgan eglurder isel (fformat PDF YN UNIG, dim JPG)		£3.00	£3.20	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig
	Am bob sgan eglurder uchel		£8.00	£8.50	£0.50	Chwyddiant cysylltiedig
Dilysu cofrestrriad cerbydau	Am bob cerbyd (gan gynnwys llungopi o'r cofrestrriad)		£7.00	£7.50	£0.50	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 251

Atodiad 4: Adnoddau Corfforaethol

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Gwasanaeth Archifau

Cyswllt Cwsmeriaid a TGCh

Dilysu cofrestrriad cerbydau	Ffotocopi lliw, maint A3 o'r cofnod ar y gofrestr (gan gynnwys postio a phacio)		£2.00	£3.00	£1.00	Ffi Ailgyfrifo
Ymchwil (Yr Awr)			£22.00	£23.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig

Gwasanaeth Llyfrgell

Cyswllt Cwsmeriaid a TGCh

Dirwyon llyfrau	Oedolion	Y dydd	£0.20	£0.20	£0.00	Dim newidiad
	Uchafswm	Yr eitem	£5.00	£5.00	£0.00	Dim newidiad
DVD/Blu-Ray	Tâl Benthyc	Bob teitl (3 deitl ar y tro)	£2.80	£2.80	£0.00	Dim newidiad
	Gostyngiad	Bob teitl (3 deitl ar y tro)	£1.40	£1.40	£0.00	Dim newidiad
	Dirwyon	Y dydd	£0.50	£0.50	£0.00	Dim newidiad
		Uchafswm	£5.00	£5.00	£0.00	Dim newidiad
DVD clasurol		Bob teitl (3 deitl ar y tro)	£1.00	£1.00	£0.00	Dim newidiad
Crynoddisg a Chasét	Llyfrau Llafar	Bob teitl (3 deitl ar y tro)	£1.50	£1.50	£0.00	Dim newidiad
	Gostyngiad	Bob teitl (3 deitl ar y tro)	£0.60	£0.60	£0.00	Dim newidiad
	Dirwyon	Y dydd	£0.25	£0.25	£0.00	Dim newidiad
		Uchafswm	£5.00	£5.00	£0.00	Dim newidiad
Ceisiadau	Llyfrau Llafar	Llyfrau tu allan i Gymru	£5.00	£5.00	£0.00	Dim newidiad
Gwerthu llyfrau	Efallai y caiff rhai eitemau eu priso'n unigol.		£0.50	£0.50	£0.00	Dim newidiad
Ail gerdyn aelodaeth			£1.00	£1.00	£0.00	Dim newidiad
Rhynggrwyd: Allbrint	Du a Gwyn A4		£0.10	£0.10	£0.00	Dim newidiad
	Lliw A4		£0.20	£0.20	£0.00	Dim newidiad
	Du a Gwyn A3		£0.20	£0.20	£0.00	Dim newidiad
	Lliw A3		£0.40	£0.40	£0.00	Dim newidiad

Tudalen 252

Llungopïo

Cyswllt Cwsmeriaid a TGCh

Llungopïo A4 Du/Gwyn fesul ochr			£0.10	£0.10	£0.00	Dim newidiad
Llungopïo A3 Du/Gwyn fesul ochr			£0.20	£0.20	£0.00	Dim newidiad
Llungopïo A4 Lliw fesul ochr			£0.20	£0.20	£0.00	Dim newidiad
Llungopïo A3 Lliw fesul ochr			£0.40	£0.40	£0.00	Dim newidiad
Argraffu Cynlluniau/Llun-gopïau	Maint AO (y dudalen)		£6.80	£7.20	£0.40	Chwyddiant cysylltiedig
	Maint A1 (y dudalen)		£3.60	£4.00	£0.40	Ffi Ailgyfrifo
	Maint A2 (y dudalen)		£2.50	£2.70	£0.20	Chwyddiant cysylltiedig

Garejys – Rhent Tir

Economi Ac Adfywio

Bro Henllys, Felinfach a Bryn y Mor, Aberystwyth (y flwyddyn)			£171.00	£181.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
---	--	--	---------	---------	--------	-------------------------

Hurio Cyfleusterau (Y Bandstand)

Economi Ac Adfywio

Taliadau Grŵp A	Y Bandstand, Aberystwyth	Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£71.00	£75.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
-----------------	--------------------------	---	--------	--------	-------	-------------------------

Atodiad 4: Adnoddau Corfforaethol

Ffi gyfredol Ffi arfaethedig Newid (yn £) Math o newidiad

Hurio Cyfleusterau (Y Bandstand)

Economi Ac Adfywio

Taliadau Grŵp A	Y Bandstand, Aberystwyth	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£122.00	£130.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Penwythnos - Fesul diwrnod llawn	£82.00	£87.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Penwythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£122.00	£130.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
Taliadau Grŵp B		Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn	£108.00	£115.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£122.00	£130.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Penwythnos - Fesul diwrnod llawn	£122.00	£130.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Penwythnos - Fesul sesiwn gyda'r hwyr	£122.00	£130.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig

Neuaddau Marchnad

Economi Ac Adfywio

Fesul stondin y mis - 6 diwrnod yr wythnos o fasnachu drwy'r flwyddyn (Nid yw'r ffioedd hyn yn cynnwys TAW)	Stondin 1-4,6-11,13-15		£220.00	£235.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Stondin 5,12,16		£250.00	£265.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
Unedau Deor— fesul uned y mis. Bydd rhent pob Uned Deor yn rhad ac am ddim am 6 mis cyntaf trwyddedau newydd.	Uned Deor 1-4		£100.00	£105.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig

Taliadau Tir (Lleol)

Economi Ac Adfywio

Ffi Gweinyddol am gopi ychwanegol o ganlyniadau chwilio cyn 2002			£18.00	£19.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ymholiadau	Un Dam o dir		£165.00	£165.00	£0.00	Dim newidiad
Ymholiadau CON29(R)	Darn ychwanegol o dir		£15.60	£16.50	£0.90	Chwyddiant cysylltiedig
Ymholiadau CON29(O)	Pob Ymholiad a Argraffir		£18.00	£19.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Ymholiad ysgrifenedig eich hun		£20.50	£22.00	£1.50	Chwyddiant cysylltiedig
	Tâl gweinyddol ar gyfer ymholiad nad yw'n gysylltiedig â CON29(R)		£12.40	£13.00	£0.60	Chwyddiant cysylltiedig

Cofrestru Etholiadol

Gwasanaethau Democraidd

Llythyr cadarnhau eich bod ar y Gofrestr Etholiadol (gan gynnwys darn wedi ei nodi o'r gofrestr os yw'n ofynnol).			£35.00	£37.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
---	--	--	--------	--------	-------	-------------------------

Cyfarfod Hybrid - Siambr y Cyngor

Gwasanaethau Democraidd

Cefnogaeth	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn			£60.00	£60.00	Ffi Newydd
	Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr			£90.00	£90.00	Ffi Newydd
	Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn			£120.00	£120.00	Ffi Newydd
Cefnogaeth gyda darpariaeth ar gyfer ffrydio byw / gwyllo ar ôl y cyfarfod	Yn ystod yr wythnos - Fesul sesiwn bore NEU fesul sesiwn prynhawn			£90.00	£90.00	Ffi Newydd
	Yn ystod yr wythnos - Fesul prynhawn a'r hwyr			£120.00	£120.00	Ffi Newydd

Atodiad 4: Adnoddau Corfforaethol

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Cyfarfod Hybrid - Siambr y Cyngor

Gwasanaethau Democrataidd

Cefnogaeth gyda darpariaeth ar gyfer ffrydio byw / gwyllo ar ôl y cyfarfod	Yn ystod yr wythnos - Fesul diwrnod llawn			£150.00	£150.00	Ffi Newydd
--	---	--	--	---------	---------	------------

Cyfieithu

Gwasanaethau Democrataidd

Cyfieithu ar y pryd o gyfarfodydd a gynhelir gan asiantaeth allanol yn Siambr	Yr awr			£35.00	£35.00	Ffi Newydd
Tâl ar gyfer prynu clustffonau newydd yn lle rhai a gollwyd			£301.00	£321.00	£20.00	Chwyddiant cysylltiedig
Llogi set o Gyfarpar Cyfieithu	Y dydd (1 set = 20 o glustffonau)		£35.00	£37.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig

Ethol Cyngorwyr Tref a Chymuned

Gwasanaethau Democrataidd

Etholiad a Ymleddir	Swyddog Canlyniadau: Ar gyfer gwneud y gwaith cyffredinol sydd ynghlwm wrth yr etholiad a chyflawni'r holl ddyletswyddau sy'n ofynnol i'r Swyddog Canlyniadau eu gwneud o dan unrhyw orchymyn neu unrhyw ddeddfiad arall sy'n ymwneud ag ethol Cyngorwyr. Ar gyfer pob Adran Etholiadol, Cyngor Tref / Cymuned, Ward Cyngor Tref / Cymuned.		£250.00	£350.00	£100.00	Ffi Ailgyfrifo
	Dirprwy Swyddog Canlyniadau: Dirprwyo ar ran y Swyddog Canlyniadau, bod yn bresennol wrth i bapurau enwebu gael eu derbyn, eu harchwilio a phenderfynu a ydynt yn ddilys ai peidio; delio ag ymgeiswyr; rhoi gwybod i'r ymgeiswyr am benderfyniadau ynghylch enwebiadau, cyhoeddi datganiadau o'r bobl a enwebwyd a bod yn bresennol pan gaiff enwebiadau eu tynnu yn ôl. Ar gyfer pob Adran Etholiadol, Cyngor Tref/Cymuned, Ward Cyngor Tref/Cymuned.		£171.00	£300.00	£129.00	Ffi Ailgyfrifo
Etholiad Diwrthwynebiad	Swyddog Canlyniadau: Ar gyfer gwneud y gwaith cyffredinol sydd ynghlwm wrth yr etholiad a chyflawni'r holl ddyletswyddau sy'n ofynnol i'r Swyddog Canlyniadau eu gwneud o dan unrhyw orchymyn neu unrhyw ddeddfiad arall sy'n ymwneud ag ethol Cyngorwyr. Ar gyfer pob Adran Etholiadol, Cyngor Tref/Cymuned, Ward Cyngor Tref/Cymuned.		£80.00	£100.00	£20.00	Ffi Ailgyfrifo
	Dirprwy Swyddog Canlyniadau: Dirprwyo ar ran y Swyddog Canlyniadau, bod yn bresennol wrth i bapurau enwebu gael eu derbyn, eu harchwilio a phenderfynu a ydynt yn ddilys ai peidio; delio ag ymgeiswyr; rhoi gwybod i'r ymgeiswyr am benderfyniadau ynghylch enwebiadau, cyhoeddi datganiadau o'r bobl a enwebwyd a bod yn bresennol pan gaiff enwebiadau eu tynnu yn ôl. Ar gyfer pob Adran Etholiadol, Cyngor Tref/Cymuned, Ward Cyngor Tref/Cymuned.		£68.00	£80.00	£12.00	Ffi Ailgyfrifo
	Cymorth Clerigol: Ar gyfer pob Adran Etholiadol, Cyngor Tref/Cymuned, Ward Cyngor Tref/Cymuned.		£40.00	£50.00	£10.00	Ffi Ailgyfrifo
Dosbarthu Pleidleisiau Post	Yr awr		£15.00	£15.00	£0.00	Chwyddiant cysylltiedig
Agor Pleidleisiau Post			£13.50	£14.50	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig

Tudalen 254

Atodiad 4: Adnoddau Corfforaethol

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Ethol Cynghorwyr Tref a Chymuned

Gwasanaethau Democraidaidd

Dosbarthu ac Agor Pleidleisiau Post	Goruchwyliwr		£15.00	£16.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Hyd at 1,000 o etholwyr		£131.00	£140.00	£9.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Hyd at 2,000 o etholwyr		£179.00	£191.00	£12.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Hyd at 3,000 o etholwyr		£262.00	£280.00	£18.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Hyd at 4,000 o etholwyr		£345.00	£368.00	£23.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dros 4,000 o etholwyr		£429.00	£458.00	£29.00	Chwyddiant cysylltiedig
Un etholiad	Staff y gorsafoedd pleidleisio	Swyddog Llywyddu	£250.00	£275.00	£25.00	Ffi Ailgyfrifo
		Clerc Pleidleisio	£175.00	£200.00	£25.00	Ffi Ailgyfrifo
		Arolygydd gorsafoedd pleidleisio (Yr Awr)	£26.00	£28.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Cynnal y Cyfrif - Ar gyfer pob cyfrif Adran Etholiadol, Cyngor Tref/Cymuned, Ward Cyngor Tref/Cymuned	Goruchwyliwr y ganolfan cyfrif (Yr Awr)	£16.00	£17.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Pennaeth y Bwrdd (Yr awr)	£14.00	£15.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Cynorthwyr Cyfrif (Yr awr)	£12.00	£13.00	£1.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Hyd at 500 o etholwyr	£65.00	£69.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Hyd at 1,000 o etholwyr	£98.00	£105.00	£7.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Hyd at 2,000 o etholwyr	£124.00	£132.00	£8.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Hyd at 3,000 o etholwyr	£163.00	£174.00	£11.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Hyd at 4,000 o etholwyr	£189.00	£202.00	£13.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dros 4,000 o etholwyr	£222.00	£237.00	£15.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Costau ailgyfrif - Am Ddim				Dim newidiad
		Swyddog Monitro	£150.00	£160.00	£10.00	Chwyddiant cysylltiedig
Ffi ychwanegol ar gyfer etholiad ar y cyd	Staff y gorsafoedd pleidleisio	Swyddog Llywyddu	£55.00	£59.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Clerc Pleidleisio	£33.00	£35.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Cynnal y Cyfrif - Ar gyfer pob cyfrif Adran Etholiadol, Cyngor Tref / Cymuned, Ward Cyngor Tref / Cymuned	Hyd at 500 o etholwyr	£33.00	£35.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Hyd at 1,000 o etholwyr	£33.00	£35.00	£2.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Hyd at 2,000 o etholwyr	£43.00	£46.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Hyd at 3,000 o etholwyr	£48.00	£51.00	£3.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Hyd at 4,000 o etholwyr	£55.00	£59.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
		Dros 4,000 o etholwyr	£65.00	£69.00	£4.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Costau ailgyfrif	50% or ffioedd uchod				Dim newidiad
Pleidleisiau post a chardiau pleidleisio	Dosbarthu a derbyn pleidleisiau post (fesul 100 neu ran ohono)	Un etholiad	£75.00	£80.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dosbarthu a derbyn pleidleisiau post (fesul 75 neu ran ohono)	Ffi ychwanegol ar gyfer etholiad ar y cyd	£75.00	£80.00	£5.00	Chwyddiant cysylltiedig
	Dosbarthu cardiau pleidleisio	Costau prynu a phostio yn unig				Dim newidiad
Teithio: Trafnidiaeth gyhoeddus pan fo ar gael, fel arall telir cyfradd ddi-dreth Cyllid y Wlad	Y filltir		£0.45	£0.45	£0.00	Dim newidiad

Tudalen 255

Atodiad 4: Adnoddau Corfforaethol

Ffi gyfredol **Ffi arfaethedig** **Newid (yn £)** **Math o newidiad**

Ethol Cynghorwyr Tref a Chymuned

Gwasanaethau Democrataidd

Cyffredinol: Argraffu, Deunydd Ysgrifennu, Offer, Postio, Hurio eiddo i fod yn orsafoedd pleidleisio a threuliau tebyg sy'n gysylltiedig â chynnal etholiad	Y gwariant gwirioneddol ac angenrheidiol					Dim newidiad
---	--	--	--	--	--	--------------

Adnoddau Dynol

Pobl A Threfniadaeth

Darparu hyfforddiant i asiantaethau allanol wyneb yn wyneb	Diwrnod Llawn		£750.00	£750.00	£0.00	Dim newidiad
	Hanner Diwrnod		£375.00	£375.00	£0.00	Dim newidiad
Y Ffi i un aelod o staff o asiantaeth allanol fynychu hyfforddiant	Diwrnod Llawn		£100.00	£100.00	£0.00	Dim newidiad
	Hanner Diwrnod		£50.00	£50.00	£0.00	Dim newidiad
Darparu hyfforddiant rhithwir/ar-lein i asiantaethau allanol	Diwrnod Llawn			£650.00	£650.00	Ffi Newydd
	Hanner Diwrnod			£350.00	£350.00	Ffi Newydd
Tâl Gweinyddol y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd			£28.00	£28.00	£0.00	Dim newidiad
Heb fod yn bresennol mewn hyfforddiant neu am ganslo mewn 5 diwrnod cyn yr hyfforddiant.			£25.00	£25.00	£0.00	Dim newidiad
Ffi Weinyddu Taliadau'r Undeb - 2.5%					£0.00	Dim newidiad

Tudalen 256

Cynigion Arfaethedig i Leihau'r Gyllideb

Cyfeirnod yr Eitem	Gwasanaeth	Maes Gwasanaeth	Naratif	24/25 Arbedion Refeniw / Incwm Arfaethedig £'000	24/25 Effaith ar Dreth y Cyngor Band D %
1	Cyllid a Chaffael	Rhyddhad Dewisol Ardrethi Annomestig Cenedlaethol	Lleihau'r hyblygrwydd sydd ar gael yn y gyllideb bresennol a lleihau'r cymorth o 01/04/25 i ganolbwytio'n gyfan gwbl ar sefydliadau sydd wedi'u lleoli yng Ngheredigion ynghyd ag uchafswm lefel dyfarniad	10	-0.02%
2	Cyllid a Chaffael	Cynllun Grantiau Cymunedol	Lleihad yng nghwmpas y Cynllun i ddarparu grantiau refeniw yn unig drwy Gronfa'r Degwm a'r gyllideb grant cyfalaf i'w lleihau o £200k i £100k	26	-0.06%
3	Cyllid a Chaffael	Yswiriant	Arbedion Gweithredol	50	-0.11%
4	Cyllid a Chaffael	Rheoli'r Trysorlys	Parhau i ddarparu Arbedion Rheoli'r Trysorlys - Llog a Dalwyd ar Fenthyca / Incwm Buddsoddi	365	-0.81%
5	Cyllid a Chaffael	Cynllun Gostyngiadau Treth y Cyngor	Arbedion Gweithredol yn seiliedig ar niferoedd cyfredol	200	-0.44%
6	Cyllid a Chaffael	Grant Claddu ac Amlogi Plant Llywodraeth Cymru	Arbedion Gweithredol - Disgwyllir i'r grant gael ei drosglwyddo i'r Setliad Terfynol, ychydig iawn o wariant blynyddol	15	-0.03%
7	Porth Cymorth Cynnar	Cymorth ac Atal	Arbedion Gweithredol o Gynhyrchu Incwm e.e. Wal Ddringo	6	-0.01%
8	Porth Cymorth Cynnar	Cymorth ac Atal	Arbedion Gweithredol - Defnyddio trefniadau Bws Mini amgen	8	-0.02%
9	Porth Cymorth Cynnar	Cymorth ac Atal	Adolygiad o leoliadau a ddefnyddir ar gyfer Clybiau Ieuencid, ynghyd ag edrych ar fwy o ddefnydd o Wirfoddolwyr	10	-0.02%
10	Porth Cymorth Cynnar	Canolfannau Lles	Mwy o Incwm Masnachol yn cael ei gynhyrchu	75	-0.17%
11	Porth Cymorth Cynnar	Tai	Arbedion Gweithredol - uchafu incwm cynllun ECO	10	-0.02%
12	Porth Cymorth Cynnar	Tai - Digartrefedd	Lleihau nifer yr eiddo a lesir i mewn a symud i eiddo rhydd-ddaliadol, ynghyd ag adolygiad o Ffioedd Rheoli Llety Dros Dro a delir i Ddarparwyr allanol	60	-0.13%
13	Porth Cymorth Cynnar	Gofalwyr a'r Gymuned	Adolygu'r defnydd o adeilad Canolfan Deuluol Penparcau	5	-0.01%
14	Porth Cymorth Cynnar	Cymorth ac Atal	Arbedion Gweithredol o adolygu CLGau Gwasanaeth Ieuencid a Gofalwyr a'r Gymuned	33	-0.07%
15	Porth Cymorth Cynnar	Arbedion Ynni	Arbedion a ragwelir o brisiau nwy is o Hydref 23 (dangosol 13%)	15	-0.03%
16	Porth Cynnal	Adolygiad o Wasanaeth Eistedd Gofalwyr	Lleihau lefel darpariaeth y Gyllideb o £255k i £150k a bod yn rhan o'r Adolygiad ehangach o Wasanaethau Dydd a Seibiant.	105	-0.23%
17	Porth Cynnal	Prydau yn y Cartref	Rhoi'r gorau i weithredu'r gwasanaeth yn uniongyrchol a chyfeirio at Ddarparwyr allanol o fis Ebrill 2024 ymlaen	18	-0.04%
18	Gwasanaethau Democraataidd	Cyfieithu	Arbedion gweithredol i leihau lefel y Cyfieithu allanol	15	-0.03%
19	Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	Diwylliant - Gwasanaeth Cerdd	Arbedion gweithredol / arbedion effeithlonrwydd	10	-0.02%
20	Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	Diwylliant - Theatr Felin-fach	Arbedion gweithredol / arbedion effeithlonrwydd o swydd(i) (g)wag	63	-0.14%
21	Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	Diwylliant - Cefnogi'r Celfyddydau	Terfynu Cytundebau Lefel Gwasanaeth cyfredol gyda Chanolfan y Celfyddydau Aberystwyth (£30k) a Theatr Mwdan (£14k)	44	-0.10%
22	Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	Diwylliant - Amgueddfa Ceredigion	Arbedion gweithredol / arbedion effeithlonrwydd o swydd(i) (g)wag	26	-0.06%
23	Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	Diwylliant - Amgueddfa Ceredigion	Cyflwyno Ffioedd a Chostau er mwyn ymweld ag Amgueddfa Ceredigion	60	-0.13%
24	Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	Diwylliant - Amgueddfa Ceredigion	Chwilio am bartion â diddordeb i weithredu Amgueddfa Ceredigion ar sail Elusennol / Ymddiriedolaeth	25	-0.06%
25	Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	Staffio Craidd	Adolygiad o Strwythur Canolog Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	259	-0.58%
26	Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	Uned Arlwygo Gorfforaethol	Canlyniad Cyfradd Uned Prydau Ysgol Am Ddim Cyffredinol Llywodraeth Cymru yn cynyddu o £2.90 i £3.20 o Ionawr 24 (yn lleihau lefel cymhorthdal y Cyngor)	150	-0.33%
27	Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	Arbedion Ynni - Cyllideb Wrth Gefn	Arbedion a ragwelir o brisiau nwy is o Hydref 23 (dangosol 13%)	3	-0.01%
28	Ysgolion a Dysgu Gydol Oes	Arbedion Ynni - Ysgolion Dirprwyedig	Arbedion a ragwelir o brisiau nwy is o Hydref 23 (dangosol 13%)	56	-0.12%
29	Pobl a Threfniadaeth	Amrywiol	Arbedion gweithredol / arbedion effeithlonrwydd	20	-0.04%
30	Cyfreithiol a Llywodraethu	Amrywiol	Arbedion gweithredol / arbedion effeithlonrwydd	19	-0.04%
31	Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd	Gwasanaeth Wardeiniaid Cymunedol	Rhoi'r gorau i weithredu Gwasanaeth Warden Cymunedol (Dim swyddogaeth rheoli plâu dim ond yr agwedd Cŵn Crwydr statudol i'w chyflawni) (Elfen fflyd - tua £10k)	64	-0.14%
32	Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd	Cyflenwadau a Gwasanaethau	Arbedion gweithredol i leihau gwariant 3ydd Parti	6	-0.01%

Cynigion Arfaethedig i Leihau'r Gyllideb

Cyfeirnod yr Eitem	Gwasanaeth	Maes Gwasanaeth	Naratif	24/25 Arbedion Refeniw / Incwm Arfaethedig £'000	24/25 Effaith ar Dreth y Cyngor Band D %
33	Cyswllt Cwsmeriaid, TGCh a Digidol	Ffonau Symudol / Cysylltiadau	Arbedion gweithredol o ostyngiad mewn Ffonau Symudol / Cysylltiadau TG	55	-0.12%
34	Cyswllt Cwsmeriaid, TGCh a Digidol	Trwydded Zoom	Arbedion gweithredol o symud yn llwyr i Microsoft Teams	9	-0.02%
35	Cyswllt Cwsmeriaid, TGCh a Digidol	Argraffu a Phost	Arbedion effeithlonwydd gweithredol trwy adolygu Gwasanaethau'r Ystafell Bost a Reprograffeg	32	-0.07%
36	Cyswllt Cwsmeriaid, TGCh a Digidol	Llyfrgelloedd	Cadw presenoldeb ym mhob un o'r 4 tref bresennol ond cydleo'i darpariaeth llyfrgelloedd gyda Gwasanaethau eraill y Cyngor lle bo modd, ynghyd ag adolygu oriau agor pob lleoliad.	70	-0.16%
37	Cyswllt Cwsmeriaid, TGCh a Digidol	Llyfrgelloedd - Cymorth i Ysgolion	Rhoi'r gorau i'r cymorth ychwanegol a roddir i Ysgolion o ran Llyfrgelloedd (Nid yw hyn yn effeithio ar ddarpariaeth y Llyfrgelloedd y mae pob Ysgol ei hun yn ei gweithredu ar hyn o bryd)	47	-0.10%
38	Cyswllt Cwsmeriaid, TGCh a Digidol	Gwasanaeth Llyfrgell Deithiol	Lleihau'r gweithrediad presennol o 3 cherbyd craidd + 1 fan ddo sbarthu i 2 gerbyd craidd.	70	-0.16%
39	Porth Gofal	Cartrefi Gofal Preswyl yr Awdurdod Lleol	Adolygu dulliau cydweithredol o weithredu gyda'r Bwrdd lechyd ac ati i wneud y defnydd gorau o Hafan y Waun, Aberystwyth	350	-0.78%
40	Porth Gofal	Cartrefi Gofal Preswyl yr Awdurdod Lleol	Adolygu'r opsiynau ar gyfer y dyfodol ar gyfer Cartref Gofal Tregerddan yn Bow Street		
41	Porth Gofal	Gwasanaethau Dydd	Bydd Gwasanaethau Dydd a Seibiant yn cael eu cynllunio yn y dyfodol fel nad ydynt yn costio dim mwy na £1.250m y flwyddyn	500	-1.11%
42	Porth Gofal	Costau am Ofal dibreswyl	Lobio Llywodraeth Cymru i gynyddu'r cap wythnosol o £100 i £120	125	-0.28%
43	Porth Gofal	Arbedion Ynni	Arbedion a ragwelir o brisiau nwy is o Hydref 23 (dangosol 13%)	21	-0.05%
44	Economi ac Adfywio	Cyfleusterau Cyhoeddus	Adolygu Toiledau Cyhoeddus - Cyfuniad o Ffioedd a Chostau uwch, cau o bosibl, lleihau costau rhedeg neu drosglwyddo i Gynghorau Tref a Chymuned lle bo'n briodol	100	-0.22%
45	Economi ac Adfywio	Arbedion Ynni	Arbedion a ragwelir o brisiau nwy is o Hydref 23 (dangosol 13%)	25	-0.06%
46	Economi ac Adfywio	Adeiladau Swyddfeydd Gweithredol	Parhau i wneud y mwyaf o'r ystod o wasanaethau i'r cyhoedd yng Nghanolfan Rheidol, Aberystwyth a Phenmorfa Aberaeron a chwilio am ddefnydd amgen o Neuadd y Sir, Aberaeron (£150k eisoes wedi'i ragdybio yng nghyllideb sylfaenol 23/24)	50	-0.11%
47	Economi ac Adfywio	Ystad Gorfforaethol / Adeiladau Masnachol a Defnydd o Le	Parhau i wneud y mwyaf o gyfleoedd incwm gan gynnwys adennill yr holl gostau, dilyn adolygiadau rhent, cadw v gwerthu v ystyriaethau addasu at ddibenion gwahanol	100	-0.22%
48	Economi ac Adfywio	Cynlluniau Ynni	Llai o gostau rhedeg yn dilyn buddsoddiad cyfalaf mewn Cynlluniau Ynni - yn amrywio o gynllun Re:Fit Llywodraeth Cymru i PVs Solar ar adeiladau allweddol (£125k eisoes wedi'i ragdybio yng nghyllideb sylfaenol 23/24)	100	-0.22%
49	Economi ac Adfywio	Amrywiol	Arbedion Gweithredol Eraill / Arbedion Effeithlonwydd	14	-0.03%
50	Economi ac Adfywio	Rheoliadau Adeiladu / Pridiannau Tir	Incwm Uwch sy'n gysylltiedig â Ffioedd a Chostau	30	-0.07%
51	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Rhaglen Trin Arwyneb Priffyrdd	Lleihau'r Cyfraniad Refeniw i Gyfalaf £250k a rhoi cyllid Cyfalaf craidd yn ei le (dim gostyngiad cyffredinol mewn gwariant)	250	-0.56%
52	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Rhaglen Trin Arwyneb Priffyrdd	Lleihau'r Cyfraniad Refeniw i Gyfalaf £120k pellach gyda gostyngiad cyfatebol o £120k mewn gwariant Cyfalaf)	120	-0.27%
53	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Trafnidiaeth	Cael gwared ar y gyllideb ar gyfer cyfraniad Bwcabus nawr bod Llywodraeth Cymru wedi tynnu cyllid ar gyfer y cynllun yn ôl	70	-0.16%
54	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Goleuadau Stryd	Cyflwyno proses awtomatig ar gyfer pylu Goleuadau Stryd	35	-0.08%
55	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Safle Arriva, Aberystwyth	Newid y safle yn faes parcio yn y tymor byr drwy ymestyn maes parcio Maes yr Afon	50	-0.11%
56	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Parcio Ceir - Ffioedd a Chostau	Strwythur Ffioedd a Chostau newydd gydag egwyddorion i gynnwys codi tâl trwy gydol y flwyddyn, haenau brig / allfrig, codi tâl y tu hwnt i 8am i 6pm, Lleoliadau premiwm, cyfnodau codi tâl symlach (I fod yn destun adroddiad Cabinet pellach)	125	-0.28%
57	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Parcio ar y Promenâd yn Aberystwyth	Cyflwyno Ffioedd a Chostau ar gyfer y Promenâd fel rhan o strwythur ffioedd newydd ar gyfer Parcio Ceir	400	-0.89%

Cynigion Arfaethedig i Leihau'r Gyllideb

Cyfeirnod yr Eitem	Gwasanaeth	Maes Gwasanaeth	Naratif	24/25 Arbedion Refeniw / Incwm Arfaethedig £'000	24/25 Effaith ar Dreth y Cyngor Band D %
58	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Harbyrau - Ffioedd a Chostau	Symud parhaus i Adennill Costau Llawn i ddileu unrhyw Gymhorthdal gan y Cyngor ynghyd â Ffioedd Ychwanegol Newydd ar gyfer Cychod Teithwyr Masnachol	75	-0.17%
59	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Ffioedd a Chostau Eraill	Cynyddu Ffioedd a Chostau eraill Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol yn ôl chwyddiant (E.e. Cau Ffyrdd, Adran 38)	100	-0.22%
60	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Banciau Gwydr Cymunedol	Disodli Banciau Gwydr Cymunedol gyda biniau sy'n eiddo i'r Cyngor a cherbydau'r Cyngor i'w gwagio	40	-0.09%
61	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Gwasanaeth Gwastraff	Arbedion gweithredol - rhoi'r gorau i gynhyrchu Calendrau Gwastraff	20	-0.04%
62	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Gwasanaeth Gwastraff	Cyfyngu ar nifer y bagiau du a gesglir o bob cartref	25	-0.06%
63	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Gwasanaeth Gwastraff	Rhoi'r gorau i Wasanaeth ar wahân / penodedig ar gyfer Casglu Cynhyrchion Hylendid Amsugol	25	-0.06%
64	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Cynnal a Chadw Tiroedd	Rhoi'r gorau i wneud gwaith Cynnal a Chadw Tiroedd tymhorol a/neu drosglwyddo i Gyngorau Tref a Chymuned	84	-0.19%
65	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Glanhau Strydoedd	Rhoi'r gorau i wneud gwaith Glanhau Strydoedd tymhorol a/neu drosglwyddo i Gyngorau Tref a Chymuned	32	-0.07%
66	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Graeanu dros y Gaeaf	Adolygu a lleihau llwybrau graeanu yn ystod gaeaf 2024 (gostyngiad 10% = tua £25k)	25	-0.06%
67	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Safleoedd Gwastraff Cartrefi	Cau 1 Safle Gwastraff Cartrefi ac adolygu oriau agor ar draws yr holl Safleoedd Gwastraff Cartrefi eraill	100	-0.22%
68	Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol	Contract Gwastraff Gweddilliol	Canlyniad dros dro o gaffael contract newydd (i'w ystyried gan y Cabinet 20/02/24)	300	-0.67%
69	Economi ac Adfywio	Arbediad Trethi Busnes	Rhyddhad Gwres ar 2 gyfleuster Biomas	19	-0.04%
70	Y Grŵp Arweiniol	Lleoliadau y Tu Allan i'r Sir	Targed ychwanegol i'w gyflawni drwy adolygu Lleoliadau presennol a threfniadau trosiannol i gyfleusterau newydd yn y sir	395	-0.88%

CYFANSWM:**5,819****-12.93%**

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2024/25 a Pholisi Isafswm Darpariaeth Refeniw (MRP) 2024/25.

Pwrpas yr adroddiad: Ystyried Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2024/25 a Pholisi Isafswm Darpariaeth Refeniw (MRP) 2024/25 a gwneud argymhelliad i'r Cyngor Llawn ar gyfer y cyfarfod ar 29/02/24.

Er: Penderfyniad

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:

Y Cyngorydd Gareth Davies, Aelod Cabinet ar gyfer Gwasanaethau Cyllid a Chaffael

1. CYFLWYNIAD

Mae Codau Ymarfer CIPFA ar Reoli Materion Ariannol a'r Trysorlys 2021 yn mynnu bod y Cyngor yn llunio Strategaeth ar gyfer Rheoli'r Trysorlys. Mae hon yn esbonio polisiau'r Cyngor ar gyfer rheoli ei fuddsoddiadau a'i ddyledion a blaenoriaethu sicrwydd a hylifedd y buddsoddiadau hyn.

Mae'n rhaid i'r Cyngor Llawn gymeradwyo'r Strategaeth yn flynyddol. Yn ystod y flwyddyn, cyhoeddir adroddiadau chwarterol ar berfformiad trysorlys (Mehffin/Rhagfyr), adroddiad canol blwyddyn (Medi), ac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, Adroddiad Alldro. Hefyd, gall yr Aelodau ei hadolygu'n rheolaidd fel rhan o adroddiadau neilltuol i Bwyllgor Craffu'r Adnoddau Corfforaethol, yn ogystal â hyfforddiant i'r Aelodau ar adegau priodol.

Nod y trefniadau adrodd hynny yw sicrhau bod pwy bynnag sydd â chyfrifoldebau amrywiol dros Reoli'r Trysorlys yn llwyr werthfawrogi goblygiadau'r polisiau a'r gweithgareddau sy'n ymwneud â rheoli'r trysorlys, a bod pwy bynnag sy'n gweithredu'r polisiau ac yn cynnal trafodion wedi cyflawni eu cyfrifoldebau o ran dirprwyo ac adrodd mewn modd priodol. Mae'r strategaeth a awgrymir ar gyfer 2024/25 wedi ei seilio ar safbwyntiau ynghylch cyfraddau llog, yn ogystal â rhagolygon y farchnad gan ymgynghorwyr ac yswirwyr Trysorlys y Cyngor ac mae'n cynnwys:

- Datganiad Polisi Rheoli'r Trysorlys
- Sefyllfa Portffolio'r Trysorlys
- Rhagolygon y cyfraddau llog
- Aildrefnu dyledion
- Polisi Teilyngdod Credyd
- Trefniadau Bancio
- Dangosyddion Darbodus
- Yr Anghenion Cyllidol
- Strategaeth Fenthyciadau
- Strategaeth Fuddsoddi
- Polisi Isafswm Darpariaeth Refeniw

Mae'r elfennau hyn yn bodloni gofynion Deddf Llywodraeth Leol 2003, Canllawiau Llywodraeth Cymru o ran Buddsoddiadau a'r Ddarpariaeth Isafswm Refeniw, Cod Darbodus CIPFA a Chod CIPFA o ran Rheoli'r Trysorlys.

Mae'r Cyngor ar hyn o bryd yn cyflogi Link Treasury Solutions Ltd fel ymgynghorwyr allanol i'r Cyngor ynghylch y Trysorlys ar gontract a ddaw i ben ar yr 30/08/2026. Fodd bynnag, er bod gennym ymgynghorwyr allanol, y Cyngor ei hun sy'n gyfrifol yn y pen draw am benderfyniadau sy'n ymwneud â rheoli'r Trysorlys.

2. DATGANIAD POLISI RHEOLI'R TRYSORLYS

Mae'r Cyngor yn diffinio ei weithgareddau o ran Rheoli'r Trysorlys fel 'rheoli buddsoddiadau a llif arian yr awdurdod, ei drafodion o ran bancio, marchnadoedd arian a'r farchnad gyfalaf; rheolaeth effeithiol dros y risgiau sy'n ymwneud â'r gweithgareddau hynny a cheisio'r perfformiad gorau posibl yn unol â'r risgiau hynny'.

Mae'r Cyngor yn ystyried mai nodi, monitro a rheoli risg yw'r maen prawf pennaf o ran mesur effeithiolrwydd ei weithgareddau lle mae Rheoli'r Trysorlys yn y cwestiwn. Felly, o ran dadansoddi gweithgareddau sy'n ymwneud â Rheoli'r Trysorlys ac adrodd yn eu cylch canolbwyntir ar y goblygiadau sydd o ran risg i'r Cyngor, ac unrhyw offerynnau ariannol yr ymgwymerir â hwy i reoli'r risgiau hynny.

Mae'r Cyngor yn cydnabod y bydd Rheoli'r Trysorlys yn effeithiol yn help iddo gyflawni'r amcanion sydd ganddo o ran ei fusnes a'i wasanaethau. Felly, mae wedi ymrwymo i'r egwyddor o geisio gwerth am arian o ran rheoli'r trysorlys, a gweithredu technegau cynhwysfawr ac addas o ran rheoli perfformiad, yng nghyd-destun rheoli risg yn effeithiol.

3. DANGOSYDDION DARBODUS

Mae'r Dangosyddion Darbodus sydd yn Atodiad A yn berthnasol o ran gosod Strategaeth integredig ar gyfer Rheoli'r Trysorlys. Fe'u cyflwynir i'w cymeradwyo'n derfynol gan y Cyngor Llawn ar 29/02/2024.

4. SEFYLLFA PORTFFOLIO'R TRYSORLYS

Dyma fanylion Portffolio Trysorlys y Cyngor:

	<u>Ar</u> <u>31/03/2023</u> <u>£m</u>	<u>Ar</u> <u>31/12/2023</u> <u>£m</u>
<u>Benthyciadau ar Gyfradd</u>		
<u>Sefydlog</u>		
- PWLB	101.1	100.6
- Benthyciadau'r farchnad	5.8	5.8
- Ad-dalu benthyciad Llywodraeth Cymru	0.9	0.8
Cyfanswm y ddyled	<u>107.8</u>	<u>107.2</u>

Tudalen 263

<u>Buddsoddiadau</u>		
- Mewnol	38.7	43.5
Cyfanswm y buddsoddiadau	38.7	43.5
Dyled Net	69.1	63.7

Cipolwg ar adeg benodol yw'r ffigurau sydd yn y tabl, ac mae union lefel y benthyciadau a'r buddsoddiadau a wneir yn ystod y flwyddyn yn gallu amrywio'n ddirfawr, wrth i incwm ddod i mewn ac wrth i daliadau gael eu gwneud.

5. Y GOFYNION CYLLIDO

Gellir bwrw amcan ynghylch y gofynion cyllido at y dyfodol trwy ystyried yr eitemau mwyaf sylweddol o ran llif arian sy'n codi o effeithiau cyfun y Rhaglen Gyfalaf 3 Blynedd ddiweddaraf, cyllideb arfaethedig 2024/25, lefel y dyledion sydd ar fin aeddfedu ac union lefel y benthyciadau cyfredol o'i gymharu â'r angen sylfaenol i fenthycia (a adwaenir hefyd fel benthycia mewnol). O ystyried pob un o'r ffactorau hynny yn ei dro:

	<u>2024/25</u> <u>Amcangyfrif</u> <u>£m</u>	<u>2025/26</u> <u>Amcangyfrif</u> <u>£m</u>	<u>2026/27</u> <u>Amcangyfrif</u> <u>£m</u>
a) <u>Effaith y Rhaglen Gyfalaf a'r Cyllidebau Refeniw diweddaraf</u>			
Benthycia â Chymorth Llywodraeth Cymru	2.9	2.9	2.9
Cynllun Amddiffyn yr Arfordir - Benthycia	27.3	-	-
Darbodus â Chymorth Llywodraeth Cymru			
Taliadau dyledion statudol a roddwyd o'r neilltu (MRP)	(1.5)	(1.6)	(1.7)
Amcangyfrif o'r newid yn y cronfeydd wrth gefn a'r balansau	14.0	1.5	1.5
Amcangyfrif o'r gofynion cyllido	42.7	2.8	2.7
b) <u>Effaith y dyledion sy'n aeddfedu</u>			
Dyled aeddfedu PWLB yn aeddfedu	4.2	1.2	3.3
Amcangyfrif o'r gofynion cyllido	3.0	1.2	3.3
c) <u>Effaith Sefyllfa'r Benthyciadau Mewnol</u>			
	<u>31/03/25</u>	<u>31/03/26</u>	<u>31/03/27</u>
<i>Amcangyfrif o'r Gofynion Cyllid Cyfalaf</i>	167.8	169.0	170.1
<i>Amcangyfrif o'r Benthyciadau Allanol Gros</i>	149.3	152.0	154.7
<i>Amcangyfrif o'r Gwahaniaeth</i>	18.5	17.0	15.4
AMCANGYFRIF O GYFANSWM y gofynion cyllido	46.9	4.0	6.0

Yn gyffredinol, amcangyfrifir bod posibilrwydd y bydd angen benthyca oddeutu £56.8m dros y tair blynedd nesaf. Y prif sbardun y tu ôl i hyn yw bod Llywodraeth Cymru wedi cefnogi benthyca darbodus ar gyfer Cynllun Amddiffyn yr Arfordir Aberaeron (£27.3m yw'r amcangyfrif diweddaraf sy'n weddill i'w fenthycg) ar y cyd ag ad-daliadau blynyddol dyled flwydd-dal PWLB a dyled cyfnod penodol PWLB yn aeddfedu (£3.0m yn 2024/25 a £2.0m yn 2026/27).

6. RHAGOLYGN Y CYFRADDAU LLOG

Ar adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, 5.25% yw Cyfradd Banc Lloegr ar ôl cael ei chodi'n sylweddol yn dilyn isafbwyntiau o 0.1% yn ystod pandemig Covid-19. Dangosir rhagolygon ymgynghorydd trysorlys y Cyngor ar gyfer cyfraddau llog ar 8^{fed} Ionawr 2024 yn y tabl isod. Mae'r rhagolygon yn disgwyl bod Cyfradd y Banc ar ei hanterth ar hyn o bryd a bydd yn dechrau gostwng yn ystod ail hanner blwyddyn galendr 2024.

Gwasanaethau Ased Link: Cyfradd Llog a ragwelir								
	Mawrth 24	Mehefin 24	Medi 24	Rhagfyr 24	Marwrth 25	Mehefin 25	Medi 25	Rhagfyr 25
Cyfradd Banc	5.25%	5.25%	4.75%	4.25%	3.75%	3.25%	3.00%	3.00%

Diweddarwyd y rhagolwg uchod ar gyfer cyfraddau llog ar 8fed Ionawr 2024 ac mae'n adlewyrchu barn ein hymgyngorwyr trysorlys y byddai'r Pwyllgor Polisi Ariannol yn awyddus i ddangos ymhellach ei rinweddau gwrth-chwyddiant trwy gadw Cyfradd y Banc ar 5.25% tan o leiaf ail hanner 2024.

Mae ein hymgyngorwyr yn disgwyl i doriadau i'r gyfradd ddechrau pan fydd chwyddiant CPI a data cyflogau/cyflogaeth yn cefnogi symudiad o'r fath, a phan fo'n debygol y bydd yr economi gyffredinol yn dioddef o leiaf arafiad neu ddirwasgiad ysgafn dros y misoedd nesaf (er bod y datganiadau GDP diweddaraf wedi synnu gyda'u cadernid parhaus).

Mae rhagolygon bob amser yn gyfnewidiol a chânt eu harwain nid yn unig gan ddatganiadau data economaidd ac eglurhad gan Bwyllgor Polisi Ariannol Banc Lloegr ynghylch ei bolisiau ariannol a'r Llywodraeth ynghylch ei bolisiau cyllidol, ond hefyd ffactorau rhyngwladol megis datblygiadau polisi yn yr Unol Daleithiau ac Ewrop yn ogystal â'r gwrthdaro parhaus rhwng Rwsia ac Wcráin, a Gaza ac Israel.

7. Y STRATEGAETH FENTHYCA

Mae rhagolygon Link ar gyfer cyfraddau benthyca (ar ôl ystyried gostyngiad cyfraddau PWLB (0.20%) fel a ganlyn:

Gwasanaethau Ased Link: Cyfradd Llog a ragwelwyd								
	Mawrth 24	Mehefin 24	Medi 24	Rhagfyr 24	Marwrth 25	Mehefin 25	Medi 25	Rhagfyr 25
Cyfradd 5 mlynedd PWLB	4.50%	4.40%	4.30%	4.20%	4.10%	4.00%	3.80%	3.70%
Cyfradd 10 mlynedd PWLB	4.70%	4.50%	4.40%	4.30%	4.20%	4.10%	4.00%	3.90%

Tudalen 265

Cyfradd 25 mlynedd PWLB	5.20%	5.10%	4.90%	4.80%	4.60%	4.40%	4.30%	4.20%
Cyfradd 50 mlynedd PWLB	5.00%	4.90%	4.70%	4.60%	4.40%	4.20%	4.10%	4.00%

Ar hyn o bryd mae'r Cyngor yn tanfenthg oherwydd ei fod yn defnyddio benthyciadau mewnl yn lle benthyciadau allanol. Yn ymarferol, mae'r angen llawn am fenthyciadau cyfalaf (y Gofyniad Cyllido Cyfalaf ac eithrio Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill) yn ffigur uwch nag union ddyled benthyciadau allanol y Cyngor fel y gwelir yn y tabl yn Adran 5c. Mae'r strategaeth hon yn un ddarbodus ar hyn o bryd gan fod disgwyl i gyfraddau benthg tymor canolig a hirdymor ostwng unwaith yr eir i'r afael â'r pryderon presennol o ran chwyddiant, a hynny drwy bolisi ariannol mwy tynn yn y tymor byr.

O ystyried y ffactorau hyn oll, yn ogystal â'r amcangyfrif o angen y Cyngor am gyllid sydd yn Adran 5, bydd strategaeth fenthg arfaethedig y Cyngor yn ystyried benthyciadau newydd trwy ystyried y canlynol:

- Benthyciadau newydd gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB) (gan ystyried siâp y gromlin elw a'r proffil cyfredol o ran aeddfedrwydd y dyledion) er mwyn ateb yr amcangyfrif o'r angen i fenthg sydd wedi ei nodi.
- Lle bo hynny'n fanteisiol o gymharu â PWLB, rhoddir ystyriaeth i ffynonellau benthg eraill y llywodraeth, er enghraifft Banc Seilwaith y DU.
- Benthyciadau marchnad hirdymor ar gyfradd sefydlog (lle mae'r cyfraddau'n is o lawer na chyfraddau'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus am y cyfnod aeddfedu cyfatebol), ar yr amod bod cydbwysedd priodol i'w gael rhwng dyledion y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus a'r farchnad drwyddi draw yn y portffolio dyledion.
- Gellid defnyddio benthyciadau dros dro neu dymor byr gan awdurdodau lleol eraill neu'r marchnadoedd arian am hyd at 5 mlynedd
- Mae'n bosib yr ystyrir hefyd yr Asiantaeth Bondiau Bwrdeistrefol.

Ni wnaiff y Cyngor fenthg mwy na'r hyn y bydd arno ei angen, nac ychwaith fenthg ymlaen llaw, er mwyn gwneud elw o fuddsoddi'r symiau ychwanegol a fenthg yn unig. Byddai angen i unrhyw benderfyniad i fenthg ymlaen llaw cyn i'r angen godi fod yn unol â'r Amcangyfrifon o'r Anghenion Cyllid Cyfalaf cymeradwy (un o'r Dangosyddion Darbodus) ac fe gaiff ei ystyried yn ofalus er mwyn sicrhau gwerth am arian, y gall y Cyngor sicrhau diogelwch y cyllid hwnnw ac y gall fforddio'r 'costau cario' tymor byr.

O ystyried hyn oll, bydd angen arfer gofal o ran Rheoli'r Trysorlys yn 2023/24. Bydd y Swyddog Adran 151 yn monitro'r farchnad o ran cyfraddau llog a bydd yn cymryd agwedd bragmataidd wrth i amgylchiadau newid, a bydd yn rhoi cyfrif am gyngor ymgynghorwyr allanol y Cyngor parthed y Trysorlys ac yn adrodd unrhyw benderfyniadau perthnasol gerbron y Cabinet y tro nesaf y bydd cyfle i wneud hynny.

8. AILDREFNU DYLEDION

Prin yw'r cyfleoedd i aildrefnu dyledion gyda'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB) ei hun yn yr hinsawdd sydd ohoni. Mae hefyd yn annhebygol y bydd y Cyngor yn gallu ad-dalu unrhyw ddyledion pellach cyn pryd, oni fyddai hynny'n rhan o drefniadau i aildrefnu dyledion. Fodd bynnag, petai cyfleoedd yn codi i ailstrwythuro byddai'r rheiny'n cael eu hystyried yn ofalus a byddai'r rhesymau dros aildrefnu o unrhyw fath yn cynnwys:

- creu arbedion ariannol a / neu arbedion llif arian gostyngol;
- helpu i gyflawni'r strategaeth fenthycyca a amlinellir uchod; a
- gwella balans y portffolio (e.e. y proffil aeddfedu)

9. Y STRATEGAETH FUDDSODDI

9.1 Trosolwg

Bydd y Cyngor yn rhoi sylw i Ganllawiau Llywodraeth Cymru ar Fuddsoddiadau Llywodraeth Leol, Côt Ymarfer a Nodiadau Canllaw CIPFA ar Reoli'r Trysorlys mewn Gwasanaethau Cyhoeddus a Thraws-sectorau 2021, a Nodiadau Canllaw CIPFA ar Reoli'r Trysorlys 2021.

Mae Llywodraeth Cymru a CIPFA wedi ymestyn ystyr 'buddsoddiadau' i gynnwys buddsoddiadau ariannol a rhai nad ydynt yn ariannol. Mae'r adroddiad hwn yn ymdrin yn unig â buddsoddiadau'r Trysorlys (ariannol), sef y rhai sy'n cael eu rheoli gan y tîm rheoli'r trysorlys.

Dyma flaenoriaethau buddsoddi'r Cyngor yn nhrefn blaenoriaeth:

- Diogelwch y cyfalaf
- Hylifedd y buddsoddiadau.
- Arenillion (*yield*)

Hefyd bydd y Cyngor yn ceisio cael yr elw gorau posib ar ei fuddsoddiadau yn gymesur â'r diogelwch a'r hylifedd priodol. Mae awydd y Cyngor am risg yn isel er mwyn rhoi blaenoriaeth i ddiogelwch ei fuddsoddiadau. Yn yr hinsawdd economaidd bresennol ystyrir ei bod yn briodol cadw buddsoddiadau yn rhai tymor byr rhag ofn y bydd angen am lif arian. Serch hynny, lle bo'n briodol bydd y Cyngor hefyd yn ystyried y gwerth a geir mewn cyfnodau buddsoddi o hyd at 12 mis gyda sefydliadau ariannol uchel eu sgôr.

Mae benthycy arian dim ond er mwyn buddsoddi a gwneud elw yn anghyfreithlon ac ni fydd y Cyngor yn ymgymryd â gweithgaredd o'r fath.

9.2 Polisi Teilyngdod Credyd

Mae'r Swyddog Adran 151 yn defnyddio gwasanaeth teilyngdod credyd Link. Mae'r gwasanaeth hwnnw'n defnyddio dull modelu soffistigedig ac mae statysau credyd gan y tair asiantaeth sy'n gosod statysau credyd - Fitch, Moodys a Standard & Poors - yn greiddiol iddo. Fodd bynnag, nid yw'n dibynnu'n llwyr ar statws credyd cyfredol y gwahanol bartïon, mae'n defnyddio'r wybodaeth ganlynol hefyd:

- Gwyllo credyd a rhagolygon credyd gan yr asiantaethau statws credyd

- Amrediadau Cytundebau Ffeirio Credyd (CDS) er mwyn rhoi rhybudd mewn da bryd o newidiadau tebygol mewn statws credyd
- Statysau sofran er mwyn dewis partïon i gontract o blith y gwledydd mwyaf dibynadwy yn unig

Mae'r dull hwn o fodelu'n cyfuno statysau credyd, gwylio credyd, rhagolygon credyd ac amrediadau Cytundebau Ffeirio Credyd (CDS) mewn system sgorio gytbwys a'r canlyniad yw cyfres o fandiau sydd wedi eu codio yn ôl lliwiau. Mae'r bandiau hynny'n dangos teilyngdod credyd cymharol y partïon i gontract ac maent yn awgrymu uchafswm ar gyfer hyd y buddsoddiad. Mae'r Cyngor yn defnyddio cyfnodau uchafsymiol tebyg i'r rhai a awgrymir gan fethodoleg safonol Link a, heblaw am gadw buddsoddiadau sydd o dan 1 flwyddyn o hyd.

Band Cyfnod	<u>Cyfnod</u> <u>hiraf</u> arfaethedig <u>Link's</u>	<u>Cyfnod</u> arfaethedig y <u>Cyngor</u>	
Melyn	5 mlynedd	1 flwyddyn	
Piws	2 flynedd	1 flwyddyn	
			<i>yn gymwys i fanciau'r Deyrnas Gyfunol sydd wedi eu gwladoli'n rhannol/yn llawn</i>
Glas	1 flwyddyn	1 flwyddyn	
Oren	1 flwyddyn	1 flwyddyn	
Coch	6 mis	6 mis	
Gwyrdd	100 niwrnod Nis	100 niwrnod Nis	
Dim lliw	defnyddir	defnyddir	

Caiff pob statws credyd ei fonitro bob wythnos, ac fe hysbysir y Cyngor am newidiadau yn statysau pob un o'r tair asiantaeth trwy wasanaeth teilyngdod credyd Link's, yn ogystal â bwletin wythnosol o statysau credyd cyfredol pob parti i gontract a bandiau cyfnodau. Pe bai rhyw israddio neu'i gilydd yn peri bod parti i gontract/cynllun buddsoddi yn methu â chyflawni meini prawf sylfaenol y Cyngor, ni wneir defnydd pellach arno i wneud buddsoddiadau newydd. Ar adegau yn y gorffennol mae Link's wedi gosod lliw gwyrdd yn lliw diofyn ar bob parti i gontract, ac mae hwnnw'n nodi cyfnod benthyca uchaf o dri mis. O ran eglurder, os digwydd hynny eto, bydd y Cyngor yn ystyried cod lliw'r parti cyn gosod lliw diofyn, er mwyn penderfynu a yw'r parti i gontract yn cyflawni meini prawf y statws credyd cymeradwy a welir yn Atodiad B: Anecs 1 ac yna defnyddir y cyfnod uchaf o dri mis y mae Link's yn ei awgrymu ar hyn o bryd.

Fodd bynnag, ni ddibynnir yn llwyr ar wasanaeth teilyngdod credyd allanol Link's; bydd y Swyddog Adran 151 hefyd yn defnyddio data/gwybodaeth am y farchnad a gwybodaeth ynghylch cymorth y llywodraeth i'r banciau a statws credyd cymorth y llywodraeth.

9.3 Gwrthbartïon Cyfredol

O ran y gwrthbartïon a ddefnyddir fel rhan o Strategaeth Fuddsoddi gyfredol, yn gryno yr ydym yn canolbwyntio ar y canlynol:

- Dim buddsoddiadau am fwy na blwyddyn

- Dim buddsoddiadau gyda phartïon i gontract nad ydynt yn cyflawni meini prawf sylfaenol statws credyd a ddiffinnir yn 'Wyrdd' gan *Link*
- Rhestr sefydlog o bartïon (yn amodol ar gyflawni'r meini prawf sy'n ymwneud â statws credyd):
 - Banc Barclays
 - Grŵp Bancio National Westminster gan gynnwys Natwest Markets plc
 - Grŵp Bancio Lloyds gan gynnwys Lloyds Bank Corporate Markets plc
 - HSBC
 - Cymdeithas Adeiladu Nationwide
 - Santander UK
 - Royal Bank of Scotland
 - Cymdeithas Adeiladu Coventry
 - Cymdeithas Adeiladu Leeds
 - Cymdeithas Adeiladu Yorkshire
 - Cymdeithas Adeiladu Skipton
 - Banc Standard Chartered
 - Banc Rhyngwladol Goldman Sachs
 - Grŵp Bank of Scotland
 - Swyddfa Rheoli Dyledion (DMO) Llywodraeth y DU.

Gan roi ystyriaeth lawn i'r blaenoriaethau o ran buddsoddi sef diogelwch, hylifedd ac arenillion, bydd y Cyngor yn parhau i fonitro'r farchnad am wrthbartïon buddsoddi a chynhyrchion buddsoddi a fydd yn cael effaith gadarnhaol ar yr amgylchedd, y cymunedau a'r gymdeithas. Ar hyn o bryd, ceir nifer o anghysonderau wrth asesu rhinweddau gwrthbartïon o ran yr amgylchedd, materion cymdeithasol a threfniadau llywodraethu ac nid oes yna system safonol i bwysu a mesur y rhinweddau hyn. Serch hynny, bydd y Cyngor yn gweithio'n agos gyda'n hymgyngorwyr i nodi gwrthbartïon a chynhyrchion buddsoddi priodol.

9.4 Strategaeth Arfaethedig 2023/24

Wrth wneud buddsoddiadau, cyfeirir at y balans craidd a'r gofynion o ran llif arian a fydd, yn gyffredinol, yn bolisi gweithredol o fuddsoddi am gyfnodau hyd at 3 mis. Fodd bynnag, os bydd cyllid dros ben, yna gellid gwneud buddsoddiadau am gyfnodau hyd at flwyddyn. Gwneir hynny drwy gymryd cyngor gan ymgynghorwyr allanol y Cyngor yn ôl y gofyn, ystyried amgylchiadau cyfredol y farchnad, a sicrhau bod pob gwrthbarti a ddefnyddir yn ymddangos ar y Rhestr o Wrthbartïon Cymeradwy sydd yn Atodiad B (Anecs 1) ac yn cyflawni'r meini prawf sydd wedi eu pennu o ran statws credyd.

Mae rhestr gyflawn o offerynnau buddsoddi arfaethedig 2024/25 yn Atodiad B. Caiff terfynau'r gwrthbartïon eu hadolygu'n rheolaidd ac fe gaiff unrhyw newidiadau eu hawdurdodi gan y Swyddog Adran 151. Mae'r rhestr ddiweddaraf o wrthbartïon arfaethedig i'w gweld yn Anecs 1 Atodiad B. Hefyd ni ragwelir y byddwn yn defnyddio Rheolwr Cronfa Allanol, ac eithrio i brynu Giltiau'r Llywodraeth a/neu Filiau'r Trysorlys.

10. CONTRACT BANCIO

Oherwydd bod y contract bancio gyda Barclays yn dod i ben ar Chwefror y 29^{ain} 2024, cynhaliodd y Cyngor ymarfer tendro llawn yn ystod hydref 2023 yn gwahodd darparwyr gwasanaeth bancio i dendro am gontract gwasanaethau bancio corfforaethol y Cyngor.

Ar ôl ymarfer gwerthuso cadarn, dyfarnwyd y contract i Barclays am gyfnod o saith mlynedd gyda'r opsiwn i ymestyn am ddwy flynedd ychwanegol.

11. POLISI ISAFSWM DARPARIAETH REFENIW (MRP)

Mae Datganiad Polisi Isafswm Darpariaeth Refeniw 2024/25 i'w weld yn Atodiad C ac mae'n nodi bod y Polisi Isafswm Darpariaeth Refeniw presennol yn parhau.

12. GWYBODAETH A SGILIAU

Mae Côt CIPFA yn mynnu bod swyddog adran 151 yn sicrhau bod Aelodau yn cael hyfforddiant digonol ynghylch rheoli'r trysorlys. Mae hyn yn arbennig o berthnasol i'r Aelodau sy'n gyfrifol am graffu. Mynychodd yr Aelodau ddigwyddiad 'Rheoli'r Trysorlys – Hyfforddiant i Aelodau' ar 8 Tachwedd 2022. Cyflwynwyd yr hyfforddiant yma gan ein ymgynghorwyr ar reoli'r trysorlys, Link Treasury Solutions Ltd.

Mae anghenion hyfforddiant y swyddogion sy'n rheoli'r trysorlys hefyd yn cael eu hadolygu'n rheolaidd. Mae'r Cyngor yn cynnal cofrestr Gwybodaeth a Sgiliau sy'n nodi pob rôl sy'n gysylltiedig â swyddogaeth y Trysorlys gan nodi'r cymwyseddau craidd sydd eu hangen ar gyfer pob rôl, cofnodi unrhyw hyfforddiant a fynychwyd gan swyddogion ynghyd â'u gofynion hyfforddi at y dyfodol.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

A oes Aseiad Effaith Integredig wedi'i gwblhau? Os nad oes, dywedwch pam.

Oes

Crynodeb o'r Aseiad Effaith Integredig:

Hirdymor:	Mae'r strategaeth yn nodi sut mae'r cyngor yn rheoli ei arian parod, buddsoddiadau a dyledion yn y tymor byr ac yn y tymor hwy.
Cydweithio:	Gyda'n Cyflenwyr Bancio Corfforaethol (Barclays), ein Hymgyngorwyr Trysorlys a'r rhestr partion i gontract a nodir yn y Strategaeth.
Cynnwys:	Ddim yn berthnasol – Gwybodaeth yn unig
Atal:	Mae'r strategaeth yn nodi sut y bydd y cyngor yn rheoli ei adnoddau o ran arian parod mewn modd rhagweithiol.
Integreiddio:	Ddim yn berthnasol – Gwybodaeth yn unig

Argymhelliad/argymhellion:

Argymhellir bod y Cabinet yn nodi'r adroddiad ac:

yn argymhell i'r Cyngor Llawn:

- a) cymeradwyo Strategaeth Rheoli'r Trysorlys ar gyfer Benthycyca a Buddsoddiadau ar gyfer 2024/25**
- b) cymeradwyo Polisi y Ddarpariaeth Isafswm Refeniw ar gyfer 2024/25; a**
- c) bod y Cyngor yn dirprwyo awdurdod i'r swyddog Adran 151, mewn ymgynghoriad ag Aelod y Cabinet ar gyfer Cyllid a Chaffael, i ddiwygio Strategaeth Rheoli'r Trysorlys, a'r Rhaglen Fuddsoddi, yn ystod y flwyddyn.**

Rhesymau dros y penderfyniad:

Pennu Strategaeth Rheoli Trysorlys a Pholisi Isafswm Refeniw ar gyfer 2024/25

Trosolwg a Chraffu:

I'w ystyried

Fframwaith Polisi:

Strategaeth Rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2024/25

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Mae Cyngor Sir Ceredigion yn sefydliad sy'n addas i'r diben i ddarparu gwasanaethau sy'n gwella i ddiwallu anghenion ein dinasyddion.

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Cyllid: Incwm Buddsoddi/Llog allanol a dalwyd

Goblygiadau Cyfreithiol:

Dim

Goblygiadau Staffio:

Dim

Goblygiadau eiddo / asedau:

Pennu'r strategaeth ar gyfer sut mae'r Cyngor yn rheoli ei falans buddsoddi a'i anghenion benthyca.

Risg(iau):

Dim

Pwerau Statudol:

Deddf Llywodraeth Leol 2003

Papurau Cefndir:

Dim

Atodiadau:

Atodiad A: Dangosyddion Darbodus o ran Rheoli'r Trysorlys

Atodiad B: Atodlen Buddsoddi

Atodiad C: Datganiad Polisi ar Ddarpariaeth Isafswm Refeniw 2024/25

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Duncan Hall, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael

Swyddog Adrodd:

Justin Davies, Rheolwr Corfforaethol: Cyllid Craidd

Dyddiad:

12 Chwefror 2024

Dangosyddion Darbodus o ran Rheoli'r Trysorlys**Dyled gros a'r Gofyniad Cyllido Cyfalaf**

I sicrhau bod dyled yn cael ei defnyddio at ddibenion cyfalaf yn unig yn y tymor canolig, dylai awdurdodau lleol sicrhau nad yw'r ddyled allanol gros, ac eithrio yn y tymor byr, yn fwy na chyfanswm y gofyniad cyllido cyfalaf yn y flwyddyn flaenorol ynghyd ag amcangyfrifon o unrhyw ofyniad cyllido cyfalaf ychwanegol ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol a'r ddwy flynedd ariannol nesaf.

Yn ôl y Swyddog Adran 151, ni chafodd yr awdurdod unrhyw anhawster o ran bodloni'r gofyniad hwn yn 2022/23 ac nid yw'n rhagweld unrhyw anawsterau yn y flwyddyn gyfredol na'r blynyddoedd i ddod. Mae'r farn hon yn ystyried yr ymrwymadau presennol, y cynlluniau presennol a'r cynigion yn y rhaglen gyfalaf 3 blynedd.

Terfyn awdurdodedig ar gyfer dyled allanol

	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27
	£m	£m	£m	£m
Benthyca	134	158	163	168
Rhwymedigaethau hirdymor eraill	7	10	10	10
Cyfanswm	141	168	173	178

Terfyn gweithredol ar gyfer dyled allanol

	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27
	£m	£m	£m	£m
Benthyca	128	152	157	162
Rhwymedigaethau hirdymor eraill	6	9	9	9
Cyfanswm	134	161	166	171

Dyled allanol wirioneddol

Dyled allanol wirioneddol y Cyngor ar 31/03/2023 oedd £113.7m (a oedd yn cynnwys Benthyca Allanol o £107.8m a Rhwymedigaethau Hirdymor o £5.9m).

Strwythur aeddfedu benthycia		
	Terfyn uchaf	Terfyn isaf
Llai na 12 mis	20%	0%
12 mis ac o fewn 24 mis	20%	0%
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	50%	0%
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	75%	0%
10 mlynedd a throsodd	95%	25%
<u>Is-gategori 10 mlynedd a throsodd</u>		
50 mlynedd a throsodd	20%	0%

Terfyn uchaf ar gyfer cyfanswm y prifysymiau a fuddsoddir am fwy na blwyddyn			
2023/24	2024/25	2025/26	2026/27
£2.5m	£2.5m	£2.5m	£2.5m

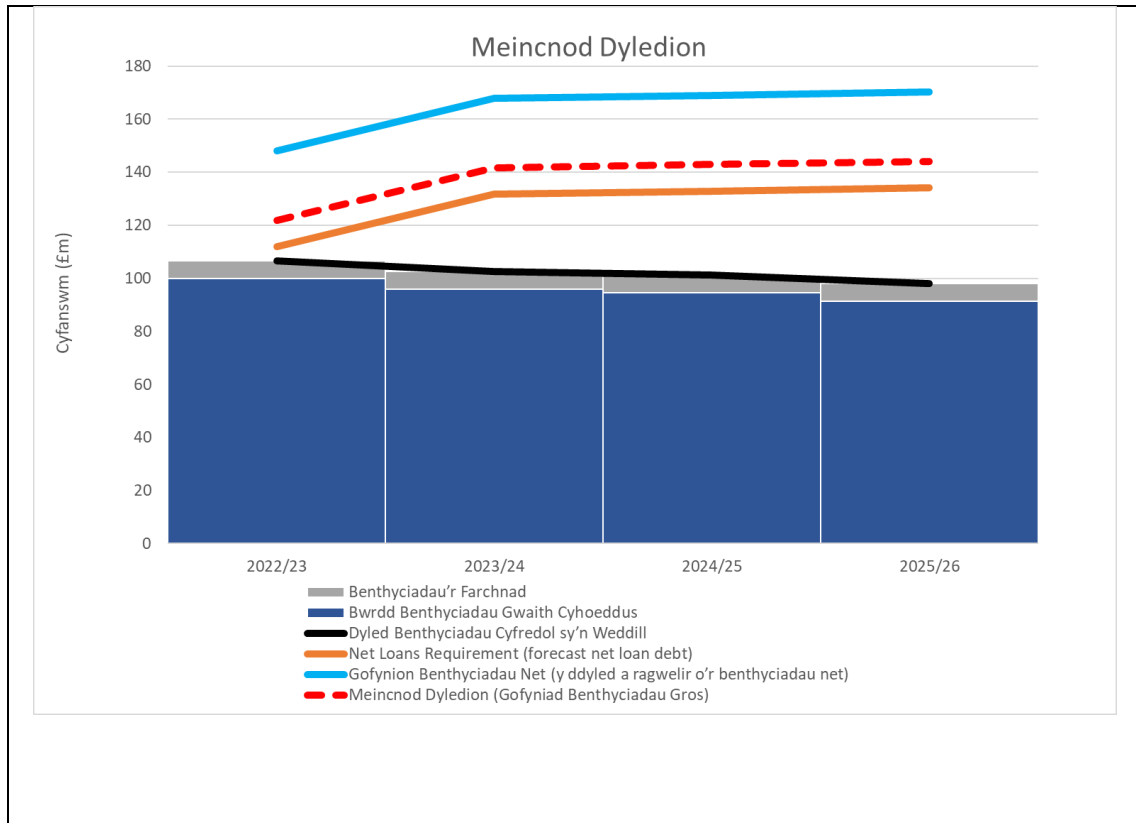
Meincnod Dyledion

I bob pwrpas, y Meincnod Dyledion yw Benthyciadau Net Gofynnol yr awdurdod lleol ynghyd â lwfans ar gyfer hylifedd arian. Ar ei ffurf symlaf, fe'i cyfrifir drwy dynnu swm yr adnoddau buddsoddiadwy sydd ar gael ar y fantolen (cronfeydd wrth gefn, balansau llif arian) o swm y ddyled allanol sydd yn weddill, ac yna adio isafswm y buddsoddiadau sydd eu hangen i reoli'r llif arian parod o ddydd i ddydd.

Mae pedair elfen i'r Meincnod Dyledion: -

- Y ddyled bresennol sy'n weddill o ran benthyciadau: benthyciadau presennol yr Awdurdod fydd yn parhau yn weddill yn y blynyddoedd sydd i ddod.
- CFR (Gofyniad Cyllido Cyfalaf) y benthyciadau: fe'i cyfrifir yn unol â'r diffiniad o fenthyciadau CFR yn y Côd Darbodus ac fe'i defnyddir i wneud amcanestyniad at y dyfodol ar sail y benthycia darbodus cymeradwy a'r Isafswm Darpariaeth Refeniw (MRP) a gynllunnir.
- Y Gofyniad o ran benthyciadau net: bydd hwn yn dangos dyled gros yr Awdurdod o ran benthyciadau, namyn y buddsoddiadau rheoli trysorlys ar ddiwedd y flwyddyn ariannol ddiwethaf, gan wneud amcanestyniad at y dyfodol ar sail y benthycia darbodus cymeradwy, yr MRP a gynllunnir ac unrhyw lif arian mawr a ragwelir.
- Meincnod Dyledion (y gofyniad gros o ran benthyciadau): mae hyn y gyfystyr â'r gofyniad net o ran benthyciadau ac ychwanegu lwfans ar gyfer hylifedd tymor byr.

Tudalen 273

ATODLEN BUDDSODDI

Categori buddsoddi	Terfyn penodedig ar gyfer buddsoddiad unigol	Terfyn penodedig ar gyfer y categori buddsoddi	Meini prawf sgôr gredyd 'uchel'	Diogelwch / Sgôr Gredyd 'Uchel' Isaf (Fitch neu gyfatebol)	Ad-daladwy/ Adbrynadwy o fewn 12 mis?	Amgylchiadau defnyddio'r buddsoddiad	Cyfnod buddsoddi mwyaf
--------------------	--	--	---------------------------------	--	---------------------------------------	--------------------------------------	------------------------

BUDDSODDIADAU PENODEDIG (Rhaid i'r holl fuddsoddiadau a restrir isod fod mewn sterling a rhaid nad ydynt yn gyfalaf benthyciad na chyfranddaliad)

Swyddfa Rheoli Dyledion Llywodraeth y DU – Cyfleuster Adneuo'r Asiantaeth Rheoli Dyledion (DMADF)	Diderfyn	Diderfyn	Amherthnasol	Fe'u cefnogir gan Lywodraeth y DU	Ydyn	Mewnol	6 mis (Polisi DMO Presennol)
Banciau sydd wedi'u gwladoli'n llwyr neu'n rhannol gan Lywodraeth y DU (e.e. Northern Rock)	Gweler Atodiad 1	Gweler Atodiad 1	Lliw glas ym mandiau cyfnodol <i>Link</i>	Tymor byr F2	Ydyn	Mewnol	1 flwyddyn
Adneuron cyfnod penodol neu adneuron galw gyda Llywodraeth y DU neu gydag awdurdodau lleol (fel y'u diffinnir yn Neddf Llywodraeth Leol 2003)	Diderfyn ar gyfer Llyw. y DU, 1m fesul ALI	Diderfyn	Amherthnasol	Diogelwch uchel, ond nid oes gan yr Awdurdodau Lleol sgôr gredyd.	Ydyn	Mewnol	Llywodraeth y DU : blwyddyn Awdurdodau Lleol: 90 diwrnod gydag isafswm o 180 o ddiwrnodau rhwng bob buddsoddiad
Adneuron cyfnod penodol neu adneuron galw gyda sefydliadau sy'n derbyn adneuron a chanddynt sgôr gredyd (banciau a chymdeithasau adeiladu)	Gweler Atodiad 1	Gweler Atodiad 1	Melyn, Porffor, Oren, Coch neu Wyrdd ym mandiau cyfnodol <i>Link *</i>	Tymor hir Tymor byr A-F1	Ydyn	Mewnol	1 flwyddyn ar gyfer Melyn, Porffor ac Oren 6 mis ar gyfer Coch 100 diwrnod ar gyfer Gwyrdd
Tystysgrifau Adneuron a roddir gan sefydliadau sy'n derbyn adneuron a chanddynt sgôr gredyd (banciau a chymdeithasau adeiladu) (Anghen trefniant gwarchodol cyn prynu)	£2.5m	£2.5m	Melyn, Porffor, Oren neu Goch ym mandiau cyfnodol <i>Link *</i>	Tymor hir Tymor byr A-F1	Ydyn	Mewnol a rheolw(y)r cronfeydd allanol	1 flwyddyn
Giltiau Llywodraeth y DU (Anghen trefniant gwarchodol cyn prynu)	£2.5m	£2.5m	Amherthnasol	Fe'u cefnogir gan Lywodraeth y DU	Ydyn	Mewnol a rheolw(y)r cronfeydd allanol	1 flwyddyn
Biliau'r Trysorlys (Anghen trefniant gwarchodol cyn prynu)	£2.5m	£2.5m	Amherthnasol	Fe'u cefnogir gan Lywodraeth y DU	Ydyn	Mewnol a rheolw(y)r cronfeydd allanol	1 flwyddyn

Categori buddsoddi	Terfyn penodedig ar gyfer buddsoddiad unigol	Terfyn penodedig ar gyfer y categori buddsoddi	Ad-daladwy/ Adbrynadwy o fewn 12 mis?	Amgylchiadau defnyddio'r buddsoddiad	Cyfnod buddsoddi mwyaf		
					Ydyn	Mewnol, yn amodol ar y canllawiau a'r terfynau y cytunwyd arnynt	Ni chaiff y cyfnod buddsoddi ei bennu ar y cychwyn, ond bydd yn dibynnu ar y gofynion llif arian a hylifedd
Cronfeydd Hylifedd / Marchnad Arian y Llywodraeth – Nid oes gan y cronfeydd hyn ddyddiad aeddfedu a gellir cael mynediad atynt ar yr un diwrnod neu drwy roi diwrnod o rybudd fel rheol	£2m	£2m	AAA	Sgôr gredyd uchaf	Ydyn	Mewnol, yn amodol ar y canllawiau a'r terfynau y cytunwyd arnynt	Ni chaiff y cyfnod buddsoddi ei bennu ar y cychwyn, ond bydd yn dibynnu ar y gofynion llif arian a hylifedd

* Troednodyn – Cyn unrhyw droshaenu byrdymor

BUDDSODDIADAU AMHENODEDIG							
Cronfeydd Eiddo	£2.5m	£2.5m	Na	Ystyrir y cronfeydd yma'n wariant cyfalaf. Cymerir diwydrwydd dyladwy, gan gynnwys cyngor oddi wrth ymgynghorwyr Trysorlys Allanol y Cyngor cyn ymgymryd â buddsoddiad o'r fath .	Mae'n bosib na phenderfynir ar y cyfnod buddsoddi ar y cychwyn fodd bynnag bydd yn ddibynnol ar lif arian a gofynion hylifedd		

Terfyn penodedig buddsoddiad unigol fesul Grŵp Bancio	Terfyn penodedig y categori buddsoddi	Meini prawf sgôr gredyd (Ar sail bandiau cyfnodol Link)	Rhestr sefydlog o wrthbartïon penodol (caiff ei diweddarau'n gyson yng ngoleuni newidiadau i sgoriau credyd ac o ran bodloni'r meini prawf sgoriau credyd)
£7m	£7m	GLAS neu GOCH	<u>Wedi'u gwladoli'n rhannol neu'n llwyr gan Lywodraeth y DU</u> Natwest Group plc gan gynnwys; National Westminster Bank plc (gan gynnwys cyfrif ar alw 'Mynediad yn syth/ gyda rhybudd') Royal Bank of Scotland Plc NatWest Markets Plc (NRFB)
£6m	£25m	MELYN neu BORFFOR neu OREN neu GOCH	<u>Grŵp Bancio / Cymdeithas Adeiladu yn y DU(1):</u> Unrhyw un o'r banciau neu'r cymdeithasau adeiladu yng nghategori Grŵp Bancio y DU / Cymdeithas Adeiladu (2) os yw eu statws yn newid o WYRDD i GOCH neu OREN neu PORFFOR neu FELYN plws HSBC Bank Plc Bank of Scotland Plc (gan gynnwys cyfrifon ar alw 'Mynediad yn syth/ gyda rhybudd') Cymdeithas Adeiladu Nationwide Cymdeithas Adeiladu Coventry Cymdeithas Adeiladu Skipton Lloyds Banking Group, gan gynnwys; Lloyds Bank Plc Lloyds Bank Corporate Markets (NRFB) Bank of Scotland Plc (gan gynnwys cyfrifon ar alw 'Mynediad yn syth/ gyda rhybudd')
£4m	£10m	MELYN neu BORFFOR neu OREN neu GOCH neu WYRDD	<u>Grŵp Bancio â rhiant-gwmni tramor:</u> Santander UK plc (Gan gynnwys cyfrifon galw mynediad uniongyrchol) Standard Chartered Bank Banc Rhyngwladol Goldman Sachs
£3m	£6m	MELYN neu BORFFOR neu OREN neu GOCH neu WYRDD	<u>Grŵp Bancio / Cymdeithas Adeiladu yn y DU (2):</u> Unrhyw un o'r banciau neu'r cymdeithasau adeiladu yng nghategori Grŵp Bancio / Cymdeithas Adeiladu yn y DU (1) os bydd ei statws yn newid o GOCH i WYRDD, yn ogystal â Cymdeithas Adeiladu Yorkshire Cymdeithas Adeiladu Leeds
£9m	£6m	MELYN neu BORFFOR neu OREN neu GOCH neu WYRDD	Barclays Bank Plc * – Terfyn ar gyfer balansau dros nos ar gyfrifon banc corfforaethol
	£3m		Barclays Bank Plc * –Terfyn ar gyfer adneuon tymor penodol a mynediad uniongyrchol (gan gynnwys Cyfrifon Cadw Gwyrdd) Terfyn Cyfrifon Galw ar gyfer balansau cyfrifon galw.

• Troednodyn – Barclays sy'n darparu gwasanaethau bancio i'r Cyngor ar hyn o bryd

Datganiad Polisi ar Ddarpariaeth Isafswm Refeniw 2024/25**1. Egwyddorion cyffredinol**

- a) Mae Polisi Isafswm Darpariaeth Refeniw arfaethedig y Cyngor ar gyfer 2024/25 yn dilyn egwyddorion y canllawiau a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru o dan adran 21(1A) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003, gan ddefnyddio un o'r opsiynau a amlinellir yn y canllawiau, yn ogystal â chyflwyno opsiwn arall a ategir gan yr egwyddor darpariaeth ddarbodus.
- b) Pennir y cyfnodau oes amcangyfrifedig yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig oni bai fod Llywodraeth Cymru'n mynnu neu'n penderfynu fel arall. I'r graddau nad yw'r gwariant yn creu ased a'i fod yn wariant y mae cyfnodau oes amcangyfrifedig y cyfeirir atynt yn y canllawiau'n berthnasol iddo, bydd y Cyngor yn mabwysiadu'r cyfnodau hyn yn gyffredinol. Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i bennu cyfnodau oes defnyddiol ac isafswm darpariaeth refeniw ddarbodus mewn amgylchiadau eithriadol pan na fyddai argymhellion y canllawiau'n briodol.
- c) Oherwydd nad oes modd cysylltu rhai mathau o wariant cyfalaf y Cyngor ag ased unigol, caiff oes ased ei hasesu ar y sail sy'n adlewyrchu cyfnod disgwylidig y budd sy'n deillio o'r gwariant yn y modd mwyaf rhesymol. Hefyd, pa fath bynnag o wariant sydd o dan sylw, bydd yn cael ei grwpio mewn modd sy'n adlewyrchu natur y brif elfen o wariant ac ni fydd ond yn cael ei wahanu mewn achosion lle mae dwy neu ragor o brif elfennau ac iddynt oes ddefnyddiol economaidd wahanol iawn i'w gilydd.

2. Dulliau o gyfrifo isafswm darpariaeth refeniw (MRP)

- a) Bydd y gyfran fwyaf o MRP ar gyfer 2024/25 yn gysylltiedig â rhwymedigaethau dyledion mwy hanesyddol a oedd yn bodoli cyn 2008 neu ar ôl 2008 yn achos Benthycyca â Chymorth a ariennir gan Lywodraeth Cymru (LIC). Darperir ar gyfer y rhwymedigaeth MRP ar Ofyniad Cyllido Cyfalaf y Cyngor sy'n gysylltiedig â dyledion cyn 2008 a Benthycyca â Chymorth ar ôl 2008 a ariennir gan LIC drwy'r Grant Cynnal Refeniw drwy ddefnyddio Opsiwn 3 (dull oes ased) canllawiau LIC 2018 a chymhwyso Dull Blwydd-dal gyda chyfradd llog o 4.20% (cyfartaledd cyfradd benthycyca y benthycyadau sy'n weddill ar 01/04/21) dros gyfnod o 44 blynedd, gan gychwyn ar 01/04/2021.
- b) Gan fod Benthycyca â Chymorth newydd pellach yn cael ei ddefnyddio yn y Rhaglen Gyfalaf, darperir hefyd ar gyfer rhwymedigaeth MRP pob cyfran newydd o Benthycyca â Chymorth drwy ddefnyddio Opsiwn 3 (dull oes ased) canllawiau 2018 Llywodraeth Cymru ac chymhwyso'r Dull Blwydd-dal.
- c) Bydd cyfran sylweddol o'r MRP ar gyfer 2024/25 yn ymwneud â Benthycyca Darbodus Digymorth ers 2008 a ddangosir o fewn y Gofyniad Ariannu Cyfalaf. Darperir rhwymedigaeth MRP ar Ofyniad Cyllido Cyfalaf y Cyngor sy'n ymwneud â Benthycyca Digymorth wedi 2008, gan ddefnyddio Opsiwn 3 (dull oes ased) canllawiau 2018 Llywodraeth Cymru a chymhwyso'r Dull Blwydd-dal gyda chyfradd llog o 3.68% (cyfradd llog gyfartalog bwysedig y benthyciad dan sylw) dros gyfnod o 39 o flynyddoedd, gan ddechrau ar 01/04/2021.
- d) Wrth ddefnyddio mwy o'r Benthyciad Darbodus Digymorth yn Rhaglen Gyfalaf, bydd y rhwymedigaeth MRP a ddangosir yn y Gofyniad Cyllido Cyfalaf yn cael ei godi dros gyfnod sy'n gyfwerth ag oes ddefnyddiol amcangyfrifedig yr asedau gan ddefnyddio Opsiwn 3 (dull oes ased) canllawiau Llywodraeth Cymru 2018 a chymhwyso'r Dull Blwydd-dal.
- e) Pan fyddwn yn ymgymryd â Benthycyca Dros Dro yn lle derbyniadau cyfalaf a fydd yn dod i law yn y dyfodol (e.e. benthycyadau cyllid ad-daladwy LIC neu Benthycyca Darbodus Digymorth dros dro) byddwn yn parhau â'r egwyddor o beidio â chodi MRP e.e. pan fyddwn yn aros i dderbyniadau cyfalaf ddod i law ar ôl gwerthu asedau diangen.
- f) Pan fydd ased yn cael ei hadeiladu, mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i beidio â chodi MRP hyd nes y flwyddyn ariannol ar ôl y flwyddyn y mae'r gwariant cyfalaf yn cael ei wneud ac, yn achos ased newydd, pan fo'r ased yn dechrau cael ei ddefnyddio.

Tudalen 278

- g) Codir MRP ar drefniadau credyd PFI dros gyfnod sy'n cyfateb i amcangyfrif oes ddefnyddiol a gymhwysir i'r ased gan ddefnyddio Dull Blwydd-dal.
- h) Pan fydd MRP yn gysylltiedig â phroffil a bennwyd ymlaen llaw sy'n gysylltiedig â threfniant credyd (e.e. Prydles Gyllidol) bydd y cyfrifiad MRP yn cydweddu â'r proffil ad-dalu pwrpasol perthnasol.
- i) Gall y Cyngor ddewis gwneud cyfraniadau MRP gwirfoddol yn ychwanegol at y cyfrifiadau MRP uchod ar unrhyw adeg. E.e. Gall y Cyngor ymdrin â chyfraniadau MRP gwirfoddol fel darpariaeth 'ymlaen llaw' (sy'n cael effaith debyg i ad-dalu dyled yn gynnar) a gall ailgyfrifo taliadau MRP yn y dyfodol yn unol â hynny.

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Adroddiad yr ymgynghoriad ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen a derbyn disgyblion 3 oed yn rhan amser yn Ysgol Gynradd Comins Coch

Pwrpas yr adroddiad: Pwrpas yr adroddiad yw rhoi cyfle i'r Cabinet ystyried adroddiad yr ymgynghoriad a chymeradwyo cyhoeddi'r hysbysiad statudol

Er: Penderfyniad

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:

Y Cynghorydd Wyn Thomas, Aelod Cabinet dros Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau

Cyflwyniad

Cynhaliwyd ymgynghoriad ffurfiol rhwng 15 Medi 2023 a 17 Tachwedd 2023 ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen a derbyn disgyblion 3 oed yn rhan amser.

Derbyniwyd cyfanswm o 14 ymateb yn ystod yr ymgynghoriad, ac roedd 6 o'r rhain yn cefnogi'r cynnig.

Yn dilyn cyhoeddi'r dogfennau statudol, mae adroddiad yr ymgynghoriad ynghlwm sy'n cynnwys y canlynol:

- Crynodeb o'r materion a godwyd gan yr ymgynghoreion.
- Ymateb yr Awdurdod Lleol ar ffurf eglurhad o'r pryderon a godwyd gyda rhesymau ategol.
- Ymateb Estyn i'r ymgynghoriad.
- Ymateb yr Awdurdod Lleol i adroddiad Estyn.

Atodiad A

Adroddiad yr ymgynghoriad gan gynnwys safbwyntiau'r Cyngor Ysgol

Atodiad B

Ymateb Estyn i'r cynnig

Atodiad C

Hysbysiad Statudol

Os bydd y Cabinet yn cymeradwyo'r cynnig, yna mae'n rhaid ei gyhoeddi ar ffurf hysbysiad statudol.

Rhaid cyhoeddi'r hysbysiad statudol ar ddiwrnod ysgol ac mae'n rhaid i bawb sydd eisiau gwrthwynebu cynnig ynghylch trefniadaeth ysgolion gael cyfle i wneud hynny, yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013. Er mwyn cael eu hystyried fel gwrthwynebiadau statudol, mae'n rhaid i'r gwrthwynebiadau gael eu cyflwyno'n ysgrifenedig neu mewn e-bost a'u hanfon i'r Awdurdod Lleol cyn pen cyfnod o 28 diwrnod a fydd yn dechrau ar y diwrnod y cyhoeddir yr hysbysiad.

Atodiad D

Yr ymatebion a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

A gwblhawyd Asesiad Effaith Integredig? Os naddo, nodwch pam.

Cwblhawyd Asesiadau Effaith ar y Gymuned, yr Iaith Gymraeg, a Chydraddoldeb fel rhan o'r ymgynghoriad statudol- [asesiadau-effaith-statudol-comins-coch.pdf](https://www.ceredigion.gov.uk/asesiadau-effaith-statudol-comins-coch.pdf) ([ceredigion.gov.uk](https://www.ceredigion.gov.uk))

Crynodeb o'r Asesiad Effaith Integredig:

Hirdymor: Sicrhau cynaliadwyedd hirdymor addysg yn y gymuned a sicrhau bod gan y gymuned ddiwylliant bywiog ac iaith Gymraeg sy'n ffynnu. Rhoi cyfle i ddisgyblion gyfrannu tuag at y targed a bennwyd gan Lywodraeth Cymru i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i filiwn erbyn 2050.

Cydweithio: Cynhaliwyd trafodaethau â'r Corff Llywodraethol wrth ddatblygu'r cynnig. Gwneir y penderfyniad terfynol gan y Cabinet. Mae'r ymgynghoriad yn cynnwys llawer o ymgysylltu a chyswllt gyda disgyblion, staff, Llywodraethwyr a'r gymuned.

Cynnwys: Bu'r cynnig yn destun ymgynghoriad statudol ffurfiol a oedd yn cynnwys ymgysylltu wedi'i dargedu â rhanddeiliaid.

Atal: Ymatebir i bryderon a godir drwy ymgysylltu clir a pharhaus â rhanddeiliaid a phartneriaid drwy gydol y cyfnod cynllunio ac ymgynghori.

Integreiddio: Mae'r Gymraeg yn ganolog i waith Cyngor Sir Ceredigion a'i amcanion strategol. Mae integreiddio cymunedol yn ganolog i bob ysgol, gan greu amgylchedd sy'n cefnogi diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg. Rhagwelir na fydd y cynnig yn cael unrhyw effaith negyddol.

Argymhelliad / Argymhellion:

Gofynnir i'r Aelodau ystyried y canlynol:

1. Nodi cynnwys yr adroddiad ymgynghori.
2. Cymeradwyo cyhoeddi'r hysbysiad statudol.

Rhesymau dros y penderfyniad:

Er mwyn cymeradwyo'r ddogfen ymateb i'r ymgynghoriad a chyhoeddi'r hysbysiad statudol yn unol â gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion – 011/2018

Trosolwg a Chraffu:

Cyflwynwyd i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu – 30 Mawrth 2023

Fframwaith Polisi:

Cod Trefniadaeth Ysgolion – Cod Statudol Llywodraeth Cymru – 011/2018
Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg – 2022 -2032

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Darparu'r Dechrau Gorau Mewn Bywyd a Galluogi Pobl o Bob Oed i Ddysgu

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Bydd angen cyllid ar gyfer athro meithrin 0.5 FTE ychwanegol

Goblygiadau Cyfreithiol:

Amherthnasol

Goblygiadau Staffio:

Athro meithrin 0.5 FTE ychwanegol

Goblygiadau o ran Eiddo / Asedau:

Amherthnasol

Risg(iau):

Methu â chyflawni canlyniadau CYSGA 2022-32 os na chaiff y cynnig ei gymeradwyo.

Pwerau Statudol:

Cod Trefniadaeth Ysgolion – Cod Statudol Llywodraeth Cymru– 011/2018

Papurau Cefndir:

Amherthnasol

Atodiadau:

Atodiad A – Adroddiad yr ymgynghoriad gan gynnwys safbwyntiau'r Cyngor Ysgol

Atodiad B – Ymateb Estyn i'r cynnig

Atodiad C – Hysbysiad Statudol

Atodiad D – Yr ymatebion a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Clive Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion

Swyddog Adrodd:

Clive Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion

Dyddiad:

9 Ionawr 2024

Atodiad A

Adroddiad Ymgynghori sy'n cynnwys y sylwadau a fynegwyd gan y Cyngor Ysgol

Ymateb Cyngor Sir Ceredigion i Ymgynghoriad Ysgol Comins Coch.

Sylwadau o blaid

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Cyngor Sir
Bydd y newid yn cynyddu medrau dwyieithog disgyblion ac yn sicrhau cyfleoedd ehangach iddynt yn y dyfodol.	Nodwyd y sylw cefnogol
Bydd yn cynyddu dewis yn hytrach na lleihau dewis, a fydd yn caniatáu i ddisgyblion gyfrannu at Gymru amlieithog.	Yn cytuno – mae bod yn gwbl ddwyieithog yn cynyddu dewis yn hytrach na lleihau dewis.
Trochi yw'r unig ffordd o ddod yn rhugl ac mi fydd yn darparu cyfleoedd a sgiliau.	Nodwyd y sylw cefnogol
Mae hyn yn cefnogi diwylliant lleol ac yn annog dysgwyr i aros yn yr ardal.	Mae cadw pobl ifanc yn yr ardal yn flaenoriaeth sirol ac mae'n cydfynd â Strategaeth Gorfforaethol Ceredigion 2022-2027 a Chynllun Llesiant Lleol Ceredigion 2023-2028.
Mae hyn yn cefnogi'r nodau o ran y Gymraeg.	Nodwyd y sylw cefnogol
Angen cyllid priodol er mwyn llwyddo.	Bydd cyllid ar ffurf grant y Gymraeg a chymorth wedi'i ddarparu gan Athrawon Datblygu'r Gymraeg yn cael ei neilltuo i gefnogi'r cynnig.
Cymorth i rieni.	Bydd y gwersi Cymraeg ar gyfer rhieni'n parhau fel rhan o'r bartneriaeth â'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Bydd adnoddau'n dal i gael eu rhannu â rhieni drwy blatfformau'r cyfryngau cymdeithasol ac ar wefan yr ysgol.
Defnydd o ddulliau addysgu cyfoes ac eang, e.e. celfyddydau creadigol a mynegiannol.	Nodwyd y sylw
Dylai'r Cyngor ystyried llwybr dysgu Cymraeg o oedran cyn-ysgol i'r 6ed dosbarth gyda dysgu galwedigaethol.	Nodwyd y sylw
Ail-eirio ar gyfer pob plentyn meithrin / tair oed	Nodwyd y sylw
Cynnig ffrwd cyfrwng Cymraeg ym Mhenglais ac uned drochi hwyr yno.	Nodwyd yr awgrym
Cymorth ar gyfer yr ysgolion pontio hyn.	Bydd y cymorth yn barhaus a chyson yn unol â'r cynlluniau datblygu.
Cefnogaeth lwyr i'r cynllun.	Nodwyd y sylw cefnogol.

<p>Ffigurau cyflogadwyedd Prifysgol Aberystwyth yn dangos bod myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ac wedi astudio trwy'r Gymraeg yn fwy tebygol o fod mewn gwaith lefel raddedig neu astudiaethau ôl-raddedig 6 mis ar ôl graddio na myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ond heb astudio trwy'r Gymraeg, a myfyrwyr sydd ddim yn medru'r Gymraeg.</p>	<p>Mae'r wybodaeth a gyflwynwyd yn ddiddorol a nodwyd y ffeithiau.</p>
<p>Mae'r cynllun yn sicrhau tegwch ieithyddol</p>	<p>Nodwyd y sylw</p>
<p>Cam cychwynnol ddylai hwn fod a dylid ystyried symud gweddill yr ysgol ar hyd y continwwm</p>	<p>Bydd dilyniant ieithyddol yn flaenoriaeth wrth i'r disgyblion symud drwy'r ysgol.</p>
<p>Mae'r achos o safbwynt cefnogi datblygiad ieithyddol ac addysgiadol disgyblion y dyfodol yn un hollol gadarn</p>	<p>Nodwyd y sylw cefnogol.</p>
<p>Fel un o'r ysgolion cryfaf yn ardal Aberystwyth mae'r ysgol yn arweinydd o ran addysg gynradd o ansawdd da. Cytuno gydag ymestyn y ddarpariaeth i ddisgyblion tair oed yn rhan amser am fod angen cynyddu nifer y disgyblion i sicrhau bod yr ysgol yn parhau i fod mewn sefyllfa iach.</p>	<p>Nodwyd y sylw cefnogol.</p>
<p>Yn yr ysgolion hynny lle cynigir ychwanegiad o ddsbarth meithrin, gallwn ond canmol y cam hwn. Gwyddom o brofiad ar draws Cymru bod cychwyn ein plant yn gynnar yn yr ysgol yn rhoi'r sail ieithyddol orau iddynt ac y mae taith at ddwyieithrwydd, ac i nifer, amlieithrwydd, tipyn yn haws yn ifanc iawn. Y mae ychwanegu dosbarth meithrin hefyd yn cynorthwyo hyfywedd y dosbarth derbyn ac yn ei sgil yr ysgol gyfan, gan fod y dosbarth meithrin yn bwydo'r derbyn yn naturiol. Yn ieithyddol, dyma yw cryfder mwyaf cychwyn yn y dosbarth meithrin, mae'r dilyniant yn naturiol i'r plentyn ac yn wir o fantais i rieni/gofalwyr i ymgartrefu mewn cymuned ysgol yn gynharach. Tybed a oes angen ffactora cynorthwydd dysgu i'r gyllideb ar gyfer yr ysgolion hyn ond ffactora hefyd yr un aelod staff cynorthwyol at fuddiannau'r cynlluniau yn ogystal?</p>	<p>Diolch am eich sylwadau adeiladol.</p> <p>Mae 0.5 o gyllideb athro o fewn y cynnig a bydd hyblygrwydd gan yr ysgol i ddefnyddio'r arian craidd hwn fel sydd orau.</p>

Sylwadau yn erbyn y cynnig

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Cyngor Sir
<p>Effaith ar recriwtio proffesiynol yn yr ardal. Recriwtio staff GIG a gofal iechyd. Pa gymorth ac addasiadau y gellir eu gwneud i sicrhau bod darparwyr yn gallu parhau i ddenu staff gyda chymwysterau addas i'r ardal mewn perthynas ag ysgolion addas, ac iaith sy'n addas ar gyfer eu teuluoedd.</p> <p>Niferoedd isel o blant o deuluoedd Cymraeg eu hiaith, a nifer fawr o blant sydd â rhieni yn y proffesiwn meddygol neu'n staff prifysgol, gyda rhai ohonynt yn dod i'r ardal am gyfnod byr. Mae'r rhain i gyd yn hanfodol i'r economi leol ac i ddarparu nwyddau cyhoeddus. Os bydd yna newidiadau, gall hyn eu rhwystro'n ddifrifol rhag symud i'r ardal. Mae dewis sylfaenol yn parhau i fod yn elfen o addysg gynradd ac uwchradd. Mae angen mwy o gysylltiad â'r byd ehangach, nid llai.</p> <p>Er mwyn i'r gymuned leol ffynnu, dylai pobl o dramor sy'n gweithio yn yr ardal gael o leiaf un opsiwn o ysgol cyfrwng Saesneg ar gyfer eu plant. Heb ddarpariaeth o'r fath, mae'n anodd recriwtio (a chadw) pobl o dramor, ac mae perygl o ddatblygu meddylfryd mewnblyg.</p>	<p>Nid ydym yn cytuno bod unrhyw symudiad graddol tuag at fod yn gwbl ddwyieithog h.y. yn gallu i siarad Cymraeg a Saesneg yn mynd i atal unrhyw un rhag symud i Geredigion. Does dim rheidrwyd ar oedolion sy'n dod i fyw a gweithio yng Ngheredigion i siarad Cymraeg. Rydym yn gobeithio bod pobl yn gweld y budd a'r gwerth o allu siarad Cymraeg a Saesneg, os ydyn nhw'n penderfynu dod yma i fyw. Does dim angen i unrhyw iaith greu amheuaeth. Mae siarad dwy iaith (neu ragor) yn norm yn y rhan fwyaf o wledydd y byd. Yn ddiamau, byddai'r mwyafrif helaeth o bobl yn gweld gwerth yn y gymdeithas ddwyieithog ac amlieithog eithriadol sy'n bodoli yng Ngheredigion. Rydym yn derbyn nad yw'r Gymraeg yn iaith ryngwladol ond mae hynny'n wir am y rhan fwyaf o ieithoedd y byd. Nid ydym yn gweld pam y dylai'r ffactor honno fod yn rhwystr i ddisgyblion yng Ngheredigion a Chymru rhag datblygu i fod yn ddinasyddion dwyieithog, sy'n siarad Cymraeg a Saesneg. Nid y bwriad yw creu siaradwyr neu gymdeithas uniaith Gymraeg. Y nod yw sicrhau bod pob disgybl yn cael y cyfle i ddysgu siarad Cymraeg a Saesneg.</p>
<p>Addysgwch yn Gymraeg ond nid ar draul cael gwared â Saesneg o ysgolion cynradd.</p> <p>Hefyd, mae'n mynd yn groes i bolisi'r llywodraeth a'r polisi Dyfodol Dwyieithog o hyrwyddo dwyieithrwydd ac yn hytrach yn gorfodi unieithrwydd.</p> <p>Os ydy plant am gael eu haddysgu'n gyfan gwbl trwy gyfrwng y Gymraeg, a wnaed asesiad effaith ar y dysgu wrth drosglwyddo</p>	<p>O fewn y Cwricwlwm i Gymru mae Saesneg yn bwnc gorfodol ac ni fydd yn cael ei ddiddymu yn unrhyw ysgol gynradd yng Ngheredigion. Nod y cynnig hwn yw cyflwyno'r Gymraeg ar oedran iau fel bod disgyblion yn dod yn rhugl yn y ddwy iaith.</p>

i addysg uwchradd ac yn nes ymlaen i addysg brifysgol.

Mae gorfodi pob ysgol i fod yn un cyfrwng Cymraeg yn y Cyfnod Sylfaen yn golygu nad oes gan rieni ddewis, sy'n gam anemocrataidd.

Mae Deddf Hawliau Dynol 1998 yn cael effaith gyfreithiol uniongyrchol ar gyfraith y DU mewn perthynas â hawliau dynol sydd wedi'u hamddiffyn dan y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol (ECHR). Nid yw'r hawl i addysg yn Erthygl P1-2 yn cynnwys yr hawl i gael eich addysgu yn yr iaith a ddewisir gennych, dim hyd yn oed os mai'r iaith a ffeirir yw iaith gyntaf y plentyn. Mae'r hawl i addysg yn mynd cyn belled â sicrhau yr hawl i gael eich addysgu yn "un o'r ieithoedd cenedlaethol" yn unig, gyda'r Wladwriaeth â'r hawl i ddefnyddio'i disgresiwn yn gyffredinol os bernir bod yna fwy nag un "iaith genedlaethol" i ddewis ohonynt. Fel yr unig iaith gyda statws cenedlaethol yng Nghymru, mae'r Gymraeg, yn ddiamau, yn "iaith genedlaethol" yma yng Nghymru at y diben hwn. Felly, pan fydd gwlad, fel Cymru, yn darparu addysg, mae gan ddysgwyr yr hawl i gael eu haddysgu yn o leiaf un o ieithoedd cenedlaethol y wlad honno, ond does dim hawl cyfreithiol i fynnu addysg mewn iaith genedlaethol benodol. Lle bernir bod yna fwy nag un iaith genedlaethol, mae gan awdurdodau cyhoeddus, megis Ceredigion, ddisgresiwn cyffredinol o ran penderfynu pa un o'r ieithoedd cenedlaethol fydd y cyfrwng addysg o fewn rhanbarth neu ardal benodol. Nid yw dewisiadau ieithyddol, waeth pa mor gryf yw'r arddeliad, yn "argyhoeddiadau crefyddol ac athronyddol" at ddibenion Erthygl P1-2. Nid yw'r hawl i barch tuag at fywyd preifat a theuluol yn Erthygl 8 o'r ECHR yn gynnwys yr hawl i gael addysg yn eich iaith gyntaf.

Mae'r awdurdod yn cydnabod yr angen am agwedd eang, amlweddog tuag at ddysgu Cymraeg. Mae'r Cwricwlwm i Gymru'n

	canolbwyntio ar hanes a diwylliant Cymru, ochr yn ochr â dimensiynau rhyngwladol.
<p>Sut ellir sicrhau rhieni sydd ddim yn siarad Cymraeg na fyddant dan anfantais wrth helpu eu plant gyda'u gwaith cartref, sydd fel arall wedi'i gynllunio i atgyfnerthu'r hyn a ddysgwyd yn yr ysgol, gan olygu bod perygl y bydd rhai unigolion ar eu hôl hi.</p> <p>Cymorth i deuluoedd gyda'r Gymraeg</p>	<p>Ni ddylai rhieni/gwarcheidwaid fod yn bryderus os na allant siarad Cymraeg gyda'u plant. Does dim angen iddyn nhw allu siarad Cymraeg er mwyn gallu anfon eu plant i addysg drochi/ysgolion cyfrwng Cymraeg. Gall rhieni/gwarcheidwaid helpu eu plant i siarad a defnyddio'r iaith. Yr ysgol fydd eu pwynt cyswllt cyntaf o hyd mewn perthynas ag addysg barhaus eu plant.</p> <p>Dylai'r ysgol allu cynorthwyo neu gynghori'r rhieni/gwarcheidwaid ar y ffordd orau o helpu'u plant i gadw'u sgiliau Cymraeg. Os bydd rhieni/gwarcheidwaid yn annog eu plant i ddefnyddio'r Gymraeg wrth siarad â ffrindiau, brodyr neu chwirydd, neu aelodau eraill o'r teulu sy'n siarad Cymraeg, mi fydd hynny'n eu helpu i gadw'u sgiliau. Gall rhieni/gwarcheidwaid hefyd helpu eu plant drwy eu hannog i fynd i weithgareddau cyfrwng Cymraeg a gwyllo rhaglenni teledu Cymraeg, gwrandao ar gerddoriaeth Gymraeg, lawrlwytho apiau Cymraeg, a gall plant hŷn ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol megis Facebook a Twitter yn Gymraeg. Y peth pwysig yw bod plant yn cael cysylltiad â'r iaith mor aml â phosib. Mae amryw o daflenni gwybodaeth, fideos ac adnoddau eraill ar gael i helpu disgyblion a rhieni. Gall rhieni/gwarcheidwaid gael mwy o wybodaeth a dolenni cyswllt i sefydliadau sy'n darparu gweithgareddau i blant a phobl ifanc yn Gymraeg ar Hwb (Llywodraeth Cymru) ac ar wefan Cyngor Ceredigion. Hefyd, yng Ngheredigion mae yna dîm o staff penodol ac arbenigol yn cynorthwyo arweinwyr ysgolion, athrawon a chynorthwywyr addysgu gyda'r gwaith o gyflenwi adnoddau o'r radd flaenaf yn y ddwy iaith.</p>
<p>Yn drist bod popeth fel petai wedi'i benderfynu'n barod ac nad yw'r ymgynghoriad yn ystyried unrhyw sylwadau fel gwrthwynebiadau i'r cynnig.</p>	<p>Yn ôl y Cod Trefniadaeth Ysgolion, gellir gwneud gwrthwynebiadau ffurfiol yn ystod y cyfnod rhybudd statudol, yn amodol ar benderfyniad y Cabinet ar yr ymgynghoriad.</p>

<p>Byddai'r ddarpariaeth feithrin newydd yn cael effaith andwyol ar y ddarpariaeth feithrin gymunedol ar safle'r ysgol ac yn effeithio ar swyddi a'r gymuned ehangach. Os yn darparu gofal cofleidiol, beth fyddai'r Cyngor yn ei wneud i gefnogi'r adnodd cymunedol gwerthfawr hwn, sy'n bwydo Ysgol Comins Coch?</p> <p>Nid yw addysg gynnar yn cael ei darparu ar hyn o bryd yn Mes Bach ond mae'r lleoliad yn ymateb yn bositif i argymhellion adroddiad yr archwiliad. Mae pryderon ynghylch diddymu'n barhaol y posibilrwydd o ddarparu addysg gynnar yn golygu heriau parhaus i'r lleoliad yn ariannol. Pontio gyda'r ysgol yn arwain at ofynion ychwanegol wrth osod lefel staffio.</p>	<p>Ni fydd y dosbarth meithrin yn yr ysgol yn darparu gofal cofleidiol ar ôl cyflenwi oriau addysg gynnar, ac felly ni fydd yn effeithio ar y ddarpariaeth gofal plant bresennol.</p> <p>Nid yw lleoliad y ddarpariaeth feithrin bresennol yn darparu addysg ar gyfer plant 3 oed. Fodd bynnag mae'r cyllid ar gyfer gofal cofleidiol yn dal i gael ei ariannu gan Gynnig Gofal Plant Llywodraeth Cymru.</p> <p>Bydd yr ysgol yn derbyn cyllid ar gyfer aelod staff ychwanegol (athro 0.5) all roi cymorth corfforol i drosglwyddo disgyblion sydd angen gofal cofleidiol i'r lleoliad gofal plant.</p>
<p>Ffynonellau ariannu ar gyfer staff newydd.</p>	<p>Bydd cyllid ychwanegol ar gyfer 0.5 aelod staff yn cael ei ddyrannu i'r ysgol i gefnogi'r cynnig hwn.</p>
<p>Annog y rhai sy'n gwneud penderfyniadau i sicrhau, ochr yn ochr â'r CSCA, bod yr Aseiad Digonolrwydd Gofal Plant (CSA) ac egwyddorion Chwarae, Dysgu a Gofal Plentyndod Cynnar (ECPLC), a chynaliadwyedd gofal plant yng Ngheredigion oll yn cael eu hystyried yn deg wrth wneud unrhyw benderfyniad.</p>	<p>Nodwyd y sylw. Rhannwyd yr ymgynghoriad â rhanddeiliaid a chynrychiolwyr ac aelodau o'r fforwm sy'n monitro cynnydd Cynllun Gweithredu'r CSCA.</p>
<p>Cyflwyno addysg i blant 3 oed yn yr ysgol, ymholiad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cymwysterau staff ac o ble fydd y staff yn dod? • Beth fydd y cwricwlwm? • Beth fydd y fframwaith? • Maint yr adeilad a thoiledau digonol 	<p>Rhaid i'r holl staff addysgu feddu ar Statws Athro Cymwysedig a bod wedi'u cofrestru â Chyngor y Gweithlu Addysg.</p> <p>Bydd yr ysgol yn dilyn prosesau recriwtio diogel CSC ar gyfer unrhyw benodiadau. Mae gan y Cwricwlwm i Gymru gwricwlwm ar wahân ar gyfer plant cyn oed ysgol. 'Cwricwlwm ar gyfer lleoliadau meithrin wedi'u hariannu nas cynhelir' sy'n eu paratoi ar gyfer symud ymlaen yn ddi-dor i Cwricwlwm i Gymru.</p> <p>Darparwyd digon o le a thoiledau digonol ar gyfer yr ysgol fel rhan o'r estyniad diweddar.</p>
<p>A ddylai'r cynnig hwn ddod ar draul lleoliad sydd eisoes wedi'i sefydlu, neu a ddylid rhoi</p>	<p>Nodwyd y sylw. Mae'r ALI yn parhau i gefnogi'r elfen gofal o fewn y lleoliad.</p>

<p>mwy o ystyriaeth i ddatblygu'r lleoliadau presennol ac ychwanegu at eu hadnoddau? O ganlyniad, mi fyddai'r Cyngor hefyd yn cyflawni'i ddiben o gefnogi datblygiad a defnydd o'r Gymraeg o fewn adnodd cymunedol hanfodol.</p>	
--	--

Ymateb Estyn

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Sir
<p>Eglurhad pellach ar effaith y cynllun o fewn meysydd megis addysgu, safonau disgyblion, arweinyddiaeth a rheolaeth.</p>	<p>Bydd yr effaith ar y meysydd a nodir yn cael ei fonitro fel rhan o brosesau hunanwerthuso a sicrhau ansawdd yr ysgol. Mae parhau i ddatblygu darpariaeth a safonau Cymraeg yr ysgol wedi'i nodi fel blaenoriaeth o fewn cynllun datblygu'r ysgol.</p>
<p>Hyfforddiant staff</p>	<p>Mae cydweithio positif a chyd-ddealltwriaeth o flaenoriaethau'r CSCA gyda'r Cynllun Cymraeg Sabothol wedi golygu bod mwy o leoedd ar gael ar gyrsiau addas/gofynnol. Gwnaed defnydd effeithiol hefyd o grant Trochi LIC i ddatblygu sgiliau Cymraeg staff cymorth.</p>
<p>Nid yw'r Cyngor yn nodi a oes yna leoliadau nas cynhelir yn yr ardal leol ai peidio, a ph'un ai y gallai'r lleoliadau hyn gael eu heffeithio gan y cynnig hwn.</p>	<p>Ychwanegwyd atodiad at yr ymgynghoriad a oedd yn mynd i'r afael â'r pwynt hwn a chafodd yr ymgynghoriad ei ymestyn am gyfnod o bythefnos.</p>
<p>Mae'r adroddiad yn nodi nifer y lleoedd meithrin sydd ar gael yn un o'r ddwy ysgol a allai gael ei heffeithio gan y cynnig, ond nid y llall.</p>	<p>Does dim darpariaeth feithrin yn yr ail ysgol a nodwyd.</p>
<p>Nid yw'r cynnig yn nodi faint o leoedd meithrin fydd yn cael eu darparu yn ysgol Comins Coch, p'un ai oes lle i'r disgyblion hyn, a sut allai hyn effeithio ar yr ysgol gyfan.</p>	<p>Mae CYBLD 2023 yn nodi bod 144 o ddisgyblion ar y gofrestr, a bod capasiti'r ysgol, o'r dosbarth derbyn i flwyddyn 6, yn 202. Felly mae digon o le ar gyfer disgyblion meithrin posib. Byddai'r ysgol yn derbyn cyllid craidd ychwanegol ar gyfer 0.5 athro o fewn y gyllideb ddynodedig, yn ogystal â chyllid LIG fesul disgybl rhan-amser.</p>

<p>Sut fydd y cymorth ychwanegol posib ar gyfer disgyblion gydag ADY yn cael ei ddarparu pan fydd Cymraeg yn dod yn iaith gyfartal o ran y ddarpariaeth.</p>	<p>Mae'r sir wedi ymrwymo i sicrhau na fydd hyn yn broblem drwy ei chynllun datblygu ADY.</p> <p>-Cynllunio plentyn-ganolog ar waith a byddwn yn cynllunio i gwrdd ag anghenion y disgybl unigol. Mae gweithredu ADY o 0-25 yn sicrhau adnabyddiaeth gynnar, cyn oed ysgol. Mae hyn yn rhoi cyfle i gynllunio darpariaeth ac ymyrraeth briodol cyn i'r disgybl ddechrau yn yr ysgol. Bydd modd hyfforddi ac uwch-sgilio staff cyn i'r disgybl ddechrau yn yr ysgol.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pob adnodd cefnogi ADY yn cael ei ddarparu'n ddwyieithog (Canolfan Athrawon, hyfforddiant, rhaglenni ymyrraeth, llawlyfr, templedi, ac adnoddau cyfathrebu). Felly bydd pob adnodd cefnogi ar gael yn ddwyieithog. - Mi fydd ALTE lefel 3 ac uwch yn ofynnol ar gyfer pob penodiad newydd. Os nad yw hyn yn bosibl mi fydd yn rhaid cael ymrwymiad i ddysgu Cymraeg o fewn dwy flynedd o'r penodiad. - Bydd y Cyngor yn darparu hyfforddiant Cymraeg ar gyfer pob aelod staff yn dilyn eu penodiad, yn ôl yr angen. - Bydd y Cyngor yn darparu hyfforddiant gloywi iaith pellach i fireinio sgiliau Cymraeg y gweithlu presennol yn ôl yr angen.
--	---

Cyngor Ysgol Comins Coch (10)

1. Pawb yn deall y cynnig. Dim cwestiynau
2. 9/10 yn cytuno ei fod yn bwysig (y disgybl arall ddim yn cyfrannu at y drafodaeth).
3. Gwersi Cymraeg yn wythnosol, siarad Gymraeg o amgylch yr ysgol - sticeri Cymraeg yn y CS am ddefnyddio'r Gymraeg, gwasanaethau yn Gymraeg gan y Criw Cymraeg , diwrnodau penodol e.e Diwrnod Shwmae Sumae, Dydd Miwsig Cymru, Dydd Gŵyl Dewi, Santes Dwynwen
4. Byddai hanner ohonynt yn hoffi aros yng Ngheredigion. Pwysig dysgu Cymraeg e.e. ym maes busnes a gofal iechyd- mae'n well gan lawer siarad yn eu mamiaith neu iaith gyntaf. Dechrau sgysiau yn Gymraeg - mae'n gwneud gwahaniaeth.
5. Gwaith cartref yn Gymraeg - sut ellir helpu rhieni - gwersi i rieni a digon o gymorth i rieni e.e. adnoddau'n cael eu rhannu gan yr ysgol i gynorthwyo rhieni i helpu'u plant.

Bron pawb yn hapus gyda'r cynnig ac yn cytuno bod dysgu Cymraeg ar oedran iau yn arwain at fwy o gyfleoedd - mwy o ddewisiadau wrth symud ymlaen i oedran uwchradd a thu hwnt.

Atodiad B

Ymateb Estyn

Ymateb Estyn i'r cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith dysgu sylfaen a derbyn plant 3 blwydd oed yn rhan amser i Ysgol Gynradd Comins Coch

Paratowyd yr adroddiad hwn gan Arolygwyr Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru. O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'i Chod cysylltiedig, mae'n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori i Estyn. Fodd bynnag, nid yw Estyn yn gorff y mae'n ofynnol iddo weithredu yn unol â'r Cod ac nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn o ran materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff yr ymgynghorir ag ef, bydd Estyn yn rhoi eu barn ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion yn unig. Mae Estyn wedi ystyried yr agweddau addysgol ar y cynnig ac mae wedi llunio'r ymateb canlynol i'r wybodaeth a ddarparwyd gan y cynigiwr a gwybodaeth ychwanegol arall fel data gan Lywodraeth Cymru a barn y Consortia Rhanbarthol sy'n cyflwyno gwasanaethau gwella ysgolion i'r ysgolion yn y cynnig.

Crynodeb/Casgliad

Mae Estyn yn cydnabod y symudiadau cadarnhaol y mae'r awdurdod lleol yn eu cynnig i ddatblygu'r Gymraeg mewn ysgolion yn yr ardal. Fodd bynnag, nid oes gennym ddigon o wybodaeth i roi sylwadau ar effaith y cynllun heb fwy o eglurhad mewn meysydd, fel effaith y cynnig ar addysgu, safonau disgyblion, arweinyddiaeth a rheolaeth.

Disgrifiad a manteision

Mae'r cynigiwr wedi cynnig rhesymeg addas ar gyfer yr ymgynghoriad, gan amlinellu'r rhesymau i'r cynnig ddiwygio cyfrwng iaith dysgu sylfaen a derbyn plant 3 blwydd oed i Ysgol Gynradd Comins Coch yn rhan-amser. Maent hefyd wedi cyflwyno rhesymeg briodol sy'n cyd-fynd â'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA).

Mae'r awdurdod lleol wedi darparu disgrifiad priodol o fanwl o'r cynnig ac amserlen arfaethedig ar gyfer gweithredu. Nod yr amserlen yw galluogi staff yn Ysgol Gynradd Comins Coch i adeiladu'n systematig ar gaffaeliad disgyblion o ran y Gymraeg dros gyfnod o bedair blynedd.

Mae'r awdurdod lleol wedi amlinellu ystod o fanteision ac anfanteision y cynnig hwn yn briodol. Prif fantais y cynnig hwn yw sicrhau mwy o degwch a chysondeb ieithyddol ledled y sir. Mae hefyd yn bodloni dyheadau'r Cwricwlwm i Gymru fel bod disgyblion yn hyderus yn Gymraeg ac yn Saesneg, gan felly greu dinasyddion dwyieithog. Fodd bynnag, nid yw'r Cyngor yn nodi p'un a oes lleoliadau nas cynhelir yn yr awdurdod lleol, a ph'un a allai'r lleoliadau hyn gael eu heffeithio gan y cynnig hwn.

Mae'r awdurdod lleol wedi rhoi rhywfaint o sylw i sut bydd y cynnig hwn yn effeithio ar y sefyllfa bresennol. Mae llawer o blant yn mynychu 'Mes Bach' ar hyn o bryd, sef darpariaeth cylch chwarae ar safle'r ysgol a ddarperir gan Blynnyddoedd Cynnar Cymru. Bydd y plant hyn fel arfer yn trosglwyddo'n naturiol i Ysgol Gynradd Comins Coch. Nid yw'r cynigiwr wedi rhoi ystyriaeth dda i'r effeithiau posibl ar ddarparwyd lleol, fel Mes Bach.

Mae'r cynigiwr wedi amlinellu nifer o risgiau ynghylch goblygiadau hyfforddi aelodau staff i safon a fydd yn eu galluogi i gynorthwyo disgyblion i ddatblygu eu medrau Cymraeg. Maent wedi mynegi pryder na fydd y cynllun Cymraeg sabothol efallai yn bodloni'r galw. Maent wedi nodi y bydd set medrau staff sy'n gallu addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg ar hyn o bryd yn cael ei defnyddio'n llawn. Fodd bynnag, nid yw'r cynigiwr wedi cyflwyno camau lliniaru addas yn erbyn y risgiau posibl hyn.

Mae'r Cyngor wedi cydnabod y gallai'r newidiadau hyn fod yn fwy heriol i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY). Mae'n nodi y bydd yn ceisio sicrhau bod pob cam ymarferol yn cael ei gymryd i sicrhau cyn lleied o darfu ag y bo modd. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn mynd i'r afael â sut i ddiwallu'r angen posibl am gymorth ychwanegol fydd ei angen ar ddisgyblion ag ADY, efallai, pan fydd y Gymraeg yn dod yn iaith gyfartal o ran darpariaeth.

Mae'r cynigiwr yn nodi'n deg na fydd unrhyw newid i drefniadau teithio presennol o ganlyniad i'r ymgynghoriad hwn.

Mae'r cynigiwr wedi ystyried sut bydd derbyn plant tair blwydd oed yn rhan-amser yn effeithio ar ysgolion eraill yn yr ardal. Mae'r adroddiad yn datgan bod 27 o leoedd meithrin yn Ysgol Gynradd Rhydypennau ac nad yw'r data hwn ar gael ar gyfer Ysgol Gynradd Penrhyn-coch. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn nodi faint o leoedd meithrin fydd yn cael eu darparu yn Ysgol Gynradd Comins Coch, p'un a oes lle ar gyfer y disgyblion hyn a sut gallai hyn effeithio ar yr ysgol yn gyffredinol.

Mae'r awdurdod lleol wedi cynnal asesiad o'r effaith ar y Gymraeg ac yn ystyried y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol ar ddisgyblion hyd at saith mlwydd oed. Maent wedi cwblhau Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned cyn yr ymgynghoriad.

Mae'r Cyngor wedi rhoi ystyriaeth briodol i oblygiadau ariannol y cynnig hwn. Bydd yr awdurdod lleol yn darparu cyllid i 0.5 athrawes feithrin CALI ar gyfer yr ysgol. Fodd bynnag, nid oes ymrwymiad i ddarparu cymorth ariannol i'r ysgol ryddhau staff ar gyfer cynlluniau sabothol a hyfforddiant penodol.

Agweddau addysgol ar y cynnig

Mae'r awdurdod lleol wedi ystyried effaith y cynigion ar ansawdd a safonau a darpariaeth yn rhannol. Mae wedi cynnwys datganiadau ar safonau yn y Gymraeg o arolygiad diweddar Estyn ym mis Mehefin 2023. Mae'r adran hon yn fanwl ac yn amlinellu safonau cyrhaeddiad presennol yn y Gymraeg yn glir. Fodd bynnag, prin y mae'n cyfeirio at effaith bosibl y cynnig ar safonau yn y dyfodol.

Mae'r cynigiwr wedi ystyried effaith debygol y cynnig ar allu'r ysgol i gyflwyno'r cwricwlwm llawn yn y cyfnod dysgu sylfaen. Mae wedi nodi na ragwelir y bydd y cynnig hwn yn cael effaith negyddol ar eu gallu i gyflwyno'r cwricwlwm mewn ffordd briodol, wahaniaethol, eang ac amrywiol. Fodd bynnag, nid yw'n nodi p'un a oes digon o ofod a darpariaeth awyr agored yn yr ysgol i ddarparu ar gyfer anghenion plant tair blwydd oed.

Mae'r awdurdod lleol wedi rhoi ystyriaeth glir i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae wedi amlinellu gweithgareddau cydweithio rhwng

partneriaid a rhanddeiliaid ac wedi tanlinellu pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau lles.

Atodiad C

Rhybydd Statudol

Hysbysiad Statudol i wneud newid a reoleiddir i ysgol gymunedol a gynhelir, ysgol sefydledig, ysgol wirfoddol neu ysgol feithrin

Gan

**Gyngor Sir Ceredigion,
Gwasanaeth Ysgolion, Canolfan
Rheidol, Rhodfa Padarn,
Aberystwyth, Ceredigion, SY23
3UE**

Hysbysir drwy hyn yn unol ag adran 42 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion 2013 a'r Cod Trefniadaeth Ysgolion fod Cyngor Sir Ceredigion, ar ôl ymgynghori â'r cyfryw bersonau ag sy'n ofynnol, yn cynnig newid **Ysgol Gynradd Comins Coch, Comins Coch, Aberystwyth, SY23 3BQ** fel y bydd cyfrwng y cyfarwyddid yn y Dysgu Sylfaen yn Gymraeg a derbyn disgyblion 3 oed yn rhan amser. Cynhelir yr ysgol gan Gyngor Sir Ceredigion.

Cynhaliodd Cyngor Sir Ceredigion gyfnod ymgynghori cyn penderfynu cyhoeddi'r cynnig hwn. Mae adroddiad ar yr ymgynghoriad sy'n cynnwys crynodeb o'r materion a godwyd gan ymgynghoreion, ymatebion y cynigydd ac ymateb llawn Estyn ar gael ar wefan Cyngor Sir Ceredigion (www.ceredigion.gov.uk).

Cynigir gweithredu'r cynnig ar **1 Medi 2024**.

Bydd 28 o leoedd meithrin o fis Medi 2024. Byddai cynnig mynediad rhan

Statutory Notice to make a regulated alteration to a maintained community, foundation, voluntary or nursery school

By

**Ceredigion County Council,
Schools Service, Canolfan
Rheidol, Rhodfa Padarn,
Aberystwyth, Ceredigion, SY23
3UE**

Notice is given in accordance with section 42 of the School Standards and Organisation Act 2013 and the School Organisation Code that Ceredigion County Council, having consulted such persons as required, proposes to alter **Comins Coch Primary School, Comins Coch, Aberystwyth, SY23 3BQ** so that the language medium in the foundation learning is Welsh and to admit 3-year old pupils on a part time basis. The school is currently maintained by Ceredigion County Council.

Ceredigion County Council undertook a period of consultation before deciding to publish this proposal. A consultation report containing a summary of the issues raised by consultees, the proposer's responses and Estyn's full response is available on Ceredigion County Council website (www.Ceredigion.gov.uk).

It is proposed to implement the proposal on **1 September 2024**

There will be 28 nursery places from September 2024. Offering access to

amser i addysg yn 3 oed yn ehangu cyfleoedd caffael iaith disgyblion ac yn cyflwyno ecwiti darpariaeth mwy cyson o fewn yr ysgolion hynny sydd wedi eu pennu yn y categori Trosiannol 2*.

Prif nod y cynnig yw adeiladu ar y dilyniant ieithyddol cyfredol. Mae'r datblygiad yn golygu, erbyn Medi 2024, y byddai polisi addysg cyfrwng Cymraeg ar waith ar draws y Dysgu Sylfaen yn Ysgol Comins Coch.

Dyma'r amserlen weithredu:

Start date	School Year
Medi 2024	Derbyn disgyblion Meithrin rhan amser am y tro cyntaf
Medi 2025	Derbyn
Medi 2026	Blwyddyn 1
Medi 2027	Blwyddyn 2

Erbyn Medi 2028, byddai'r disgyblion Blwyddyn 3 yr ysgol â sail gadarn yn arbennig ar lafar a byddant yn medru adeiladu ar y sgiliau hynny tra hefyd yn datblygu eu sgiliau a'u haddysg trwy gyfrwng y Saesneg.

Gall unrhyw un wrthwynebu'r cynigion cyn pen cyfnod o 28 diwrnod o ddyddiad cyhoeddi'r cynigion hyn, hynny yw erbyn **29 Mawrth 2024**.

Dylid anfon gwrthwynebiadau at Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Ysgolion, Cyngor Sir Ceredigion, Gwasanaeth Ysgolion, Canolfan

education at 3 years of age on a part-time basis expands pupils' language attainment opportunities and provides a more equal and consistent provision within schools that have been placed in the T2 category*.

The main aim of the proposal is to build on the current linguistic progression. The development means that, by September 2024, there would be a Welsh medium education policy in place across the Foundation Learning at Comins Coch School.

The implementation timetable will be as follows:

Start date	School Year
Sept 2024	Admitting part time Nursery pupils for the first time
Sept 2025	Reception
Sept 2026	Year 1
Sept 2027	Year 2

By September 2028, the school's Year 3 pupils will have a sound foundation, especially orally, and will be able to build on those skills whilst also developing their skills and education through the medium of English.

Within a period of one 28 days of the date on which the proposal was published, that is to say by **29 March 2024** any person may object to the proposals.

Objections should be sent to: Corporate Lead Officer for Schools, Ceredigion County Council, Schools Service, Canolfan Rheidol, Rhodfa

<p>Rheidol, Rhodfa Padarn, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE neu ebstio: cysgacominscoch@ceredigion.llyw.cymru</p> <p>Llofnodwyd:</p> <p>Clive Williams Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Ysgolion Ar ran Cyngor Sir Ceredigion Dyddiad: 1 Mawrth 2024</p> <p>*https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2021-12/canllawiau-ar-gategoreiddio-ysgolion-yn-ol-y-ddarpariaeth-cyfrwng-cymraeg.pdf</p>	<p>Padarn, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE or email: wespcominscoch@ceredigion.gov.uk</p> <p>Signed:</p> <p>Clive Williams Corporate Lead Officer for Schools For Ceredigion County Council Date: 1 March 2024</p> <p>*https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2021-12/guidance-on-school-categories-according-to-welsh-medium-provision.pdf</p>
--	--

Atodiad D

Ymatebion a gafwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori

(5)

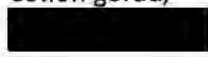
From: [Redacted]
Sent: 17 November 2023 15:06
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Subject: Ymgynghoriad ar ad-drefnu addysg yn Ysgol Gynradd Comins Coch

Microsoft Dydych chi ddim yn cael negeseuon e-bost [Redacted] [Dysgu pam bod hyn yn bwysig](#)

Annwyl Syr / Madam

Carwn i nodi fy mod i'n cefnogi'r cynlluniau i gynnig addysg Gymraeg i ddisgyblion 3-7 oed ac addysg feithrin yn Ysgol Gynradd Comins Coch. Mae'n ddatblygiad pwysig a fydd yn cefnogi polisi Llywodraeth Cymru o gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i filiwn erbyn 2050. Drwy gydweithio â'r Coleg Cymraeg, mae Prifysgol Aberystwyth wedi ehangu ei darpariaeth Gymraeg yn helaeth dros y 10 mlynedd diwethaf. Mae'r ffigurau cyflogadwyedd yn dangos bod myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ac wedi astudio yn Gymraeg yn fwy tebygol o fod mewn gwaith lefel raddedig neu astudiaethau ôl-raddedig 6 mis ar ôl graddio na myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ond heb astudio drwy'r Gymraeg a myfyrwyr sydd ddim yn medru'r Gymraeg. Fodd bynnag, nid ydym ni wedi gweld datblygiadau tebyg mewn addysg Gymraeg yn y sector addysg orfodol yn lleol ac nid oes modd i ganran sylweddol o fyfyrwyr sy'n dod inni o ysgolion Ceredigion fanteisio ar y ddarpariaeth Gymraeg. Mae'r datblygiad hwn yn gam yn y cyfeiriad iawn wrth sicrhau bod bob person ifanc yng Ngheredigion yn gallu manteisio ar addysg cyfrwng Cymraeg o'r ysgol feithrin i'r brifysgol a thu hwnt.

Cofion gorau,

Ysgrifennwch ataf yn Gymraeg neu Saesneg

Please write to me in Welsh or English

From: [REDACTED]
Sent: 16 November 2023 11:25
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Subject: Ymateb i'r Ymgynghoriad

Microsoft Word You don't often get email from [REDACTED]

Annwyl Gyfeillion,

Diolch am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad. Carwn ddatgan fy mod yn aelod o Fforwm CSCA Ceredigion ac yn mynychu'r Fforwm fel cynrychiolydd o Brifysgol Aberystwyth. Nid yw'r ymateb hwn yn ddatganiad ar ran y Brifysgol.

Rwy'n gefnogol dros ben i'r cynnig.

Mae dogfennau'r ymgynghoriad wedi eu gosod allan yn glir ac maent yn delio'n dda gyda materion ymarferol sydd ynghlwm â newid o'r fath.

Mae'r achos o safbwynt cefnogi datblygiad ieithyddol ac addysgiadol disgyblion y dyfodol yn un hollol gadarn. Cadarn iawn hefyd yw'r rhesymeg o ran y cynnig fel rhan o amcanion CSCA Ceredigion sydd ei hun yn cefnogi nodau Llwyodaeth Cymru wrth gyflwyno'r Cwricwlwm newydd a Strategaeth Cymraeg 2050.

Yn gywir,

Y Brifysgol orau yn y DU am Ansawdd ei Dysgu a Phrofiad Myfyrwyr
Best University in the UK for Teaching Quality and Student Experience
(The Times and Sunday Times, Good University Guide 2021)

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg a Saesneg. Cewch ateb Cymraeg i bob gohebiaeth Gymraeg ac ateb Saesneg i bob gohebiaeth Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome correspondence in Welsh and English. Correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and correspondence in English will be answered in English. Corresponding in Welsh will not involve any delay.

From: [REDACTED]
Sent: 02 November 2023 17:00
To: [REDACTED]
Subject: Ychydig o Sylwadau Ynglyn At Ysgolion a'r Ddatblygiad Addysg Yng Ngheredigion

You don't often get email from [REDACTED] [Learn why this is important](#)

Annwyl [REDACTED]

Rydw i'n gobeithio mae'r ebost hon yn ffindio chi'n iawn. Diolch yn fawr am i gyd o'r gwaith yr ydych yn ei wneud yng Ngheredigion a gyda'r Cyngor Sir.

Yn gobeithiol, byddwch chi'n hapus i ddarllen ychydig o fy syniadau a sylwaday ynglyn at y sistem addysg yng Ngheredigion. Anfonais i mewn sylwadau yn ystod cyfnod ymgynghoriad y Cynllun Strategol Cymraeg Mewn Addysg rhyw dwy flynedd nol, ac dwi'n falch i gweld bod y Cyngor wedi neud mwy ne lai popeth nes i awgrymu!

Os mae'n addas, dwi'n moyn cynnig awgrymiadau hyd yn oed mwy eithriadol ar gyfer y ddyfodol - efallai mae nhw'n cael ei ystyried yn barod gan y Cyngor Sir.

Gyda'r amser yn dod ble mae pob plentyn yng Ngheredigion yn graddio o ysgol gynradd gyfrwng Cymraeg gyda Cymraeg rhygl, mae'n diddorol i meddwl am beth byddai'n digwydd ynglyn at addysg Saesneg yn sir.

Fel dwi'n deall, bydd na dim ond un ysgol sy'n addysgu drwy'r gyfrwng y Saesneg yn y sir, sef Ysgol Penglais. Er mwyn normaleiddio'r Cymraeg fel iaith y gymuned, dwi'n moyn awgrymu bod na ffrwd Saesneg yn cael ei sefydlu ynddo fe, a hefyd bod y ffrwd Saesneg yn dechrau yn blwyddyn 9, er mwyn plant sy'n symud i'r sir yn hwyr. Ar gyfer plant sy'n symud i Ceredigion ym mlwyddyn 7 neu 8, fasai'n bosib ddarparu Addysg Drochi Ar Gyfer Hwyrddyfodiaid, fel sy'n digwydd gyda'r Saesneg er mwyn hwyrddyfodiaid i'r sistem addysg y D.U.

Gall y sir gynnig addysg gyfrwng Saesneg er mwyn plant sy'n symud i Ceredigion am 13 oed neu'n hynach, a fyddai'n ffindio'n anodd addasu mor hwyr a ddysgu'r iaith.

Beth ydych chi'n meddwl am y syniad?

Diolch yn fawr iawn a chofion

3

17. FFURFLEN YMATEB – YSGOL GYNRADD COMINS COCH

Mae'r ffurflen ymateb ganlynol yn caniatáu i randdeiliaid roi sylwadau ar y prif gynnig h.y. diwygio'r Gymraeg yn y Dysgu Sylfaen ynghyd â chaniatau derbyn oedran meithrin rhan amser i'r ysgol.

SYLWADAU

Cyhoeddi yn gynt bod angen y dechlygiadau ielluddol a nodwyd er mwyn cynyddu medrau dwyieithog y dysgblon a sicrhau cyfleoedd ehangach iddynt yn y dyfodol. Mae'n gyfle i gynnwys mwy o ddems iddynt a chyfrannu at fywyd mewn Gymraeg am-ieithog.

Llofnod:	
Printiwch eich Enw:	
E-bost:	
Cyfeiriad:	
Dyddiad:	30/10/2023

Nodwch os hoffech chi gael gwybod pan fydd yr adroddiad ymgynghori'n cael ei gyhoeddi:

Sylwer, oni bai eich bod yn nodi i'r gwrthwyneb, bydd eich sylwadau ar gael i'r cyhoedd fel rhan o gofnodion ffurfiol yr ymgynghoriad.

Dychweler erbyn Hydref 30 2023 fan bellaf at:

Ymgynghoriad CSGA, Gwasanaeth Ysgolion, 2^{il} Lawr, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Neu e-bostiwrch: : csgacominscoch@ceredigion.llyw.cymru
wespcominscoch@ceredigion.gov.uk

From: [REDACTED]
Sent: 24 November 2023 20:55
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Cc: cysgacominscoch@ceredigion.llyw.cymru
Subject: MESBACH-1123

You don't often get email from [REDACTED]. [Learn why this is important](#)

Dear Sir/Madame,

I am writing to you today regarding "the proposal to amend the language in the Foundation Learning as well as changing the admission age to include 3 year old children on a part time basis" and the consultation that is taking place in regard to the same (Ysgol Comins Coch School).

As a parent, I question the decision to introduce 3 year olds to a school setting. My initial queries are:

- What qualifications will staff be required to hold?
- Where will staff be sourced from?
- What will be the curriculum?
- What will be the framework?
- Where will the children be accommodated? Are new classrooms and appropriate toileting facilities to be built at Comins Coch School for the 3 year olds?

There are strict rules governing teachers and their interactions with children in schools. At 3 years old, many children will not have reached the developmental milestones necessary to attend a school setting without additional help. Many may still nap, need help toileting etc.

- Will staff be able to assist in these areas as one would expect in a nursery setting?
- Will the school employ qualified carers to provide care while the children are in school?

In the consultation document, there is mention of the shortage of childcare provisions within the Ceredigion area. Has the council considered the impact this will have on Mes Bach nursery, the children, and their parents/guardians? Mes Bach is a community run nursery that provides childcare to the immediate and surrounding communities. Mes Bach comes as a lifeline to many families who, due to economic circumstances, would be unable to afford childcare elsewhere.

There is also the issue of oversubscription. As many local parents will know, most of the nurseries within the area are over subscribed and therefore lack placements essential for working families. If Mes Bach is to provide wrap around care, what will the council do to support this valuable community resource, which, also acts as a feeder to Comins Coch School itself?

Whilst I understand the council is required to deliver policy transformation committing to The Well being of Future Generations (Wales) Act 2015, should this come at the cost of an already established setting, along with the additional expense of extra staffing, the extra consideration needed for wrap around care and logistical evaluations, or, should more consideration be given to developing the existing settings, and supplementing their resources?

Surely the latter would be more efficient, cost effective and less disruptive to all concerned? No staff would need to ferry children between settings; children would be in a purpose built environment with correctly assessed, qualified and known staff and all attendees of the nursery would benefit from such an investment. The council would also fulfil its purpose in supporting the use and development of the Welsh language within an essential community resource.

Thank you for your time, and I look forward to receiving your response.

Yours sincerely,

24/11/2023

17. FEEDBACK FORM – COMINS COCH PRIMARY SCHOOL

The following feedback form allows stakeholders to comment on the proposal i.e amend language medium of the Foundation Learning and to admit 3-year-old pupils on a part-time basis.

COMMENT:

I absolutely agree with plans to extend current provision to three year olds through a part-time nursery at Ysgol Comins Coch, as I understand the need to increase pupil numbers to sustain the continued health of the school. As one of the strongest schools in the Aberystwyth area based on the most recent Estyn report, the school is a leader in quality primary-level education and should continue to serve the local community for parents to choose to send their children to a school of it's calibre.

I have severe reservations to the proposals to enforce Welsh-medium only from Foundation to year 2. There are several Welsh medium schools in the Aberystwyth area that parents may choose if they so wish already. Enforcing all schools to become Welsh-medium alone removes parental choice which is an undemocratic move. Furthermore this goes against government and Bilingual Futures policy to promote bilingualism and instead forces monolingualism. My fear is this will alienate many parents, and indeed, perturb well qualified families moving into the area to work at the county's biggest employers, the NHS and Aberystwyth University, resulting in a brain drain of expertise and professional employment. Parents must be reassured that if they are non-Welsh speakers, they will not be disadvantaged from helping their children with homework (reading for example) otherwise designed to reinforce school-based learning at home risking individuals falling behind. Having recently come through the COVID-19 pandemic when pupils were required to be educated at home, how can non-Welsh speakers support their children in Welsh language tasks, in addition to balancing the often stressful requirements of their own employers for working from home and/or going to work as key workers? If children are educated wholly in the Welsh language, have impact assessments been made for the effects on learning when transitioning to English secondary education, and later university? I am a Welsh learning myself and I am delighted my child is currently learning Welsh at a bilingual school, and the skills that brings. As the document states, Ysgol Comins Coch Welsh language achievement for all pupils is already very good. Why the need to change? Monolingual Welsh medium teaching is a step too far.

Signature:	
Print your Name:	
E-mail:	
Address:	
Date:	26.9.23

Please indicate if you would like to be notified when the consultation report is published:

Please note, unless you state otherwise, that your comments will be available to the public as part of the formal records of the consultation.

Return by 30 October 2023 at the latest to:

WESP Consultation, Ceredigion County Council, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Or e-mail: cysgacominscoch@ceredigion.llyw.cymru or wespcominscoch@ceredigion.gov.uk

[Redacted]

From: [Redacted]
Sent: 24 October 2023 09:28
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Subject: Consultation on language change at Comins Coch

Microsoft Word You don't often get email from [Redacted] [why this is important](#)

To whom it may concern.

I am a parent of three children who went through Comins Coch school. One is still there, the others are at Penglais School (English Medium), along with every single one of their cohort.

The children who attended Comins Coch have a very good level of Welsh language relative to those who attended other English Medium schools in the area. The provision of Welsh at the school is very strong.

However, I am strongly opposed to the shift to Welsh medium. The school has a very low number of children who speak Welsh at home, and a large number of the children of medical professionals and university employees, some of whom come to the area for a limited duration, all of whom are essential for the local economy and provision of social goods. These people will be seriously deterred from moving into the area by the necessity to educate their children through the medium of Welsh and it is essential that choice remains an element of both primary and secondary education in the area. We need more connection with the wider world, not less.

Best wishes,

[Redacted]

[Redacted]

WESP Consultation
Ceredigion County Council
Canolfan Rheidol
Rhodfa Padarn
Aberystwyth
Ceredigion
SY23 3UE

24th October 2023

Re: School reorganisation statutory consultation document

Dear Sir/ Madam

My name [redacted] and I am a researcher [redacted]. Both my children attended Comins Coch Primary School, [redacted] still there in Year [redacted].

Although I fully support the drive to promote the Welsh language in schools and in the wider community and understand that the majority of schools will be Welsh-medium schools, the loss of the choice to have an English-medium education in Ceredigion will be extremely detrimental to the economy and societal fabric of the region.

The University (where I am a researcher) and the Hywel Dda NHS trust are already struggling to attract talent to their organisations. The absence of an English medium school will put many families off from coming to Aberystwyth. We, and a lot of our colleagues, would not have come here if schools like Comins Coch and Plascrug would not be available to our children. Many other countries (a lot of which are providing English education alongside the countries' language) will become more attractive and Ceredigion will lose some of its most talented people.

Aberystwyth has a tradition of welcoming people from many different ways of life and after 15 years living here, we still feel so welcome in this diverse and accepting community. I do strongly feel that removing the choice to an English-medium education will impoverish the area and send a closed-door message rather than an open-arms one.

I hope you can reconsider your decision and maintain at least one English-medium school in Aberystwyth.

Yours sincerely,

[redacted signature]

Signature

Print

Email

Address

Date

[redacted contact information]

24th October 2023

BY

[Redacted]

From: [Redacted]
Sent: 25 October 2023 11:20
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Subject: FEEDBACK FORM – COMINS COCH

 You don't often get emails from [Redacted] so why this is important

Dear WESP Consultation,

I would like to comment on the proposal to amend the language medium of the foundation learning at Comins Coch primary school.

Whilst I understand the overall plan to stimulate Welsh medium education, it is really important to maintain provision of English-medium schools in the Aberystwyth area. Many parents working in the area, including those working at Aberystwyth University and Bronglais hospital, came to this area from England or are foreign nationals. I believe that for the local community and economy to thrive, it is essential that there is at least an option for parents to send their kids to an English-medium primary school in the local area. Without such provision, it will be difficult to recruit people from abroad (or keep them) and there is a danger for developing an inward-looking mentality. I'm a foreign national, living in Aberystwyth for 15 years, and I've always loved the diversity and inclusion of the area. Although the proposed changes won't directly affect our kids anymore, we would probably (and regrettably) move elsewhere if it would have affected them.

[Redacted]

I would like to be notified when the consultation report is published

[Redacted]

[Redacted]

From: [Redacted]
Sent: 27 October 2023 13:29
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Subject: Comins Coch Consultation response

You don't often get email from [Redacted] [why this is important](#)

Re: Consultation response for Comins Coch

With respect to the proposal for Comins Coch, we understand that early education has not been provided by this Mes Bach since summer 2022. We are pleased to note the successes of the setting in responding positively to the inspection reports that they have received. This response, in part, was required due to the pressures that the whole sector, and not just Mes Bach, have faced since the pandemic. Whilst at this point we cannot state that early education should be delivered through Mes Bach, we are concerned that the permanent removal of the potential to provide early education provides ongoing challenges to the setting financially. The indication that 'Staffing ratios will need to be met to ensure walking the children safely from the school back to playgroup for wraparound care including funded Childcare Offer places.' infers that this is an additional demand to be placed on the setting, alongside their reduced income potential. If so, this raises the question about whether this transition has been well-planned and organised in the best way for the children, and how the setting receiving lower income revenues, is meant to increase staff availability? We would encourage decision-makers to ensure that alongside the WESP, the CSA and principles of ECPLC, and the sustainability of childcare in Ceredigion are all factored into any decision with equity.

Finally, just for clarity, Mes Bach are members of Early Years Wales. As such, they have the full support of the organisation, and the access to all resources and support staff. Prior to 2020, this would have been by purchase of a membership. However, since 2020, no fee has been charged to the setting in support of the sustainability of a vulnerable sector during both Covid-19 and the 'cost of living' challenges that arose from 2023/24. The fee for 2023/24 has been covered by our internal reserves providing some sustainability support to all our members.

[Redacted]

[Redacted]

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 27 November 2023 12:55
To: Ceredigion language provision Comins Coch
Subject: MESBACH-1123

You don't often get email from [REDACTED] [why this is important](#)

To Whom It May Concern,

I am writing to you today regarding "the proposal to amend the language in the Foundation Learning as well as changing the admission age to include 3 year old children on a part time basis" and the consultation that is taking place in regard to the same (Ysgol Comins Coch School).

In the consultation document, there is mention of the shortage of childcare provisions within the Ceredigion area: I ask, has the council considered the impact this will have on Mes Bach nursery, the children, and their parents/guardians? Mes Bach is a community run nursery that provides childcare to the immediate and surrounding communities. Mes Bach comes as a lifeline to many families who, due to economic circumstances, would be unable to afford childcare elsewhere. There is also the issue of oversubscription. As many local parents will know, most of the nurseries within the area are over subscribed and therefore lack placements essential for working families. If Mes Bach is to provide wrap around care, what will the council do to support this valuable community resource, which, also acts as a feeder to Comins Coch School itself?

When moving to Aberystwyth last year, Mes Bach was the only nursery with spaces available. My son had a wonderful time there, and we were sad when the after school facilities were no longer available, which would have provided my son with the consistency of familiar setting and staff when moving to school. He now attends Ysgol Comins Coch, which we would not have done had he not been at Mes Bach.

Thank you for your time.

Yours sincerely,

[REDACTED]

17. FEEDBACK FORM – COMINS COCH PRIMARY SCHOOL

The following feedback form allows stakeholders to comment on the proposal i.e

As a healthcare manager I am concerned about the changes suggested here in this consultation. It is very challenging to attract healthcare professionals and their families to the UK, let alone rural areas like Aberystwyth, some of which English is not their first language. In fact, the BBC only reported this week that GMC have found 63% of doctors were trained abroad and even though a recruitment drive has started, this will take a few years to realise. In the last few years, we have found it difficult to recruit qualified staff to our vacancies in the medical sciences and secured staff from overseas. I am keen, therefore, to understand what support and adjustments can be made to ensure we can continue to attract these staff with respect to suitable schools with accessible language for their families. I agree that it is important to teach children Welsh in this bilingual country, but not at the expense of removing English from primary schools. I would also be interested to understand how funding and sourcing of suitable teachers is anticipated, being aware of recent redundancy due to funding at local schools.

I am however sad that this seems to be a 'done deal' with the consultation not considering any comments as 'objections' to the proposal. Having nursery provision at the school would also require funding for appropriate classroom space, equipment and dedicated staffing. Again I am keen to understand source of funding for this especially where there is a suitable service next door to Comins Coch school already, Mes Bach. Any new school nursey service could have a detrimental impact on this nursery and affect jobs and the wider community. This doesn't seem to have been communicated or consulted.

To summarise, I am keen to understand:

- Funding sources for new teachers - especially after recent redundancies
- Funding sources for suitable space/equipment etc for nursery
- Support for families who have no Welsh language
- Impact assessment on professional recruitment to the area

Signature:

Print your Name:

E-mail:

Address:

Date:

10.11.23

Please indicate if you would like to be notified when the consultation report is published:

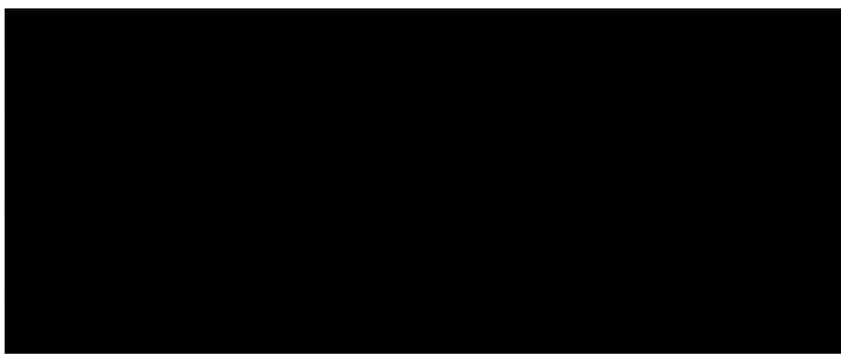
Please note, unless you state otherwise, that your comments will be available to the public as part of the formal records of the consultation.

Return by 30 October 2023 at the latest to:

WESP Consultation, Ceredigion County Council, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Or e-mail: cysgacominscoch@ceredigion.llyw.cymru or wespcominscoch@ceredigion.gov.uk

6

ar y

Cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith Dysgu Sylfaen y 5 ysgol a ganlyn; Ysgol Gynradd Cei Newydd, Ysgol Gynradd Comins Coch, Ysgol Gynradd Plascrug, Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos ac Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant a newid oed derbyn disgyblion i gynnwys disgyblion 3 oed rhan amser mewn 3 o'r ysgolion hynny, sef Ysgol Cei Newydd, Ysgol Comins Coch ac Ysgol Gatholig Padarn Sant.

15 Tachwedd 2023

1. Dymuna [redacted] iolch am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad hwn gan Gyngor Cyngor Sir Ceredigion.

Y mae cyfundrefn gynllunio addysg Gymraeg trwy'r Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn addysg yn gorfod bod yn rhan graidd o gynllunio darpariaeth addysg pob Awdurdod Lleol. Ers Medi 2022, mae Cyngor Sir Ceredigion wedi bod yn gweithredu cynllun newydd a gytunwyd gan Lywodraeth Cymru..

Cynyddu cyfleoedd i ddysgwyr fedru caffael y Gymraeg fel eu bod yn medru ei defnyddio'n rhwydd yw sail uchelgais Llywodraeth Cymru i gyrraedd miliwn o siaradwyr ac y mae dogfen gynllunio addysg Gymraeg y Llywodraeth ei hun yn nodi

"Mae Cymraeg 2050 yn glir mai trochi cyfrwng Cymraeg - sef lle mae cyfrwng yr addysgu a'r dysgu yn cael ei gyflwyno'n gyfan gwbl neu'n bennaf drwy gyfrwng y Gymraeg - yw'r model mwyaf dibynadwy ar gyfer creu siaradwyr Cymraeg gyda'r sgiliau a'r hyder i ddefnyddio'r iaith yn gyfforddus yn eu bywydau bob dydd."

(Tudalen3:

<https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2021-02/canllawiau-gynlluniau-strategol-cymraeg-addysg.pdf>)

2. Sylweddolwn faint y gwaith a ddaw wrth aildrefnu ysgolion yn yr G21ain ac yn wir y mae Sir fel Ceredigion yn cynnig her ychwanegol gyda'i natur ddaearyddol faith a gwledig. Y mae [redacted] wedi ein calonogi gan awydd y Sir i drawsnewid addysg yn y blynyddoedd cynnar i gael ei gyflwyno trwy gyfrwng y Gymraeg. Gyda gweithredu'r cynlluniau 10 mlynedd y mae cyfle gwirioneddol i wneud gwahaniaeth i hygyrchedd Addysg Gymraeg o fewn Sir Ceredigion i fwy o blant a da yw gweld bod y sir wedi cychwyn gweithredu yn

gynnar yn y cylch newydd er mwyn sicrhau gwireddu'r uchelgais hon cyn gynted ag y bo modd.

3. Yn hytrach nag ymateb i ymgynghoriad pob ysgol yn unigol, cyfeirir ein hymateb at bob ysgol sydd yn rhan o'r ymgynghoriad hwn, gan fod pob un wedi eu nodi fel ysgolion Categori Trosiannol 2, gyda'r bwriad i gyfrwng dysgu bob un, symud y dysgu Sylfaen i'r Gymraeg yn raddol fesul blwyddyn.
4. Mae sicrhau profiad trochi ieithyddol gyflawn i ddisgyblion yn hanfodol wrth iddynt gaffael iaith sydd nid o reidrwydd yn iaith y cartref. Mae bod mewn amgylchedd lle mae'r Gymraeg yn brif gyfrwng yr addysgu a'r hamdden, yn cynyddu'r cyfleoedd hynny'n sylweddol i sicrhau profiad trochi llawn a dwy iaith o leiaf o oedran cynnar iawn. Mae'r cynnig hwn felly'n gam allweddol i sicrhau gwell cyfleoedd i fwy o blant y sir gaffael y Gymraeg a'r Saesneg o oed cynnar.
5. Yn yr ysgolion hynny lle cynigir ychwanegiad o ddosbarth meithrin, gallwn ond canmol y cam hwn. Gwyddwn o brofiad ar draws Cymru bod cychwyn ein plant yn gynnar yn yr ysgol yn rhoi'r sail ieithyddol orau iddynt ac y mae taith at ddwyieithrwydd, ac i nifer, amlieithrwydd, tipyn yn haws yn ifanc iawn. Y mae ychwanegu dosbarth meithrin hefyd yn cynorthwyo hyfwedd y dosbarth derbyn ac yn ei sgil yr ysgol gyfan, gan fod y dosbarth meithrin yn bwydo'r derbyn yn naturiol. Yn ieithyddol, dyma yw cryfder mwyaf cychwyn yn y dosbarth meithrin, mae'r dilyniant yn naturiol i'r plentyn ac yn wir o fantais i rieni/gofalwyr i ymgartrefu mewn cymuned ysgol yn gynharach. Tybed a oes angen ffactora cynorthwydd dysgu i'r gyllideb ar gyfer yr ysgolion hyn ond ffactora hefyd yr un aelod o staff cynorthwyol i fuddion y cynlluniau hefyd?
6. Mae gan y weithred o ymgynghori'r cyfrifoldeb i fesur yr effaith ar nifer o wahanol agweddau yn cynnwys y Gymraeg a hyn ar gychwyn y broses o ymgynghori. Rhaid i Awdurdod Lleol ddangos eu bod yn llwyr ymwybodol o'r effeithiau o weithredu cynllun a fydd yn cael effaith ar gynlluniau addysg Gymraeg ac yn wir ar y gymuned ehangach. Yr ydym yn gweld bod y sir wedi creu astudiaethau effaith gofalus a thrwyadl. Tybed a fyddai cyfeiriad wedi gallu bod at fewnfudwyr a'r gefnogaeth ieithyddol ar eu cyfer hwy yn rhan o'r asesu effaith hwn fel bod cynllun clir ar sut y gellid cefnogi pawb a ddaw i fyw i'r cymunedau hyn yn y strwythurau newydd.
7. Rhaid i ni bwysleisio bod newid wedi bod yn ysbryd y CSCAu ers y weithdrefn newydd. Nid system o ymateb i'r galw am addysg Gymraeg dylai fod mwyach ond creu'r galw a symbylu twf. Rhaid i hyn ddigwydd mewn modd rhagweithiol gyda chynllunio bwriadus yn amlwg. Yn achos Ceredigion, rydych yn gwneud gosodiad cadarn am gyfrwng iaith addysg y sir yn yr ysgolion hyn ac ar y daith i wireddu'ch dyhead i bob plentyn gael y cyfle gorau i gaffael dwy iaith o leiaf. Mae hyn i'w ganmol yn fawr.
8. Byddai wedi bod o fudd i weld pa ddarpariaethau gofal plant neu gylchoedd meithrin a'u cyfrwng sydd yn nalgylch pob ysgol. Gwyddwn fod darpariaeth gofal cyn ysgol a'r gallu i deuluoedd dderbyn gofal cofleidiol yn hanfodol i ddewis rhieni. Mae hygyrchedd darpariaeth Gymraeg di-dor, a'r llwybr yr un mor glir i addysg Gymraeg yn hanfodol.

9. Byddai wedi bod yn dda hefyd i weld y cyfleoedd sydd ar gael i blant drosglwyddo i ysgolion cyfrwng Cymraeg petai rhieni'n dymuno hynny. Pa ddarpariaeth sydd ar gael ar gyfer trochwyr hwyr neu fewnfudwyr?
10. Pa gefnogaeth a roddir i ddisgyblion Cymraeg fel iaith ychwanegol (WAL) sydd yn dod i'r gymuned heb y Gymraeg a'r Saesneg?
11. Nodir yn adran 2.1 Canllawiau ar gategoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru:

Yr egwyddor o beidio a symud yn ôl

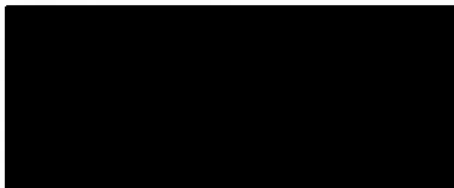
Un o'r egwyddorion craidd wrth gyflwyno'r trefniadau newydd yw na ddylai ysgolion gynnig llai o ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y dyfodol nag a wnaed yn y gorffennol. Rydym am sicrhau bod dysgwyr yn cael cymaint o gyfleoedd â phosibl i ddefnyddio eu Cymraeg mewn cymaint o gyd-destunau gwahanol â phosibl yn ystod y diwrnod ysgol. Bydd hyn yn golygu ein bod yn rhoi'r cyfle gorau i'n dysgwyr ddod yn siaradwyr Cymraeg hyderus, sy'n gallu defnyddio'r iaith ym mhob agwedd ar fywyd.

Pa gefnogaeth fydd ar gael i ysgolion i sicrhau hyn, i gynnal hyn ac yn fwy na hynny i gefnogi symud pellach ar hyn y continwwm i ysgolion petai corff llyworaethol yn dymuno hyn i'r ysgol? Wrth sefydlu sail ieithyddol gadarn i ysgol, y mae'r momentwm i ddysgu mwy yn debygol o ddatblygu'n naturiol. Pa gymorth ffurfiol fydd ar gael i'r ysgolion hyn fwrw ati felly?

Cytunwn felly gyda'r cynnig i'r newid hwn ym mhob un o'r ysgolion a ymgynghorir arnynt gan edrych ymlaen at sicrhau bod y daith drosiannol yn un sydd yn y pendraw yn sicrhau deilliannau ieithyddol cwbl ddwyieithog o leiaf i blant yr ysgolion hyn ac yn wir i holl blant Ceredigion yn y pendraw.

Byddwn yn barod i drafod ein hymateb gyda swyddogion a chynghorwyr Cyngor Sir Ceredigion ar unrhyw amser cyfleus fel arfer.

Yn ddiffuant,

②

Ymateb [redacted] mgyngghoriad ar ddiwygio cyfrwng iaith y dysgu sylfaen a derbyn yn Ysgol Gynradd Comins Coch

Mae [redacted] yn fudiad sy'n ymgyrchu'n ddi-drais dros y Gymraeg a holl gymunedau Cymru.

Mae [redacted] croesawu'r cynnig i newid cyfrwng iaith lefel 1 i'r Gymraeg. Mae hyn yn bwysig iawn am y rhesymau canlynol:

- Addysg Gymraeg yw'r unig ffordd o greu siaradwyr Cymraeg hyderus. Ar hyn o bryd mae plant yn Ysgol Gynradd Comins Coch yn colli cyfleoedd o beidio derbyn addysg cyfrwng Cymraeg. Mater o degwch yw hyn.
- Yn ogystal, yn ôl polisiau Llywodraeth Cymru mae angen newid darpariaeth addysg i fod yn gyfrwng Cymraeg fel rhan o gyfraniad y sir at sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.
- Er bod Ceredigion ymhlith y siroedd â'r ganran uchaf o siaradwyr Cymraeg mae'r tri Chyfrifiad diwethaf wedi dangos cwmp yn niferoedd a chanran siaradwyr y sir.
- Gan mai 8% o ddisgyblion Ysgol Gynradd Comins Coch sy'n siarad Cymraeg gartref, yr ysgol fydd unig gyswllt nifer o blant yr ardal a'u rhieni â'r Gymraeg. Mae addysg Gymraeg yn hanfodol yn yr ardal er mwyn creu siaradwyr Cymraeg felly.
- Byddai newid iaith y ddarpariaeth hyd at flwyddyn 2 yn gam cychwynnol pwysig tuag at hyn gyrraedd polisiau Llywodraeth Cymru a rhoi'r Gymraeg i holl blant y sir.
- Er hynny, mae'n bwysig nodi mai cam cychwynnol ddylai hyn fod a'n bod yn disgwyl symud gweddill yr ysgol ar hyd y continwrm hefyd.
- Addysg cyfrwng Cymraeg yw'r unig ffordd o sicrhau bod ein bod ifanc yn gadael yr ysgol yn siarad y Gymraeg yn hyderus. Bydd addysg cyfrwng Gymraeg hyd at flwyddyn 2 yn sail dda i adeiladu arno felly, ond er mwyn datblygu eu sgiliau Cymraeg mae angen i blant barhau i dderbyn addysg Gymraeg.
- Mae angen newid cyfrwng addysg yr holl ysgol er mwyn galluogi disgyblion i barhau ag addysg cyfrwng Cymraeg.
- Mae Ysgol Gynradd Comins Coch yn un o dair ysgol Saesneg sy'n bwydo dwy ysgol uwchradd. Mae ardal Aberystwyth yn eithriad o fewn Ceredigion am fod cymaint o ddisgyblion yn cael eu hamddifadu o addysg cyfrwng Cymraeg.
- Nid yn unig y byddai newid iaith Ysgol Gynradd Comins Coch ac ysgolion cynradd Saesneg eraill yn eu cyfanwydd yn rhoi'r Gymraeg i ragor o blant y sir, byddai hefyd o fudd i'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn nes ymlaen yn y system addysg. Mae

cynnal dwy ysgol uwchradd yn yr un dref mewn sir sy'n lleihau mewn poblogaeth yn anghynladwy.

- Fel ag y mae, mae nifer y disgyblion yn creu her ariannol a gweithredol i Ysgol Penweddig ac yn golygu bod llai o ystod o bynciau ar gael i ddisgyblion Ysgol Penweddig nag sydd ar gael i ddisgyblion Ysgol Penglais.
- Felly mae [REDACTED] yn cefnogi'r cynigion yn gryf ac am weld polisïau'n cael eu llunio'n fuan i gefnogi dilyniant a sicrhau bod disgyblion yn hyderus i barhau a'u haddysg trwy'r Gymraeg hyd at 18 oed. Yn benodol, dylid sicrhau bod blwyddyn 3-6 Ysgol Comins Coch yn gyfrwng Cymraeg o fewn 3 blynedd o gyflwyno'r newidiadau a newid Ysgol Penglais yn gyfrwng Cymraeg, tra'n gwella'r [REDACTED] yn Ysgol Penweddig, o fewn 7 mlynedd o gyflwyno'r newidiadau am y bydd pob ysgol sy'n eu bwydo yn ysgolion cyfrwng Cymraeg.

[REDACTED]
Tachwedd 2023

[REDACTED] Clic 20/11/23

To whom it may concern,

I apologise if this is the incorrect method to respond to consultations, but there are no clear instructions on your website that I could find, so I hope this finds its way to the correct addressee.

In regards to the proposal to make 5 primary schools Welsh medium, I do not support this and strongly recommend the council reconsider. As an educator for over 10 years in both Welsh and English schools, and as a parent of a three year old who is soon to begin primary school on one of these schools, I am concerned this enforced Welsh language medium will ultimately lead to issues with literacy and oracy skills, which should really be the main educational focus post covid.

I am Welsh, I can speak decent Welsh, but English is my first language and the most widespread language in the world, and still the most broadly spoken language in Wales and Ceredigion specifically. There are more effective ways to encourage children to speak Welsh through second language classes, cultural classes, and bilingual streaming which don't potentially isolate a large population of the students and run the risk of them being left behind because they are being taught through a language they don't know and that will not be reinforced at home for many.

Furthermore there are very obvious logistical issues - teaching is in a recruitment crisis and to narrow the field of potential educators further has proved to be challenging on multiple schools already. I believe most parents would rather have their children taught by a trained professional who can speak conversational Welsh than an untrained teacher who can speak it fluently. Some jobs simply aren't being filled because there are no fluent Welsh applicants, and so the students are taught by non-specialist supply staff, which is obviously more detrimental to their education than having a bilingual teacher.

I support the need to embrace Welsh culture and encourage the learning of the language, but to enforce it from 3 when their cognitive abilities are still grasping the concepts of language will inevitably leave some students, particularly those with ALN, at a huge disadvantage, which doesn't seem to have been considered at all. I have seen this anecdotally already, with some students coming from English speaking households who are becoming isolated and deteriorating academically because they are unable to access the content in a lot of subjects - not because they are unintelligent, but because they can't understand. I fundamentally believe that all schools are responsible for ensuring that EVERY student has the chance to reach their potential, and yet the reports seem to spend a great deal of time considering political and financial aspects. Nowhere in the advantages/disadvantages tables does it reference pupils wellbeing or the potential impact on their literacy and oracy development.

I doubt my response will be awarded much consideration, but the need to plead this case is one of both personal and professional significance to me.

Please reconsider.

From: [REDACTED]
Sent: 30 November 2023 16:49
To: Ceredigion language provision Comins Coch; Ceredigion language provision Plascrug; Ceredigion language provision Llwyny-Yr-Eos; Ceredigion language provision St Padarn
Subject: WESP Consultation

[Some people who received this message don't often get emails from [REDACTED] learn why this is important at <https://aka.ms/LearnAboutSenderIdentification>]

To whom it may concern,

Apologies for the lateness of this email in relation to the consultation on changing the language of teaching at Plascrug, St Padarn's, Comins Coch and Llwyn yr Eos primary schools. I hope you are still taking comments.

As a bilingual Welsh - English speaker who uses both languages daily in my work and social life, I truly appreciate the value of the Welsh language. I moved to the area at the age of 9 and attended a Welsh medium primary school and have been grateful for this opportunity since.

Within my work role, I visit all of the primary schools in the Aberystwyth area on a regular basis to support staff and children.

However, I do not agree with the change of all schools within the Aberystwyth area to Welsh medium in the Foundation Phase. My reasons for this are as follows :

- Many of the families who register their children at the above 4 schools (Plascrug and St Padarn in particular) have moved to the area from different countries across the world. Their home languages vary from Arabic, Polish, Ukrainian, Igbo, Turkish and many others. Often their parents work in the local hospital and are contributing significantly to our local economy. If they do not have the option for an English - medium school for their children, will they move to the area? Or will this put them off doing so? Alongside this, some of these parents do not have English-language skills which allow them to help their children with homework as it is. By changing this to Welsh, you would be adding an additional barrier to this.

- These 4 schools are already incorporating a good level of Welsh into their day to day routines within the classroom, more and more so over the past 2 or so years and many of the children have a good level of basic Welsh by the end of year 1/2 which they can use in basic social interactions and beyond.

- There are excellent, experienced teachers within all of these schools whose level of Welsh language may not be sufficient to teach through it day to day. It is unfair to take quality staff away from children in the earliest, and crucial years of their education because of the language they feel confident teaching in.

- For children with Additional Learning Needs (particularly in relation to language and literacy) whose home language is English / any other language other than Welsh, the priority should be developing of their home language, which they can then build additional language(s) upon, if needed. By adding Welsh into the mix, you do add a layer of complexity and issues arise about which language they should receive Additional Learning Provision through. For children whose home language is Welsh, their parents will send them to one of the many local Welsh-medium primary schools available in the area.

- Choice - the beauty of the current system is that parents have a choice. They can choose whether they want their children to receive their education through the medium of English or Welsh. This, I feel, is a real advantage in our area and families appreciate this.

I hope you can take these points into consideration and that the parents within these schools have had / will have ample opportunity to share their thoughts too, not just in writing but in well-advertised discussion forums, where accessibility is taken into consideration (easy-read information, interpreters etc.)

Yours Sincerely,

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Adroddiad yr ymgynghoriad ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen a derbyn disgyblion 3 oed yn rhan amser yn Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant

Pwrpas yr adroddiad: Pwrpas yr adroddiad yw rhoi cyfle i'r Cabinet ystyried adroddiad yr ymgynghoriad a chymeradwyo cyhoeddi'r hysbysiad statudol

Er: Penderfyniad

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:

Y Cynghorydd Wyn Thomas, Aelod Cabinet dros Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau

Cyflwyniad

Cynhaliwyd ymgynghoriad ffurfiol rhwng 15 Medi 2023 a 17 Tachwedd 2023 ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen a derbyn disgyblion 3 oed yn rhan amser.

Derbyniwyd cyfanswm o 11 ymateb yn ystod yr ymgynghoriad, ac roedd 8 o'r rhain yn cefnogi'r cynnig.

Yn dilyn cyhoeddi'r dogfennau statudol, mae adroddiad yr ymgynghoriad ynghlwm sy'n cynnwys y canlynol:

- Crynodeb o'r materion a godwyd gan yr ymgynghoreion.
- Ymateb yr Awdurdod Lleol ar ffurf eglurhad o'r pryderon a godwyd gyda rhesymau ategol.
- Ymateb Estyn i'r ymgynghoriad.
- Ymateb yr Awdurdod Lleol i adroddiad Estyn.

Atodiad A

Adroddiad yr ymgynghoriad gan gynnwys safbwyntiau'r Cyngor Ysgol

Atodiad B

Ymateb Estyn i'r cynnig

Atodiad C

Hysbysiad Statudol

Os bydd y Cabinet yn cymeradwyo'r cynnig, yna mae'n rhaid ei gyhoeddi ar ffurf hysbysiad statudol.

Rhaid cyhoeddi'r hysbysiad statudol ar ddiwrnod ysgol ac mae'n rhaid i bawb sydd eisiau gwrthwynebu cynnig ynghylch trefniadaeth ysgolion gael cyfle i wneud hynny, yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013. Er mwyn cael eu hystyried fel gwrthwynebiadau statudol, mae'n rhaid i'r gwrthwynebiadau gael eu cyflwyno'n ysgrifenedig neu mewn e-bost a'u hanfon i'r Awdurdod Lleol cyn pen cyfnod o 28 diwrnod a fydd yn dechrau ar y diwrnod y cyhoeddir yr hysbysiad.

Atodiad D

Yr ymatebion a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

A gwblhawyd Asesiad Effaith Integredig? Os naddo, nodwch pam.

Cwblhawyd Asesiadau Effaith ar y Gymuned, yr Iaith Gymraeg, a Chydraddoldeb fel rhan o'r ymgynghoriad statudol- [asesiadau-effaith-statudol-padarn-sant.pdf](https://www.ceredigion.gov.uk/asesiadau-effaith-statudol-padarn-sant.pdf) ([ceredigion.gov.uk](https://www.ceredigion.gov.uk))

Crynodeb o'r Asesiad Effaith Integredig:

Hirdymor: Sicrhau cynaliadwyedd hirdymor addysg yn y gymuned a sicrhau bod gan y gymuned ddiwylliant bywiog ac iaith Gymraeg sy'n ffynnu. Rhoi cyfle i ddisgyblion gyfrannu tuag at y targed a bennwyd gan Lywodraeth Cymru i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i filiwn erbyn 2050.

Cydweithio: Cynhaliwyd trafodaethau â'r Corff Llywodraethol wrth ddatblygu'r cynnig. Gwneir y penderfyniad terfynol gan y Cabinet. Mae'r ymgynghoriad yn cynnwys llawer o ymgysylltu a chyswllt gyda disgyblion, staff, Llywodraethwyr a'r gymuned.

Cynnwys: Bu'r cynnig yn destun ymgynghoriad statudol ffurfiol a oedd yn cynnwys ymgysylltu wedi'i dargedu â rhanddeiliaid.

Atal: Ymatebir i bryderon a godir drwy ymgysylltu clir a pharhaus â rhanddeiliaid a phartneriaid drwy gydol y cyfnod cynllunio ac ymgynghori.

Integreiddio: Mae'r Gymraeg yn ganolog i waith Cyngor Sir Ceredigion a'i amcanion strategol. Mae integreiddio cymunedol yn ganolog i bob ysgol, gan greu amgylchedd sy'n cefnogi diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg. Rhagwelir na fydd y cynnig yn cael unrhyw effaith negyddol.

Argymhelliad / Argymhellion:

Gofynnir i'r Aelodau ystyried y canlynol:

1. Nodi cynnwys yr adroddiad ymgynghori.
2. Cymeradwyo cyhoeddi'r hysbysiad statudol.

Rhesymau dros y penderfyniad:

Er mwyn cymeradwyo'r ddogfen ymateb i'r ymgynghoriad a chyhoeddi'r hysbysiad statudol yn unol â gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion – 011/2018

Trosolwg a Chraffu:

Cyflwynwyd i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu – 30 Mawrth 2023

Fframwaith Polisi:

Cod Trefniadaeth Ysgolion – Cod Statudol Llywodraeth Cymru – 011/2018
Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg – 2022 -2032

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Darparu'r Dechrau Gorau Mewn Bywyd a Galluogi Pobl o Bob Oed i Ddysgu

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Bydd angen cyllid ar gyfer athro meithrin 0.5 FTE ychwanegol

Goblygiadau Cyfreithiol:

Amherthnasol

Goblygiadau Staffio:

Athro meithrin 0.5 FTE ychwanegol

Goblygiadau o ran Eiddo / Asedau:

Amherthnasol

Risg(iau):

Methu â chyflawni canlyniadau CYSGA 2022-32 os na chaiff y cynnig ei gymeradwyo.

Pwerau Statudol:

Cod Trefniadaeth Ysgolion – Cod Statudol Llywodraeth Cymru– 011/2018

Papurau Cefndir:

Amherthnasol

Atodiadau:

Atodiad A – Adroddiad yr ymgynghoriad gan gynnwys safbwyntiau'r Cyngor Ysgol

Atodiad B – Ymateb Estyn i'r cynnig

Atodiad C – Hysbysiad Statudol

Atodiad D – Yr ymatebion a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Clive Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion

Swyddog Adrodd:

Clive Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion

Dyddiad:

9 Ionawr 2024

Atodiad A

Adroddiad Ymgynghori sy'n cynnwys y sylwadau a fynegwyd gan y Cyngor Ysgol

Ymateb Cyngor Sir Ceredigion i Ymgynghoriad Ysgol Padarn Sant.

Sylwadau o blaid

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Cyngor Sir
Bydd y newid yn cynyddu medrau dwyieithog disgyblion ac yn sicrhau cyfleoedd ehangach iddynt yn y dyfodol.	Nodwyd y sylw cefnogol
Bydd yn cynyddu dewis yn hytrach na lleihau dewis, a fydd yn caniatáu i ddisgyblion gyfrannu at Gymru amlieithog.	Yn cytuno – mae bod yn gwbl ddwyieithog yn cynyddu dewis yn hytrach na lleihau dewis.
Trochi yw'r unig ffordd o ddod yn rhugl ac mi fydd yn darparu cyfleoedd a sgiliau.	Nodwyd y sylw cefnogol
Mae hyn yn cefnogi diwylliant lleol ac yn annog dysgwyr i aros yn yr ardal.	Mae cadw pobl ifanc yn yr ardal yn flaenoriaeth sirol ac mae'n cyd-fynd â Strategaeth Gorfforaethol Ceredigion 2022-2027 a Chynllun Llesiant Lleol Ceredigion 2023-2028.
Mae hyn yn cefnogi'r nodau o ran y Gymraeg.	Nodwyd y sylw cefnogol
Angen cyllid priodol er mwyn llwyddo.	Bydd cyllid ar ffurf grant y Gymraeg a chymorth wedi'i ddarparu gan Athrawon Datblygu'r Gymraeg yn cael ei neilltuo i gefnogi'r cynnig.
Cymorth i rieni.	Bydd y gwersi Cymraeg ar gyfer rhieni'n parhau fel rhan o'r bartneriaeth â'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Bydd adnoddau'n dal i gael eu rhannu â rhieni drwy blatfformau'r cyfryngau cymdeithasol ac ar wefan yr ysgol.
Defnydd o ddulliau addysgu cyfoes ac eang, e.e. celfyddydau creadigol a mynegiannol.	Nodwyd y sylw
Dylai'r Cyngor ystyried llwybr dysgu Cymraeg o oedran cyn-ysgol i'r 6ed dosbarth gyda dysgu galwedigaethol.	Nodwyd y sylw
Ail-eirio ar gyfer pob plentyn meithrin / tair oed	Nodwyd y sylw
Cynnig ffrwd cyfrwng Cymraeg ym Mhenglais ac uned drochi hwyr yno.	Nodwyd yr awgrym
Cymorth ar gyfer yr ysgolion pontio hyn.	Bydd y cymorth yn barhaus a chyson yn unol â'r cynlluniau datblygu.
Cefnogaeth lwyr i'r cynllun.	Nodwyd y sylw cefnogol.
Ffigurau cyflogadwyedd Prifysgol Aberystwyth yn dangos bod myfyrwyr sy'n	Mae'r wybodaeth a gyflwynwyd yn ddiddorol a nodwyd y ffeithiau.

medru'r Gymraeg ac wedi astudio trwy'r Gymraeg yn fwy tebygol o fod mewn gwaith lefel raddedig neu astudiaethau ôl-raddedig 6 mis ar ôl graddio na myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ond heb astudio trwy'r Gymraeg, a myfyrwyr sydd ddim yn medru'r Gymraeg.	
Mae'r cynllun yn sicrhau tegwch ieithyddol	Nodwyd y sylw
Cam cychwynnol ddylai hwn fod a dylid ystyried symud gweddill yr ysgol ar hyd y continwwm	Bydd dilyniant ieithyddol yn flaenoriaeth wrth i'r disgyblion symud drwy'r ysgol.
Mae'r achos o safbwynt cefnogi datblygiad ieithyddol ac addysgiadol disgyblion y dyfodol yn un hollol gadarn	Nodwyd y sylw cefnogol.
Mae llywodraethwyr Ysgol Gatholig Padarn Sant yn cefnogi'r cynnig i newid categori iaith y Cyfnod Sylfaen a chyflwyno darpariaeth feithrin ar gyfer plant 3 oed. Mi fyddai'r feithrinfa'n ased mawr ar gyfer ein hysgolion ac mi fyddai'n caniatáu i rai tair oed ddechrau cael eu trochi yn y Gymraeg ar oedran ifanc, a fyddai o fudd mawr o ran datblygu dwyieithrwydd ein disgyblion.	Nodwyd y sylw cefnogol

Sylwadau yn erbyn y cynnig.

Sylw a dderbyniwyd	Ymateb y Cyngor Sir
<p>Pryderon am yr effaith negyddol ar hyfywedd a chynaliadwyedd y ddarpariaeth gofal plant sydd yn ei lle ac sy'n gwasanaethu teuluoedd a'r gymuned yn dda.</p> <p>Ni fydd y grŵp chwarae'n ariannol hyfyw bellach.</p> <p>Bydd angen addasu a chynyddu'r cymarebau staffio os bydd angen cludo plant rhwng y gofal dydd llawn, ond heb wybod pwy fydd yn cwrdd â'r costau ychwanegol hyn ein prif bryder yw bod bodolaeth y lleoliad gofal plant mewn perygl yn sgil y cynnig hwn.</p> <p>Mi allai rhoi gwasanaethau gofal plant ehangach dan bwysau er mwyn newid statws yr ysgol i un T2 arwain yn y pen draw</p>	<p>Rydym yn cydnabod bod yna rai heriau o ran hyfywedd a chynaliadwyedd y ddarpariaeth gofal plant breifat bresennol. Byddwn yn cynnal gwaith dichonoldeb pellach i nodi'r opsiynau mwyaf effeithiol.</p>

<p>at ddiffyg gofal plant llwyr yn sgil model busnes anghynaliadwy.</p> <p>Effaith ar y gymuned – mae'n debygol iawn y bydd y grŵp chwarae'n cau, gan effeithio'n uniongyrchol ar y ddarpariaeth gofal plant fforddiadwy sydd ar gael o 2 oed ar gyfer y gymuned leol, a golygu bod swyddi'n cael eu colli'n lleol. Heb blant 3 oed nid yw'r grŵp chwarae'n ariannol hyfyw.</p> <p>Sut fydd rhieni'n cael mynediad at ofal plant amgen? Mae nifer o'n rhieni heb drafnidiaeth ac ni fyddant yn gallu derbyn gofal plant amgen oherwydd y goblygiadau o ran cyllid a theithio.</p> <p>Fel elusen, mae Padarn Sant yn grŵp chwarae fforddiadwy ar gyfer plant o 2 oed i fyny, sy'n darparu ar gyfer rhieni sy'n methu fforddio busnesau gofal plant eraill yn y gymuned efallai.</p> <p>Mae grŵp chwarae Padarn Sant yn rhedeg clwb ar ôl ysgol ar safle'r ysgol. Mi fydd hwn yn cau mae'n siŵr os bydd y grŵp chwarae'n cau.</p>	
<p>Mae grŵp chwarae dwyieithog Padarn Sant yn gweithio tuag at wobwr Arian yr Addewid Cymraeg, sy'n cael ei gymeradwyo gan Gomisiynydd y Gymraeg fel arwydd o ansawdd mewn perthynas â defnydd o'r Gymraeg ar draws gwasanaethau gofal plant.</p>	<p>Mae'r sylw wedi'i gydnabod.</p>
<p>Gellid sicrhau dwyieithrwydd mewn partneriaeth â'r grŵp chwarae dwyieithog, a fyddai'n parhau i gynnig y ddarpariaeth addysg gynnar. Ac nid dyma'r unig ffordd y gall yr ysgol sicrhau statws T2.</p> <p>Awgrymir parhau i ganiatáu i grŵp chwarae dwyieithog Padarn Sant gynnig y ddarpariaeth addysg gynnar, a bod modd, gyda chymorth Blynyddoedd Cynnar Cymru, datblygu'r lleoliad a'i wydroi'n llwyr yn</p>	<p>Mae'r sylw wedi'i gydnabod.</p> <p>Mae'r categoreiddio wedi'i gymeradwyo'n llawn gan y penaethiaid a'r corff llywodraethu, a throchi hyd at 7 oed a ffafrir fel yr opsiwn mwyaf effeithiol.</p>

<p>wasanaeth Cymraeg os mai dyna yw dymuniad y gymuned a rhanddeiliaid y lleoliad. Byddai cymorth ar gael gan dîm Blynyddoedd Cynnar Cymru, a gellid gwneud yr un peth mewn rhannau eraill o'r gwasanaeth, megis gofal plant tu allan i oriau ysgol. Mae gennym dystiolaeth o'r dull hwn mewn partneriaeth â'r Mudiad Meithrin o fewn ardaloedd awdurdodau lleol eraill, yn helpu lleoliadau i bontio o wasanaeth dwyieithog i wasanaeth trochi yn y Gymraeg. Byddai hyn yn lleihau'r pwysau ar gynaliadwyedd y lleoliad, yn sicrhau bod gwasanaethau cofleidiol ar gael o hyd i gynorthwyo teuluoedd gyda phlant o fewn blynyddoedd cynnar ac yn yr ysgol gynradd, a gellid sicrhau o hyd bod yr ysgol yn ennill statws T2.</p>	
<p>Costau ychwanegol swyddi addysgu FTE 0.5 ar adeg o bwysau cynyddol ar gyllidebau awdurdodau lleol - ymddengys nad yw'r gost hon wedi cael ystyriaeth lawn yn y cynnig.</p>	<p>Bydd cost swydd 0.5 yn cael ei hystyried wrth bennu'r gyllideb ddirprwyedig yn unol â'r holl ysgolion eraill sy'n darparu addysg feithrin.</p>
<p>Mae'r effaith negyddol ar ofal cofleidiol a gwasanaethau gofal plant hŷn, yn ogystal ag unrhyw gynlluniau i ymestyn Dechrau'n Deg oll yn gysylltiedig â chael gweithlu cynaliadwy a darparwyr gofal plant gwerthfawr.</p>	<p>Byddai'r cyllid ar gyfer gofal cofleidiol yn dal i gael ei ariannu gan Gynnig Gofal Plant Llywodraeth Cymru. Mi allai'r lleoliad elwa o ymestyn cynnig gofal plant Dechrau'n Deg ar gyfer rhai dwy oed, yn dibynnu ble maent yn byw.</p>
<p>Nid yw'n cyd-fynd ag egwyddorion ECPLC (Chwarae, Dysgu a Gofal Plentynod Cynnar) ond mae'n cael gwared ag un trosglwyddiad ychwanegol yn ystod profiad dyddiol y plentyn, os bydd yn cael ei ddarparu yn yr ysgol dros y tymor hirach.</p>	<p>Nodwyd y sylw.</p>
<p>Prinder lle ar dir yr ysgol ac roeddem dan yr argraff y byddai hwn yn adeilad newydd. Nid yw'r grŵp chwarae yn rhan o'r ysgol, mae'n cael ei rentu'n annibynnol oddi ar landlord preifat ac felly ni fyddai'n gartref priodol ar gyfer y feithrinfa. Ymddengys bod y Cyngor Sir dan yr argraff ei fod yn rhan o'r ysgol.</p>	<p>Mae'r grŵp chwarae yn rhannu'r un safle â'r ysgol a chydabyddir ei fod yn ddarparwr annibynnol ac yn rhan o'r ysgol.</p>
<p>Mae'r Asesiad Effaith Statudol yn dweud bod Grŵp Chwarae Padarn Sant ar safle'r ysgol – nid yw hyn yn ffeithiol gywir</p>	<p>Gweler uchod.</p>

<p>oherwydd mae'r grŵp chwarae drws nesaf i'r ysgol, ond nid yw'n rhan o'r adeilad, ac mae ganddo gytundeb tenantiaeth â landlord preifat.</p> <p>Hygyrchedd ac ymarferoldeb adeilad ac ardal yr ysgol.</p>	<p>Rydym yn cydnabod bod rhai heriau'n gysylltiedig ag adeilad yr ysgol mewn perthynas ag ymestyn i gynnig darpariaeth feithrin. Byddwn yn ymgymryd â gwaith dichonoldeb pellach i nodi'r opsiynau mwyaf effeithiol.</p>
<p>Mae'r llywodraethwyr a minnau o'r farn ei bod hi'n hanfodol bod cyfleusterau meithrin digonol yn cael eu darparu, a bod arian yn cael ei ddyrannu i'r gyllideb i gyflogi lefel staffio rhesymol, sef athro 0.5 yn ogystal â chynorthwydd addysgu 0.5.</p>	<p>Byddai'r gyllideb ddirprwyedig yn cynnwys cyllid ar gyfer athro 0.5 yn ogystal â chyllid ar gyfer disgyblion meithrin sy'n mynychu'r lleoliad, yn unol â'r holl ysgolion eraill sy'n darparu addysg feithrin.</p>
<p>Ni fydd darparu athro meithrin 0.5 rhan-amser yn ddigonol i addysgu disgyblion meithrin – gyda'r gymhareb staffio, mi fydd angen cynorthwydd addysgu hefyd. Nid yw'r gost ychwanegol hon wedi'i nodi yn y ddogfen ymgynghori. Ni ddylai'r gost yma ddod allan o gyllideb yr ysgol.</p>	<p>Gweler uchod. O fewn ystafell ddosbarth oedran cymysg, bydd ariannu swydd athro 0.5 FTE yn cynyddu capasiti, ac mae wedi'i nodi o fewn y cynnig fel cyllideb ddirprwyedig.</p>
<p>Sgiliau ieithyddol personol staff – mae'r athro dosbarth derbyn yn rhugl, ond byddai angen mwy o hyder a chymorth ar y gweddill. Efallai na fyddai hyd yn oed y posibilrwydd o gwrs Sabothol am un tymor yn golygu bod staff addysgu'n ddigon rhugl i addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.</p> <p>Staff cymorth ddim yn siarad Cymraeg a fawr ddim help gyda'r Gymraeg ar gael – dim ond gwersi hanner tymor heb gyllid digonol, un prynhawn yr wythnos. Mae'r ddwyawr yr wythnos bresennol ar gyfer athro blwyddyn 1/2 yn cyflenwi ar gyfer dwyawr o CALU yn unig. Nid yw'r cwrs Sabothol wedi'i ariannu a gynigir gan Lywodraeth Cymru'n cwrdd â chostau llawn athro profiadol, ac yn bendant ddim yn cwrdd â chostau CADY/Pennaeth</p>	<p>Yn unol â safonau proffesiynol mae'n ofynnol bod staff ysgol yn datblygu eu sgiliau ieithyddol eu hunain. Bydd cymorth drwy gyfrwng y cynllun Sabothol, a gwersi ychwanegol yn defnyddio'r arian grant sydd ar gael, yn parhau, i sicrhau bod ymarferwyr yn datblygu'u hyder a'u hyfedredd i gynnig darpariaeth cyfrwng Cymraeg.</p> <p>Gweler uchod.</p>

Cynorthwyol, gan olygu y bydd yn rhaid i'r cyllid ddod o gyllideb ysgol dynn iawn.	
Mae'r holl adnoddau'n rhai cyfrwng Saesneg felly mi fyddai angen arian i brynu adnoddau newydd megis cynlluniau darllen.	Yn unol â'r categoraiddio, mae cyllid wedi'i ddarparu trwy gyfrwng y Grant Cymraeg mewn Addysg i brynu adnoddau. Bydd Tîm Datblygu'r Gymraeg yn cefnogi ymarferwyr ac yn darparu adnoddau o safon uchel, fel sydd wedi'i dreialu'n llwyddiannus a'i roi ar waith mewn lleoliad arall o fewn yr awdurdod.
Byddai safon yr addysg yn disgyn am na fyddai mwyafrif ein rhieni'n gallu helpu eu plant i gaffael sgiliau llythrennedd a rhifedd sylfaenol trwy gyfrwng y Gymraeg.	Ni ddylai rhieni/gwarcheidwaid fod yn bryderus os na allant siarad Cymraeg gyda'u plant. Does dim angen iddyn nhw allu siarad Cymraeg er mwyn gallu anfon eu plant i addysg drochi/ysgolion cyfrwng Cymraeg. Gall rhieni/gwarcheidwaid helpu eu plant i siarad a defnyddio'r iaith. Yr ysgol fydd eu pwynt cyswllt cyntaf o hyd mewn perthynas ag addysg barhaus eu plant. Dylai'r ysgol allu cynorthwyo neu gynghori'r rhieni/gwarcheidwaid ar y ffordd orau o helpu'u plant i gadw'u sgiliau Cymraeg. Os bydd rhieni/gwarcheidwaid yn annog eu plant i ddefnyddio'r Gymraeg wrth siarad â ffrindiau, brodyr neu chwiorydd, neu aelodau eraill o'r teulu sy'n siarad Cymraeg, mi fydd hynny'n eu helpu i gadw'u sgiliau. Gall rhieni/gwarcheidwaid hefyd helpu eu plant drwy eu hannog i fynd i weithgareddau cyfrwng Cymraeg a gwyllo rhaglenni teledu Cymraeg, gwranddo ar gerddoriaeth Gymraeg, lawrlwytho apiau Cymraeg, a gall plant hŷn ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol megis Facebook a Twitter yn Gymraeg. Y peth pwysig yw bod plant yn cael cysylltiad â'r iaith mor aml â phosib. Mae amryw o daflenni gwybodaeth, fideos ac adnoddau eraill ar gael i helpu disgyblion a rhieni. Gall rhieni/gwarcheidwaid gael mwy o wybodaeth a dolenni cyswllt i sefydliadau sy'n darparu gweithgareddau i blant a phobl ifanc yn Gymraeg ar Hwb (Llywodraeth Cymru) ac ar wefan Cyngor Ceredigion. Hefyd, yng Ngheredigion mae yna dîm o staff penodol ac arbenigol yn

	cynorthwyo arweinwyr ysgolion, athrawon a chynorthwywyr addysgu gyda'r gwaith o gyflenwi adnoddau o'r radd flaenaf yn y ddwy iaith.
Rydym yn Ysgol Gatholig a byddem yn disgwyl bod Addysg Grefyddol yn cael ei haddysgu drwy gyfrwng y Saesneg bob amser. A fyddai hynny'n dderbyniol?	Gyda'r model trochi, byddai cyfrwng yr addysgu yn Gymraeg yn bennaf. Fodd bynnag, byddai mynediad at wasanaethau ysgol cyfrwng Saesneg a chynnydd yn CA2 yn briodol trwy gyfrwng y Saesneg.
Lles staff – gorfodi nhw i ddysgu Cymraeg (mi all fod yna staff sydd ddim yn gallu dysgu ac felly ddim yn gallu cyflwyno'r cwricwlwm yn Gymraeg). Beth yw'r cynlluniau ar gyfer yr aelodau staff hyn – a fyddan nhw'n cael eu diswyddo, gyda chost fawr? Byddai'n ddoeth i'r staff hyn drafod y mater gyda'u hundeb.	Nodwyd y sylwadau. Cyfrifoldeb yr unigolyn yw datblygu ei sgiliau Cymraeg, fel yr amlinellir yn y safonau proffesiynol. Fodd bynnag, mae'r awdurdod wedi ymrwymo, trwy amryw o gynlluniau gwahanol, i gynorthwyo staff ar eu siwrnai tuag at ddwyieithrwydd.
<p>Dewis rhieni</p> <p>Cael gwared â'r opsiynau iddyn nhw gael eu haddysgu yn eu dewis iaith – Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn, Erthygl 30 – Diwylliant Lleiafrifol, iaith a Chrefydd "Mae gan blant yr hawl i ddefnyddio'u hiaith, diwylliant a chrefydd eu hunain – hyd yn oed os nad ydy'r rhain yn cael eu rhannu gan fwyafrif bobl y wlad maent yn byw ynddi."</p> <p>Mae hawliau'r plentyn yn dweud bod gan blant yr hawl i gael eu haddysgu yn eu dewis iaith – beth oes mai Saesneg yw'r iaith honno?</p>	<p>Mae Deddf Hawliau Dynol 1998 yn cael effaith gyfreithiol uniongyrchol ar gyfraith y DU mewn perthynas â hawliau dynol sydd wedi'u hamddiffyn dan y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol (ECHR). Nid yw'r hawl i addysg yn Erthygl P1-2 yn cynnwys yr hawl i gael eich addysgu yn yr iaith a ddewisir gennych, dim hyd yn oed os mai'r iaith a ffefrir yw iaith gyntaf y plentyn. Mae'r hawl i addysg yn mynd cyn belled â sicrhau yr hawl i gael eich addysgu yn "un o'r ieithoedd cenedlaethol" yn unig, gyda'r Wladwriaeth â'r hawl i ddefnyddio'i disgresiwn yn gyffredinol os bernir bod yna fwy nag un "iaith genedlaethol" i ddewis ohonynt. Fel yr unig iaith gyda statws cenedlaethol yng Nghymru, mae'r Gymraeg, yn ddiamau, yn "iaith genedlaethol" yma yng Nghymru at y diben hwn. Felly, pan fydd gwlad, fel Cymru, yn darparu addysg, mae gan ddysgwyr yr hawl i gael eu haddysgu yn o leiaf un o ieithoedd cenedlaethol y wlad honno, ond does dim hawl cyfreithiol i fynnu addysg mewn iaith genedlaethol benodol. Lle bernir bod yna fwy nag un iaith genedlaethol, mae gan awdurdodau cyhoeddus, megis Ceredigion, ddisgresiwn cyffredinol o ran penderfynu pa un o'r ieithoedd cenedlaethol fydd y cyfrwng addysg o fewn rhanbarth neu ardal</p>

	<p>benodol. Nid yw dewisiadau ieithyddol, waeth pa mor gryf yw'r arddeliad, yn "argyhoeddiadau crefyddol ac athronyddol" at ddibenion Erthygl P1-2. Nid yw'r hawl i barch tuag at fywyd preifat a theuluol yn Erthygl 8 o'r ECHR yn gynnwys yr hawl i gael addysg yn eich iaith gyntaf.</p>
<p>Effaith ar y gymuned leol ac ar y rhieni hynny sydd ar gytundebau tymor byr gyda'r ysbyty neu'r brifysgol – bydd hyn yn effeithio ar ffigurau CYBLD, gan arwain at ddiswyddo staff efallai.</p>	<p>Nid ydym yn cytuno bod unrhyw symudiad graddol tuag at fod yn gwbl ddwyieithog h.y. yn gallu i siarad Cymraeg a Saesneg yn mynd i atal unrhyw un rhag symud i Geredigion. Does dim rheidrwydd ar oedolion sy'n dod i fyw a gweithio yng Ngheredigion i siarad Cymraeg. Rydym yn gobeithio bod pobl yn gweld y budd a'r gwerth o allu siarad Cymraeg a Saesneg, os ydyn nhw'n penderfynu dod yma i fyw. Mae siarad dwy iaith (neu ragor) yn norm yn y rhan fwyaf o wledydd y byd. Yn ddiamau, byddai'r mwyafrif helaeth o bobl yn gweld gwerth yn y gymdeithas ddwyieithog ac amlieithog eithriadol sy'n bodoli yng Ngheredigion. Rydym yn derbyn nad yw'r Gymraeg yn iaith ryngwladol ond mae hynny'n wir am y rhan fwyaf o ieithoedd y byd. Nid ydym yn gweld pam y dylai'r ffactor honno fod yn rhwystr i ddisgyblion yng Ngheredigion a Chymru rhag datblygu i fod yn ddinasyddion dwyieithog, sy'n siarad Cymraeg a Saesneg. Nid y bwriad yw creu siaradwyr neu gymdeithas uniaith Gymraeg. Y nod yw sicrhau bod pob disgybl yn cael y cyfle i ddysgu siarad Cymraeg a Saesneg.</p>
<p>Disgyblion gydag ADY</p>	<p>Does dim sail i'r honiad bod dysgu iaith yn cyfrannu at broblemau dysgu neu at ddyfodol sy'n brinnach o gyfleoedd. Mae tystiolaeth ryngwladol eang yn dangos bod dwyieithrwydd ac amlieithrwydd yn cynyddu'r cyfleoedd sydd ar gael i unigolion. Fodd bynnag, bydd pob dysgwr yn cael ei gynorthwyo'n unol â'i allu a'i anghenion.</p> <p>Bydd Cyngor Sir Ceredigion yn rhoi egwyddorion y Cod ADY ar waith fel y nodir isod, i sicrhau bod cymorth arbenigol yn</p>

	<p>cael ei gynllunio a'i ddarparu'n briodol i gwrdd ag anghenion y plentyn.</p> <p>Dyma egwyddorion sylfaenol y system ADY:</p> <p>(a) Gweithredu ar sail hawliau, gyda safbwyntiau, dymuniadau a theimladau'r plentyn, rhieni'r plentyn, neu berson ifanc yn ganolog wrth gynllunio a darparu cymorth; a chyda'r plentyn, rhieni'r plentyn, neu berson ifanc yn cael eu galluogi i gyfrannu cymaint â phosibl i'r broses o wneud penderfyniadau, ac yn cael hawliau effeithiol i herio penderfyniadau ADY, y Ddarpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY) a materion cysylltiedig.</p> <p>(b) Adnabod, ymyrryd ac atal yn gynnar pan nodir anghenion, a sefydlu darpariaeth ar y cyfle cyntaf, a phryd bynnag y bo modd, gan roi ymyriadau ar waith i atal ADY rhag datblygu neu waethygu.</p> <p>(c) Cydweithio ac integreiddio, gyda gwasanaethau'n gweithio mewn partneriaeth i sicrhau bod ADY yn cael eu nodi'n gynnar, a bod cymorth priodol a chydlynol yn cael ei roi ar waith i alluogi plant a phobl ifanc i gyflawni eu disgwyliadau a chael profiadau a deilliannau positif.</p> <p>d) Addysg gynhwysol, gyda mwyafrif y plant a phobl ifanc gydag ADY yn cael eu cynorthwyo i gymryd rhan lawn mewn addysg prif ffrwd, gan ddefnyddio dulliau lleoliad cyfan i fodloni anghenion dysgwyr ADY.</p> <p>(e) System ddwyieithog gyda phob cam rhesymol yn cael ei gymryd i gyflenwi DDdY yn Gymraeg i blant a phobl ifanc sydd angen cymorth cyfrwng Cymraeg, gan ganiatáu ar gyfer cynnydd yn y DDdY cyfrwng Cymraeg dros amser.</p>
<p>Mae dosbarthiadau oedran cymysg a'r amserlen yn dangos y bydd un grŵp blwyddyn ar y tro yn dod yn rhan o'r cynllun hwn. Sut fyddwn ni'n addysgu disgyblion blwyddyn 1 sydd yn y dosbarth derbyn? Rydym wedi seilio'r cynllun ar ysgol fel Plascrug, heb ystyried yr ysgolion</p>	<p>Bwriad y cyllid dirprwyedig ar gyfer swydd 0.5 yw caniatáu hyblygrwydd i ysgolion i ddarparu grwpiau dysgu priodol o fewn dosbarthiadau oedran cymysg.</p>

<p>llai (sef y rhan fwyaf yn y grŵp T2 hwn) sydd â dosbarthiadau oedran cymysg.</p>	
<p>Cymuned amrywiol</p> <p>Mae nifer o'n teuluoedd ni'n ddwyieithog yn barod, ond nid gyda Chymraeg yn ail iaith.</p>	<p>Mae'r Cyngor Sir o'r farn y bydd hyn yn cael effaith positif ar amrywiaeth ac amlddiwylliannaeth. Ni fydd iaith yr addysgu'n cael unrhyw effaith negyddol ar ddathlu amlddiwylliannaeth ac amrywiaeth ond yn hytrach, mi fydd yn atgyfnerthu ethos croesawgar cryf yr ysgol. Mae hyn hefyd yn cyd-fynd â phedwar diben y Cwricwlwm i Gymru. Cydnabyddir bod dysgu dwy iaith yn gwneud hi'n haws dysgu mwy o ieithoedd. O fewn y Maes Dysgu ar gyfer ieithoedd o fewn y cwricwlwm, mae yna ffocws ar ieithoedd, a sut maen nhw'n ein cysylltu ni. Mae bod yn amlieithog o fudd gwybyddol a chymdeithasol.</p>

Ymateb Estyn

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Sir
<p>Eglurhad pellach ar effaith y cynllun o fewn meysydd megis addysgu, safonau disgyblion, arweinyddiaeth a rheolaeth.</p>	<p>Bydd yr effaith ar y meysydd a nodir yn cael ei fonitro fel rhan o brosesau hunanwerthuso a sicrhau ansawdd yr ysgol. Mae parhau i ddatblygu darpariaeth a safonau Cymraeg yr ysgol wedi'i nodi fel blaenoriaeth o fewn cynllun datblygu'r ysgol.</p>
<p>Nid yw'r Cyngor yn nodi a oes yna leoliadau nas cynhelir yn yr ardal leol ai peidio, a ph'un ai y gallai'r lleoliadau hyn gael eu heffeithio gan y cynnig hwn.</p>	<p>Ychwanegwyd atodiad at yr ymgynghoriad a oedd yn mynd i'r afael â'r pwynt hwn a chafodd yr ymgynghoriad ei ymestyn am gyfnod o bythefnos.</p>
<p>Hyfforddiant staff</p>	<p>Mae cydweithio positif a chyd-ddealltwriaeth o flaenoriaethau'r CSCA gyda'r Cynllun Cymraeg Sabothol wedi golygu bod mwy o leoedd ar gael ar gyrsiau addas/gofynnol. Gwnaed defnydd effeithiol hefyd o grant Trochi LIC i ddatblygu sgiliau Cymraeg staff cymorth.</p>
<p>Sut fydd y cymorth ychwanegol posib ar gyfer disgyblion gydag ADY yn cael ei ddarparu pan fydd Cymraeg yn dod yn iaith gyfartal o ran y ddarpariaeth.</p>	<p>Mae'r sir wedi ymrwymo i sicrhau na fydd hyn yn broblem drwy ei chynllun datblygu ADY.</p> <p>-Cynllunio plentyn-ganolog ar waith a byddwn yn cynllunio i gwrdd ag anghenion y disgybl unigol. Mae gweithredu ADY o 0-25 yn sicrhau adnabyddiaeth gynnar, cyn</p>

	<p>oed ysgol. Mae hyn yn rhoi cyfle i gynllunio darpariaeth ac ymyrraeth briodol cyn i'r disgybl ddechrau yn yr ysgol. Bydd modd hyfforddi ac uwch-sgilio staff cyn i'r disgybl ddechrau yn yr ysgol.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pob adnodd cefnogi ADY yn cael ei ddarparu'n ddwyieithog (Canolfan Athrawon, hyfforddiant, rhaglenni ymyrraeth, llawlyfr, templedi, ac adnoddau cyfathrebu). Felly bydd pob adnodd cefnogi ar gael yn ddwyieithog. - Mi fydd ALTE lefel 3 ac uwch yn ofynnol ar gyfer pob penodiad newydd. Os nad yw hyn yn bosibl mi fydd yn rhaid cael ymrwymiad i ddysgu Cymraeg o fewn dwy flynedd o'r penodiad. - Bydd y Cyngor yn darparu hyfforddiant Cymraeg ar gyfer pob aelod staff yn dilyn eu penodiad, yn ôl yr angen. - Bydd y Cyngor yn darparu hyfforddiant gloywi iaith pellach i fireinio sgiliau Cymraeg y gweithlu presennol yn ôl yr angen.
<p>Nid yw'r cynnig wedi rhoi ystyriaeth i'r effaith ar y grŵp chwarae sydd wedi'i leoli yn yr ysgol, wrth i'r plant drosglwyddo i Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant ar gyfer eu haddysg gynnar.</p>	<p>Rydym yn cydnabod bod yna rai heriau gyda'r safle yn Ysgol Padarn Sant o ran ehangu i gynnig darpariaeth feithrin. Byddwn yn ymgymryd â gwaith dichonoldeb pellach i nodi'r opsiynau mwyaf effeithiol.</p>
<p>Nid yw'r cynnig yn nodi faint o leodedd meithrin fydd yn cael eu darparu yn Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant, p'un ai oes lle i'r disgyblion hyn, a sut allai hyn effeithio ar yr ysgol gyfan.</p>	<p>Gweler uchod. Fodd bynnag, bydd derbyn disgyblion oedran meithrin yn cynnal yr addysg yn yr ysgol ac yn sicrhau niferoedd disgyblion hyfyw. Mae hyn yn unol â nod Egwyddor Graidd 1.2.4 y ddogfen Egwyddorion Sicrhau Seilwaith Addysg Gynaliadwy (Cabinet, Mai 2023) sef 'parhau i ddatblygu'r ddarpariaeth addysg ar gyfer rhai 3 oed mewn ysgolion fel bo'n briodol'. Bydd hyn, yn unol â'r ddogfen uchod, yn helpu i sicrhau dyfodol y ddarpariaeth addysg gynradd yn yr ardal.</p>
<p>Does dim ymrwymiad i ddarparu cymorth ariannol i'r ysgol i ryddhau staff ar gyfer cynlluniau Sabothol a hyfforddiant penodol.</p>	<p>Mae grant Cymraeg mewn Addysg wedi'i ddyrannu i bob ysgol T2, ochr yn ochr â defnydd o'r Grant Trochi i ryddhau staff a darparu hyfforddiant priodol. Telir y costau cyflenwi gan gynllun Sabothol LIC a darperir</p>

	cymorth dilynol gan Dîm Datblygu'r Gymraeg.
Nid yw'r cynnig yn nodi a oes gan yr ysgol ddigon o le a darpariaeth awyr agored i gwrdd ag anghenion disgyblion 3 oed.	Nodwyd y sylw. Mae'r ysgol eisoes yn amserlennu'r ardal awyr agored sydd ar gael ar gyfer amseroedd chwarae, ac yn gwneud y mwyaf o'r ardal sydd ar gael i helpu'r disgyblion ieuengaf i ddysgu yn yr awyr agored.

Cyngor Ysgol Padarn Sant (7)

1. Pawb yn deall y cynnig. Gofynnwyd ble byddai'r feithrinfa - trafodaeth ynghylch defnydd posib o'r Grŵp Chwarae, ond esboniwyd bod y grŵp chwarae ar wahân i'r ysgol. Arweinwyr ysgol i gytuno ar leoliad.
2. Dysgu Cymraeg yn beth da - ei defnyddio'n nes ymlaen mewn bywyd e.e. ar lefel TGAU ac ar gyfer gwaith. Os ydych chi'n symud i wledydd eraill, mae angen dysgu'r iaith, pwysig iawn dysgu'r iaith ble bynnag rydych chi'n byw. Haws dysgu iaith ar oedran cynnar, yna gallwch ddewis rhwng Penglais a Phenweddig. Mae dysgu Cymraeg yn rhoi mwy o ddewis ichi.
3. Gwersi Cymraeg a gwersi 10 munud bob dydd - Patrwm yr wythnos, Criw Cymraeg, Gwasanaeth Ysgol Cymraeg, cystadlu yn Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd - enillwyr cenedlaethol, dathlu Cymreictod drwy ddiwrnodau penodol, Diwrnod Shwmae Sumae, trefnu siop ffrwythau defnyddio'r Gymraeg. Tystysgrifau'r Gymraeg bob wythnos - yna cael mynd â Dewi'r Ddraig adre am yr wythnos.
4. Pawb yn cytuno ei bod hi'n fantais siarad Cymraeg e.e. cyfathrebu â chlaf yn ei iaith gyntaf os yn gweithio mewn ysbyty, deall pwysigrwydd dechrau sgwrs yn Gymraeg, e.e mewn siopau yn y dref.
5. Pawb yn cytuno ei fod yn gynnig da iawn a'i fod yn dda dysgu Cymraeg er mwyn cael mwy o ddewisiadau. Saesneg, Ffrangeg yn ieithoedd byd-eang, pwysig dysgu ieithoedd eraill fel Cymraeg.
Athrawon - beth am yr athrawon, cyrsiau i athrawon fagu hyder. Cyrsiau i helpu rhieni a staff i ddysgu Cymraeg.

Atodiad B

Ymateb Estyn

Ymateb Estyn i'r cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith dysgu sylfaen a derbyn plant 3 blwydd oed yn rhan-amser i Ysgol Gynradd Gatholig Sant Padarn

Paratowyd yr adroddiad hwn gan Arolygwyr Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru. O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'i Chod cysylltiedig, mae'n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori i Estyn. Fodd bynnag, nid yw Estyn yn gorff y mae'n ofynnol iddo weithredu yn unol â'r Cod ac nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn o ran materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff yr ymgynghorir ag ef, bydd Estyn yn rhoi eu barn ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion yn unig.

Mae Estyn wedi ystyried yr agweddau addysgol ar y cynnig ac mae wedi llunio'r ymateb canlynol i'r wybodaeth a ddarparwyd gan y cynigiwr a gwybodaeth ychwanegol arall fel data gan Lywodraeth Cymru a barn y Consortia Rhanbarthol sy'n cyflwyno gwasanaethau gwella ysgolion i'r ysgolion yn y cynnig.

Crynodeb/Casgliad

Mae Estyn yn cydnabod y symudiadau cadarnhaol y mae'r awdurdod lleol yn eu cynnig i ddatblygu'r Gymraeg mewn ysgolion yn yr ardal. Fodd bynnag, nid oes gennym ddigon o wybodaeth i roi sylwadau ar effaith y cynllun heb fwy o eglurhad mewn meysydd, fel effaith y cynnig ar addysgu, safonau disgyblion, arweinyddiaeth a rheolaeth.

Disgrifiad a manteision

Mae'r cynigiwr wedi cynnig rhesymeg addas ar gyfer yr ymgynghoriad, gan amlinellu'r rhesymau i'r cynnig ddiwygio cyfrwng iaith dysgu sylfaen a derbyn plant 3 blwydd oed i Ysgol Gynradd Gatholig Sant Padarn yn rhan-amser. Maent hefyd wedi cyflwyno rhesymeg briodol sy'n cyd-fynd â'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA).

Mae'r awdurdod lleol wedi darparu disgrifiad priodol o fanwl o'r cynnig ac amserlen arfaethedig ar gyfer gweithredu. Nod yr amserlen yw galluogi staff yn Ysgol Gynradd Gatholig Sant Padarn i adeiladu'n systematig ar gaffaeliad disgyblion o ran y Gymraeg dros gyfnod o bedair blynedd.

Mae'r awdurdod lleol wedi amlinellu ystod o fanteision ac anfanteision y cynnig hwn yn briodol. Prif fantais y cynnig hwn yw sicrhau mwy o degwch a chysondeb ieithyddol ledled y sir. Mae hefyd yn bodloni dyheadau'r Cwricwlwm i Gymru fel bod disgyblion yn hyderus yn Gymraeg ac yn Saesneg, gan felly greu dinasyddion dwyieithog. Mae darpariaeth Grŵp Chwarae Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant ar safle'r ysgol a ddarperir gan Blynnyddoedd Cynnar Cymru. Fodd bynnag, nid yw'r Cyngor yn nodi p'un a oes lleoliadau nas cynhelir yn yr awdurdod lleol, a ph'un a allai'r lleoliadau hyn gael eu heffeithio gan y cynnig hwn.

Mae'r cynigydd wedi rhoi sylw addas i fanteision ac anfanteision y cynnig hwn a sut y bydd hyn yn effeithio ar y cyd-destun presennol. Maent wedi nodi y bydd yr ysgol yn gwneud defnydd llawn o gallu'r staff sy'n medru addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg ar hyn o bryd.

Mae'r cynigiwr wedi amlinellu nifer o risgiau ynghylch goblygiadau hyfforddi aelodau staff i safon a fydd yn eu galluogi i gynorthwyo disgyblion i ddatblygu eu medrau Cymraeg. Maent wedi mynegi pryder na fydd y cynllun Cymraeg sabothol efallai yn bodloni'r galw. Fodd bynnag, nid yw'r cynigiwr wedi cyflwyno camau lliniaru addas yn erbyn y risgiau posibl hyn.

Mae'r Cyngor wedi cydnabod y gallai'r newidiadau hyn fod yn fwy heriol i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY). Mae'n nodi y bydd yn ceisio sicrhau bod pob cam ymarferol yn cael ei gymryd i sicrhau cyn lleied o darfu ag y bo modd. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn mynd i'r afael â sut i ddiwallu'r angen posibl am gymorth ychwanegol fydd ei angen ar ddisgyblion ag ADY, efallai, pan fydd y Gymraeg yn dod yn iaith gyfartal o ran darpariaeth.

Nid yw'r cynigydd wedi cyfeirio at effaith ar ddarpariaeth y cylch chwarae a leolir yn yr ysgol wrth i blant drosglwyddo i Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant ar gyfer eu haddysg gynnar.

Mae'r cynigiwr yn nodi'n deg na fydd unrhyw newid i drefniadau teithio presennol o ganlyniad i'r ymgynghoriad hwn.

Mae'r Cyngor wedi ystyried sut bydd derbyn plant 3 blwydd oed yn rhan-amser yn effeithio ar ysgolion eraill yn yr ardal. Mae'r adroddiad yn datgan bod 52 o leoedd meithrin yn Ysgol Gymraeg Aberystwyth. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn nodi faint o leoedd meithrin fydd yn cael eu darparu yn Ysgol Gynradd Gatholig Sant Padarn, p'un a oes lle ar gyfer y disgyblion hyn, a sut gallai hyn effeithio ar yr ysgol yn gyffredinol. Mae ffigurau CYBLD ym mis Ionawr 2023 yn nodi bod 138 o ddisgyblion ar y gofrestr, gyda chapasiti ar gyfer 135 o ddisgyblion. Bydd derbyn plant 3 blwydd oed hefyd yn mynd y tu hwnt i'r capasiti yn sylweddol.

Mae'r awdurdod lleol wedi cynnal asesiad o'r effaith ar y Gymraeg ac yn ystyried y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol ar ddisgyblion hyd at saith mlwydd oed. Maent wedi cwblhau Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned cyn yr ymgynghoriad.

Mae'r Cyngor wedi rhoi ystyriaeth briodol i oblygiadau ariannol y cynnig hwn. Bydd yr awdurdod lleol yn darparu cyllid i 0.5 athrawes feithrin CALI ar gyfer yr ysgol. Fodd bynnag, nid oes ymrwymiad i ddarparu cymorth ariannol i'r ysgol ryddhau staff ar gyfer cynlluniau sabothol a hyfforddiant penodol.

Agweddau addysgol ar y cynnig

Mae'r awdurdod lleol wedi ystyried effaith y cynigion ar ansawdd a safonau a darpariaeth yn rhannol. Mae wedi cynnwys datganiadau ar safonau yn y Gymraeg o arolygiad diweddar Estyn ym mis Mehefin 2023. Mae'r adran hon yn fanwl ac yn amlinellu safonau cyrhaeddiad presennol yn y Gymraeg yn glir. Fodd bynnag, prin y mae'n cyfeirio at effaith bosibl y cynnig ar safonau yn y dyfodol.

Mae'r cynigiwr wedi ystyried effaith debygol y cynnig ar allu'r ysgol i gyflwyno'r cwricwlwm llawn yn y cyfnod dysgu sylfaen. Mae wedi nodi na ragwelir y bydd y cynnig hwn yn cael effaith negyddol ar eu gallu i gyflwyno'r cwricwlwm mewn ffordd briodol, wahaniaethol, eang ac amrywiol. Fodd bynnag, nid yw'n nodi p'un a oes

digon o ofod a darpariaeth awyr agored yn yr ysgol i ddarparu ar gyfer anghenion plant tair blwydd oed.

Mae'r awdurdod lleol wedi rhoi ystyriaeth glir i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae wedi amlinellu gweithgareddau cydweithio rhwng partneriaid a rhanddeiliaid ac wedi tanlinellu pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau lles.

Atodiad C

Rhybydd Statudol

Hysbysiad Statudol i wneud newid a reoleiddir i ysgol gymunedol a gynhelir, ysgol sefydledig, ysgol wirfoddol neu ysgol feithrin

Gan

**Gyngor Sir Ceredigion,
Gwasanaeth Ysgolion, Canolfan
Rheidol, Rhodfa Padarn,
Aberystwyth, Ceredigion, SY23
3UE**

Hysbysir drwy hyn yn unol ag adran 42 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion 2013 a'r Cod Trefniadaeth Ysgolion fod Gyngor Sir Ceredigion, ar ôl ymgynghori â'r cyfryw bersonau ag sy'n ofynnol, yn cynnig newid **Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant, Aberystwyth, SY23 1EZ** fel y bydd cyfrwng y cyfarwyddid yn y *Dysgu Sylfaen yn Gymraeg a derbyn disgyblion 3 oed yn rhan amser*. Cynhelir yr ysgol gan Gyngor Sir Ceredigion.

Cynhaliodd Gyngor Sir Ceredigion gyfnod ymgynghori cyn penderfynu cyhoeddi'r cynnig hwn. Mae adroddiad ar yr ymgynghoriad sy'n cynnwys crynodeb o'r materion a godwyd gan ymgynghoreion, ymatebion y cynigydd ac ymateb llawn Estyn ar gael ar wefan Gyngor Sir Ceredigion (www.ceredigion.gov.uk).

Cynigir gweithredu'r cynnig ar **1 Medi 2024**.

Statutory Notice to make a regulated alteration to a maintained community, foundation, voluntary or nursery school

By

**Ceredigion County Council,
Schools Service, Canolfan
Rheidol, Rhodfa Padarn,
Aberystwyth, Ceredigion, SY23
3UE**

Notice is given in accordance with section 42 of the School Standards and Organisation Act 2013 and the School Organisation Code that Ceredigion County Council, having consulted such persons as required, proposes to alter **St Padarn's Catholic Primary School, Aberystwyth, SY23 1EZ** so that the language medium in the foundation learning is Welsh and to admit 3-year old pupils on a part time basis. The school is currently maintained by Ceredigion County Council.

Ceredigion County Council undertook a period of consultation before deciding to publish this proposal. A consultation report containing a summary of the issues raised by consultees, the proposer's responses and Estyn's full response is available on Ceredigion County Council website (www.Ceredigion.gov.uk).

It is proposed to implement the proposal on **1 September 2024**

There will be 9 nursery places from September 2024. Offering access to education at 3 years of age on a part-

Bydd 9 o leoedd meithrin o fis Medi 2024. Byddai cynnig mynediad rhan amser i addysg yn 3 oed yn ehangu cyfleoedd caffael iaith disgyblion ac yn cyflwyno ecwiti darpariaeth mwy cyson o fewn yr ysgolion hynny sydd wedi eu pennu yn y categori Trosiannol 2.*

Prif nod y cynnig yw adeiladu ar y dilyniant ieithyddol cyfredol. Mae'r datblygiad yn golygu, erbyn Medi 2024, y byddai polisi addysg cyfrwng Cymraeg ar waith ar draws y Dysgu Sylfaen yn Ysgol Gatholig Padarn Sant.

Dyma'r amserlen weithredu:

Start date	School Year
Medi 2024	Derbyn disgyblion Meithrin rhan amser am y tro cyntaf
Medi 2025	Derbyn
Medi 2026	Blwyddyn 1
Medi 2027	Blwyddyn 2

Erbyn Medi 2028, byddai'r disgyblion Blwyddyn 3 yr ysgol â sail gadarn yn arbennig ar lafar a byddant yn medru adeiladu ar y sgiliau hynny tra hefyd yn datblygu eu sgiliau a'u haddysg trwy gyfrwng y Saesneg.

Gall unrhyw un wrthwynebu'r cynigion cyn pen cyfnod o 28 diwrnod o ddyddiad cyhoeddi'r cynigion hyn, hynny yw erbyn **29 Mawrth 2024**.

Dylid anfon gwrthwynebiadau at Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Ysgolion, Cyngor Sir Ceredigion,

time basis expands pupils' language attainment opportunities and provides a more equal and consistent provision within schools that have been placed in the T2 category. *

The main aim of the proposal is to build on the current linguistic progression. The development means that, by September 2024, there would be a Welsh medium education policy in place across the Foundation Learning at St Padarn's Catholic School.

The implementation timetable will be as follows:

Start date	School Year
Sept 2024	Admitting part time Nursery pupils for the first time
Sept 2025	Reception
Sept 2026	Year 1
Sept 2027	Year 2

By September 2028, the school's Year 3 pupils will have a sound foundation, especially orally, and will be able to build on those skills whilst also developing their skills and education through the medium of English.

Within a period of one 28 days of the date on which the proposal was published, that is to say by **29 March 2024** any person may object to the proposals.

Objections should be sent to:
Corporate Lead Officer for Schools,
Ceredigion County Council, Schools Service, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Aberystwyth, Ceredigion, SY23

<p>Gwasanaeth Ysgolion, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE neu ebostio: cysgapadarnsant@ceredigion.llyw.cymru</p> <p>Llofnodwyd:</p> <p>Clive Williams Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Ysgolion Ar ran Cyngor Sir Ceredigion Dyddiad: 1 Mawrth 2024</p> <p>*https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2021-12/canllawiau-ar-gategoreiddio-ysgolion-yn-ol-y-ddarpariaeth-cyfrwng-cymraeg.pdf</p>	<p>3UE or email: wesppadarnsant@ceredigion.gov.uk</p> <p>Signed:</p> <p>Clive Williams Corporate Lead Officer for Schools For Ceredigion County Council Date: 1 March 2024</p> <p>9*https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2021-12/guidance-on-school-categories-according-to-welsh-medium-provision.pdf</p>
---	---

Atodiad D

Ymatebion a gafwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori

From: [REDACTED]
Sent: 27 October 2023 13:13
To: Ceredigion language provision St Padarn
Subject: Consultation Response St Padarn's

Re: Consultation response for St Padarn's

[REDACTED] has read the consultation proposal to move early education into the school at St Padarn's Roman Catholic Primary School. We are concerned that this proposal will, over time if not immediately, have a negative impact on the viability and sustainability of the childcare provision that is in place and serves the families and communities well.

As noted in the consultation, and in the impact assessment, there is evidence to demonstrate that in addition to the Active Offer for Welsh language, St Padarn's bilingual playgroup are proactively engaged in developing increased use of Welsh. This is underpinned by the setting already achieving the Bronze Award in the Welsh Promise and embarking upon their journey towards achieving the Silver Award. The Welsh Promise has been endorsed by the Welsh Language Commissioner as a quality indicator for the use of Welsh throughout the childcare services.

Noting the current situation as outlined in section 5 of the consultation process, it is agreed that there is currently no nursery provision in the school. However, it is not agreed that creating this is the only way to teach Welsh language during early education, and 'ensuring bilingualism'. We believe this could be achieved in partnership with the bilingual playgroup remaining as the provider of the early education entitlement. Nor is it the only way the school can achieve T2 status.

The negative impact on the bilingual playgroup is already noted on page 5 of the supplementary information, where the sustainability of the setting is aligned to the funding received for early education. Given this point, and the point that staffing ratios will need to be adjusted upwards should children need to transition between the full daycare but with no indication of who will meet the additional costs for this, our primary concern is that the very existence of the childcare setting is compromised by this proposal.

Additional costs for education will be incurred by the creation of a 0.5 FTE teaching post. At a time when there are increased budgetary pressures on all local authority budgets this cost does not seem to have been considered in fullness in the proposal. If the early education service is removed from St Padarn's Bilingual Playgroup, staffing levels will be reviewed, and this may ultimately mean there are no available staff to provide any transition from school to the setting to provide the wraparound care that families need. The option to run both services in parallel providing additional choice seems surplus to the needs of the community, based on the 19 places being deemed sufficient to meet the needs of the local community. Placing wider childcare services under pressure to advantage the school's transition to T2 status could ultimately lead to the removal of any childcare due to an unsustainable business model. This would negatively impact the wider family community in Ceredigion, as wraparound and older childcare services, plus any expansion plans for Flying Start are all linked to having a sustainable and valued workforce and providers of childcare.

In line with the Welsh Government's Early Childhood Play, Learning, and Care (ECPLC) principles, our alternative suggestion would be to continue to allow St Padarn's bilingual playgroup to offer the early education entitlement. Building on the good progress demonstrated in the use of Welsh (outlined above), and the engagement of the staff team to embed Welsh language skills in practice, we suggest that with the support of Early Years Wales, and wider partners, the setting has the potential to transition towards Welsh language for the early education session. This could be developed to a full transition to Welsh services should this be a direction of travel the community and stakeholders in the setting desire. This would be supported by Early Years Wales' Welsh language team and can be mirrored in other parts of the service such as out of school hours childcare. We have evidence of successfully

Tudalen 350

working with this approach in partnership with Mudiad Meithrin in other local authority areas; helping settings transition from bilingual to immersive Welsh practice.

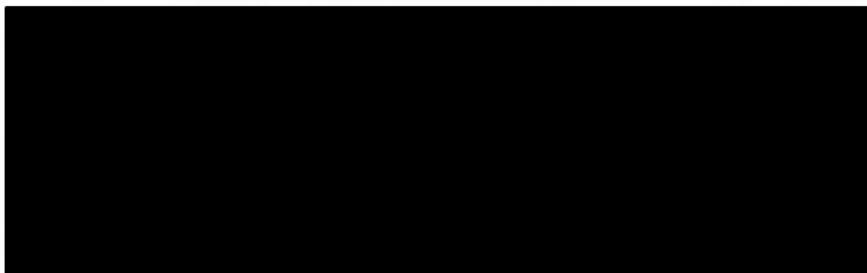
This approach limits the pressures on the setting's sustainability, ensures the continued availability of wraparound services to support the families with children in both early years, and in the primary school, and can still ensure that the school can achieve T2 status. This is not only in line with ECPLC principles but removes one additional transition in the daily experience of the child should all early education be provided within the school in the longer term. It supports an existing workforce in their own development of Welsh and their individual contributions to the 1 million Welsh speakers in Wales and avoids double funding the early education phase that is outlined in the plan.

Finally, just for clarity, St Padarn's are members of Early Years Wales. As such, they have the full support of the organisation, and the access to all resources and support staff. Prior to 2020, this would have been by purchase of a membership. However, since 2020, no fee has been charged to the setting in support of the sustainability of a vulnerable sector during both Covid-19 and the 'cost of living' challenges that arose from 2023/24. The fee for 2023/24 has been covered by our internal reserves providing some sustainability support to all our members.

Any views expressed in this email are those of the sender and may not be those of [REDACTED]. If you are not the intended recipient of this message, please advise the sender and delete.

Mae unrhyw safbwyntiau a fynegir yn yr e-bost hwn yn dod gan yr anfonwr ac nid o reidrwydd gan [REDACTED]. Os nad chi yw derbynnydd bwriadedig y negis hon, yna rhowch wybod I'r anfonwr a'i dileu.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Cyngor Sir Ceredigion

ar y

Cynnig i ddiwygio cyfrwng Iaith Dysgu Sylfaen y 5 ysgol a ganlyn; Ysgol Gynradd Cei Newydd, Ysgol Gynradd Comins Coch, Ysgol Gynradd Plascrug, Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos ac Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant a newid oed derbyn disgyblion i gynnwys disgyblion 3 oed rhan amser mewn 3 o'r ysgolion hynny, sef Ysgol Cei Newydd, Ysgol Comins Coch ac Ysgol Gatholig Padarn Sant.

15 Tachwedd 2023

1. Dymuna [redacted] diolch am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad hwn gan Gyngor Cyngor Sir Ceredigion.

Y mae cyfundrefn gynllunio addysg Gymraeg trwy'r Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn addysg yn gorfod bod yn rhan graidd o gynllunio darpariaeth addysg pob Awdurdod Lleol. Ers Medi 2022, mae Cyngor Sir Ceredigion wedi bod yn gweithredu cynllun newydd a gytunwyd gan Lywodraeth Cymru..

Cynyddu cyfleoedd i ddysgwyr fedru caffael y Gymraeg fel eu bod yn medru ei defnyddio'n rhwydd yw sail uchelgais Llywodraeth Cymru i gyrraedd miliwn o siaradwyr ac y mae dogfen gynllunio addysg Gymraeg y Llywodraeth ei hun yn nodi

"Mae Cymraeg 2050 yn glir mai trochi cyfrwng Cymraeg - sef lle mae cyfrwng yr addysgu a'r dysgu yn cael ei gyflwyno'n gyfan gwbl neu'n bennaf drwy gyfrwng y Gymraeg - yw'r model mwyaf dibynadwy ar gyfer creu siaradwyr Cymraeg gyda'r sgiliau a'r hyder i ddefnyddio'r iaith yn gyfforddus yn eu bywydau bob dydd."

(Tudalen3:

<https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2021-02/canllawiau-gynlluniau-strategol-cymraeg-addysg.pdf>)

2. Sylweddolwn faint y gwaith a ddaw wrth aildrefnu ysgolion yn yr G21ain ac yn wir y mae Sir fel Ceredigion yn cynnig her ychwanegol gyda'i natur ddaearyddol faith a gwledig. Y mae [redacted] wedi ein calonogi gan awydd y Sir i drawsnewid addysg yn y blynyddoedd cynnar i gael ei gyflwyno trwy gyfrwng y Gymraeg. Gyda gweithredu'r cynlluniau 10 mlynedd y mae cyfle gwirioneddol i wneud gwahaniaeth i hygyrchedd Addysg Gymraeg o fewn Sir Ceredigion i fwy o blant a da yw gweld bod y sir wedi cychwyn gweithredu yn

gynnar yn y cylch newydd er mwyn sicrhau gwreiddu'r uchelgais hon cyn gynted ag y bo modd.

3. Yn hytrach nag ymateb i ymgynghoriad pob ysgol yn unigol, cyfeirir ein hymateb at bob ysgol sydd yn rhan o'r ymgynghoriad hwn, gan fod pob un wedi eu nodi fel ysgolion Categori Trosiannol 2, gyda bwriad i gyfrwng dysgu bob un symud y dysgu Sylfaen i'r Gymraeg yn raddol fesul blwyddyn.
4. Mae sicrhau profiad trochi ieithyddol gyflawn i ddisgyblion yn hanfodol wrth iddynt gaffael iaith sydd nid o reidrwydd yn iaith y cartref. Mae bod mewn amgylchedd lle mae'r Gymraeg yn brif gyfrwng yr addysgu a'r hamdden, yn cynyddu'r cyfleoedd hynny'n sylweddol i sicrhau profiad trochi llawn a dwy iaith o leiaf o oedran cynnar iawn. Mae'r cynnig hwn felly'n gam allweddol i sicrhau gwell cyfleoedd i fwy o blant y sir gaffael y Gymraeg a'r Saesneg o oed cynnar.
5. Yn yr ysgolion hynny lle cynigir ychwanegiad o ddsbarth meithrin, gallwn ond canmol y cam hwn. Gwyddwn o brofiad ar draws Cymru bod cychwyn ein plant yn gynnar yn yr ysgol yn rhoi'r sail ieithyddol orau iddynt ac y mae taith at ddwyieithrwydd, ac i nifer, amlieithrwydd, tipyn yn haws yn ifanc iawn. Y mae ychwanegu dosbarth meithrin hefyd yn cynorthwyo hyfywedd y dosbarth derbyn ac yn ei sgil yr ysgol gyfan, gan fod y dosbarth meithrin yn bwydo'r derbyn yn naturiol. Yn ieithyddol, dyma yw cryfder mwyaf cychwyn yn y dosbarth meithrin, mae'r dilyniant yn naturiol i'r plentyn ac yn wir o fantais i rieni/gofalwyr i ymgartrefu mewn cymuned ysgol yn gynharach. Tybed a oes angen ffactora cynorthwydd dysgu i'r gyllideb ar gyfer yr ysgolion hyn ond ffactora hefyd yr un aelod o staff cynorthwyol i fuddion y cynlluniau hefyd?
6. Mae gan y weithred o ymgynghori'r cyfrifoldeb i fesur yr effaith ar nifer o wahanol agweddau yn cynnwys y Gymraeg a hyn ar gychwyn y broses o ymgynghori. Rhaid i Awdurdod Lleol ddangos eu bod yn llwyr ymwybodol o'r effeithiau o weithredu cynllun a fydd yn cael effaith ar gynlluniau addysg Gymraeg ac yn wir ar y gymuned ehangach. Yr ydym yn gweld bod y sir wedi creu astudiaethau effaith gofalus a thrwyadl. Tybed a fyddai cyfeiriad wedi gallu bod at fewnfudwyr a'r gefnogaeth ieithyddol ar eu cyfer hwy yn rhan o'r asesu effaith hwn fel bod cynllun clir ar sut y gellid cefnogi pawb a ddaw i fyw i'r cymunedau hyn yn y strwythurau newydd.
7. Rhaid i ni bwysleisio bod newid wedi bod yn ysbryd y CSCAU ers y weithdrefn newydd. Nid system o ymateb i'r galw am addysg Gymraeg dylai fod mwyach ond creu'r galw a symbylu twf. Rhaid i hyn ddigwydd mewn modd rhagweithiol gyda chynllunio bwriadus yn amlwg. Yn achos Ceredigion, rydych yn gwneud gosodiad cadarn am gyfrwng iaith addysg y sir yn yr ysgolion hyn ac ar y daith i wireddu'ch dyhead i bob plentyn gael y cyfle gorau i gaffael dwy iaith o leiaf. Mae hyn i'w ganmol yn fawr.
8. Byddai wedi bod o fudd i weld pa ddarpariaethau gofal plant neu gylchoedd meithrin a'u cyfrwng sydd yn nalgylch pob ysgol. Gwyddwn fod darpariaeth gofal cyn ysgol a'r gallu i deuluoedd dderbyn gofal coffleidiol yn hanfodol i ddewis rhieni. Mae hygyrchedd darpariaeth Gymraeg di-dor, a'r llwybr yr un mor glir i addysg Gymraeg yn hanfodol.

9. Byddai wedi bod yn dda hefyd i weld y cyfleoedd sydd ar gael i blant drosglwyddo i ysgolion cyfrwng Cymraeg petai rhieni'n dymuno hynny. Pa ddarpariaeth sydd ar gael ar gyfer trochwyr hwyr neu fewnfudwyr?
10. Pa gefnogaeth a roddir i ddisgyblion Cymraeg fel iaith ychwanegol (WAL) sydd yn dod i'r gymuned heb y Gymraeg a'r Saesneg?
11. Nodir yn adran 2.1 Canllawiau ar gategoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru:

Yr egwyddor o beidio a symud yn ôl

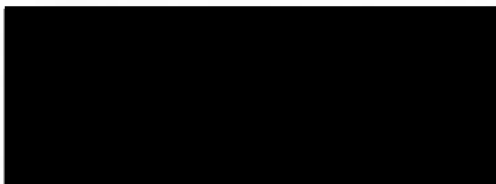
Un o'r egwyddorion craidd wrth gyflwyno'r trefniadau newydd yw na ddylai ysgolion gynnig llai o ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y dyfodol nag a wnaed yn y gorffennol. Rydym am sicrhau bod dysgwyr yn cael cymaint o gyfleoedd â phosibl i ddefnyddio eu Cymraeg mewn cymaint o gyd-destunau gwahanol â phosibl yn ystod y diwrnod ysgol. Bydd hyn yn golygu ein bod yn rhoi'r cyfle gorau i'n dysgwyr ddod yn siaradwyr Cymraeg hyderus, sy'n gallu defnyddio'r iaith ym mhob agwedd ar fywyd.

Pa gefnogaeth fydd ar gael i ysgolion i sicrhau hyn, i gynnal hyn ac yn fwy na hynny i gefnogi symud pellach ar hyn y continwwm i ysgolion petai corff llyworaethol yn dymuno hyn i'r ysgol? Wrth sefydlu sail ieithyddol gadarn i ysgol, y mae'r momentwm i ddysgu mwy yn debygol o ddatblygu'n naturiol. Pa gymorth ffurfiol fydd ar gael i'r ysgolion hyn fwrw ati felly?

Cytunwn felly gyda'r cynnig i'r newid hwn ym mhob un o'r ysgolion a ymgynghorir arnynt gan edrych ymlaen at sicrhau bod y daith drosiannol yn un sydd yn y pendraw yn sicrhau deilliannau ieithyddol cwbl ddwyieithog o leiaf i blant yr ysgolion hyn ac yn wir i holl blant Ceredigion yn y pendraw.

Byddwn yn barod i drafod ein hymateb gyda swyddogion a chynghorwyr Cyngor Sir Ceredigion ar unrhyw amser cyfleus fel arfer.

Yn ddiffuant,

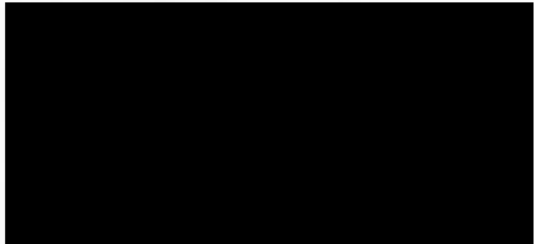
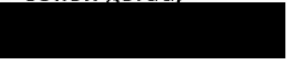
From: [Redacted]
Sent: 17 November 2023 15:20
To: Ceredigion language provision St Padarn
Subject: Ymgynghoriad ar Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant

[Dysgu pam bod hyn yn bwysig](#)

Annwyl Syr / Madam

Carwn i nodi fy mod i'n cefnogi'r cynlluniau i gynnig addysg Gymraeg i ddisgyblion 3-7 oed ac addysg feithrin yn Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant. Mae'n ddatblygiad pwysig a fydd yn cefnogi polisi Llywodraeth Cymru o gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i filiwn erbyn 2050. Drwy gydweithio â'r Coleg Cymraeg, mae Prifysgol Aberystwyth wedi ehangu ei darpariaeth Gymraeg yn helaeth dros y 10 mlynedd diwethaf. Mae'r ffigurau cyflogadwyedd yn dangos bod myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ac wedi astudio yn Gymraeg yn fwy tebygol o fod mewn gwaith lefel raddedig neu astudiaethau ôl-raddedig 6 mis ar ôl graddio na myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ond heb astudio drwy'r Gymraeg a myfyrwyr sydd ddim yn medru'r Gymraeg. Fodd bynnag, nid ydym ni wedi gweld datblygiadau tebyg mewn addysg Gymraeg yn y sector addysg orfodol yn lleol ac nid oes modd i ganran sylweddol o fyfyrwyr sy'n dod inni o ysgolion Ceredigion fanteisio ar y ddarpariaeth Gymraeg. Mae'r datblygiad hwn yn gam yn y cyfeiriad iawn wrth sicrhau bod bob person ifanc yng Ngheredigion yn gallu manteisio ar addysg cyfrwng Cymraeg o'r ysgol feithrin i'r brifysgol a thu hwnt.

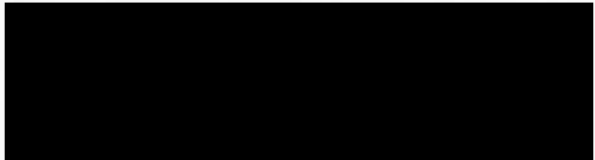
Cofion gorau,

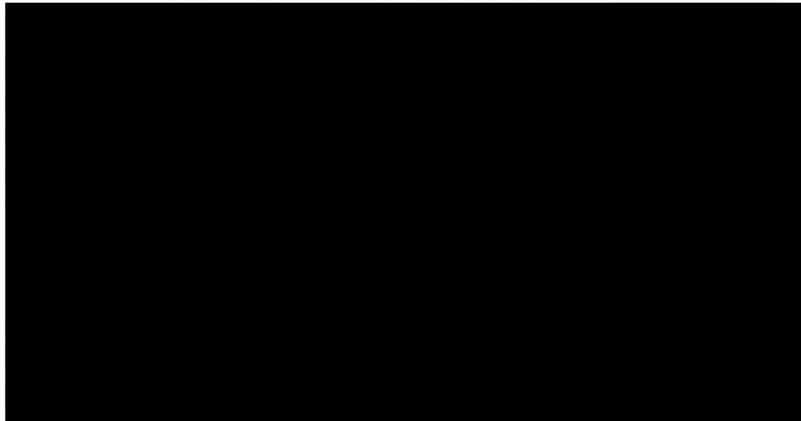

Ysgrifennwch ataf yn Gymraeg neu Saesneg

Please write to me in Welsh or English

Ymateb [redacted] ymgynghoriad ar ddiwygió cyfrwng iaith y dysgu sylfaen a derbyn yn Ysgol Gynradd Padarn Sant

Mae [redacted] n fudiad sy'n ymgyrchu'n ddi-drais dros y Gymraeg a holl gymunedau Cymru.

Mae [redacted] croesawu'r cynnig i newid cyfrwng iaith lefel 1 Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant i'r Gymraeg. Mae hyn yn bwysig iawn am y rhesymau canlynol:

Mae [redacted] yn croesawu'r cynnig i newid cyfrwng iaith lefel 1 i'r Gymraeg. Mae hyn yn bwysig iawn am y rhesymau canlynol:

- Addysg Gymraeg yw'r unig ffordd o greu siaradwyr Cymraeg hyderus. Ar hyn o bryd mae plant yn Ysgol Gynradd gatholig Padarn Sant yn colli cyfleoedd o beidio derbyn addysg cyfrwng Cymraeg. Mater o degwch yw hyn.
- Yn ogystal, yn ôl polisïau Llywodraeth Cymru mae angen newid darpariaeth addysg i fod yn gyfrwng Cymraeg fel rhan o gyfraniad y sir at sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.
- Er bod Ceredigion ymhlith y siroedd â'r ganran uchaf o siaradwyr Cymraeg mae'r tri Chyfrifiad diwethaf wedi dangos cwmp yn niferoedd a chanran siaradwyr y sir.
- Gan mai 3% o ddisgyblion Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant sy'n siarad Cymraeg gartref, yr ysgol fydd unig gyswllt nifer o blant yr ardal a'u rhieni â'r Gymraeg. Mae addysg Gymraeg yn hanfodol yn yr ardal er mwyn creu siaradwyr Cymraeg.
- Byddai newid iaith y ddarpariaeth hyd at flwyddyn 2 yn gam cychwynnol pwysig tuag at hyn gyrraedd polisïau Llywodraeth Cymru a rhoi'r Gymraeg i holl blant y sir.
- Er hynny, mae'n bwysig nodi mai cam cychwynnol ddylai hyn fod a'n bod yn disgwyl symud gweddill yr ysgol ar hyd y continwwm hefyd.
- Addysg cyfrwng Cymraeg yw'r unig ffordd o sicrhau bod ein bod ifanc yn gadael yr ysgol yn siarad y Gymraeg yn hyderus. Bydd addysg cyfrwng Gymraeg hyd at flwyddyn 2 yn sail dda i adeiladu arno felly, ond er mwyn datblygu eu sgiliau Cymraeg mae angen i blant barhau i dderbyn addysg Gymraeg.
- Mae angen newid cyfrwng addysg yr holl ysgol er mwyn galluogi disgyblion i barhau ag addysg cyfrwng Cymraeg.

- Mae Ysgol Gynradd Padarn Sant yn un o dair ysgol Saesneg sy'n bwydo dwy ysgol uwchradd. Mae ardal Aberystwyth yn eithriad o fewn Ceredigion am fod cymaint o ddisgyblion yn cael eu hamddifadu o addysg cyfrwng Cymraeg.
- Nid yn unig y byddai newid iaith Ysgol Gynradd Padarn Sant ac ysgolion cynradd Saesneg eraill yn eu cyfanrwydd yn rhoi'r Gymraeg i ragor o blant y sir, byddai hefyd o fudd i'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn nes ymlaen yn y system addysg. Mae cynnal dwy ysgol uwchradd yn yr un dref mewn sir sy'n lleihau mewn poblogaeth yn anghynaliadwy.
- Fel ad y mae, mae nifer y disgyblion yn creu her ariannol a gweithredol i Ysgol Penweddig ac yn golygu bod llai o ystod o bynciau ar gael i ddisgyblion Ysgol Penweddig nag sydd ar gael i ddisgyblion Ysgol Penglais.

Felly mae [REDACTED] yn cefnogi'r cynnigion yn gyf ac am weld polisiâu'n cael eu llunio'n fuan i gefnogi dilyniant a sicrhau bod disgyblion yn hyderus i barhau a'u haddysg trwy'r Gymraeg hyd at 18 oed. Yn benodol, dylid sicrhau bod blwyddyn 3-6 Ysgol Padarn Sant yn gyfrwng Cymraeg o fewn 3 blynedd o gyflwyno'r newidiadau a newid Ysgol Penglais yn gyfrwng Cymraeg, tra'n gwella'r cynnig Cymraeg yn Ysgol Penweddig, o fewn 7 mlynedd o gyflwyno'r newidiadau am y bydd pob ysgol sy'n eu bwydo yn ysgolion cyfrwng Cymraeg.

[REDACTED]
Tachwedd 2023

[REDACTED] 'r
ymgyngoriad ynglŷn â chyfrwng iaith
Plas Crug, Padarn Sant a Llwyn yr Eos

[REDACTED] croesawu'r
cynllun ar sail y canlynol:

- Trochi i blant dan 7 oed yw'r unig ffordd i sicrhau rhuglder, a bydd yn rhoi'r cyfleoedd, y sgiliau a'r hyder iddynt ddefnyddio'r Gymraeg.
- Bydd yn cefnogi'r diwylliant lleol
- Bydd yn rhoi'r cychwyn gorau i blant a bydd yn caniatáu iddynt aros yn yr ardal
- Bydd yn cefnogi nodau iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru

Codwyd cwestiynau ynghylch darpariaeth fwy cyfyngedig y cynllun y tu hwnt i saith oed a gwnaed yr arsylwadau canlynol:

- Mae angen ariannu'r cynllun yn iawn i gefnogi athrawon ac ysgolion
- Dylai rhieni a disgyblion gael eu cefnogi trwy fentrau fel clybiau gwaith cartref ac ati
- Mae angen i'r addysgu fod yn gyfoes gan ddefnyddio pob cyfrwng gan gynnwys y celfyddydau creadigol.

Wrth i ni edrych i'r dyfodol mae'n hanfodol bod llwybr dysgu Cymraeg gwarantedig yn ymestyn o'r sylfaen i'r chweched dosbarth a dysgu galwedigaethol ar draws y sir.

Argymhellir bod Cyngor Sir Ceredigion yn gweithio'n agos gyda sefydliadau addysg uwch a hyfforddiant athrawon, megis Prifysgol Aberystwyth a PCYDDS i:

- **lobio Llywodraeth Cymru i gymell astudio cyrsiau dysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.**
- gweithio gyda phrifysgolion i gymell myfyrwyr i fyw ac addysgu yn y sir.

Canlyniad 1: cryfhau'r geiriad fel bod pob plentyn meithrin/tair oed ...

Canlyniad 2: cryfhau'r geiriad fel bod pob derbyniad ...

[REDACTED] **Response to the consultation regarding the language medium of Plas Crug, St Padarn and Llwyn yr Eos**

[REDACTED] welcomes the plan based on the following:

- Immersion for under 7s is the only way to achieve fluency, and it will provide them with the opportunities, skills and confidence to use Welsh.
- It will support the local culture
- It will give children the best start and will allow them to stay in the area
- It will support Welsh Government's Welsh language goals

Questions were raised about the plan's more limited provision beyond the age of seven and the following observations were made:

- The plan needs to be properly funded to support teachers and schools
- Parents and pupils should be supported via initiatives such as homework clubs etc
- Teaching needs to be contemporary using all mediums including the creative arts.

As we look to the future it is essential that there is a guaranteed Welsh language learning pathway extending from foundation through to sixth form and vocational learning across the county.

It is recommended that Ceredigion County Council work closely with higher education and teacher training institutions, such as Prifysgol Aberystwyth and UWTSO to:

- lobby the Welsh government to incentivise the study of teaching courses through the medium of Welsh.
- work with universities to incentivise students to live and teach in the county.

Outcome 1: strengthen the wording so that all nursery/three-year-old ...

Outcome 2: strengthen the wording so that all reception ...

	steps outlined above to achieving outcome 7.
--	---

17. FFURFLEN YMATEB – YSGOL GYNRADD GATHOLIG PADARN SANT

Mae'r ffurflen ymateb ganlynol yn caniatáu i randdeiliaid roi sylwadau ar y prif gynnig h.y. diwygio'r Gymraeg yn y Dysgu Sylfaen ynghyd â chaniatau derbyn oedran meithrin rhan amser i'r ysgol.

SYLWADAU

Cytunaf yn gryf bod angen y datblygiadau ieithyddol a nodwyd er mwyn cynyddu medrau dwyieithog y disgyblion a sicrhau cyfleoedd ehangach iddynt yn y dyfodol.

Mae'n gyfle i gynnig mwy o ddewis iddynt a chyfrannu at fywyd mewn Cymru aml-ieithog.

Llofnod:	
Printiwch eich Enw:	
E-bost:	
Cyfeiriad:	
Dyddiad:	
Nodwch os hoffech chi gael gwybod pan fydd yr adroddiad ymgynghori'n cael ei gyhoeddi: ☐	

Sylwer, oni bai eich bod yn nodi i'r gwrthwyneb, bydd eich sylwadau ar gael i'r cyhoedd fel rhan o gofnodion ffurfiol yr ymgynghoriad.

Dychweler erbyn **Hydref 30 2023** fan bellaf at:

Ymgynghoriad CSGA, Gwasanaeth Ysgolion, 2^{il} Lawr, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Neu e-bostiwch: cysgapadarnsant@ceredigion.llyw.cymru or wesppadarnsant@ceredigion.gov.uk

Sent: 02 November 2023 17:00

To: [REDACTED]

Subject: Ychydig o Sylwadau Ynglyn At Ysgolion a'r Ddatblygiad Addysg Yng Ngheredigion

You don't often get emails from [REDACTED] [this is important](#)

Annwyl [REDACTED]

Rydw i'n gobeithio mae'r ebost hon yn ffindio chi'n iawn. Diolch yn fawr am i gyd o'r gwaith yr ydych yn ei wneud yng Ngheredigion a gyda'r Cyngor Sir.

Yn gobeithiol, byddwch chi'n hapus i ddarllen ychydig o fy syniadau a sylwaday ynglyn at y sistem addysg yng Ngheredigion. Anfonais i mewn sylwadau yn ystod cyfnod ymgynghoriad y Cynllun Strategol Cymraeg Mewn Addysg rhyw dwy flynedd nol, ac dwi'n falch i gweld bod y Cyngor wedi neud mwy ne lai popeth nes i awgrymu!

Os mae'n addas, dwi'n moyn cynnig awgrymiadau hyd yn oed mwy eithriadol ar gyfer y ddyfodol - efallai mae nhw'n cael ei ystyried yn barod gan y Cyngor Sir.

Gyda'r amser yn dod ble mae pob plentyn yng Ngheredigion yn graddio o ysgol gynradd gyfrwng Cymraeg gyda Cymraeg rhygl, mae'n diddorol i meddwl am beth byddai'n digwydd ynglyn at addysg Saesneg yn sir.

Fel dwi'n deall, bydd na dim ond un ysgol sy'n addysgu drwy'r gyfrwng y Saesneg yn y sir, sef Ysgol Penglais. Er mwyn normaleiddio'r Cymraeg fel iaith y gymuned, dwi'n moyn awgrymu bod na ffrwd Saesneg yn cael ei sefydlu ynddo fe, a hefyd bod y ffrwd Saesneg yn dechrau yn blwyddyn 9, er mwyn plant sy'n symud i'r sir yn hwyr. Ar gyfer plant sy'n symud i Ceredigion ym mlwyddyn 7 neu 8, fasai'n bosib ddarparu Addysg Drochi Ar Gyfer Hwyrddyfodiaid, fel sy'n digwydd gyda'r Saesneg er mwyn hwyrddyfodiaid i'r sistem addysg y D.U.

Gall y sir gynnig addysg gyfrwng Saesneg er mwyn plant sy'n symud i Ceredigion am 13 oed neu'n hynach, a fyddai'n ffindio'n anodd addasu mor hwyr a ddysgu'r iaith.

Beth ydych chi'n meddwl am y syniad?

Diolch yn fawr iawn a chofion

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 16 November 2023 11:28
To: Ceredigion language provision St Padarn
Subject: Ymateb i'r Ymgynghoriad

[REDACTED]

Annwyl Gyfeillion,
Diolch am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad. Carwn ddatgan fy mod yn aelod o Fforwm CSCA Ceredigion ac yn mynychu'r Fforwm fel cynrychiolydd o Brifysgol Aberystwyth. Nid yw'r ymateb hwn yn ddatganiad ar ran y Brifysgol.

Rwy'n gefnogol dros ben i'r cynnig.

Mae dogfennau'r ymgynghoriad wedi eu gosod allan yn glir ac maent yn delio'n dda gyda materion ymarferol sydd ynghlwm â newid o'r fath.

Mae'r achos o safbwynt cefnogi datblygiad ieithyddol ac addysgiadol disgyblion y dyfodol yn un hollol gadarn. Cadarn iawn hefyd yw'r rhesymeg o ran y cynnig fel rhan o amcanion CSCA Ceredigion sydd ei hun yn cefnogi nodau Llwyodaeth Cymru wrth gyflwyno'r Cwricwlwm newydd a Strategaeth Cymraeg 2050.

Yn gywir,

[REDACTED]

Y Brifysgol orau yn y DU am Ansawdd ei Dysgu a Phrofiad Myfyrwyr
Best University in the UK for Teaching Quality and Student Experience
(The Times and Sunday Times, Good University Guide 2021)

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg a Saesneg. Cewch ateb Cymraeg i bob gohebiaeth Gymraeg ac ateb Saesneg i bob gohebiaeth Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome correspondence in Welsh and English. Correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and correspondence in English will be answered in English. Corresponding in Welsh will not involve any delay.

17. FEEDBACK FORM – ST PADARN'S CATHOLIC PRIMARY SCHOOL

The following feedback form allows stakeholders to comment on the proposal i.e., amend language medium of the Foundation Learning and to admit 3-year-old pupils on a part-time basis.

COMMENT: [REDACTED] I am supportive of the change of the language category for the Foundation Learning and the introduction of nursery provision for three-year-olds. The nursery would be a great asset to have for our school and it would allow our three-year-olds to start being immersed in Welsh at an early age, which would be of great benefit in developing the bilingualism of our pupils. The governors and I believe it is essential that adequate nursery accommodation is provided, and money allocated to the budget to employ a reasonable staffing level of a 0.5 teacher plus a 0.5 teaching assistant.

There is no leeway at present to take on board an extra teaching room for the nursery without considerable investment in our school's infrastructure. Converting the staffroom into a nursery classroom has been a consideration but there are some problems with this solution. The staffroom is a multi-functional space and used as a general meeting room for ALN meetings, multiagency meetings, teaching assistant meetings, local authority meetings, governor meetings and training. The staffroom is also used by intervention groups, as a study space for teacher PPA time and a meeting place for parent/ staff discussions. If the school community were to lose the staffroom for a nursery classroom, what space would then be available to ensure the school is able to be a workable functioning space that is suitable to meet all the needs of all its members?

The library could be seen as an alternative staffroom, but it is located upstairs so there could be accessibility issues for disabled parents, carers, or staff. The library is a very small space for twenty employees to have an adequate break and lunchtime. The loss of the original staffroom would impact negatively on staff well-being. The governors and senior leadership team have recently taken many actions to support staff wellbeing and we feel it is vital that we do not unravel all this hard work by providing insufficient staff rest facilities.

We do understand there is a financial crisis at present, but the change of language category needs to be funded sufficiently. We have reached a critical point with the building at Ysgol Gatholig Padarn Sant. The roofs are near to the end of their lives and in the next 10 years, considerable funding will be required to keep the school a safe space which meets all building, health and safety and fire regulations. The governors and I are still hopeful that our school will be put forward into the next bracket for the 'twenty-first century schools project' by March 2024 and a new school with a purpose-built nursery, that meets the needs of the three-year-old pupils and the delivery of the Curriculum for Wales, will become a joyful reality.

Our PAN number was recently reviewed, and the number remained at 19 pupils for each year with a total of 134 pupils at the start of each academic year. We must ensure that short-term fixes of creating a nursery, in a school with very little space, does not become a long-term problem for the school going forward. The development of changing the language category and a providing a nursery needs to go hand in hand with the future redevelopment of the school building. We are a thriving school, with a very good Estyn report under our belt, we are at near capacity for pupil numbers and are truly committed to developing the Welsh language within our school. The provision of a carefully planned nursery space and sufficient staff training are vital steps in ensuring the change in our language status in the Foundation Learning is a success.

Tudalen 363

Signature:	
Print your Name:	
Email:	
Address:	
Date:	16.11.2023
Please indicate if you would like to be notified when the consultation is published: ☐	

Please note, unless you state otherwise, that your comments will be available to the public as part of the formal records of the consultation.

Return by 17th November at the latest to:

WESP Consultation, Ceredigion County Council, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn,

Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Or e-mail: cysgapadarnsant@ceredigion.llyw.cymru or wesppadarnsant@ceredigion.gov.uk

Response to WESP Consultation, ST Padarn's RC Primary School

With regard to the nursery and half day education of three year olds - where will the nursery be situated? There is limited space within the school grounds and we were under the impression that this would be a new building – the St Padarn's Playgroup is NOT part of the school - it is rented by the independent playgroup from a private landlord and would therefore not be appropriate to house the nursery . It appears County Council is under the impression that it is part of the school.

With regard to impact on the community - it is highly likely that St Padarn's Playgroup will close with the addition of nursery education at St Padarn's , therefore impacting directly on the available, affordable childcare provision from the age of 2 for the local community and causing the loss of jobs locally. The treasurer of the playgroup has indicated that without the three year olds the playgroup would not be financially viable. Where will you expect parents to find alternative child care? Many of our parents do not have transport and will be unable to access alternative childcare due to funding and travel implications.

The provision of a part time nursery teacher will not be adequate to educate nursery pupils - with the staffing ratio a teaching assistant will also be required. This additional cost is not identified within the consultation document. This cost should not come from the school budget.

The staff at St Padarn's are not fluent Welsh speakers except for the current reception class teacher. Teaching staff are committed to leaning Welsh – taking lessons in their own time weekly after school – but the confidence needed to prepare resources and teach a class is very different to the idea of speaking in front of colleagues in a Welsh class with a very sympathetic teacher. Even with the possibility of a sabbatical course for one term teaching staff may not be fluent enough to teach through the medium of Welsh. All the St Padarn's resources are English language so there will be a necessary financial outlay to purchase new resources such as reading schemes. I am very concerned that the standard of education would drop as the majority of our parents would not be able to support their children in the acquisition of basic literacy and numeracy skills through the medium of Welsh.

We are a Catholic school and would expect to always teach RE through the medium of English. Would this be acceptable?

The support staff are in the majority not Welsh Speaking. Of 9 support staff one is Welsh speaking and another Welsh speaker is on maternity leave. Some (4) of these staff have been offered minimal Welsh language support in the form of underfunded half term of lessons, 1 afternoon per week. These staff will not be able to support the Welsh teaching, nor support activities through the medium of Welsh if full immersion is required.

Funding is never adequate to cover the cost of any Welsh language support offered. The current 2 hours per week for Year 1/2 teacher - only 2 hours HLTA. It is proving extremely difficult to find an HLTA who is experienced so it is likely that school will have to fund a half day teacher.

Sabbatical course – the funding offered by Welsh Gov does not cover the full cost of an experienced teacher, and definitely not a replacement for ALNCO/Assistant headteacher, meaning funding will have to come out of a very tight school budget.

TA training – some additional sessions were offered but to be funded by the school.

Concern for the wellbeing of staff is high, with the forcing of Welsh learning (maybe there are staff who will be unable to learn and consequently deliver the curriculum in Welsh). What are the plans for these members of staff - are they going to be made redundant at great cost? Staff would be advised to discuss this with their union.

Choice of language to be educated through is being taken away from people who move into the area. You have not taken into account the international nature of St Padarn's school. We have many pupils who come to St Padarn's while their parents are on short term contracts at the hospital or the University. Have you considered the impact on the local community when those families do not come to Aberystwyth as their children will not be educated through the medium of English? This will not only have an effect on the local community but also on the PLAS figures at St Padarn's, causing likely redundancies of staff.

Pupils with ALN - their learning difficulties may be exacerbated when having to be taught through the medium of Welsh. Parents of pupils with ALN will not yet know their child may struggle to be taught through the medium of Welsh so are unlikely to respond to this document. We have pupils transfer to us because they are not coping with the Welsh in other local Welsh schools. You are taking away the options for them to be educated in their chosen language - UN Rights of the Child.

“30. Minority culture, language and religion

Children have the right to use their own language, culture and religion - even if these are not shared by most people in the country where they live.”

St Padarn's School has mixed age range classes and your schedule indicates that a year group at a time will come into this scheme. How will we teach the year 1 pupils who are in with the reception class? When those children move to the Year 1 and 2 class how will we teach the year 2 pupils who will be in with Welsh speaking year 1 pupils? You have based your scheme on a school such as Plascrug and not considered the smaller schools (most in this T2 group) who have mixed age range classes.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

01.10.2023

I would like to be notified when the consultation report is published -
YES

14. FEEDBACK FORM – ST PADARN'S CATHOLIC PRIMARY SCHOOL

The following feedback form allows stakeholders to comment on the proposal i.e amend language medium of the Foundation Learning and to admit 3-year-old pupils on a part-time basis.

COMMENT:

On behalf of t

Committee concerns:

- The Statutory Impact Assessment states that St Padarn's Playgroup is on the school site. This is factually incorrect as the playgroup is adjacent to the school but not part of the building and has a tenancy agreement with a private landlord.
- The lack of nursery age pupils will likely mean that St Padarn's Playgroup will no longer be financially viable. This has an effect on the current staff who will lose their job thus impacting on the local community.
- As a charity, St Padarn's is an affordable playgroup for children from 2 years of age, catering for the parents who may not be able to afford other 'business' childcare provisions in the community. This will have an impact on local families.
- The St Padarn's Playgroup runs an after-school club at St Padarn's School. This will likely close if the playgroup closes. This will have a detrimental effect on the school community.
- St Padarn's is a Flying Start playgroup which provides quality provision for the local community.
- St Padarn's is working towards providing Welsh provision, just having received the Welsh Promise Bronze Award. The staff are already actively improving their Welsh language skills.
- The 'Rights of the Child' states that the children have the right to be educated in their preferred language- what if this is English?
- We are very concerned about the well-being of the pupils who will not be able to adapt to the Welsh language, specifically those children with additional learning needs.
- We are concerned about the well-being of the families who may feel ostracised that their children are being educated through a language which family members do not feel able to support or understand.
- The local community will suffer without the choice of English language childcare for families moving into the area from abroad. These families work at the University and the hospital. Many of these families come to the 'English' playgroups for childcare and make our community diverse.
- Many of our families are already bilingual, but not with Welsh as a second language.

- The New Curriculum gives equal footing to English and Welsh and encourages another language which does not have to be either of the above.

Signature:	[Redacted]
Print your Name:	[Redacted]
E-mail:	[Redacted]
Address:	[Redacted]
Date:	28-09-2023
Please indicate if you would like to be notified when the consultation report is published:	
☐	

Please note, unless you state otherwise, that your comments will be available to the public as part of the formal records of the consultation.

Return by 30 October 2023 at the latest to:

WESP Consultation, Ceredigion County Council, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Or e-mail: cysgapadarnsant@ceredigion.llyw.cymru or wesppadarnsant@ceredigion.gov.uk

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 30 November 2023 16:49
To: Ceredigion language provision Comins Coch; Ceredigion language provision Plascrug; Ceredigion language provision Llwyny-Yr-Eos; Ceredigion language provision St Padarn
Subject: WESP Consultation

[Some people who received this message don't often get emails from [REDACTED]. Learn why this is important at <https://aka.ms/LearnAboutSenderIdentification>]

To whom it may concern,

Apologies for the lateness of this email in relation to the consultation on changing the language of teaching at Plascrug, St Padarn's, Comins Coch and Llwyn yr Eos primary schools. I hope you are still taking comments.

As a bilingual Welsh - English speaker who uses both languages daily in my work and social life, I truly appreciate the value of the Welsh language. I moved to the area at the age of 9 and attended a Welsh medium primary school and have been grateful for this opportunity since.

Within my work role, I visit all of the primary schools in the Aberystwyth area on a regular basis to support staff and children.

However, I do not agree with the change of all schools within the Aberystwyth area to Welsh medium in the Foundation Phase. My reasons for this are as follows :

- Many of the families who register their children at the above 4 schools (Plascrug and St Padarn in particular) have moved to the area from different countries across the world. Their home languages vary from Arabic, Polish, Ukrainian, Igbo, Turkish and many others. Often their parents work in the local hospital and are contributing significantly to our local economy. If they do not have the option for an English - medium school for their children, will they move to the area? Or will this put them off doing so? Alongside this, some of these parents do not have English-language skills which allow them to help their children with homework as it is. By changing this to Welsh, you would be adding an additional barrier to this.

- These 4 schools are already incorporating a good level of Welsh into their day to day routines within the classroom, more and more so over the past 2 or so years and many of the children have a good level of basic Welsh by the end of year 1/2 which they can use in basic social interactions and beyond.

-There are excellent, experienced teachers within all of these schools whose level of Welsh language may not be sufficient to teach through it day to day. It is unfair to take quality staff away from children in the earliest, and crucial years of their education because of the language they feel confident teaching in.

- For children with Additional Learning Needs (particularly in relation to language and literacy) whose home language is English / any other language other than Welsh, the priority should be developing of their home language, which they can then build additional language(s) upon, if needed. By adding Welsh into the mix, you do add a layer of complexity and issues arise about which language they should receive Additional Learning Provision through. For children whose home language is Welsh, their parents will send them to one of the many local Welsh-medium primary schools available in the area.

- Choice - the beauty of the current system is that parents have a choice. They can choose whether they want their children to receive their education through the medium of English or Welsh. This, I feel, is a real advantage in our area and families appreciate this.

Tudalen 370

I hope you can take these points into consideration and that the parents within these schools have had / will have ample opportunity to share their thoughts too, not just in writing but in well-advertised discussion forums, where accessibility is taken into consideration (easy-read information, interpreters etc.)

Yours Sincerely,

[REDACTED] (Clic 20/11/23

To whom it may concern,

I apologise if this is the incorrect method to respond to consultations, but there are no clear instructions on your website that I could find, so I hope this finds its way to the correct addressee.

In regards to the proposal to make 5 primary schools Welsh medium, I do not support this and strongly recommend the council reconsider. As an educator for over 10 years in both Welsh and English schools, and as a parent of a three year old who is soon to begin primary school on one of these schools, I am concerned this enforced Welsh language medium will ultimately lead to issues with literacy and oracy skills, which should really be the main educational focus post covid.

I am Welsh, I can speak decent Welsh, but English is my first language and the most widespread language in the world, and still the most broadly spoken language in Wales and Ceredigion specifically. There are more effective ways to encourage children to speak Welsh through second language classes, cultural classes, and bilingual streaming which don't potentially isolate a large population of the students and run the risk of them being left behind because they are being taught through a language they don't know and that will not be reinforced at home for many.

Furthermore there are very obvious logistical issues - teaching is in a recruitment crisis and to narrow the field of potential educators further has proved to be challenging on multiple schools already. I believe most parents would rather have their children taught by a trained professional who can speak conversational Welsh than an untrained teacher who can speak it fluently. Some jobs simply aren't being filled because there are no fluent Welsh applicants, and so the students are taught by non-specialist supply staff, which is obviously more detrimental to their education than having a bilingual teacher.

I support the need to embrace Welsh culture and encourage the learning of the language, but to enforce it from 3 when their cognitive abilities are still grasping the concepts of language will inevitably leave some students, particularly those with ALN, at a huge disadvantage, which doesn't seem to have been considered at all. I have seen this anecdotally already, with some students coming from English speaking households who are becoming isolated and deteriorating academically because they are unable to access the content in a lot of subjects - not because they are unintelligent, but because they can't understand. I fundamentally believe that all schools are responsible for ensuring that EVERY student has the chance to reach their potential, and yet the reports seem to spend a great deal of time considering political and financial aspects. Nowhere in the advantages/disadvantages tables does it reference pupils wellbeing or the potential impact on their literacy and oracy development.

I doubt my response will be awarded much consideration, but the need to plead this case is one of both personal and professional significance to me.

Please reconsider.

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Adroddiad yr ymgynghoriad ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen yn Ysgol Gynradd Plascrug

Pwrpas yr adroddiad: Pwrpas yr adroddiad yw rhoi cyfle i'r Cabinet ystyried adroddiad yr ymgynghoriad a chymeradwyo cyhoeddi'r hysbysiad statudol

Er: Penderfyniad

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:

Y Cynghorydd Wyn Thomas, Aelod Cabinet dros Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau

Cyflwyniad

Cynhaliwyd ymgynghoriad ffurfiol rhwng 15 Medi 2023 a 17 Tachwedd 2023 ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen.

Derbyniwyd cyfanswm o 27 ymateb yn ystod yr ymgynghoriad, ac roedd 9 o'r rhain yn cefnogi'r cynnig.

Yn dilyn cyhoeddi'r dogfennau statudol, mae adroddiad yr ymgynghoriad ynghlwm sy'n cynnwys y canlynol:

- Crynodeb o'r materion a godwyd gan yr ymgynghoreion.
- Ymateb yr Awdurdod Lleol ar ffurf eglurhad o'r pryderon a godwyd gyda rhesymau ategol.
- Ymateb Estyn i'r ymgynghoriad.
- Ymateb yr Awdurdod Lleol i adroddiad Estyn.

Atodiad A

Adroddiad yr ymgynghoriad gan gynnwys safbwyntiau'r Cyngor Ysgol.

Atodiad B

Ymateb Estyn i'r cynnig.

Atodiad C

Hysbysiad Statudol

Os bydd y Cabinet yn cymeradwyo'r cynnig, yna mae'n rhaid ei gyhoeddi ar ffurf hysbysiad statudol.

Rhaid cyhoeddi'r hysbysiad statudol ar ddiwrnod ysgol ac mae'n rhaid i bawb sydd eisiau gwrthwynebu cynnig ynghylch trefniadaeth ysgolion gael cyfle i wneud hynny, yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013. Er mwyn cael eu hystyried fel gwrthwynebiadau statudol, mae'n rhaid i'r gwrthwynebiadau gael eu cyflwyno'n ysgrifenedig neu mewn e-bost a'u hanfon i'r Awdurdod Lleol cyn pen cyfnod o 28 diwrnod a fydd yn dechrau ar y diwrnod y cyhoeddir yr hysbysiad.

Atodiad D

Yr ymatebion a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

A gwblhawyd Asesiad Effaith Integredig? Os naddo, nodwch pam.

Cwblhawyd Asesiadau Effaith ar y Gymuned, yr Iaith Gymraeg, a Chydraddoldeb fel rhan o'r ymgynghoriad statudol- [asesiadau-effaith-statudol-plascrug.pdf](https://www.ceredigion.gov.uk/asesiadau-effaith-statudol-plascrug.pdf) ([ceredigion.gov.uk](https://www.ceredigion.gov.uk))

Crynodeb o'r Asesiad Effaith Integredig:

Hirdymor: Sicrhau cynaliadwyedd hirdymor addysg yn y gymuned a sicrhau bod gan y gymuned ddiwylliant bywiog ac iaith Gymraeg sy'n ffynnu. Rhoi cyfle i ddisgyblion gyfrannu tuag at y targed a bennwyd gan Lywodraeth Cymru i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i filiwn erbyn 2050.

Cydweithio: Cynhaliwyd trafodaethau â'r Corff Llywodraethol wrth ddatblygu'r cynnig. Gwneir y penderfyniad terfynol gan y Cabinet. Mae'r ymgynghoriad yn cynnwys llawer o ymgysylltu a chyswllt gyda disgyblion, staff, Llywodraethwyr a'r gymuned.

Cynnwys: Bu'r cynnig yn destun ymgynghoriad statudol ffurfiol a oedd yn cynnwys ymgysylltu wedi'i dargedu â rhanddeiliaid.

Atal: Ymatebir i bryderon a godir drwy ymgysylltu clir a pharhaus â rhanddeiliaid a phartneriaid drwy gydol y cyfnod cynllunio ac ymgynghori.

Integreiddio: Mae'r Gymraeg yn ganolog i waith Cyngor Sir Ceredigion a'i amcanion strategol. Mae integreiddio cymunedol yn ganolog i bob ysgol, gan greu amgylchedd sy'n cefnogi diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg. Rhagwelir na fydd y cynnig yn cael unrhyw effaith negyddol.

Argymhelliad / Argymhellion:

Gofynnir i'r Aelodau ystyried y canlynol:

1. Nodi cynnwys yr adroddiad ymgynghori.
2. Cymeradwyo cyhoeddi'r hysbysiad statudol.

Rhesymau dros y penderfyniad:

Er mwyn cymeradwyo'r ddogfen ymateb i'r ymgynghoriad a chyhoeddi'r hysbysiad statudol yn unol â gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion – 011/2018

Trosolwg a Chraffu:

Cyflwynwyd i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu – 30 Mawrth 2023

Fframwaith Polisi:

Cod Trefniadaeth Ysgolion – Cod Statudol Llywodraeth Cymru – 011/2018
Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg – 2022 -2032

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Darparu'r Dechrau Gorau Mewn Bywyd a Galluogi Pobl o Bob Oed i Ddysgu

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Amherthnasol

Goblygiadau Cyfreithiol:

Amherthnasol

Goblygiadau Staffio:

Amherthnasol

Goblygiadau o ran Eiddo / Asedau:

Amherthnasol

Risg(iau):

Methu â chyflawni canlyniadau CYSGA 2022-32 os na chaiff y cynnig ei gymeradwyo.

Pwerau Statudol:

Cod Trefniadaeth Ysgolion – Cod Statudol Llywodraeth Cymru– 011/2018

Papurau Cefndir:

Amherthnasol

Atodiadau:

Atodiad A – Adroddiad yr ymgynghoriad gan gynnwys safbwyntiau'r Cyngor Ysgol

Atodiad B – Ymateb Estyn i'r cynnig

Atodiad C – Hysbysiad Statudol

Atodiad D – Yr ymatebion a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Clive Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion

Swyddog Adrodd:

Clive Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion

Dyddiad:

9 Ionawr 2024

Atodiad A

Adroddiad Ymgynghori sy'n cynnwys y sylwadau a fynegwyd gan y Cyngor Ysgol

Ymateb Cyngor Sir Ceredigion i Ymgynghoriad Ysgol Plascrug.**Sylwadau o blaid**

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Cyngor Sir
Bydd y newid yn cynyddu medrau dwyieithog disgyblion ac yn sicrhau cyfleoedd ehangach iddynt yn y dyfodol.	Nodwyd y sylw cefnogol
Bydd yn cynyddu dewis yn hytrach na lleihau dewis, a fydd yn caniatáu i ddisgyblion gyfrannu at Gymru amlieithog.	Yn cytuno – mae bod yn gwbl ddwyieithog yn cynyddu dewis yn hytrach na lleihau dewis.
Trochi yw'r unig ffordd o ddod yn rhugl ac mi fydd yn darparu cyfleoedd a sgiliau.	Nodwyd y sylw cefnogol
Mae hyn yn cefnogi diwylliant lleol ac yn annog dysgwyr i aros yn yr ardal.	Mae cadw pobl ifanc yn yr ardal yn flaenoriaeth sirol ac mae'n cyd-fynd â Strategaeth Gorfforaethol Ceredigion 2022-2027 a Chynllun Llesiant Lleol Ceredigion 2023-2028.
Mae hyn yn cefnogi'r nodau o ran y Gymraeg.	Nodwyd y sylw cefnogol
Angen cyllid priodol er mwyn llwyddo.	Bydd cyllid ar ffurf grant y Gymraeg a chymorth wedi'i ddarparu gan Athrawon Datblygu'r Gymraeg yn cael ei neilltuo i gefnogi'r cynnig.
Cymorth i rieni.	Bydd y gwersi Cymraeg ar gyfer rhieni'n parhau fel rhan o'r bartneriaeth â'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Bydd adnoddau'n dal i gael eu rhannu â rhieni drwy blatfformau'r cyfryngau cymdeithasol ac ar wefan yr ysgol.
Defnydd o ddulliau addysgu cyfoes ac eang, e.e. celfyddydau creadigol a mynegiannol.	Nodwyd y sylw
Dylai'r Cyngor ystyried llwybr dysgu Cymraeg o oedran cyn-ysgol i'r 6ed dosbarth gyda dysgu galwedigaethol.	Nodwyd y sylw
Ail-eirio ar gyfer pob plentyn meithrin / tair oed	Nodwyd y sylw
Cynnig ffrwd cyfrwng Cymraeg ym Mhenglais ac uned drochi hwyr yno.	Nodwyd yr awgrym
Cymorth ar gyfer yr ysgolion pontio hyn.	Bydd y cymorth yn barhaus a chyson yn unol â'r cynlluniau datblygu.
Cefnogaeth lwyr i'r cynllun.	Nodwyd y sylw cefnogol.

Ffigurau cyflogadwyedd Prifysgol Aberystwyth yn dangos bod myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ac wedi astudio trwy'r Gymraeg yn fwy tebygol o fod mewn gwaith lefel raddedig neu astudiaethau ôl-raddedig 6 mis ar ôl graddio na myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ond heb astudio trwy'r Gymraeg, a myfyrwyr sydd ddim yn medru'r Gymraeg.	Mae'r wybodaeth a gyflwynwyd yn ddi-ddorol a nodwyd y ffeithiau.
Mae'r cynllun yn sicrhau tegwch ieithyddol	Nodwyd y sylw
Cam cychwynnol ddylai hwn fod a dylid ystyried symud gweddill yr ysgol ar hyd y continwmm	Bydd dilyniant ieithyddol yn flaenoriaeth wrth i'r disgyblion symud drwy'r ysgol.
Mae'r achos o safbwynt cefnogi datblygiad ieithyddol ac addysgiadol disgyblion y dyfodol yn un hollol gadarn	Nodwyd y sylw cefnogol.

Sylwadau yn erbyn y cynnig

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Cyngor Sir
Hyd yn hyn, mae'r sir wedi darparu addysg cyfrwng Saesneg a chyfrwng Cymraeg ar gyfer ei phlant, ar lefel cynradd ac uwchradd. Mae hyn wedi caniatáu i rieni ddewis cyfrwng addysg eu plant. Fodd bynnag, mae'n gwbl annerbyniol bod y sir yn ystyried ei bod hi'n briodol diddymu hawliau'r rhieni hynny sydd am weld eu plant yn cael eu haddysgu trwy gyfrwng y Saesneg.	Mae Deddf Hawliau Dynol 1998 yn cael effaith gyfreithiol uniongyrchol ar gyfraith y DU mewn perthynas â hawliau dynol sydd wedi'u hamddiffyn dan y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol (ECHR). Nid yw'r hawl i addysg yn Erthygl P1-2 yn cynnwys yr hawl i gael eich addysgu yn yr iaith a ddewisir gennych, dim hyd yn oed os mai'r iaith a ffefrir yw iaith gyntaf y plentyn. Mae'r hawl i addysg yn mynd cyn belled â sicrhau yr hawl i gael eich addysgu yn "un o'r ieithoedd cenedlaethol" yn unig, gyda'r Wladwriaeth â'r hawl i ddefnyddio'i disgresiwn yn gyffredinol os bernir bod yna fwy nag un "iaith genedlaethol" i ddewis ohonynt. Fel yr unig iaith gyda statws cenedlaethol yng Nghymru, mae'r Gymraeg, yn ddiamau, yn "iaith genedlaethol" yma yng Nghymru at y diben hwn. Felly, pan fydd gwlad, fel Cymru, yn darparu addysg, mae gan ddysgwyr yr hawl i gael eu haddysgu yn o leiaf un o ieithoedd cenedlaethol y wlad honno, ond does dim hawl cyfreithiol i fynnu addysg mewn iaith

	<p>genedlaethol benodol. Lle bernir bod yna fwy nag un iaith genedlaethol, mae gan awdurdodau cyhoeddus, megis Ceredigion, ddisgresiwn cyffredinol o ran penderfynu pa un o'r ieithoedd cenedlaethol fydd y cyfrwng addysg o fewn rhanbarth neu ardal benodol. Nid yw dewisiadau ieithyddol, waeth pa mor gryf yw'r arddeliad, yn "argyhoeddiadau crefyddol ac athronyddol" at ddibenion Erthygl P1-2. Nid yw'r hawl i barch tuag at fywyd preifat a theuluol yn Erthygl 8 o'r ECHR yn gynnwys yr hawl i gael addysg yn eich iaith gyntaf.</p>
<p>Fel y gwyddoch, mae rhwng 3-8 oed yn gyfnod allweddol. Os bydd plentyn yn gwneud cynnydd sylweddol yn ystod yr adeg hon o'i fywyd mae ganddo siawns dda iawn o barhau i wneud cynnydd ardderchog yn ystod gweddill ei addysg. Mae'r holl ymchwil yn dangos beth mae synnwyr cyffredin yn ei ddweud, sef bod plentyn yn gwneud y cynnydd gorau posib os caiff ei addysgu yn ei famiaith. Yn anffodus, nid yw hyn yn flaenoriaeth i Gyngor Sir Ceredigion. Blaenoriaeth y Cyngor yw cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg serch yr ymchwil uchod ar ddatblygiad plant yn eu blynyddoedd cynnar.</p>	<p>Ym marn y Cyngor, nid yw'r polisi arfaethedig o drochi pob disgybl 3-7 oed yn y Gymraeg yn gwahaniaethu yn erbyn disgyblion sydd ddim yn siarad Cymraeg fel iaith gyntaf. Mae'r Awdurdod Lleol yn sicrhau bod pob plentyn a pherson ifanc, waeth beth yw ei iaith, yn cael cyfleoedd cyfartal i dderbyn addysg o fewn ysgolion Ceredigion.</p> <p>Gall polisi sy'n canolbwyntio'n benodol ar y Gymraeg hyd at 7 oed gael ei gyfiawnhau'n wrthrychol fel un sy'n anelu at sicrhau bod yr holl ysgolion sy'n dibynnu ar yr Awdurdod Lleol (Wladwriaeth) yn addysgu yn yr unig iaith sydd â statws swyddogol yng Nghymru, gan nodi amcan polisi Llywodraeth Cymru o gyrraedd miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.</p> <p>Does dim egwyddor gyfreithiol sy'n gosod mandad i'r perwyl bod yn rhaid i blentyn bob amser gael ei addysgu yn ei iaith gyntaf i sicrhau "budd pennaf" y plentyn. Mi all rhiant fod â barn gadarn am yr iaith yr hoffent i'w plentyn cael ei haddysgu ynddi, ond does dim egwyddor gyfreithiol, wedi'i mynegi yn nhermau "budd pennaf" neu fel arall, sy'n gwneud hi'n ofynnol i'r Awdurdod Lleol (Wladwriaeth) weithredu'n unol â'r dewis hwnnw.</p>

<p>Mi fydd penderfyniad y cyngor, yn fy marn i, yn cael effaith andwyol sylweddol ar eu datblygiad a'u rhagolygon mewn bywyd.</p>	<p>Mae tystiolaeth ar gael ledled Cymru o lwyddiant trochi ac addysg cyfrwng Cymraeg. Mae miloedd o blant o gefndiroedd di-Gymraeg yn mynychu ac yn llwyddo o fewn y system addysg hon. Nid Cymraeg yw eu hiaith gyntaf. Mae lles pob disgybl yn hollbwysig a sylfaenol, waeth beth yw cyfrwng yr iaith a chefnidir y plant. Mae disgyblion difreintiedig yn mynychu ysgolion cyfrwng Cymraeg yn eu miloedd ledled Cymru. Nid yw eu deilliannau'n is na deilliannau plant tebyg o fewn y system addysg cyfrwng Saesneg. Mae mecanweithiau cymorth ar gael iddyn nhw, p'un ai ydyn nhw'n dod o gefndir di-Gymraeg ai peidio. Does dim tystiolaeth bod y Gymraeg yn niweidiol i blant, na'i bod yn cael effaith negyddol ar eu lles. Mae tystiolaeth helaeth o ymchwil rhyngwladol yn dangos bod system drochi'n llwyddo i greu siaradwyr iaith benodol os mai'r iaith honno yw'r cyfrwng dysgu.</p>
<p>Bydd y polisi arfaethedig hwn hefyd yn cael effaith sylweddol yn y gymuned ehangach. Mae Ysbyty Cyffredinol Bronglais yn brin o staff, yn nhermau doctoriaid a nyrsys fel ei gilydd. Rydym yn dibynnu ar ddoctoriaid a nyrsys o dramor, sy'n darparu sgiliau a gofal arbennig ar gyfer ein cymuned. Mae llawer ohonynt yn dod i'r wlad hon gyda'u teuluoedd gyda'r bwriad o weld eu plant yn dod yn rhugl yn y Saesneg am mai Saesneg yw iaith ryngwladol y byd. Os yw eich plentyn yn rhugl yn, dyweder, Sbaeneg a Saesneg neu Punjabi a Saesneg, mi fydd ganddynt fantais enfawr yn y farchnad gyflogaeth yn nes ymlaen.</p> <p>Os bydd doctoriaid neu nyrsys o dramor yn ystyried symud eu teulu i Gymru ac yn cael gwybod y bydd eu plant yn cael eu haddysgu'n orfodol trwy gyfrwng y Gymraeg os byddan nhw'n dod i Aberystwyth, ond os byddan nhw'n mynd i Sir Benfro neu i Went, dyweder, y bydd ganddynt ddewis o ran p'un ai ydy eu plant yn cael eu haddysgu trwy'r Gymraeg neu'r</p>	<p>Nid ydym yn cytuno bod unrhyw symudiad graddol tuag at fod yn gwbl ddwyieithog h.y. yn gallu i siarad Cymraeg a Saesneg yn mynd i atal unrhyw un rhag symud i Geredigion. Does dim rheidrwyd ar oedolion sy'n dod i fyw a gweithio yng Ngheredigion i siarad Cymraeg. Rydym yn gobeithio bod pobl yn gweld y budd a'r gwerth o allu siarad Cymraeg a Saesneg, os ydyn nhw'n penderfynu dod yma i fyw. Mae siarad dwy iaith (neu ragor) yn norm yn y rhan fwyaf o wledydd y byd. Yn ddiamau, byddai'r mwyafrif helaeth o bobl yn gweld gwerth yn y gymdeithas ddwyieithog ac amlieithog eithriadol sy'n bodoli yng Ngheredigion. Rydym yn derbyn nad yw'r Gymraeg yn iaith ryngwladol ond mae hynny'n wir am y rhan fwyaf o ieithoedd y byd. Nid ydym yn gweld pam y dylai'r ffactor honno fod yn rhwystr i ddisgyblion yng Ngheredigion a Chymru rhag datblygu i fod yn ddinasyddion dwyieithog, sy'n siarad Cymraeg a Saesneg. Nid y bwriad yw creu siaradwyr neu gymdeithas uniaith Gymraeg. Y nod yw</p>

Saesneg, ble, dybiwch chi, fyddan nhw'n dewis?	sicrhau bod pob disgybl yn cael y cyfle i ddysgu siarad Cymraeg a Saesneg.
Mae ffyrdd mwy effeithiol o annog disgyblion i ddysgu Cymraeg.	Mae'r awdurdod yn cydnabod yr angen am agwedd eang, amlweddog tuag at ddysgu Cymraeg. Mae'r Cwricwlwm i Gymru'n canolbwyntio ar hanes a diwylliant Cymru, ochr yn ochr â dimensiynau rhyngwladol.
Materion logistaidd a materion recriwtio	Mae Deilliant 7 o'r ddogfen CSCA yn mynd i'r afael â materion staffio a chymorth i hyrwyddo'r Gymraeg a dysgu trwy gyfrwng y Gymraeg. Nid ydym yn ystyried bod swyddi staff addysgu presennol yn ysgolion Ceredigion dan unrhyw fygythiad. Y nod yw cynyddu nifer y disgyblion sy'n astudio ar gyfer cymwysterau yn y Gymraeg (fel pwnc) a phynciau trwy gyfrwng y Gymraeg. Mae pum aelod o'r staff addysgu wedi cwblhau'r cwrs Cymraeg Sabothol lefel canolradd yn llwyddiannus iawn yn ddiweddar a chawsant eu canmol am eu hyfedredd. Mae staff cymorth addysgu (13) hefyd wedi derbyn hyfforddiant datblygu'r Gymraeg ac maent yn parhau i wneud hynny i gwrdd â'u hanghenion hyfforddi.
ADY – gallu gwybyddol a dyslecsia	<p>Does dim sail i'r honiad bod dysgu iaith yn cyfrannu at broblemau dysgu neu at ddyfodol sy'n brinnach o gyfleoedd. Mae tystiolaeth ryngwladol eang yn dangos bod dwyieithrwydd ac amlieithrwydd yn cynyddu'r cyfleoedd sydd ar gael i unigolion. Fodd bynnag, bydd pob dysgwr yn cael ei gynorthwyo'n unol â'i allu a'i anghenion.</p> <p>Bydd Cyngor Sir Ceredigion yn rhoi egwyddorion y Cod ADY ar waith fel y nodir isod, i sicrhau bod cymorth arbenigol yn cael ei gynllunio a'i ddarparu'n briodol i gwrdd ag anghenion y plentyn.</p> <p>Dyma egwyddorion sylfaenol y system ADY:</p> <p>(a) Gweithredu ar sail hawliau, gyda safbwyntiau, dymuniadau a theimladau'r plentyn, rhieni'r plentyn, neu berson ifanc yn ganolog wrth gynllunio a darparu cymorth; a chyda'r plentyn, rhieni'r plentyn, neu berson ifanc yn cael eu galluogi i gyfrannu cymaint â phosibl i'r</p>

	<p>broses o wneud penderfyniadau, ac yn cael hawliau effeithiol i herio penderfyniadau ADY, y Ddarpariaeth Ddysgu Ychwanegol (DDdY) a materion cysylltiedig.</p> <p>(b) Adnabod, ymyrryd ac atal yn gynnar pan nodir anghenion, a sefydlu darpariaeth ar y cyfle cyntaf, a phryd bynnag y bo modd, gan roi ymyriadau ar waith i atal ADY rhag datblygu neu waethygu.</p> <p>(c) Cydweithio ac integreiddio, gyda gwasanaethau'n gweithio mewn partneriaeth i sicrhau bod ADY yn cael eu nodi'n gynnar, a bod cymorth priodol a chydlynol yn cael ei roi ar waith i alluogi plant a phobl ifanc i gyflawni eu disgwyliadau a chael profiadau a deilliannau positif.</p> <p>d) Addysg gynhwysol, gyda mwyafrif y plant a phobl ifanc gydag ADY yn cael eu cynorthwyo i gymryd rhan lawn mewn addysg prif ffrwd, gan ddefnyddio dulliau lleoliad cyfan i fodloni anghenion dysgwyr ADY.</p> <p>(e) System ddwyieithog gyda phob cam rhesymol yn cael ei gymryd i gyflenwi DDdY yn Gymraeg i blant a phobl ifanc sydd angen cymorth cyfrwng Cymraeg, gan ganiatáu ar gyfer cynnydd yn y DDdY cyfrwng Cymraeg dros amser.</p>
<p>Plant o aelwydydd Saesneg eu hiaith a helpu gyda gwaith cartref</p>	<p>Ni ddylai rhieni/gwarcheidwaid fod yn bryderus os na allant siarad Cymraeg gyda'u plant. Does dim angen iddyn nhw allu siarad Cymraeg er mwyn gallu anfon eu plant i addysg drochi/ysgolion cyfrwng Cymraeg. Gall rhieni/gwarcheidwaid helpu eu plant i siarad a defnyddio'r iaith. Yr ysgol fydd eu pwynt cyswllt cyntaf o hyd mewn perthynas ag addysg barhaus eu plant.</p> <p>Dylai'r ysgol allu cynorthwyo neu gynghori'r rhieni/gwarcheidwad ar y ffordd orau o helpu'u plant i gadw'u sgiliau Cymraeg. Os bydd rhieni/gwarcheidwaid yn annog eu plant i ddefnyddio'r Gymraeg wrth siarad â ffrindiau, brodyr neu chwiorydd neu aelodau eraill o'r teulu sy'n siarad Cymraeg,</p>

	<p>mi fydd hynny'n eu helpu i gadw'u sgiliau. Gall rhieni/gwarcheidwaid hefyd helpu eu plant drwy eu hannog i fynd i weithgareddau cyfrwng Cymraeg a gwyllo rhaglenni teledu Cymraeg, gwranddo ar gerddoriaeth Gymraeg, lawrlwytho apiau Cymraeg, a gall plant hŷn ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol megis Facebook a Twitter yn Gymraeg. Y peth pwysig yw bod plant yn cael cysylltiad â'r iaith mor aml â phosib. Mae amryw o daflenni gwybodaeth, fideos ac adnoddau eraill ar gael i helpu disgyblion a rhieni. Gall rhieni/gwarcheidwaid gael mwy o wybodaeth a dolenni cyswllt i sefydliadau sy'n darparu gweithgareddau i blant a phobl ifanc yn Gymraeg ar Hwb (Llywodraeth Cymru) ac ar wefan Cyngor Ceredigion. Hefyd, yng Ngheredigion mae yna dîm o staff penodol ac arbenigol yn cynorthwyo arweinwyr ysgolion, athrawon a chynorthwywyr addysgu gyda'r gwaith o gyflenwi adnoddau o'r radd flaenaf yn y ddwy iaith.</p>
<p>Lles disgyblion a'r effaith ar ddatblygiad llythrennedd a llafaredd</p>	<p>Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn gofyn bod cyrff cyhoeddus ledled Cymru (a enwir yn y ddeddf) yn gweithio gyda'i gilydd i gyflawni'r saith nod llesiant, gan gynnwys 'Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu'. Cyhoeddwyd strategaeth Cymraeg 2050 Llywodraeth Cymru yn Awst 2017. Am y tro cyntaf, gosodwyd gweledigaeth ar gyfer Cymru lle mae'r Gymraeg yn ffynnu. Un o amcanion allweddol y strategaeth yw creu system addysg statudol sy'n cynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg hyderus. I gyrraedd y nod hwn, mae gofyn cynyddu'n sylweddol y nifer o ddisgyblion sy'n cael y cyfle i ddatblygu sgiliau Cymraeg ar oedran ifanc ac yn yr ysgol, a'r cyfle i ddefnyddio'r iaith yn eu bywydau bob dydd. Dyma'r catalydd i nod Llywodraeth Cymru o gryfhau'r fframwaith deddfwriaethol sy'n cefnogi'r ffordd y cynllunnir y Gymraeg a'r ddarpariaeth Gymraeg o fewn ein system addysg statudol yng Nghymru.</p>

	<p>Mae tystiolaeth ledled Cymru'n dangos llwyddiant trochi ac addysg cyfrwng Cymraeg. Mae miloedd o blant o gefndiroedd di-gymraeg yn mynychu ac yn llwyddo o fewn y system addysg hon. Nid Cymraeg yw eu hiaith gyntaf. Mae llesiant pob disgybl yn hollbwysig a sylfaenol, waeth beth yw cyfrwng yr iaith a chefnidir y plant. Mae disgyblion difreintiedig yn mynychu ysgolion cyfrwng Cymraeg yn eu miloedd ledled Cymru. Nid yw eu deilliannau'n is na deilliannau plant tebyg o fewn y system addysg cyfrwng Saesneg. Mae mecanweithiau cymorth ar gael iddyn nhw, p'un ai ydyn nhw'n dod o gefndir di-gymraeg ai peidio. Does dim tystiolaeth bod y Gymraeg yn niweidiol i blant, na'i bod yn cael effaith negyddol ar eu lles. Mae tystiolaeth helaeth o ymchwil rhyngwladol yn dangos bod system drochi'n llwyddo i greu siaradwyr iaith benodol os mai'r iaith honno yw'r cyfrwng dysgu. Mae'r Cyngor yn cytuno gyda Llywodraeth Cymru bod y Gymraeg yn perthyn i bawb, p'un ai ydyn nhw eisoes yn byw yma neu'n dod yma i fyw, felly mae dysgu'r iaith drwy dechneg drochi'n dod yn beth naturiol a phositif. Mae'r Cyngor o'r farn na ddylid ystyried iaith, a'i defnydd fel cyfrwng dysgu ac addysgu, fel ffactor negyddol, ond yn hytrach fel un positif mewn byd amlieithog.</p>
<p>Effaith ar amlddiwylliannaeth ac amrywiaeth</p>	<p>Mae'r Cyngor Sir o'r farn y bydd hyn yn cael effaith positif ar amrywiaeth ac amlddiwylliannaeth. Ni fydd iaith yr addysgu'n cael unrhyw effaith negyddol ar ddathlu amlddiwylliannaeth ac amrywiaeth ond yn hytrach, mi fydd yn atgyfnerthu ethos croesawgar cryf yr ysgol. Mae hyn hefyd yn cyd-fynd â phedwar diben y Cwricwlwm i Gymru.</p>
<p>Sgiliau'r Gweithlu Presennol. Faint o athrawon Cymraeg sydd ar gael a pha gymorth sydd ar gael?</p>	<p>Hyd yn hyn, mae'r gweithlu presennol wedi cael cymorth gyda'u datblygiad ieithyddol personol drwy gynlluniau Sabothol. Mi fydd hyn yn parhau, ac felly hefyd y broses o ddatblygu anghenion ieithyddol staff cymorth. Mae'r anghenion ieithyddol</p>

	<p>wedi'u nodi, ac wed'u cynnwys a'u cefnogi drwy gynllun datblygu Cymraeg yr ysgol, yn unol â'r categori pontio a gytunwyd ar gyfer yr ysgol.</p> <p>Bydd y tîm Cefnogi'r Gymraeg o fewn yr awdurdod hefyd yn parhau i gynorthwyo staff ac ysgolion gyda datblygiad y Gymraeg.</p>
Methu llenwi'r ffurflen yn ddiennw.	Roedd modd llenwi'r ffurflen yn ddiennw, ac mae enwau a chyfeiriadau wedi'u dileu at ddibenion y ddogfen hon.
Yn anhapus y bydd Ysgol Plascrug yn newid i fod yn ysgol cyfrwng Cymraeg iaith gyntaf	Cafwyd cefnogaeth lawn gan y corff llywodraethu i newid y cod categoraiddio i T2 o fis Medi 2023. Mae hyn yn golygu y bydd gan yr ysgol 10 mlynedd i symud ymlaen yn ieithyddol i gyrraedd statws categori 2 (o leiaf 50% o weithgareddau ysgol y dysgwyr, cwricwlaidd ac allgyrsiol, yn Gymraeg). Trwy drochi dysgwyr yn y Gymraeg o oedran ifanc iawn, mi fydd eu sgiliau o safon ymarferol a gweithredol uwch erbyn CA2.
Ymgynghoriad heb ei ddsbarthu'n eang.	Roedd yr ymgynghoriad yn cyd-fynd â chanllawiau Llywodraeth Cymru, a chafodd ei ddsbarthu i'r holl randdeiliaid perthnasol, ysgolion a chyrff llywodraethu, yn ogystal â'r cyhoedd yn gyffredinol, am y cyfnod amser priodol, gydag estyniad pellach am bedair wythnos.
Ffrwyno diwylliant Saesneg	Nid bwriad y cynllun yw ffrwyno diwylliant Saesneg. Mae'r Cwricwlwm i Gymru'n nodi y dylid canolbwyntio ar ddiwylliannau Cymru, yn ogystal â diwylliannau eraill o bob rhan o'r byd. Fel rhan o gymuned ddwyieithog ac o fewn Maes Dysgu'r cwricwlwm, mi fydd yna le i ddiwylliant a llenyddiaeth Eingl-gymreig.
Pryd a sut oedd yna gyfle i ddisgyblion gymryd rhan yn y broses ymgynghori?	Ymwelwyd â phob ysgol dan sylw a chymerwyd nodiadau o'r cynhorau ysgol etholedig. Ymwelwyd â Phlascrug ar Hydref 12fed 2023. Mae'r ymatebion wedi'u crynhoi fel atodiad i'r ddogfen hon.
Ffrwyno'r Saesneg ac ieithoedd eraill, a fydd yn gwneud dim i'r ysgol na chydlyniad y gymuned ehangach.	Nid yw'r ymgynghoriad yn ffrwyno'r Saesneg nag unrhyw ieithoedd eraill, ond yn hyrwyddo tapestri ieithyddol y gymuned ac yn cynyddu sgiliau disgyblion. Nid yw cydlyniad cymunedol yn dibynnu ar, nac yn

	cael ei ddylanwadu gan gyfrwng iaith neu gategori ysgol.
Pam fod manylion ysgol gyfagos (Ysgol Gymraeg Aberystwyth) yn y ddogfen ymgynghori?	Mae hynny'n ofyniad dan y Cod Trefniadaeth Ysgolion.
Pryderon na fydd Saesneg yn cael ei dysgu tan lawer yn hwyrach.	Mae ysgolion Cymraeg wedi llwyddo i drochi plant yn yr iaith ac yna cyflwyno Saesneg yn nes ymlaen heb gael unrhyw effaith ar safon eu Saesneg. Does dim tystiolaeth bod addysg drochi ac addysg ddilynol cyfrwng Cymraeg yn cael effaith ar allu plant i ddarllen Saesneg. Mae nifer o sgiliau darllen yn rhai trosglwyddadwy. Mae enghreifftiau o ysgolion yn defnyddio dulliau trochi ym mhob rhan o'r byd. Mae cryn dystiolaeth ar gael am ddulliau Canada o roi addysg drochi ar waith. Mae'n dangos bod angen i ddysgwyr gael eu haddysgu'n llawn yn yr iaith darged am ddwy i dair blynedd, i sicrhau bod eu cymhwysedd yn yr iaith yn cael ei ddatblygu'n ddigonol. Yna cyflwynir iaith arall. Dyma'r patrwm a ddefnyddir yng Nghymru. Mae'n golygu bod dysgwyr yn cael eu dysgu'n gyfan gwbl yn Gymraeg hyd at, ac yn cynnwys y flwyddyn ysgol pan mae mwyafrif y dysgwyr yn troi'r saith oed. Cyflwynir Saesneg fel pwnc tua diwedd y Cyfnod Sylfaen, ac fel cyfrwng addysgu i raddau amrywiol.
Plascrug yw'r unig ysgol sy'n cynnig gwersi Cymraeg i rieni.	Mae'r sir wedi cyfrannu'n ariannol at y Ganolfan Dysgu Cymraeg yn Aberystwyth i sicrhau bod rhieni yr holl ysgolion pontio cynradd yn cael cyfle i dderbyn gwersi Cymraeg. Bydd y bartneriaeth waith hon gyda'r Ganolfan Dysgu Cymraeg yn Aberystwyth yn parhau.
Cymorth ychwanegol i ddisgyblion o gartrefi lle na siaredir Cymraeg, ac a fydd adnoddau pellach ar gael?	Yn sgil y ffaith bod y prosiect hwn wedi'i dreialu yn Ysgol Bro Pedr ers 2020, mae adnoddau cynhwysfawr ar gael i'w rhannu.
Effaith ar dderbyniadau Prifysgolion	Mae'n anodd proffwydo'r effaith, os o gwbl, ar dderbyniadau Prifysgolion.
Bydd y cynllun yn gostwng cyrhaeddiad addysgol.	Does dim tystiolaeth yn dangos bod dwyieithrwydd yn gostwng cyrhaeddiad addysgol. Mae ymchwil rhyngwladol yn awgrymu bod dwyieithrwydd /

	amlieithrwydd yn cael effaith bositif ar gyrhaeddiad addysgol.
System drochi yn y Gymraeg wedi'i dyfeisio gan Gymru, a'i gwendid yw ei bod hi'n bopeth ond systematig? Beth yw'r sylfaen tystiolaeth ar gyfer trochi?	Mae adroddiad thematig diweddaraf Estyn wedi cydnabod ei heffeithiolrwydd a'i dull systematig. Gweler uchod am drochi yng Nghnada a dull thematig Estyn.
Ansawdd yr addysgu – i ba raddau y mae athrawon Cymraeg yn athrawon da, a "bydd unrhyw un yn gwneud y tro" cyn belled â'u bod yn siarad Cymraeg.	Un rhan o statws athro cymwysedig yw'r gofyniad bod pob ymarferwr yng Nghymru'n datblygu ei sgiliau ieithyddol personol a rhai'r disgyblion yn yr ysgol. Mae'n ofynnol bod pob athro'n cyrraedd y safonau uchel hyn yn ystod ei hyfforddiant a'i yrfa.
Mi fydd hyd yn oed yn llai o amrywiaeth ymhlith athrawon ac yn arbennig athrawon o gefndiroedd/tras ethnig. Bydd hyn yn hyrwyddo agwedd ynysig, mewnbylg yn hytrach nag agwedd allblyg, agored.	Nid yw cynyddu sgiliau dwyieithog yn rhywbeth mewnbylg ond yn hytrach mae'n hyrwyddo meddwl agored ac empathi tuag at genhedloedd a diwylliannau eraill.
Does dim angen cynyddu'r ganran o blant sy'n derbyn addysg cyfrwng Cymraeg am for 73% ohonyn nhw'n gwneud hynny beth bynnag.	Mae Llywodraeth Cymru'n gosod targedau i bob Awdurdod Lleol eu cwrdd fel rhan o'i Chynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg.
Effaith ar yr economi a swyddi	Mae bod yn ddwyieithog yn cynyddu cyflogadwyedd ac mae'n anodd dirnad unrhyw effaith negyddol y bydd y cynnig hwn yn ei gael ar yr economi.
Agenda Ddiwylliannol Gul	Nod y cynllun yw gwella agweddau diwylliannol byw yng Ngheredigion. Mae hyn yn unol â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.
Pa gymorth a roddir i newydd-ddyfodiaid i'r ardal?	Ar hyn o bryd mae'r sir yn rhedeg tair canolfan drochi ar gyfer disgyblion cynradd sy'n symud i'r ardal. Mae'r rhain wedi'u lleoli yn Aberteifi, Felin-fach ac Aberystwyth.

Ymateb Estyn.

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Sir
Eglurhad pellach ar effaith y cynllun o fewn meysydd megis addysgu, safonau disgyblion, arweinyddiaeth a rheolaeth.	Bydd yr effaith ar y meysydd a nodir yn cael ei fonitro fel rhan o brosesau hunanwerthuso a sicrhau ansawdd yr ysgol.

	Mae parhau i ddatblygu darpariaeth a safonau Cymraeg yr ysgol wedi'i nodi fel blaenoriaeth o fewn cynllun datblygu'r ysgol.
Hyfforddiant staff	Mae cydweithio positif a chyddealltwriaeth o flaenoriaethau'r CSCA gyda'r Cynllun Cymraeg Sabothol wedi golygu bod mwy o leoedd ar gael ar gyrsiau addas/gofynnol. Gwnaed defnydd effeithiol hefyd o grant Trochi LIC i ddatblygu sgiliau Cymraeg staff cymorth.
Sut fydd y cymorth ychwanegol posib ar gyfer disgyblion gydag ADY yn cael ei ddarparu pan fydd Cymraeg yn dod yn iaith gyfartal o ran y ddarpariaeth.	<p>Mae'r sir wedi ymrwymo i sicrhau na fydd hyn yn broblem drwy ei chynllun datblygu ADY.</p> <p>-Cynllunio plentyn-ganolog ar waith a byddwn yn cynllunio i gwrdd ag anghenion y disgybl unigol. Mae gweithredu ADY o 0-25 yn sicrhau adnabyddiaeth gynnar, cyn oed ysgol. Mae hyn yn rhoi cyfle i gynllunio darpariaeth ac ymyrraeth briodol cyn i'r disgybl ddechrau yn yr ysgol. Bydd modd hyfforddi ac uwch-sgilio staff cyn i'r disgybl ddechrau yn yr ysgol.</p> <p>- Pob adnodd cefnogi ADY yn cael ei ddarparu'n ddwyieithog (Canolfan Athrawon, hyfforddiant, rhaglenni ymyrraeth, llawlyfr, templedi, ac adnoddau cyfathrebu). Felly bydd pob adnodd cefnogi ar gael yn ddwyieithog.</p> <p>- Mi fydd ALTE lefel 3 ac uwch yn ofynnol ar gyfer pob penodiad newydd. Os nad yw hyn yn bosibl mi fydd yn rhaid cael ymrwymiad i ddysgu Cymraeg o fewn dwy flynedd o'r penodiad.</p> <p>- Bydd y Cyngor yn darparu hyfforddiant Cymraeg ar gyfer pob aelod staff yn dilyn eu penodiad, yn ôl yr angen.</p> <p>- Bydd y Cyngor yn darparu hyfforddiant gloywi iaith pellach i fireinio sgiliau Cymraeg y gweithlu presennol yn ôl yr angen.</p>

Cyngor Ysgol Plascrug (8) 6 o'r grŵp yn amlieithog - yn siarad hyd at bedair iaith, gan gynnwys dysgu Cymraeg.

1. Pawb yn deall y cynnig.
2. Mae barn y plentyn yn bwysig, canfod bod dysgu Cymraeg yn bwysig ar gyfer gwaith pan maent yn hŷn, mwy o gyfleoedd. Hefyd, pawb yn cytuno ei bod hi'n bwysig dysgu iaith arall am fod hynny'n arwain at fwy o ddewisiadau. Yn beth da i allu deall iaith a diwylliant y wlad maent yn byw ynddi, yn gwneud hi'n haws cyfathrebu â phobl yn y gymuned.
3. Ar amserau chwarae weithiau, gwersi Cymraeg, Eisteddfodau - Cŵn Actol, Llefaru., eisteddfod ysgol, Cymro Cymraeg yr wythnos, diwrnodau Cymraeg i ddathlu Cymreictod a Shwmae Sumae, Dydd Miwsig Cymru, Dydd Gwyl Dewi, Santes Dwynwen
4. Y rhan fwyaf yn dweud o bosib, ond byddent efallai'n dychwelyd i'w gwlad enedigol. Pawb yn cytuno os ydyn nhw'n aros yng Ngheredigion/Cymru ei bod hi'n bwysig siarad iaith y wlad maent ynddi.
5. Dysgu Saesneg - ym Mlwyddyn 3 - sut fydd hyn yn digwydd - trafodaeth am y broses - cynnydd naturiol oherwydd mi fydd nifer yn siarad Saesneg gartref ac yn clywed Saesneg o'u hamgylch - gweithio tuag at fod yn naturiol ddwyieithog.
Cynorthwyo disgyblion wrth gyflwyno'r Gymraeg, defnyddio Saesneg. Y rhan fwyaf yn cytuno y byddai disgyblion yn ei chael hi'n haws dysgu Cymraeg petaent yn clywed yr iaith yn aml, yn enwedig ar oedran iau. Mae'n helpu i ddeall ieithoedd gwahanol.

Atodiad B

Ymateb Estyn

Ymateb Estyn i'r cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith dysgu sylfaen yn Ysgol Gynradd Plascrug

Paratowyd yr adroddiad hwn gan Arolygwyr Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru. O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'i Chod cysylltiedig, mae'n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori i Estyn. Fodd bynnag, nid yw Estyn yn gorff y mae'n ofynnol iddo weithredu yn unol â'r Cod ac nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn o ran materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff yr ymgynghorir ag ef, bydd Estyn yn rhoi eu barn ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion yn unig. Mae Estyn wedi ystyried yr agweddau addysgol ar y cynnig ac mae wedi llunio'r ymateb canlynol i'r wybodaeth a ddarparwyd gan y cynigiwr a gwybodaeth ychwanegol arall fel data gan Lywodraeth Cymru a barn y Consortia Rhanbarthol sy'n cyflwyno gwasanaethau gwella ysgolion i'r ysgolion yn y cynnig.

Crynodeb/Casgliad

Mae Estyn yn cydnabod y symudiadau cadarnhaol y mae'r awdurdod lleol yn eu cynnig i ddatblygu'r Gymraeg mewn ysgolion yn yr ardal. Fodd bynnag, nid oes gennym ddigon o wybodaeth i roi sylwadau ar effaith y cynllun heb fwy o eglurhad mewn meysydd, fel effaith y cynnig ar addysgu, safonau disgyblion, arweinyddiaeth a rheolaeth.

Disgrifiad a manteision

Mae'r cynigiwr wedi cynnig rhesymeg addas ar gyfer yr ymgynghoriad, gan amlinellu'r rhesymau i'r cynnig ddiwygio cyfrwng iaith dysgu sylfaen. Maent hefyd wedi cyflwyno rhesymeg briodol sy'n cyd-fynd â'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA).

Mae'r awdurdod lleol wedi darparu disgrifiad priodol o fanwl o'r cynnig ac amserlen arfaethedig ar gyfer gweithredu. Nod yr amserlen yw galluogi staff yn Ysgol Gynradd Plascrug i adeiladu'n systematig ar gaffaeliad disgyblion o ran y Gymraeg dros gyfnod o bedair blynedd.

Mae'r awdurdod lleol wedi amlinellu ystod o fanteision ac anfanteision y cynnig hwn yn briodol. Prif fantais y cynnig hwn yw sicrhau mwy o degwch a chysondeb ieithyddol ledled y sir. Mae hefyd yn bodloni dyheadau'r Cwricwlwm i Gymru fel bod disgyblion yn hyderus yn Gymraeg ac yn Saesneg, gan felly greu dinasyddion dwyieithog. Fodd bynnag, nid yw'r Cyngor yn nodi p'un a oes lleoliadau nas cynhelir yn yr awdurdod lleol, a ph'un a allai'r lleoliadau hyn gael eu heffeithio gan y cynnig hwn.

Mae'r cynigiwr wedi amlinellu nifer o risgiau ynghylch goblygiadau hyfforddi aelodau staff i safon a fydd yn eu galluogi i gynorthwyo disgyblion i ddatblygu eu medrau Cymraeg. Maent wedi mynegi pryder na fydd y cynllun Cymraeg sabothol efallai yn bodloni'r galw. Maent wedi nodi y bydd set medrau staff sy'n gallu addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg ar hyn o bryd yn cael ei defnyddio'n llawn. Fodd bynnag, nid yw'r cynigiwr wedi cyflwyno camau lliniaru addas yn erbyn y risgiau posibl hyn.

Mae'r Cyngor wedi cydnabod y gallai'r newidiadau hyn fod yn fwy heriol i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY). Mae'n nodi y bydd yn ceisio sicrhau bod pob cam ymarferol yn cael ei gymryd i sicrhau cyn lleied o darfu ag y bo modd. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn mynd i'r afael â sut i ddiwallu'r angen posibl am gymorth ychwanegol fydd ei angen ar ddisgyblion ag ADY, efallai, pan fydd y Gymraeg yn dod yn iaith gyfartal o ran darpariaeth.

Mae'r cynigiwr yn nodi'n deg na fydd unrhyw newid i drefniadau teithio presennol o ganlyniad i'r ymgynghoriad hwn.

Mae'r awdurdod lleol wedi cynnal asesiad o'r effaith ar y Gymraeg ac yn ystyried y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol ar ddisgyblion hyd at saith mlwydd oed. Maent wedi cwblhau Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned cyn yr ymgynghoriad.

Mae'r Cyngor wedi rhoi ystyriaeth briodol i oblygiadau ariannol y cynnig hwn. Bydd yr awdurdod lleol yn darparu cyllid i 0.5 athrawes feithrin CALI ar gyfer yr ysgol. Fodd bynnag, nid oes ymrwymiad i ddarparu cymorth ariannol i'r ysgol ryddhau staff ar gyfer cynlluniau sabothol a hyfforddiant penodol.

Agweddau addysgol ar y cynnig

Mae'r awdurdod lleol wedi ystyried effaith y cynigion ar ansawdd a safonau a darpariaeth yn rhannol. Mae wedi cynnwys datganiadau ar safonau yn y Gymraeg o arolygiad diweddar Estyn ym mis Mehefin 2023. Mae'r adran hon yn fanwl ac yn amlinellu safonau cyrhaeddiad presennol yn y Gymraeg yn glir. Fodd bynnag, prin y mae'n cyfeirio at effaith bosibl y cynnig ar safonau yn y dyfodol.

Mae'r cynigiwr wedi ystyried effaith debygol y cynnig ar allu'r ysgol i gyflwyno'r cwricwlwm llawn yn y cyfnod dysgu sylfaen. Mae wedi nodi na ragwelir y bydd y cynnig hwn yn cael effaith negyddol ar eu gallu i gyflwyno'r cwricwlwm mewn ffordd briodol, wahaniaethol, eang ac amrywiol.

Mae'r awdurdod lleol wedi rhoi ystyriaeth glir i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae wedi amlinellu gweithgareddau cydweithio rhwng partneriaid a rhanddeiliaid ac wedi tanlinellu pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau lles.

Atodiad C

Rhybydd Statudol

Hysbysiad Statudol i wneud newid a reoleiddir i ysgol gymunedol a gynhelir, ysgol sefydledig, ysgol wirfoddol neu ysgol feithrin

Gan

**Gyngor Sir Ceredigion,
Gwasanaeth Ysgolion, Canolfan
Rheidol, Rhodfa Padarn,
Aberystwyth, Ceredigion, SY23
3UE**

Hysbysir drwy hyn yn unol ag adran 42 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion 2013 a'r Cod Trefniadaeth Ysgolion fod Cyngor Sir Ceredigion, ar ôl ymgynghori â'r cyfryw bersonau ag sy'n ofynnol, yn cynnig newid **Ysgol Gynradd Plascrug, Abersywyth, SY23 1HL** fel y bydd cyfrwng y cyfarwyddid yn y Dysgu Sylfaen yn Gymraeg. Cynhelir yr ysgol gan Gyngor Sir Ceredigion.

Cynhaliodd Cyngor Sir Ceredigion gyfnod ymgynghori cyn penderfynu cyhoeddi'r cynnig hwn. Mae adroddiad ar yr ymgynghoriad sy'n cynnwys crynodeb o'r materion a godwyd gan ymgynghoreion, ymatebion y cynigydd ac ymateb llawn Estyn ar gael ar wefan Cyngor Sir Ceredigion (www.ceredigion.gov.uk).

Cynigir gweithredu'r cynnig ar **1 Medi 2024**.

Bydd y cynnig yn ehangu cyfleoedd caffael iaith disgyblion ac yn cyflwyno ecwiti darpariaeth mwy cyson o fewn yr

Statutory Notice to make a regulated alteration to a maintained community, foundation, voluntary or nursery school

By

**Ceredigion County Council,
Schools Service, Canolfan
Rheidol, Rhodfa Padarn,
Aberystwyth, Ceredigion, SY23
3UE**

Notice is given in accordance with section 42 of the School Standards and Organisation Act 2013 and the School Organisation Code that Ceredigion County Council, having consulted such persons as required, proposes to alter **Plascrug Primary School, Aberystwyth, SY23 1HL** so that the language medium in the foundation learning is Welsh. The school is currently maintained by Ceredigion County Council.

Ceredigion County Council undertook a period of consultation before deciding to publish this proposal. A consultation report containing a summary of the issues raised by consultees, the proposer's responses and Estyn's full response is available on Ceredigion County Council website (www.Ceredigion.gov.uk).

It is proposed to implement the proposal on **1 September 2024**.

The proposal will expand pupils' language attainment opportunities and provides a more equal and consistent

ysgolion hynny sydd wedi eu pennu yn y categori Trosiannol 2*.

Prif nod y cynnig yw adeiladu ar y dilyniant ieithyddol cyfredol. Mae'r datblygiad yn golygu, erbyn Medi 2024, y byddai polisi addysg cyfrwng Cymraeg ar waith ar draws y Dysgu Sylfaen yn Ysgol Plascrug.

Dyma'r amserlen weithredu:

Dyddiad cychwyn	Blwyddyn Ysgol
Medi 2024	Meithrin
Medi 2025	Derbyn
Medi 2026	Blwyddyn 1
Medi 2027	Blwyddyn 2

Erbyn Medi 2028, byddai'r disgyblion Blwyddyn 3 yr ysgol â sail gadarn yn arbennig ar lafar a byddant yn medru adeiladu ar y sgiliau hynny tra hefyd yn datblygu eu sgiliau a'u haddysg trwy gyfrwng y Saesneg.

Gall unrhyw un wrthwynebu'r cynigion cyn pen cyfnod o 28 diwrnod o ddyddiad cyhoeddi'r cynigion hyn, hynny yw erbyn **29 Mawrth 2024**.

Dylid anfon gwrthwynebiadau at Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Ysgolion, Cyngor Sir Ceredigion, Gwasanaeth Ysgolion, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE neu ebostio: cysgaplascrug@ceredigion.llyw.cymru

Llofnodwyd:

Clive Williams

provision within schools that have been placed in the T2 category*.

The main aim of the proposal is to build on the current linguistic progression. The development means that, by September 2024, there would be a Welsh medium education policy in place across the Foundation Learning at Plascrug School.

The implementation timetable will be as follows:

Start date	School Year
September 2024	Nursery
September 2025	Reception
September 2026	Year 1
September 2027	Year 2

By September 2028, the school's Year 3 pupils will have a sound foundation, especially orally, and will be able to build on those skills whilst also developing their skills and education through the medium of English.

Within a period of one 28 days of the date on which the proposal was published, that is to say by **29 March 2024** any person may object to the proposals.

Objections should be sent to: Corporate Lead Officer for Schools, Ceredigion County Council, Schools Service, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE or email: wesplascrug@ceredigion.gov.uk

Signed:

Clive Williams

<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Ysgolion Ar ran Cyngor Sir Ceredigion Dyddiad: 1 Mawrth 2024</p> <p>*https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2021-12/canllawiau-ar-gategoreiddio-ysgolion-yn-ol-y-ddarpariaeth-cyfrwng-cymraeg.pdf</p>	<p>Corporate Lead Officer for Schools For Ceredigion County Council Date: 1 March 2024</p> <p>*https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2021-12/guidance-on-school-categories-according-to-welsh-medium-provision.pdf</p>
--	--

Atodiad D

Ymatebion a gafwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori

C

From: [REDACTED]
Sent: 30 November 2023 16:49
To: Ceredigion language provision Comins Coch; Ceredigion language provision Plascrug; Ceredigion language provision Llwyny-Yr-Eos; Ceredigion language provision St Padarn
Subject: WESP Consultation

[Some people who received this message don't often get email [REDACTED] learn why this is important at <https://aka.ms/LearnAboutSenderIdentification>]

To whom it may concern,

Apologies for the lateness of this email in relation to the consultation on changing the language of teaching at Plascrug, St Padarn's, Comins Coch and Llwyn yr Eos primary schools. I hope you are still taking comments.

As a bilingual Welsh - English speaker who uses both languages daily in my work and social life, I truly appreciate the value of the Welsh language. I moved to the area at the age of 9 and attended a Welsh medium primary school and have been grateful for this opportunity since.

Within my work role, I visit all of the primary schools in the Aberystwyth area on a regular basis to support staff and children.

However, I do not agree with the change of all schools within the Aberystwyth area to Welsh medium in the Foundation Phase. My reasons for this are as follows :

- Many of the families who register their children at the above 4 schools (Plascrug and St Padarn in particular) have moved to the area from different countries across the world. Their home languages vary from Arabic, Polish, Ukrainian, Igbo, Turkish and many others. Often their parents work in the local hospital and are contributing significantly to our local economy. If they do not have the option for an English - medium school for their children, will they move to the area? Or will this put them off doing so? Alongside this, some of these parents do not have English-language skills which allow them to help their children with homework as it is. By changing this to Welsh, you would be adding an additional barrier to this.
- These 4 schools are already incorporating a good level of Welsh into their day to day routines within the classroom, more and more so over the past 2 or so years and many of the children have a good level of basic Welsh by the end of year 1/2 which they can use in basic social interactions and beyond.
- There are excellent, experienced teachers within all of these schools whose level of Welsh language may not be sufficient to teach through it day to day. It is unfair to take quality staff away from children in the earliest, and crucial years of their education because of the language they feel confident teaching in.
- For children with Additional Learning Needs (particularly in relation to language and literacy) whose home language is English / any other language other than Welsh, the priority should be developing of their home language, which they can then build additional language(s) upon, if needed. By adding Welsh into the mix, you do add a layer of complexity and issues arise about which language they should receive Additional Learning Provision through. For children whose home language is Welsh, their parents will send them to one of the many local Welsh-medium primary schools available in the area.
- Choice - the beauty of the current system is that parents have a choice. They can choose whether they want their children to receive their education through the medium of English or Welsh. This, I feel, is a real advantage in our area and families appreciate this.

Tudalen 399

I hope you can take these points into consideration and that the parents within these schools have had / will have ample opportunity to share their thoughts too, not just in writing but in well-advertised discussion forums, where accessibility is taken into consideration (easy-read information, interpreters etc.)

Yours Sincerely,

[Redacted]

[Redacted]

[REDACTED] (Clic 20/11/23)

To whom it may concern,

I apologise if this is the incorrect method to respond to consultations, but there are no clear instructions on your website that I could find, so I hope this finds its way to the correct addressee.

In regards to the proposal to make 5 primary schools Welsh medium, I do not support this and strongly recommend the council reconsider. As an educator for over 10 years in both Welsh and English schools, and as a parent of a three year old who is soon to begin primary school on one of these schools, I am concerned this enforced Welsh language medium will ultimately lead to issues with literacy and oracy skills, which should really be the main educational focus post covid.

I am Welsh, I can speak decent Welsh, but English is my first language and the most widespread language in the world, and still the most broadly spoken language in Wales and Ceredigion specifically. There are more effective ways to encourage children to speak Welsh through second language classes, cultural classes, and bilingual streaming which don't potentially isolate a large population of the students and run the risk of them being left behind because they are being taught through a language they don't know and that will not be reinforced at home for many.

Furthermore there are very obvious logistical issues - teaching is in a recruitment crisis and to narrow the field of potential educators further has proved to be challenging on multiple schools already. I believe most parents would rather have their children taught by a trained professional who can speak conversational Welsh than an untrained teacher who can speak it fluently. Some jobs simply aren't being filled because there are no fluent Welsh applicants, and so the students are taught by non-specialist supply staff, which is obviously more detrimental to their education than having a bilingual teacher.

I support the need to embrace Welsh culture and encourage the learning of the language, but to enforce it from 3 when their cognitive abilities are still grasping the concepts of language will inevitably leave some students, particularly those with ALN, at a huge disadvantage, which doesn't seem to have been considered at all. I have seen this anecdotally already, with some students coming from English speaking households who are becoming isolated and deteriorating academically because they are unable to access the content in a lot of subjects - not because they are unintelligent, but because they can't understand. I fundamentally believe that all schools are responsible for ensuring that EVERY student has the chance to reach their potential, and yet the reports seem to spend a great deal of time considering political and financial aspects. Nowhere in the advantages/disadvantages tables does it reference pupils wellbeing or the potential impact on their literacy and oracy development.

I doubt my response will be awarded much consideration, but the need to plead this case is one of both personal and professional significance to me.

Please reconsider.

WESP Consultation
Ceredigion County Council
Canolfan Rheidol
Rhodfa Padarn
Llanbadarn Fawr
ABERYSTWYTH
Ceredigion SY23 3UE

15 November 2023

BY EMAIL ONLY

Dear Sir

Re: School Reorganisation – Plascrug Primary School

I am writing in response to the statutory consultation. Please will you note that although the consultation document itself indicates that comments should be returned by 30 October, the council's website makes it clear that the statutory consultation period is from 15 September until 17 November. Accordingly, this response falls within the consultation period.

Hitherto, the county has provided English medium and Welsh medium education for its children both at primary and at secondary school level. This has allowed parents to choose the medium through which their children are educated. This has enabled those parents who want their children to have a fully Welsh medium education to do so and it has enabled those parents who want their children to have an English medium education to do so. The system has worked well over the years and respects the right of parents to choose the language of their children's education in a bilingual community.

For no reason other than to aspire to the Welsh Government's goal of increasing the number of Welsh speakers, the county council is cancelling English medium education for children up to the age of 7. In my view, this is a retrograde step which is not in the best interests of the children concerned. It also completely removes parental choice in a county where the majority of people are first-language English.

As you will know, the ages 3-8 are critical. If a child makes significant progress during this period of their life, they stand a very good chance of continuing to make excellent progress during the rest of their education. All the research shows what commonsense will tell you, that a child makes the best possible progress if educated in their home language. Unfortunately, this is not a priority for Ceredigion County Council. Its priority is to increase the number of Welsh speakers irrespective of the research above the development of children in their early years.

Against an educational background where Wales is performing worse than any of the other countries in the UK, it is regrettable (to put it neutrally) that Ceredigion County Council thinks the priority should be to increase the number of Welsh speakers rather than improving the education of our children. The decision by the council will, in my view, significantly adversely affect their development and their life prospects.

Moreover, the policy is foolish because the council knows that it will not work in terms of providing fully bilingual children who continue with their bilingual ability through to the end of secondary school.

When I was chair of Penglais Comprehensive School (an English medium school), we were inundated with first language Welsh children who had been educated in Welsh medium primary schools and who now wanted an English medium secondary education. I instigated optional Welsh medium lessons in a number of subjects for these children in the hope of sustaining their ability to speak Welsh. This was primarily because our testing of the children when they arrive at secondary school and 3 years later showed that their ability to speak Welsh had significantly diminished. In other words, these first language Welsh speakers from Welsh homes and from Welsh primary school lost their ability to converse as fully and as deeply in Welsh as they had when they arrived at our school. Thus, what do you think will happen if a child is simply educated in Welsh up to the age of 7 as opposed to 11, which is the case with the children who came to Penglais?

As I mentioned earlier in this letter, the council's proposed decision completely removes the right of parents to choose the medium of their children's education. In a community where there is a sizeable minority who are first language Welsh speakers but a majority of first language English speakers, it has been right to provide means of education for both groups of children. However, it is wholly wrong that the county should consider it appropriate to remove the rights of those parents who wish to see their children educated through the medium of English.

This proposed policy will also have a significant impact more widely in the community. Bronglais General Hospital, is short-staffed both in terms of doctors and nurses. We rely on foreign doctors and nurses who provide great skill and care for our community. Many of them come to this country with their families with the intention of seeing their children becoming fluent in speaking English because English is the international language of the world. If your child is fluent in, say, Spanish and English or Punjabi and English, they will have a huge advantage in the employment market later on.

If a foreign doctor or a nurse is contemplating moving their family to Wales and is told that their children are going to be compulsory educated through the medium of Welsh if they come to Aberystwyth but if they go to, say, Pembrokeshire or Gwent, they will have a choice as to whether their children are educated through English or Welsh, where do you think they would choose?

Yours sincerely

17. FEEDBACK FORM – PLASCRUG PRIMARY SCHOOL

The following feedback form allows stakeholders to comment on the proposal i.e amend language medium of the Foundation Learning.

COMMENT:

I have objections to this strategy, even though it will not directly impact my own child, who will have moved on. This is not at odds with my support for Welsh language learning as an important part of the curriculum & wider life. In brief, given the excessively limited space:

- Impact on disability: This is not accounted for in any meaningful way & the determination to discount the first language of many children who come to Plascrug is counter to the Welsh Government's statutory requirements & goal of delivering services 'ensuring that children & young people's ALN are identified early & addressed quickly to enable them to achieve their full potential', per ALN ET 2018 & ALN Code 2021. The local authority is bound by this. In our experience, it took years to identify our child's ALN through first-language education, so doing so in second-language would lead to additional delay.
- Removing the choice of one of the two official languages of Wales is counter to requirements to accorded by UNCRC & principles of equity & non-discrimination, but not limited to: Article 3 best interest of the child; Article 12 respect for views of the child; Article 23 disabled children; Article 30 right to first language of family. While fostering Welsh learning is laudable, removing language choice in Ceredigion is counter to children's rights.
- The implementation of this plan will disproportionately impact bilingual schools & Aberystwyth's distinct community & economy. Our experience of Plascrug has been of an extraordinarily diverse, welcoming & unique school built upon an ethos of inclusion & internationalism, while at the same time incorporating Welsh language, arts & culture. Its 'Excellent' Estyn rating attests to this.
- How will views of parents of children not yet in school be sought? Why was this form not able to be completed anonymously - people will be put off. Please anonymise my comments for inclusion.

Signature:	[REDACTED]
Print your Name:	[REDACTED]
E-mail:	[REDACTED]
Address:	[REDACTED]
Date:	17th November 2023
Please indicate if you would like to be notified when the consultation report is published: ☒ Yes	

Please note, unless you state otherwise, that your comments will be available to the public as part of the formal records of the consultation.

Return by 30 October 2023 at the latest to:

WESP Consultation, Ceredigion County Council, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Or e-mail: cysgaplascrug@ceredigion.llyw.cymru or wespplascrug@ceredigion.gov.uk

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 17 November 2023 08:22
To: Ceredigion language provision Plascrug
Subject: Welsh consultation Ysgol Plascrug

[REDACTED]

To whom it may concern,

I have been a parent of two boys at Plascrug school.

One of the reasons I sent my children to Plascrug and not Ysgol Gymraeg was that it is a multi-cultural school. It was very important to me that my children grow up in a world with children of different cultural backgrounds.

Plascrug embraces and celebrates this diversity, no more so than during the annual International Evening, where parents from all over the world prepare delicious, home-cooked food. It is one of the most popular events at the school.

This is why I am concerned about the proposal to turn Plascrug into a first language Welsh school.

Whilst I love the Welsh language and am keen to support Welsh culture and history, I am worried that parents who come from other countries to study or work in the UK will be put off coming to Aberystwyth. The displaced children from countries such as Syria and Ukraine who arrive with a poor grasp of English will struggle even more as they grapple with learning two new languages.

I want Aberystwyth to be a welcoming, forward-looking town. I want doctors and nurses from overseas to choose Aberystwyth to live and work. I want my children to grow up in a place where the people around them don't all look exactly the same as them.

Plascrug is a proudly international school. I want it to stay that way.

Yours faithfully

[REDACTED]

[Redacted]

From: [Redacted]
Sent: 16 November 2023 22:30
To: cysgaplascrug@ceredigion.llyw.cymru; Ceredigion language provision Plascrug
Subject: Comments on the Welsh language consultation at Plascrug

[Redacted]

Comments on the Welsh language consultation at Plascrug.

The documents say an immersive environment is best to learn the Welsh language in but that should not be at the detriment of a child learning to read and write in English as well. The documents go on to state that there will be no English language reading until the end of the foundation phase, which is going to set children back. Learning bilingually and treating the Welsh and English language equally should be the focus rather than excluding the English language.

By moving all schools in the area to Welsh-medium language is removing a parent's right to choose what they consider is best for their child and to choose what language they wish their child to learn in. The impact assessment states it will offer children additional choices of Welsh-medium education, however what it omits to say is that it is removing a child's choice of what language they learn in.

The documents also state that there will be no impact on the community. This is not correct. Consideration must be given to the effect that it will have on attracting skilled and professional workers to the area. Bronglais hospital needs to attract doctors and medical professionals to work here. If a professional looking to relocate to the area has young children, they no doubt will consider the impact of moving their family to a new location but on top of that they will need to consider whether they want their children to go through the added difficulty of moving to a school where they are taught through a different language and not having any option for their child to learn through the medium of English or bilingually. I believe this will deter some professionals from taking up employment in the area and in future years, recruitment for our hospital and doctors' surgeries will struggle. Surveys should be conducted in the local health centres to establish the views of those who have moved to the area recently to take up employment and how much their child's education and language of learning did affect or would have affected their choice had the only option been Welsh medium schools.

I hope this consultation is more than just a formality and that views/feedback from this consultation are given due consideration.

Kind regards

[Redacted]

[Redacted]

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 16 November 2023 20:32
To: cysgaplascrug@ceredigion.llyw.cymru; Ceredigion language provision Plascrug
Subject: Re: School Reorganisation Statutory Consultation Document

[REDACTED]

To whom it may concern

These comments are being submitted ahead of the Friday 17th November deadline.

My comments can be made available to the public as part of the formal records of the consultation, but ONLY on the condition that they are relayed anonymously. I do not want my name or any details attached to them. I do not understand why there is not an opportunity to respond anonymously in this consultation, why the feedback form at the back of the Statutory Consultation document is not editable, or why there is no option to submit comments via an online form. The whole consultation process seems designed to intimidate, confuse, or just generally make it difficult for individuals to return comments.

I shall restrict my comments to the proposal to amend the language medium of the Foundation Learning at Plascrug Primary School.

My son has attended that school. We could have attended Welsh medium schools located closer to our home but my wife and I chose to send him to Plascrug so he could learn through the medium of English in a large school that supports and promotes an international perspective and awareness. Other than pleasantries and some basic phrases, my wife and I do not speak Welsh and felt that we would not be able to support his learning to nearly the same level if delivered through the medium of Welsh. We also valued the very diverse international perspective and outlook of the school, where many other languages and cultures besides Welsh and English are recognised and celebrated.

We had that choice. Other parents – including friends of ours, some of whom do not speak Welsh at home – made a different choice and opted to send their child or children to a Welsh Medium school. That's great: everyone has a choice. If your proposals go ahead, you will be taking away a choice to educate your child or children primarily through the medium of English. The consultation document notes that only 3% of pupils at the school come from households that speak Welsh at home. English is one of the two official languages of Wales. I would be interested to know if it is actually legal for the local education authority to NOT provide such a choice for parents, and to NOT provide education in the day-to-day language of the majority of children, as well as many that do not even have English as first language (e.g. children born overseas and coming to Wales with highly qualified parents who have been recruited to work at the university or hospital).

Our choice to educate our child through English was vindicated when it became clear that he was struggling with aspects of reading and likely has dyslexic tendencies. The school has been excellent in providing additional support and his reading has improved dramatically in the last year and a half (in fact, in the last academic year, he won one of the school year prizes for most improved reader). If he was learning through Welsh, we highly doubt that this issue would have been diagnosed as early as it was, or diagnosed at all, and we doubt that he would have benefitted in the same way from any available support.

I can understand the desire to increase Welsh Medium provision to be seen apparently to be in line with the Wellbeing of Future Generations (Wales) Act (WBFGA) and other Welsh Government targets. But I believe your proposals to contribute to 'A Wales of Vibrant Culture and Thriving Welsh Language' through changing the language medium of the Foundation Learning are based on a partial misreading of this goal and may have a negative effect on other goals such as a 'A Wales of Cohesive Communities'. Trying to force learning through a particular language on a population that for the most part does not speak, read or write that language at home or elsewhere is a massive

experiment that seems to be proposed without any evidence (e.g. from pilot studies) that it will actually work, and blind to many of the potentially negative consequences.

Let me illustrate. I am supportive of the Welsh culture and language. I work with Welsh colleagues, have published Welsh medium books with Welsh-speaking colleagues, given bilingual talks with Welsh-speaking colleagues, and have attended some lunchtime and evening Welsh lessons. I make an effort to pronounce place names correctly, am broadly am supportive of the trends in place name changes (e.g. Bannau Brycheiniog), and have no problem with Welsh being placed first in dual language place names (e.g. Pontarfynach/Devil's Bridge). However, promotion of Welsh language should not come at the expenses of suppressing English language-based Welsh culture (yes, this exists, and recall that English the other official language of the country, spoken by a majority) and certainly not at the expense of seriously undermining - for generations to come - children's education. This will have knock-on consequences for higher school learning and eventually colleges and the university sector. In time, all these changes may well serve to undermine to aspirations to 'A Wales of Cohesive Communities'. Evidence suggests that your proposals are already having an impact on aspects of community cohesion. Many of us – including parents, as well as some teachers at the school – are deeply concerned at the divisive impact these proposals are having, and many are fearful of speaking their mind for fear of upsetting colleagues or line managers that may have different views. In short, aggressively promoting Welsh medium language learning at the expense of suppressing English and other languages will do nothing whatsoever for school or wider community cohesion.

Some specific comments on the Plascrug consultation document follow.

p.2 Outcome 2 – typo in 'transferring'

p.4 Percentage speaking Welsh at home (January 2023) = 3%. See comment above. What are the consequences of changing the language of education for the 97% that will not have the same level of home support for their learning?

p.6 "There will be an opportunity for the pupils of Plascrug Primary School to participate in the consultation process". When exactly? And how? My son has reported that no such consultation has taken place (this may or may not be the case).

p. 6 "A supplementary pupil-friendly version of this formal consultation document will be provided". When? Where is this available, or where will it be made available?

p.7-8 advantages and disadvantages. What is the evidence base for these claims? Are they based on anything more than wishful thinking, or have pilot studies be conducted? If so, where are the results published? The disadvantages list is very short, and seems to ignore the impact of limited home support for learning that can be provided to many students learning through Welsh.

p.8 "Support will be needed for vulnerable pupils or pupils with additional learning needs". Very vague. Needs details.

p.8 "It is anticipated that there would be no impact on the community as the proposal will strengthen the use of the Welsh language." Nonsense. See above. Only an aspirational positive is mentioned here and this assumes that even if (stressing 'if') children learn successfully through Welsh, then this will magically translate into wider community use of the language.

p.9 Details of affected school. Why are Ysgol Gymraeg Aberystwyth details inserted here? This is very unprofessional.

p.10 "It is not anticipated that the proposal will have a negative impact on the ability to deliver the full curriculum, as the school will be able to deliver the curriculum in an appropriate, differentiated, broad and varied way." Vague. No details. Wishful thinking. Ignores many potential negatives (e.g. lack of suitably qualified Welsh-speaking teachers, children unable to cope with complex concepts and terminology delivered in a largely unfamiliar language etc.).

p.11 "Although the change will affect all pupils, the Authority nevertheless acknowledges that it may be more challenging for some pupils with additional learning needs (ALN). Every practical step will be taken to ensure as little disruption as possible, and to assist any pupils with any changes. Pupils with current additional learning needs will continue to receive the level of support they need to meet their individual educational needs." Vague. No details. Wishful thinking.

I could add many, many more comments or questions (e.g. about the likely financial costs of this ill-conceived educational experiment) but I suspect that this would just be futile.

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 16 November 2023 19:56
To: cysgaplascrug@ceredigion.llyw.cymru; Ceredigion language provision Plascrug
Subject: Statutory consultation reply - Plascrug school

[REDACTED]

To whom it may concern,

I am writing in response to the consultation around changing the medium of education in Plascrug school in the younger years from English to Welsh.

I have two children currently in those years in the school, and one who will enter in a few years.

I will start by saying I very much believe in giving children the ability to be bilingual. Especially in a country with multiple languages used, it would be a massive shame to miss that opportunity. And clearly the early years are the time to expose children to multiple languages; they absorb the languages much easier, being bilingual becomes a normal way of life for them.

Plascrug does already offer a WONDERFUL environment where many languages are cherished and taught. There are families from many cultures and the children learn a lot about that both formally and informally.

My concerns are that whilst currently children are learning some Welsh alongside their English, that this change would mean they were learning Welsh at the detriment of a second language. For instance my five year old has done phonics in both languages and now has reading books in both. My understanding is the English would not be taught till much later, which I don't think should be the case.

Equally, I feel having the choice of a school based in English language taken away from the parents of Aberystwyth is not positive. We personally chose it as we felt our eldest would settle significantly better in a language she already knew, compared to being 3 years old, thrown into a room of strangers and not understanding the language being spoken either. From what I can see the way Welsh is integrated in the nursery class currently is meeting needs on both sides, supporting a huge transition for such young children and letting them hear and successfully learn some Welsh.

As a school I believe they are already very active in teaching Welsh language, the only school I am aware of offering Welsh lessons to parents, involving the Urdd. As a family we are learning together and trying to provide experiences for our children to be bilingual.

If it were to come in parents would need significantly more assistance in supporting their child's education. Parents play such a vital role in a child's learning and this is another reason as a family we chose Plascrug, as an English first language family we didn't feel we would be able to engage well enough to support them adequately.

I am in support of more Welsh being used more within the younger years of Plascrug, however I don't feel the level of Welsh, at the detriment to the ability to teach in both languages would be correct for Plascrug school.

Kind regards,
[REDACTED]

[Redacted]

From: [Redacted]
Sent: 10 November 2023 17:48
To: Ceredigion language provision Plascrug
Subject: Plascrug school language consultation

[Redacted]

I wish to make comments with regards to the language consultation for Plascrug school.

I don't feel that the current consultation has fully recognised the unique population of Plascrug school. As mentioned in the document, only 3,% of the pupils at Plascrug speak Welsh at home. However, a significantly higher number of pupils speak other home languages, and therefore are reaping the benefits of bilingualism despite attending an English language school.

Further to this, the document states that
"It is anticipated that there would be no impact on the community as the proposal will strengthen the use of the Welsh language."

Surely the assessment should consider the impact on the whole community, not only the Welsh-speakers? Being situated in Aberystwyth town, Plascrug school is attended by many children of staff at Aberystwyth University and Bronglais hospital. The recruitment difficulties in the local NHS are well publicised. It is possible that removing the option of an English language education may be a disincentive to potential incomers. Therefore I believe that the possibility of a negative affect on the Aberystwyth community should be considered.

As the parent of a Plascrug pupil who speaks only English, I would be delighted if my child had a greater opportunity to learn Welsh.

I chose the school despite the reduced opportunity for Welsh education, but because of its reputation of being a welcoming and inclusive school with a strong community spirit. I am concerned that the changes propose may have a negative impact on these aspects of the school character.

I would suggest that rather than removing the option of English education, the council should consider offering a choice to parents. Plascrug school is a large school, and perhaps a dual stream of English/bilingual education could be offered?

Yours faithfully
[Redacted]

17. FEEDBACK FORM – PLASCRUG PRIMARY SCHOOL

The following feedback form allows stakeholders to comment on the proposal i.e amend language medium of the Foundation Learning.

COMMENT:

We support the drive towards a bilingual country and the efforts of the education teams to support this.

Plascrug Primary School has developed a strong international community, creating a hub of diversity and enabled many families to become part of the towns culture and make it their home. The attraction of this school has been welcoming as well as providing the children a bilingual environment, it is the school of choice for incoming NHS workers and those studying for higher degrees at the university (often for relatively short periods, already disrupting child education). We do have Welsh speaking schools in the community, which are well respected. In order to take the agenda forward the education board needs to consider the wider impacts to the community and the options available to all parents so that we can move at a speed that is welcomed by all.

1. Within the proposal it is not clear the additional support that will be provided to those students that do not come from a home where Welsh is spoken. It is recognised in the report that the language is not spoken as much as desired by the government, but it is also recognised that pupil attainment is best where the parents are engaged and able to add additional support that that provided by the school. Is there a risk of weakening the child success and engagement?

Will further resources be made available to those who do not come from a Welsh speaking home?

2. The current public services are struggling to attract enough Doctors and Nurses. Most of those we wish to relocate to the area will not be Welsh speakers, many of whom have young families. Where they have the option to locate elsewhere without the challenge of language to their children, perhaps only a few years, might this exacerbate the recruitment issues?

What is the expected impact to the wider community on recruitment from this change?

3. Aberystwyth University attracts many young professionals studying higher Degrees, often with young families, where studying in other locations will not have the same language changes to family members

What is the the expected impact to University admissions from these changes?

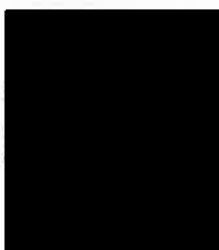
Signature:	
Print your Name:	
E-mail:	
Address:	
Date:	30/10/2023
Please indicate if you would like to be notified when the consultation report is published: ☒	

Please note, unless you state otherwise, that your comments will be available to the public as part of the formal records of the consultation.

Return by 30 October 2023 at the latest to:

WESP Consultation, Ceredigion County Council, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Or e-mail: cysgaplascrug@ceredigion.llyw.cymru or wespplascrug@ceredigion.gov.uk

The Foundation Phase and equity.

Teaching the Foundation Phase through the medium of Welsh will have a detrimental impact on children's development of English oracy and literacy this will for some pupils have a profound negative impact on their educational achievement. The Foundation Phase programme was developed to narrow the educational attainment gap and increase equality in education in Wales. The proposed are working against these core ideals of the Foundation Phase programme. For many pupils in English medium schools Welsh is not their native language and education delivered in only Welsh will inevitable be hard to access for these pupils. There is a real concern, should this proposal go ahead, that it will lead to educational disengagement and lower educational attainment the consideration of this risk is not reflected in the proposal's assessment of advantages and disadvantages.

Children starting school at the age of 3 should be allowed to access education through the one of the two first languages of Wales, English or Welsh, that they are most familiar with. Many children already struggle to learn to read and write in their own native language, expecting them to do this through a second language, which Welsh will be to those in English medium schools, is going to significantly disadvantage some children. There is a genuine risk that younger children will become overwhelmed, anxious and frustrated as they are not able to communicate and feel "understood" by the adults in their learning environment. Further, if the proposed go ahead it will without doubt have a detrimental impact on those children with ALN. This group of children are already struggling to access learning through their preferred language and it seems absurd adding to their struggles by adding a barrier in the shape of a language they themselves or their home environment do not speak.

"The Foundation Learning will implement the Welsh language immersion system, and English language reading will be introduced towards the end of the Foundation Phase if appropriate."

Welsh language immersion system is "invented" by Wales and this approach is extremely problematic and its weakness is that it is anything but systematic. Research clearly states that it is important that children have established a vocabulary and a firm understanding of their own native tongue before they can start learning in other languages. This proposal will therefore not provide a solid foundation for bilingualism as claimed. To achieve a solid foundation any education programme needs to fully engage with the different "types" of bilingualism i.e. has the child been significantly exposed to both languages from birth or did it not get exposed until later in life (in this case the age of 3) Further it is important to consider the parents linguistic background as the language/languages spoken in the home is

bound to be the strongest linguistic influence on any child. All these complexities of bilingualism are not considered in the proposal or the "Welsh language immersion system". There is a real risk there will not be either financial nor professional resources to develop a systematic framework that takes these complexities into account.

My two children are nearing the end of their school time in Plascrug, going through their school books at the end of each school year shows they have written many pages in several books in Welsh and I know their teachers speak Welsh to them a lot during the school day. However, after all these years my children do not understand much Welsh and they speak no Welsh at all despite all this effort. This does show that this unsystematic approach does not work as hoped.

A programme ought to be developed on how to teach Welsh as a second language in English medium schools in Wales. A programme of this nature based on international studies on how second languages are taught most effectively and which considers the dominant linguistic background of the pupils would without doubt create confident Welsh speakers by the end of compulsory education. In Wales there are many fantastic linguistic learning opportunities embedded in culture, history and identities these give exceptional opportunities for creating learning experience of and in the Welsh language. These would be very educational, engaging and unique compared to how most second languages are taught to pupils all over the world. In my opinion it is however important to recognise that a learning framework for delivery (and to some extent a framework for assessment) is crucial for the success level.

The teaching situation

There will be significant issues in terms of the quality of teaching, there is already a limited availability of Welsh speaking teachers and to what degree that these are good teachers will have to be ignored as "anyone will do" as long as they speak Welsh to some degree. There is also a potential loss of excellent teachers that will move away because their Welsh is not "good enough." Furthermore, there is bound to be even less diversity among the teachers and particularly a lack of teachers from other ethnic backgrounds/nationalities. This proposal overall are more bound to promote an insular inward looking approach to learning rather than an outward openminded approach.

"It is anticipated that there would be no impact on the community as the proposal will strengthen the use of the Welsh language."

In the assessment no disadvantages in relation to impact on the community are recorded. This really shows that the authors of the proposal are detached from the everyday lives of the people living in Aberystwyth area. There is a clear lack of acknowledgement that many of the professionals from the University and the hospital would not be living here if it was not for the possibility to educate their children through the medium of English. Therefore, a

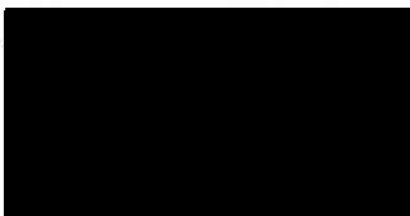
future without the option of English education provision for their children in the age 3 till 7 will also be a future with a lack of workforce as they are likely to chose to go somewhere else with more opportunities for themselves and their children. It is therefore difficult to see how this proposal can support Ceredigion's strategies for prevention of so-called brain-drain and retainment of workforce which is identified to be two of the main challenges in Ceredigion in the future.

The Aberystwyth area is a very cosmopolitan place and this is clearly reflected in some of the schools. This means these schools, because of their international make up, are educating the children daily in informal lessons of diversity, tolerance and outlook (all of which are incredibly important life skills). The interactions among pupils in these schools are framing their minds to understand there is not one way of doing things and being, but multiple ways of doing and being. This is a very unique thing to have in a small community like Aberystwyth. Worldwide you will find a few (often private) schools that are close to the same make up, but the community aspect is lacking (and therefore all the informal education and social cohesion that comes with it) as often these schools are made for a privileged international minority. The schools in Aberystwyth would not give the same life lessons for the pupils without the international community, but just as important the schools with their international community would not give the same life lessons without the community in which they are embedded. These interdependencies, that are of mutual benefit for all of the residents in the Aberystwyth area, should be considered very carefully. By only focusing on what is not there (fluency in Welsh) there is a real risk of overlooking and "strangling" what is there such as diversity, community, tolerance and pupils/parents participating and living in whatever language they feel correlates with their identities and their life choices. I understand (and sympathise with) there is a strong agenda from the Welsh Government and Ceredigion Council in promoting the Welsh language and I agree there is a lot of room for improving the Welsh skills of the pupils in English medium schools. However, I think it is vitally important that this is done in a thought through manner (preferably based on evidence), where the diverse make up of our community is preserved and acknowledged for the many values it holds. I do disagree strongly with the "disjoined" approach to bilingualism this proposal reflects. I do not see the presence of the flexibility suggested in Welsh Government's Cymraeg 2050 "...the education system needs to be sufficiently flexible to reflect the linguistic characteristics of different areas of Wales"..... "Effective language planning requires an understanding of the different circumstances that exist in different parts of Wales to plan interventions accordingly". I am deeply concerned by the fact that this proposal is not founded on knowledge of bilingualism, pedagogical and methodological approaches nor on the everyday life's and realities of the citizens of our community and the impact it will have on the children's ability to access education. Removing choice (and voice) of children and parents in the way Ceredigion Council are proposing through this strategy is not reflective of a democratic nation. "What a Government strategy can't do is to force individuals to use the language" (Welsh Government, Cymraeg 2050) However, this seems to be very much what this strategy is exactly doing. History should have taught us by now that forcing a language upon people is not going to create positive attitudes towards this enforced language.

I would like to be informed of the outcome of this consultation.

Kind regards,

30th October 2023.

Re: Feedback on consultation process PROPOSAL TO AMEND LANGUAGE MEDIUM OF THE FOUNDATION LEARNING AT PLASCRUG PRIMARY SCHOOL

Dear Committee members,

I support the development of the Welsh language but this is not the way to do it and will have significant negative consequences to the children, Plascrug school, and the community. More broadly this is a really damaging move for the county, for both children's wellbeing, and being able to attract the people we need here to sustain health and education in the county. In the critical early years of 3-7, it is well founded in pedagogic research of multilingualism, that the child's primary language needs to be embedded BEFORE learning and second language. This is why in most continental European countries, English is not taught until the later years once the primary language is embedded. It is true if you are from a multi-lingual household to start with this can work, but the proposal is aiming at implementation in English medium schools, where parents will almost entirely be first language English / non-Welsh speaking. Where you have a non-Welsh speaking household, to immerse a child whose primary home language is English in a Welsh medium setting could be hugely damaging on a number of grounds:

While some children will do fine in this proposed system, it will likely decrease the attainment and development of children overall as the Welsh language forms an extra access barrier to learning. Children from more disadvantaged backgrounds, where parental help and input may be more limited, will be hit the hardest undoubtedly. Children with learning difficulties will be doubly impacted by the extra barrier of learning through what to them will be a second language at this critical stage.

Aberystwyth, Ceredigion's main population centre and representing 30% of the county's population, is a multi-cultural environment, with people from all over the UK and the world due to the presence of the 2 main employers, Aberystwyth University and Bronglais Hospital. We are so lucky to have such diversity in a small town. It's what makes Aberystwyth unique, and a quality recognised by most who live here. Pupils benefit from the diversity and it has generally been embraced and celebrated. This diversity is reflected in the linguistic diversity of the town where Welsh, English and other international languages co-exist. The current educational arrangements, to choose Welsh or English medium education from the age of 3, work very well. The proposed policy, to turn Plascrug, the largest English medium school into Welsh medium at the foundation phase, does not account for these local cultural and linguistic characteristics. Removing choice over which language your child is educated in is going to be very damaging for community cohesion because of this. It also directly counters the Welsh Government's Cymraeg 2050 policy document which states "...the education system needs to be sufficiently flexible to reflect the linguistic characteristics of different areas of Wales.....Effective language planning requires an understanding of the different circumstances that

exist in different parts of Wales to plan interventions accordingly". Also, this document clearly states "What a Government strategy can't do is to force individuals to use the language" (Welsh Government, Cymraeg 2050). The proposal clearly does force pupils to use the Welsh language by removing choice and does not reflect the linguistic characteristics of the area. On these grounds alone, I cannot see how this policy has been approved as it directly breaches Welsh Government policy. We should indeed support Welsh Government's goals to increase the number of Welsh speakers in Wales, but this is not the way to do it.

Rather a more intense and structured programme of Welsh language teaching is more likely to result in an increase in the number of proficient speakers of the Welsh language so that there are positive effects on pupils' opportunities to use Welsh and on treating Welsh no less favourably than English, but being sensitive to the fact that their home language may be English or other languages. Doing so would improve outcomes, not unduly impact disadvantaged pupils, and not massively impact the ability to attract workers with young children to Bronglais and the university from all over the world. It will also save the vast amount of money required to implement this and build a language immersion centre.

Specific comments to some of the stated advantages:

'Pupil outcomes and standards will be higher and will meet the needs and vision of the Curriculum for Wales to develop "ambitious, capable learners that can communicate effectively in different forms and settings, using both Welsh and English'.

- There is no evidence base for such a comment. By removing English medium education, there will likely be a detrimental impact on the linguistic development and attainment for as many pupils as it boosts linguistic development and attainment for other pupils. To suggest all impacts are positive is simply aspirational.

'The current situation does not meet the needs and aspirations of the Curriculum for Wales to produce pupils that are confident in both Welsh and English thereby creating bilingual citizens.'

'It does not contribute positively to the Welsh Government's vision of A Million Welsh Speakers.'

- Agreed, but as noted above, this could be achieved via continued English medium education, but with a more intense and structured delivery of the Welsh as language. Given the county is mostly Welsh medium education, to turn Plascrug school into Welsh medium in foundation phase is excessive. Plascrug's community represents a diverse body of parents from the local area, as well as people from other national and international destinations. The English medium based education is why parents choose Plascrug. If they want a Welsh medium education there are already options for that in Aberystwyth. The current system is already Welsh medium dominated, but allows choice for those who wish that their child is educated in English. Given English as well as Welsh are the two recognised languages of Wales, surely parents have a right to that choice at the critical foundation phase?

'It is anticipated that there would be no impact on the community as the proposal will strengthen the use of the Welsh language.'

- While strengthening the use of the Welsh language will of course have many positive effects, to suggest it will have no negative impacts is very short sighted. Turning Plascrug school into

a Welsh medium foundation phase, and thus, with the proposed changes to other existing English medium schools, removing English medium education entirely from Aberystwyth, will have obvious negative impacts on the community. We rely on skilled people coming from all over the world to work in Bronglais and Aberystwyth University. These are the 2 biggest employers by far in Ceredigion, and many posts are filled by workers from the wider UK and from other countries. To remove English medium education will mean many of those workers with young children, or who are planning to have children, will choose not to come here. We cannot afford that for the wider prosperity of Aberystwyth and Ceredigion as these two employers are the primary economic drivers of the area. We also cannot afford to such a hit to the healthcare system which is already on its knees due to staff shortages. While Welsh medium workers will be able to fill some of those positions, many more specialist positions will inevitably require people who are not from Wales and are not Welsh speakers so many positions will remain unfilled.

I hope these comments are considered by the committee and alternative mechanisms for addressing the Welsh Governments Welsh in Education plan can be considered for Plascrug school and other English medium schools in Ceredigion.

Yours Sincerely,

A solid black rectangular box used to redact the signature of the sender.

17. FEEDBACK FORM – PLASCRUG

PRIMARY SCHOOL

The following feedback form allows stakeholders to comment on the proposal i.e amend language medium of the Foundation Learning.

COMMENT:

I am very concerned about this proposal, because it reduces choice for parents in how they want their children to be educated and it prevents parents who are not fluent in Welsh from supporting their children's learning in the crucial early years. The current system, in which there are English-medium and Welsh-medium schools works well, and I do not understand why the council wants to change it. I know a couple of children from English-speaking families who have been negatively impacted by attending Welsh-medium schools: one who developed long-term anxiety around school and school-refusal because he did not understand what was expected of him when he attended a Welsh-medium school and this made him very anxious, another whose severe dyslexia was not picked up because his difficulties with reading and writing were put down to him being from an English-speaking family.

I am concerned that it will put people of working age off moving to Ceredigion if they are not Welsh speakers. I work at [REDACTED] and it is already difficult to fill some external vacancies because a lot of people find Aberystwyth too remote and are unwilling to move here. I am concerned that this issue will get worse if people with children choose not to move here from other countries because they do not speak Welsh and are concerned about the effects on their children's education. The diversity of Plascrug is one of its greatest assets, and I am concerned that people from other countries will be put off moving here if their children will have to be educated in their third language instead of their second.

I am also unsure how this proposal is compatible with the legal duty on public bodies in Wales to treat Welsh and English equally.

Signature:	[REDACTED]
Print your Name:	[REDACTED]
E-mail:	[REDACTED]
Address:	[REDACTED]
Date:	30.10.23
Please indicate if you would like to be notified when the consultation report is published: x	

Please note, unless you state otherwise, that your comments will be available to the public as part of the formal records of the consultation.

Return by 30 October 2023 at the latest to:

WESP Consultation, Ceredigion County Council, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Or e-mail: cysgaplascrug@ceredigion.llyw.cymru or wespplascrug@ceredigion.gov.uk

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 29 October 2023 20:51
To: Ceredigion language provision Plascrug
Subject: Plascrug school reorganisation consultation

[REDACTED]

Dear Sir/Madam

RE: School reorganisation

Please find below my comments on the school reorganisation consultation. Apologies but I don't have the software to edit the form that is available.

I truly worry about this system coming into Plascrug school. I chose this school for my children as neither my husband or I are Welsh speakers and we wanted to ensure we could support our children through their educational journey. We were so pleased to be able to have the option to choose an English language school. Taking this away from similar parents is discrimination against those who are trying to support the community. Having also read the Estyn report in this document I can't see why the school can't stay as it is. They get great reports for the language skills the children have. The teachers are highly supportive and to say there will be no disruption is ridiculous. My daughter last year had different teachers in different terms due to Welsh language training. This is not good for children who need consistency. So there is disruption. Also can the council honestly say in the area there are enough Welsh teachers to fully support this plan or are the council just jumping on the fact they could get more money from the government if they change the schools. Our children deserve better and full support, not teachers taking time out to be trained in Welsh to support a scheme that just seems insane, especially in an area where 72.9% of year 1 pupils are at Welsh medium schools already.

I can see training has been put in place for parents as well to support the change however you don't take into account that parents have full time jobs and can't take out time for this.

I am not against my children learning Welsh and thoroughly support learning languages having studied two myself at school and on further education, but to make such big changes when there are other options for people throughout the county and the town is very disappointing.

I have never heard a bad thing about Plascrug school and always heard how inclusive they are as a school to all nationalities it supports. I believe around 30+ languages are spoken at the school due to the diverse culture it has. That can't be said for other schools. There are plenty of Welsh Language first schools in the area if people wish to send their children to those schools, but to force all schools in the area basically to be Welsh first is just WRONG! We need to have a choice. I have friends who are Welsh and speak Welsh at home but wish their children to be educated through English knowing that this will support them. Please do not take choice away from people and do not change a school that has always had such a fantastic reputation for being inclusive instead of almost demonising those of us who wish to speak English and have our children educated through the language.

Signature: [REDACTED]

Print Name: [REDACTED]

Email: [REDACTED]

Date: 29/10/2023

Yes I would like to know when the report is released.

[Redacted]

From: [Redacted]
Sent: 28 October 2023 09:22
To: Ceredigion language provision Plascrug
Subject: Changes to Welsh medium education consultation. - Plascrug

[Redacted]

Please take these comments as my consultation feedback.

I am concerned that the proposal removes parental choice as to which language our children are taught in.

We currently have a school almost next door where children learn Welsh first. Our children go to Plascrug as we prefer their culture, diversity and teaching methods and choose to educate them in English first and learn Welsh alongside. I think it is inappropriate to remove this choice. I am happy for my children to be taught more Welsh than currently but not as the proposal suggests.

I am also concerned as to the impact the change to Welsh medium provision will have on attracting people from outside Wales to work in our NHS and Universities. From discussions locally I feel it will be detrimental and families may choose to work elsewhere and not in Aberystwyth due to the lack of language choice.

Please keep me informed of the consultation process and next steps.

[Redacted]

17. FEEDBACK FORM – PLASCRUG PRIMARY SCHOOL

The following feedback form allows stakeholders to comment on the proposal i.e amend language medium of the Foundation Learning.

COMMENT:

I am very concerned about the proposed changes. I believe there is little evidence to suggest that there needs to be any increase in Welsh medium education provision for key stage 1 children as 73% of children in this age range already attend Welsh medium provision and the remainder are in bilingual provision I see no need to increase the range of Welsh medium provision in Ceredigion. I have concerns that the target of 100% Welsh medium provision effectively takes away parental choice in how their child is educated. In addition it has the potential to take away the freedom for children to be able to express themselves in the language of their choice which should be an underpinning principle in the delivery of the Foundation Phase. I also have significant concerns that this may disadvantage the children of non-Welsh speaking parents or families where English is not their first language i.e refugee families. These parents will not be able to support children with developing reading and writing skills at the start of their education. I also believe that the target of having 100% Welsh medium provision for children up to the age of 7 has the potential to deter families who are not Welsh speakers from moving to Ceredigion. At present the Local Authority and the Local Health Board have difficulty with recruiting staff with a knock on effect upon services for the local community. Ceredigion has been enriched through attracting a diverse range of people and families to the area who work for the University and LHB. The failure to consider the impact upon inward migration to Ceredigion is concerning. I believe there is a real potential for this policy to deter non Welsh speakers from moving to Ceredigion, which will have a detrimental effect upon the local economy and community.

Signature:	[REDACTED]
Print your Name:	[REDACTED]
E-mail:	[REDACTED]
Address:	[REDACTED]
Date:	11.10.2023
Please indicate if you would like to be notified when the consultation report is published: ☒	

Please note, unless you state otherwise, that your comments will be available to the public as part of the formal records of the consultation.

Return by 30 October 2023 at the latest to:

WESP Consultation, Ceredigion County Council, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Or e-mail: cysgaplascrug@ceredigion.llyw.cymru or wespplascrug@ceredigion.gov.uk

From: [REDACTED]
Sent: 19 October 2023 20:06
To: Ceredigion language provision Plascrug
Subject: School Reorganisation - Plascrug Primary School - Feedback

②

Rather than print off the document, write my comments, scan the document, and email it back to you, I'm just emailing my comments; I hope that is acceptable.

Comment:

Please keep Ysgol Plascrug English-medium. It's absolutely right that school children in Wales should learn Welsh, nobody sensible would argue with that, but it shouldn't be at the expense of everything else. According to the consultation document, 97% of the children at Plascrug are from households that do not speak Welsh at home. I think most of these children's education would suffer if forced to do all their school learning in a second (or, given the excitingly international make-up of the Plascrug community, a third or fourth) language. The consultation document keeps stating bilingualism as the goal. A bilingual nation is a fine aim. But it doesn't mean everybody being able to speak both languages fluently; it means services being provided in both languages. The current system in Aberystwyth works very well; those who want their children to be educated in Welsh can send them to Ysgol Gymraeg; those who think their children would benefit from an English-medium education can choose Plascrug. The current provision is properly bilingual, and serves this community well. The move towards replacing it with a monolingual education system is very damaging.

This move will be not just be damaging to the education of those children who would learn better in English, but damaging to the local community as a whole. I know you have a statutory obligation to get more people speaking Welsh, but do you not have a greater obligation to keep Ceredigion viable? Between the 2011 and 2021 census, the population of the UK grew by 6 percent. The population of Wales grew by 1 percent. Over that same period, the population of Ceredigion fell by six percent. That is a mark of failure on this council. A shrinking community is a dying community. A shrinking population doesn't just cause practical problems today (like having to wait, as I did, seven months to get a tooth filled, and over twelve now for an electrician), but it causes existential problems for tomorrow. Why should the NHS invest more in Bronglais hospital, if it will be serving fewer and fewer patients? Why should Welsh Government provide increased funding for our schools if there will be fewer students attending them? Why should any business want to come and operate in what is becoming a moribund economy? You should be doing everything you can to encourage people of working age to move to Ceredigion; switching to Welsh-only education will have the opposite effect.

As well as being short-sighted, and damaging to Ceredigion's long-term prospects, this policy will also foster rancour and division in what is normally a tolerant, cosmopolitan, small community. It is already causing distress to people, and at the moment hardly any people know about it (whether the poor communication about this policy is by accident or design, I couldn't say). By pushing your narrow cultural agenda, instead of focussing on providing the services we actually need, you will only generate more hostility and distrust towards the council – and it's not as if there's a great reservoir of goodwill towards the council as it is. Council tax went up 7.3% for 2023/24, and what to we see for it? Pot-holed roads and crumbling footpaths; boarded-up shops and a shambolic public transport system. If you push ahead with this policy, 'education' will be the latest addition to the long list of things that no longer function properly in Ceredigion.

Signature [REDACTED]
Print your name [REDACTED]
e-mail: [REDACTED]
Address [REDACTED]
Date: 19/10/2023

Please indicate if you would like to be notified when the consultation report is published: Yes

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

R

17. FEEDBACK FORM – PLASCRUG PRIMARY SCHOOL

The following feedback form allows stakeholders to comment on the proposal i.e amend language medium of the Foundation Learning.

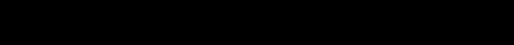
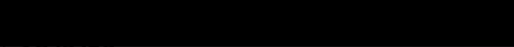
COMMENT:

There is much to commend these recommendations.

However, I have concerns about the level of support that children will receive when they arrive in the area part way through their education.

In addition, I am worried that other parents will share this concern and it will reduce the pool of professional people willing to accept employment opportunities in the local area. Particularly short-term employment. There is already a critical short of professionals in some areas. For example, it is difficult to find a qualified optician. The explanation that is given, is that there is a shortage of qualified people willing to move to the area.

Similar arguments apply to many occupations, particularly to academia which is a major employer in the town.

Signature:	
Print your Name:	
E-mail:	
Address:	
Date	19/9/23
Please indicate if you would like to be notified when the consultation report is published: Yes	

Please note, unless you state otherwise, that your comments will be available to the public as part of the formal records of the consultation.

Return by 30 October 2023 at the latest to:

WESP Consultation, Ceredigion County Council, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE Or e-mail: cysgaplascrug@ceredigion.llyw.cymru or wespplascrug@ceredigion.gov.uk

17. FFURFLEN YMATEB – YSGOL GYNRADD PLASCRUG

Mae'r ffurflen ymateb ganlynol yn caniatáu i randdeiliaid roi sylwadau ar y prif gynnig h.y. diwygio cyfrwng iaith yn y Dysgu Sylfaen

SYLWADAU:

Cytunaf yn gryf bod angen y datblygiadau ieithyddol a nodwyd er mwyn cynyddu medrau dwyieithog y disgyblion a sicrhau cyfleoedd ehangach iddynt yn y dyfodol.

Mae'n gyfle i gynnig mwy o ddewis iddynt a chyfrannu at fywyd mewn Cymru aml-ieithog.

Llofnod:	
Printiwch eich Enw:	
E-bost:	
Cyfeiriad:	
Dyddiad:	10/10/23
Nodwch os hoffech chi gael gwybod pan fydd yr adroddiad ymgynghori'n cael ei gyhoeddi: ☐	

Sylwer, oni bai eich bod yn nodi i'r gwrthwyneb, bydd eich sylwadau ar gael i'r cyhoedd fel rhan o gofnodion ffurfiol yr ymgynghoriad.

Dychweler erbyn **Hydref 30 2023** fan bellaf at:

Ymgynghoriad CSGA, Gwasanaeth Ysgolion, 2^{ll} Lawr, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padam, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Neu e-bostiwch: csgaplascru@ceredigion.llyw.cymru neu wespplascrug@ceredigion.gov.uk

[REDACTED]
Sent: 02 November 2023 17:00

To: [REDACTED]

Subject: Ychydig o Sylwadau Ynglyn At Ysgolion a'r Ddatblygiad Addysg Yng Ngheredigion

[REDACTED]
Annwyl [REDACTED]

Rydw i'n gobeithio mae'r ebost hon yn ffindio chi'n iawn. Diolch yn fawr am i gyd o'r gwaith yr ydych yn ei wneud yng Ngheredigion a gyda'r Cyngor Sir.

Yn gobeithiol, byddwch chi'n hapus i ddarllen ychydig o fy syniadau a sylwaday ynglyn at y sistem addysg yng Ngheredigion. Anfonais i mewn sylwadau yn ystod cyfnod ymgynghoriad y Cynllun Strategol Cymraeg Mewn Addysg rhyw dwy flynedd nol, ac dwi'n falch i gweld bod y Cyngor wedi neud mwy ne lai popeth nes i awgrymu!

Os mae'n addas, dwi'n moyn cynnig awgrymiadau hyd yn oed mwy eithriadol ar gyfer y ddyfodol - efallai mae nhw'n cael ei ystyried yn barod gan y Cyngor Sir.

Gyda'r amser yn dod ble mae pob plentyn yng Ngheredigion yn graddio o ysgol gynradd gyfrwng Cymraeg gyda Cymraeg rhygl, mae'n diddorol i meddwl am beth byddai'n digwydd ynglyn at addysg Saesneg yn sir.

Fel dwi'n deall, bydd na dim ond un ysgol sy'n addysgu drwy'r gyfrwng y Saesneg yn y sir, sef Ysgol Penglais. Er mwyn normaleiddio'r Cymraeg fel iaith y gymuned, dwi'n moyn awgrymu bod na ffrwd Saesneg yn cael ei sefydlu ynddo fe, a hefyd bod y ffrwd Saesneg yn dechrau yn blwyddyn 9, er mwyn plant sy'n symud i'r sir yn hwyr. Ar gyfer plant sy'n symud i Ceredigion ym mlwyddyn 7 neu 8, fasai'n bosib ddarparu Addysg Drochi Ar Gyfer Hwyrddyfodiaid, fel sy'n digwydd gyda'r Saesneg er mwyn hwyrddyfodiaid i'r sistem addysg y D.U.

Gall y sir gynnig addysg gyfrwng Saesneg er mwyn plant sy'n symud i Ceredigion am 13 oed neu'n hynach, a fyddai'n ffindio'n anodd addasu mor hwyr a ddysgu'r iaith.

Beth ydych chi'n meddwl am y syniad?

Diolch yn fawr iawn a chofion

17. FEEDBACK FORM – PLASCRUG PRIMARY SCHOOL

The following feedback form allows stakeholders to comment on the proposal i.e amend language medium of the Foundation Learning.

COMMENT: I support the proposal and hope Plascrug Primary school is supported with adequate funding to ensure the success of this proposal.

Signature:	[Redacted]
Print your Name:	[Redacted]
E-mail:	[Redacted]
Address:	[Redacted]
Date:	14/11/23

Please indicate if you would like to be notified when the consultation report is published:

Please note, unless you state otherwise, that your comments will be available to the public as part of the formal records of the consultation.

Return by 30 October 2023 at the latest to:

WESP Consultation, Ceredigion County Council, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Or e-mail: cysgaplascrug@ceredigion.llyw.cymru or wespplascrug@ceredigion.gov.uk

W

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 17 November 2023 14:44
To: Ceredigion language provision Plascrug
Subject: Ymgynghoriad Ysgol Plascrug*

Prynhawn Da

Cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith - Ysgol Plascrug

Fel rhan o'r ymgynghoriad, dyma e-bost i ddatgan cefnogaeth i'r cynlluniau i ddiwygio cyfrwng iaith dysgu sylfaen Ysgol Plascrug Aberystwyth.

Yn gywir

[REDACTED]

X

From: [Redacted]
Sent: 17 November 2023 15:11
To: csgaplasclu@ceredigion.llyw.cymru; Ceredigion language provision Plascrug
Subject: Ymgynghoriad ar ad-drefnu addysg yn Ysgol Gynradd Plascrug

[Redacted]
Annwyl Syr / Madam

Carwn i nodi fy mod i'n cefnogi'r cynlluniau i gynnig addysg Gymraeg i ddisgyblion 3-7 oed yn Ysgol Gynradd Plascrug. Mae'n ddatblygiad pwysig a fydd yn cefnogi polisi Llywodraeth Cymru o gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i filiwn erbyn 2050. Drwy gydweithio â'r Coleg Gymraeg, mae Prifysgol Aberystwyth wedi ehangu ei darpariaeth Gymraeg yn helaeth dros y 10 mlynedd diwethaf. Mae'r ffigurau cyflogadwyedd yn dangos bod myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ac wedi astudio yn Gymraeg yn fwy tebygol o fod mewn gwaith lefel raddedig neu astudiaethau ôl-raddedig 6 mis ar ôl graddio na myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ond heb astudio drwy'r Gymraeg a myfyrwyr sydd ddim yn medru'r Gymraeg. Fodd bynnag, nid ydym ni wedi gweld datblygiadau tebyg mewn addysg Gymraeg yn y sector addysg orfodol yn lleol ac nid oes modd i ganran sylweddol o fyfyrwyr sy'n dod inni o ysgolion Ceredigion fanteisio ar y ddarpariaeth Gymraeg. Mae'r datblygiad hwn yn gam yn y cyfeiriad iawn wrth sicrhau bod bob person ifanc yng Ngheredigion yn gallu manteisio ar addysg cyfrwng Cymraeg o'r cyfnod meithrin i'r brifysgol a thu hwnt.

Gofion gorau,
[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

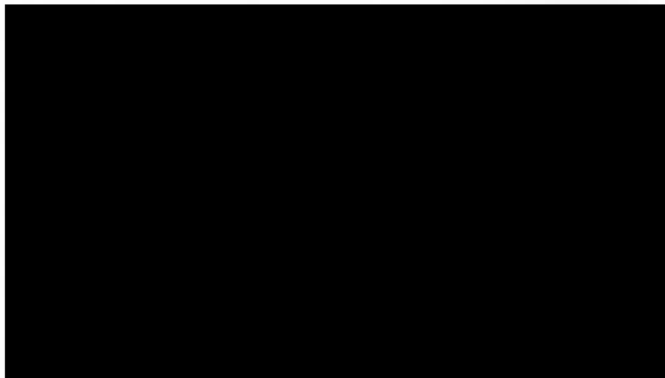

Ysgrifennwch ataf yn
Gymraeg neu Saesneg

Please write to me in
Welsh or English

Y

Ymateb [REDACTED] i ymgynghoriad ar ddiwygio cyfrwng iaith y dysgu sylfaen a derbyn yn Ysgol Gynradd Plascrug

Mae [REDACTED] fudiad sy'n ymgyrchu'n ddi-drais dros y Gymraeg a holl gymunedau Cymru.

Mae [REDACTED] croesawu'r cynnig i newid cyfrwng iaith lefel 1 Ysgol Gynradd Plascrug TT Gymraeg. Mae hyn yn bwysig iawn am y rhesymau canlynol:

Mae [REDACTED] croesawu'r cynnig i newid cyfrwng iaith lefel 1 i'r Gymraeg. Mae hyn yn bwysig iawn am y rhesymau canlynol:

- Addysg Gymraeg yw'r unig ffordd o greu siaradwyr Cymraeg hyderus. Ar hyn o bryd mae plant yn Ysgol Gynradd Plascrug yn colli cyfleoedd o beidio derbyn addysg cyfrwng Cymraeg. Mater o degwch yw hyn.
- Yn ogystal, yn ôl polisïau Llywodraeth Cymru mae angen newid darpariaeth addysg i fod yn gyfrwng Cymraeg fel rhan o gyfraniad y sir at sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.
- Er bod Ceredigion ymhlith y siroedd â'r ganran uchaf o siaradwyr Cymraeg mae'r tri Chyfrifiad diwethaf wedi dangos cwymp yn niferoedd a chanran siaradwyr y sir.
- Gan mai 3% o ddisgyblion Ysgol Gynradd Plascrug sy'n siarad Cymraeg gartref, yr ysgol fydd unig gyswllt nifer o blant yr ardal a'u rhieni â'r Gymraeg. Mae addysg Gymraeg yn hanfodol yn yr ardal er mwyn creu siaradwyr Cymraeg.
- Byddai newid iaith y ddarpariaeth hyd at flwyddyn 2 yn gam cychwynnol pwysig tuag at hyn gyrraedd polisïau Llywodraeth Cymru a rhoi'r Gymraeg i holl blant y sir.
- Er hynny, mae'n bwysig nodi mai cam cychwynnol ddylai hyn fod a'n bod yn disgwyl symud gweddill yr ysgol ar hyd y continwrm hefyd.
- Addysg cyfrwng Cymraeg yw'r unig ffordd o sicrhau bod ein bod ifanc yn gadael yr ysgol yn siarad y Gymraeg yn hyderus. Bydd addysg cyfrwng Gymraeg hyd at flwyddyn 2 yn sail dda i adeiladu arno felly, ond er mwyn datblygu eu sgiliau Cymraeg mae angen i blant barhau i dderbyn addysg Gymraeg.
- Mae angen newid cyfrwng addysg yr holl ysgol er mwyn galluogi disgyblion i barhau ag addysg cyfrwng Cymraeg.
- Mae Ysgol Gynradd Plascrug yn un o dair ysgol Saesneg sy'n bwydo dwy ysgol uwchradd. Mae ardal Aberystwyth yn eithriad o fewn Ceredigion am fod cymaint o ddisgyblion yn cael eu hamddifadu o addysg cyfrwng Cymraeg.

- Nid yn unig y byddai newid iaith Ysgol Gynradd Plascrug ac ysgolion cynradd Saesneg eraill yn eu cyfanrwydd yn rhoi'r Gymraeg i ragor o blant y sir, byddai hefyd o fudd i'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn nes ymlaen yn y system addysg. Mae cynnal dwy ysgol uwchradd yn yr un dref mewn sir sy'n lleihau mewn poblogaeth yn anghynnaladwy.
- Ffocws y mae, mae nifer y disgyblion yn creu her ariannol a gweithredol i Ysgol Penweddig ac yn golygu bod llai o ystod o bynciau ar gael i ddisgyblion Ysgol Penweddig nag sydd ar gael i ddisgyblion Ysgol Penglais.

Felly mae [REDACTED] yn cefnogi'r cynigion yn gryf ac am weld polisiau'n cael eu llunio'n fuan i gefnogi dilyniant a sicrhau bod disgyblion yn hyderus i barhau a'u haddysg trwy'r Gymraeg hyd at 18 oed. Yn benodol, dylid sicrhau bod blynyddyn 3-6 Ysgol Plascrug yn gyfrwng Cymraeg o fewn 3 blynedd o gyflwyno'r newidiadau a newid Ysgol Penglais yn gyfrwng Cymraeg, tra'n gwella'r cynnig Cymraeg yn Ysgol Penweddig, o fewn 7 mlynedd o gyflwyno'r newidiadau am y bydd pob ysgol sy'n eu bwydo yn ysgolion cyfrwng Cymraeg.

[REDACTED]
1achwedd 2023

Z

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 16 November 2023 11:26
To: Ceredigion language provision Plascrug
Subject: Ymateb i'r Ymgynghoriad

[REDACTED]

Annwyl Gyfeillion,
Diolch am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad. Carwn ddatgan fy mod yn aelod o Fforwm CSCA Ceredigion ac yn mynychu'r Fforwm fel cynrychiolydd o Brifysgol Aberystwyth. Nid yw'r ymateb hwn yn ddatganiad ar ran y Brifysgol.

Rwy'n gefnogol dros ben i'r cynnig.

Mae dogfennau'r ymgynghoriad wedi eu gosod allan yn glir ac maent yn delio'n dda gyda materion ymarferol sydd ynghlwm â newid o'r fath.

Mae'r achos o safbwynt cefnogi datblygiad ieithyddol ac addysgiadol disgyblion y dyfodol yn un hollol gadarn. Cadarn iawn hefyd yw'r rhesymeg o ran y cynnig fel rhan o amcanion CSCA Ceredigion sydd ei hun yn cefnogi nodau Llwyodaeth Cymru wrth gyflwyno'r Cwricwlwm newydd a Strategaeth Cymraeg 2050.

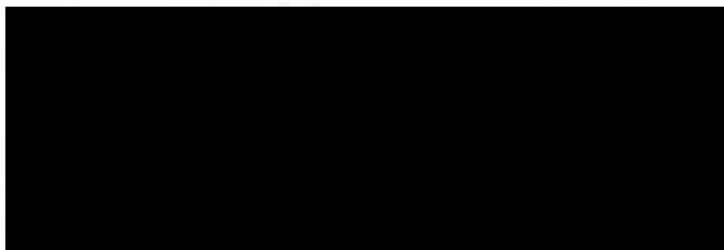
Yn gywir,

[REDACTED]

Y Brifysgol orau yn y DU am Ansawdd ei Dysgu a Phrofiad Myfyrwyr
Best University in the UK for Teaching Quality and Student Experience
(The Times and Sunday Times, Good University Guide 2021)

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg a Saesneg. Cewch ateb Cymraeg i bob gohebiaeth Gymraeg ac ateb Saesneg i bob gohebiaeth Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome correspondence in Welsh and English. Correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and correspondence in English will be answered in English. Corresponding in Welsh will not involve any delay.

**Ymateb Rhieni Dros Addysg Gymraeg i ymgynghoriad
Cyngor Sir Ceredigion**

ar y

Cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith Dysgu Sylfaen y 5 ysgol a ganlyn; Ysgol Gynradd Cei Newydd, Ysgol Gynradd Comins Coch, Ysgol Gynradd Plascrug, Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos ac Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant a newid oed derbyn disgyblion i gynnwys disgyblion 3 oed rhan amser mewn 3 o'r ysgolion hynny, sef Ysgol Cei Newydd, Ysgol Comins Coch ac Ysgol Gatholig Padarn Sant.

15 Tachwedd 2023

1. Dymuna [REDACTED] ddiolch am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad hwn gan Gyngor Cyngor Sir Ceredigion.

Y mae cyfundrefn gynllunio addysg Gymraeg trwy'r Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn addysg yn gorfod bod yn rhan graidd o gynllunio darpariaeth addysg pob Awdurdod Lleol. Ers Medi 2022, mae Cyngor Sir Ceredigion wedi bod yn gweithredu cynllun newydd a gytunwyd gan Lywodraeth Cymru..

Cynyddu cyfleoedd i ddysgwyr fedru caffael y Gymraeg fel eu bod yn medru ei defnyddio'n rhwydd yw sail uchelgais Llywodraeth Cymru i gyrraedd miliwn o siaradwyr ac y mae dogfen gynllunio addysg Gymraeg y Llywodraeth ei hun yn nodi

"Mae Cymraeg 2050 yn glir mai trochi cyfrwng Cymraeg - sef lle mae cyfrwng yr addysgu a'r dysgu yn cael ei gyflwyno'n gyfan gwbl neu'n bennaf drwy gyfrwng y Gymraeg - yw'r model mwyaf dibynadwy ar gyfer creu siaradwyr Cymraeg gyda'r sgiliau a'r hyder i ddefnyddio'r iaith yn gyfforddus yn eu bywydau bob dydd."

(Tudalen3:

<https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2021-02/canllawiau-gynlluniau-strategol-cymraeg-addysg.pdf>)

2. Sylweddolwn faint y gwaith a ddaw wrth aildrefnu ysgolion yn yr G21ain ac yn wir y mae Sir fel Ceredigion yn cynnig her ychwanegol gyda'i natur ddaearyddol faith a gwledig. Y mae [REDACTED] wedi ein calonogi gan awydd y Sir i drawsnewid addysg yn y blynyddoedd cynnar i gael ei gyflwyno trwy gyfrwng y Gymraeg. Gyda gweithredu'r cynlluniau 10 mlynedd y mae cyfle gwirioneddol i wneud gwahaniaeth i hygyrchedd Addysg Gymraeg o fewn Sir Ceredigion i fwy o blant a da yw gweld bod y sir wedi cychwyn gweithredu yn

- gynnar yn y cylch newydd er mwyn sicrhau gwirddu'r uchelgais hon cyn gynted ag y bo modd.
3. Yn hytrach nag ymateb i ymgynghoriad pob ysgol yn unigol, cyfeirir ein hymateb at bob ysgol sydd yn rhan o'r ymgynghoriad hwn, gan fod pob un wedi eu nodi fel ysgolion Categori Trosiannol 2, gyda'r bwriad i gyfrwng dysgu bob un symud y dysgu Sylfaen i'r Gymraeg yn raddol fesul blwyddyn.
 4. Mae sicrhau profiad trochi ieithyddol gyflawn i ddisgyblion yn hanfodol wrth iddynt gaffael iaith sydd nid o reidrwydd yn iaith y cartref. Mae bod mewn amgylchedd lle mae'r Gymraeg yn brif gyfrwng yr addysgu a'r hamdden, yn cynyddu'r cyfleoedd hynny'n sylweddol i sicrhau profiad trochi llawn a dwy iaith o leiaf o oedran cynnar iawn. Mae'r cynnig hwn felly'n gam allweddol i sicrhau gwell cyfleoedd i fwy o blant y sir gaffael y Gymraeg a'r Saesneg o oed cynnar.
 5. Yn yr ysgolion hynny lle cynigir ychwanegiad o ddosbarth meithrin, gallwn ond canmol y cam hwn. Gwyddwn o brofiad ar draws Cymru bod cychwyn ein plant yn gynnar yn yr ysgol yn rhoi'r sail ieithyddol orau iddynt ac y mae taith at ddwyieithrwydd, ac i nifer, amlieithrwydd, tipyn yn haws yn ifanc iawn. Y mae ychwanegu dosbarth meithrin hefyd yn cynorthwyo hyfwedd y dosbarth derbyn ac yn ei sgil yr ysgol gyfan, gan fod y dosbarth meithrin yn bwydo'r derbyn yn naturiol. Yn ieithyddol, dyma yw cryfder mwyaf cychwyn yn y dosbarth meithrin, mae'r dilyniant yn naturiol i'r plentyn ac yn wir o fantais i rieni/gofalwyr i ymgartrefu mewn cymuned ysgol yn gynharach. Tybed a oes angen ffactora cynorthwydd dysgu i'r gyllideb ar gyfer yr ysgolion hyn ond ffactora hefyd yr un aelod o staff cynorthwyol i fuddion y cynlluniau hefyd?
 6. Mae gan y weithred o ymgynghori'r cyfrifoldeb i fesur yr effaith ar nifer o wahanol agweddau yn cynnwys y Gymraeg a hyn ar gychwyn y broses o ymgynghori. Rhaid i Awdurdod Lleol ddangos eu bod yn llwyr ymwybodol o'r effeithiau o weithredu cynllun a fydd yn cael effaith ar gynlluniau addysg Gymraeg ac yn wir ar y gymuned ehangach. Yr ydym yn gweld bod y sir wedi creu astudiaethau effaith gofalus a thrwyadl. Tybed a fyddai cyfeiriad wedi gallu bod at fewnfudwyr a'r gefnogaeth ieithyddol ar eu cyfer hwy yn rhan o'r asesu effaith hwn fel bod cynllun clir ar sut y gellid cefnogi pawb a ddaw i fyw i'r cymunedau hyn yn y strwythurau newydd.
 7. Rhaid i ni bwysleisio bod newid wedi bod yn ysbryd y CSCAU ers y weithdrefn newydd. Nid system o ymateb i'r galw am addysg Gymraeg dylai fod mwyach ond creu'r galw a symblu twf. Rhaid i hyn ddigwydd mewn modd rhagweithiol gyda chynllunio bwriadus yn amlwg. Yn achos Ceredigion, rydych yn gwneud gosodiad cadarn am gyfrwng iaith addysg y sir yn yr ysgolion hyn ac ar y daith i wireddu'ch dyhead i bob plentyn gael y cyfle gorau i gaffael dwy iaith o leiaf. Mae hyn i'w ganmol yn fawr.
 8. Byddai wedi bod o fudd i weld pa ddarpariaethau gofal plant neu gylchoedd meithrin a'u cyfrwng sydd yn nalgylch pob ysgol. Gwyddwn fod darpariaeth gofal cyn ysgol a'r gallu i deuluoedd dderbyn gofal cofleidiol yn hanfodol i ddewis rhieni. Mae hygyrchedd darpariaeth Gymraeg di-dor, a'r llwybr yr un mor glir i addysg Gymraeg yn hanfodol.

9. Byddai wedi bod yn dda hefyd i weld y cyfleoedd sydd ar gael i blant drosglwyddo i ysgolion cyfrwng Cymraeg petai rhieni'n dymuno hynny. Pa ddarpariaeth sydd ar gael ar gyfer trochwyr hwyr neu fewnfudwyr?
10. Pa gefnogaeth a roddir i ddisgyblion Cymraeg fel iaith ychwanegol (WAL) sydd yn dod i'r gymuned heb y Gymraeg a'r Saesneg?
11. Nodir yn adran 2.1 Canllawiau ar gategoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru:

Yr egwyddor o beidio a symud yn ôl

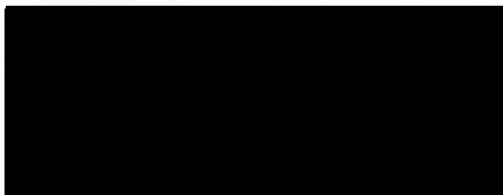
Un o'r egwyddorion craidd wrth gyflwyno'r trefniadau newydd yw na ddylai ysgolion gynnig llai o ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y dyfodol nag a wnaed yn y gorffennol. Rydym am sicrhau bod dysgwyr yn cael cymaint o gyfleoedd â phosibl i ddefnyddio eu Cymraeg mewn cymaint o gyd-destunau gwahanol â phosibl yn ystod y diwrnod ysgol. Bydd hyn yn golygu ein bod yn rhoi'r cyfle gorau i'n dysgwyr ddod yn siaradwyr Cymraeg hyderus, sy'n gallu defnyddio'r iaith ym mhob agwedd ar fywyd.

Pa gefnogaeth fydd ar gael i ysgolion i sicrhau hyn, i gynnal hyn ac yn fwy na hynny i gefnogi symud pellach ar hyn y continwwm i ysgolion petai corff llyworaethol yn dymuno hyn i'r ysgol? Wrth sefydlu sail ieithyddol gadarn i ysgol, y mae'r momentwm i ddysgu mwy yn debygol o ddatblygu'n naturiol. Pa gymorth ffurfiol fydd ar gael i'r ysgolion hyn fwrw ati felly?

Cytunwn felly gyda'r cynnig i'r newid hwn ym mhob un o'r ysgolion a ymgynghorir arnynt gan edrych ymlaen at sicrhau bod y daith drosiannol yn un sydd yn y pendraw yn sicrhau deilliannau ieithyddol cwbl ddwyieithog o leiaf i blant yr ysgolion hyn ac yn wir i holl blant Ceredigion yn y pendraw.

Byddwn yn barod i drafod ein hymateb gyda swyddogion a chynghorwyr Cyngor Sir Ceredigion ar unrhyw amser cyfleus fel arfer.

Yn ddiffuant,

**Ymateb [REDACTED] i'r
ymgyngoriad ynglyn a chyfrwng iaith
Plas Crug, Padarn Sant a Llwyn yr Eos**

Mae [REDACTED] yn croesawu'r
cynllun ar sail y canlynol.

- Trochi i blant dan 7 oed yw'r unig ffordd i sicrhau rhuglder, a bydd yn rhoi'r cyfleoedd, y sgiliau a'r hyder iddynt ddefnyddio'r Gymraeg.
- Bydd yn cefnogi'r diwylliant lleol
- Bydd yn rhoi'r cychwyn gorau i blant a bydd yn caniatáu iddynt aros yn yr ardal
- Bydd yn cefnogi nodau iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru

Codwyd cwestiynau ynghylch darpariaeth fwy cyfyngedig y cynllun y tu hwnt i saith oed a gwnaed yr arsylwadau canlynol:

- Mae angen ariannu'r cynllun yn iawn i gefnogi athrawon ac ysgolion
- Dylai rhieni a disgyblion gael eu cefnogi trwy fentrau fel clybiau gwaith cartref ac ati
- Mae angen i'r addysgu fod yn gyfoes gan ddefnyddio pob cyfrwng gan gynnwys y celfyddydau creadigol.

Wrth i ni edrych i'r dyfodol mae'n hanfodol bod llwybr dysgu Cymraeg gwarantedig yn ymestyn o'r sylfaen i'r chweched dosbarth a dysgu galwedigaethol ar draws y sir.

Argymhellir bod Cyngor Sir Ceredigion yn gweithio'n agos gyda sefydliadau addysg uwch a hyfforddiant athrawon, megis Prifysgol Aberystwyth a PCYDDS i:

- **lobïo Llywodraeth Cymru i gymell astudio cyrsiau dysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.**
- gweithio gyda phrifysgolion i gymell myfyrwyr i fyw ac addysgu yn y sir.

Canlyniad 1: cryfhau'r geiriad fel bod pob plentyn meithrin/tair oed ...

Canlyniad 2: cryfhau'r geiriad fel bod pob derbyniad ...

**[REDACTED] response to
the consultation regarding the language
medium of Plas Crug, St Padarn and
Llwyn yr Eos**

The [REDACTED] comes the plan based on the following:

- Immersion for under 7s is the only way to achieve fluency, and it will provide them with the opportunities, skills and confidence to use Welsh.
- It will support the local culture
- It will give children the best start and will allow them to stay in the area
- It will support Welsh Government's Welsh language goals

Questions were raised about the plan's more limited provision beyond the age of seven and the following observations were made:

- The plan needs to be properly funded to support teachers and schools
- Parents and pupils should be supported via initiatives such as homework clubs etc
- Teaching needs to be contemporary using all mediums including the creative arts.

As we look to the future it is essential that there is a guaranteed Welsh language learning pathway extending from foundation through to sixth form and vocational learning across the county.

It is recommended that Ceredigion County Council work closely with higher education and teacher training institutions, such as Prifysgol Aberystwyth and UWTSD to:

- lobby the Welsh government to incentivise the study of teaching courses through the medium of Welsh.
- work with universities to incentivise students to live and teach in the county.

Outcome 1: strengthen the wording so that all nursery/three-year-old ...

Outcome 2: strengthen the wording so that all reception ...

Mae trochi llawn yn ifanc yn ffactor allweddol wrth ddatblygu hyder a rhuglder dwyieithog.

Wrth i'r cyfnodau meithrin symud ymlaen ar y llwybr, dylai cyfleoedd dysgu Cymraeg cael eu gwarantu a'u hannog yn frwd. Gellir annog canu a sesiynau diwylliannol eraill hefyd.

Canlyniad 4: rhaid i Gyngor Sir Ceredigion edrych yn ofalus ar argaeledd llwybrau dysgu Cymraeg i fyfyrwyr. Mae angen buddsoddiad rhagweladwy parhaus a chadarn ac ymrwymiad i lwybr yr iaith Gymraeg i sicrhau bod ysgolion a'r ALI yn gallu cydweithredu'n effeithiol i ddatblygu'r llwybrau Cymraeg sydd ar gael i fyfyrwyr.

Canlyniad 5: Partneriaeth rhwng ysgolion i alluogi rhyngweithio rhwng myfyrwyr ac athrawon. Gall hyn wella bywyd ysgol i bawb sy'n gysylltiedig a galluogi datblygiad mwy o ddefnydd iaith y tu allan i'r dosbarth. Byddai datblygu'r cwricwlwm newydd ochr yn ochr â nodau Canlyniad 5 yn ddymunol.

Gallai datblygiad partneriaeth rhwng ysgolion gael ei gydlynu gan swyddog dynodedig a all ddod yn gyfrwng ar gyfer cynllunio strategol ymhlith ysgolion. Gellir annog sesiynau canu a diwylliannol hefyd i gyflawni Canlyniad 5. Gall cydweithredu rhwng ysgolion ddyfnhau dros amser i ddatblygu canolfannau dysgu sy'n addysgu sgiliau megis celf, drama, cerddoriaeth, coginio, ac ati fel ffurf o drochi iaith.

Canlyniad 6: Mae datblygiad strategol sgiliau staff yn hollbwysig yma; mae angen ystyried a gweithredu'r haen ddwbl o hyfedredd Cymraeg, a deall yr heriau o addysgu myfyrwyr ag ADY, yn ofalus. Gall defnyddio ymchwil a thechnegau cyfredol alluogi addysg fwy cadarn i fyfyrwyr ag ADY.

Canlyniad 7: yn hanfodol i lwyddiant y cyfnod pontio. Dylid nodi bod cyllid a chefnogaeth yn hanfodol i ddarparu lefelau staffio digonol. Mae'n hysbys bod staff cymwys yn gadael y sector oherwydd diffyg cefnogaeth a rhaid ystyried hyn o ddirif. Mae camau wedi eu hamlinellu uchod hefyd i gyflawni canlyniad 7.

Full immersion at an early age is a key factor in developing bi-lingual confidence and fluency.

As nursery stages progress on the pathway, Welsh language learning opportunities are guaranteed and actively encouraged. Singing and other cultural sessions can also be encouraged.

Outcome 4: Ceredigion CC must look closely at the availability of Welsh language learning pathways for students. Continued and concrete predictable investment and commitment to the Welsh language pathway is required to ensure schools and the LA can cooperate effectively to develop the Welsh language pathways available to students.

Outcome 5: Partnership between schools to enable interactions of students and teachers. This can improve school life for all involved and enable greater development of out-of-class language use. Development of the new curriculum in tandem with the goals of outcome 5 is desired.

Inter-school partnership development could be co-ordinated by a designated officer who can become a conduit for strategic planning among schools. Singing and cultural sessions can also be encouraged to achieve Outcome 5. Inter-school co-operation can deepen over time to develop centres of learning that teach skills such as art, drama, music, cookery, etc. as a form of language immersion.

Outcome 6: Strategic development of staff skills is crucial here; the double layer of Welsh proficiency, and understanding the challenges of teaching students with ALN, requires careful consideration and implementation. Utilising current research and techniques can enable a more robust education for students with ALN.

Outcome 7: is vital to the success of the transition. It should be noted that funding and support is essential to provide adequate staffing levels. It is known that staff who are qualified are leaving the sector due to lack of support and this must be seriously considered. There are also

	steps outlined above to achieving outcome 7.
--	---

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Adroddiad yr ymgynghoriad ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen yn Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos

Pwrpas yr adroddiad: Pwrpas yr adroddiad yw rhoi cyfle i'r Cabinet ystyried adroddiad yr ymgynghoriad a chymeradwyo cyhoeddi'r hysbysiad statudol

Er: Penderfyniad

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:

Y Cynghorydd Wyn Thomas, Aelod Cabinet dros Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau

Cyflwyniad

Cynhaliwyd ymgynghoriad ffurfiol rhwng 15 Medi 2023 a 17 Tachwedd 2023 ynghylch y cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith y Dysgu Sylfaen.

Derbyniwyd cyfanswm o 6 ymateb yn ystod yr ymgynghoriad, ac roedd pob un o'r rhain yn cefnogi'r cynnig.

Yn dilyn cyhoeddi'r dogfennau statudol, mae adroddiad yr ymgynghoriad ynghlwm sy'n cynnwys y canlynol:

- Crynodeb o'r materion a godwyd gan yr ymgynghoreion.
- Ymateb yr Awdurdod Lleol ar ffurf eglurhad o'r pryderon a godwyd gyda rhesymau ategol.
- Ymateb Estyn i'r ymgynghoriad.
- Ymateb yr Awdurdod Lleol i adroddiad Estyn.

Atodiad A

Adroddiad yr ymgynghoriad gan gynnwys safbwyntiau'r Cyngor Ysgol

Atodiad B

Ymateb Estyn i'r cynnig

Atodiad C

Hysbysiad Statudol

Os bydd y Cabinet yn cymeradwyo'r cynnig, yna mae'n rhaid ei gyhoeddi ar ffurf hysbysiad statudol.

Rhaid cyhoeddi'r hysbysiad statudol ar ddiwrnod ysgol ac mae'n rhaid i bawb sydd eisiau gwrthwynebu cynnig ynghylch trefniadaeth ysgolion gael cyfle i wneud hynny, yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013. Er mwyn cael eu hystyried fel gwrthwynebiadau statudol, mae'n rhaid i'r gwrthwynebiadau gael eu cyflwyno'n ysgrifenedig neu mewn e-bost a'u hanfon i'r Awdurdod Lleol cyn pen cyfnod o 28 diwrnod a fydd yn dechrau ar y diwrnod y cyhoeddir yr hysbysiad.

Atodiad D

Yr ymatebion a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

A gwblhawyd Asesiad Effaith Integredig? Os naddo, nodwch pam.

Cwblhawyd Asesiadau Effaith ar y Gymuned, yr Iaith Gymraeg, a Chydraddoldeb fel rhan o'r ymgynghoriad statudol- [asesiadau-effaith-statudol-llwyn-yr-eos.pdf](https://www.ceredigion.gov.uk/asesiadau-effaith-statudol-llwyn-yr-eos.pdf) ([ceredigion.gov.uk](https://www.ceredigion.gov.uk))

Crynodeb o'r Asesiad Effaith Integredig:

Hirdymor: Sicrhau cynaliadwyedd hirdymor addysg yn y gymuned a sicrhau bod gan y gymuned ddiwylliant bywiog ac iaith Gymraeg sy'n ffynnu. Rhoi cyfle i ddisgyblion gyfrannu tuag at y targed a bennwyd gan Lywodraeth Cymru i gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i filiwn erbyn 2050.

Cydweithio: Cynhaliwyd trafodaethau â'r Corff Llywodraethol wrth ddatblygu'r cynnig. Gwneir y penderfyniad terfynol gan y Cabinet. Mae'r ymgynghoriad yn cynnwys llawer o ymgysylltu a chyswllt gyda disgyblion, staff, Llywodraethwyr a'r gymuned.

Cynnwys: Bu'r cynnig yn destun ymgynghoriad statudol ffurfiol a oedd yn cynnwys ymgysylltu wedi'i dargedu â rhanddeiliaid.

Atal: Ymatebir i bryderon a godir drwy ymgysylltu clir a pharhaus â rhanddeiliaid a phartneriaid drwy gydol y cyfnod cynllunio ac ymgynghori.

Integreiddio: Mae'r Gymraeg yn ganolog i waith Cyngor Sir Ceredigion a'i amcanion strategol. Mae integreiddio cymunedol yn ganolog i bob ysgol, gan greu amgylchedd sy'n cefnogi diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg. Rhagwelir na fydd y cynnig yn cael unrhyw effaith negyddol.

Argymhelliad / Argymhellion:

Gofynnir i'r Aelodau ystyried y canlynol:

1. Nodi cynnwys yr adroddiad ymgynghori.
2. Cymeradwyo cyhoeddi'r hysbysiad statudol.

Rhesymau dros y penderfyniad:

Er mwyn cymeradwyo'r ddogfen ymateb i'r ymgynghoriad a chyhoeddi'r hysbysiad statudol yn unol â gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion – 011/2018

Trosolwg a Chraffu:

Cyflwynwyd i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu – 30 Mawrth 2023

Fframwaith Polisi:

Cod Trefniadaeth Ysgolion – Cod Statudol Llywodraeth Cymru – 011/2018

Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg – 2022 -2032

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Darparu'r Dechrau Gorau Mewn Bywyd a Galluogi Pobl o Bob Oed i Ddysgu

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Amherthnasol

Goblygiadau Cyfreithiol:

Amherthnasol

Goblygiadau Staffio:

Amherthnasol

Goblygiadau o ran Eiddo / Asedau:

Amherthnasol

Risg(iau):

Methu â chyflawni canlyniadau CYSGA 2022-32 os na chaiff y cynnig ei gymeradwyo.

Pwerau Statudol:

Cod Trefniadaeth Ysgolion – Cod Statudol Llywodraeth Cymru– 011/2018

Papurau Cefndir:

Amherthnasol

Atodiadau:

Atodiad A – Adroddiad yr ymgynghoriad gan gynnwys safbwyntiau'r Cyngor Ysgol

Atodiad B – Ymateb Estyn i'r cynnig

Atodiad C – Hysbysiad Statudol

Atodiad D – Yr ymatebion a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Clive Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion

Swyddog Adrodd:

Clive Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion

Dyddiad:

9 Ionawr 2024

Atodiad A

Adroddiad Ymgynghori sy'n cynnwys y sylwadau a fynegwyd gan y Cyngor Ysgol

Ymateb Cyngor Sir Ceredigion i Ymgynghoriad Ysgol Llwyn yr Eos.

Sylwadau o blaid

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Cyngor Sir
Bydd y newid yn cynyddu medrau dwyieithog disgyblion ac yn sicrhau cyfleoedd ehangach iddynt yn y dyfodol.	Nodwyd y sylw cefnogol
Bydd yn cynyddu dewis yn hytrach na lleihau dewis, a fydd yn caniatáu i ddisgyblion gyfrannu at Gymru amlieithog.	Yn cytuno – mae bod yn gwbl ddwyieithog yn cynyddu dewis yn hytrach na lleihau dewis.
Trochi yw'r unig ffordd o ddod yn rhugl ac mi fydd yn darparu cyfleoedd a sgiliau.	Nodwyd y sylw cefnogol
Mae hyn yn cefnogi diwylliant lleol ac yn annog dysgwyr i aros yn yr ardal.	Mae cadw pobl ifanc yn yr ardal yn flaenoriaeth sirol ac mae'n cydfynd â Strategaeth Gorfforaethol Ceredigion 2022-2027 a Chynllun Llesiant Lleol Ceredigion 2023-2028.
Mae hyn yn cefnogi'r nodau o ran y Gymraeg.	Nodwyd y sylw cefnogol
Angen cyllid priodol er mwyn llwyddo.	Bydd cyllid ar ffurf grant y Gymraeg a chymorth wedi'i ddarparu gan Athrawon Datblygu'r Gymraeg yn cael ei neilltuo i gefnogi'r cynnig.
Cymorth i rieni.	Bydd y gwersi Cymraeg ar gyfer rhieni'n parhau fel rhan o'r bartneriaeth â'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol. Bydd adnoddau'n dal i gael eu rhannu â rhieni drwy blatfformau'r cyfryngau cymdeithasol ac ar wefan yr ysgol.
Defnydd o ddulliau addysgu cyfoes ac eang, e.e. celfyddydau creadigol a mynegiannol.	Nodwyd y sylw
Dylai'r Cyngor ystyried llwybr dysgu Cymraeg o oedran cyn-ysgol i'r 6ed dosbarth gyda dysgu galwedigaethol.	Nodwyd y sylw
Ail-eirio ar gyfer pob plentyn meithrin / tair oed	Nodwyd y sylw
Cynnig ffrwd cyfrwng Cymraeg ym Mhenglais ac uned drochi hwyr yno.	Nodwyd yr awgrym
Cymorth ar gyfer yr ysgolion pontio hyn.	Bydd y cymorth yn barhaus a chyson yn unol â'r cynlluniau datblygu.
Cefnogaeth lwyr i'r cynllun.	Nodwyd y sylw cefnogol.

Ffigurau cyflogadwyedd Prifysgol Aberystwyth yn dangos bod myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ac wedi astudio trwy'r Gymraeg yn fwy tebygol o fod mewn gwaith lefel raddedig neu astudiaethau ôl-raddedig 6 mis ar ôl graddio na myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ond heb astudio trwy'r Gymraeg, a myfyrwyr sydd ddim yn medru'r Gymraeg.	Mae'r wybodaeth a gyflwynwyd yn ddiddorol a nodwyd y ffeithiau.
Mae'r cynllun yn sicrhau tegwch ieithyddol	Nodwyd y sylw
Cam cychwynnol ddylai hwn fod a dylid ystyried symud gweddill yr ysgol ar hyd y continwwm	Bydd dilyniant ieithyddol yn flaenoriaeth wrth i'r disgyblion symud drwy'r ysgol.
Mae'r achos o safbwynt cefnogi datblygiad ieithyddol ac addysgiadol disgyblion y dyfodol yn un hollol gadarn	Nodwyd y sylw cefnogol.

Sylwadau yn erbyn y cynnig – ni dderbyniwyd unrhyw rai

Ymateb Estyn

Sylw a Dderbyniwyd	Ymateb y Sir
Eglurhad pellach ar effaith y cynllun o fewn meysydd megis addysgu, safonau disgyblion, arweinyddiaeth a rheolaeth.	Bydd yr effaith ar y meysydd a nodir yn cael ei fonitro fel rhan o brosesau hunanwerthuso a sicrhau ansawdd yr ysgol. Mae parhau i ddatblygu darpariaeth a safonau Cymraeg yr ysgol wedi'i nodi fel blaenoriaeth o fewn cynllun datblygu'r ysgol.
Hyfforddiant staff	Mae cydweithio positif a chyd-ddealltwriaeth o flaenoriaethau'r CSCA gyda'r Cynllun Cymraeg Sabothol wedi golygu bod mwy o leoedd ar gael ar gyrsiau addas/gofynnol. Gwnaed defnydd effeithiol hefyd o grant Trochi LIC i ddatblygu sgiliau Cymraeg staff cymorth.
Sut fydd y cymorth ychwanegol posib ar gyfer disgyblion gydag ADY yn cael ei ddarparu pan fydd Cymraeg yn dod yn iaith gyfartal o ran y ddarpariaeth.	Mae'r sir wedi ymrwymo i sicrhau na fydd hyn yn broblem drwy ei chynllun datblygu ADY. -Cynllunio plentyn-ganolog ar waith a byddwn yn cynllunio i gwrdd ag anghenion y disgybl unigol. Mae gweithredu ADY o 0-

	<p>25 yn sicrhau adnabyddiaeth gynnar, cyn oed ysgol. Mae hyn yn rhoi cyfle i gynllunio darpariaeth ac ymyrraeth briodol cyn i'r disgybl ddechrau yn yr ysgol. Bydd modd hyfforddi ac uwch-sgilio staff cyn i'r disgybl ddechrau yn yr ysgol.</p> <ul style="list-style-type: none">- Pob adnodd cefnogi ADY yn cael ei ddarparu'n ddwyieithog (Canolfan Athrawon, hyfforddiant, rhaglenni ymyrraeth, llawlyfr, templedi, ac adnoddau cyfathrebu). Felly bydd pob adnodd cefnogi ar gael yn ddwyieithog.- Mi fydd ALTE lefel 3 ac uwch yn ofynnol ar gyfer pob penodiad newydd. Os nad yw hyn yn bosibl mi fydd yn rhaid cael ymrwymiad i ddysgu Cymraeg o fewn dwy flynedd o'r penodiad.- Bydd y Cyngor yn darparu hyfforddiant Cymraeg ar gyfer pob aelod staff yn dilyn eu penodiad, yn ôl yr angen.- Bydd y Cyngor yn darparu hyfforddiant gloywi iaith pellach i fireinio sgiliau Cymraeg y gweithlu presennol yn ôl yr angen.
--	--

Nodiadau sgyrsiau efo Cyngorau Ysgol am y cynnig newid cyfrwng Iaith x 5 a derbyn disgyblion 3 oed mewn 3 ysgol.

Llwyn yr Eos (10)

1. Esboniodd LIJ a MS pam fod y cynnig wedi'i wneud - fel bod plant yn gallu dod yn ddwyieithog - fwy o siawns o allu siarad Cymraeg - helpu i gael miliwn o siaradwyr Cymraeg, esboniwyd beth yw trochi - pawb yn deall y cynnig.
2. Bron pawb - 8/10 yn cytuno ei fod yn bwysig.
3. Cyfleoedd i ddysgu a defnyddio'r Gymraeg - yn cael eu hannog i siarad Cymraeg yn ystod y dydd. Siaradwyr Cymraeg yr wythnos, dathlu diwrnodau Cymraeg, e.e. shwmae sumae, dysgu Cymraeg mewn gwersi.
4. Dywedodd 7/10 y byddent yn hoffi parhau i fyw yng Ngheredigion. Yn fantais gallu siarad Cymraeg i gael swydd e.e. ym maes gofal iechyd - gallu siarad â'r cleifion yn eu mamiaith.
5. Bron pawb yn hapus gyda'r cynnig. Pam miliwn o siaradwyr Cymraeg? - LIC am gael mwy o siaradwyr Cymraeg a phobl ddwyieithog .

Atodiad B

Ymateb Estyn

Ymateb Estyn i'r cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith dysgu sylfaen a derbyn plant 3 blwydd oed i Ysgol Gynradd Llwyn Yr Eos

Paratowyd yr adroddiad hwn gan Arolygwyr Ei Fawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru.

O dan delerau Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'i Chod cysylltiedig, mae'n ofynnol i gynigwyr anfon dogfennau ymgynghori i Estyn. Fodd bynnag, nid yw Estyn yn gorff y mae'n ofynnol iddo weithredu yn unol â'r Cod ac nid yw'r Ddeddf yn gosod unrhyw ofynion statudol ar Estyn o ran materion trefniadaeth ysgolion. Felly, fel corff yr ymgynghorir ag ef, bydd Estyn yn rhoi eu barn ar rinweddau cyffredinol cynigion trefniadaeth ysgolion yn unig. Mae Estyn wedi ystyried yr agweddau addysgol ar y cynnig ac mae wedi llunio'r ymateb canlynol i'r wybodaeth a ddarparwyd gan y cynigiwr.

Crynodeb/Casgliad

Mae Estyn yn cydnabod y symudiadau cadarnhaol y mae'r awdurdod lleol yn eu cynnig i ddatblygu'r Gymraeg mewn ysgolion yn yr ardal. Fodd bynnag, nid oes gennym ddigon o wybodaeth i roi sylwadau ar effaith y cynllun heb fwy o eglurhad mewn meysydd, fel effaith y cynnig ar addysgu, safonau disgyblion, arweinyddiaeth a rheolaeth.

Disgrifiad a manteision

Mae'r cynigiwr wedi cynnig rhesymeg addas ar gyfer yr ymgynghoriad, gan amlinellu'r rhesymau i'r cynnig ddiwygio cyfrwng iaith dysgu sylfaen a derbyn plant 3 blwydd oed i Ysgol Gynradd Llwyn Yr Eos yn rhan-amser. Maent hefyd wedi cyflwyno rhesymeg briodol sy'n cyd-fynd â'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg (CSCA).

Mae'r awdurdod lleol wedi darparu disgrifiad priodol o fanwl o'r cynnig ac amserlen arfaethedig ar gyfer gweithredu. Nod yr amserlen yw galluogi staff yn Ysgol Gynradd Llwyn yr eos i adeiladu'n systematig ar gaffaeliad disgyblion o ran y Gymraeg dros gyfnod o bedair blynedd.

Mae'r awdurdod lleol wedi amlinellu ystod o fanteision ac anfanteision y cynnig hwn yn briodol. Prif fantais y cynnig hwn yw sicrhau mwy o degwch a chysondeb ieithyddol ledled y sir. Mae hefyd yn bodloni dyheadau'r Cwricwlwm i Gymru fel bod disgyblion yn hyderus yn Gymraeg ac yn Saesneg, gan felly greu dinasyddion dwyieithog.

Mae'r awdurdod lleol wedi rhoi sylw i sut bydd y cynnig hwn yn effeithio ar y sefyllfa bresennol. Mae wedi nodi y bydd set medrau llawer o staff sy'n gallu addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg ar hyn o bryd yn cael ei defnyddio'n llawn. Mae Ysgol Gynradd Llwyn Yr Eos yn rhan o gampws integredig lle darperir gofal plant trwy gyfrwng y Gymraeg gan 'Ffrindiau Bach yr Eos'.

Mae'r cynigiwr wedi amlinellu nifer o risgiau ynghylch goblygiadau hyfforddi aelodau staff i safon a fydd yn eu galluogi i gynorthwyo disgyblion i ddatblygu eu medrau Cymraeg. Maent wedi mynegi pryder na fydd y cynllun Cymraeg sabothol efallai yn

bodloni'r galw. Maent wedi nodi y bydd set medrau staff sy'n gallu addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg ar hyn o bryd yn cael ei defnyddio'n llawn. Fodd bynnag, nid yw'r cynigiwr wedi cyflwyno camau lliniaru addas yn erbyn y risgiau posibl hyn.

Mae'r Cyngor wedi cydnabod y gallai'r newidiadau hyn fod yn fwy heriol i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY). Mae'n nodi y bydd yn ceisio sicrhau bod pob cam ymarferol yn cael ei gymryd i sicrhau cyn lleied o darfu ag y bo modd. Fodd bynnag, nid yw'r cynnig yn mynd i'r afael â sut i ddiwallu'r angen posibl am gymorth ychwanegol fydd ei angen ar ddisgyblion ag ADY, efallai, pan fydd y Gymraeg yn dod yn iaith gyfartal o ran darpariaeth.

Mae'r cynigiwr yn nodi'n deg na fydd unrhyw newid i drefniadau teithio presennol o ganlyniad i'r ymgynghoriad hwn.

Mae'r awdurdod lleol wedi cynnal asesiad o'r effaith ar y Gymraeg ac yn ystyried y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol ar ddisgyblion hyd at saith mlwydd oed. Maent wedi cwblhau Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned cyn yr ymgynghoriad. Mae'r Cyngor wedi rhoi ystyriaeth briodol i oblygiadau ariannol y cynnig hwn. Bydd yr awdurdod lleol yn darparu cyllid i 0.5 athrawes feithrin CALI ar gyfer yr ysgol. Fodd bynnag, nid oes ymrwymiad i ddarparu cymorth ariannol i'r ysgol ryddhau staff ar gyfer cynlluniau sabothol a hyfforddiant penodol.

Agweddau addysgol ar y cynnig

Mae'r awdurdod lleol wedi ystyried effaith y cynigion ar ansawdd a safonau a darpariaeth yn rhannol. Mae wedi cynnwys datganiadau ar safonau yn y Gymraeg o arolygiad diweddar Estyn ym mis Mehefin 2023. Mae'r adran hon yn fanwl ac yn amlinellu safonau cyrhaeddiad presennol yn y Gymraeg yn glir. Fodd bynnag, prin y mae'n cyfeirio at effaith bosibl y cynnig ar safonau yn y dyfodol.

Mae'r cynigiwr wedi ystyried effaith debygol y cynnig ar allu'r ysgol i gyflwyno'r cwricwlwm llawn yn y cyfnod dysgu sylfaen. Mae wedi nodi na ragwelir y bydd y cynnig hwn yn cael effaith negyddol ar eu gallu i gyflwyno'r cwricwlwm mewn ffordd briodol, wahaniaethol, eang ac amrywiol.

Mae'r awdurdod lleol wedi rhoi ystyriaeth glir i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae wedi amlinellu gweithgareddau cydweithio rhwng partneriaid a rhanddeiliaid ac wedi tanlinellu pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau lles.

Atodiad C

Rhybydd Statudol

Hysbysiad Statudol i wneud newid a reoleiddir i ysgol gymunedol a gynhelir, ysgol sefydledig, ysgol wirfoddol neu ysgol feithrin

Gan

**Gyngor Sir Ceredigion,
Gwasanaeth Ysgolion, Canolfan
Rheidol, Rhodfa Padarn,
Aberystwyth, Ceredigion, SY23
3UE**

Hysbysir drwy hyn yn unol ag adran 42 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion 2013 a'r Cod Trefniadaeth Ysgolion fod Cyngor Sir Ceredigion, ar ôl ymgynghori â'r cyfryw bersonau ag sy'n ofynnol, yn cynnig newid **Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos, Penparcau, Abersywyth, SY23 1SH** fel y bydd cyfrwng y cyfarwyddid yn y *Dysgu Sylfaen yn Gymraeg*. Cynhelir yr ysgol gan Gyngor Sir Ceredigion.

Cynhaliodd Cyngor Sir Ceredigion gyfnod ymgynghori cyn penderfynu cyhoeddi'r cynnig hwn. Mae adroddiad ar yr ymgynghoriad sy'n cynnwys crynodeb o'r materion a godwyd gan ymgynghoreion, ymatebion y cynigydd ac ymateb llawn Estyn ar gael ar wefan Cyngor Sir Ceredigion (www.ceredigion.gov.uk).

Cynigir gweithredu'r cynnig ar **1 Medi 2024**.

Bydd y cynnig yn ehangu cyfleoedd caffael Iaith disgyblion ac yn cyflwyno ecwiti darpariaeth mwy cyson o fewn yr

Statutory Notice to make a regulated alteration to a maintained community, foundation, voluntary or nursery school

By

**Ceredigion County Council,
Schools Service, Canolfan
Rheidol, Rhodfa Padarn,
Aberystwyth, Ceredigion, SY23
3UE**

Notice is given in accordance with section 42 of the School Standards and Organisation Act 2013 and the School Organisation Code that Ceredigion County Council, having consulted such persons as required, proposes to alter **Llwyn yr Eos Primary School, Penparcau, Aberystwyth, SY23 1SH** so that the language medium in the foundation learning is Welsh. The school is currently maintained by Ceredigion County Council.

Ceredigion County Council undertook a period of consultation before deciding to publish this proposal. A consultation report containing a summary of the issues raised by consultees, the proposer's responses and Estyn's full response is available on Ceredigion County Council website (www.Ceredigion.gov.uk).

It is proposed to implement the proposal on **1 September 2024**.

The proposal will expand pupils' language attainment opportunities and provides a more equal and consistent

ysgolion hynny sydd wedi eu pennu yn y categori Trosiannol 2*.

Prif nod y cynnig yw adeiladu ar y dilyniant ieithyddol cyfredol. Mae'r datblygiad yn golygu, erbyn Medi 2024, y byddai polisi addysg cyfrwng Cymraeg ar waith ar draws y Dysgu Sylfaen yn Ysgol Llwyn yr Eos.

Dyma'r amserlen weithredu:

Dyddiad cychwyn	Blwyddyn Ysgol
Medi 2024	Meithrin
Medi 2025	Derbyn
Medi 2026	Blwyddyn 1
Medi 2027	Blwyddyn 2

Erbyn Medi 2028, byddai'r disgyblion Blwyddyn 3 yr ysgol â sail gadarn yn arbennig ar lafar a byddant yn medru adeiladu ar y sgiliau hynny tra hefyd yn datblygu eu sgiliau a'u haddysg trwy gyfrwng y Saesneg.

Gall unrhyw un wrthwynebu'r cynigion cyn pen cyfnod o 28 diwrnod o ddyddiad cyhoeddi'r cynigion hyn, hynny yw erbyn **29 Mawrth 2024**.

Dylid anfon gwrthwynebiadau at: Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Ysgolion, Cyngor Sir Ceredigion, Gwasanaeth Ysgolion, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE neu ebostio: cysgallwynyreos@ceredigion.llyw.cymru

Llofnodwyd:

Clive Williams

provision within schools that have been placed in the T2 category*.

The main aim of the proposal is to build on the current linguistic progression. The development means that, by September 2024, there would be a Welsh medium education policy in place across the Foundation Learning at Llwyn yr Eos School.

The implementation timetable will be as follows:

Start date	School Year
September 2024	Nursery
September 2025	Reception
September 2026	Year 1
September 2027	Year 2

By September 2028, the school's Year 3 pupils will have a sound foundation, especially orally, and will be able to build on those skills whilst also developing their skills and education through the medium of English.

Within a period of one 28 days of the date on which the proposal was published, that is to say by **29 March 2024** any person may object to the proposals.

Objections should be sent to: Corporate Lead Officer for Schools, Ceredigion County Council, Schools Service, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Aberystwyth, Ceredigion, SY23 3UE or email: wesplwynyreos@ceredigion.gov.uk

Signed:

Clive Williams

<p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Ysgolion Ar ran Cyngor Sir Ceredigion Dyddiad: 1 Mawrth 2024</p> <p>*https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2021-12/canllawiau-ar-gategoreiddio-ysgolion-yn-ol-y-ddarpariaeth-cyfrwng-cymraeg.pdf</p>	<p>Corporate Lead Officer for Schools For Ceredigion County Council Date: 1 March 2024</p> <p>*https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2021-12/guidance-on-school-categories-according-to-welsh-medium-provision.pdf</p>
--	--

Atodiad D

Ymatebion a gafwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori

From: [Redacted]
Sent: 17 November 2023 15:15
To: Ceredigion language provision Llwyny-Yr-Eos
Subject: Ymgynghoriad ar ad-drefnu addysg yn Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos

CONTACT: 01234 567890 Dydych chi ddim yn cael negeseuon e-bost g [Redacted] [ysgu pam bod hyn yn bwysig](#)

Annwyl Syr / Madam

Carwn i nodi fy mod i'n cefnogi'r cynlluniau i gynnig addysg Gymraeg i ddisgyblion 3-7 oed yn Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos. Mae'n ddatblygiad pwysig a fydd yn cefnogi polisi Llywodraeth Cymru o gynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg i filiwn erbyn 2050. Drwy gydweithio â'r Coleg Gymraeg, mae Prifysgol Aberystwyth wedi ehangu ei darpariaeth Gymraeg yn helaeth dros y 10 mlynedd diwethaf. Mae'r ffigurau cyflogadwyedd yn dangos bod myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ac wedi astudio yn Gymraeg yn fwy tebygol o fod mewn gwaith lefel raddedig neu astudiaethau ôl-raddedig 6 mis ar ôl graddio na myfyrwyr sy'n medru'r Gymraeg ond heb astudio drwy'r Gymraeg a myfyrwyr sydd ddim yn medru'r Gymraeg. Fodd bynnag, nid ydym ni wedi gweld datblygiadau tebyg mewn addysg Gymraeg yn y sector addysg orfodol yn lleol ac nid oes modd i ganran sylweddol o fyfyrwyr sy'n dod inni o ysgolion Ceredigion fanteisio ar y ddarpariaeth Gymraeg. Mae'r datblygiad hwn yn gam yn y cyfeiriad iawn wrth sicrhau bod bob person ifanc yng Ngheredigion yn gallu manteisio ar addysg cyfrwng Gymraeg o'r cyfnod meithrin i'r brifysgol a thu hwnt.

Cofion gorau,

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

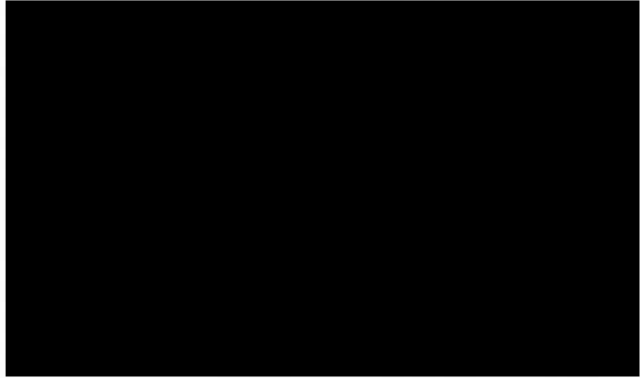
[Redacted]

[Redacted]

 Ysgrifennwch ataf yn Gymraeg neu Saesneg

 Please write to me in Welsh or English

[Redacted]

Yn [redacted] gyngoriad ar ddiwygio cyfrwng iaith y dysgu sylfaen a derbyn yn Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos

Mae [redacted] yn fudiad sy'n ymgyrchu'n ddi-drais dros y Gymraeg a holl gymunedau Cymru.

Mae [redacted] croesawu'r cynnig i newid cyfrwng iaith lefel 1 Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos i'r Gymraeg. Mae hyn yn bwysig iawn am y rhesymau canlynol:

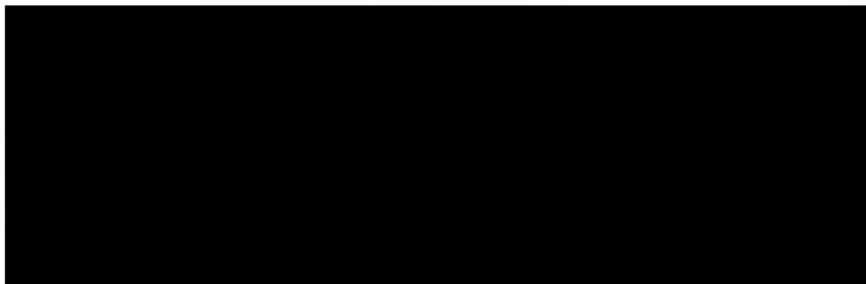
Mae [redacted] yn croesawu'r cynnig i newid cyfrwng iaith lefel 1 i'r Gymraeg. Mae hyn yn bwysig iawn am y rhesymau canlynol:

- Addysg Gymraeg yw'r unig ffordd o greu siaradwyr Cymraeg hyderus. Ar hyn o bryd mae plant yn Ysgol Gynradd Placrug yn colli cyfleoedd o beidio derbyn addysg cyfrwng Cymraeg. Mater o degwch yw hyn.
- Yn ogystal, yn ôl polisiau Llywodraeth Cymru mae angen newid darpariaeth addysg i fod yn gyfrwng Cymraeg fel rhan o gyfraniad y sir at sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.
- Er bod Ceredigion ymhlith y siroedd â'r ganran uchaf o siaradwyr Cymraeg mae'r tri Chyfrifiad diwethaf wedi dangos cwmp yn niferoedd a chanran siaradwyr y sir.
- Gan mai 3% o ddisgyblion Ysgol Gynradd Cei Newydd sy'n siarad Cymraeg gartref, yr ysgol fydd unig gyswllt nifer o blant yr ardal a'u rhieni â'r Gymraeg. Mae addysg Gymraeg yn hanfodol yn yr ardal er mwyn creu siaradwyr Cymraeg.
- Byddai newid iaith y ddarpariaeth hyd at flwyddyn 2 yn gam cychwynnol pwysig tuag at hyn gyrraedd polisiau Llywodraeth Cymru a rhoi'r Gymraeg i holl blant y sir.
- Er hynny, mae'n bwysig nodi mai cam cychwynnol ddylai hyn fod a'n bod yn disgwyl symud gweddill yr ysgol ar hyd y continwwm hefyd.
- Addysg cyfrwng Cymraeg yw'r unig ffordd o sicrhau bod ein bod ifanc yn gadael yr ysgol yn siarad y Gymraeg yn hyderus. Bydd addysg cyfrwng Gymraeg hyd at flwyddyn 2 yn sail dda i adeiladu arno felly, ond er mwyn datblygu eu sgiliau Cymraeg mae angen i blant barhau i dderbyn addysg Gymraeg.
- Mae angen newid cyfrwng addysg yr holl ysgol er mwyn galluogi disgyblion i barhau ag addysg cyfrwng Cymraeg.
- Mae Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos yn un o dair ysgol Saesneg sy'n bwydo dwy ysgol uwchradd. Mae ardal Aberystwyth yn eithriad o fewn Ceredigion am fod cymaint o ddisgyblion yn cael eu hamddifadu o addysg cyfrwng Cymraeg.

- Nid yn unig y byddai newid iaith Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos ac ysgolion cynradd Sâesneg eraill yn eu cyfanrwydd yn rhoi'r Gymraeg i ragor o blant y sir, byddai hefyd o fudd i'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn nes ymlaen yn y system addysg. Mae cynnal dwy ysgol uwchradd yn yr un dref mewn sir sy'n lleihau mewn poblogaeth yn anghynaliadwy.
- Fel ag y mae, mae nifer y disgyblion yn creu her ariannol a gweithredol i Ysgol Penweddig ac yn golygu bod llai o ystod o bynciau ar gael i ddisgyblion Ysgol Penweddig nag sydd ar gael i ddisgyblion Ysgol Penglais.

Felly mae [REDACTED] yn cefnogi'r cynnigion yn gryf ac am weld polisiau'n cael eu llunio'n fuan i gefnogi dilyniant a sicrhau bod disgyblion yn hyderus i barhau a'u haddysg trwy'r Gymraeg hyd at 18 oed. Yn benodol, dylid sicrhau bod blwyddyn 3-6 Ysgo Llwyn yr Eos yn gyfrwng Cymraeg o fewn 3 blynedd o gyflwyno'r newidiadau a newid Ysgol Penglais yn gyfrwng Cymraeg, tra'n gwella'r cynnig Cymraeg yn Ysgol Penweddig, o fewn 7 mlynedd o gyflwyno'r newidiadau am y bydd pob ysgol sy'n eu bwydo yn ysgolion cyfrwng Cymraeg.

[REDACTED]
Tachwedd 2023

Cyngor Sir Ceredigion

ar y

Cynnig i ddiwygio cyfrwng iaith Dysgu Sylfaen y 5 ysgol a ganlyn; Ysgol Gynradd Cei Newydd, Ysgol Gynradd Comins Coch, Ysgol Gynradd Plascrug, Ysgol Gynradd Llwyn yr Eos ac Ysgol Gynradd Gatholig Padarn Sant a newid oed derbyn disgyblion i gynnwys disgyblion 3 oed rhan amser mewn 3 o'r ysgolion hynny, sef Ysgol Cei Newydd, Ysgol Comins Coch ac Ysgol Gatholig Padarn Sant.

15 Tachwedd 2023

1. Dymuna [redacted] diolch am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad hwn gan Gyngor Cyngor Sir Ceredigion.

Y mae cyfundrefn gynllunio addysg Gymraeg trwy'r Cynlluniau Strategol y Gymraeg mewn addysg yn gorfod bod yn rhan graidd o gynllunio darpariaeth addysg pob Awdurdod Lleol. Ers Medi 2022, mae Cyngor Sir Ceredigion wedi bod yn gweithredu cynllun newydd a gytunwyd gan Lywodraeth Cymru..

Cynyddu cyfleoedd i ddysgwyr fedru caffael y Gymraeg fel eu bod yn medru ei defnyddio'n rhwydd yw sail uchelgais Llywodraeth Cymru i gyrraedd miliwn o siaradwyr ac y mae dogfen gynllunio addysg Gymraeg y Llywodraeth ei hun yn nodi

"Mae Cymraeg 2050 yn glir mai trochi cyfrwng Cymraeg - sef lle mae cyfrwng yr addysgu a'r dysgu yn cael ei gyflwyno'n gyfan gwbl neu'n bennaf drwy gyfrwng y Gymraeg - yw'r model mwyaf dibynadwy ar gyfer creu siaradwyr Cymraeg gyda'r sgiliau a'r hyder i ddefnyddio'r iaith yn gyfforddus yn eu bywydau bob dydd."

(Tudalen3:

<https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2021-02/canllawiau-gynlluniau-strategol-cymraeg-addysg.pdf>)

2. Sylweddolwn faint y gwaith a ddaw wrth aildrefnu ysgolion yn yr G21ain ac yn wir y mae Sir fel Ceredigion yn cynnig her ychwanegol gyda'i natur ddaearyddol faith a gwledig. Y mae [redacted] wedi ein calonogi gan awydd y Sir i drawsnewid addysg yn y blynyddoedd cynnar i gael ei gyflwyno trwy gyfrwng y Gymraeg. Gyda gweithredu'r cynlluniau 10 mlynedd y mae cyfle gwirioneddol i wneud gwahaniaeth i hygyrchedd Addysg Gymraeg o fewn Sir Ceredigion i fwy o blant a da yw gweld bod y sir wedi cychwyn gweithredu yn

gynnar yn y cylch newydd er mwyn sicrhau gwireddu'r uchelgais hon cyn gynted ag y bo modd.

3. Yn hytrach nag ymateb i ymgynghoriad pob ysgol yn unigol, cyfeirir ein hymateb at bob ysgol sydd yn rhan o'r ymgynghoriad hwn, gan fod pob un wedi eu nodi fel ysgolion Categori Trosiannol 2, gyda'r bwriad i gyfrwng dysgu bob un symud y dysgu Sylfaen i'r Gymraeg yn raddol fesul blwyddyn.
4. Mae sicrhau profiad trochi ieithyddol gyflawn i ddisgyblion yn hanfodol wrth iddynt gaffael iaith sydd nid o reidrwydd yn iaith y cartref. Mae bod mewn amgylchedd lle mae'r Gymraeg yn brif gyfrwng yr addysgu a'r hamdden, yn cynyddu'r cyfleoedd hynny'n sylweddol i sicrhau profiad trochi llawn a dwy iaith o leiaf o oedran cynnar iawn. Mae'r cynnig hwn felly'n gam allweddol i sicrhau gwell cyfleoedd i fwy o blant y sir gaffael y Gymraeg a'r Saesneg o oed cynnar.
5. Yn yr ysgolion hynny lle cynigir ychwanegiad o ddosbarth meithrin, gallwn ond canmol y cam hwn. Gwyddwn o brofiad ar draws Cymru bod cychwyn ein plant yn gynnar yn yr ysgol yn rhoi'r sail ieithyddol orau iddynt ac y mae taith at ddwyieithrwydd, ac i nifer, amlieithrwydd, tipyn yn haws yn ifanc iawn. Y mae ychwanegu dosbarth meithrin hefyd yn cynorthwyo hyfywedd y dosbarth derbyn ac yn ei sgil yr ysgol gyfan, gan fod y dosbarth meithrin yn bwydo'r derbyn yn naturiol. Yn ieithyddol, dyma yw cryfder mwyaf cychwyn yn y dosbarth meithrin, mae'r dilyniant yn naturiol i'r plentyn ac yn wir o fantais i rieni/gofalwyr i ymgartrefu mewn cymuned ysgol yn gynharach. Tybed a oes angen ffactora cynorthwydd dysgu i'r gyllideb ar gyfer yr ysgolion hyn ond ffactora hefyd yr un aelod o staff cynorthwyol i fuddion y cynlluniau hefyd?
6. Mae gan y weithred o ymgynghori'r cyfrifoldeb i fesur yr effaith ar nifer o wahanol agweddau yn cynnwys y Gymraeg a hyn ar gychwyn y broses o ymgynghori. Rhaid i Awdurdod Lleol ddangos eu bod yn llwyr ymwybodol o'r effeithiau o weithredu cynllun a fydd yn cael effaith ar gynlluniau addysg Gymraeg ac yn wir ar y gymuned ehangach. Yr ydym yn gweld bod y sir wedi creu astudiaethau effaith gofalus a thrwyadl. Tybed a fyddai cyfeiriad wedi gallu bod at fewnfudwyr a'r gefnogaeth ieithyddol ar eu cyfer hwy yn rhan o'r asesu effaith hwn fel bod cynllun dir ar sut y gellid cefnogi pawb a ddaw i fyw i'r cymunedau hyn yn y strwythurau newydd.
7. Rhaid i ni bwysleisio bod newid wedi bod yn ysbryd y CSCAu ers y weithdrefn newydd. Nid system o ymateb i'r galw am addysg Gymraeg dylai fod mwyach ond creu'r galw a symbylu twf. Rhaid i hyn ddigwydd mewn modd rhagweithiol gyda chynllunio bwriadus yn amlwg. Yn achos Ceredigion, rydych yn gwneud gosodiad cadarn am gyfrwng iaith addysg y sir yn yr ysgolion hyn ac ar y daith i wireddu'ch dyhead i bob plentyn gael y cyfle gorau i gaffael dwy iaith o leiaf. Mae hyn i'w ganmol yn fawr.
8. Byddai wedi bod o fudd i weld pa ddarpariaethau gofal plant neu gylchoedd meithrin a'u cyfrwng sydd yn nalgylch pob ysgol. Gwyddwn fod darpariaeth gofal cyn ysgol a'r gallu i deuluoedd dderbyn gofal cofleidiol yn hanfodol i ddewis rhieni. Mae hygyrchedd darpariaeth Gymraeg di-dor, a'r llwybr yr un mor glir i addysg Gymraeg yn hanfodol.

9. Byddai wedi bod yn dda hefyd i weld y cyfleoedd sydd ar gael i blant drosglwyddo i ysgolion cyfrwng Cymraeg petai rhieni'n dymuno hynny. Pa ddarpariaeth sydd ar gael ar gyfer trochwyr hwyr neu fewnfudwyr?
10. Pa gefnogaeth a roddir i ddisgyblion Cymraeg fel iaith ychwanegol (WAL) sydd yn dod i'r gymuned heb y Gymraeg a'r Saesneg?
11. Nodir yn adran 2.1 Canllawiau ar gategoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru:

Yr egwyddor o beidio a symud yn ôl

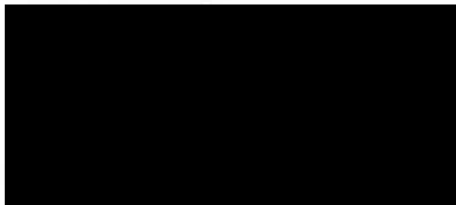
Un o'r egwyddorion craidd wrth gyflwyno'r trefniadau newydd yw na ddylai ysgolion gynnig llai o ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yn y dyfodol nag a wnaed yn y gorffennol. Rydym am sicrhau bod dysgwyr yn cael cymaint o gyfleoedd â phosibl i ddefnyddio eu Cymraeg mewn cymaint o gyd-destunau gwahanol â phosibl yn ystod y diwrnod ysgol. Bydd hyn yn golygu ein bod yn rhoi'r cyfle gorau i'n dysgwyr ddod yn siaradwyr Cymraeg hyderus, sy'n gallu defnyddio'r iaith ym mhob agwedd ar fywyd.

Pa gefnogaeth fydd ar gael i ysgolion i sicrhau hyn, i gynnal hyn ac yn fwy na hynny i gefnogi symud pellach ar hyn y continwwm i ysgolion petai corff llyworaethol yn dymuno hyn i'r ysgol? Wrth sefydlu sail ieithyddol gadarn i ysgol, y mae'r momentwm i ddysgu mwy yn debygol o ddatblygu'n naturiol. Pa gymorth ffurfiol fydd ar gael i'r ysgolion hyn fwrw ati felly?

Cytunwn felly gyda'r cynnig i'r newid hwn ym mhob un o'r ysgolion a ymgynghorir arnynt gan edrych ymlaen at sicrhau bod y daith drosiannol yn un sydd yn y pendraw yn sicrhau deilliannau ieithyddol cwbl ddwyieithog o leiaf i blant yr ysgolion hyn ac yn wir i holl blant Ceredigion yn y pendraw.

Byddwn yn barod i drafod ein hymateb gyda swyddogion a chynghorwyr Cyngor Sir Ceredigion ar unrhyw amser cyfleus fel arfer.

Yn ddiffuant,

[REDACTED] Clic 20/11/23

To whom it may concern,

I apologise if this is the incorrect method to respond to consultations, but there are no clear instructions on your website that I could find, so I hope this finds its way to the correct addressee.

In regards to the proposal to make 5 primary schools Welsh medium, I do not support this and strongly recommend the council reconsider. As an educator for over 10 years in both Welsh and English schools, and as a parent of a three year old who is soon to begin primary school on one of these schools, I am concerned this enforced Welsh language medium will ultimately lead to issues with literacy and oracy skills, which should really be the main educational focus post covid.

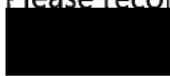
I am Welsh, I can speak decent Welsh, but English is my first language and the most widespread language in the world, and still the most broadly spoken language in Wales and Ceredigion specifically. There are more effective ways to encourage children to speak Welsh through second language classes, cultural classes, and bilingual streaming which don't potentially isolate a large population of the students and run the risk of them being left behind because they are being taught through a language they don't know and that will not be reinforced at home for many.

Furthermore there are very obvious logistical issues - teaching is in a recruitment crisis and to narrow the field of potential educators further has proved to be challenging on multiple schools already. I believe most parents would rather have their children taught by a trained professional who can speak conversational Welsh than an untrained teacher who can speak it fluently. Some jobs simply aren't being filled because there are no fluent Welsh applicants, and so the students are taught by non-specialist supply staff, which is obviously more detrimental to their education than having a bilingual teacher.

I support the need to embrace Welsh culture and encourage the learning of the language, but to enforce it from 3 when their cognitive abilities are still grasping the concepts of language will inevitably leave some students, particularly those with ALN, at a huge disadvantage, which doesn't seem to have been considered at all. I have seen this anecdotally already, with some students coming from English speaking households who are becoming isolated and deteriorating academically because they are unable to access the content in a lot of subjects - not because they are unintelligent, but because they can't understand. I fundamentally believe that all schools are responsible for ensuring that EVERY student has the chance to reach their potential, and yet the reports seem to spend a great deal of time considering political and financial aspects. Nowhere in the advantages/disadvantages tables does it reference pupils wellbeing or the potential impact on their literacy and oracy development.

I doubt my response will be awarded much consideration, but the need to plead this case is one of both personal and professional significance to me.

Please reconsider.

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 30 November 2023 16:49
To: Ceredigion language provision Comins Coch; Ceredigion language provision Plascrug; Ceredigion language provision Llwyny-Yr-Eos; Ceredigion language provision St Padarn
Subject: WESP Consultation

[Some people who received this message don't often get email from [REDACTED]@... Learn why this is important at <https://aka.ms/LearnAboutSenderIdentification>]

To whom it may concern,

Apologies for the lateness of this email in relation to the consultation on changing the language of teaching at Plascrug, St Padarn's, Comins Coch and Llwyn yr Eos primary schools. I hope you are still taking comments.

As a bilingual Welsh - English speaker who uses both languages daily in my work and social life, I truly appreciate the value of the Welsh language. I moved to the area at the age of 9 and attended a Welsh medium primary school and have been grateful for this opportunity since.

Within my work role, I visit all of the primary schools in the Aberystwyth area on a regular basis to support staff and children.

However, I do not agree with the change of all schools within the Aberystwyth area to Welsh medium in the Foundation Phase. My reasons for this are as follows :

- Many of the families who register their children at the above 4 schools (Plascrug and St Padarn in particular) have moved to the area from different countries across the world. Their home languages vary from Arabic, Polish, Ukrainian, Igbo, Turkish and many others. Often their parents work in the local hospital and are contributing significantly to our local economy. If they do not have the option for an English - medium school for their children, will they move to the area? Or will this put them off doing so? Alongside this, some of these parents do not have English-language skills which allow them to help their children with homework as it is. By changing this to Welsh, you would be adding an additional barrier to this.

- These 4 schools are already incorporating a good level of Welsh into their day to day routines within the classroom, more and more so over the past 2 or so years and many of the children have a good level of basic Welsh by the end of year 1/2 which they can use in basic social interactions and beyond.

- There are excellent, experienced teachers within all of these schools whose level of Welsh language may not be sufficient to teach through it day to day. It is unfair to take quality staff away from children in the earliest, and crucial years of their education because of the language they feel confident teaching in.

- For children with Additional Learning Needs (particularly in relation to language and literacy) whose home language is English / any other language other than Welsh, the priority should be developing of their home language, which they can then build additional language(s) upon, if needed. By adding Welsh into the mix, you do add a layer of complexity and issues arise about which language they should receive Additional Learning Provision through. For children whose home language is Welsh, their parents will send them to one of the many local Welsh-medium primary schools available in the area.

- Choice - the beauty of the current system is that parents have a choice. They can choose whether they want their children to receive their education through the medium of English or Welsh. This, I feel, is a real advantage in our area and families appreciate this.

I hope you can take these points into consideration and that the parents within these schools have had / will have ample opportunity to share their thoughts too, not just in writing but in well-advertised discussion forums, where accessibility is taken into consideration (easy-read information, interpreters etc.)

Yours Sincerely,

[Redacted signature]

17. FFURFLEN YMATEB – YSGOL GYNRADD LLWYN YR EOS

Mae'r ffurflen ymateb ganlynol yn caniatáu i randdeiliaid roi sylwadau ar y prif gynnig h.y. diwygio'r Gymraeg yn y Dysgu Sylfaen

SYLWADAU

Cytunaf yn gryf bod angen y datblygiadau ieithyddol a nodwyd er mwyn cynyddu medrau dwyieithog y disgyblion a sicrhau cyfleoedd ehangach iddynt yn y dyfodol.

Mae'n gyfle i gynnig mwy o ddewis iddynt a chyfrannu at fywyd mewn Cymru aml-ieithog.

Llofnod:	
Printiwch eich Enw:	
E-bost:	
Cyfeiriad:	
Dyddiad:	20/10/2023

Nodwch os hoffech chi gael gwybod pan fydd yr adroddiad ymgynghori'n cael ei gyhoeddi:

Sylwer, oni bai eich bod yn nodi i'r gwrthwyneb, bydd eich sylwadau ar gael i'r cyhoedd fel rhan o gofnodion ffurfiol yr ymgynghoriad.

Dychweler erbyn **Hydref 30 2023** fan bellaf at:

Ymgynghoriad CSGA, Gwasanaeth Ysgolion, 2^{il} Lawr, Canolfan Rheidol, Rhodfa Padarn, Llanbadarn Fawr, Aberystwyth, SY23 3UE

Neu e-bostiwch: csgallwynyreos@ceredigion.llyw.cymru neu wesplwynyreos@ceredigion.gov.uk

[REDACTED]

From: [REDACTED]
Sent: 16 November 2023 11:02
To: Ceredigion language provision Llwyny-Yr-Eos
Subject: Ymateb i'r Ymgynghoriad

Microsoft Word You don't often get email from [REDACTED] [Learn why this is important](#)

Annwyl Gyfeillion,
Diolch am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad. Carwn ddatgan fy mod yn aelod o Fforwm CSCA Ceredigion ac yn mynychu'r Fforwm fel cynrychiolydd o Brifysgol Aberystwyth. Nid yw'r ymateb hwn yn ddatganiad ar ran y Brifysgol.

Rwy'n gefnogol dros ben i'r cynnig.

Mae dogfennau'r ymgynghoriad wedi eu gosod allan yn glir ac maent yn delio'n dda gyda materion ymarferol sydd ynghlwm â newid o'r fath.

Mae'r achos o safbwynt cefnogi datblygiad ieithyddol ac addysgiadol disgyblion y dyfodol yn un hollol gadarn. Cadarn iawn hefyd yw'r rhesymeg o ran y cynnig fel rhan o amcanion CSCA Ceredigion sydd ei hun yn cefnogi nodau Llwyodaeth Cymru wrth gyflwyno'r Cwricwlwm newydd a Strategaeth Cymraeg 2050.

Yn gywir

[REDACTED]

[REDACTED]

Y Brifysgol orau yn y DU am Ansawdd ei Dysgu a Phrofiad Myfyrwyr
Best University in the UK for Teaching Quality and Student Experience
(The Times and Sunday Times, Good University Guide 2021)
Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg a Saesneg. Cewch ateb Cymraeg i bob gohebiaeth Gymraeg ac ateb Saesneg i bob gohebiaeth Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.
We welcome correspondence in Welsh and English. Correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and correspondence in English will be answered in English. Corresponding in Welsh will not involve any delay.

From: [REDACTED]
Sent: 02 November 2023 17:00
To: [REDACTED]
Subject: Ychydig o Sylwadau Ynglyn At Ysgolion a'r Ddatblygiad Addysg Yng Ngheredigion

You don't often get email from [REDACTED] [Learn why this is important](#)

Rydw i'n gobeithio mae'r ebost hon yn ffindio chi'n iawn. Diolch yn fawr am i gyd o'r gwaith yr ydych yn ei wneud yng Ngheredigion a gyda'r Cyngor Sir.

Yn gobeithiol, byddwch chi'n hapus i ddarllen ychydig o fy syniadau a sylwaday ynglyn at y sistem addysg yng Ngheredigion. Anfonais i mewn sylwadau yn ystod cyfnod ymgynghoriad y Cynllun Strategol Cymraeg Mewn Addysg rhyw dwy flynedd nol, ac dwi'n falch i gweld bod y Cyngor wedi neud mwy ne lai popeth nes i awgrymu!

Os mae'n addas, dwi'n moyn cynnig awgrymiadau hyd yn oed mwy eithriadol ar gyfer y ddyfodol - efallai mae nhw'n cael ei ystyried yn barod gan y Cyngor Sir.

Gyda'r amser yn dod ble mae pob plentyn yng Ngheredigion yn graddio o ysgol gynradd gyfrwng Cymraeg gyda Cymraeg rhygl, mae'n diddorol i meddwl am beth byddai'n digwydd ynglyn at addysg Saesneg yn sir.

Fel dwi'n deall, bydd na dim ond un ysgol sy'n addysgu drwy'r gyfrwng y Saesneg yn y sir, sef Ysgol Penglais. Er mwyn normaleiddio'r Cymraeg fel iaith y gymuned, dwi'n moyn awgrymu bod na ffrwd Saesneg yn cael ei sefydlu ynddo fe, a hefyd bod y ffrwd Saesneg yn dechrau yn blwyddyn 9, er mwyn plant sy'n symud i'r sir yn hwyr. Ar gyfer plant sy'n symud i Ceredigion ym mlwyddyn 7 neu 8, fasai'n bosib ddarparu Addysg Drochi Ar Gyfer Hwyrddyfodiaid, fel sy'n digwydd gyda'r Saesneg er mwyn hwyrddyfodiaid i'r sistem addysg y D.U.

Gall y sir gynnig addysg gyfrwng Saesneg er mwyn plant sy'n symud i Ceredigion am 13 oed neu'n hynach, a fyddai'n ffindio'n anodd addasu mor hwyr a ddysgu'r iaith.

Beth ydych chi'n meddwl am y syniad?

Diolch yn fawr iawn a chofion

**Ymateb [REDACTED] i'r
ymgyngoriad ynglŷn â chyfrwng iaith
Plas Crug, Padarn Sant a Llwyn yr Eos**

Mae [REDACTED] yn croesawu'r
cynllun ar sail y canlynol:

- Trochi i blant dan 7 oed yw'r unig ffordd i sicrhau rhuglder, a bydd yn rhoi'r cyfleoedd, y sgiliau a'r hyder iddynt ddefnyddio'r Gymraeg.
- Bydd yn cefnogi'r diwylliant lleol
- Bydd yn rhoi'r cychwyn gorau i blant a bydd yn caniatáu iddynt aros yn yr ardal
- Bydd yn cefnogi nodau iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru

Codwyd cwestiynau ynghylch darpariaeth fwy cyfyngedig y cynllun y tu hwnt i saith oed a gwnaed yr arsylwadau canlynol:

- Mae angen ariannu'r cynllun yn iawn i gefnogi athrawon ac ysgolion
- Dylai rhieni a disgyblion gael eu cefnogi trwy fentrau fel clybiau gwaith cartref ac ati
- Mae angen i'r addysgu fod yn gyfoes gan ddefnyddio pob cyfrwng gan gynnwys y celfyddydau creadigol.

Wrth i ni edrych i'r dyfodol mae'n hanfodol bod llwybr dysgu Cymraeg gwarantedig yn ymestyn o'r sylfaen i'r chweched dosbarth a dysgu galwedigaethol ar draws y sir.

Argymhellir bod Cyngor Sir Ceredigion yn gweithio'n agos gyda sefydliadau addysg uwch a hyfforddiant athrawon, megis Prifysgol Aberystwyth a PCYDDS i:

- **lobio Llywodraeth Cymru i gymell astudio cyrsiau dysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.**
- gweithio gyda phrifysgolion i gymell myfyrwyr i fyw ac addysgu yn y sir.

Canlyniad 1: cryfhau'r geiriad fel bod pob plentyn meithrin/tair oed ...

Canlyniad 2: cryfhau'r geiriad fel bod pob derbyniad ...

**[REDACTED] response to
the consultation regarding the language
medium of Plas Crug, St Padarn and
Llwyn yr Eos**

The [REDACTED] welcomes the plan based on the following:

- Immersion for under 7s is the only way to achieve fluency, and it will provide them with the opportunities, skills and confidence to use Welsh.
- It will support the local culture
- It will give children the best start and will allow them to stay in the area
- It will support Welsh Government's Welsh language goals

Questions were raised about the plan's more limited provision beyond the age of seven and the following observations were made:

- The plan needs to be properly funded to support teachers and schools
- Parents and pupils should be supported via initiatives such as homework clubs etc
- Teaching needs to be contemporary using all mediums including the creative arts.

As we look to the future it is essential that there is a guaranteed Welsh language learning pathway extending from foundation through to sixth form and vocational learning across the county.

It is recommended that Ceredigion County Council work closely with higher education and teacher training institutions, such as Prifysgol Aberystwyth and UWTSD to:

- lobby the Welsh government to incentivise the study of teaching courses through the medium of Welsh.
- work with universities to incentivise students to live and teach in the county.

Outcome 1: strengthen the wording so that all nursery/three-year-old ...

Outcome 2: strengthen the wording so that all reception ...

	steps outlined above to achieving outcome 7.
--	---

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

<u>Adroddiad i'r:</u>	Cabinet
<u>Dyddiad y cyfarfod:</u>	20 Chwefror 2024
<u>Teitl:</u>	Enw Swyddogol yr Ysgol ardal newydd yn Nyffryn Aeron
<u>Pwrpas yr adroddiad:</u>	Cymeradwyo'r enw swyddogol ar gyfer yr ysgol ardal newydd yn Nyffryn Aeron
<u>Er:</u>	Penderfyniad

Portffolio'r Cabinet ac Aelod y Cabinet:

Y Cyngorydd Wyn Thomas, Aelod Cabinet ar gyfer Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau

Cyflwyniad

Mae rhestr fer wedi ei ffurfio gan y Corff Llywodraethu Cysgodol ar gyfer enw newydd i'r ysgol ardal newydd yn Nyffryn Aeron. Anfonwyd llythyrau at yr holl ddisgyblion, Cyngorau Ysgol, rhieni, gwarcheidwaid, cyrff llywodraethu a darpar rieni i sicrhau bod yr holl awgrymiadau yn cael eu cynnwys yn y rhestr fer. Cynhaliwyd cyfarfod ar Ionawr y 18^{fed} i drafod awgrymiadau a phenderfynwyd mabwysiadu'r enw Ysgol Dyffryn Aeron fel enw swyddogol yr ysgol newydd

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

A oes Aseiad Effaith Integredig wedi'i gwblhau? Os nad oes, dywedwch pam.

Ddim yn berthnasol

Crynodeb o'r Aseiad Effaith Integredig:

Hirdymor:	Ddim yn berthnasol
Cydweithio:	Ddim yn berthnasol
Cynnwys:	Ddim yn berthnasol
Atal:	Ddim yn berthnasol
Integreiddio:	Ddim yn berthnasol

Argymhelliad:

Gofynnir i'r aelodau gymeradwyo'r enw Ysgol Dyffryn Aeron fel yr enw ar gyfer yr ysgol ardal newydd.

Rhesymau dros y penderfyniad:

Cymeradwyo'r enw swyddogol.

Trosolwg a Chraffu:

Ddim yn berthnasol

Fframwaith Polisi:

Ddim yn berthnasol

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Rhoi'r Dechrau Gorau mewn Bywyd a Galluogi Dysgu ym Mhob Oed

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Ddim yn berthnasol

Goblygiadau Cyfreithiol:

Ddim yn berthnasol

Goblygiadau staffio:

Ddim yn berthnasol

Goblygiadau eiddo / asedau:

Ddim yn berthnasol

Risg(iau):

Ddim yn berthnasol

Pwerau Statudol:

Ddim yn berthnasol

Papurau Cefndir:

Ddim yn berthnasol

Atodiadau:

Ddim yn berthnasol

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Clive Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Ysgolion

Swyddog Adrodd:

Nia James, Rheolwr Corfforaethol: Adnoddau Dysgu

Dyddiad:

23 Ionawr 2024

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Cynrychiolwyr yr Awdurdod Lleol ar Gyrrff Llywodraethol

Pwrpas yr adroddiad: Cadarnhau enwebu Cynrychiolydd Awdurdod Lleol ar Gorff Llywodraethol

Er: Penderfyniad

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:

Y Cynghorydd Wyn Thomas, Aelod Cabinet ar gyfer Ysgolion, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau

Cyflwyniad

Ysgol Gyfun Penweddig: Enwebu Tom Kendall fel Llywodraethwr Awdurdod Lleol ar gais Corff Llywodraethol Ysgol Gyfun Penweddig.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

Oes Aseiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam

Na – nid yw'r adroddiad yn cyfeirio at newid Polisi neu Wasanaeth.

Crynodeb o'r Aseiad Effaith Integredig:

Hirdymor: Amherthnasol

Cydweithio: Amherthnasol

Cynnwys: Amherthnasol

Atal: Amherthnasol

Integreiddio: Amherthnasol

Argymhelliad / Argymhellion:

Gofynnir i Aelodau gadarnhau'r enw a enwebwyd uchod fel cynrychiolydd o'r Awdurdod Lleol ar Gorff Llywodraethol yr Ysgol berthnasol.

Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:

Enwebu cynrychiolwyr o'r Awdurdod Lleol ar Gyrrff Llywodraethol.

Trosolwg a Chraffu:

Amherthnasol

Fframwaith Polisi:

Amherthnasol

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Amherthnasol

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Dim

Goblygiadau cyfreithiol:

Dim

Goblygiadau staffio:

Dim

Goblygiadau eiddo / asedau:

Dim

Risg(iau):

Amherthnasol

Pwerau Statudol:

Amherthnasol

Papurau Cefndir:

Amherthnasol

Atodiadau:

Amherthnasol

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Clive Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Gwasanaeth Ysgolion

Swyddog Adrodd:

Nia James, Rheolwr Corfforaethol, Adnoddau Dysgu, Gwasanaeth Ysgolion

Dyddiad:

02 Chwefror 2024

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL**Adroddiad i'r:** Cabinet**Dyddiad y Cyfarfod:** 20 Chwefror 2024**Teitl:** Polisi, Strategaeth a Fframwaith Rheoli Risg Corfforaethol Drafft**Pwrpas yr adroddiad:** Cyflwyno'r Polisi, y Strategaeth a'r Fframwaith a ddiwygiwyd o ran Rheoli Risgiau, ar gyfer eu cymeradwyo**Er:** Penderfyniad**Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:****Y Cynghorydd Bryan Davies, Arweinydd y Cyngor ac Aelod Cabinet ar gyfer Gwasanaethau Democrataidd, Polisi, Perfformiad a Phobl a Threfniadaeth****Cyflwyniad**

Mae Polisi, Strategaeth a Fframwaith Rheoli Risg y Cyngor yn cael eu hadolygu bob tair blynedd i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn gyfredol ac yn addas i'r diben. Cynhaliwyd yr adolygiad yn hydref 2023 ac arweiniodd at gyfres o ddogfennau wedi'u diweddarau o ran rheoli risgiau.

Cynhaliwyd ymgynghoriad ynghylch y Polisi, y Strategaeth a'r Fframwaith a ddiweddarwyd gyda rhanddeiliaid allweddol, gan gynnwys aelodau'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a Zurich Insurance, rhwng Mehefin ac Awst 2023. Defnyddiwyd adborth o'r ymarfer hwn i fireinio'r dogfennau ymhellach gan arwain at y drafftiau sydd wedi'u hatodi. Mae Atodiad 1 yn darparu'r Polisi a'r Strategaeth Drafft o ran Rheoli Risgiau, ac mae Atodiad 2 yn darparu'r Fframwaith drafft o ran Rheoli Risgiau.

Y Sefyllfa Bresennol

Mae'r prif ddiweddariadau i'r Polisi, Strategaeth a Fframwaith Rheoli Risgiau fel a ganlyn:

- Cryfhau monitro risgiau gwasanaeth - bydd risgiau gwasanaeth sy'n sgorio 15 neu uwch yn cael eu hasesu'n chwarterol gan y Grŵp Arweiniol i'w huwchgwyfeirio i'r Gofrestr Risg Corfforaethol ac i'r gwrthwyneb.
- Bydd risgiau gwasanaeth yn cael eu hychwanegu at System Rheoli Perfformiad Teifi fel y gellir eu diweddarau a'u rheoli drwy'r system.
- Egluro mai 15 yw'r trothwy ar gyfer dwysáu / dad-ddwysáu risgiau i'w hystyried gan y Grŵp Arweiniol.
- Egluro mai'r Grŵp Arweiniol sy'n gyfrifol am benderfynu a ddylai risgiau gael eu dwysáu neu eu dad-ddwysáu.
- Egluro rôl Archwilio Fewnol yn y Polisi a'r Fframwaith, sef asesu a gwerthuso effeithiolrwydd y camau sydd ar waith i liniaru risg a rhoi sicrwydd gwrthrychol bod risgiau'n cael eu rheoli'n briodol. Yn ogystal, bydd Archwilio Mewnol hefyd yn rhoi sicrwydd gwrthrychol i'r Grŵp Arweiniol, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r

Cyngor ar gadernid ac effeithiolrwydd y gweithdrefnau rheoli risg trwy gynnwys adolygiadau cyfnodol o'r Gofrestr Risg Gorfforaethol, Cofrestr Risg Gwasanaeth a gweithdrefnau Rheoli Risg Corfforaethol.

- Egluro y dylid darparu sgorau "risg targed" i gyd-fynd â'r camau lliniaru ar gyfer risg, h.y. i ba sgôr y dylid lleihau'r risg i drwy gyflawni'r camau lliniaru a nodwyd.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

Oes Aseiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam

Nac oes, mae'r dogfennau Rheoli Risgiau wedi'u diweddaru ac nid ydynt yn bolisi a strategaeth newydd.

Crynodeb o'r Aseiad Effaith Integredig:

Hirdymor: Amherthnasol
Cydweithio: Amherthnasol
Cynnwys: Amherthnasol
Atal: Amherthnasol
Integreiddio: Amherthnasol

Argymhelliad / Argymhellion:

Cymeradwyo'r Polisi, Strategaeth a Fframwaith Rheoli Risg drafft.

Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:

Sicrhau bod y Polisi, Strategaeth a Fframwaith Rheoli Risg yn gyfredol ac yn addas i'r diben.

Trosolwg a Chraffu:

Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio 27/9/2023

Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio 24/1/2024

Fframwaith Polisi:

Amherthnasol

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Pob un, mae'r broses Rheoli Risgiau yn cefnogi'r Cyngor i gyflawni ei holl Amcanion Llesiant Corfforaethol.

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Amherthnasol

Goblygiadau cyfreithiol:

Amherthnasol

Goblygiadau staffio:

Amherthnasol

Goblygiadau eiddo / asedau:

Amherthnasol

Risg(iau):

Nid yw'r Polisi, Strategaeth a Fframwaith a ddiweddarwyd o ran Rheoli Risgiau yn cael eu cyhoeddi gan arwain at fethu â gweithredu arferion gorau o ran rheoli risgiau.

Pwerau Statudol:

Amherthnasol

Papurau Cefndir:

Amherthnasol

Atodiadau:

Atodiad 1: Polisi a Strategaeth Rheoli Risg wedi'u Diweddarau

Atodiad 2: Fframwaith Rheoli Risg wedi'i Ddiweddarau

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Alun Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

Swyddog Adrodd:

Alun Williams, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd

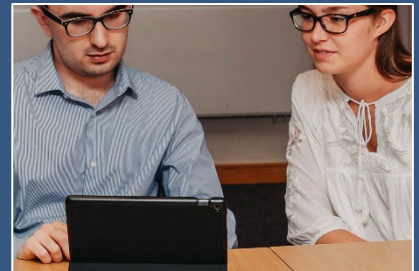
Dyddiad:

22 Ionawr 2024

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Cyngor Sir Ceredigion: Polisi a Strategaeth Rheoli Risg

Tachwedd 2023

TABL CYNNWYS

Tudalen 481

TUDALEN:

- 01 RHAGAIR
- 02 POLISI RHEOLI RISG
- 02 DATGANIAD POLISI RHEOLI RISG
- 04 STRATEGAETH RHEOLI RISG
- 04 PWRPAS
- 04 AMCANION
- 05 DIFFINIADAU
- 05 DIWYLLIANT RISG
- 06 ROLAU A CHYFRIFOLDEBAU
- 06 ADNODDAU RHEOLI RISG
- 06 LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL
- 07 CYFRANOGIAD GRWPIAU CYSYLLTIEDIG ERAILL
- 07 ARCHWILIAD MEWNOL
- 08 PARTNERIAID
- 08 RISGIAU CENEDLAETHOL
- 09 RISGIAU CYMUNEDOL
- 09 RISGIAU CORFFORAETHOL
- 09 CONTRACTAU ALLANOL
- 10 ADOLYGIADAU
- 11 ATODIAD 1: ROLAU A CHYFRIFOLDEBAU

RHEOLI'R DOGFEN:

Awdur:

Alun Williams (Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi a Pherfformiad)
Alison Hodgson (Swyddog Perfformiad a Gwelliant Corfforaethol)

Dyddiad:

22/12/2023

Fersiwn:

3.0 Terfynol

Cymeradwywyd gan:

Cabinet

Dyddiad Cymeradwyo:

Heb ei gymeradwyo eto

Dyddiad Adolygu Nesaf::

2025/26

1 Rhagair

- 1.1 Croeso i ddogfen Polisi Rheoli Risg a Strategaeth Rheoli Risg ar gyfer Cyngor Sir Ceredigion.
- 1.2 Mae rheoli risg yn effeithiol yn galluogi'r Cyngor i:
 - Bod yn fwy hyderus wrth gyflawni ein blaenoriaethau a'n canlyniadau.
 - Cyfyngu bygythiadau i lefelau derbyniol.
 - Gwneud penderfyniadau gwybodus am fanteisio ar gyfleoedd.
 - Sicrhau ein bod yn cael y cydbwysedd cywir rhwng gwobrau a risgiau.
 - Gwella trefniadau gweithio mewn partneriaeth a llywodraethu corfforaethol.
 - Diogelu pobl, asedau ac enw da'r cyngor.
 - Gwneud y mwyaf o gyfleoedd.
- 1.3 Yn y pen draw, bydd rheoli risg yn effeithiol yn helpu i sicrhau bod y Cyngor yn manteisio i'r eithaf ar ei gyfleoedd ac yn lleihau effaith y risgiau y mae'n eu hwynebu, a thrwy hynny wella'r gallu i gyflawni blaenoriaethau, gwella canlyniadau i drigolion a lliniaru camau cyfreithiol a hawliadau ariannol yn erbyn y cyngor a difrodi ei enw da.
- 1.4 Mae'r ddogfen Polisi a Strategaeth Rheoli Risg yn darparu fframwaith a phroses gynhwysfawr a luniwyd i gefnogi Aelodau a Swyddogion i sicrhau bod y Cyngor yn gallu cyflawni ei gyfrifoldebau rheoli risg yn llawn. Mae'r polisi'n amlinellu amcanion a manteision rheoli risg, yn disgrifio'r cyfrifoldebau ar gyfer rheoli risg, ac yn rhoi trosolwg o'r broses sydd gennym ar waith i reoli risg yn llwyddiannus.
- 1.5 Bydd y Cyngor yn adolygu'r Polisi a'r Strategaeth o leiaf bob tair blynedd a bydd unrhyw amrywiadau i'r polisi hwn yn cael eu hadolygu gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, cyn i'r Cabinet eu cymeradwyo.
- 1.6 Ategir y Polisi a'r Strategaeth hon gan ddogfen Fframwaith Rheoli risg ategol, y dylid ei darllen ar y cyd â'r ddogfen hon.

2 Polisi Rheoli Risg

Datganiad Polisi Rheoli Risg

- 2.1 Mae Cyngor Sir Ceredigion yn cydnabod bod dull rhagweithiol o reoli risg yn agwedd hanfodol ar gyflawni ei weledigaeth o ddarparu gwerth am arian gwasanaethau cyhoeddus dwyieithog cynaliadwy sy'n cefnogi economi gref ac amgylchedd iach tra'n hyrwyddo lles yn ein pobl a'n cymunedau.
- 2.2 Mae'r Cyngor wedi sefydlu Strategaeth Rheoli Risg effeithiol sy'n dod yn rhan annatod o ddiwylliant y sefydliad trwy adolygu, hyfforddiant, trafodaeth barhaus yn y Grŵp Arweiniol, nodi risgiau gwasanaeth a'r disgwyliad y bydd yr holl risgiau gwasanaeth yn cael eu hadrodd yn chwarterol. Mae hyn yn cyfrannu at gyflawni'r Strategaeth Gorfforaethol ac yn arbennig ei heffeithiolrwydd sefydliadol.
- 2.3 Mae'r Cyngor yn nodi, yn dadansoddi, yn rheoli ac yn defnyddio rheolaeth gost-effeithiol o'r risgiau y mae'n eu hwynebu er mwyn:
1. Sicrhau bod rhwymedigaethau statudol ac amcanion polisi yn cael eu bodloni.
 2. Sicrhau bod y Cyngor yn cyflawni ei Amcanion Llesiant Corfforaethol a'r Amcanion Llesiant Cenedlaethol drwy ddarparu gwasanaethau'n well.
 3. Sicrhau bod prosiectau mawr ac arloesol yn cael eu cyflwyno'n llwyddiannus.
 4. Sefydlu a chynnal ffyrdd effeithiol o weithio mewn partneriaeth.
 5. Cadw a hyrwyddo enw da'r Cyngor.
 6. Gwella prosesau, gwneud penderfyniadau, cynllunio, blaenoriaethu a gwneud y gorau o effeithlonrwydd gweithredol.
 7. Diogelu ei Aelodau etholedig, gweithwyr, defnyddwyr gwasanaeth, disgyblion a'r holl randdeiliaid eraill y mae gan y Cyngor ddyletswydd gofal tuag atynt.
 8. Dysgu o gyfleoedd, bygythiadau, llwyddiannau a methiannau blaenorol i lywio rheolaeth risgiau yn y dyfodol trwy gyflwyno strwythurau, cyngor, templedi a chanllawiau newydd i staff, yn ogystal â monitro agosach.
- 2.4 Mae arfarnu a rheoli risg yn berthnasol i holl brosesau Cyngor Sir Ceredigion ac yn arbennig mae'n rhan o'n:
- Llunio, archwilio ac adolygu polisiau
 - Polisi a strategaeth lechyd a Diogelwch
 - Cynllunio a rheolaeth ariannol
 - Cynllunio strategol a gosod amcanion
 - Cynllunio a darparu busnes a gwasanaeth
 - Prosesau adrodd a gwneud penderfyniadau
 - Rheoli Perfformiad
 - Prosesau rheoli Prosiect a Newid

Tudalen 484

- 2.5 Cydnabyddir y bydd rhai risgiau bob amser yn bodoli ac na fyddant byth yn cael eu dileu, fodd bynnag rhaid i bob gweithiwr ystyried risg a derbyn cyfrifoldeb am reoli risgiau sy'n gysylltiedig â'u maes awdurdod.
- 2.6 Y Prif Weithredwr sydd â'r cyfrifoldeb cyffredinol am sicrhau ymlyniad at bolisi'r Cyngor ar Reoli Risg.
- 2.7 Bydd Polisiâu, Strategaethau a Phrosesau Rheoli Risg yn cael eu hadolygu ar gyfer effeithlonrwydd, effeithiolrwydd a chydymffurfiaeth fel rhan o'r cylch adolygu rheolaeth.

3 Strategaeth Rheoli Risg

Pwrpas

3.1 Mae'r Strategaeth Rheoli Risg yn cyd-fynd â'r datganiad polisi, ac yn pennu'r camau gweithredu sydd eu hangen i gyflawni cyfres o amcanion rheoli risg.

Amcanion

3.2 Amcanion y Strategaeth hon yw:

- Ymgorffori ac integreiddio rheoli risg yn niwylliant y Cyngor.
- Pennu rolau, cyfrifoldebau ac atebolrwydd ar gyfer gweithgareddau rheoli risg o fewn y Cyngor. Mae'r "Model Tair Llinell Amddiffyn" wedi'i ymgorffori ym mapiau sicrwydd Archwilio Mewnol i gael sicrwydd gan reolwyr, archwilio mewnol a ffynonellau sicrwydd allanol e.e. rheoleiddwyr ac arolygiaethau.
- Codi ymwybyddiaeth o'r angen am reoli risg gan bawb sy'n gysylltiedig â darparu gwasanaethau'r Cyngor.
- Atal anafiadau, difrod a cholledion i leihau cost risg.
- Gwella gwireddu cyfleoedd a'r buddion canlyniadol.
- Sicrhau cysondeb ar draws y Cyngor wrth reoli risg.

3.3 Bydd yr amcanion hyn yn cael eu cyflawni drwy'r camau gweithredu canlynol:

- Ymgorffori ystyriaethau rheoli risg ym mhob lefel o gynllunio busnes.
- Ymgorffori ystyriaethau rheoli risg ym mhob lefel o drefniadau rhaglen, prosiect a phartneriaeth.
- Darparu hyfforddiant a datblygiad sgiliau ar gyfer yr holl Aelodau etholedig, rheolwyr a staff, o ran rheoli risg yn effeithiol.
- Monitro ac adrodd ar risgiau yn rheolaidd i nodi tueddiadau a chyfeiriad risgiau tebygol i Aelodau ac Uwch Reolwyr fod yn ymwybodol ohonynt wrth wneud penderfyniadau.
- Darparu sgorau archwaeth risg ym mhob Cofrestr Risg Gorfforaethol i gefnogi gwneud penderfyniadau gwybodus yn unol â'r archwaeth risg ynghyd â llai o ansicrwydd a gwell cysondeb.
- Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn monitro datblygiad a gweithrediad effeithiol rheoli risg corfforaethol yn y Cyngor, y cynnydd wrth fynd i'r afael â materion yn ymwneud â risg a adroddir i'r Pwyllgor ac yn ystyried y Gofrestr Risg Gorfforaethol bob chwarter.
- Sicrhau bod y Fframwaith Rheoli Risg ar gael i'r holl Aelodau etholedig, staff, y cyhoedd a rhanddeiliaid eraill ar fewnrwyd a gwefan y Cyngor a chyfathrebu drwy sianeli rheoli.
- Sicrhau bod y Gofrestr Risg Gorfforaethol ar gael i bob Aelod bob chwarter.

- Darparu hyfforddiant rheoli risg i'r Grŵp Arweiniol a'r holl reolwyr gyda'r nod o sicrhau bod ganddynt y sgiliau angenrheidiol i adnabod, gwerthuso a rheoli'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r gwasanaethau a ddarperir ganddynt.

Diffiniadau

3.4 Mae Cyngor Sir Ceredigion yn diffinio Risg fel:

“y posibilrwydd y gallai rhywbeth ddigwydd a fydd yn cael effaith andwyol ar gyflawni amcanion, enw da, neu ddarpariaeth gwasanaethau'r Cyngor'. Mae risg yn cael ei fesur yn nhermau effaith a thebygolrwydd.”

3.5 Rheoli Risg yw'r prosesau cynlluniedig a systematig, lle mae risgiau allweddol yn cael eu nodi, eu gwerthuso a'u rheoli gan alluogi'r buddion mwyaf posibl a lleihau'r canlyniadau negyddol posibl i'r Cyngor a'i bartneriaid. Gellir dadansoddi risgiau a'u diffinio ymhellach gan fod rheoli risg yn galluogi'r Cyngor i:

- a) Adnabod risgiau yng nghyd-destun amcanion Corfforaethol, gan gynnwys cyfleoedd posibl.
- b) Asesu risgiau i bennu tebygolrwydd ac effaith pob risg.
- c) Penderfynu ar yr ymateb i bob risg yn unigol.
- d) Datblygu'r camau gweithredu, rheolaethau a phrosesau angenrheidiol i weithredu'r ymateb a ddewiswyd i bob risg.
- e) Cyfathrebu'r dull o reoli risg a chanlyniadau gweithgarwch rheoli risg.
- f) Gwneud y mwyaf o gyfleoedd.

3.6 Mae rheoli risgiau yn llywio gwaith cynllunio strategol a busnes ac yn helpu'r Cyngor i gyflawni'r amcanion Llesiant Corfforaethol a nodir yn ei Strategaeth Gorfforaethol 2017-2022, gwella'r modd y darperir gwasanaethau a gwella gwerth am arian.

Diwylliant Risg

3.7 Mae diwylliant risg busnes cyfan cryf yn agwedd bwysig ar lywodraethu corfforaethol cryf. Diwylliant Risg yw'r gwerthoedd, agweddau ac arferion a rennir sy'n nodweddu sut mae'r Cyngor yn ystyried risg o ddydd i ddydd drwy:

- a) Codi ymwybyddiaeth o risgiau a wynebir gan y Cyngor.
- b) Dealltwriaeth o'r busnes a pherthnasedd risg.
- c) Perchnogaeth glir o risgiau.
- d) Cyfrifoldebau wedi'u diffinio'n glir ar gyfer gweithgaredd rheoli risg.
- e) Monitro ac adrodd effeithiol ar effeithiolrwydd risg.

3.8 Er na ddylai'r Cyngor fod yn wrth-risg, mae'r egwyddorion a gynhwysir yn y polisi hwn yn sicrhau bod y Cyngor yn taro'r cydbwysedd cywir yn ei ymagwedd at gyfle busnes a rheoli risg. Er mwyn cynorthwyo i gyflawni hyn, mae archwaeth risg yn rhan annatod o'r broses rheoli risg gyda'r Gofrestr Risg Gorfforaethol yn cynnwys sgorau archwaeth

risg y mae'r awdurdod yn fodlon eu goddef. Mae hyn er mwyn sicrhau bod y diwylliant risg yn cefnogi gwneud penderfyniadau gwybodus yn unol â'r archwaeth risg.

Rolau a Chyfrifoldebau

- 3.9 Holl Aelodau a Swyddogion y Cyngor sy'n gyfrifol am reoli risg yn effeithiol. O ystyried amrywiaeth gwasanaethau'r Cyngor a'r ystod eang o risgiau posibl, mae'n hanfodol bod cyfrifoldeb am nodi risgiau posibl a chymryd camau i fynd i'r afael â hwy yn glir.
- 3.10 Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn gyfrifol am fonitro datblygiad a gweithrediad effeithiol rheoli risg corfforaethol yn y Cyngor.
- 3.11 Mae dyraniad rolau a chyfrifoldebau pellach i'w gweld yn Atodiad 1.

Adnoddau Rheoli Risg

- 3.12 Nid yw rheoli risg yn fater newydd ac mae pob Aelod a Swyddog yn gyfrifol am ystyried goblygiadau risg fel y maent yn berthnasol i'w gweithredoedd.
- 3.13 Mae Arweinydd Cyngor Sir Ceredigion, gyda chefnogaeth y Prif Weithredwr, yn gyfrifol am sicrhau bod Polisi a Strategaeth Rheoli Risg ar waith, gan gymryd cyfrifoldeb cyffredinol am sicrhau ymlyniad at Bolisi'r Cyngor ar Reoli Risg a darparu sicrwydd gwrthrychol ar effeithiolrwydd y gweithdrefnau rheoli risg sydd yn eu lle.
- 3.14 Mae'r Cyfarwyddwyr Corfforaethol yn cefnogi'r Prif Swyddog Gweithredol a'r Grŵp Arweiniol i hyrwyddo rheoli risg ar draws y Cyngor, gan sicrhau ymlyniad at y Polisi a rhoi sicrwydd bod hyn yn cael ei gyflawni'n llwyddiannus. Maent yn darparu cymorth rheolwr llinell i Swyddogion Arweiniol Corfforaethol mewn perthynas â rheoli risg lle mae risgiau'n cael eu dwysáu neu pan gyrhaeddir cyfyngder.
- 3.15 Y Swyddog Arweiniol Corfforaethol dynodedig ar gyfer Risg ar Lefel y Grŵp Arweiniol yw'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Gwarchod y Cyhoedd. Maent wedi dirprwyo cyfrifoldeb am sicrhau ymlyniad at Bolisi'r Cyngor ar Reoli Risg a rhoi sicrwydd gwrthrychol bod hyn yn cael ei gyflawni'n llwyddiannus ynghyd ag effeithiolrwydd y mecanweithiau a ddefnyddir i reoli risgiau a nodwyd. Maent hefyd yn gyfrifol am herio cydweithwyr ynghylch sgorio risg, pennu camau lliniaru ac os yw camau gweithredu wedi'u cyflawni.
- 3.16 Bydd y tîm Perfformiad ac Ymchwil yn gweithredu fel cyswllt rhwng aelodau etholedig, a'r Grŵp Arweiniol ar gyfer pob agwedd o reoli risg. Ceir rhagor o fanylion am y Swyddogaethau a'r Cyfrifoldebau yn Atodiad 1.

Llywodraethu Corfforaethol

- 3.17 Yn unol â Chanllawiau CIPFA / SOLACE ar Lywodraethu Corfforaethol, mae'r Cyngor Sir wedi mabwysiadu Cod Lleol ar Lywodraethu Corfforaethol sy'n nodi'r fframwaith y bydd yn ei ddefnyddio i gyflawni ei gyfrifoldebau i ddarparu gwasanaethau effeithiol.

- 3.18 Mae Egwyddor F o ganllawiau uchod CIPFA yn nodi: Mae Rheoli Risgiau a pherfformiad trwy reolaeth fewnol gadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref yn y fframwaith uchod yn cydnabod bod 'rheoli risg a rheolaeth fewnol yn rhannau pwysig ac annatod o system rheoli perfformiad ac yn hanfodol i gyflawni canlyniadau. Dylid ystyried ac ymdrin â risg fel rhan o'r holl weithgareddau gwneud penderfyniadau'.
- 3.19 Mae'r Strategaeth Rheoli Risg hon yn sicrhau bod Polisi Rheoli Risg y Cyngor wedi'i ymgorffori'n llawn ym mhrosesau cynllunio a monitro strategol a gweithredol y Cyngor.

Cyfranogiad Grwpiau Cysylltiedig eraill

- 3.20 Mae nifer o grwpiau swyddogion eraill yn bodoli, a fydd yn ymdrin â meysydd penodol o reoli risg. Mae'r rhain yn cynnwys:
- Fforwm Iechyd a Diogelwch
 - Grŵp Diogelwch Personol
 - Grŵp Cynllunio at Argyfwng a Rheoli Parhad Busnes
 - Grŵp Tywydd Garw Ceredigion
 - Technoleg Gwybodaeth (Strategaeth)
 - Grŵp Rheoli Gwybodaeth
 - SIRO – Grŵp Risg Gwybodaeth
 - Grŵp Monitro Cyfalaf
 - Grŵp Rheoli Prosiect Corfforaethol
 - Grŵp Datblygu
 - Grŵp Rheoli Asedau

Archwilio Mewnol

- 3.21 Fel y 3ydd linell amddiffyn, bydd gwasanaeth Archwilio Mewnol y Cyngor yn rhoi sicrwydd gwrthrychol i'r Grŵp Arweiniol, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Cyngor ar gadernid ac effeithiolrwydd y gweithdrefnau rheoli risg. Bydd Archwilio Mewnol yn adolygu'r Gofrestr Risg Gorfforaethol o bryd i'w gilydd ac yn gwerthuso'r gweithdrefnau Rheoli Risg Gorfforaethol gan gynnwys adrodd ar risgiau.
- 3.22 Mae'r Cynllun Archwilio Mewnol Blyneddol yn seiliedig ar risg ac wedi'i alinio â'r Gofrestr Risg Gorfforaethol i sicrhau bod adnoddau'n cael eu blaenoriaethu yn ôl risg. Bydd Archwilio Mewnol o bryd i'w gilydd yn gwerthuso rheolaeth y risgiau allweddol sydd wedi'u cynnwys mewn Cofrestrau Risg. Bydd yr holl risgiau coch o fewn y Gofrestr Risg Gorfforaethol yn cael eu cynnwys yn y cynllun gwaith Archwilio Mewnol dros gyfnod tonnog o ddwy flynedd a bydd adolygiadau cyfnodol o Gofrestrau Risg Gwasanaethau hefyd yn cael eu cynnwys yn y cynllun Archwilio Mewnol.
- 3.23 Bydd Archwilio Mewnol yn rhoi sicrwydd gwrthrychol bod risgiau'n cael eu rheoli'n briodol ar gyfer pob ymgysylltiad archwilio a gwblhawyd. Bydd yr archwilydd yn nodi

risgiau ac yn profi'r rheolaethau sydd ar waith i liniaru'r risgiau hyn. Bydd canfyddiadau'r archwiliad yn cael eu hadrodd i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol a'r Rheolwyr Corfforaethol perthnasol ynghyd â chynllun gweithredu canlyniadol gan gynnwys risgiau a nodwyd, meysydd i'w gwella a chamau rheoli sydd eu hangen i liniaru risgiau.

- 3.24 Cynhelir gwiriadau gan Archwilio Mewnol i sicrhau bod y rheolwyr yn gweithredu'r camau y cytunwyd arnynt.
- 3.25 Bydd y Grŵp Arweiniol yn derbyn copïau o'r holl adroddiadau archwilio allanol terfynol ac adroddiadau cynnydd archwilio mewnol i asesu a yw'r camau gweithredu a weithredwyd yn mynd i'r afael yn ddigonol â'r risgiau a nodwyd ac a oes angen unrhyw newidiadau i'r Gofrestr Risg Gorfforaethol.

Partneriaethau

- 3.26 Bydd prosiectau cydweithio a gwaith partneriaeth dilynol yn cadw at y Protocol Prosiectau Cydweithio mewnol. Mae'r protocol yn sefydlu'r broses i'w dilyn wrth fynd i mewn i brosiect/partneriaeth newydd, sut i adolygu ac asesu prosiectau/partneriaethau cyfredol a sut i ddod â'n rhan mewn prosiect/partneriaeth i ben. Bydd yr holl dempledi sy'n rhan o'r protocol yn cynnwys adnabod, asesu neu fonitro risg.

Risgiau Cenedlaethol

- 3.27 Y Gofrestr Risg Genedlaethol (NRR) a gyhoeddwyd gan Lywodraeth y DU ac a ddiweddarwyd yn 2023, yw asesiad y llywodraeth o'r risgiau mwyaf difrifol sy'n wynebu'r DU.
- 3.28 Byddai'r risgiau sy'n bodloni'r trothwy ar gyfer eu cynnwys yn yr NRR yn cael effaith sylweddol ar ddiogelwch, diogeledd a/neu systemau critigol y DU ar lefel genedlaethol.
- 3.29 Mae'r NRR yn cynnwys gwybodaeth am themâu risgiau:
- Terfysgaeth
 - Seiber
 - Bygythiadau gan y wladwriaeth
 - Daearyddol a diplomyddol
 - Damweiniau a methiannau systemau
 - Peryglon naturiol ac amgylcheddol
 - Iechyd dynol, anifeiliaid a phlanhigion
 - Cymdeithasol
 - Gwrthdaro ac ansefydlogrwydd

Risgiau Cymunedol

3.30 Mae Cofrestr Risg Gymunedol Fforwm Lleol Cymru Gydnerth Dyfed Powys yn amlinellu risgiau penodol a allai achosi argyfwng sifil yn rhanbarth Heddlu Dyfed Powys. Nid yw cynnwys risg yn y Gofrestr Risg Gymunedol yn golygu y bydd yn digwydd. Mae'n golygu ei fod yn cael ei gydnabod fel posibilrwydd ac mae sefydliadau wedi gwneud trefniadau i leihau ei effaith.

3.31 Mae'r prif risgiau a nodwyd yn cynnwys:

- Effaith Brexit
- Ffliw pandemig
- Llifogydd
- Tywydd Garw Arall (fel stormydd, gwyntoedd cryfion, tymereddau isel, eira trwm, tonnau gwres a sychder)
- Colli Isadeiledd
- Llygredd
- Clefyd Anifeiliaid
- Digwyddiadau Diwydiannol
- Digwyddiadau Trafnidiaeth
- Gwydnwch Ariannol
- Gallu a chapasiti gwydnwch y gweithlu
- Seiber Ymosodiad

Risgiau Corfforaethol

3.32 Mae'r gofrestr risg gorfforaethol yn nodi datblygiadau neu ddigwyddiadau posibl a fyddai, pe baent yn digwydd, yn peryglu gallu'r Cyngor i gyflawni ei flaenoriaethau, darparu gwasanaethau fel y cynlluniwyd a chyflawni ei ddyletswyddau statudol. Yn benodol, y risgiau hynny sydd â sgôr risg uchel ac y bernir bod angen eu rheoli ar lefel gorfforaethol yn hytrach na lefel gwasanaeth.

Contractau Allanol

3.33 Mae'r Tîm Caffael canolog yn cadw Cofrestr Contractau.

3.34 Bydd y Cyngor yn ystyried yr holl risgiau posibl yn ymwneud â chyflenwi a darparu gwasanaethau wrth baratoi ar gyfer caffael, ac yn lliniaru'r rhain drwy gwestiynau diwydrwydd dyladwy mewn tendrau a mesurau priodol mewn contractau. Bydd rheoli contractau dilynol, monitro contractau allweddol a pherthynas dda â chyflenwyr yn caniatáu ar gyfer nodi risgiau sy'n codi yn ystod oes y contract yn gynnar, ac ar gyfer cymryd camau priodol pan fo angen.

3.35 Bydd Caffael Canolog yn sefydlu rhwydweithiau gydag awdurdodau ac asiantaethau eraill ac yn rhannu gwybodaeth rheoli risg ac yn codi ymwybyddiaeth o faterion risg posibl a allai effeithio ar y Cyngor o safbwynt caffael.

Adolygiadau

- 3.36 Bydd y Polisi a'r Strategaeth Rheoli Risg yn cael eu hadolygu bob tair blynedd (neu'n amlach os oes angen gan newidiadau i ddeddfwriaeth statudol) ac ymgynghorir â'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Grŵp Arweiniol cyn cwblhau a chyflwyno'r polisi i'r Cabinet i'w gymeradwyo.
- 3.37 Bydd y Gofrestr Risg Gorfforaethol yn cael ei hadolygu gan y Grŵp Arweiniol a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym mhob un o'u cyfarfodydd a bydd ar gael i bob rheolwr drwy system perfformiad Teifi.
- 3.38 Bydd risgiau gwasanaeth hefyd yn cael eu cadw ar system berfformiad Teifi ac ar gael i bob rheolwr.
- 3.39 Adolygu Cofrestri Risgiau Eraill fel rhan o'r trefniadau partneriaeth a rheoli priodol.

Atodiad 1: Rolau a Chyfrifoldebau

Mae gan bawb ran i'w chwarae mewn fframwaith rheoli risg integredig, er enghraifft mae gan bawb gyfrifoldeb i adrodd am unrhyw risgiau newydd a nodir. Bydd cyfuno arweinyddiaeth ar y cyd ag ymagwedd tîm yn helpu i gyfrannu at ei lwyddiant yn y pen draw. Y rolau a nodir ar hyn o bryd yw:

GRŴP / RHANDEILIAID	DISGRIFIAD O'R RÔL
AELODAU'R CABINET	<ul style="list-style-type: none"> • Cymeradwyo ac adolygu'r Polisi a'r Strategaeth Rheoli Risg a ategir gan y Fframwaith Rheoli Risg er mwyn diogelu ei asedau ac fel rhan annatod o'i weledigaeth ar gyfer Ceredigion.
PWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO	<ul style="list-style-type: none"> • Darparu sicrwydd annibynnol i'r Cyngor llawn a rheolaeth o ddigonolrwydd y fframwaith rheoli risg. • Ystyried fframwaith sicrwydd y Cyngor a sicrhau ei fod yn mynd i'r afael yn ddigonol â risgiau a blaenoriaethau'r Cyngor. • Monitro datblygiad a gweithrediad effeithiol rheolaeth risg yn y Cyngor. • Monitro cynnydd wrth fynd i'r afael â materion yn ymwneud â risg a adroddir i'r Pwyllgor. • Ystyried y Gofrestr Risg Gorfforaethol fel eitem ar yr agenda.
PWYLLGORAU ARCHWILIO	<ul style="list-style-type: none"> • Defnyddio'r Gofrestr Risg Corfforaethol i helpu i flaenoriaethu materion ar y rhaglen waith. • Integreiddio ymwybyddiaeth o reoli risg yn eu gwaith trwy adolygiadau ehangach o ddatblygiad polisi. • Rhoi gwybod am unrhyw risgiau newydd a nodwyd trwy gydol eu gwaith. • Cefnogi'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio mewn perthynas â deall ble a sut mae risgiau strategol yn dod i'r amlwg, mewn perthynas â materion sy'n dod i'r amlwg sy'n codi o adroddiadau ariannol, perfformiad neu risg rheolaidd, ac yn y dull mwyaf effeithiol o ddeall a gwerthuso trefniadau rheoli risg.
PRIF SWYDDOG GWEITHREDOL	<ul style="list-style-type: none"> • Hyrwyddo Rheoli Risg a'i fanteision ledled y Cyngor. • Cymryd cyfrifoldeb cyffredinol am sicrhau ymlyniad at Bolisi'r Cyngor ar Reoli Risg a rhoi sicrwydd bod hyn yn cael ei gyflawni'n llwyddiannus. • Penodi Swyddog Arweiniol Corfforaethol i gymryd cyfrifoldeb am reoli risg.
GRWP ARWEINIOL (LG)	<ul style="list-style-type: none"> • Argymhell cymeradwyo Polisi a Strategaeth Rheoli Risg a ategir gan y Fframwaith Rheoli Risg. • Sicrhau bod Rheoli Risg yn cael ei weithredu ar draws y Cyngor yn unol â'r Polisi a Strategaeth Rheoli Risg cymeradwy. • Goruchwylio sefydlu a chynnal Cofrestr Risg Gorfforaethol. • Bod yn gyfrifol am dderbyn neu ddileu Risg Corfforaethol i'r Gofrestr Risg Gorfforaethol neu ohoni.

Tudalen 493

	<ul style="list-style-type: none"> • Dyrannu cyfrifoldeb i Swyddogion Arweiniol Corfforaethol i ddatblygu cynlluniau gweithredu ar gyfer risgiau strategol corfforaethol. • Ystyried a chymeradwyo cynlluniau a mentrau rheoli risg gan gynnwys cynlluniau gweithredu ar gyfer rheoli Risgiau Critigol. • Ystyried risgiau sy'n gysylltiedig â chynigion ar gyfer polisiau newydd / newidiedig a threfniadau darparu gwasanaeth. • Cymryd cyfrifoldeb ar y cyd am sicrhau ymlyniad at Bolisi'r Cyngor ar Reoli Risg a rhoi sicrwydd bod hyn yn cael ei gyflawni'n llwyddiannus. • Cymryd cyfrifoldeb ar y cyd am gadarnhau'r sgôr risg ar gyfer pob risg.
<p>CYFARWYDDWYR CORFFORAETHOL</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hyrwyddo Rheoli Risg a'i fanteision ledled y Cyngor. • Cymryd cyfrifoldeb am sicrhau ymlyniad at Bolisi'r Cyngor ar Reoli Risg a rhoi sicrwydd bod hyn yn cael ei gyflawni'n llwyddiannus. • Sicrhau bod adolygiadau risg rheolaidd o fewn eu cyfarwyddiaethau. • Darparu cefnogaeth rheolwr llinell i Swyddogion Arweiniol Corfforaethol mewn perthynas â rheoli risg pan fydd risgiau'n cael eu dwysáu neu pan fydd cyfyngder yn cael ei gyrraedd.
<p>SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL, PERFFORMIAD POLISI A DIOGELU'R CYHOEDD</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mae'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi a Pherfformiad wedi dirprwyo cyfrifoldeb am sicrhau ymlyniad at Bolisi'r Cyngor ar Reoli Risg a rhoi sicrwydd bod hyn yn cael ei gyflawni'n llwyddiannus. • Asesu effeithiolrwydd y mecanweithiau a ddefnyddir i reoli risgiau a nodwyd.
<p>SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL CYLLID A CHAFFAEL</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Cyllid a Chaffael (Swyddog Adran 151) sy'n gyfrifol am y ddarpariaeth yswiriant o fewn yr Awdurdod. • Rheoli risgiau ariannol drwy'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig.
<p>RHEOLWR CORFFORAETHOL PARTNERIAETHAU A RHEOLWR PERFFORMIAD, RHEOLWR PERFFORMIAD AC YMCHWIL A SWYDDOG PERFFORMIAD A GWELLA CORFFORAETHOL</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cydlynu gweithgareddau rheoli risg ar draws y Cyngor. • Adrodd ar weithgaredd rheoli risg i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol - Perfformiad Polisi a Gwarchod y Cyhoedd. • Cynnal cofrestr risg corfforaethol a chysylltu â Swyddogion Arweiniol Corfforaethol mewn perthynas â risgiau gwasanaeth. • Trefnu hyfforddiant rheoli risg i swyddogion ac aelodau, sy'n briodol i'w hanghenion a'u cyfrifoldebau. • Darparu cyngor a chymorth yn ôl yr angen. • Adolygu'r Fframwaith Rheoli Risg yn ôl yr angen.

Tudalen 494

<p>SWYDDOGION ARWEINIOL CORFFORAETHOL</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bod yn gyfrifol am reoli risgiau o fewn eu rheolaeth er mwyn diogelu eu gweithwyr a chleientiaid, diogelu asedau a chadw a gwella'r gwasanaethau a ddarperir i ddinasyddion trwy sicrhau bod amcanion datganedig y Cyngor yn cael eu cyflawni'n llwyddiannus. • Sicrhau bod rheoli risg a pharhad busnes yn cael eu gwreiddio ar bob lefel o fewn eu maes cyfrifoldeb. • Sefydlu a chynnal Cofrestr Risg Gwasanaeth ar gyfer Teifi. • Datblygu cynlluniau gweithredu mewn perthynas â risgiau strategol corfforaethol fel y maent yn berthnasol i'w maes a chofnodi'r rhain yn y Cynllun Gwella Gwasanaeth perthnasol. • Adolygu addasrwydd cynlluniau a mentrau Rheoli Risg a gwneud argymhellion ar y rhain i'r Grŵp Arweiniol. • Sicrhau bod risgiau sy'n cael eu hadnabod fel rhai o bwys i'r Cyngor cyfan yn cael eu huwchgyfeirio'n amserol. • Annog argaeledd a rhannu gwybodaeth risg ar draws y Cyngor. • Rhannu profiad ar risg, rheoli risg a gweithredu strategaeth rheoli risg ar draws y Cyngor. • Yn gyfrifol am dderbyn Risg o'r Gofrestr Risg Gorfforaethol neu o Gofrestr Risg Tîm. • Yn gyfrifol am argymhell uwchgyfeirio Risg i'r Gofrestr Risg Gorfforaethol neu ddad-ddwysáu neu gymeradwyo archifo risg. • Adolygu risgiau gwasanaeth mewn cyfarfodydd Rheolwr Swyddog Arweiniol Corfforaethol yn rheolaidd. • Rhoi gwybod i'r Cyfarwyddwr Cyllid am unrhyw newidiadau sylweddol yn narpariaeth y gwasanaeth sy'n debygol o godi os daw risg i'r amlwg i'w alluogi i sicrhau bod yswiriant a mesurau ariannu priodol a digonol yn eu lle.
<p>RHEOLWYR CORFFORAETHOL</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau bod risg yn cael ei reoli'n effeithiol ar bob lefel ym mhob maes gwasanaeth o fewn eu meysydd gwasanaeth penodol. • Parhau i ddatblygu eu Cofrestrau Risg Tîm a'u diweddarau'n rheolaidd (o leiaf bob chwarter). • Sicrhau bod risgiau sy'n cael eu hadnabod fel rhai arwyddocaol i'r Gwasanaeth / Cyngor cyfan yn cael eu huwchgyfeirio'n amserol. • Sicrhau bod rheoli risg yn gysylltiedig â Chynlluniau Gwasanaeth, prosiectau ayb. a chymhwysio rheolaeth risg i'r risgiau hynny y mae angen gweithredu pellach arnynt, yn enwedig datblygiadau newydd a gwaith "prosiect". • Deall a chynnal ymwybyddiaeth o reoli risg, egwyddorion a chymryd cyfrifoldeb am reoli risg yn eu hamgylchedd gwaith eu hunain. • Bod yn ymwybodol o asesiadau risg presennol sy'n ymwneud â'u maes gwaith a gweithdrefnau neu fesurau rheoli perthnasol i'w mabwysiadu er mwyn lleihau risgiau a nodwyd.
<p>GWEITHWYR</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dwyn i sylw eu rheolwr llinell unrhyw faterion y maent yn credu eu bod yn risg i gyflenwi gwasanaethau'n llwyddiannus neu i

Tudalen 495

	<p>gyflawni amcanion y Cyngor.</p> <ul style="list-style-type: none">• Cyfrannu at nodi, asesu a rheoli risgiau lle bynnag y bo modd.
ARCHWILIAD MEWNOL	<ul style="list-style-type: none">• Mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol yn rhoi sicrwydd gwrthrychol ar berfformiad y sefydliad i'r Fframwaith Rheoli Risg, digonolrwydd ac effeithiolrwydd gweithdrefnau rheoli risg a bod risgiau'n cael eu rheoli'n briodol.
ARCHWILIAD ALLANOL	<ul style="list-style-type: none">• Archwilio Cymru yw Archwilwyr Allanol y Cyngor ac maent yn mynychu cyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio ac yn cyfrannu at y sicrwydd ar Reoli Risg a ddarperir.

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Cyngor Sir Ceredigion: Fframwaith Rheoli Risg

Tachwedd 2023

TUDALEN:

- 01** CYFLWYNIAD
- 01** CEFNDIR
- 01** DULL RHEOLI RISG
- 02** METHODOLEG
- 03** ADNABOD RISG
- 05** DADANSODDIAD RISG
- 09** TRINIAETH RISG
- 10** CWBLHAU Y GOFRESTR
- 14** ADOLYGU, MONITRO AC ADRODD RISG
- 16** ATODIAD 1: MEINI PRAWF ASESU AR GYFER
CATEGORïAU PESTLE
- 17** ATODIAD 2: MEINI PRAWF ASESU RISG AR GYFER
TEBYGOLIAETH DIGWYDDIAD YN
DIGWYDD
- 18** ATODIAD 3: MEINI PRAWF ASESU RISG AR GYFER YR
EFFAITH Y FYDDAI DIGWYDDIAD YN EI
GAEL
- 20** ATODIAD 4: LEFELAU RISG
- 21** ATODIAD 5: TEMPLED CYNNIG RISG

RHEOLI'R DOGFEN:

Awdur:	Alun Williams (Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi a Pherfformiad) Alison Hodgson (Swyddog Perfformiad a Gwelliant Corfforaethol)
Dyddiad:	20/12/2023
Fersiwn:	3.0 Terfynol
Cymeradwywyd gan:	Cabinet
Dyddiad Cymeradwyo:	Heb ei gymeradwyo eto
Dyddiad Adolygu Nesaf:	2025/26

1 Fframwaith Rheoli Risg

Rhagymadrodd

1.1 Mae'r Fframwaith Rheoli Risg yn sail i'r Polisi a Strategaeth Rheoli Risg i sicrhau bod amcanion Polisi Rheoli Risg y Cyngor yn cael eu gwireddu.

Cefndir

1.2 Mae rheoli risg yn dda yn arf allweddol i gynorthwyo'r sefydliad i reoli ansicrwydd er mwyn galluogi'r sefydliad i gyflawni canlyniad ei amcanion yn well. Bwriedir i reoli risg fod yn ddull cynlluniedig a systematig o nodi, asesu a rheoli'r risgiau sy'n wynebu'r sefydliad. Mae'n hanfodol bod camau'n cael eu cymryd i reoli'r risgiau hynny'n effeithiol. Mae rheoli risg yn cefnogi datrysiadau arloesol gan ei fod yn ystyried yn ofalus y manteision, ochr yn ochr â'r risgiau, a all godi.

1.3 Mae pob sefydliad yn bodoli i gyflawni eu hamcanion. Diben rheoli risg yw rheoli'r rhwystrau i gyflawni'r amcanion hyn trwy gydgyssylltu'r gwaith o nodi, asesu, rheoli ac adrodd ar risgiau.

1.4 Y dull traddodiadol o warchod rhag y risgiau mwy amlwg ydy trwy yswiriant. Fodd bynnag, mae llawer o risgiau na ellir yswirio yn eu herbyn ac y mae'n rhaid mynd i'r afael â hwy mewn gwahanol ffyrdd. Hyd yn oed yn achos y risgiau hynny sy'n yswiriadwy, gellir cymryd camau i leihau'r risgiau posibl gan arwain at arbedion o ran premiymau ac amharu ar waith.

1.5 Nod y fframwaith rheoli risg yw:

- Egluro cyfrifoldebau ar gyfer adnabod a rheoli risgiau.
- Sicrhau bod lefel briodol o reoli risg yn cael ei gweithredu'n gyson ar draws y Cyngor.
- Cynyddu ymwybyddiaeth a defnydd o reoli risg fel elfen arferol o reoli a gwella gwasanaethau.
- Hwyluso rhannu profiad ac arfer da ar draws y Cyngor a chyda chyrrff eraill.

Dull Rheoli Risg

1.6 Mae angen datblygu dull cyson, corfforaethol o reoli risg mewn ffordd drefnus a chymesur er mwyn osgoi creu baich biwrocraidd hunanorchfygol.

1.7 Er mwyn sicrhau bod rheoli risg yn cael ei drin yn y modd mwyaf effeithlon o fewn y Cyngor, cynhwysir risg fel:

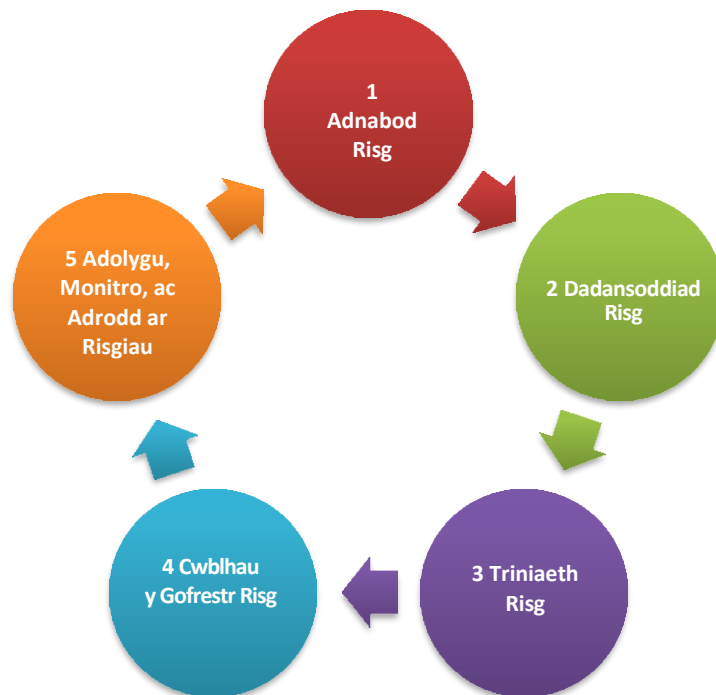
- Rhan ofynnol o'r broses Cynllunio Busnes a Chynllunio Gwasanaeth

- Eitem agenda ar bob cyfarfod gwasanaeth i nodi risgiau a newidiadau sy'n dod i'r amlwg.
- Rhan ofynnol o brosesau Rheoli Prosiect Corfforaethol
- Rhan o brosesau caffael
- Eitem agenda ym mhob cyfarfod Grŵp Arweiniol
- Eitem agenda yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

1.8 Ceir tystiolaeth o effeithiolrwydd y dull risg drwy'r ffaith bod risgiau newydd yn cael eu nodi drwy'r cyfarfodydd a amlinellir uchod, bod risgiau'n cael eu huwchgyfeirio/dad-ddwysáu lle bo'n briodol, a thrwy dull cydgysylltiedig y Cyngor o gynllunio corfforaethol. Mae swyddogaeth Archwilio Mewnol y Cyngor hefyd wedi datblygu'r broses Mapio Sicrwydd i ymgorffori'r 'Model Tair Llinell Amddiffyn', gan gael sicrwydd gan reolwyr, IA a ffynonellau allanol o sicrwydd e.e. rheoleiddwyr ac arolygiaethau. Trafodir Mapio Sicrwydd mewn cyfarfodydd tîm wythnosol.

Methodoleg

1.9 Mae methodoleg ar gyfer adnabod, asesu a rheoli risg o fewn y Cyngor wedi'i datblygu. Mantais y fethodoleg hon yw ei bod yn gymharol syml i'w defnyddio a gellir ei chymhwyso i risgiau strategol y Cyngor ac fel rhan o'r prosesau gwasanaeth arferol, trefniadau partneriaeth, cynllunio prosiectau a rheoli newid.

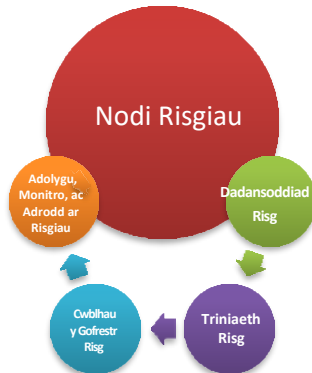

- Mae **Adnabod Risg** yn ymdrin â'r mecanweithiau ar gyfer adnabod risg gan unrhyw un o fewn y sefydliad.
- Mae **Dadansoddiad Risg** yn ymdrin â sut rydym yn asesu risg.
- Mae **Triniaeth Risg** yn ymdrin â sut rydym yn ymateb i'r risg.
- Mae **cwblhau'r Gofrestr Risg** yn ymwneud â chofnodi'r risg.

- Mae **perchnogaeth Risg, Adolygu, Monitro ac Adrodd ar Risgiau** yn nodi sut rydym yn rheoli ein risg.

1.10 Mae cam cyntaf y cylch rheoli risg yn cynnwys nodi bygythiadau a chyfleoedd presennol a rhai sy'n dod i'r amlwg. Gwneir hyn ym mhob maes o fusnes y cyngor, a chânt eu dosbarthu fel Corfforaethol, Gwasanaeth, Tîm, Prosiect Partneriaeth neu Gymuned.

Adnabod Risg

1.11 Dylai Amcanion Llesiant Corfforaethol y Cyngor bob amser fod yn brif ffocws wrth nodi risgiau. Mae'r rhain wedi'u nodi yn Strategaeth Gorfforaethol newydd y Cyngor ar gyfer 2022 i 2027. Mae hyn yn cyfrannu at gyflawni'r Strategaeth Gorfforaethol ac yn arbennig ei heffeithiolrwydd sefydliadol. Dylid ystyried beth yw'r rhwystrau neu fygythiadau allweddol a fydd yn atal y Cyngor rhag cyflawni ei amcanion a pham fod y rhwystrau hynny'n bodoli? Beth allai fod yn gyfle posibl i gael effaith gadarnhaol ar gyflawni amcanion? Mae gan bawb ran i'w chwarae wrth nodi risgiau newydd a rhai sy'n dod i'r amlwg, fel yr amlinellir yn y Polisi a Strategaeth Rheoli Risg paragraff 3.9.

1.12 Mae risgiau a phroblemau yn aml yn mynd yn ddryslyd a ffordd ddefnyddiol o gofio'r gwahaniaeth yw:

- Mae risgiau yn bethau a allai ddigwydd ac sy'n ein hatal rhag cyflawni amcanion, neu fel arall yn effeithio ar lwyddiant y sefydliad.
- Materion yw pethau sydd eisoes wedi digwydd ac sydd angen gweithredu gan reolwyr.

1.13 Gall unrhyw un nodi risgiau ac mewn amrywiaeth o ffyrdd gan gynnwys:

Yn fewnol trwy:

- Hunanasesiadau
- Asesiad Risg yn cael ei gynnal yn flynyddol ar y cyd ag Archwilio Cymru
- Lefelau perfformiad presennol
- Monitro'r Bwrdd Perfformiad
- Boddhad defnyddwyr
- Cwynion

Tudalen 501

- Adroddiadau Archwilio Mewnol
- Cyfarfodydd Tîm / awgrymiadau staff ac adborth

Yn allanol trwy:

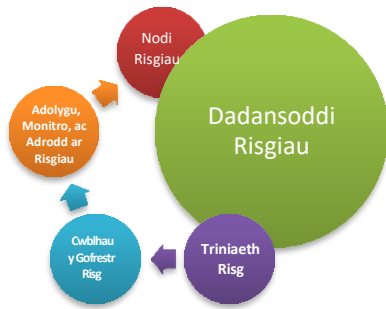
- Adroddiadau Archwilio Cymru
- Adroddiadau Rheoleiddwyr Eraill
- Ein darparwr yswiriant Zurich
- Y wasg / cyfryngau
- Ymgynghori ac Ymgysylltu â Dinasyddion

Mae gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, y Pwyllgorau Craffu ac yswirwyr y Cyngor, rôl i'w chwarae wrth nodi risgiau. Craffu trwy fonitro lefelau perfformiad gwasanaethau, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio trwy adolygiad parhaus o'r gofrestr risg ac yswirwyr y Cyngor Zurich trwy ddarparu eu proffil risg sector cyhoeddus a ddefnyddir wrth gynnal dadansoddiadau bylchau gyda'r sector.

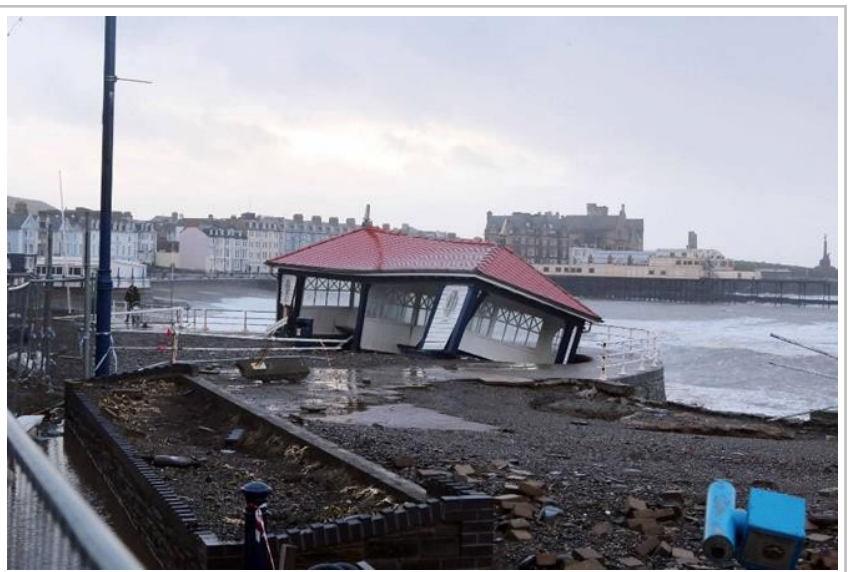
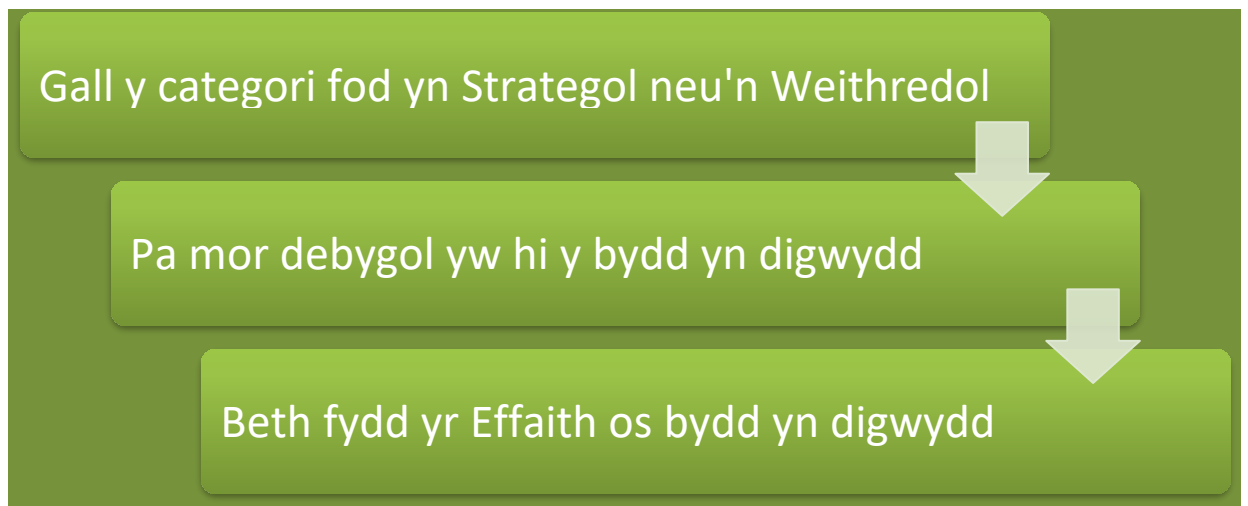
- 1.14 Unwaith y bydd wedi'i nodi, mae'n hanfodol bod y risg yn cael ei ddisgrifio'n glir er mwyn sicrhau bod pob darpar gynulleidfa yn ei deall. Dylid defnyddio'r tabl canlynol i helpu i nodi effaith y risg ar ddarpariaeth gwasanaethau'r Cyngor ac ar ddinasyddion Ceredigion.

RISG		
DISGRIFIAD RISG		EFFAITH BOSIBL
Achos	Digwyddiad	Canlyniad
Sefyllfa neu ddigwyddiad (go iawn neu ganfyddedig), sy'n ein gwneud yn agored i risg(iau)	Cynhwyswch y digwyddiad a allai neu sydd wedi digwydd sy'n arwain at effaith negyddol ar yr amcanion a gyflawnir	Yr effaith negyddol Pa mor fawr? Pa mor ddrwg? Faint? Ystyriwch y senario GORAU gwaethaf tebygol
Sut a Pam?	Beth a Ble?	Pa mor fawr, Pa mor ddrwg?

Dadansoddiad Risg

1.15 Mae Dadansoddi Risg yn cynnwys categorieiddio, gan asesu pa mor debygol yw hi y gallai digwyddiad ddigwydd a beth fydd yr effaith os bydd yn digwydd. Mae awydd y Cyngor i ymdrin â'r risg yn cael ei bennu gan ddefnyddio matrices Graddio Risg y Cyngor.

Categoreiddio

1.16 Gellir categoreiddio risgiau fel Strategol neu Weithredol.

1.17 Bydd **Risgiau Strategol** yn effeithio ar nodau ac amcanion tymor canolig i hir y Cyngor a byddant yn aml yn cynnwys ffactorau allanol a allai effeithio ar benderfyniadau a wneir o fewn yr Awdurdod. Mae'r tabl canlynol yn nodi'r categorïau PESTLE allanol y dylid eu hystyried. Mae Atodiad 1 yn rhoi enghreifftiau pellach o'r ffactorau a allai gyfrannu at bob categori.

Strategol	Gwleidyddol:	Y rhai sy'n gysylltiedig â methiant i gyflawni naill ai polisi llywodraeth leol neu ganolog, neu fodloni ymrwymïadau maniffesto'r weinyddiaeth leol.
	Economaidd:	Y rhai sy'n effeithio ar allu'r Cyngor i gyflawni ei ymrwymïadau ariannol. Mae'r rhain yn cynnwys pwysau cyllidebol mewnol, methiant i brynu yswiriant digonol, newidiadau economaidd lefel macro allanol neu ganlyniadau penderfyniadau buddsoddi arfaethedig.
	Cymdeithasol	Y rhai sy'n ymwneud ag effaith newidiadau mewn tueddiadau demograffig, preswyl neu economaidd-gymdeithasol ar allu'r cyngor i gyflawni ei amcanion
	Technolegol	Y rhai sy'n gysylltiedig â gallu'r cyngor i ddelio â chyflymder/graddfa newid technolegol, neu ei allu i ddefnyddio technoleg i fynd i'r afael â gofynion newidiol. Gallant hefyd gynnwys canlyniadau methiannau technolegol mewnol ar allu'r cyngor i gyflawni ei amcanion.
	Deddfwriaethol:	Y rhai sy'n gysylltiedig â newidiadau posib cyfredol neu yn y Gyfraith (e.e. rheoliadau TUPE).
	Amgylcheddol:	Y rhai sy'n ymwneud â chanlyniadau amgylcheddol o bwrw ymlaen ag amcanion strategol y Cyngor (e.e. o ran effeithlonrwydd ynni, llygredd, ailgylchu, gofynion tirlenwi, allyriadau ac ati)

1.18 Risgiau Gweithredol yw'r rhai y bydd rheolwyr a staff yn dod ar eu traws yn ystod eu gwaith bob dydd. Gellir ystyried y rhain fel a ganlyn.

	Proffesiynol:	Y rhai sy'n gysylltiedig â natur benodol pob proffesiwn (e.e. pryderon y gwasanaeth tai, ynghylch lles tenantiaid).
	Ariannol:	Y rhai sy'n gysylltiedig â chynllunio a rheolaeth ariannol a digonolrwydd yswiriant.
	Cyfreithiol:	Y rhai sy'n ymwneud â thoriadau deddfwriaeth posibl.

Tudalen 504

Gweithredol	Corfforol:	Y rhai sy'n ymwneud â thân, diogelwch, atal damweiniau, ac iechyd a diogelwch (e.e. peryglon, risgiau sy'n gysylltiedig ag adeiladau, cerbydau, peiriannau ac offer, ac ati).
	Cytundebol:	Y rhai sy'n gysylltiedig â methiant contractwyr i ddarparu gwasanaethau neu gynhyrchion i'r gost a'r fanyleb y cytunwyd arnynt.
	TGCh (Gweithredol):	Y rhai sy'n ymwneud â dibyniaeth ar offer gweithredol (e.e. systemau neu offer TG a peiriannau)
	Cwsmer / Cleient:	Y rhai sy'n ymwneud â nodi anghenion a disgwyliadau cwsmeriaid / cleient.

Asesu Tebygolrwydd

1.19 Mae hyn yn gofyn am asesu'r siawns neu'r tebygolrwydd y bydd risg yn digwydd. Dylid seilio tebygolrwydd cyn belled ag y bo modd ar asesiad gwrthrychol o:

- y tebygolrwydd y bydd y risg yn digwydd
- cryfder mesurau (fel cynlluniau wrth gefn) i atal neu ragweld digwyddiad o'r fath
- a oes cyfleoedd i wneud gwelliannau ac a oes unrhyw rwystrau yn y ffordd?

1.20 Dylid sgorio'r tebygolrwydd neu'r tebygolrwydd y bydd digwyddiad yn digwydd ar raddfa o un i bump lle mae un yn brin a phump bron yn sicr. Mae Atodiad 2 yn nodi'r meini prawf y dylid eu defnyddio wrth asesu pa mor debygol yw digwyddiad.

Asesu Effaith

1.21 Mae Asesu Effaith neu ddifrifoldeb yn edrych ar y canlyniadau i'r Awdurdod, defnyddwyr gwasanaeth ac eraill, pe bai'n digwydd.

1.22 Dylid sgorio effaith unrhyw ddigwyddiad os yw'n digwydd ar raddfa o un i bump, lle mae un yn ddibwys a phump yn ddifrifol. Mae Atodiad 3 yn darparu'r meini prawf asesu y dylid eu defnyddio i asesu'r effaith y gallai digwyddiad ei chael ar yr Awdurdod.

Lefel Risg

1.23 Pennir y Lefel Risg trwy ddewis graddfa ar gyfer tebygolrwydd ac effaith a'u llusoi i gynhyrchu'r Lefel Risg:

Tudalen 505

1.24 Mae'r Matrics Risg isod yn dangos Lefel Risg ac yn pennu awydd y Cyngor i ymateb i'r risg.

	Dibwys (1)	Mân (2)	Cymedrol (3)	Difrifol (4)	Difrifol iawn (5)
Bron yn Sicr (5)	5 Risg Canolig	10 Risg Canolig	15 Risg uchel	20 Risg Uchel	25 Risg Critigol
Tebygol (4)	4 Risg Isel	8 Risg Canolig	12 Risg Canolig	16 Risg Uchel	20 Risg Uchel
Posibl (3)	3 Risg Isel	6 Risg Canolig	9 Risg Canolig	12 Risg Canolig	15 Risg Uchel
Annhebyg (2)	2 Risg Isel	4 Risg Isel	6 Risg Canolig	8 Risg Canolig	10 Risg Canolig
Prin (1)	1 Risg Isel	2 Risg Isel	3 Risg Isel	4 Risg Isel	5 Risg Canolig

Archwaeth Risg

1.25 Gellir crynhoi archwaeth y Cyngor i ymateb i risg fel a ganlyn. Ceir disgrifiad manwl o'r lefelau Risg yn Atodiad 4.

Lefel Risg	Achlysur tebygolrwydd	Math o Risg	Rheolaeth
Risg Isel (1-4)	Naill ai anghysbell neu tebygolrwydd posibl o ddigwydd	Risg Tîm/ Gwasanaeth/ Prosiect	Derbyn neu reoli gyda gweithdrefnau arferol
Risg Canolig (5-12)	Naill ai anghysbell, posibl neu siawns debygol o ddigwydd	Risg Corfforaethol/ Gwasanaeth/ Prosiect	Rheoli gyda gweithdrefnau monitro neu ymateb penodol
Risg Uchel (15-20)	Yn debygol o ddigwydd	Risg Corfforaethol	Uwchgyfeirio ar gyfer ystyriaeth bellach / cynllunio
Risg Critigol (25)	Bron yn sicr o ddigwydd	Risg Corfforaethol	Wedi'i uwchgyfeirio gyda chynlluniau wrth gefn manwl

1.26 Gellir diffinio archwaeth risg fel faint o risg y mae'r Cyngor yn fodlon ei gymryd er mwyn cyflawni ei Amcanion Llesiant Corfforaethol. Mae'r Cyngor wedi adeiladu ar y

tebygolrwydd risg a'r effaith a ddefnyddiwyd i bennu ei flaenoriaethau risg er mwyn sefydlu'r defnydd o archwaeth risg ymhellach. Er enghraifft, mae pob Cofrestr Risg Gorfforaethol yn nodi sgôr archwaeth risg y mae'r awdurdod yn fodlon ei oddef. Nod y gwaith hwn yw sicrhau bod y broses rheoli risg yn cefnogi gwneud penderfyniadau gwybodus yn unol â'r archwaeth risg ynghyd â llai o ansicrwydd a gwell cysondeb.

Triniaeth Risg

- 1.27 Bydd Triniaeth Risg yn gofyn am asesiad o'r awydd am risg, gweler yr adran flaenorol a phenderfynu ar y driniaeth risg briodol. Triniaeth Risg sy'n pennu sut yr ymatebir i'r risg neu sut y caiff ei rheoli.
- 1.28 Triniaeth risg yw'r broses o asesu sut i ymateb i'r risg neu sut i'w rheoli.
- 1.29 Mae angen i hyn gynnwys ystyriaeth o'r ffordd fwyaf cost-effeithiol o liniaru'r risg ac a fydd y camau a gymerir yn lleihau'r risg yn effeithiol i lefel dderbyniol o fewn cyfnod amser rhesymol yn seiliedig ar ddifrifoldeb y risg. Mae'r tabl a ganlyn yn nodi gwahanol ddulliau'r Cyngor o reoli risg.

Triniaeth	Gweithred
Derbyn / goddef	Rheoli'r risg o fewn arferion rheoli presennol. Ni ddylid derbyn risgiau oni bai bod swyddogion yn credu bod y risg weddilliol yn oddefadwy ac nad yw'n cael unrhyw effaith ar amcanion (h.y. lle maent ym mharth gwyrdd y matrices).
Cadw (derbyn a chyllideb)	Derbynnir y risg a dyrennir cyllideb briodol i gwrdd â chostau sy'n deillio o'r risg. Derbynnir y risg gan y Grŵp Arweiniol ac maent yn argymhell dyrannu'r gyllideb i'r Cabinet, sydd fel Aelodau etholedig, yn cymeradwyo'r gyllideb yn y pen draw.
Lleihau (optimeiddio - lliniaru)	Nodi cam(au) ychwanegol i'w cymryd a fydd yn lleihau'r tebygolrwydd a / neu'r effaith pe bai'r achos yn digwydd. <ul style="list-style-type: none"> • Mae angen cynllun gweithredu clir, yn nodi beth fydd yn cael ei wneud, gan bwy ac erbyn pryd. • Dylid darparu Graddfa Risg darged (h.y. i ba raddfa y dylid lleihau'r risg trwy gymryd y camau a nodwyd). • Bydd angen nodi adnoddau a chynnwys dadansoddiad cost/budd.

Tudalen 507

<p>Rhannu (trosglwyddo – allanoli neu yswirio)</p>	<p>Trosglwyddo risg drwy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Defnyddio yswiriwr neu drydydd parti arall i dalu'r gost neu'r colledion pe bai risg yn codi. Fodd bynnag, mae angen bod yn ofalus i nodi'n gywir y risgiau i'w cwmpasu. • Gallai gwneud trefniadau gydag eraill megis gweithio ar y cyd, partneriaethau neu contractio allan i ddarparu gwasanaethau gael eu defnyddio hefyd i drosglwyddo risgiau. Fodd bynnag, gall risgiau eraill godi o'r trefniadau hyn a gallai'r cyfrifoldeb o ddarparu'r gwasanaeth aros gyda'r Cyngor. Wrth drosglwyddo risgiau i bartïon eraill, sicrhewch fod cofrestrau risg yn rhoi manylion ynghylch lle mae atebolrwydd ac atebolrwydd rhwng y partïon dan sylw.
<p>Osgoi (dileu, tynnu'n ôl o neu beidio â chymryd rhan)</p>	<p>Ni fyddai rhoi'r gorau i gyflawni'r gweithgaredd oherwydd ei addasu neu ei reoli yn lleihau'r risg i lefel dderbyniol. Dylid dogfennu'r canlyniadau i gyflawni'r Amcanion yr effeithir arnynt yn llwyddiannus a'u hadrodd i'r rhai perthnasol</p> <p>Swyddog Arweiniol Corfforaethol a Grŵp Arweiniol cyn gweithredu'r cam hwn.</p>
<p>Yn manteisio</p>	<p>Lle nodir cyfle, manteisio'n weithredol ar risg trwy wireddu, gwella a manteisio i gael budd.</p>

Cwblhau'r Gofrestr Risg

- 1.30 Rhaid cofnodi pob risg ar Gofrestr Risg. Bydd y Cofrestrau Risg Corfforaethol a lefel Gwasanaeth yn cael eu cadw ar Berfformiad Teifi, System Rheoli Perfformiad Corfforaethol y Cyngor. Bydd risgiau tîm, contract a phartneriaeth yn parhau i gael eu cynnal a'u monitro ar lefel leol ond byddant yn hyrwyddo risgiau lefel gwasanaeth os ystyrir bod hynny'n briodol yn yr adolygiad monitro perthnasol. Mae'r cyfrifoldeb am gynnal y cofrestrau risg ar bob lefel briodol o'r Awdurdod.

Cofrestrau Risg

1.31 Bydd y Cyngor yn cynnal nifer o Fathau o Gofrestr Risg. Mae'r tabl a ganlyn yn rhoi diffiniad o'r mathau o risg presennol a'r berchnogaeth ofynnol.

Lefel Risg	Diffiniad	Perchennog
Risgiau Corfforaethol	Risgiau a allai gael effaith ar gyflawniad llwyddiannus ein gweledigaeth, blaenoriaethau a chanlyniadau hirdymor. Mae rhain yn: <ul style="list-style-type: none"> Risgiau a allai gael effaith ar y cyngor cyfan a/neu Risgiau na ellir eu rheoli mewn busnes yn unig lefel uned oherwydd bod angen cymorth lefel uwch. 	Grŵp Arweiniol
Risgiau Gwasanaeth	Risgiau ar lefel maes gwasanaeth a allai gael effaith ar gyflawniad llwyddiannus canlyniadau / amcanion y grŵp a'r uned fusnes. Mae'n bosibl y gallai'r risgiau hyn gael effaith ariannol sylweddol, enw da a/neu gyflenwi gwasanaethau ar y cyngor cyfan os na chaiff y risg ei rheoli'n dda.	Swyddog Arweiniol Corfforaet hol
Risgiau Tîm	Risgiau ar lefel Tîm a allai gael effaith ar cyflawni canlyniadau / amcanion y tîm yn llwyddiannus.	Rheolwr Corfforaet hol
Risgiau contract	Risgiau a allai gael effaith ar gyflawniad llwyddiannus canlyniadau / amcanion y contract o ran cyflawni, canlyniadau a gwerth am arian. Rheolir risgiau contract drwy gydol y broses contractio gan gynnwys rheoli contractau/busnes fel arfer.	Rheolwr Corfforaet hol
Risgiau Rhaglen/ Prosiect/ Partneriaeth	Risgiau a allai gael effaith ar gyflawniad llwyddiannus canlyniadau / amcanion y rhaglen, prosiect neu bartneriaeth o ran darparu gwasanaeth, gwireddu buddion ac ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol (defnyddwyr gwasanaeth, trydydd partïon, partneriaid ac ati).	Rheolwr Prosiect

1.32 Wrth nodi ac asesu risg a chwblhau cynnig risg, rhaid i perchennog gael ei aseinio a rhaid i'r Grŵp Arweiniol gydnabod a chymeradwyo'r risg cyn ei gofnodi ar y Gofrestr Risg briodol.

1.33 Ar ôl ei dderbyn, rhaid anfon copi wedi'i lofnodi o'r Cynnig Risg (Atodiad 5) i TeifiPerformanceSupport@ceredigion.gov.uk er mwyn iddo a'r tasgau lliniaru gael eu lawrlwytho i'r System Rheoli Perfformiad Corfforaethol, Perfformiad Teifi.

1.34 Unwaith y caiff ei lawrlwytho i'r gofrestr risg, bydd perchennog y risg yn gyfrifol am asesu a diweddarau'r sgôr risg o leiaf bob chwarter yn unol â nodiadau Canllaw Perfformiad Teifi.

Cynyddu Risg

1.35 Mae hon yn broses allweddol lle gellir codi risgiau a nodir ac a reolir o fewn un lefel o'r Cyngor i'r lefel nesaf os ystyrir bod hynny'n briodol neu'n angenrheidiol.

1.36 Dylid cynyddu risgiau: naill ai

- I'r Gofrestr Risg Gorfforaethol os yw'r risg yn cael ei graddio fel 15 neu uwch a'r rhagolygon ar gyfer lleihau ar unwaith yn wael neu
- I'r Gofrestr Risg Gorfforaethol ar gyfer risg trawswasanaeth neu'r Gofrestr Risg Gwasanaeth briodol os yw'r risg wedi'i graddio'n 5 neu'n uwch a bod y rhagolygon ar gyfer lleihau ar unwaith yn wael.

A/neu os

- Rheolaeth ar y risg wedi methu/colli (h.y. mae lefel y risg yn parhau i godi er bod rheolaethau wedi'u rhoi ar waith)
- Mae'r risg a adnabuwyd y tu hwnt i sgôp/cylch gorchwyl y Gwasanaeth/Tîm
- Mae digwyddiad/nifer o ddigwyddiadau o risg wedi digwydd.

Dad-gynyddu Risg

1.37 Dylid lleihau risg naill ai:

- O'r Gofrestr Risg Gorfforaethol os yw'r Raddfa Risg wedi gostwng i 14 neu lai a'r risg yn un risg gwasanaeth neu
- O'r Gofrestr Risg Gwasanaeth os yw'r Sgôr Risg wedi gostwng i 4 neu lai

A/neu os

- Nid yw'r Risg bellach yn cael ei ystyried mor bellgyrhaeddol ag y tybiwyd yn flaenorol.

Risgiau Ymgeisydd

1.38 Bob chwarter, unwaith y bydd y risgiau wedi'u diweddarau ar system Rheoli Perfformiad Teifi, bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Grŵp Arweiniol yn amlygu unrhyw risgiau sydd angen eu hadolygu i naill ai uwchgyfeirio neu ddad-ddwysáu rhwng y Gofrestr Risg Gorfforaethol a'r Gofrestr Risg Gwasanaeth. Gelwir y rhain yn 'Risgiau Ymgeisydd'.

1.39 Mae'r Grŵp Arweiniol yn gyfrifol am benderfynu a ddylai risgiau gael eu huwchgyfeirio neu eu dad-ddwysáu.

1.40 Mae yna achosion lle mae sgorau risg yn uwch na 15 ac yn parhau i fod yn risg gwasanaeth, ac i'r gwrthwyneb lle mae sgorau yn is na 15 ond yn parhau ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol. Yn yr achosion hyn, y Grŵp Arweiniol sy'n gyfrifol am wneud y penderfyniad terfynol ynghylch uwchgyfeirio a dad-ddwysáu. Mae rhai enghreifftiau o'r achosion hyn yn cynnwys:

- Risg sy'n sgorio 15 neu uwch ond y bernir ei bod yn cael ei rheoli orau ar lefel gwasanaeth oherwydd bod y risg yn cael ei deall yn dda, bod digon o adnoddau ar ei chyfer a bod ganddo gamau lliniaru cryf ar waith sy'n cael eu cyflawni.
- Risg sy'n sgorio 15 neu uwch sy'n amlwg o fewn y diffiniad o risgiau gweithredol, h.y. y risgiau hynny y bydd rheolwyr a staff yn dod ar eu traws yn ystod eu gwaith bob dydd.
- Gallai risg yr ystyrir bod angen lefel uwch o oruchwyliaeth ei sgorio o dan 15 ond yn parhau ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol. Unwaith y bydd risg wedi'i ychwanegu at y Gofrestr Risg Gorfforaethol bydd yn cael mwy o graffu a monitro gan y Grŵp Arweiniol, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, Archwilio Mewnol a Pherfformiad. Er enghraifft, gallai hyn fod pan fo materion y tu allan i reolaeth y gwasanaeth sy'n ei gwneud yn anodd i'r gwasanaeth liniaru'r risg a lleihau ei effaith a/neu'r tebygolrwydd o ddigwydd.
- Gellid hefyd uwchgyfeirio risg i'r Gofrestr Risg Gorfforaethol i sicrhau bod yr adnoddau sydd eu hangen ar gael i ymateb yn effeithiol i'r risg, a'i liniaru, megis adnoddau ariannol neu bobl.
- Gallai rhai risgiau aros ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol os ydynt yn sgorio'n is na 15, megis risg corfforaethol sydd wedi'i ostwng yn ddiweddar, ond lle mae angen monitro ychwanegol i sicrhau ei fod yn parhau i fod o dan y trothwy o 15.

Archifo Risg

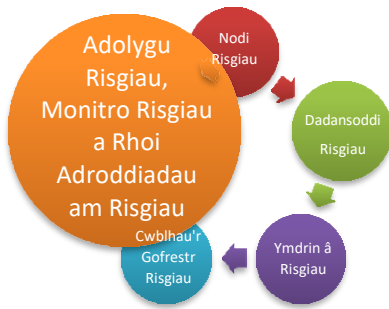
1.41 Gellir archifo risg os:

- Mae'r Sgôr Risg wedi gostwng i 4 neu lai ac
- Nid yw'r Risg bellach yn cael ei ystyried yn flaenoriaeth i'r Cyngor neu'r gwasanaeth

1.42 Gellir dod â risg wedi'i harchifo yn ôl i gofrestr risg briodol os bydd y risg yn dod i'r amlwg eto fel blaenoriaeth yn y dyfodol.

1.43 Eto, bob chwarter, unwaith y bydd y risgiau wedi'u diweddarau ar system Rheoli Perfformiad Teifi, bydd risgiau gwasanaeth sy'n 4 neu'n is yn ymddangos ar fwrdd gwaith perthnasol yr SAC yn Teifi a fydd yn gofyn iddynt naill ai archifo neu gadw'r risg gwasanaeth.

Adolygu, Monitro ac Adrodd Risg

1.44 Defnyddir Perfformiad Teifi fel y mecanwaith ar gyfer:

- Cofnodi'r holl risgiau corfforaethol a gwasanaeth
- Adolygu'r risgiau corfforaethol a gwasanaeth a nodwyd
- Adolygu'r tasgau lliniaru
- Monitro effaith tasgau lliniaru ar risgiau corfforaethol a gwasanaeth
- Adrodd ar Risgiau corfforaethol a gwasanaeth i'r fforwm priodol

Adolygu Risg

1.45 Dylai sgorau risg, rheolaethau a thasgau gael eu hadolygu'n rheolaidd gan berchnogion risg, i sicrhau eu bod yn gyfredol a bod atebolrwydd llawn.

1.46 Os nad yw risg bellach yn gyfredol, dylid ei thynnu oddi ar y gofrestr risg.

1.47 Dylid mynd â chofrestrau risg yn rheolaidd i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, y Grŵp Arweiniol a'r Timau Rheoli i'w hadolygu ac i sganio'r gorwel am unrhyw risgiau newydd.

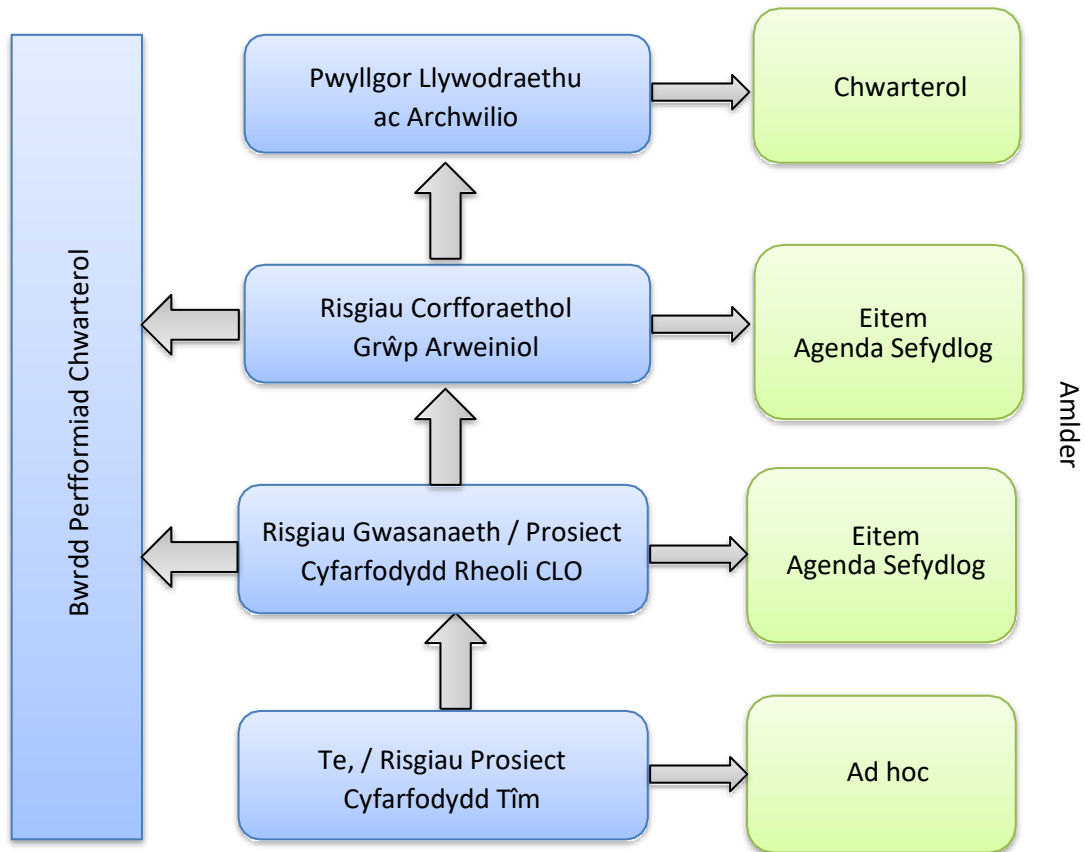
Monitro Risg

1.48 Mae monitro risg yn gam allweddol yn y broses rheoli risg. Mae angen asesiad parhaus a rheolaidd o effeithiolrwydd y tasgau a roddir ar waith i leihau'r tebygolrwydd/effaith y bydd digwyddiadau risg andwyol yn digwydd.

1.49 Dylid monitro risgiau hefyd yn rheolaidd mewn cyfarfodydd gwasanaeth, tîm neu grŵp fel rhan o reoli perfformiad pob gwasanaeth. Anogir trafodaeth grŵp ac adolygiad o risgiau i helpu nid yn unig i fonitro risgiau, ond hefyd i nodi risgiau newydd. Mae hyn yn cynnwys asesu a yw'r camau lliniaru yn dal yn ddigonol neu a oes angen eu hadolygu a/neu eu disodli.

Adrodd Risg

1.50 Dylai adrodd am risg fod yn broses gyfathrebu ddwy ffordd bob amser, er mwyn sicrhau bod rheoli risg yn cael ei ymgorffori'n llawn fel arf rheoli o ddydd i ddydd. Dangosir y strwythur adrodd risg isod.

Gwerthusiad / Sicrwydd

1.51 Bydd Archwilio Mewnol yn asesu ac yn gwerthuso effeithiolrwydd y camau sydd ar waith i liniaru risg ac yn rhoi sicrwydd gwrthrychol bod risgiau'n cael eu rheoli'n briodol. Yn ogystal, bydd Archwilio Mewnol hefyd yn rhoi sicrwydd gwrthrychol i'r Grŵp Arweiniol, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Cyngor ar gadernid ac effeithiolrwydd y gweithdrefnau rheoli risg trwy gynnwys adolygiadau cyfnodol o'r Gofrestr Risg Gorfforaethol, Cofrestr Risg Gwasanaeth a gweithdrefnau Rheoli Risg Corfforaethol.

Atodiad 1: Meini Prawf Asesu ar gyfer Categoriâu PESTLE

GWLEIDYDDOL	ECONOMAIDD	CYMDEITHASOL	TECHNOLEGOL	CYFREITHIOL	AMGYLCHEDDOL
<ul style="list-style-type: none"> • Sefydlogrwydd y llywodraeth. • Rhyddid i lefaru, llygredd, y blaid sy'n rheoli • Tueddiadau rheoleiddio. • Polisi treth, a rheolaethau masnach. • Rhyfel • Polisi'r Llywodraeth • Etholiadau • Terfysgaeth • Newidiadau tebygol i'r amgylchedd gwleidyddol. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cyfnod y cylch busnes. • Twf economaidd presennol a rhagamcanol. • Tueddiadau rhyngwladol • Twf swyddi • Chwyddiant a chyfraddau llog • Diweithdra a chyflenwad llafur. • Lefelau incwm gwario ar draws yr economi a dosbarthiad incwm. • Globaleiddio. • Newidiadau tebygol i'r amgylchedd economaidd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Twf poblogaeth a demograffeg. • Iechyd, addysg a symudedd cymdeithasol y boblogaeth • Agweddau defnyddwyr • Hysbysebu a'r cyfryngau • Diwylliant cenedlaethol a rhanbarthol • Dewisiadau ffordd o fyw ac agweddau tuag at y rhain. • Lefelau iechyd ac addysg • Digwyddiadau mawr • Newidiadau cymdeithasol-ddiwylliannol. 	<ul style="list-style-type: none"> • Effaith technolegau newydd. • Dyfeisiadau ac arloesiadau • Y rhyngwrwyd a sut mae'n effeithio ar waith a busnes. • Trwyddedu a phatentau • Ariannu a Datblygu Ymchwil. 	<ul style="list-style-type: none"> • Deddfwriaeth cartref • Deddfwriaeth ryngwladol • Cyfraith cyflogaeth • Deddfau newydd • Cyrff rheoleiddio • Rheoleiddio amgylcheddol • Rheoliadau sy'n benodol i'r diwydiant • Diogelu defnyddwyr. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ecoleg • Materion amgylcheddol rhyngwladol • Materion amgylcheddol cenedlaethol • Materion amgylcheddol lleol • Rheoliadau amgylcheddol • Diwylliant sefydliadol • Morâl ac agweddau staff.

Atodiad 2: Meini Prawf Asesu Risg ar gyfer Tebygolrwydd o Ddigwyddiad yn Digwydd

SGÔR 1: ANGHYFFREDIN	SGÔR 2: ANHYSBYS	SGÔR 3: POSIBL	SGÔR 4: TEBYGOL	SGÔR 5: BRON YN SICR
Mae profiad blaenorol yn y cyngor hwn a chynghorau tebyg eraill yn golygu bod y canlyniad hwn yn annhebygol iawn o ddigwydd.	Mae profiad blaenorol yn diystyru'r risg hon fel un sy'n debygol o ddigwydd, ond mae cynghorau eraill wedi cael problemau yn y maes hwn.	Yn y gorffennol mae'r cyngor wedi profi problemau yn y maes hwn ond nid yn y tair blynedd diwethaf.	Mae'r cyngor wedi cael problemau yn y maes hwn yn ystod y tair blynedd diwethaf.	Mae'r cyngor yn cael problemau yn y maes hwn neu'n disgwyl gwneud hynny yn ystod y 12 mis nesaf.
Mae rheolaethau effeithiol, wedi'u profi, a gwiriadwy ar waith sy'n atal y risg hon rhag digwydd.	Mae rheolaethau ar waith sy'n ymddangos yn effeithiol er nad ydynt wedi'u profi.	Mae rhai rheolaethau yn eu lle ac yn gweithio ar y cyfan ond bu adegau pan fyddant wedi methu a phroblemau wedi codi.	Gall rheolaethau fod yn eu lle ond yn gyffredinol cânt eu hanwybyddu neu maent yn aneffeithiol.	Nid oes unrhyw reolaethau yn eu lle.

Lle mae'r sgôr tebygolrwydd ac amseriad yn wahanol, dylid penderfynu ar y sgôr tebygolrwydd cywir.

Atodiad 3: Meini Prawf Asesu Risg ar gyfer yr Effaith y Byddai Digwyddiad yn ei Gael

AGWEDD	SGÔR 1: DIBWYS	SGÔR 2: MÂN	SGÔR 3: CYMEDROL	SGÔR 4: DIFRIFOL	SGÔR 5: DIFRIFOL IAWN
Ariannol	Ychydig neu ddim effaith ariannol (llai na £5,000)	Yr effaith ariannol fyddai colledion neu golli incwm o ddim mwy na £25,000	Byddai'r effaith ariannol yn arwain at golledion neu golli incwm o ddim mwy na £100,000.	Byddai'r effaith ariannol yn arwain at golledion neu golli incwm o ddim mwy na £500,000	Byddai'r effaith ariannol yn fwy na £500,000.
Gwasanaeth	Ni amharir ar Wasanaethau'r Cyngor	Rhywfaint o aflonyddwch dros dro i weithgareddau un gwasanaeth cyngor ond nid y tu hwnt i hyn.	Amhariad cyson ar weithgareddau un neu fwy o wasanaethau'r cyngor.	Amhariad difrifol ar wasanaethau ar lefel adrannol neu amhariad rheolaidd yn effeithio ar fwy nag un adran.	Amhariad difrifol ar weithgareddau holl adrannau'r cyngor. Ataliad tymor hir o wasanaeth neu ddyletswyddau statudol heb eu cyflawni
Prosiect	Prosiectau yn profi oedi bach (dyddiau)	Colli ychydig o gerrig milltir prosiect	Colli cerrig milltir prosiect sylweddol	Colli cerrig milltir Prosiect mawr	Nid yw'r prosiect yn cyflawni amcanion ac mae'n methu mwyafrif y cerrig milltir
Iechyd a Diogelwch	Un anaf neu salwch sydd angen Triniaeth Cymorth Cyntaf Dim amser a gollwyd diwrnodau anafiadau	Anaf neu salwch sydd angen triniaeth feddygol Amser anaf a gollwyd <10 diwrnod	Anaf neu salwch difrifol Amser anaf a gollwyd >10 diwrnod	Anaf neu salwch sylweddol/helaeth Anabledd parhaol neu rannol	Colli Bywyd Lluosog / Salwch mawr ar raddfa fawr Cyfanswm anabledd parhaol
Cyflawni Amcanion Llesiant Corfforaethol	Dim effaith ar darpariaeth y Cyngor o'r Amcanion Llesiant Corfforaethol.	Gall gostio mwy neu efallai y bydd oedi wrth cyflawni un o Amcanion Llesiant Corfforaethol y Cyngor	Byddai nifer o amcanion Llesiant Corfforaethol yn cael eu gohirio neu ddim yn cael eu cyflawni	Mae llawer o amcanion corfforaethol wedi'u hoedi neu heb ei ddanfôn.	Methu cyflawni'r rhan fwyaf o'r amcanion.

AGWEDD	SGÔR 1: DIBWYS	SGÔR 2: MÂN	SGÔR 3: CYMEDROL	SGÔR 4: DIFRIFOL	SGÔR 5: DIFRIFOL IAWN
	Morâl: Dim effaith	Morâl: Rhai perthnasoedd gelyniaethus a mân ddiffyg cydweithredu	Morâl: Perthnasoedd gelyniaethus a diffyg cydweithredu mawr ar draws y sefydliad	Morâl: Gweithredu Diwydiannol	Morâl: Torfol Staff yn gadael / methu denu staff
Enw da	Dim sylw gan y cyfryngau / mân lythyrau	Arweinydd cyfryngau lleol anffafriol	Amlygiad unigryw yn y cyfryngau cenedlaethol	Enw da: Amlygiad Cenedlaethol Niweidiol Hirfaith	Sylw helaeth yn y Wasg Genedlaethol ac ar y teledu. Angen ymddiswyddiad Uwch Swyddog / Aelod
Amcanion y Llywodraeth	Dim effaith	Asesiad(au) gwael	Gwasanaeth wedi ei gymryd drosodd dros dro	Gwasanaeth wedi ei gymryd drosodd dros dro	Gwasanaeth wedi ei gymryd drosodd yn barhaol
Ymrwymïadau Statudol / Cyfreithiol	Dim effaith / ffraid	Derbyniwyd rhybudd	Ffraid Hysbysiad Gwella Heriol	Camau Gorfodi Hysbysiad Gwella	Erlyniad lawn
Risg Cymunedol	Effaith ansylweddol ar iechyd, pobl wedi'u dadleoli amhariad i wasanaethau cymunedol, yr economi a'r amgylchedd	Mân effaith ar iechyd, pobl wedi'u dadleoli amhariad i wasanaethau cymunedol, yr economi a'r amgylchedd	Difrod i leoliad penodol neu nifer o leoliadau, marwolaethau a rhai achosion, dadleoli > 100 o bobl am 1 – 3 diwrnod, Effaith gyfyngedig ar	Difrod sylweddol, dadleoli 100 i 500 o bobl am fwy nag 1 wythnos, effaith sylweddol ar wasanaethau cymunedol a'r amgylchedd	Nifer sylweddol o farwolaethau ac anafiadau, difrod helaeth i eiddo, dadleoli >500 o bobl am gyfnod hir, difrod difrifol i
Hyder	Dim colli hyder ac ymddiriedaeth yn y cyngor	Teimlwyd rhywfaint o golli hyder ac ymddiriedaeth yn y cyngor gan grŵp penodol neu o fewn grŵp bach	Colled cyffredinol o hyder ac ymddiriedaeth yn y cyngor o fewn y gymuned leol.	Colled fawr o hyder ac ymddiriedaeth yn y cyngor o fewn y gymuned leol.	Colled trychinebus o hyder ac ymddiriedaeth yn y cyngor yn lleol ac yn genedlaethol.

Nodi'r effaith sydd fwyaf perthnasol i'r risg sy'n cael ei gwerthuso (nid oes angen i bob pwynt ym mhob categori fod yn berthnasol.

Atodiad 4: Lefelau Risg

Risg Isel (1-4)	<p>Naill ai tebygolrwydd anghysbell neu bosibilrwydd o ddigwydd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ychydig o anhwlustod/anhawster ym mherfformiad gweithredol y swyddogaeth/maes gweithgaredd. • Rhai goblygiadau atebolrwydd ar gyfer y swyddogaeth/maes gweithgaredd, ond ni fyddai'n effeithio ar allu'r Awdurdod/Gwasanaeth/Tîm i fodloni gofynion adrodd allweddol. • Byddai adferiad o ganlyniadau o'r fath yn cael ei drin yn gyflym heb yr angen i ddargyfeirio adnoddau o feysydd gweithgaredd craidd. • Rhai mân effeithiau ar allu rhanddeiliaid i fynd ar drywydd hawliau. Er enghraifft, byddai ffynonellau neu lwybrau eraill ar gael i randdeiliaid. • Byddai canfyddiadau'r cyhoedd o'r Awdurdod/Gwasanaeth/Tîm yn newid ychydig, ond nid oes unrhyw ddifrod nac aflonyddwch sylweddol yn digwydd. 	Risg Tîm / Gwasanaeth Derbyn neu reoli trwy weithdrefnau arferol
Risg Canolig (5-12)	<p>Naill ai tebygolrwydd anghysbell, tebygolrwydd posibl o ddigwydd neu'n debygol o ddigwydd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Byddai perfformiad gweithredol yr Awdurdod/Gwasanaeth/Tîm yn cael ei beryglu i'r graddau y byddai angen cynllunio diwygiedig i oresgyn anawsterau a brofir gan faes swyddogaeth/gweithgaredd. • Byddai'r Awdurdod/Gwasanaeth/Tîm yn cael anhawster i gydymffurfio â gofynion adrodd allweddol, a fyddai'n peryglu rhai o fuddiannau'r Cyngor. • Byddai adferiad yn fwy graddol a byddai angen cynllunio corfforaethol manwl gydag adnoddau'n cael eu dargyfeirio o feysydd gweithgaredd craidd. • Byddai rhanddeiliaid yn cael cryn anhawster wrth fynd ar drywydd hawliau. • Byddai adwaith andwyol sylweddol gan y cyhoedd yn arwain at ryw faint o ddifrod ac aflonyddwch i'r Awdurdod/Gwasanaeth/Tîm 	Risg Corfforaethol neu Wasanaeth Rheoli trwy weithdrefnau monitro neu ymateb penodol, gyda chyfrifoldebau wedi'u nodi
Risg Uchel (15-20)	<p>Yn debygol o ddigwydd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Byddai perfformiad gweithredol yn cael ei beryglu i'r graddau nad yw'r Awdurdod/Gwasanaeth/Tîm yn gallu bodloni rhwymedigaethau a rhwymedigaethau mewn meysydd gweithgarwch craidd. • Byddai goblygiadau atebolrwydd difrifol yn golygu na fyddai'r sefydliad yn gallu bodloni gofynion adrodd allweddol. • Byddai'r Awdurdod/Gwasanaeth/Tîm yn wynebu colledion ariannol sylweddol. • Byddai ôl-ffeithiau andwyol mawr yn effeithio ar sectorau mawr o'r Cyngor a'i gleientiaid, gan gynnwys y cyhoedd. • Gallai rhanddeiliaid wynebu canlyniadau sy'n bygwth bywyd. • Byddai'r Awdurdod/Gwasanaeth/Tîm yn cael anhawster i ddod dros y canlyniadau. 	Risg Corfforaethol Rhaid ei ystyried ar gyfer uwchgyfeirio ar gyfer adolygu, cynllunio a rheoli pellach

Risg Critigol (25)	<ul style="list-style-type: none">• Ni fyddai'r Awdurdod/Gwasanaeth/Tîm yn gallu adennill o ganlyniadau o'r fath.• Byddai rhanddeiliaid yn wynebu canlyniadau sy'n bygwth bywyd.• Byddai ôl-ffeithiau andwyol difrifol yn effeithio ar sectorau mawr o'r Cyngor a'i gleientiaid, gan gynnwys y cyhoedd• Byddai'r Awdurdod/Gwasanaeth/Tîm yn peidio â gweithredu.	Risg Corfforaethol Fel uchod ac mae angen cynllun gweithredu wrth gefn manwl.
------------------------------	---	--

Atodiad 5: Templed Cynnig Risg

CYFEIRNOD RISG: RISK ID:	<i>Cynhyrchwyd gan y System System Generated</i>	TEITL TITLE	<i>Teitl Byr Short Title</i>		
PERCHENNOG/SWYDDOG DIWEDDARU OWNER/UDATING OFFICER			SWYDDOG ARWEINIOL CORFFORAETHOL SY'N GYFRIFOL RESPONSIBLE CLO		
RHANDDEILIAID STAKEHOLDERS	<i>Enwch eraill a all fod â diddordeb/ a all gael effaith ar y risg Name others who may have an interest/impact on the risk</i>				
DISGRIFIAD O'R RISG RISK DESCRIPTION	<i>Beth yw'r Risg What is the Risk Mae yna risg o X, oherwydd Y, There's a risk of X, due to Y,</i>				
CANLYNIADAU POSIBL I'r Gwasanaeth ac I'r Cyngor POTENTIAL CONSEQUENCES To Service and To Council	<i>Gwnewch yn glir Make clear a allai arwain at Z ac a fydd yn effeithio ar y Gwasanaeth/Cyngor drwy... which may result in Z' and will impact on the Service/Council by...</i>				
TYSTIOLAETH O RISG Engbreiffiau o'r Risg yn digwydd dros amser EVIDENCE OF RISK Incidences of the Risk Occurring overtime	<i>Rhowch enghreifftiau a/neu wybodaeth i ddarlunio'r risg. Cyfeiriwch at y matrices tebygolrwydd Provide examples and/or information to illustrate the risk. Relate to the likelihood matrix</i>				
Dadansoddiad RISG RISK Analysis	Math o risg	Risk Type	Prif GATEGORI	Main CATEGORY	
	Dewiswch eitem.	Choose an item.	Dewiswch eitem.	Choose an item.	
Asesiad Risg Cychwynnol	Posibilirwydd Dewiswch eitem.	EFFAITH Dewiswch eitem.	SGÔR (Tebygolrwydd x Effaith)Dewiswch eitem.		
Initial Risk Assessment	Probability Choose an item.	IMPACT Choose an item.	SCORE (Probability x Impact) Choose an item.		
Mesur Measure <i>Cofiwch gynnwys mesur ar gyfer y risg Include a measure for the risk</i>	Disgrifiad Description		Lefel Bresennol Current Level	Lefel Darged Target Level	
Sut y bwriedir trin y risg Risk Treatment	Dewiswch eitem.				
	Choose an item.				

Parhad trosodd

Tudalen 520

CAMAU I LLINIARU'R RISG ACTIONS TO MITIGATE RISK <i>Teitl byr</i> <i>Brief Title</i>	CAM I'W GYMRYD ACTION <i>Disgrifiwch y cam a gymerir i</i> <i>liniaru'r risg</i>	EFFAITH DDISGWYLIEDIG Y CAM EXPECTED IMPACT OF THE ACTION <i>Sut bydd y cam gweithredu hwn yn</i> <i>lleihau/lliniaru'r risg</i> <i>How will this action</i> <i>reduce/mitigate the risk or exploit</i> <i>the risk.</i>	
1			
2			
ADNODDAU ANGENRHEIDIOL AR GYFER LLINIARU'R RISG RESOURCES REQUIRED TO MITIGATE THE RISK	<i>Amlinellwch yr adnoddau y mae eu hangen er mwyn cyflawni'r camau</i> <i>gweithredu uchod, gan gynnwys unrhyw adnoddau ariannol y bydd eu</i> <i>hangen</i> <i>Outline the resources that are required to deliver the actions above</i> <i>include any financial resources that may be required</i>		
ASESIAD RISG NEWYDD NEW RISK ASSESSMENT			
Asesiad Risg newydd gyda chamau gweithredu lliniarol yn eu lle	Posibilirwydd Dewiswch eitem.	EFFAITH Dewiswch eitem.	SGÔR (TebygolrwyddxEffaith) Dewiswch eitem.
New Risk Assessment with mitigating actions in place	Probability <i>Choose an item.</i>	IMPACT <i>Choose an item.</i>	SCORE (Probability x Impact) <i>Choose an item.</i>
DYDDIAD CYCHWYN START DATE		DYDDIAD GORFFEN END DATE	
Risg yn cael ei dderbyn gan Acceptance of Risk By	Reolwr y Tîm/Swyddog Arweiniol Corfforaethol/Grŵp Arweiniol/Gadeirydd y Bartneriaeth/Y Gymuned Team Manager / CLO / Leadership Group / Partnership Chair / Community		
Llofnodwyd Signed		Dyddiad Date	
Cyfeiriwyd at y Pwyllgor Craffu	Dyddiau Date	Pwyllgor Craffu Scrutiny Committee	
Referred to Scrutiny			

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

<u>Adroddiad i'r:</u>	Cabinet
<u>Dyddiad y Cyfarfod:</u>	20 Chwefror 2024
<u>Teitl:</u>	Adroddiad Blynyddol y Fforwm Mynediad Lleol
<u>Pwrpas yr adroddiad:</u>	Codi ymwybyddiaeth am waith a rôl y Fforwm Mynediad Lleol
<u>Er:</u>	Gwybodaeth

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:
Y Cyngorydd Clive Davies, Aelod Cabinet ar gyfer yr Economi ac Adfywio

Cyflwyniad

Sefydlwyd Fforwm Mynediad Lleol Ceredigion yn unol â Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 i gynghori'r Cyngor Sir, Cyfoeth Naturiol Cymru ac eraill ynghylch y ffordd y gellid gwella a rheoli mynediad i gefn gwlad. Corff statudol yw'r Fforwm sy'n cael ei annog i osod ei agenda ei hun.

Mae Fforymau Mynediad Lleol yn cynrychioli amrywiaeth eang o fuddiannau ac mae'r aelodau yn chwarae rôl bwysig o ran gwella a rheoli mynediad i gefn gwlad amrywiol ac atyniadol y sir. Penodir aelodau i'r Fforymau am dymor o dair blynedd.

I'r sawl sydd â diddordeb mewn datblygu mynediad cyhoeddus a'r gweithgareddau hamdden sy'n gysylltiedig â hynny, gall y Fforwm fod yn fodd effeithiol o gysylltu â Chyngor Sir Ceredigion, asiantaethau'r Llywodraeth a mudiadau eraill sydd â chyfrifoldebau neu fuddiannau yn y meysydd hyn.

Penodir aelodau'r Fforwm Mynediad Lleol am dair blynedd; penodwyd y Fforwm presennol gan Gyngor Sir Ceredigion, sef yr Awdurdod Penodi, yn 2022 a bydd yr aelodau'n eistedd ar y fforwm tan 2025.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:
Oes Aseiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam

Naddo – adroddiad yw hwn ynghylch cynnydd y Fforwm yn unig.

Crynodeb o'r Aseiad Effaith Integredig:

Hirdymor:	Amherthnasol
Cydweithio:	Amherthnasol
Cynnwys:	Amherthnasol
Atal:	Amherthnasol
Integreiddio:	Amherthnasol

Argymhelliad / Argymhellion:

Er gwybodaeth yn unig; er mwyn codi ymwybyddiaeth o waith y Fforwm Mynediad Lleol a'r Adroddiad Blynyddol a baratowyd.

Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:

Er gwybodaeth yn unig

Trosolwg a Chraffu:

Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus- 18 Rhagfyr 2023

Fframwaith Polisi:

Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000

Amcanion Llesiant Corfforaethol:

Amherthnasol

Goblygiadau Cyllid a Chaffael:

Dim

Goblygiadau cyfreithiol:

Dim

Goblygiadau staffio:

Dim

Goblygiadau eiddo / asedau:

Dim

Risq(iau):

Dim

Pwerau Statudol:

Dim

Papurau Cefndir:

Dim

Atodiadau:

Atodiad 1- Adroddiad Blynyddol y Fforwm Mynediad Lleol 22-23

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:

Russell Hughes-Pickering, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Economi ac Adfywio

Swyddog Adrodd:

Eifion Jones, Swyddog Hawliau Tramwy Cyhoeddus

Dyddiad:

18 Ionawr 2024

**FFORWM MYNEDIAD LLEOL
CEREDIGION**

ADRODDIAD BLYNYDDOL 2022-23

Cyngor Sir Ceredigion
Penmorfa, Aberaeron
Ceredigion, SA46 0PA

FFORWM MYNEDIAD LLEOL CEREDIGION – ADRODDIAD BLYNYDDOL 2022-23

Lluniwyd adroddiad blynyddol Fforwm Mynediad Lleol Ceredigion yn unol â Rheoliad 16 Rheoliadau Mynediad i Gefn Gwlad (Fforymau Mynediad Lleol) (Cymru) 2001.

Mae'r adroddiad yn edrych ar waith y Fforwm Mynediad Lleol yn ystod 2022-2023 ac mae'n nodi'r rhaglen waith arfaethedig ar gyfer y tymor.

SWYDDOGION Y FFORWM

Cadeirydd:	Peter White
Is-gadeirydd:	Dic Evans
Ysgrifennydd:	Eifion Jones (Cyngor Sir Ceredigion)

CYNNWYS

1. FFORWM MYNEDIAD LLEOL CEREDIGION
2. AELODAETH Y FFORWM MYNEDIAD LLEOL.....
3. GWEITHGAREDDAU'R FFORWM MYNEDIAD LLEOL, 2022-2023.....
4. Y RHAGLEN WAITH.....

ATODIADAU

- A Cynllun o Geredigion
- B Swyddogaethau Fforymau Mynediad Lleol: Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000
- C Aelodaeth Fforwm Mynediad Lleol Ceredigion

1. FFORWM MYNEDIAD LLEOL CEREDIGION

Sefydlwyd Fforwm Mynediad Lleol Ceredigion, a elwir wedi hyn yn 'Fforwm', ym mis Ebrill 2002 o dan ddarpariaethau Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000. Mae'r Fforwm yn cynghori'r awdurdod lleol, Cyfoeth Naturiol Cymru ac eraill ynghylch y ffordd y gellid gwella mynediad cyhoeddus i dir at ddibenion hamddena yn yr awyr agored a mwynhad o'r ardal¹ (Atodiad B).

Wrth gyflawni'r swyddogaeth hon, dylai'r Fforwm ystyried y canlynol²:

- Yr anghenion o ran rheoli tir;
- Pa mor ddymunol fyddai gwarchod harddwch naturiol yr ardal, gan gynnwys y bywyd gwylt, nodweddion daearegol a'r tirffurf; a'r
- Cyfarwyddyd a roddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Daeth cyfnod tair blynedd y Fforwm blaenorol i ben ym mis Mawrth 2021 a phenodwyd Fforwm newydd ar gyfer y cyfnod rhwng 2022 a 2025 yn unol â'r Rheoliadau³.

Cyfarfu'r Fforwm bedair gwaith yn ystod 2022 - 2023:

30 Mehefin 2022
29 Medi 2022
19 Ionawr 2023
20 Ebrill 2023

Cynhaliwyd y cyfarfod ar 30 Mehefin yn rhithiol oherwydd roedd y protocolau COVID yn parhau. Cyfarfod hybrid oedd y cyfarfod ar 29 Medi, a dyma oedd y cyfarfod wyneb yn wyneb cyntaf yn dilyn COVID. Cynhaliwyd y cyfarfod hwn yn neuadd bentref Llanddewi Brefi. Cyfarfod rhithiol oedd y cyfarfod ar 19 Ionawr oherwydd tywydd garw. Cyfarfod hybrid oedd y cyfarfod ar 20 Ebrill gyda'r elfen wyneb yn wyneb yn cael ei chynnal ym Mhenmorfa, Aberaeron. Rhoddwyd gwybod am gyfarfodydd y Fforwm, gan gynnwys yr agendâu a gwybodaeth arall, ar dudalen we'r Fforwm ar wefan Cyngor Sir Ceredigion⁴.

Cyfarfu is-bwyllgor y Cynllun Gwella Hawliau Tramwy i ystyried cynnydd y Cynllun ac i adolygu'r Prif Rwydwaith Llwybrau bob 6 mis. Cynhaliwyd y cyfarfodydd yn rhithiol ar:

23 Awst 2022
2 Rhagfyr 2022

¹ Adran 94(4), Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000

² Adran 94(6), Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000

³ Rheoliadau Mynediad i Gefn Gwlad (Fforymau Mynediad Lleol) (Cymru) 2001

⁴ www.ceredigion.gov.uk/index.cfm?articleid=11843

Etholwyd Richard Price yn Gadeirydd yr is-bwyllgor yn y cyfarfod ar 23 Awst ac etholwyd Felicity Wills yn Is-gadeirydd yn yr un cyfarfod.

2. AELODAETH Y FFORWM MYNEDIAD LLEOL

Y Cyngor Sir (fel yr 'awdurdod penodi') sy'n gyfrifol am ddewis aelodau'r Fforwm Mynediad Lleol. Mae'r Fforwm yn cynnwys cadeirydd ac is-gadeirydd, a rhwng 10 ac 20 o aelodau eraill. Mae'n rhaid i'r awdurdod benodi aelodau sy'n gynrychioliadol o ddefnyddwyr yr hawliau tramwy cyhoeddus neu'r tir mynediad, perchnogion / meddianwyr y tir mynediad neu'r tir lle mae hawliau tramwy cyhoeddus, ac eraill sydd â buddiannau perthnasol i'r sir. Mae'r awdurdod wedi ceisio sicrhau cydbwysedd rhwng defnyddwyr y tiroedd mynediad a'r hawliau tramwy a'r sawl sy'n berchen / meddiannu'r tiroedd hyn wrth benodi aelodau'r Fforwm.

Mae'r aelodau yn eistedd ar y Fforwm am gyfnod o dair blynedd o'r dyddiad penodi (oni therfynir yr aelodaeth). Yn 2022 penododd y Cyngor Sir aelodau i eistedd ar y pwyllgor am y cyfnod rhwng 2022 a 2025. Gweler aelodaeth y Fforwm yn Atodiad C.

Gall sylwedyddion statudol o Gyfoeth Naturiol Cymru a Llywodraeth Cymru fynychu cyfarfodydd y Fforwm. Mae cynrychiolwyr o'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol hefyd wedi'u gwahodd i'r cyfarfodydd yn ystod y cyfnod rhwng 2022 a 2025 a hynny fel sylwedyddion a chynghorwyr; mae'n bosib y bydd sefydliadau eraill yn cael eu gwahodd o dro i dro yn ystod y tymor os bydd yr aelodau'n credu y byddai'n ychwanegu gwerth a buddiant i waith y fforwm.

3. GWEITHGAREDDAU'R FFORWM MYNEDIAD LLEOL 2022-2023

Mae'r adran hon yn amlygu prif feysydd o waith y Fforwm yn 2022-2023. Mae cofnodion cyfarfodydd y Fforwm yn darparu cofnod manylach o'r gwaith a wnaed yn ystod y flwyddyn.

i) Prosesau Fforwm Mynediad Lleol:

Penodi Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Fforwm Mynediad Lleol

Penodwyd Mr Peter White yn Gadeirydd y Fforwm ar 30 Mehefin 2022.
Penodwyd Mr Dic Evans yn Is-gadeirydd ar 29 Medi 2022.

Swyddogaethau'r Fforwm Mynediad Lleol

Ar wefan y Cyngor gellir gweld dogfen sy'n rhoi manylion ynghylch swyddogaethau'r Fforwm gan ystyried y Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy, rheoliadau Llywodraeth Cymru a chanllawiau Cyfoeth Naturiol

Cymru, ynghyd â rheolau sefydlog a Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth y Fforwm.

<https://www.ceredigion.gov.uk/preswylwr/yr-arfordir-a-chefn-gwlad/fforwm-mynediad-lleol/>

ii) Hawliau Tramwy a Mynediad:

Cynllun Gwella Hawliau Tramwy Ceredigion.

Mae'r Cynllun Gwella Hawliau Tramwy yn darparu fframwaith ar gyfer rheoli Hawliau Tramwy a mynediad yng Ngheredigion am gyfnod o 10 mlynedd. Mae'n ddogfen allweddol ar gyfer y Fforwm oherwydd mae'n nodi'r cyd-destun ar gyfer rhaglen waith y Fforwm a ffordd o asesu'r cynnydd a wnaed o ran gwella hawliau tramwy a mynediad.

Mae is-bwyllgor sefydlog yn cadw golwg ar gynnydd y cynllun ac yn adolygu'r Prif Rwydwaith Llwybrau bob 6 mis.

Adborth o gyfarfod Cadeiryddion Fforymau Mynediad Lleol yn Y Drenewydd ar 26 Hydref 2022

Adroddodd y Cadeirydd am y materion a drafodwyd yn y cyfarfod, gan nodi y bu llawer o drafodaeth am rai o'r materion ymarferol yn ymwneud â ffermio cynaliadwy, creu coetiroedd, newid yn yr hinsawdd, cŵn yng nghefn gwlad, a'r gwaith a wnaed fel rhan o'r rhaglen diwygio mynediad.

Rhaglenni / Gweithgareddau Hawliau Tramwy a Mynediad

Darparodd yr Ysgrifennydd ddiweddariadau rheolaidd am faterion yn ymwneud â hawliau tramwy a mynediad gan gynnwys y gwaith a wnaed o dan Grant Gwella Mynediad Llywodraeth Cymru a grantiau datblygu / cynnal a chadw Llwybr Arfordir Cymru.

Rhoddodd yr Ysgrifennydd wybod i'r Fforwm am nifer o fentrau a oedd yn digwydd ar draws y sir, gan gynnwys Menter Mynyddoedd y Cambria, Gwyliau Cerdded Tyfu Canolbarth Cymru, Grŵp Ymgynghorol Diwygio Mynediad, Llwybrau i Lesiant, Croeso Cymru a Llwybr Teifi.

Rhoddodd yr Ysgrifennydd wybod i'r Fforwm fod 2023 yn dynodi 15 mlynedd ers agor Llwybr yr Arfordir yng Ngheredigion. Bydd rhaglen o deithiau cerdded tywysiedig a deunydd ynghylch llwybrau cylchol ar hyd llwybr yr arfordir yn cael eu paratoi fel rhan o'r dathlu.

ii) Sesiynau Briffio / Cyflwyniadau a Materion Eraill:

Prosiect Ystrad Fflur

Rhoddodd yr Athro David Austin o Brifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant drosolwg o brosiect archeolegol Ystrad Fflur.

Teithio Llesol

Rhoddodd Gari Jones, Peiriannydd gyda Chyngor Sir Ceredigion sydd â chyfrifoldeb dros Deithio Llesol, drosolwg o gyfrifoldebau'r Cyngor (o dan Ddeddf Teithio Llesol (Cymru) 2013) a nododd y gwaith a gwblhawyd / a gynlluniwyd o ran gwella teithio llesol.

Cymdeithas Mynyddoedd y Cambria - Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol
Esboniodd Lorna Brazell sut roedd Cymdeithas Mynyddoedd y Cambria yn ceisio hyrwyddo a diogelu Mynyddoedd y Cambria a'r ymgyrch i ddynodi'r ardal yn Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol.

Tîm Troseddau Gwledig Ceredigion

Daeth Billy Dunne, Swyddog Cymorth Cymunedol yr Heddlu, i'r Fforwm i roi trosolwg o waith y swyddogion, yn benodol eu gwaith o ran cŵn yn tarfu ar dda byw a cherbydau oddi ar y ffordd.

Llwybr Teifi

Rhoddodd James Williams (sydd hefyd yn aelod o'r Fforwm) drosolwg o'r gwaith a oedd yn cael ei wneud i ddatblygu Llwybr Teifi, sef Llwybr cerdded pellter hir.

4. Y RHAGLEN WAITH, 2022 – 2025

Mae rhaglen waith arfaethedig y Fforwm Mynediad Lleol ar gyfer 2022-25 wedi'i nodi isod (cytunwyd ar y rhaglen yng nghyfarfod y Fforwm a gynhaliwyd ar 19 Ionawr 2023).

Datblygwyd y rhaglen waith yn wreiddiol ar ddechrau tymor newydd y Fforwm yn 2022 ac mae'n cynnwys yr eitemau fydd yn cael eu hystyried dros gyfnod hwy o amser. Nid yw'r rhaglen yn cynnwys y materion tymor byr sydd fel arfer yn codi i'w cynnwys ar agendâu. Mae croeso i aelodau'r Fforwm awgrymu eitemau ar gyfer agenda unrhyw gyfarfod.

Eitem
Llwybr Teifi
Prosiect Pen Dinas
Adroddiad gan y Rheolwr Lleol o Gyfoeth Naturiol Cymru ynghylch y camau gweithredu a'r cynlluniau yng Ngheredigion o ran mynediad a chyfleusterau hamdden.
Diweddariad Diwygio Mynediad. Cynrychiolydd o Gyfoeth Naturiol Cymru / Llywodraeth Cymru.
Menter Mynyddoedd y Cambria – Statws Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol
Menter Mynyddoedd y Cambria (adroddiad am fynediad / hamddena)
Prosiect Llwybrau i Lesiant – diweddariad gan Gymdeithas y Cerddwyr
Prosiect Portalis
Strategaeth Seilwaith Gwyrdd a Glas Ceredigion
Coed y Bont – Pontrhydfendigaid
Coedwig Cymunedol Longwood

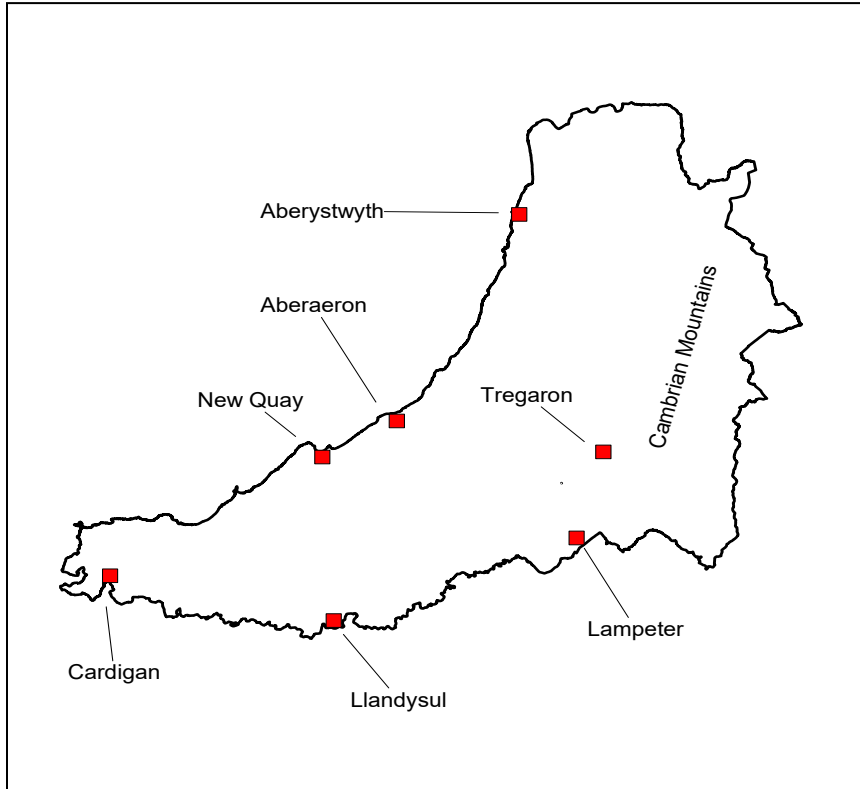
Tudalen 530

Addysg ynghylch defnyddio llwybrau amldefnydd yn ddiogel
Cyllid ar gyfer prosiectau mynediad
Hyfforddiant ar gyfer aelodau'r Fforwm Mynediad Lleol
Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol – Ystad Hafod

ATODIAD

Atodiad A

CEREDIGION: ARDAL Y FFORWM MYNEDIAD LLEOL

*Reproduced from the Ordnance Survey mapping with the permission of the Controller of HMSO
© Crown Copyright. Unauthorised reproduction infringes Crown Copyright and may lead to
prosecution or civil proceedings. Cyngor Sir Ceredigion Lce No 100024419, 2012*

Atodiad B

(Noder: Mae'r Ddeddf hon wedi'i chyhoeddi yn Saesneg yn unig.)

ACCESS FORUM FUNCTIONS: COUNTRYSIDE & RIGHTS OF WAY ACT 2000

94(4) It is the function of a local access forum, as respects the area for which it is established to advise –

- (a) the appointing authority
- (b) any body exercising functions under Part I in relation to land in that area,
- (c) if the appointing authority is a National Park authority, the local highway authority for any part of that land, and
- (d) such other bodies as may be prescribed.

as to the improvement of public access to land in that area for the purposes of open-air recreation and the enjoyment of the area.

94(5) The bodies mentioned in paragraphs (a) to (d) of subsection (4) shall have regard, in carrying out their functions, to any relevant advice given to them by a local access forum under this subsection or any other provision of this Act.

94(6) In carrying out its functions, a local access forum shall have regard to –

- (a) the needs of land management,
- (b) the desirability of conserving the natural beauty of the area for which it is established, including the flora, fauna and geological and physiographical features of the area, and
- (c) guidance given from time to time by the Secretary of State (as respects England) or the National Assembly for Wales (as respects Wales).

Atodiad C

AELODAETH FFORWM MYNEDIAD LLEOL CEREDIGION (2022- 2025)

Enw	A oedd yn Aelod o'r Fforwm Mynediad Lleol blaenorol?
Aeron Jenkins	Oedd
Chris Thomas (Mrs)	Nac oedd
David Beale	Nac oedd
Dic Evans (Is-gadeirydd)	Oedd
Emma Davies	Nac oedd
Felicity Wills	Oedd
Glyn Davies	Oedd
James Williams	Nac oedd
Mari Davies	Nac oedd
Maurice Kyle	Nac oedd
Peter White (Cadeirydd)	Nac oedd
Raymond Ricketts	Nac oedd
Richard Price	Nac oedd
Robert Griffiths	Oedd
Robin Young	Nac oedd

Tudalen 534

William Bobbett	Nac oedd
Helen Donnan	Nac oedd
Y Cynghorydd Clive Davies (Cyngor Sir Ceredigion)	Nac oedd
David Hart Yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol (Sylwedydd / Cynghorwr)	Nac oedd
Michael Smith Cyfoeth Naturiol Cymru (Sylwedydd / Cynghorwr)	Oedd

CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y Cyfarfod: 20 Chwefror 2024

Teitl: Argymhelliad gan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus ar Adroddiad Blynyddol y Fforwm Mynediad Lleol

Pwrpas yr adroddiad: Rhoi adborth yn dilyn cyfarfod y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus ar 18 Rhagfyr 2023

Cefndir:

Ystyriodd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus Adroddiad Blynyddol y Fforwm Mynediad Lleol yn y cyfarfod ar 18 Rhagfyr 2023.

Roedd Eifion Jones, Swyddog Llwybrau Cyhoeddus ac Ysgrifennydd y Fforwm Mynediad Lleol, wedi rhoi trosolwg o Adroddiad Blynyddol y Fforwm Mynediad Lleol ac o waith a rôl y Fforwm. Sefydlwyd Fforwm Mynediad Lleol Ceredigion yn unol â Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000 i gynghori'r Cyngor Sir, Cyfoeth Naturiol Cymru ac eraill ynghylch y ffordd y gellid gwella a rheoli mynediad i gefn gwlad. Roedd Fforymau Mynediad Lleol yn cynrychioli amrywiaeth eang o fuddiannau ac roedd yr aelodau yn chwarae rôl bwysig o ran gwella a rheoli mynediad i gefn gwlad amrywiol ac atyniadol y sir

Penodwyd aelodau'r Fforwm Mynediad Lleol am dair blynedd; penodwyd y Fforwm presennol gan Gyngor Sir Ceredigion, sef yr Awdurdod Penodi, yn 2022 a bydd yr aelodau'n eistedd ar y fforwm tan 2025. Nid yn unig yr oedd y Fforwm yn gorff statudol a anogir i osod ei agenda ei hun, yr oedd yn allweddol ar gyfer denu grantiau a oedd yn werth dros £100,000 y flwyddyn. Hefyd roedd yn bartner wrth reoli Hawliau Tramwy a Mynediad. Lluniwyd yr adroddiad blynyddol yn unol â Rheoliad 16 Rheoliadau Mynediad i Gefn Gwlad (Fforymau Mynediad Lleol) (Cymru) 2001.

Estynnodd y Cyngorydd Clive Davies (Aelod o'r Cabinet dros yr Economi ac Adfywio) ei ddiolch i Eifion Jones am lunio'r adroddiad. Fel aelod o'r Fforwm, dywedodd fod y gwaith a'r cyflwyniadau a wneir gan gyrff allanol yn ddiddorol iawn.

Cytunodd Aelodau'r Pwyllgor i nodi'r wybodaeth er mwyn codi ymwybyddiaeth o waith y Fforwm Mynediad Lleol a'r Adroddiad Blynyddol a baratowyd.

Y Cyngorydd Gwyn Wigley Evans
Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Ffyniannus

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

TECLYN ASESU EFFAITH INTEGREDIG (AEI)

Manylion y Cynnig

Teitl y Polisi / Cynnig / Menter	
Cynnydd arfaethedig Ffioedd a Thaliadau i ddod i rym ar 1 Ebrill 2024 fel rhan o broses gosod cyllideb 2024/25.	
Maes Gwasanaeth	Enw'r swyddog sy'n cwblhau'r AEI
Pob Gwasanaeth	Grŵp Arweiniol
Swyddog Arweiniol Corfforaethol	Cyfarwyddwr Strategol
Duncan Hall	Barry Rees
Rhowch ddisgrifiad cryno o bwrpas y cynnig	
Cynnydd arfaethedig Ffioedd a Thaliadau fel rhan o broses gosod cyllideb y Cyngor 2024/25. Bydd y Ffioedd a Thaliadau diwygiedig yn cyfrannu tuag at ddarparu cyllideb gytbwys gan y Cyngor ac mae'n unol â Pholisi Rheoli Incwm ac Adennill Costau Gwasanaeth y Cyngor lle mae disgwyl i wasanaethau anelu at adennill costau llawn lle bynnag y bo modd.	
Ar bwy fydd y cynnig hwn yn effeithio'n uniongyrchol? AWGRYM	
Mae Ffioedd a Thaliadau'r Cyngor yn cwmpasu ystod eang o wasanaethau y mae'n eu darparu felly bydd y cynnydd yn effeithio i raddau ar y cyhoedd yn gyffredinol.	
A yw'r rhai y bydd y cynnig yn effeithio arnynt wedi cael cyfle i wneud sylwadau arno?	
Na. Fodd bynnag, mae'r cynigion wedi'u hystyried gan y pwyllgorau Craffu'r Cyllideb perthnasol.	

Rheoli Fersiynau

Dylid defnyddio'r AEI yn ystod camau cyntaf y broses benderfynu, ac yna dylid ei fireinio drwy gydol y broses benderfynu. Mae'n bwysig cadw cofnod o'r broses hon fel y gallwn ddangos sut yr ydym wedi ystyried a chynnwys ystyriaethau o ran datblygu cynaliadwy, y Gymraeg a chydaddoldeb lle bynnag y bo modd.

Rhif y Fersiwn	Awdur	Cam yn y broses benderfynu <u>AWGRYM</u>	Dyddiad yr Ystyriwyd	Disgrifiad o unrhyw newidiadau a wnaed <u>AWGRYM</u>
1.0	Mark Bridges	Cabinet	20/02/24	AMH

Amcanion Llesiant Corfforaethol y Cyngor

Pa un o Amcanion Llesiant Corfforaethol y Cyngor y mae'r cynnig hwn yn mynd i'r afael ag ef a sut? Cliciwch yma i ddarllen crynodeb o'n [Strategaeth Gorfforaethol 2022-27](#)

Hybu'r economi, cefnogi busnesau a galluogi cyflogaeth	Nid yw'r cynigion o reidrwydd yn mynd i'r afael ag Amcanion Llesiant Corfforaethol penodol, ond mae adennill costau drwy Ffioedd a Thaliadau yn cyfrannu at allu'r Cyngor i llunio cyllideb gytbwys a thrwy hynny allu cynnig gwasanaethau cynaliadwy wrth fynd yn ei flaen. Mae hyn yn ei dro yn ategu holl amcanion y Cyngor.
Creu cymunedau gofalgwr ac iach	Gweler uchod
Darparu'r dechrau gorau mewn bywyd a galluogi i bobl o bob oed ddysgu	Gweler uchod
Creu cymunedau cynaliadwy sy'n fwy gwyrdd ac sydd wedi'u cysylltu'n dda â'i gilydd	Gweler uchod

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru Lewyrchus

Cymdeithas arloesol, gynhyrchiol a charbon isel lle mae gan bawb waith addas a lle nad oes tloidi.

Cliciwch [yma](#) am wybodaeth am Gymru lewyrchus.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Cyllideb Gytbwys / Gwasanaethau Cynaliadwy

Mae newidiadau i ffioedd a thaliadau yn caniatáu i'r Cyngor barhau i ddarparu llawer o'r gwasanaethau y mae'n eu cynnig, sy'n cyfrannu at sir/gwlad lewyrchus, drwy ganiatáu i'r Cyngor osod cyllideb gytbwys. Heb adennill costau byddai llawer o'r gwasanaethau yn anghynaliadwy gyda'r adnoddau presennol ac o bosibl gallent ddod i ben.

Mae cydbwysu rhwng y gallu i ddarparu gwasanaethau gyda'r cyfyngiadau ar adnoddau cyfredol i'r gwasanaeth, a pheidio â gwneud y gwasanaeth mor ddrud fel ei fod yn anfforddiadwy i breswylwyr, yn un anodd.

Positif

Parcio

Gall cynnydd mewn taliadau parcio ceir annog mwy o ddefnydd o ddulliau trafniadaeth amgen gan gynnwys trafniadaeth gyhoeddus a allai gyfrannu at leihau allyriadau carbon yn y sir. Mae'r defnydd o feysydd parcio yn gwbl ddewisol.

Negyddol

Parcio

Ar y llaw arall, gall cynyddu'r taliadau parcio gael effaith negyddol ar ymweliadau â chanolfannau masnach yn y sir a allai niweidio busnesau presennol a'r posibiladau ar gyfer creu busnesau newydd, er mae astudiaethau cenedlaethol wedi dangos bod argaeledd llefydd parcio a pha mor debygol y mae'r meysydd parcio o fod yn brysur yn aml yn ffactorau all fod yn fwy pwysig na'r gost yn eu penderfyniad i ymweld.

Trwyddedu, Rheoliadau Adeiladu a Thrwyddedu Tai Aml-feddiannol (HMO)

Mae costau'r Cyngor yn codi gyda chwyddiant, felly mae angen i'r taliadau adlewyrchu hyn. Ar gyfer rhai gwasanaethau fel Trwyddedu a Rheoli Adeiladu, mae deddfwriaeth yn datgan y dylai ffioedd weithredu ar sail adennill costau llawn. Felly, er bod costau uwch yn rhoi baich ychwanegol posibl ar fusnes, mae rheoliadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor weithredu ar sail adennill costau llawn fel nad yw'r costau hyn yn derbyn sybsidi gan dreth-dalwyr y Cyngor.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

O ran yr adnoddau sydd ar gael i'r Cyngor, nid yw'r cyllid cyfredol gan Lywodraeth Cymru drwy'r Grant Setliad Refeniw blynyddol yn cynyddu yn unol â chwyddiant costau'r Cyngor ei hun, fel y profir gan yr angen i gynyddu'r Dreth Gyngor yn sylweddol. Dewis arall yn lle codi Ffioedd a Thaliadau fyddai naill ai codi Treth y Cyngor hyd yn oed yn uwch na'r hyn a gynigiwyd neu gyflwyno mwy o gynigion Lleihau'r Gyllideb – gallai'r ddau ohonynt fod yn fwy niweidiol.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y Nod Llesiant Cenedlaethol hwn?

Ar y cyfan mae ffioedd a thaliadau yn cael eu cynyddu yn unol â chwyddiant costau ac maent yn gyson â Pholisi Rheoli Incwm a Adennill Chostau gwasanaethau'r Cyngor. Lle mae'n uwch na chwyddiant yn gyffredinol, mae'n cael ei ystyried trwy lens adennill costau wrth geisio cadw taliadau mor isel â phosibl ag y bo modd er mwyn bod yn gynaliadwy.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru Gydnerth

Cymdeithas lle mae bioamrywiaeth yn cael ei chynnal a'i gwella a lle mae ecosystemau yn iach ac yn gweithredu.

Cliciwch [yma](#) am wybodaeth am Gymru gydnerth.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Ar y cyfan, nid yw ffioedd a thaliadau yn cael unrhyw effaith uniongyrchol ar fioamrywiaeth ac ecosystemau Cymru, er bod nifer fach o ffioedd yn ymwneud ag Arfordir a Chefn Gwlad - mae unrhyw gynnydd yn adlewyrchu'r cynnydd mewn chwyddiant sy'n wynebu'r gwasanaeth cysylltiedig (e.e. cynnydd costau cyflog, gwasanaeth a chyflenwadau)

Mae'n bosibl y bydd y gostyngiad posibl yn y defnydd o geir a ddisgrifir uchod yn cael rhywfaint o effaith ond mae'n debygol o fod yn fach iawn.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Ar y cyfan, nid yw ffioedd a thaliadau yn berthnasol i'r adran hon.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y Nod Llesiant Cenedlaethol hwn?

AMH

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru Iachach

Cymdeithas lle mae pobl yn gwneud dewisiadau iach ac yn mwynhau iechyd corfforol a meddyliol da.

Cliciwch [yma](#) am wybodaeth am Gymru Iachach.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Positif

Mae unrhyw gynnydd mewn Ffioedd a Thaliadau yn cyfrannu at allu parhau i gynnig gwasanaethau mewn modd cynaliadwy yn ariannol.

Positif

Canolfannau Llesiant

Heb yr incwm ychwanegol a gynhyrchir mae'n bosib y bydd yn rhaid i'r gwasanaethau a ddarperir ddod i ben neu gael eu lleihau o ran sgôp. Mae'n annhebygol y byddai'r sector preifat yn camu i mewn i gynnig gwasanaeth tebyg am gost is oherwydd poblogaeth brin a lleoliad daearyddol gwledig Ceredigion. Hyd yn oed gyda'r cynnydd mewn Ffioedd, mae darparu Canolfannau Lles dal angen sybsidi gan y Cyngor i'w rhedeg.

Ffioedd Harbwr

Fel gweithgaredd hamdden dewisol a phenodol iawn, nid yw'r Cyngor mewn sefyllfa i allu parhau i sybsideiddio costau gweithredu ei Harbyrau. Felly, mae'r ffioedd ar gyfer Angorfeydd ac ati yn cael eu cynyddu gan anelu at sefyllfa lle gellir adennill costau'n llawn, fel nad yw talwyr Treth y Cyngor cyffredinol yng Ngheredigion yn sybsideiddio'r elfen hon.

Negyddol

Canolfannau Llesiant

Mae'r ffioedd am logi cyfleusterau Lles fel caeau artiffisial, pyllau nofio, ac ystafelloedd ffitrwydd yn cynyddu. Bydd pris dosbarthiadau ac aelodaeth yn cynyddu'n gyffredinol yn unol â chwyddiant. Dros amser, gallai'r cyfleusterau/gwasanaethau hyn fod yn llai fforddiadwy i ddefnyddwyr gyda'r effaith negyddol y gallai hyn ei chael ar iechyd meddwl a chorfforol preswylwyr. Nid yw'n wybodus os bydd y taliadau yn arwain at ostyngiad gwirioneddol yn y defnydd nac i ba raddau chwaith. Mae'r defnydd o'r cyfleusterau hyn yn gwbl ddewisol, fodd bynnag, mae nifer o'r cyfleusterau wedi derbyn buddsoddiad cyfalaf yn ddiweddar sydd wedi cynyddu safon yr hyn sydd ar gael.

Ffioedd Harbwr

Er na fydd defnyddwyr yr harbwr yn croesawu cynnydd mewn ffioedd, fel y nodir uchod, mae'r gwasanaethau a ddarperir yn ddewisol ac mae rhestrau aros ar gyfer angorfeydd yn yr harbryau, sy'n golygu nad oes prinder pobl sydd eisiau defnyddio'r Harbyrau.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Nid ydym yn gwybod beth fydd yr effaith ar ddefnydd y Canolfannau Lles o ganlyniad i'r newidiadau, ond fe all fod rhywfaint o effaith.

Mae rhestrau aros ar gyfer angorfeydd yn Harbyrau'r Cyngor.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y Nod Llesiant Cenedlaethol hwn?

Ar y cyfan mae ffioedd ar gyfer adnoddau'r Canolfannau Lles yn cael eu cynyddu yn unol â chwyddiant, gyda'r cynnydd gwirioneddol mewn gwerth arian parod fesul gwasanaeth yn gymharol fach felly rhagwelir y bydd yr effaith yn gymharol isel.

- Gellir cael consesiynau myfyrwyr/pensiynwyr/anabl ar gyfer rhai gwasanaethau sy'n eu gwneud yn fwy fforddiadwy.
- Gellir cael Aelodaeth Teulu/Aelwyd sy'n gwneud gwasanaethau'n fwy fforddiadwy i deuluoedd.
- Mae aelodaeth 'Talu fesul tro' newydd i'w gael ar gyfer defnyddio'r ystafelloedd ffitrwydd, dosbarthiadau ffitrwydd a dosbarthiadau nofio/acwa. Mae hyn yn galluogi cwsmeriaid i ddewis peidio â bod yn ymrwymedig i aelodaeth fisol barhaus.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru sy'n Fwy Cyfartal

Cymdeithas lle mae gan bawb gyfle cyfartal beth bynnag fo'u cefndir neu eu hamgylchiadau.

Mae'r adran hon yn hirach oherwydd gofynnir i chi asesu effaith eich cynnig ar bob grŵp sydd wedi'i ddiogelu gan **Ddeddf Cydraddoldeb 2010**.

Cliciwch [yma](#) am wybodaeth am gydraddoldeb yng Nghymru.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl oherwydd eu hoedran? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Plant a Phobl Ifanc hyd at 18 oed	Dim/Fawr Ddim
Pobl 18-50	Dim/Fawr Ddim
Pobl hŷn 50+	Dim/Fawr Ddim

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol.

Ni fyddai newidiadau i ffioedd a thaliadau'r Cyngor yn effeithio'n anghymesur ar un grŵp oedran o'i gymharu ag un arall.

Mae rhai taliadau gofal cymdeithasol a chymorth a fydd yn cynyddu yn fwy penodol i breswylwyr hŷn ond mae'r rhain yn destun uchafswm ffi wythnosol, fel y pennir gan Lywodraeth Cymru, ac maent yn destun asesiad ariannol yn unol â rheoliadau a bennwyd gan Lywodraeth Cymru.

Pa dystiolaeth sydd gennych i gefnogi hyn?

AMH

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?**A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?**

Bydd asesiad ariannol ac uchafswm ffi wythnosol gan Lywodraeth Cymru yn lliniaru rhai o'r effeithiau posibl i breswylwyr hŷn rhag y cynnydd i ofal cymdeithasol a thaliadau cymorth.

Nid oes unrhyw effeithiau niweidiol i grwpiau oedran eraill.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl oherwydd eu hanabledd? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Amhariad ar y clyw	Dim/Fawr Ddim
Amhariad corfforol	Dim/Fawr Ddim
Amhariad ar y golwg	Dim/Fawr Ddim
Anabledd Dysgu	Dim/Fawr Ddim
Salwch hirdymor	Dim/Fawr Ddim
Iechyd Meddwl	Dim/Fawr Ddim
Arall	Dim/Fawr Ddim

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddolToiledau Cyhoeddus

Bydd pris allweddi radar sy'n galluogi pobl sydd ag anghenion ychwanegol i gael mynediad at gyfleusterau cyhoeddus, yn codi o £6.50 i £7.00. Mae'r cynnydd mewn pris yn gymharol fach felly rydym yn disgwyl i'r effaith fod yn fach iawn, ond ystyriwyd y gall gael effaith ar rai unigolion.

Mae'r ffioedd defnyddio cyfleustra cyhoeddus cyffredinol yn codi o 30c i 40c. Unwaith eto, gall hyn effeithio ar ddefnyddwyr â phroblemau iechyd sy'n dewis peidio â defnyddio'r toiledau neu sy'n methu fforddio'r pris uwch. Mae dewisiadau amgen mewn rhai lleoliadau er enghraifft mewn archfarchnadoedd a chaffis.

Yn ystod 2023/24 cynyddwyd ffioedd o 20c i 30c ac ni phrofwyd gostyngiad yn y galw felly disgwylir y bydd y cynnydd arfaethedig presennol yn cael cyn lleied â phosibl o effaith.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Prawf o newidiadau i'r galw yn y gorffennol o gynnydd pris tebyg.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?**A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?**

Disgwylir i'r effaith fod yn fach iawn gan fod y cynnydd mewn gwerth ariannol yn gymharol isel i unigolion sy'n ymweld. Mae trafodaethau yn mynd yn eu blaen gyda nifer o Gyngorau Tref a Chymuned i drosglwyddo'r gwaith o gynnal toiledau cyhoeddus iddyn nhw oherwydd mae'n bosib y byddant yn gallu gweithredu nhw ar gost is na Chyngor Sir Ceredigion.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl sy'n drawsryweddol? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Menywod Traws	Dim/Fawr Ddim
Dynion Traws	Dim/Fawr Ddim
Pobl Anneuaidd	Dim/Fawr Ddim

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

AMH

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

AMH

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?**A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?**

AMH

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl â gwahanol gyfeiriadedd rhywiol? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Tudalen 545

Pobl Ddeurywiol	Dim/Fawr Ddim
Dynion hoyw	Dim/Fawr Ddim
Menywod hoyw / lesbiaid	Dim/Fawr Ddim
Pobl Heterorywiol	Dim/Fawr Ddim
Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol	
AMH	
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?	
AMH	
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?	
A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?	
AMH	

Ydych chi'n meddwl y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl sy'n briod neu mewn partneriaeth sifil? (Cliciwch yma am wybodaeth)	
Pobl sy'n briod	Dim/Fawr Ddim
Pobl mewn partneriaeth sifil	Dim/Fawr Ddim
Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol	
AMH	
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?	
AMH	
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?	
A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?	
AMH	

A ydych chi'n meddwl y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl sy'n feichiog neu ar absenoldeb mamolaeth? ([Cliciwch yma](#) am wybodaeth)

Beichiogrwydd

Dim/Fawr Ddim

Mamolaeth

Dim/Fawr Ddim

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

AMH

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

AMH

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at yr egwyddor hon?

AMH

A ydych yn meddwl y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl oherwydd eu tarddiad ethnig? ([Cliciwch yma](#) am wybodaeth)

Asiaidd / Asiaidd Prydeinig

Dim/Fawr Ddim

Du / Affricanaidd / Caribiaidd / Du Prydeinig

Dim/Fawr Ddim

Grwpiau Ethnig Cymysg/ Aml-ethnig

Dim/Fawr Ddim

Gwyn

Dim/Fawr Ddim

Grwpiau ethnig eraill

Dim/Fawr Ddim

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

AMH

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

AMH

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

AMH

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl â gwahanol grefyddau, credoau neu ddim cred? ([Cliciwch yma](#) am wybodaeth)

Bwdhaidd	Dim/Fawr Ddim
Cristion	Dim/Fawr Ddim
Hindŵaidd	Dim/Fawr Ddim
Dyneiddiwr	Dim/Fawr Ddim
Iddewig	Dim/Fawr Ddim
Mwslim	Dim/Fawr Ddim
Sikh	Dim/Fawr Ddim
Pobl heb gred	Dim/Fawr Ddim
Eraill	Dim/Fawr Ddim

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

AMH

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

AMH

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

AMH

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar ddynion neu fenywod? ([Cliciwch yma](#) am wybodaeth)

Dynion	Dim/Fawr Ddim
Menywod	Dim/Fawr Ddim

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

AMH

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

AMH

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

AMH

A ydych yn credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl o Gymuned y Lluoedd Arfog? (Cliciwch [yma](#) am wybodaeth)

Aelodau o'r Lluoedd Arfog

Dim/Fawr Ddim

Cyn-filwyr

Dim/Fawr Ddim

Gwŷr/gwragedd

Dim/Fawr Ddim

Plant

Dim/Fawr Ddim

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

AMH

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

AMH

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

AMH

Dyletswydd economaidd-gymdeithasol

Mae anfantais economaidd-gymdeithasol yn golygu byw ar incwm isel o'i gymharu ag eraill yng Nghymru, gydag ychydig neu ddim cyfoeth cronedig, sy'n ei gwneud hi'n anoddach cael gafael ar nwyddau a gwasanaethau sylfaenol.

Mae cefndir teuluol neu lle mae person yn cael ei eni yn dal i effeithio ar ei fywyd. Er enghraifft, mae plentyn o deulu cyfoethog yn aml yn gwneud yn well yn yr ysgol na plentyn o deulu tlawd, hyd yn oed os yw'r plentyn tlotach yn fwy naturiol academaidd. Gelwir hyn weithiau yn anghydraddoldeb economaidd-gymdeithasol.

Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol?

Negyddol

Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol

Mae rhai Ffioedd a Thaliadau a fydd yn costio mwy yn gwneud rhai gwasanaethau yn llai hygyrch i bobl sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.

Parcio Ceir – Bydd y taliadau'n effeithio ar fwyafrif y bobl sydd a char sy'n ymweld â chanolfannau masnachol o gwmpas y sir. Er y gallai'r cynnydd fod yn gymharol fach o ran gwerth arian parod, gall yr effaith gael ei deimlo fwy gan y rhai sydd â llai o arian i'w wario. Fodd bynnag, mae'r defnydd o feysydd parcio yn gwbl ddewisol, a pharcio am ddim ar strydoedd ac oddi ar prif-strydoedd ar gael yn gymharol rhwydd yng nghanol ein trefi.

Canolfannau lles – Gall cyfleusterau ddod yn llai hygyrch i'r rhai sydd a llai o arian i'w wario.

Diwylliant – Mae ffioedd llogi offerynnau a gwersi cerdd yn cynyddu. Mae mynediad i'r amgueddfa bellach yn costio £2 y person lle roedd yn rhad ac am ddim o'r blaen. Gallai hyn gael effaith negyddol ar y rhai sydd â llai o arian i'w wario rhag ymweld.

Toiledau Cyhoeddus – Mae'r ffioedd ar gyfer ymweld â thoiledau cyhoeddus yn cynyddu 10c ac mae pris yr allwedd radar a ddefnyddir gan unigolion gydag anghenion arbennig yn cynyddu 50c. Oherwydd fod gwerth ariannol y cynnydd yn gymharol fach, nid ydyn yn rhagweld effaith sylweddol ond fe fydd y gost ychwanegol yn cael ei deimlo'n fwy cryf gan unigolion sydd a llai o arian parod i'w wario.

Pa dystiolaeth sydd gennych i gefnogi'r farn hon?

Mae'n anodd rhagweld yr effaith wirioneddol, ond mae'n rhesymegol y gallai'r gost gynyddol ar gyfer y gwasanaethau hyn gael effaith anghymesur ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol. Fodd bynnag, o fis Ebrill 2024 mae'r Cyflog Byw Cenedlaethol yn codi 9.7% i £11.44 ac mae'r Cyflog Byw Go lawn ar gyfer Gweithwyr Gofal Cymdeithasol cofrestredig yn codi 10.1% i £12.00.

O safbwynt toiledau cyhoeddus lle gwelwyd cynnydd mewn pris yn y gorffennol, ni welwyd lleihad yn y defnydd ohonynt.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol?

Mae'r Cyngor yn argymhell sicrhau arian digonol o'r cynnydd i'r ffioedd blynyddol i ddarparwyr Gofal Cymdeithasol allu sicrhau bod cynnydd o 10.1% i'r Cyflog Byw Go lawn yn cael ei ariannu.

Yr Amgueddfa – cynigir opsiwn Aelodaeth blynyddol sy'n costio £24, a ddylai fod yn ddeniadol i ymwelwyr mynych ac ni fydd tâl am blant.

Toiledau Cyhoeddus – Disgwylir i'r effaith fod yn fach iawn gan fod y cynnydd mewn gwerth ariannol yn gymharol isel i unigolion sy'n ymweld. Mae trafodaethau yn mynd yn eu blaen gyda nifer o Gynghorau Tref a Chymuned i drosglwyddo'r gwaith o gynnal toiledau cyhoeddus iddyn nhw oherwydd mae'n bosib y byddant yn gallu gweithredu nhw ar gost is na Chyngor Sir Ceredigion.

A oes cyfle i ddefnyddio'r cynnig hwn i gael gwared â gwahaniaethu anghyfreithlon, hyrwyddo cyfle cyfartal neu annog cysylltiadau da rhwng pobl yn y grŵp hwn a gweddill y boblogaeth?

Mae gwersi cerdd am ddim i ddisgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim a hefyd disgyblion sy'n astudio cerddoriaeth TGAU/Safon Uwch.

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru o Gymunedau Cydlynus

Cymdeithas gyda chymunedau deniadol, hyfyw, diogel, sydd â chysylltiadau da

Cliciwch [yma](#) i weld gwybodaeth am gymunedau cydlynus.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. AWGRYM

Ni ddylai newidiadau i ffioedd a thaliadau gael effaith benodol ar gymunedau cydlynol

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

AMH

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y nod?

AMH

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu

Cymdeithas sy'n hyrwyddo ac yn amddiffyn diwylliant, treftadaeth a'r iaith Gymraeg ac sy'n annog pobl i gymryd rhan yn y celfyddydau, chwaraeon a hamdden.

Cliciwch [yma](#) i ddarllen gwybodaeth am ddiwylliant a'r iaith Gymraeg

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol.

Fel y nodwyd eisoes mewn adrannau blaenorol, bydd y newidiadau i'r Ffioedd a'r Taliadau yn cyfrannu at allu'r Cyngor e weithredu gyda chyllideb gytbwys a pharhau i gynnig y gwasanaethau mae'n eu darparu sy'n cefnogi diwylliant bywiog o ganlyniad i hynny. Heb gyllideb gytbwys byddai llawer o'r gwasanaethau hyn yn anghynnaladwy ac efallai y byddant yn dod i ben yn gyfan gwbl.

Mae'n weithred gydbwyso anodd ond gallai cyflwyno taliadau am ymweliadau ag amgueddfeydd, a chynyddu taliadau mewn Canolfannau Llesiant eu gwneud yn llai hygyrch i'r rhai sydd a llai o arian i'w wario ac felly gallai gael effaith negyddol.

Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?

Mae setliad cyllid y Cyngor yn dystiolaeth o gyfyngiadau i'w gyllid. Mae hefyd yn rhesymegol y gallai cynyddu prisiau leihau'r galw am wasanaeth penodol, o safbwynt elastigedd prisiau, er bod y cynnydd wedi'i gadw mor isel â phosibl ac mae'n anodd rhagweld y newid gwirioneddol i'r galw, os o gwbl.

Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at yr egwyddor hon?

Mae'n anodd lliniaru'r effeithiau negyddol yn llwyr er bod consesiynau ar gael ar gyfer rhai gwasanaethau yn y Canolfannau Lles ac er bod ffi mynediad yn cael ei chyflwyno yn yr amgueddfa mae wedi cael ei gosod ar £2 sy'n isel o'i gymharu ag atyniadau/cyfleusterau eraill.

Gan gyfeirio at y canlynol, a ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar y Gymraeg?

Cliciwch [yma](#) am wybodaeth

Cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg

Dim / Fawr Ddim

Trin y Gymraeg, dim llai ffafriol na'r Saesneg

Dim / Fawr Ddim

Pa dystiolaeth sydd gennych i gefnogi'r safbwynt hwn?

Nid oes gwahaniaeth rhwng ieithoedd o fewn y polisi hwn ac nid yw'n cael effaith chwaith ar y defnydd o'r Gymraeg.

Pa gamau y gallwch eu cymryd i gynyddu'r effaith gadarnhaol neu liniaru unrhyw effaith negyddol ar y Gymraeg?

AMH

Nod Llesiant Cenedlaethol: Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang
Cymdeithas sy'n ystyried sut y gallai ein gweithredoedd effeithio ar wledydd a phobl eraill ledled y byd.

Cliciwch [yma](#) i ddarllen am gyfrifoldeb byd-eang.

Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol. <u>AWGRYM</u>
Nid yw'r newidiadau arfaethedig yn cael unrhyw effaith ar Gymru sy'n Gyfrifol r lefel fyd-eang
Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?
AMH
Pa gam(au) allwch chi ei gymryd/eu cymryd i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y nod?
AMH

Cryfhau'r Cynnig

Os ydych wedi nodi unrhyw effeithiau negyddol yn yr adrannau uchod, rhowch fanylion am unrhyw newidiadau a chamau gweithredu ymarferol a allai helpu i ddileu neu leihau'r effeithiau negyddol.

Beth fyddwch chi'n ei wneud?	Pryd?	Pwy sy'n gyfrifol?	Cynnydd
Os na chymerir camau i ddileu neu liniaru effeithiau negyddol, a fyddech cystal â chyfiawnhau pam. (Os ydych wedi nodi unrhyw wahaniaethu anghyfreithlon yna mae'n rhaid newid neu ddiwygio'r cynnig.)			
Mae'n anodd rhagweld beth fydd lefel yr effeithiau negyddol a nodwyd uchod a disgwylir iddynt fod yn gymharol fach.			
Lle mae mesurau lliniaru cynnydd mewn prisiau i'w cael, maent wedi'u gweithredu. Fel y dangosir gan gonsesiynau/tocynnau teulu yn y canolfannau Llesiant.			

Rhaid cofio bod y Cyngor yn gwneud y newidiadau hyn i'r Ffioedd a'r Taliadau er mwyn gallu darparu cyllideb gytbwys i ddarparu'r gwasanaethau cynaliadwy. Heb hyn, gall llawer o'r gwasanaethau y mae'n eu cynnig ddod i ben neu leihau'n sylweddol. Byddai hyn yn cael effaith llawer mwy negyddol ar Amcanion Llesiant Corfforaethol y Cyngor na'r cynigion hyn. Ar y cyfan, mae'r cynigion hyn i godi Ffioedd a Thaliadau yn unol â chwyddiant costau.

Sut fyddwch chi'n monitro effaith ac effeithiolrwydd y cynnig?

Bydd gweithgaredd ac incwm yn cael eu monitro drwy'r broses monitro'r gyllideb a fydd yn a) monitro a yw targedau incwm yn cael eu cyrraedd i dalu am wasanaethau'r Cyngor a b) a yw unrhyw gynnydd mewn prisiau wedi cael effaith andwyol sylweddol ar y galw.

Egwyddor Datblygu Cynaliadwy: 5 Ffordd o Weithio

Disgrifiwch isod sut rydych wedi gweithredu'r pum ffordd o weithio yn unol ag egwyddor datblygu cynaliadwy Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

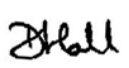

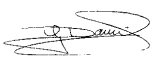
<p>Hirdymor Sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr ac anghenion tymor hir a'r angen i gynllunio ar gyfer y dyfodol</p> <p><u>AWGRYM</u></p>	<p>Bydd y Cyngor yn parhau i gadw at yr egwyddorion a nodir yn y Polisi Rheoli Incwm ac Adennill Costau gwasanaeth i anelu at adennill costau i'w alluogi i gynnig gwasanaethau cynaliadwy.</p> <p>Bydd angen i'r Cyngor werthuso'n barhaus pa wasanaethau y mae'n parhau i'w cynnig yn y tymor hir. Efallai y bydd angen gwneud penderfyniadau anodd pan fydd gwasanaeth penodol yn mynd yn anfforddiadwy.</p>
<p>Cydweithio Cydweithio â phartneriaid eraill i gyflawni canlyniadau</p> <p><u>AWGRYM</u></p>	<p>Efallai y bydd cyfleoedd lle gall y trydydd sector, fel elusennau, grwpiau cymunedol a chynghorau tref a chymunedgynorthwyo neu ddarparu rhai o'r gwasanaethau a gynigir gan y Cyngor ar hyn o bryd.</p> <p>Mae'r un peth yn berthnasol i'r sector breifat ac mae'r Cyngor yn chwilio'n barhaus am bartneriaid yn y maes hwn, gan gynnwys rôl Cynghorau Tref a Chymuned yn eu hardaloedd.</p>
<p>Cynnwys Cynnwys pobl sydd â buddiant a gofyn am eu barn</p> <p><u>AWGRYM</u></p>	<p>Mae'r cynigion wedi'u hystyried gan y Pwyllgorau Craffu'r Gyllideb perthnasol.</p>
<p>Atal Darparu adnoddau i atal problemau rhag codi neu waethygu</p> <p><u>AWGRYM</u></p>	<p>Mae'r angen i weithredu'r newidiadau i'r Ffioedd a'r Taliadau yn sylfaenol, oherwydd chwyddiant costau ynghyd â setliadau cyllid cyfyngedig gan Lywodraeth Cymru. Nid oes gan y Cyngor lawer o ysgogiadau o reolaeth yn y maes hwn ac eithrio gostyngi gwasanaethau sef yr hyn sy'n ceisio cael ei osgoi drwy gynyddu'r ffioedd.</p>
<p>Integreiddio Ystyried effaith eich cynnig ar bedwar piler llesiant (cymdeithasol, economaidd, diwylliannol a'r amgylchedd), amcanion cyrff cyhoeddus eraill ac ar draws meysydd gwasanaeth yn y Cyngor.</p> <p><u>AWGRYM</u></p>	<p>Mae'r Cyngor yn chwilio'n barhaus am welliant a phartneriaid lle bo hynny'n bosibl. Enghraifft o hyn, yw bod y Cyngor yn y broses o gytuno gyda rhai Cynghorau Tref a Chymuned i gymryd drosodd y gwaith o redeg cyfleusterau cyhoeddus, cynnal a chadw tiroedd manau cyhoeddus a glanhau strydoedd tymhorol. Gall hyn gynnig ateb amgen a allai fod yn fwy lleol a hyfyw na'r hyn y gall y Cyngor ei fforddio.</p>

Risg

Crynowch y risg sy'n gysylltiedig â'r cynnig.

	1	2	3	4	5
Meini prawf asesu effaith	Isel iawn	Isel	Canolig	Uchel	Uchel iawn
Meini prawf asesu tebygolrwydd	Annhebygol o ddigwydd	Llai tebygol o ddigwydd	Yr un mor debygol o ddigwydd ag o beidio digwydd	Mwy tebygol o ddigwydd	Tebygol o ddigwydd
Disgrifiad o'r risg	Effaith (difrifoldeb)		Tebygolrwydd (y gallu i gyflawni)	Sgôr (Effaith x Tebygolrwydd)	
Cyngor yn methu â darparu cyllideb gytbwys	5		2 (nawr bod y Gyllideb yn ei gamau olaf)	10	
Mae cynnydd mewn ffioedd a thaliadau yn arwain at ostyngiad sylweddol yn y galw am wasanaethau sy'n arwain at fethu targedau incwm	3		2	6	
Mae Ffioedd a Thaliadau Cynyddol yn arwain at Wasanaethau yn mynd yn anfforddiadwy i ddefnyddwyr gwasanaeth	3		2	6	

Cymeradwyo

Swydd	Enw	Llofnod	Dyddiad
Rheolwr Corfforaethol		x _____	Cliciwch yma i fewnosod dyddiad
Swyddog Arweiniol Corfforaethol	Duncan Hall		19/02/2024
Cyfarwyddwr Corfforaethol	Barry Rees		19/02/2024
Deiliad y Portffolio	Gareth Davies		19/02/2024

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol